CODICUM CASINENSIUM MANUSCRIPTORUM CATALOGUS

CURA ET STUDIO

MONACHORUM S. BENEDICTI

ARCHICOENOBII MONTIS CASINI

VOL. I. — Pars I.

(CODD. 1-100)

MONTIS CASINI

MCMXV

ROMAE - EX TYPOGRAPHIA PONTIFICIA INSTITUTI PII IX.

PROOEMIUM

CODICES omnes Casinenses descripturi operae pretium fore ac rem viris doctis gratam nonnulliusque utilitatis peragere confidimus.

Cumque vero normae, quas nobis in codicibus Casinensibus recensendis statuimus, a ratione declinent ac via, qua *Bibliothecae Casinensis* editores ducti, codices 1-358 descripserunt; ne ipsorum codicum alius alio modo describeretur, non tam opus laudatum prosequi quam ab initio resumere arbitrati sumus.

Recensio ergo nostra a primo codice ad ultimum usque sese extendet et voluminibus sex vel septem, in duas quodque partes divisum, absolvetur.

En primi voluminis pars prior quae codicum Casinensium 1-100 indicem praebet; alteram partem brevi tempore edituros speramus.

In codicibus autem describendis, de nonnullis, etiamsi in *Bibliotheca Casinensi* descriptis, productiore, ut res postulat, sermone, de aliis breviore utemur. Ne vero lector miretur an aliquando discrepantiam aliquam inter nostram ac *Bibliothecae* recensionem deprehendat, quod attinet ad

enumerationem paginarum codicum, velimus ipsum animadvertere rem ab eo procedere quod folia quaedam quae « *Compactiones* » vocantur, quondam in principio ac fine codicum assuta, ab iisdem codicibus nunc ablata et in unum iuxta materiam simul collecta, paginarum numerationem quodam modo perturbarunt. Insuper numeratio *Bibliothecae* ipsa aliquoties errata procedit. Illam nos servavimus recentiorem quae saepe saepius plumbo signata est ac non folia sed paginas enumerat.

His breviter dictis lectori normas seu leges declaramus quas in codicibus nostris recensendis ob oculos habuimus:

1. In primis numerus quo codex nunc signatus exstat, ac littera pluteum indicans ubi codex custoditur in Tabulario Casinensi, praeponuntur. Numeri antiquiores tum externi, tum interni si qui adsunt, in ea quae graece parenthesis includuntur. E. g. 12 H (ext. 12 et 50; int. 624).

2. Titulus breviter summam codicis declarans operum recensionem antecedit. E. g. **S. Augustini** sermones, **Ven. Bedae** opera nonnulla. In calce autem tertii voluminis et sexti aut septimi una cum indicibus peculiares appendices reperiuntur, titulos in se ferentes qui in tegumenti dorso codicum hodie leguntur.

3. Singula auctorum opera tertio loco hoc modo recensentur:

a) Opera singula numeris ordinalibus signantur, notatis paginis ubi in codice eadem reperiuntur. E. g. 1 (p. 2-179). **S. Augustini** De Trinitate lib. I-XV. 2 (p. 181-304). **S. Hilarii Pictav.** De Trinitate lib. I-XII.

b) Si inscriptiones operum in codice desideratae a nobis supplentur, inter angulatos uncos ⟨ ⟩ ponuntur. Quod etiam fit quoties titulum alium ac illum in codice signatum usurpamus. E. g. ⟨**Pseudo-Bedae** De diversis argumentis⟩. Signa vero ⟨ ⟩ omittimus cum ex contextu facile quis cognoscere potest titulos seu inscriptiones a nobis apposita esse.

c) Inscriptiones quae ab ipso codice desumuntur, litteris inclinatis, spatiis interiectis; prima vero et postrema verba iisdem litteris sine spatiis sunt impressa. E. g. *Sermo epiphanii de septem panibus.* Inc. *In illis inquit diebus.* Des. *in quo vocati sumus permaneamus repleti dono.*

d) Quoties diversorum auctorum opera recensenda sunt, recensio semper incipit in novo versu, si vero eiusdem auctoris, scriptionis cursus non interrumpitur.

e) Si opera, quae typis iam cognoscuntur a lectione nostra discrepant, initium finemque indicamus.

f) Editiones memoramus quas prae manibus habere potuimus.

4. Operibus recensitis, littera minutiore, codicis materia, eiusdem magnitudo, paginarum numerus, aetas ac characterum forma indicantur. Silentio autem non praetermittimus notitias de codicis presenti condicione, de eius scriptore ac possessore et alia huiusmodi notatu digna.

5. Postremo auctores nominantur qui de codicibus nostris tractarunt et ea opera quae codicum exhibent specimina scripturae quoad in nostram cognitionem venire potuerunt.

Signa quibus utimur:
[ ] Verba seu litterae a nobis addita.
( ) Verba recentiore manu conscripta.
//// Liturae seu rasurae.

In huius praefationis fine liceat nobis veniam petere pro mendis quae in nostro opere incurrere possint, quarum causa et nostris exiguis viribus et difficultati omnia habendi opera ad id necessaria, tribuenda est. Nobis tamen curae sit profiteri, totis viribus incubuisse ut hoc opus quam minus imperfectum evadere posset.

Montis Casini

XVIII Kal. Februarii MCMXV

D. Maurus Inguanez

Casinensis.

OPERA QUAE IN RECENSIONIBUS SAEPIUS NOMINANTUR

Acta SS. = *Acta Sanctorum quotquot orbe coluntur* etc., collegit... Ioannes Bollandus, etc.

Beth. = L. Bethmann in Pertz' *Archiv,* XII (1874).

Bibl. Casin. = *Bibliotheca Casinensis seu codicum manuscriptorum qui in tabulario Casinensi asservantur series,* M. Casini, vol. I-V, 1874-'94.

B. H. L. = *Bibliotheca hagiographica latina antiquae et mediae aetatis,* edid. *Socii Bollandiani,* Bruxelles, 1893-1901. *Suppl.* edit. altera, 1911.

Caillau = D. A. B. Caillau et D. B. Saint-Yves, *S. Aurelii Augustini operum suppl. I,* Parisiis, MDCCCXXXVI.

Car. = A. Caravita, *I codici e le arti a Montecassino,* Montecassino, vol. I-III, 1869-70.

C. S. E. L. = *Corpus Scriptorum ecclesiasticorum latinorum,* edit. consilio et impensis *Academiae Litterarum Caesareae Vindibonensis,* Vindibonae.

Dreves = I. M. Dreves, *Analecta Hymnica medii aevi,* Leipzig, 1886 sqq.

Flor. Casin. = *Florilegium Casinense* in *Bibl. Casin.*

Fraia = D. O. Fraia Frangipane, *S. Aurelii Augustini sermones X ex cod. Cassin. nunc primum editi,* Romae, 1819.

Gatt. *Hist.* = E. Gattula, *Historia Abbatiae Casinensis,* Venetiis, 1733.

Gatt. *Acc.* = E. Gattula, *Ad hist. Abb. Casin. accessiones,* Venetiis, 1734.

Loew, *The Ben. Script.* = E. A. Loew, *The Beneventan Script,* Oxford, 1914.

Loew, *Stud. Pal.* = E. A. Loew, *Studia Paleographica* in *Sitz. der philos hist. Kl. der Kgl. Bayr. Akad. der Wiss.,* 1910.

M. = J. P. Migne, *Patrologiae cursus completus,* Series latina, Paris, 1844-64.

M. G. H. = *Monumenta Germaniae historica* edidit *Societas aperiendis fontibus rerum Germanicarum medii aevi,* Berlin.

M. P. G. = J. P. Migne, *Patrologiae cursus completus,* Series graeca et orientalis, Paris, 1857-86.

Mai = A. Mai, *Patrum Nova Bibliotheca,* vol. I-VI, Romae, 1852-3.

Mansi = I. D. Mansi, *Sacrorum Conciliorum Nova Collectio,* Florentiae, 1759 sqq.

Min. Cas. = O. Piscicelli Taeggi, *Le miniature nei Codici Cassinesi,* Montecassino, 1888 sq.

MONTF.	=	B. DE MONTFAUCON, *Bibliotheca Bibliothecarum Nova,* tom. I, Parisiis, MDCCXXXIX.
N. Ar.	=	*Neues Archiv der Gesellschaft für ältere deutsche Geschichtskunde,* Hannover.
Pal.Cas.Lat.	=	O. PISCICELLI TAEGGI, *Paleografia artistica di Montecassino — La scrittura Latina.* — Montecassino, 1884.
Pal.Cas.Long.	=	O. PISCICELLI TAEGGI, *Paleografia artistica di Montecassino — La scrittura Longobardo-Cassinese.* — Montecassino, 1877.
REIFF.	=	A. REIFFERSCHEID, *Bibliotheca Patrum Latinorum Italica,* 2 vol., Wien, 1865-71.
Rev. Bénéd.	=	*Revue Bénédictine,* Abbaye de Maredsous.
TOSTI	=	L. TOSTI, *Storia della Badia di Montecassino,* Roma, 1888-'90.

1 TT (ext. 1; int. 663).

Pseudo-Isidori Decretales et alia.

(p. 3-128). Epistolae Romanorum Pontificum a *Clemente* usque ad *Melchiadem*. (Cf. Hinschius, *Decretales Pseudo-Isidorianae*, Lipsiae, 1863, p. 30-247, et p. LXV-LXVI ubi codex describitur et classi A/B tribuitur). Praecedunt: [1] (p. 1) epis. Aurelii ad Damasum et rescriptum Damasi ad eundem (ed. cit., p. 20-21); [2] (p. 1-3) tabula decretorum et conciliorum: *I Canones apostolorum — XCV Synodus toletana LXVIII episcoporum* (ed. cit., p. 25-27, et p. LXV. Cf. et *Bibl. Casin.* I, p. 2-4). — (p. 129-131). Tabula secunda Decretalium et aliarum rerum quae in cod. leguntur quae tamen ad collectionem Ps.-Isidor. non pertinent. *I Primum excerpta quędam ex synodalibus gestis sancti silvestri papę capitula posuimus — CLXVIIII. Gesta synodalia quę in urbe regia a pontificibus tempore recessvinti regis acta fuerunt.* Et sequitur sub num. 170-177 nonnullarum epistolarum Leonis index, quem in Tabula amanuensis omisit: *CLXX Cuius supra ad aquilegensem episcopum — CLXXVII Cuius supra ad anatholium episcopum per nectarium agentem in rebus* (Cf. Hinschius, ed. cit., p. 445-448, p. LXV-LXVI, et *Bibl. Casin.*, ib., p. 8-13). Sequuntur (p. 131-402) Decretales Romanorum Pontificum a *Silvestro* usque ad *Gregorium* (Cf. Hinschius, ed. cit., p. 449-754 et p. LXV-LXVI ubi de ordine et omissione nonnullorum decretorum in hoc cod. tractat).

Adduntur: [1] (p. 402-408). **Angilramni** capitula (in ms. *Ex Grecis et Latinis canonibus et Synodis Romanis atque decretis presulum ac principum romanorum hęc capitula sparsim collecta sunt et Angilramno Medio Matricę urbis episcopo Romę a beato papa Adriano tra-*

dita sub die XIII Kalendarum octobrium. Indictione nona quando pro sui negotii causa agebatur. Hinschius, ed. cit., p. 757-769). — [2] (p. 408-409). *Disputatio imperatoris constantii et liberii romani pontificis* (Cf. M. 8, 1360-1365. Inc. *Constantius imperator dixit. Nos ex eo quod christianus sis.* Des. *nihil accipiens missus exilio est*). — [3] (p. 409-429). *Incipiunt nonnullę sanctiones sparsim collectę actionis primę Sancti et Magni calcedonensis concilii* (Inc. *Cum in dei nomine.* Des. *cras hoc perfectius disponatur. Contuli die altero a Kalendis aprilis. Finit actio undecima.* Mansi, VI, 563 sqq. et VII, 271. Cf. *Bibl. Casin.*, ib., p. 37-43). — [4] (p. 429-431). *Ex constantinopolitana .VI. synodo quę secuntur. sumpta sunt.* Inc. *Nam conleditur fides parentum... Et alibi. Prędvidimus hunc de sede sua surgere.* Des. *hi duo libri membranacii libri sancti quinti concilii sunt. et reliqua.* (Mansi, XI, 347 sqq. Cf. *Bibl. Casin.*, ib., p. 43). — [5] (p. 431-432). Cassiodori Histor. tripar. lib. XII capp. VIII, X-XI, paucis omissis. (M. 69, 1208-1210, 1211-1212. Inc. *Quidam episcopi dicebant ecclesiasticam regulam prohibere — causę ecclesiasticę quieverunt. Maximianus igitur cum duos annos — post hoc perditione barbarorum.* Praemittitur in ms. titulus: *Ex libro XII°. Historię ecclesiasticę quę tripartita vocatur. cap. XVIII. et XI. Sumpta sunt hęc).* — [6] (p. 433). Pelagii II epistulae pars (Inc. *Quod enim in canonibus.* Des. *ab ecclesia pellatur.* Hinschius, ed. cit., p. 726, lin. 8 — 727, lin. 3). — [7] (p. 433-434). Chronica regum Visigothorum (*Bibl. Casin.*, ib., p. 44 ex hoc cod. Cf. et Cardinalis de Aguirre, *Coll. Conc. Hisp.*, Romae, 1694, tom. II, p. 189). — [8] (p. 434). *Quę secuntur ex epistolis Beati gregorii papę per diversa loca sunt excerpta ex epistolis Gregorii papę Secundino servo dei Recluso directa.* Inc. *In extremum epistolę.* Des. *multiplicius percipienda pertingat.* (M. 77, 989, lin. 8 ab imo — 990, lin. 13 ab imo). — [9] (p. 434-440). *Sequuntur epistolarum verba de diversis locis sunt excerpta prolixitatem vero vitantes capita epistolarum non pręnotavimus.* Sunt alia excerpta ex epistulis S. Gregorii M. (Cf. *Bibl. Casin.*, ib., p. 44-46). — [10] (p. 440-441). *Incipit epistola Pape Hispalensis Urbis episcopus ad Laudofredum Cordovensem episcopum.* Inc. *Perlectis sanctitatis tuę litteris.* Des. *et in sacrario preparatio sacrificii* (Mansi, X, 1232). —

[11] (p. 441-443). *Incipit epistola Isidori episcopi ad masonem episcopum de restauratione Sacerdotis* (M. 83, 899, ep. IV). — [12] (p. 443). *Incipit de Matrimonii Ratione.* Sunt excerpta ex Hieron. et aliis. Habentur tituli: *De uxore quę habenda sit. — De Secundis nuptiis non prohibendis propter cautionem adulterii. — De Legitimis coniugiis. — De quarto coniugio noto. — De eo quod cavendum sit adulterium etiam in legitimis coniugiis. — De temporibus in quibus se continere debent a matrimonio. — De viris et feminis in coniugium non recipiendis* (*Bibl. Casin.*, ib., p. 46-47 et pro titulo penultimo cf. etiam Mansi, XII, 140). — [13] (p. 443-447). S. Isidori Hispal. Etymol. lib. VIII, capp. V et VI. (M. 82, 298-308. In ms. pro cap. V, titulus habetur: *Incipit epistola de nominibus hereticorum qui unitatem ecclesię turbaverunt. Sancti Isidori*). — [14] (p. 447-448). Concilii Toletani XI capp. I et X (Hinschius, ed. cit., pp. 407, 410. In ms. legitur titulus cap. X tt.: *Ut omnes pontifices rectoresque gloriarum terrarum quod* (in tit. in tabula praemisso: *rectoresque ecclesiarum quando*) *ordinandi sunt sub cautione promittant quam iustissime vivere debeant.*

Membr., mm. 405 × 295, pp. 450. Litteris Benev., saec. XI, duplici columna duobus librariis (I, p. 1-128; II, p. 129-448) descriptus, titulos minio exaratos exhibet. Initialium litterarum aliae rubro, viride, caeruleo ac flavo colore sunt depictae, aliae vero minio tt. exaratae. Maiuscularum pars coloribus distincta. P. 131 S. Silvestri Pp. imago cum parva tonsura et nimbo, coloribus exornata conspicitur. Summus Pontifex sedet in faldistorio, dextera benedicit, sinistra vero manu librum tenet ac pedibus tres haereticos, Arium videlicet, Photinum atque Sabellium conculcat. Tituli decretorum passim in summo foliorum margine dantur et nonnullae in marginibus notae et correctiones occurrunt coaevae ac posterioris manus. In margine infer. p. 448 nomina quaedam et pp. 449-450, quas vacuas amanuensis reliquit, alia nonnulla leguntur (Cf. *Bibl. Casin.*, I, p. 47-48). In margine infer. p. 1 manus saec. XVI scripsit: *Breves epistole ad Clementes* (sic) *usque ad Gregorium.* Superiores marginum exteriorum partes priorum nonaginta foliorum a tineis perforatae sunt. — Cf. Montf., I, 220; Hinschius, l. c.; Car., I, 179, 284; II, 90; Beth., XII, 498; Loew, *The Benev. Script*, 214, 341. — Specimen scripturaę in *Bibl. Casin.*, I, tab. I.

2 TT (int. 795).

Concilii Ephesini I, Synodicon et Concilii Chalcedonensis acta latine.

1 (p. 1-96). ‹Acta Concilii primi Ephesini latina›. Inc. cum rubrica: *In nomine domini nostri iesu christi. Incipit translatio primi ephes.* (sic) *concilii contra prava dogmata nestorii alme cons*[*tanti*]*no*[*po*]*li ecclesie. Lege feliciter. Incipit epistola Beati cyrilli ad monachos.* [*C*]*irillus presbiteris et diaconibus... Venerunt quidem aliqui eorum.* Des. *Domino meo dilectissimo fratri et coministro acacio. Cyrillus in domino salutem. Causa quidem dulcis... saluta que apud te... salutat Emendavi et distinxi interpretationem sancte synodi deo gratias.* (Mansi, V, 477-686). In ms. cap. XXIV edit. legitur post cap. XXV et postea sequitur (p. 27) Epistolae imperatorum Theodosii et Valentiniani ad Conc. Ephesinum perantiqua versio diversa ab illa a Mansi (IV, 1118), edita (*Flor. Casin.*, I, p. 5-6 ex hoc cod.).

2 (p. 96-277). ‹Synodicon adversus tragoediam Irenaei› Statim post Acta Concilii Ephesini et absque ullo titulo inc. cum *Epistola sancti iohannis archiepiscopi antyocie ad orientales episcopos... Optinuit pietas et omnis diaboli abscedat invidia.* Des. *Similiter ex antiquo acoemetensis codice transtuli que ita prenotatur confessio fidei Acacii episcopi Beroe. Credo in unum deum qui in tribus personis... absque initio vero secundum deitatem. Hec sicut memeipsum habens ita conscripsi* (Mansi, V, 743-1014). Notanda: [1] (p. 99-110). Legitur Isidori Pelusiotae quadraginta novem epistolarum antiqua e graeco translatio diversa ab edita (Cf. R. Aigrain, *Quarante-neuf lettres de S. Isidore de Péluse,* édition critique de l'ancienne version latine contenue dans deux manuscrits du concile d'Ephèse (in cod. nostro et in Vat. 1319), Paris, 1911. Triginta sex epistolarum istarum translatio primum lucem aspexit in *Flor. Casin.,* ib., p. 7-24 ex hoc cod., ubi etiam datur versio edita in *Maxima Bibl. Patrum,* Lugduni, 1677, t. VII). — [2] (pp. 115-123, 125-129). Nonnulla leguntur documenta quae ad Conciliabulum Ephesinum spectant (Cf. Mansi, V, 773; *Flor. Casin.,* ib., p. 24-41 ex hoc cod.). — [3] (p. 264). Munerum series a Cyrillo missorum sub titulo: *breve directorum hinc his qui illic sunt a domno meo sanctissimo fratre vestro cyrillo* (*Flor. Casin.,* ib., p. 46-47 ex hoc cod.).

3 (p. 279-474). <Documenta ad Concilium Chalcedonense spectantia.> Ponitur primo loco series 35 capitulorum cum titulo: *Hec sunt que premissa sunt gesta concilii calchedonensis. I. Rescriptum de fide factum manu propria flaviani archiepiscopi constantinopolitani datum ab eo presenti imperatori. – XXXV. Similiter exemplar imperialium litterarum qui nicea missa sunt* (sic) *sancto concilio dum adhuc piissimus imperator in traciam resideret ut deberet indifferentes calchedona migrare.* Sequuntur ea quae ante gesta Concilii praemissa sunt (Mansi, VII, 675-679). — (p. 299). *Expliciunt que ante gesta premissa sunt. Nunc incipiunt gesta prima concilii Calcedonensis. Consulatu domini nostri Marciani piissimi augusti.* Des. *Incipit exemplar iulii episcopi urbis rome ut asserunt eutichis scripta ad dionisium episcopum cuius sensu ductus ipse eutichis decidit in errorem. Miror audiens... ignorantes divisionem unius persone* (Mansi, VI, 539-1100; VII, 2-322; V, 1014-1017. Loca in Mansi accurate indicata sunt in *Bibl. Casin.*, I, p. 49-84). Leguntur (p. 280, 377, 425, 430, 461) monumenta quae ad Concilium Chalcedonense spectant, diversa ab editis (*Flor. Casin.*, ib., p. 48-56 ex hoc cod.).

Membr., mm. 370 × 255, pp. 474. Littera Carolina, saec. XII, binis columnis variis librariis exaratus, codex titulos et initiales litteras minio exscripta habet. P. 1. in margine super. legitur: *Liber epistolarum Cirilli et aliorum,* in illo vero infer. recentioris manus iterum legitur: *Epistole Cirilli et aliorum Contra Nestorium et alios ereticos.* Pp. 122, 278, vacuae. Quanti pretii sit codex hic, quem Mansi rarum appellavit saepeque variantes eius dedit, et ex quo plura Christianus Lupus in septimo eius operum tomo (Venetiis, 1726) edidit, quibus et casibus fuerit exagitatus editores *Bibl. Casin.*, (II, p. XXI-XXII, p. 49) iam notarunt. Conlatio totius codicis cum Mansi editione an. 1871 D. Anselmus Caplet Casinas peregit, quae manuscripta servatur in Archiv. Casin. Codicem integrum E. Schwartz pro nova Conc. editione luce garphice a. 1912 impressit. — Cf. Mab., I, 121; Montf., I, 220; Mansi, V, 466 sqq., 731-732; Maasen, *Bibl. Lat. Iuris Canon. Manuscripta,* Wien, 1866. Erster Theil, 384-385; Car., I, 310; Beth., XII, 498; *Bibl. Casin.*, l. c.; Tosti, II, 338-339; R. Aigrain, op. c.; E. Schwartz, *Konzil Studien* in *Schriften der Wissen. Gesells. in Strazburg,* 20 Heft, 1914. — Scripturae specimen in *Bibl. Casin.*, I, tab. II et R. Aigrain, op. c.

3 KK (ext. 3; int. 655).

Alcuini opera nonnulla, astronomica et alia complura.

1 (p. 1-11). Astronomica complura (*Flor. Casin.*, I, p. 57-65 ex hoc cod.).

2. B. **Alcuini** opera nonnulla. [1] (p. 12-83). ‹ De fide S. Trinitatis lib. I-III ›, praemissis epistola nuncupatoria et capitulis quae apud Migne extant impressa, et postpositis Invocatione ad SS. Trinitatem et Fidei symbolum (M. 101, 11-58. Des. *omnium sanctorum beatitudo et gloria*). — [2] (p. 83-90). Quaestiones I-XXVIII de Trinitate (M. ib., 59-64. In ms., omisso titulo inc. cum I interrogatione). — [3] (p. 90-109). Liber de animae ratione (M. ib., 639-650. In ms. titulus pariter desideratur. Des. *Fulgeat in meritis sic pia virgo sacris*).

3 (p. 109-114). De sex aetatibus mundi (*Flor. Casin.*, ib., p. 65-69 ex hoc cod. in quo legitur titulus *De ętes* (sic) *mundi*. Cf. et inter opera Hieron. et Bedae. M. 29, 915-918; 94, 1173-1177).

4 (p. 114-130). Astronomica plura (*Flor. Casin.*, ib., p. 69-76 ex hoc cod.), inter quae leguntur: [1] (p. 118). *De Eclypsin solis.* Inc. *Eclypsin solis facta est quasi hora nona anno incarnationis dominicę septingentesimo sexagesimo octabo.* Des. *Item anno dominicę incarnationis septingentesimo octogesimo septimo... die dominico* (Cf. *Art de vérifier les dates.* Chronol. des Eclipses, p. 66). — [2] (p. 126-127) ‹ Alcuini De saltu lunae problema secundum › (M. 101, 989-990); — [3] (p. 128-129). ‹ **Pseudo-Bedae** De diversis argumentis ›. (M. 90, 724-725).

5 (p. 131-140). ‹ **Pseudo-Bedae** Decennovenales circuli a n. 19 usque ad n. 28 ›. (Cf. M. 90, 832-835). In margine harum Tabularum notae historicae occurrunt ab altera manu additae, quas leges in *Bibl. Casin.*, I, p. 92-93.

6 ‹ **Pseudo-Bedae** ›: [1] (p. 141-143). Tabulae quae in Computo de Embolismorum ratione inveniuntur (*Flor. Casin.*, ib., p. 77-79 ex hoc cod.). — [2] (p. 144-147). *De ratione calculi* (M. 90, 677-680). Tabula numerica tt. in cod. habetur in quo calculus usque ad unitatis fractiones non progreditur, et relicto sedecuplo, ad 19, 28 et 30 transit.

7 (p. 148) Absque titulo Oratio Dominica carmine concinnata legitur (*Flor. Casin.,* ib., p. 80 ex hoc cod.).

8 (p. 148-153). Nonnulla astronomica (*Flor. Casin.*, ib., p. 80-83 ex hoc cod.).

9 (p. 153-156). *Incipit calculatio quomodo repperi possit quota feria singulis annis XIIII luna pasche occurrat.* (Inc. *Primo anno circuli.* M. 90, 710, lin. 19-711, lin. 16. Inter Ven. Bedae opera spuria).

10 (p. 155-165). Astronomica complura (*Flor. Casin.*, ib., p. 83-89 ex hoc cod.), inter quae (p. 158) *Versus de eadem re* i. e. de termino paschali inveniendo (Cf. M. 90, 708 inter Ven. Bedae opera spuria et dubia).

11 (p. 166-167). *De computu vel loquella digitorum,* praefatione omissa (*Flor. Casin.,* ib., p. 90-91 ex hoc cod. Cf. et M. 90, 689 sqq. inter Pseudo-Bedae opera).

12 (p. 168-171). Versus nonnulli: [1] *Versus de singulis mensibus.* Ausonii versus. Des. *Umbrifer est mensis tumque december adest* (Riese A., *Anthologia latina*, Fas. II, n. 639, Lipsiae 1870, et *Flor. Casin.*, ib., p. 91 ex hoc cod.). — [2] *Item versus de numero dierum mensium singulorum.* Inc. *Dira patet iani romanis ianua bellis. Unde decimber amate geniali hiemps* (sic). Des. *Aret tota solis species vi dura nepai* (Riese A., op. cit., Fas. I, n. 394, Lipsiae 1869, et *Flor. Casin.*, ib., p. 91 ex hoc cod.). — [3] *Detrastikon autenticum de singulis mensibus* (Riese A., ib., n. 395 et *Flor. Casin.*, ib., p. 91-92 ex hoc cod.). — [4] *Versus de duodecim signis.* Inter V. Bedae carmina dubia (M. 94, 637; *Flor. Casin.*, ib., p. 93 ex hoc cod.). — [5] *Item versus de duodecim signis.* In cap. XVI De temporum ratione Bedae (M. 90, 358). — [6] *Versus ciclus anniversalis* (sic). Extant inter V. Bedae opera spuria et dubia (M. 90, 860).

13 (p. 172-176). *Incipit de ortu et obitu Patrum* (*Flor. Casin.,* ib., p. 93-96 ex hoc cod. Cf. et M. 29, 915; 94, 1173 inter Hieronymi et Bedae opera).

14 (p. 177-192). ‹ **Pseudo-Bedae** libellus De signis caeli › (Cf. M. 90, 945-948. Inc. *Helix arc////turus maior.* Des. *eo quod contrarius sit cani*). Descriptiones signorum figurae comitantur artificiose et nitide delineatae. Libello praedicto pauca subiciuntur: (p. 193). *De quinque stellis que dicuntur planete nec non et errantie*

eo quod proprium motum habeant (*Flor. Casin.*, ib., p. 96 ex hoc cod.).

15 (p. 194). Pauca sub titulis: [1] *Plinius secundus in libro XIIII cum de astrologia disputasset, de his duabus stellis ita disserunt* (sic). — [2] *Item eiusdem paulo ante in eodem libro.* — [3] *De cursu solis et lunae per signa* (*Flor. Casin.*, ib., p. 96 ex hoc cod. Cf. *Plinii Secundi Natur. Hist.* edit. a C. Mayhoff, Lipsiae, 1892, vol. III, lib. XVIII, p. 241.[353] ib., p. 221.[280]). Nonnulla astronomica quae in hoc cod. habentur et quae in *Flor. Casin.*, edita sunt et in cod. Vat. Lat. 645 leguntur, ff. 38, 39, 45 *v*, 54 *v*, 55, 69, 72, 72 *v*, 77 *v*. (Cf. M. Vattasso et P. Franchi de' Cavalieri, *Cod. Vatic. Latini*, tom. I, Romae, 1902).

Membr., mm. 310 × 210, pp. 194. Littera Benev. saec. IX (an. 874-892. Cf. Loew, *The Benev. Script.*, p. 314), partim duplici columna, partim integra pagina nitide conscriptus, titulos oncialibus, capitalibus et Beneventanis litteris minio exaratos codex habet. Initiales litterae auro et rubro, flavo ac viride colore exornantur. Folia priora a tineis perforata non tamen pessumdata. P. 17 litteris Carolinis manu posteriori epistola Desiderii abbatis ad Petrum Damianum pluries edita (Cf. *Bibl. Casin.*, I, p. 87) legitur. Epistolam septem versus eiusdem manus scripti nunc vero abrasi praecedunt. P. 1 in margine infer. titulum recentior manus adiecit: *Alquinus de Trinitate.* In margine exter. p. 194 quaedam nomina occurrunt (Cf. *Bibl. Casin.*, ib., p. 96). — Cf. Montf., I, 217, 220; Car., I, 29-30, 42; II, 17; Beth., XII, 498; *Bibl. Casin.*, I, XXXIV; Thiele, *Antike Himmelsbilder*, 161; Rod., 326, 330; Loew, *Die ältesten Kalendarien aus Monte Cassino*, 8; Reusens, *Élements de paleog.*, 64; Thompson, *Handbook of Gr. and Latin Pal.*, 220 et *Introduction to Greek and Latin Paleography*, Oxford, 1912, p. 348, 350; Loew, *The Benev. Script*, 124, 179, 200, 208, 216, 243, 247, 275, 290, 296, 314, 341. — Specimina scripturae in *Pal. Cass. Long.*, tab. XXXVI, XXXVII; *Bibl. Casin.*, I, tab. II; Thompson, op. cit., tab. 120; Loew, *Script. Benev.*, tab. 24.

4 KK (ext. 4 et 45).

S. Ambrosii opera nonnulla.

1 (p. 1-110). S. Ambrosii de fide ad Gratianum lib. I (p. 1-19); lib. II (p. 20-37); lib. III (p. 37-56); lib. IV (p. 56-77); lib. V (p. 77-110. — M. 16, 549-726. Pro capitulis quae in textu inveniuntur Cf. G. Mercati, *Le titulationes nelle opere dogmatiche di S. Ambrogio,*

Milano, 1897, p. 24-25). **2** (p. 110-111). Libellus fidei sive lib. IX de Trinitate Vigilii Tapsensis (M. 62, 287-288 et *Bibl. Casin.,* I, p. 102). In ms. *Incipit libellus fidei eiusdem* (i. e. *S. Ambrosii*). **3.** S. Ambrosii de spiritu sancto lib. I (p. 111-137. In ms. *Explicit liber sextus*); lib. II (p. 137-160. In ms. *Incipit liber septimus de spiritu sancto*); liber III (p. 160-186. In ms. *Explicit liber octabus.* — M. ib., 731-850). Singulis libris capitula praeeunt (G. Mercati, op. cit., p. 13-18). **4** (p. 186-205). S. Ambrosii de incarnatione (M. ib., 852-884. In ms. *Incipit liber nonus*). **5** (p. 205-207). Absque titulo inc. *Unum deum sentite.* Des. *a morte secunda evadamus. Finit. Explicit de deitate hunitate.* (*Bibl. Casin.*, I, p. 107-108). **6** (p. 207). Absque titulo inc. *Unus deus pzter verbi vibentis.* Des. *immutabilis eadem trinitas semper. Finit. Explicit liber sancti ambrosii amen.* (*Bibl. Casin.*, ib., p. 108 ex hoc cod. Cf. M. P. G. 10, 983 inter opp. S. Gregorii Thaumaturgi; Pitra, *Anal. Sacra*, IV, p. 345).

Membr., mm. 375 × 270, pp. 462. Litteris Visigothicis saec. IX, columna duplici exaratus. Tituli rubri. Inter marginales notas, paucae Arabica lingua sunt conscriptae (p. 13, 46, 72, 193). Cf. *Bibl. Casin.*, I, p. 97 sqq. ubi nota marginalis quae p. 189 charac. Benev. notatu digna legitur, refertur). Nonnullas variantes lectiones huius codicis, qui et an. 1873 integer a Goldbacher collatus fuit, in *Bibl. Casin.* (I, p. 98-108) invenies. Iam antea a D. Octavio Fraja Frangipane, praefecto Casin. Archivi collatus fuerat uti ex ipsius adnotationibus in codicis marginibus et ex nota sequenti in charta custodiae in fine cod. patet: *È stato collazionato questo Codice colla edizione dei PP. di S. Mauro 1843.* P. 207 calami probationes. — Cf. Montf., I, 220; Car., I, 20, 21; Reiff., II, 309; Tosti, I, 374; G. Mercati, op. c.; Rod., 321; G. Mercati, *Due supposte spogliazioni della Bibl. di M. Cassino* in *Miscellanea di studi in onore di Attilio Hortis,* Trieste, 1910, 980; Loew, *Stud. Pal.*, 58, 86; Loew, *The Benev. Script*, 107, 109, 110, 170, 259, 341. — Specimen characterum in *Bibl. Casin.*, I, tab. IV; Loew, *Stud. Pal.*, tab. 3.

5 B (ext. 5 et 53; int. 203).

S. Ambrosii Expositio evangelii secundum Lucam.

1. Ambrosii expositioni praeponuntur: [1] (p. II) Series titulorum *I Fuit in diebus herodis regis sacerdos quidam nomine zacharias.* —

XLV Passio domini. Sepultura. Resurrectio. — [2] (p. III-VIII). *Indicia vel Capitula lectionum Evangelii secundum lucam. I Prephatione lucas theophilo. Evangelium indicat per ordinem descriptum. — XCIII Colloquentibus discipulis astans. in medio dixit pax vobis... ascendit in cęlum.* — [3] (p. VIII). Praecedente titulo minio exarato *quedam interiacentia in evangelio eodem secundum lucam*, inc. $\overset{c}{L}\ \overset{CLX.}{V.}$ *Ignem veni mettere.* Des. $\overset{c}{L}\ \overset{CLXIII.}{X.}$ *Aderant autem quidam ipso in tempore. Nuntiantes.* — (p. 1-519). *Expositio Beati Ambrosii episcopi. in evangelii libro secundum lucam.* (p. 1-37) lib. I prologo praecedente (M. 15, 1607-1632); (p. 37-113) lib. II (M. ib., 1633-1672); (p. 114-158) lib. III (M. ib., 1671-1696); (p. 159-198) lib. IIII (M. ib., 1695-1720); (p. 199-304) lib. V (M. ib., 1719-1786; in ed. lib. V et VI); (p. 304-409) lib. VI (M. ib., 1785-1856); (p. 409-455) lib. VII (M. ib., 1855-1886); (p. 455-468) lib. VIII (M. ib., 1885-1896); (p. 469-529) lib. VIIII (M. ib., 1895-1944). Singulis libris, primo excepto, capitula sunt praefixa. Lib. II (p. 37). *I Ubi mater domini ab angelo salutatur. VII De symeone et anna.* Lib. III (p. 113). *I Eo quod dominus filius ioseph putaretur. X. Qualiter computentur XIIII generationes. a iechonia. usque ad ioseph. cum scribantur XII tantum.* Lib. IIII (p. 159). *I De baptismo domini. VI. Ubi dicit dominus petro. duc in altum. et laxate retia vestra. et de statere in ore piscis.* Lib. V (p. 198). *I De leproso. XVIIII. De eo quod dixit dominus quid me dicunt homines.* Lib. VI (p. 304). *I Discretis in quibusdam visionis. et gustus mortis. XXI. De villico iniquitatis.* Lib. VII (p. 409). *I Omnis lex et prophetę usque ad iohannem. XII De decem minis.* Lib. VIII (p. 455). *I De asina et pullo eius. VI. De muliere interrogatur dominus quę septem fratres nubsit. cuius erit in resurrectione.* Lib. VIIII (p. 468). *I Iudeos interrogat dominus cuius sit filius christus. VII. De signis. solis. lune et stellarum. et de passione domini.*

2 (p. 529-530). *Prefatio in evangelium sęcundum iohannem.* Inc. *Hic est iohannes evangelista.* Des. *doctrina servetur* (Est V. Bedae. M. 92, 633-636).

3 (p. 530). *Interpretatio nominum hebrei* (sic). Inc. *Aenom. idest oculus sive fons eorum.* Des. *Siloa. missus. finit.* (*Bibl. Casin.*, I, p. 117).

Membr., mm. 360 × 250, pp. 542. Saec. XI (a. 1011-22, vide infra), binis columnis, scriptura Carolina (a p. 1-18) et littera Beneventana (a p. 18-

531) codex non una manu exaratus, titulos rubros et litteras initiales coloribus variis manu posteriori ornatas exhibet. Quinque priora folia, littera Beneventana minutiori conscripta, nunc romanis numeris signata, enumeratione carebant. Pp. IX, X vacuae sunt. Pp. 530 et 531 *Prologus scriptoris*. *Christe qui sedis, summe in arce. Iohannes subdiaconus, qui tertia pars de me scripsit* etc. et nonnulla alia leguntur quae inter versus: *Quod tibi nunc supplex Atenolfus optulit abbas* (Atenolfus regimen Casin. monasterii tenuit a. 1011-22. Cf. *Bibl. Casin.*, I, p. 117-118; Loew, *The Benev. Script.*, 328-9). — Cf. Montf., I, 220; Car., I, 157, 178; II, 63; Reiff., II, 311; Loew, *Stud. Pal.*, 46; Loew, *The Benev. Script*, 50, 90, 112, 198, 199, 212, 214, 219, 260, 307, 328, 341. — Specimina scripturae in *Pal. Cass. Lat.*, tab. XLII; *Bibl. Casin.*, I, tab. III; Loew, *Script. Beneven.*, tab. 58.

6 RR (ext. 6 et 104; int. 630).

Anastasii Bibliothecarii Historia ecclesiastica.

Concordat adamussim cum edit. in *Hist. Byzant. Script.*, Venetiis, MDCCXXIX, tom., XIX, p. 1-102, pro qua editione cod. noster conlatus fuit. (In Mignei Patr. Graeca: voll. 108, 1187-1190; 100, 1001-1059; 108, 1191-1428).

Membr., mm. 340 × 260, pp. 300. Binis columnis, littera Benev., tempore Desiderii Cas. abb. (1058-1087) cod. est exaratus. Notae, charac. Benev. eiusdem aevi et fortasse eadem manu quae textum descripsit conscriptae, passim inter lineas et in marginibus leguntur. Et aliae recentioris manus in marginibus reperiuntur. Tituli rubri. — Cf. *Hist. Byzant. Script.*, vol. cit.; Montf., I, 217, 220; Car., I, 282; Loew, *The Benev. Script*, 341. — Scripturae specimen in *Bibl. Casin.*, I, tab. IV.

7 Z (ext. 7 et 42; int. 1022).

Guidonis de Bayso Bononiensis Archidiaconi Lectio super Decretum Gratiani.

(p. 1-242). Super I partem; (p. 243-731) super II partem; (p. 731-782) super III partem Decreti. Cf. edit. De Ferrariis alias de Iolitis, Tridini, 1523). Nonnulla in cod. desiderantur praesertim in secunda parte, post. p. 668. Passim in marginibus breves glossae eiusdem aevi sed manu diversa conscriptae occurrunt.

Membr., mm. 390 × 255, pp. 788. Gothico charactere saec. XIV, binis columnis cod. est exaratus. P. 1 litteris initialibus et imaginibus quae undequaque margines decorant ornatur (Cf. *Bibl. Casin.*, I, p. 125). Pp. 243 et 669 litteram initialem exhibent. Aliae initiales sunt rubro caeruleo et violaceo colore depictae lineolisque rubris polite exornatae. Pp. 690, 793 vacuae. P. 787 versus leguntur: *Suscipe completi laudes o christe laboris* et contractus quatuor, inter quos unus ad emptionem huius codicis (an. 1339, iun. 17) refertur (Cf. *Bibl. Casin.*, I, p. 127-128). Maiusculae rubro ac caeruleo colore alterne pictae. — Cf. Montf., I, 220; Car., I, 366, 370; II, 281. — Scripturae specimen in *Bibl. Casin.*, I, tab. IV.

8 VV (ext. 8 et 292).

Aristotelis opera complura latine.

1 (p. 1-182). *Physicorum* lib. I-VIII. Inc. acephalus cod. *esse. illo autem modo non homo namque ab equo alterum.* Des. *nullam habens magnitudinem. Laudetur deus ab omnibus et in omnibus. Amen* (Cf. M. Jourdain, *Recherches critiques sur l'âge et sur l'origine des traductions latines d'Aristote,* Paris, 1819, p. 453, spec. VII). P. 183, manu altera conscripta, occurrit quaedam quaestio quae inc. *Queritur cum in oculo sint tres tunice et tres humores*, et des. *et consolidatur cum ipso et situs utriusque oculorum.* **2** (p. 185-260). *De anima* lib. I-III. Inc. *Bonorum honorabilium notitiam opinantes magis autem altera alteram.* Des. *auditum autem ut significet sibi ipsi. Linguam vero quatenus significet alteri* (Cf. op. cit., p. 465, spec. XVIII). **3** (p. 260-270). *De memoria et reminiscentia.* Inc. *Reliquorum autem primum considerandum est de memoria et de memorari quidem et propter quas causas sit.* Des. *Et de reminisci quidem et de reminiscentia. et quid sit propter quas causas dictum est* (Cf. op. cit., p. 469, spec. XXI). 4 (p. 270-298). *De sensu et sensili.* Inc. *Quoniam autem de anima. secundum ipsam.* Des. *De instrumentis igitur et sensilibus quomodo se habeant et communiter. et secundum unumquodque instrumentum dictum est* (Cf. op. cit., p. 468, spec. XX). **5** (p. 298-325). *De sompno et vigilia* lib. I-II. Inc. *De sompno autem et vigilia considerandum que sint.* Des. *Amplius autem et de ea que ex sompniis est divinatione dictum est* (Cf. op. cit., p. 470, spec. XXII). **6** (p. 325-362). *De vegetatione et plantis* lib. I-II. Inc. *Tria sunt ut ait empedocles in tanta rerum varietate.* Des. *calor et siccitas et erit fructus*

amarus (Cf. op. cit., p. 479, spec. XXX). **7** (p. 362-368). *De longitudine et brevitate vitae.* (In marg. super. legitur titulus: *De vegetatione et plantis II* usque ad tractatum sequentem). Inc. *De eo quod est esse alia quidem longe vite.* Des. incompl. *in eo quod est sic semper esse longioris vite* (Cf. op. cit., p. 473, spec. XXIV). **8** (p. 368-384). *De differentia spiritus et anime.* (*Flor. Casin.*, I, p. 102-110 ex hoc cod.). **9** (p. 385-448). *De generatione et corruptione* lib. I-II. Inc. *De generatione autem et corruptione de natura generatorum.* Des. *generatur ens talis qualis contingit non esse corruptibilis* (Cf. op. cit., p. 460, spec. XIII). — Sequuntur altera manu conscriptae (p. 449-450) Quaestiones de abstractione. Inc. *Quaeritur utrum abstractio sit in rebus et quod sit in rebus et quo sit probatur.* Des. *sed secundum modum extrahendi est extra quia ab anima.* — **10** (p. 451-553). *Metheorum* lib. I-IV. Inc. *Postquam precessit memoratio nostra de rebus naturalibus.* Des. *accidunt ei ex hoc res quedam extranee* (Cf. op. cit., p. 181 sqq., p. 461, spec. XIV, et *Flor. Casin.*, ib., p. 110-113). **11** (p. 555-707). *De celo et mundo* lib. I-III. Inc. *Summa cognitionis nature et scientie.* Des. *et invenimus super intentionem nostram in eo* (Cf. op. cit., pp. 344 sqq., p. 455, spec. IX). **12** (p. 709-732). *De causis.* Inc. *Omnis causa primaria plus est influens.* Des. cum manco cod. *et aggregabunt inter substantias bonas et inter* (Cf. op. cit., pp. 197 sqq., p. 497, spec. XLVI). Commentaria, notae interlineares et marginales, correctiones diversarum manuum in marginibus occurrunt. Descriptio codicis amplior et accurata in *Bibl. Casin.* (I, p. 129-144) invenies.

Membr., mm. 300 × 225, pp. 732. Gothico charac., saec. XIV, pagina integra exaratus. Initiales litterae, aliae variis coloribus et figuris, aliae colore rubro ac caeruleo perbelle depictae lineolisque eiusdem coloris exornatae sunt. In summo margine tituli librorum litteris rubris et caeruleis sunt conscripti. Pp. 184, 554, 708 vacuae. Margines superiores membranulis refecti sunt. Margines inferiores et laterales nonnullorum foliorum abscissi. — Cf. Montf., I, 226; Car., I, 367. — Scripturae specimen in *Bibl. Casin.*, I, tab. IV.

9 VV (ext. 9 et 60; int. 735).

Aristotelis Metaphysicae latina translatio.

(p. 1-24) Lib. I; (p. 24-27) lib. II; (p. 27-41) lib. III; (p. 41-57) lib. IV; (p. 57-77) lib. V; (p. 77-82) lib. VI; (p. 82-102 lib. VII; (p. 102)-

108) lib. VIII; (p. 108-117) lib. IX; (p. 117-127) lib. X; (p. 127-141) lib. XI; (p. 141-151) lib. XII, in cuius fine legitur: *Explicit liber methice aristotilis secundum novam translationem.* Versio haec legitur in edit. Veneta Aristotelis oper. latine *impensa atque diligentia Andreae de Asula,* 1483 (Cf. BRUNET, *Manuel du libraire, Paris,* I, p. 460), et in edit. S. Thomae Aquin. oper., Romae, MDLXX, tom. IV, p. 1-166. *Antiqua translatio.* De hac e Graeco translatione cf. M. JOURDAIN, *Recherches critiques sur l'âge et sur l'origine des traductions latines d'Aristote,* Paris, 1819, p. 189 sqq., 411 sqq. et 482 ubi specimen XXXIV quod cum cod. nostro concordat, datur.

Membr., mm. 345 × 240, pp. 152. Charac. Gothico saec. XIV, integra pagina, margine satis amplo relicto, conscriptus, cod. maiusculas litteras rubro et caeruleo colore alterne depictas et lineolis eiusdem coloris ornatas exhibet. Pag. 1 capitalis littera depicta exhibet Christum circulari et aureo nimbo redimitum e caelo dextera benedicentem Aristotelem et sinistra manu ei librum tradentem. Ornatus ex eadem littera per margines decurrunt. Tituli minio exarati. In p. 162 vacua relicta legitur alterius manus nota: *habet cartas .LXXVII. detur. pro .12. tarenis.* — Cf. MONTF., I, 220; CAR., I, 368, 370. — Scripturae specimen in *Bibl. Casin.,* I, tab. V.

10 VV (ext. 10 et 225; int. 527).

Aristotelis Ethica cum **S. Thomae Aq.** Commentario.

(p. 1-33) Lib. I; (p. 34-58) lib. II; (p. 58-96) lib. III; (p. 96-134) lib. IV; (p. 134-166) lib. V; (p. 166-186) lib. VI; (p. 187-218) lib. VII; (p. 218-249) lib. VIII; (p. 249-274) lib. IX; (p. 275-309) lib. X (Cf. S. Thomae opera, Romae, MDLXX. vol. V, p. 1-134). Textus concordat cum antiqua translatione et commentaria incipiunt: *Incipiens igitur aristotelis tradere moralem* (ib., p. 1, col. 2, lin. 10 ab imo). Adnotationes interlineares in textu leguntur sicut et glossae in margine. Lectiones non signantur numeris sed fere semper quoad earum divisionem cum edit. concordant.

Membr., mm. 325 × 225, pp. 312. Charactere gothico, saec. XIV, textus columna una exaratus undequaque in margine commentariis illustratur. Cuique libro (pp. 1, 34, 58, 96, 134, 166, 187, 218, 249, 275) initiales litterae coloribus variis depictae et nonnullae imagines etiam exhibentes apponuntur (Cf. *Bibl.*

Casin., I, p. 134-156). Maiusculae litterae alterne rubro et caeruleo colore sunt exaratae. P. 310-312 vacuae. — Cf. MONTF., I, 220; CAR., I, 327, 370. — Scripturae specimen in *Bibl. Casin.*, I, tab. V.

11 H (ext. 11 et 108; int. 317).

S. Augustini homiliae et sermones (M. voll. 38 et 39).

Praemittitur (p. 1-3) index cum titulo: *Incipiunt capitula in quinquaginta homelias sancti augustini episcopi et deinceps in aliis sermonibus eiusdem.* — [1] (p. 3-4) 16; [2] (p. 4-6) 53 append. (M. 39); [3] (p. 6) *De eo quod ait apostolus. Ut sciatis quae sit altitudo. latitudo. longitudo et profundum* (est pars epis. 147 sive libri De videndo Deo. M. 33, 611 n. 33 et 34. Inc. *Qui enim cognovit.* Des. *precellit omnem intellectum*); [4] (p. 6-8) 113; [5] (p. 8-9) 387; [6] (p. 9-11) 271 append.; [7] (p. 11-13) 287 append. et 178, cap. II; [8] (p. 13-15) 270 append; [9] (p. 15-17) 178, cap. VI-IX. Habet titulum: *De eo quod scriptum est. Beatus qui post aurum non abiit* |||||| *Et ut quicumque aliquid invenerit ei qui perdiderit sine ulla dilatione restituat. Et de illo qui ducentos solidos invenit. et qui ad ovile lupus venit et lupus redit.* Inc. *In scripturis divinis legimus fratres karissimi.* Des. *carnalium ligna consumet. Quod ipse prestare.* [10] (p. 17-19) 167; 111 append.; [11] (p. 19-21) 40; [12] (p. 21-22) 253 append.; [13] (p. 22-24) 39; [14] (p. 24-26) 333; [15] (p. 26-28) 105 append.; [16] (p. 28-29) 252 append.; [17] (p. 29-31) *De gratia Dei.* 168 (Inc. *Secundum vasis electionis confessionem atque doctrinam quoniam fides misericordię dei donum est*); [18] (p. 31-32) 11; [19] (p. 32-34) 388; [20] (p. 34-35) 353; [21] (p. 35-38) I, 114-117. *Flor. Casin.* (ex hoc cod.); [22] (p. 38-40) 109; [23] (p. 40-44) 99; [24] (p. 44-45) 383; [25] (p. 45-47) 339 [26] (p. 47-48) 300 append.; [27] (p. 48-50) 110. *De arbore fici. et de muliere curva.* Inc. *Arbor ficulnea genus humanum est.* [28] (p. 50-53) 17; [29] (p. 53-54) 42; [30] (p. 54-56) *De eo quod dominus dicit. Meum est aurum et argentum.* (Est pars serm. 50 a cap. I n. 2 — cap. VI n. 8. Inc. *In scripturis divinis fratres karissimi. legimus dominus dicentem. Meum est aurum. et meum est argentum. Hoc ideo dictum est. ut ille.* Des. *a iustitię lucę deficiat*). [31] (p. 56-57) 32. *De david et golia.* Inc. *Golias unus ex allofilis.* Des. *signorum suorum non pictorem* (M. 38, 197, lin. 13 et sqq.); [32] (p. 57-60) 72 ap-

pend.; [33] (p. 60-61) 54 append.; [34] (p. 61-65) 142; [35] (p. 65-67) 315 append.; [36] (p. 67-69) 44; [37] (p. 69-71) 368; [38] (p. 71-75) 385; [39] (p. 75-76) 311 append.; [40] (p. 76-79) 211 append.; [41] (p. 79-83) 58; [42] (p. 83-86) 135; [43] (p. 86-88) 290; [44] (p. 88-90) 101 append.; [45] (p. 90-92) 56 append.; [46] (p. 92-93) 310 append.; [47] (p. 93-95) 86 append.; [48] (p. 95-97) 392; [49] (p. 97-106) 351; [50] (p. 106-113) 352; [51] (p. 113-114) 353. In indice codici praeposito non occurrit sermo iste, titulo carens. [52] (p. 115-126) 9. et I, 117-127 *Flor. Casin.*, (ex hoc cod. In ms. *Liber aurelii augustini de decem cordis*).

Item sermones eiusdem. [1] (p. 128-133) 52; [2] (p. 133-134) 28; [3] (p. 134-140) 155; [4] (p. 140-147) 156; [5] (p. 147-150) 174; [6] (p. 151-154) 131; [7] (p. 154-158) 163; [8] (p. 158-162) 154; [9] (p. 162-169) 169; [10] (p. 169-172) 165; [11] (p. 172-175) 391; [12] (p. 175-179) 26; [13] (p. 179-182) 30; [14] (p. 182-187) 153; [15] (p. 187-190) 112; [16] (p. 190-191) Inc. *Ad id quod scriptum est.* (in lib. S. Augustini De diversis quaest. M. 40, 53-54, quaes. 62); [17] (p. 191-196) 292; [18] (p. 196-201) I, 127-131 *Flor. Casin.* (ex hoc cod.); [19] (p. 202-205) 117 append.; [20] (p. 205-208) 195 append.; [21] (p. 208-210). Inc. *Hodie fratres dilectissimi hesternum vobis debemus redhire sermonem.* Des. *quod terrę est. nil relinquat* (inter opera S. Petri Chrysol. sermo 148. M. 52, 596); [22] (p. 210-212) 102 Mai, I; [23] (p. 212-213) 317; [24] (p. 213-215) 382; [25] (p. 215-216) I, 131-132. *Flor. Casin.* (ex hoc cod.); [26] (p. 216-218) 78 append.; [27] (p. 218-219) 160 append.; [28] (p. 219-220) 226; [29] (p. 220-221) 152 Mai, I; [30] (p. 221) 38 Mai I; [31] (p. 221) 230; [32] (p 221-222) 163 append.; [33] (p. 222-223) I, 132-133 *Flor. Casin.* (ex hoc cod.); [34] (p. 223-224) 159 (et inter opera S. Maximi Taurinensis, M. 57, 905); [35] (p. 224) 153. Mai, I; [36] (p. 224-226) 42 Mai, I; [37] (p. 226-227) 265 (Des. *et samaria et usque ad fines terre.* M. 38, 1219-1221, lin. 34); [38] (p. 227-229) *Unde supra* (Inter opp. S. Leonis M. edit. a Cacciari, Romae, 1753, tom. I, p. 214, Ser. 64); [39] (p. 229-230) 395; [40] (p. 230-231) 197 append.; [41] (p. 231-237) 296 et I, 133-138 *Flor. Casin.*, (ex hoc cod.); [42] (p. 237-238) 55, Mai, I (cf. etiam sermo 202 n. 3, S. Augustini); [43] (p. 238-239) 316 append.; [44] (p. 239-240) 18 Caillau; [45] (p. 240-243) 31; [46] (p. 243-245) 217 append.; [47] (245-249) epis. 228 (M. 33, 1013-1019); [48] (p. 249-262) 71. Inc. mutilus cum verbis. *Qui non est mecum* (M. 38, 446. cap. II, lin. 75; [49] (p. 262-273) 7 Caillau (ex hoc cod.); [50] (p. 273-275) 24 Caillau (ex hoc cod.); [51] (p. 275) 220.

Membr., mm. 330 × 240, pp. 276. Littera Benev., saec. XI, columna duplici cod. est exaratus. Tituli rubri. Initiales litterae minio conscriptae. Pauca additamenta in marginibus leguntur. P. 276 nonnulla nullius momenti otiosa et posterior manus scripsit. — Cf. MONTF., I, 220; CAILLAU, 9; CAR., I, 283; REIFF., II, 344; LOEW, *The Benev. Script*, 342. — Scripturae specimen in *Bibl. Casin.*, tab. VI.

12 H (ext. 12 et 50; int. 624).

S. Augustini (M. voll. 38, 39), **S. Maximi** et aliorum sermones.

1. [1] (p. 1-2) 227; [2] (p. 2-3) 8 CAILLAU (ex hoc cod.); [3] (p. 3-4) 10 CAILLAU (ex hoc cod.); [4] (p. 4-5) 121; [5] (p. 5-7) 191; [6] (p. 7-8) 9 CAILLAU (ex hoc cod.); [7] (p. 8-9) 125; [8] (p. 9-10) 193; [9] (p. 10-11) 11 CAILLAU (ex hoc cod.); [10] (p. 11-13) 119 n. 2 append. (Inc. *Hodie est dierum omnium novitas*); [11] (p. 13-14) 16 CAILLAU (ex hoc cod.); [12] (p. 14-15) 12 CAILLAU, (ex hoc cod.); [13] (p. 17-19) 15 CAILLAU (ex hoc cod.); [14] (p. 19-22) 13 CAILLAU (ex hoc cod.); [15] (p. 22-23) 14 CAILLAU (ex hoc cod.); [16-19] (p. 23–28) I, 139-143 *Flor. Casin.* (ex hoc cod.); [20] (p. 28-30) 187; [21] (p. 30-31) 188; [22] (p. 31) 77 MAI, I; [23] (p. 31-33) 119; [24] (p. 33-34) I, 143 *Flor. Casin.* (ex hoc cod.); [25] (p. 34-35) 327. Inc. *Natalem beatissimi martyris stephani cantavimus.* Des. *a christo accipere meruit. cui est honor et gloria in sęcula sęculorum. amen;* [26] (p. 35-37) 211 append.; [27] (p. 37-39) I, 144 *Flor. Casin.* (ex hoc cod.); [28] (p. 39-40) 219 append.; [29] (p. 40-41) 218 append.; [30-32] (p. 41-45) I, 146-148 *Flor. Casin.* (ex hoc cod.); [33] (p. 45-46) MAI, I; [34] (p. 46-48) MAI, I; [35] (p. 48-50) 149 MAI, I; [36] (p. 50-51) 132; [37] (p. 51-53) 60 MAI, I; [38] (p. 53-54) 148 MAI, I; [39] (p. 54-55) 12 (M. 57, 555 inter S. Maximi opera); [40] (p. 55-57) I, 149 *Flor. Casin.* (ex hoc cod.); [41] (p. 57-59) ib., (Cf. *Milleloquium S. Aug.*, Brixiae, 1734, vol. I, col. 738; lin. 14 ab imo et sqq.); [42] (p. 59-61) 131 append.; [43] (p. 61-62) 373; [44] (p. 62-64) 204; [45] (p. 64-65) 150 MAI, I; [46] (p. 65-67) I, 151 *Flor. Casin.* (ex hoc cod.); [47] (p. 67-69) 132 append. (Differt aliquantulum ab edit. Inc. *Hic dies sanctę epiphanię festus.* Des. *cum omnibus sanctis pervenire mereamur*); [48] (p. 69-71) Pars prima quae inc. *Proxime fratres karissimi eiusmodi* et des. *quod non habebat accipiens,* ex serm. 136 append. (M. 39, 2013-2014 lin. 21 et inter opera S. Maximi Taurinensis); pars altera quae inc. *De regno illo fratres karis-*

simi quod die tertia et des. *et inebrientur affectus. adiuvante domino nostro.....* ex serm. 90 append. (M. ib., 1918-1919 lin. 26); [49] (71-72) I, 154 *Flor. Casin.* (ex hoc cod.); [50] (p. 72- 74) 203; [51] (p. 74-75) *De tribus pueris* (Inter opp. S. Ioan. Chrysos., edit. Basil., MDXXXIX, tom. I, p. 540); [52] (p. 75-79) I, 155 *Flor. Casin.* (ex hoc cod. Sermo ex decretis s. Leonis M. collectus); [53] (p. 79-80) Inc. *Impleta est igitur prophetia..... ut immaculatus exiret.* Des. *faciens prodigia. Qui vivit.... amen.* (Est ex S. Ambrosii in Lucam Expos., lib. II. Cf. M. 15, 1653, lin. 17—1655, lin. 15 et *Flor. Casin.*, I, p. 158); [54] (p. 80-82) *In annuntiatione S. Marię. Sermo S. Severiani.* Inc. *Debetur quidem vobis natalitius sermo.* Des. *Et nature curatio esset vivificatio filiorum. Cui est honor et gloria...* (inter opera S. Petri Chrysol. M. 52, 582); [55] (p. 82-83) 72 Mai, I; [56] (p. 83-85) 71 Mai, I; [57-59] (p. 85-88) I, 158-160. *Flor. Casin.* (ex hoc cod.); [60] (p. 88) Inc. *Hebreorum quondam populus.* Des. *Diuturnitatis compendio conferatur industrie* (Quoad initium videtur esse sermo 39 s. Leonis M. Cf. M. 54, 263, sed differt in pluribus ab ipso); [61] (p. 88-89) 208. Inc. *Plura nobis simul recitata sunt — et quoniam solempne tempus advenit.* quae in edit. desunt (Cf. *Bibl. Casin.*, I, p. 168); [62] (p. 89-91) 207; [63] (p. 91-92) 206; [64] (p. 92-93) 205; [65] (p. 93-95) 217 (et a v. *Nonnulli christianorum fratres estimant esse divinitatis* usque ad. *ieunare formidas,* inter oper. S. Ambrosii, serm. 23 append. M. 17, 648-649, et inter opera S. Maximi Taurinensis. sermo 26 M. 57, 583. Sequitur *Abstineamus a vitiis carnis — et sine lassitudine amabimus te. Regnante domino nostro...*); [66] (p. 95-96) 66 Caillau (ex hoc cod); [67] (p. 96-97) 67 Caillau (ex hoc cod.); [68] (p. 97-99) 20 Caillau (ex hoc cod.); [69] (p. 99-103) *De evangelio in sabbato. Homo quidam habuit duos filios.* (Inter opera Hier. attributa. M. 30, 256. In ms. Chrysostomo tribuitur); [70] (p. 103-106) I, p. 162 *Flor. Casin.* (ex hoc cod.); [71] (p. 107-108) 73 Mai, I; [72] (p. 108-110) 6 append. (M. 65, 865, inter opera S Fulgentii); [73] (p. 110-111) 3 Caillau (ex hoc cod.); [74] (p. 111-113) 3 Caillau; [75] (p. 113-114) 4 Caillau et 62 Mai, I; [76] (p. 113-117) 249 append.; [77] (p. 117-119) 306 append. et 163 Mai, I (Inc. *Fratres karissimi caritatem vestram ammoneo*); [78] (p. 119-120) 83 append.; [79] (p. 120-122) 141 append.; [80] (p. 122-123) 53 (M. 54, 317 inter opera S. Leonis M.); [81] (p. 123-125) 68 Caillau; [82] (p. 125-126) 27 Mai, I; [83] (p. 126-127) I, p. 164 *Flor. Casin.* (ex hoc cod.); [84] (p. 127-129) 28 Mai, I; [85] (p. 129-131) I, p. 165 *Flor. Casin.* (ex hoc cod.); [86] (p. 131-132) 29 Mai, I; [87] (p. 132-134) 30

Mai, I; [88] (p. 134-136) 31 Mai, I; [89] (p. 136-139) 32 Mai, I, (usque ad verba: *prohibet dicens nec deum tu times.*) Quae sequuntur: *Post hęc turbatus est iesus spiritu..... Quid dicit turbatus est spiritu — quod erit tamquam proxime futurum. per eum qui vivit... Amen,* desumpta sunt ex tract. LXI-LXIII S. Augustini in Ioannis evang. (M. 35, 1799-1805); [90] (p. 139-146) *De cruce* (Inter opp. S. Ioan. Chrysos., edit. Basil., MDXXXIX, tom. III, p. 541); [91] (p. 146-148) 80 Mai, I (In ms. manus aliena in margine addidit: *Sermo S. iohannis crysostomi. de cruce et latrone*); [92] (p. 148-150) Inc. *Audiat in presenti dilectio vestra fratres. quis sit iste latro. qui in cruce.* Des. *eius humilitas patientia.* Sunt hom. LI, LII S. Maximi in unum coniunctae M. 57, 543-549, lin. 5); [93] (p. 150-153) I, 167. *Flor. Casin.* (ex hoc cod.); [94] (p. 153-155) 39 Caillau (ex hoc cod.); [95] (p. 155-157) *Unde supra.* Inc. *Dominus et salvator noster iesus christus ad liberationem hominum.* Usque ad *doles quod possideras perdidisse* pertinet ad serm. 134 (M. 38, 744, n. 4 sqq.). Quae sequuntur: *Nam cum in christo diabolus carnem mortalem videret sicut petrus presumens sed sequendo. tolerando. sicut petrus proficiens per iesum christum dominum nostrum* cum serm. 284 (M. ib., 1291, n. 5, 6) ex parte concordat; [96] (p. 157-160) 36 Caillau (ex hoc cod.); [97] (p. 160) 3 append. Caillau, (ex hoc cod.); [98] (p. 160-162) 37 Caillau (ex hoc cod.); [99] (p. 162-163) 158; [100-108] (p. 163-180) 38, 31, 28, 29, 32, 26, 30, 27, 23 Caillau (ex hoc cod.); [109] (p. 180-182) 257; [110] (p. 182-185) 240 et I, 168 *Flor. Casin.* (ex hoc cod.); [111] (p. 185-186) 236; [112] (p. 186-188) 243; [113] (p. 188-189) 35 Mai, I; [114-117] (p.189, 195) 25-33, 34, 35 Caillau (ex hoc cod.); [118] (p. 195-197) 259 (in cod. fere dimidia pars desideratur); [119] (p. 197-198) 66 append. (in cod. mutilus est); [120] (p. 198-200) 65 Caillau (ex hoc cod.); [121] (p. 200-201) 176 (in ms. in quatuor partes dividitur); [122] (p. 201-202) 5 append. Caillau, (ex hoc cod., dividitur in quatuor partes in ms.); [123] (p. 202-204) 40 Caillau (ex hoc cod. In plures lectiones dividitur in ms.); [124] (p. 204-205) 41 Caillau (ex hoc cod.); [125] (205-207) 8 append. Caillau (ex hoc cod).; [126] (p. 207-208) 167 append. et 44 Caillau (ex hoc cod.); [127] (p. 208-209) 183; [128] (p. 209-211) 268; [129] (p. 211-213) 182; [130] (p. 214-216) Est sermo 276 S. Leonis M. (M. 54, 404); [131] (p. 216-218) 7 append. Caillau (ex hoc cod.); [132] (p. 218-220) 286; [133] (p. 220-226) 293 (in ms. in tres partes dividitur); [134] (p. 226-227) 55 Caillau (ex hoc. cod.); [135] (p. 227-228) Inc. *Bene quodammodo fratres domino providente dispositum est ut hac die.* Des. *ipsum solum manet.* Quoad

partem ultimam legitur in append. ad oper. S. Maximi inter sermones supposititios (M. 57, 864-866); [136] (228-230) I, 171 *Flor. Casin.* (ex hoc cod. Cf. et M. 46, 991, sermo 7); [137] (p. 230-231) 57 CAILLAU (ex hoc cod.); [138] (p. 231-232) 291; [139] (p. 232-233) 58 CAILLAU, (ex hoc cod.); [140] (p. 233-234) *De sancto Petro* Inc. *Intellegere possumus ex evangelica lectio* (M. 57, 719-724. Est S. Maximi sermo 94); [141] (p. 234-235) Inc. *Petrus enim primus apostolorum.* Des. *ipsi misericordiam consequentur.* Desumptus est ex S. Ioan. Chrys. homilia in SS. Petrum et Heliam (Cf. tom. II, 730, n. 1, edit. Montfauconii, 1538. In margine cod. tribuitur sermo s. Augustino); [142] (p. 235-238) 295; [143] (p. 238-239) 63 CAILLAU; [144] (p. 239-241) 61 CAILLAU (exhoc cod.); [145] (p. 241-244) 301; [146] (p. 244-246) 62 CAILLAU (ex hoc cod.); [147] (p. 246-251) 302 (in ms. dividitur in quatuor partes); [148] (p. 251-253) 305 (des. *pervenerunt ad gloriam ęternitatis per dominum nostrum iesum christum*); [149] (p. 253-257) 306; [150] (p. 257-258) 65 (sed nonnulla desiderantur in ms.); [151] (p. 258-259) 64 CAILLAU (ex hoc cod.); [152] (p. 259-260) 326; [153] (p. 260-261) 317; [154] (p. 261-262) 85 (M. 54, 435 inter opera S. Leonis M. et inter opera S. Maximi Taurin. serm. 62. M. 57, 679); [155] (p. 262-264) 343 (est pars tantum. Ut legitur in hoc cod. extat inter opera S. Ioan. Chrysos. ed. Basil. 1539, I, 546); [156-159] (p. 264-266) 67, 68, 69, 70 MAI, I; [160] (p. 266-268) 312; [161] (p. 268-270) 313; [162] (p. 270) 310; [163] (p. 270-271) 64 MAI, I; [164] (p. 271-274) 211 (est pars tantum); [165] (p. 274-276) 211 (altera pars quae inc. *Quanta bona de auro quod habet bonus*); [166] (p. 276-277) 65 MAI I, et I, 173 *Flor. Casin.* (ex hoc cod.); [167] (p. 277-278) 227; [168] (p. 278-279) 91 (M. 54, 450 inter opera S. Leonis M); [169] (p. 279-281) 90 (M. ib., 447); [170] (p. 281-282) 66 MAI,I; [171] (p. 282-283) 58 MAI, I; [172] (p. 283-285) 88 (M. 57, 707, inter opera S. Maximi Inc. *Recte atque ex debito*); [173] (p. 285) 60 append. (M. 17, 727 inter opera S. Ambrosii); [174] (285-287) 61 append. (M. 17, 728 inter opera S. Ambrosii. et sermo 86 inter opera S. Maximi Taurinensis. M. 57, 703); [175] (p. 287) 334 (dimidia pars caret in cod.; [176] (p. 287-288) 91 M. 57, 713 inter opera S. Maximi Taurinensis); [177] (p. 288-289) 335; [178] (p. 289-290) I, 174 *Flor. Casin.* (ex hoc cod.); [179] (p. 290-292) 24 append. (M. 57, 893; inter opera S. Maximi Taurinensis); [180] (p. 293-293) 93 (M. 57, 717, inter opera S. Maximi Taurinensis); [181] (p. 293-294). Inc. *Beatos apostolos sermo divinus sub appellatione — propria custodia circumfusus per... seculorum. Amen.* (Est Eusebii epis. Gallicani. Cf. *Bibl. Patrum,* Lugduni, 1677, VI, p. 677. Brevior est in cod.).

2. [1] (p. 295-305) De miraculis s. Stephani libri duo (M. 41, 834-854. In ms. *S. augustini episcopi in miraculis S. stephani levitę et martyris. In octava eius.* Divisio capitum differt ab editis sicut etiam conclusio: *si domino adiuvante huic operi potuerimus adnectere. alio melius exordio dirigemus.* Nonnulla desiderantur in cod.); [2] (p. 305) 320; [3] (ib.,) 321; [4] (ib.,) 322; [5] (p. 305-306) 322. (In ed. 4 et 5 unum sermonem tantum efformant); [6] (p. 306) 323; [7] (p. 307) 324; [8] (ib.,) Inc. *Fratres karissimi quamvis martyrium sancti stephani.* Des. *per elemosinam. et corpus per castitatem.* (Cf. sermo 210 append. M. 39, 2137); [9] (p. 307-309) *Sermo Severiani episcopi.* I, 175. *Flor. Casin.* (ex hoc cod.); [10] (p. 309-310) *Sermo sancti augustini episcopi* (inter opp. S. Ioan. Chrysos., edit. Basil., MDXXXIX, tom. III, p. 528); [11] (p. 310) I, 176 *Flor. Casin.* (ex hoc cod.); [12] (p. 311-313) *Sermo sancti augustini episcopi.* Inc. *Caritas dei dilectissimi fratres.* Des. *carnis tantum morte. non spiritus.* (Excerptus ex lib. XIII De Trinitate, n. 4-19. M. 42, 1024-1029); [13] (p. 313-315) *Sermo unde supra.* Inc. *Sacramentum vel sacrificium nostrę reparationis.* Des. *et quod offerebat.* (Excerptus ex lib. IV De Trinitate, n. 11-19); [14] (p. 315-316) 276; [15] (p. 316) 274; [16] (p. 316-318); [17] (p. 318). *In S. vincenti sermo sancti augustini episcopi. Lectio VIIII.* I, 177 *Flor. Casin.* (ex hoc cod.); [18] (p. 318-319) 48 Caillau (ex hoc cod.); [19] (p. 319-320) 47 Caillau (ex hoc cod.); [20] (p. 320-321) 275 et 143; [21] (p. 321-322) *In S. iohannis. B. Sermo S. maximi episcopi* 65 (M. 57, 383); [22] (p. 322) *Sermo unde supra* 66 (M. ib., 387); [23] (p. 322-323) *Sermo unde supra* 67 (M. ib., 389); [24] (p. 323-325) I, 178 *Flor. Casin.* (ex hoc cod.); [25] (p. 325-328). *Tractatus origenis.* Inc. *Non regnet peccatum in vestro mortali corpore.* Des. *in christo iesu habent vitam ęternam.* (M. P. G. 14, 1055-1067, lin. 3 ab imo. Orig. in Epis. ad Rom. Lib. VI); [26] (p. 328). *Item sermo origenis. Dominica. IX tractatus super epistolam:* Inc. *Debitores sumus fratres.* Des. *hereditatis gloria consequamur* (M. ib., 1101, lin. 26 — 1107, lin. 18). [27] (p. 328-329) *Tractatus origenis.* Inc. *Cum multa in lege. pręcepta sint.* Des. *vitam consequamur ęternam. in christo iesu domino nostro* (M. 26, 291; M. P. G. 13, 1886); [28] (p. 329-331) *Sermo beati maximi episcopi In Sancti eusebii.* 22 append. (M. 54, 889 inter dubios s. Maximi sermones); [29] (p. 331-332) 110 append. (et M. 58, 887 inter opera s. Fausti Rheg. Cf. et *Flor. Casin.* I, 181. In ms. *Sermo*

beati Faustini episcopi); [30] (p. 332-333) I, p. 181 *Flor. Casin.* (ex hoc cod.); [31] (p. 333-334) 111 (M. 57, 751); [32] (p. 334-335) 109 (M. ib., 747); [33] (p. 435) 110 (M. ib., 749); [34] (p. 335-337) *Sermo sancti epyphanii episcopi.* I p. 183. *Flor. Casin.*, (ex hoc. cod. Cf. D. G. MORIN, *Le commentaire inédit de l'évêque latin Epiphanius sur les Evangiles* in *Revue Bénédictine*, t. XXIV, pp. 336-359); [35] (p. 337-338) 82 append. (et inter opera S. Maximi Taurinensis. M. 57, 517); [36-39] (p. 338-342) Sermones S. Epiphanii episcopi. I, p. 185-190 *Flor. Casin.* (ex hoc cod. Cf. D. G. MORIN, op. et loc. cit.); [40] (p. 342-343) *Sermo epiphanii de septem panibus.* Inc. *In illis inquit diebus.* Des. cum mutilo cod. *in quo vocati sumus permaneamus. repleti dono.* (Cf. D. G. MORIN, op. et loc. cit.).

Membr., mm. 365 × 255, pp. 344. Saec. XI, littera Benev., duplici columna descriptus, cod. duabus partibus constat (I, p. 1-294; II, p. 295-344). Initialium litterarum aliae atramento delineatae, aliae minio sunt depictae. Tituli rubri. Pauca sunt additamenta quae leguntur in marginibus, in quibus adnotationes D. Octavii Fraia Frangipane, praefecti Casinensis Archivi, passim occurrunt. Pauca folia acu consuta et duo folia per medium rescissa sunt. — Cf. FRAIA, 33; CAILLAU, 9; *Rev. Bénéd.*, XXIV, 352; LOEW, *The Benev. Script*, 342. — Scripturae specimina in FRAIA; CAILLAU et *Bibl. Casin.*, I, tab. VI.

13 LL (ext. 13 et 216; int. 215).

Eugippi Excerpta ex operibus s. Augustini.

(p. 1-2). Absque titulo incipit epis. ad Probam. *Domine merito venerabili* (Ed. P. KNOELL in *C. S. E. L.*, 1885, p. 1-4). — (p. 2-13). Capitum series quorum primum inc. *I. Liber ad ieronimum presbyterum* et ultimum *Incipit sermo de laude caritatis* (Ed. cit. p. 5-33. Enumeratio in cod. capitum est mendosa nec semper continua). — (p. 13-434) Inc. *Incipit liber ad Ieronimum.* Des. *sed etiam brevis. Explicit. Deo volente. Christo gloria* (Ed. cit., p. 34-1100). Multa sunt quae desiderantur in cod. capita nec omnino ipsorum partitio cum ed. concordat.

Membr., mm. 340 × 255, pp. 434. Binis columnis, littera Benev., tempore Desiderii abbatis codex est descriptus. Tituli et initiales litterae minio sunt exarata. In columna secunda ultimae pag. (p. 434) manus recentior ea quae in *Bibl. Casin.*, (I, p. 201) legis scripsit. — Cf. MONTF., I, 217, 220; FRAIA, 1; CAR., I, 282; II, 96; REIFF., II, 371; LOEW, *The Benev. Script*, 342. — Character specimen in *Bibl. Casin.*, tab. VII.

14 KK (ext. 14 et 44; int. 210).

Augustinus De civitate Dei lib. I-X (M. 41, 13-316).

Singulis libris, I et X exceptis, praeeunt series capitulorum, i. e. p. 26, 49, 74, 96, 123, 138, 160, 184. — (p. 2) Praefatio non separatur a lib. I in quo tituli I, II et III capitis desiderantur. Divisio capitum non semper cum ed. concordat et tituli capitulis apponantur usque ad lib. V inclus. — (p. 184) Ad lib. VIIII (M. ib., 255) titulus habetur: *In hoc libro plenius de demoniis disputat.*

Membr., mm. 370 × 285, p. 224 (p. 101 omissa). Saec. XI, littera Benev., duabus columnis exaratus, cod. litteram primam et secundam initialem coloribus pictas exhibet, reliquas vero atramento tt. designatas. Tituli rubri. Pag. 1. vacua. Manus recentior in summo marg. (p. 3 et 27) scripsit Gothico charactere et rubro colore: *Incipit Primus Liber De civitate Dei. Incipit Liber Secundus Civitatem dei. Civitatis* (sic), et singulis foliis numeros variorum librorum apposuit. In marginibus notulae nonnullae manu saec. XIV conscriptae occurrunt. — Cf. Montf., I, 217, 220; Caillau, 9; Car., I, 283; Reiff., II, 318; Loew, *The Benev. Script*, 342. — Characterum specimen in *Bibl. Casin.*, I, tab. VII.

15 PP (ext. 15 et 219; int. 213).

S. Augustini Contra Faustum Manichaeum lib. I-XXXIII et De actis cum Felice Manichaeo lib. I-II (M. 42, 207-518; 519-550).

1 (1-338). Praemittitur (p. I-II) cap. VII lib. II Retract. (M. 32, 632-634) sub titulo rubricato: *Aurelii Augustini contra faustum.* Quod sequitur rubro colore: *In hoc corpore continentur Aurelii Augustini episcopi catholicę ęcclesię ipponiensis civitatis provincię africanę. Contra faustum manicheum liber unum.* (p. 208) Des. lib. XXI (M. ib., 402) et legitur rubrica: *Aurelii augustini adversus faustum manicheum volumen primum explicit. Incipit adversus eum vel adversus eius heresem. De vita patriarcharum volumen secundum.* Inc. (p. 209) *Faustus dixit Quare legem blasphematis.* (p. 217) post verba *perfecto elatum* desiderantur in ms. ea quae leguntur in ed. usque ad *Ecce ostendi quantum potui* (M. ib., 408-412, cap. XXI). **2** (p. 339-368). Titulo recentissimo superposito: *Augustinus*

de actis cum felice manicheo. Inc. rubro colore: *Gloriosissimo honorio augusto et consuli die III id. decembris. gesta habita contra felicem manicheum presente clero et plebe in ecclesię pacis hipponensium regiorum. Augustinus episcopus ecclesię catholicę hipponensium regiorum dixit.* (p. 353) *Explicit prima altercatio. Incipit secunda.* (p. 368) Des. cod. mancus cum verbis: *secundum verba tua superiora quibus* cum (M. ib., 550). In isto opere secundo, nonnulla passim in ms. desiderantur, ad quae conscribenda spatium vacuum relictum est.

Membr., mm. 315 × 240, pag. 370. Codex binis columnis, charac. Benev. saec. XI conscriptus, minio exarata habet frequentia verba *Faustus dixit. Augustinus respondit.* Manus aevi posterioris saepe voce « *error* » adnotavit in margine errores manichaeorum, notas passim ibi adiunxit numerosque ad capitum initia apposuit. Nulla est distinctio variorum librorum et capitum partitio differt ab illa quam exhibent editiones. In marg. super. paginae I (Fol. primum numeris latinis I, II signatur) manus saec. XIV. scripsit: *Augustinus contra faustum. Contra eundem de vita patriarcharum. Contra felicem manicheum postea conversum.* — Cf. Montf., I, 220; Caillau, 9; Car., I, 282; Reiff., II, 330; *N. Ar.*, XXXVI, 86; Loew, *The Benev. Script*, 342. — Specimen scripturae in *Bibl. Casin.*, I, tab. VIII.

16 L (ext. 16 et 193; int. 208).

S. Augustini et aliorum epistolae (M. 38).

Series praecedit epistolarum (in fol. sine numeratione): *Incipit liber epistolarum Sancti augustini episcopi hipponensis. In primis. I. Epistola S. Augustini ab beatum ieronimum.* — *CIII. Augustinus ad cecilianum*). [1] (p. 1) 67 (Des. *qui tecum ac de te in domino gloriantur*); [2] (p. 1-2) 68 Hier. (Des. *aliqua vel disceremus*); [3] (p. 2) 39 Hier; [4] (ib.) 74; [5] (p. 2-6) 73 (Inc. *Cur itaque conor* M. 33, 246, lin. 12 ab imo); [6] (p. 6-9) 28; [7] (p. 9-11) 72 Hier.; [8] (p. 11-14) 40; [9] (p. 14-16) 71; [10] (p. 17-30) 75 Hier.; [11] (p. 30-44) 166; [12] (p. 44-54) 167; [13] (p. 54-55) 172 Hier.; [14] (p. 55) 195 Hier.; [15] (ib.) 123 Hier.; [16] (p. 55-56) 102 Hier.; [17] (56-59). Super titulum abrasum, manus recentior exaravit: *Expositio simboli Beati Ieronimi doctoris eximii missa damaso pape.* Inc. *Credimus in deum patrem omnipotentem* (M. 45, 1716 inter Pelagii opera); [18] (p. 62) 152 (Des. *saltem sermonibus tuis pascar*); [19] (p. 62-72) 153; [20] (p. 72-73) 136; [21] (p. 73-81) 138;

[22] (p. 81-86) 143; [23] (p. 86) 233; [24] (p. 86-88) 234; [25] (p. 88) 235; [26] (p. 89-91) 25; [27] (p. 91-94) 27; [28] (p. 94) 30; [29] (p. 95-97) 31; [30] (p. 97-99) 24; [31] (p. 99-103) 32; [32] (p. 103) 26 (carmen quod in ed. legitur desideratur); [33] (p. 103-107) 127; [34] (p. 107-132) 93; [35] (p. 132-146) 102; [36] (p. 146-167) 185; [37] (p. 167-182) 187; [38] (p. 182-190) 121; [39] (p. 190-194) 173; [40] (p. 194-203) 164; [41] (p. 203-216) 130; [42] (p. 216) 257; [43] (p. 216-217) 96; [44] (p. 217-219) 259; [45] (p. 219-220) 100; [46] (p. 220-221) 97; [47] (p. 221-223) 144; [48] (p. 223-226) *Incipit Commonitorium orosii ad sanctum augustinum, de errore priscillanistarum* (M. 31, 1211; 42, 665); [49] (p. 226-234) *Incipit libellus sancti augustini ad eundem orosium contra priscillianistas* (M. 42, 670. Des. *commendavit posse liberari*); [50] (p. 234-240) 205; [51] (p. 242-246) 78; [52] (p. 246-250) 94; [53] (p. 250-255) 95; [54] (p. 255-269) 36; [55] (p. 269-271) 21; [56] (p. 271-274) 22; [57] (p. 274-279) 111; [58] (p. 279-280) 142; [59] (p. 280-284) 158; [60] (p. 284-286) 159; [61] (p. 286-288) 160; [62] (p. 288-289) 161, [63] (p. 289-292) 162; [64] (p. 292-296) 98; [65] (p. 296-302) 12; [66] (p. 302) 269; [67] (p. 302-303) 154; [68] (p. 303-309) 155; [69] (p. 309-310) 246; [70] (p. 310) 229; [71] (p. 310-312) 230; [72] (p. 312-315) 231; [73] (p. 315-317) 170; [74] (p. 317-327) 108; [75] (p. 327-328) 106; [76] (p. 328) 107; [77] (p. 328-329) *Incipit epistola sancti augustini coolatio* (sic) *ad probum* (M. 33, 1175 append.); [78] (p. 329-330) 265; [79] (p. 330-331) 150; [80] (p. 331) 5; [81] (p. 331-332) 6; [82] (p. 332) 163; [83] (p. 332-335) 7; [84] (p. 335) 8; [85] (335-336) 9; [86] (p. 336-338) 11; [87] (p. 338) 12; [88] (p. 338-339) 50; [89] (p. 339-340) 258; [90] (p. 340-341) 195 et I, 191. *Flor. Casin.* (ex hoc cod.); [91] (p. 341) I, 191. *Flor. Casin.* (ex hoc cod.); [92] (p. 341-342) 192; [93-101] (p. 342-355) Maximi epis. Africani, Sigistei, Parthemii et Ferrandi diaconi epis. I, 191-202 *Flor. Casin.* (ex hoc cod.); [102] (p. 355-363) 190; [103] (p. 363-366) 151 (Des. mutila cum verbis: *solent etiam pessimi concupiscere. ceca illa crude...* M. 33, 651, lin. 27). [104] (p. 367-368) Augustini serm. 62 fragmentum (Inc. *vos fieri socios demoniorum.* Des. *timent christiani iniurias temporum.* M. 38, 419, lin. 13. ab imo — 421, ult. lin.); (p. 369) Series sermonum S. Augustini quae et in cod. sequenti fere eadem legitur (*Bibl. Casin.*, I, p. 213-214).

Membr., mm. 330 × 245, pp. 370. Lettera Benev., saec. XI, columna duplici exaratus, codex titulos rubros et nonnullas posterioris aevi notas marginales exhibet. Initiales letterae partim minio partim atramento tantum sunt delineatae. Pp. 60, 61, 241 vacuae. — Cf. Mab., I, 121; Montf., I, 219,

220; CAILLAU, 9; CAR., I, 283; REIFF., II, 325; *Bibl. Casin.*, I, XX; GOLDBACHER, *S. Augustini epis.*, par. IV, p. 1, in *C. S. E. L.*, Vindib., 1911; LOEW, *The Benev. Script*, 342. — Scripturae specimen in *Bibl. Casin.*, I, tab. VIII.

17 H (ext. 17 et 190; int. 223).

S. Augustini sermones (M. voll., 38, 39).

(p. 2-4). Series titulorum sermonum. *Incipiunt sermones sancti augustini episcopi de verbis domini. In primis in evangelio secundum matheum. I Luceat lumen vestrum coram hominibus etc. XV. — De decem virginibus. XVI. Item unde supra. Item de evangelio Secundum lucam. I Qui vos spernit me spernit. Et de divite et lazaro. — VIII De iudice iniquo qui nec deum timebat nec hominem reverebatur. Et de publicano et phariseo. Item de evangelio secundum iohannem. I In principio erat verbum, contra arrianos. XXVI. — De futuro iudicio et resurrectione mortuorum. Item capitula eiusdem sermonum aliorum. I De laude cerei in sabbato sancto. — LVII Sermo de pluribus martyribus. LVIII Item unde supra.* **1.** [1] (p. 4-6) 54; [2] (p. 6-8) 268 append.; [3] (p. 8-10) 55; [4] (p. 10-19) 62; [5] (p. 19-21) 70; [6] (p. 21-23) 69; [7] (p. 23-27) 67 (Des. *salvi erant. conversi ad dominum*); [8] (p. 27-30) 72; [9] (p. 30-33) 76; [10] (p. 33-35) 72 append. (Inc. *Cum sanctum evangelium legeretur audivimus navicellam periclitantem;* pauca in cod. desiderantur); [11] (p. 35-40) 83; [12] (p. 40-48) 82; [13] (p. 48-49) 84; [14] (p. 49-64) 88; [15] (p. 64-67). *De decem virginibus* (M. 40, 44-48. Quaestio LIX); [16] (p. 67-73) 94. — **2.** *Item de evangelio secundum lucam.* [1] (p. 73-75) 102; [2] (p. 75-76) 367; [3] (p. 76-79) 103; [4] (p. 79-81) 104; [5] (p. 81-83) 84 append.; [6] (83-85) 106 (et a verbis *Conversi ad dominum — per christum filium suum.* 272 M. 38, 1248, lin. 14); [7] (p. 85-87) *De homine qui habuit duos filios et de inobedientia.* Inc. *In lectione evangelica quam audivimus, de homine dictum est qui habuit duos filios. Denique filius minor.* Des: *clausum sacramentum aperiat* (Desumptus est ex serm. II. Enarr. in Ps. LXX. M. 36, 896, lin. 27-898, lin. 39); [8] (p. 87-91) 115; — **3.** *Item de evangelio secundum iohannem* [1] (p. 91-100) 117; [2] (p. 100-104) 108; [3] (p. 104-107) 122; [4] (p. 107-110) 123; [5] (p. 110-111) 124; [6] (p. 111-118) 128; [7] (p. 118-122) 129; [8] (p. 122-124) 132; [9] (p. 124-128) 134; [10] (p. 128-137) 137; [11] (p. 137-144) 138; [12] (p. 144-147) 139; [13] (p. 147-150) 96 append.; [14] (p. 150-155) 354; [15] (p. 155-158) 142

(Des. *et cum ipso omnia possidebis.* M. 38, 781, cap. V.); [16] (p. 158-160) 141; [17] (p. 160-166) 97 append; [18] (p. 161-166) Inc. *Accipimus fratres verba domini,* Des. *ęternę mortis pęnam patietur.* (Tract. LXXVIII in Ioan. M. 35, 1835 et sermo 246 append. M. 39, 2200); [19] (p. 166-185) 87; [20] (p. 185-188) 143; [21] (p. 188-191) 144; [22] (p. 191-193) 146; [23] (p. 193-201) 127; [24] (p. 201-204) 384; [25] (p. 204-207) 171; [26] (p. 207-209) 109 append. (Des. *quia illa iam factà cognoscimus.* M. 39, 1962, n. 5.lin. 4). — **4.** (p. 210) *Expliciunt sermones Sancti augustini de verbis domini. Item sermones eiusdem.* [1] (p. 211-213) 1 (M. 46, 817); [2] (p. 213-217) 2 (M. ib., 821); [3] (p. 217-219) 228; [4] (p. 219-220) 3 (M. 46, 826); [5] (p. 220-221) 4 (M. ib., 828); [6] (p. 221-225) 5 (M. ib., 830); [7] (p. 225-226) 226; [8] (p. 226-227) 6 (M. 46, 834); [9] (p. 227-230)... *de eo quod neophitis ante baptismum ex oleo sancto aures sacerdotibus et nares inliniantur.* Inc. *Omnis quidem sermo fratres karissimi, cum omni intentione* (inter opera S. Augustini M. 40, 1207-1210 append. et S. Maximi Taurinensis. M. 57, 771-774); [10] (p. 230-233)... *de mysterio et sanctitate baptismatis* (inter opera S. Augustini M. 40, 1209-1212 append. et S. Maximi Taurinensis M. 57, 775-778); [11] (p. 233-235)... *de unctione capitis et pedibus lavandis* (inter opera S. Augustini M. 40, 1211-1214 append. et S. Maximi Taurinensis M. 57, 777-782); [12] (p. 235-236) 7 (M. 46, 836); [13] (p. 236-237) 272 (Des. *testimonium contra se.* Conclusio ed. *Conversi ad dominum — christum filium suum* est in p. 85 huius cod.); [14] (p. 237-240) 239; [15] (p. 240-242) 245; [16] (p. 242-244) 247; [17] (p. 244-246) 248; [18] (p. 246-249) 12 (M. 46, 852); [19] (p. 249-252) 8 (M. ib., 838); [20] (p. 252-257) 265; [21] (p. 257-259) 29; [22] (p. 259-260) 9 (M. 46, 841); [23] (p. 261-262) 396; [24] (p. 262-267) 266; [25] (p. 267-277) 20 (M. 46, 898); [26] (p. 277-290) 294; [27] (p. 290-297) 297; [28] (p. 297-305) 17 (M. 46, 874); [29] (p. 305-313) 13 (M. ib., 859); [30] (p. 313-316) 330; [31] (p. 316-322) 18 (M. 46, 881); [32] (p. 322-325) 134 (invenitur etiam in p. 124); [33] (p. 325-330) 5 (M. 46, 983. Ex hoc cod. edidit Fraia); [34] (p. 330-335) 23 (M. ib., 917); [35] (p. 335-339) (M. ib., 840); [36] (p. 339-341) 22 (M. ib., 915); [37] (p. 341-343) 309; [38] (p. 343-346) 14 (M. 46, 862); [39] (p. 346-350) 15 (M. ib., 866); [40] (p. 350-357) 21 (M. ib., 908); [41] (p. 357-368) 24 (M. ib., 921); [42] (p. 368-377) 2 (M. ib., 960; ex hoc cod. edidit Fraia); [43] (p. 377-390) 37; [44] (p. 390-393) Sermo 15 (inter opera S. Gaudentii Brixiae epis. M. 20, 948-955); [45] (p. 393-403) 1 (M. 46, 945; ex hoc cod. edidit Fraia); [46] (p. 403-419) 249 append.; (et M. 40, 1169-1190. Tractatus de recti

tudine catholicae conversationis); [47] (p. 419-420) I, p. 203 *Flor. Casin.* (ex hoc cod. Cf. M. 46, 991; sermo VII a Fraia edit.); [48] (p. 420-422) 62 (M. 57, 658, inter opera S. Maximi Taurinensis); [49] (p. 422-426) 75; [50] (p. 426-428) *De matheo publicano* (Aliena manu adjunctum est: *Sermo Sancti epyphanii episcopi.* Inc. *Egressus est iesus rursus ad mare.... Iesus, salvator. si salvator et deus.* Des. *et utraque in ęternum servemini. Adiubante domino nostro.... Amen.* (Cf. D. G. Morin, *Le commentaire inédit de l'évêque latin Epiphanius sur les Évangiles,* in *Revue Bénédictine,* t. XXIV, pp. 334-359); [51] (p. 428-431) *De eo qui incidit in latrones.* Inc. *Et ecce unus accessit et ait ei. magister quid boni faciam... Oportune post sermonem superiorem.* Usque ad *sed modus fatetur ignorare mandatum* est S. Hilarii (Comment. in Matt., cap. XIX, n. 4-9, lin. 5. M. IX, 1024-1026). Quae sequuntur: *Vere iuxta salvatoris sententiam, sapiens et prudens in lege — vel speciali necessitate sublevanda, devotus operare* sunt ex comment. ven. Bedae in Lucam desumpta (M. 92, 468, lin. 22-470, lin. 15 ab imo); [52] (p. 431-432) 111; [53] (p. 432-435) 100; [54] (p. 435-439) 67 (Des. *salvi erant. conversi ad dominum.* Invenitur etiam in hoc cod. pag. 23); [55] (p. 439-442) 75 append; [56] (p. 442-444) 97 (Des. *homo. Ergo ut non timeas conculcari ab homine, spera in deo. imitando eum per patientiam et humilitatem. per caritatem non fictam. Ut ad eius quandoque merearis pertingere celsitudinem et participationem, qui est super omnia deus benedictus in sęcula. qui in altis habitat et humilia respicit. iesus christus dominus noster. qui cum patre sanctoque spiritu vivit et regnat in sęcula sęculorum amen.*); [57] (p. 444-446) 6 (M. 46, 988 ex ed. a Fraia curata); [58] (p. 446-448) 225 append.

Membr., mm. 325 × 240, pp. 448. Charactere Benev., saec. XI, binis columnis conscriptus. Tituli rubri. Initiales litterae aliae atramento sunt exaratae vel tt. delineatae, partim rubro colore. Pp. 1, 209, 210 vacuae. P. 1. legitur recentioris aevi: *Augustin.* — Cf. Montf., I, 220; Caillau, 9; Car., I, 283; *Rev. Bénéd.,* XXIV, 352; Loew, *The Benev. Script,* 342. — Characterum specimen in *Bibl. Casin.,* I, tab. IX.

18 L (ext. 18 et 195; int. 221).

S. Augustini, S. Hilarii, S. Ambrosii et aliorum opera.

1 (p. 2-179). **S. Augustini** *De Trinitate* lib. I-XV (M. 42, 819-1098. In ms. titulus legitur: *Incipit liber augustini de trini-*

tate), praemissis (p. 1) capite XV lib. II Retractationum et epistula 174 ad Aurelium (M. 32, 635-636; 33, 757-758). Singulis libris praefixa sunt capita. (Cf. Mai, I, par. II, p. 153 et *Bibl. Casin.*, I, p. 224-231). Des. tractatus cum rubrica: *Liber de trinitate que deus est augustini episcopi explicit quintodecimo*. Sequitur eadem manu conscripta, nota: *In nomine domini* etc. (Cf. *Bibl. Casin.*, ib., p. 224, 231). Saepe capitum partitio differt ab ed.

2 (p. 181-304). **S. Hilarii Pictav.** De Trinitate lib. I-XII (in ms. *Ilarius de trinitate* M. 10, 25-472) Pauca in lib. VIIII desiderantur in cod.

3 (p. 304-311). Habetur lib. XIII quem cod. S. Hilario tribuit. Inc. *Multas quidem et graves*. Des. *invicta veritate oppositum feliciter*. Editus inter S. Ambrosii opera (M. 17, 552-568) et S. Phoebadii Ep. Aginnensis (M. 20, 34-50).

4 (p. 313-315). **Alcuini** Quaestiones XXVIII de Trinitate (M. 101, 59-64) In ms. tribuitur opus Ambrosio. Titulo rubro praevio: *Ambrosius de Trinitate,* inc. cum sic dicta Confessio de sancta Trinitate: *Credimus Sanctam Trinitatem.* Des. *in secula seculorum amen*, quae Confessio est Recapitulatio eiusdem Alcuini De fide S. Trinitatis (M. ib., 56-58).

5 (p. 315). Incipit titulo rubricato: *Augustinus de unitate trinitatis*. Inc. *Teneamus igitur.* Des. *non unam esse personam* (*Bibl. Casin.,* ib., p. 232).

6 (p. 316-336). **Pseudo-Ambrosii** De Trinitate alias In symbolum Apostolorum tractatus (M. 17, 509-546. In ms. titulus habetur minio exaratus: *In christi nomine, incipit tractatus beati Ambrosii episcopi. In laude sancte et individue trinitatis. Lege feliciter*). Inc. *Nullus qui sanum.* Des. *et laudem nominis tui. Per omnia secula seculorum. amen.* Partitio capitum in textu non servatur.

Membr., mm. 355 × 255, pp. 336. Charactero Gothico saec. XIII, duplici columna, cod. diversis manibus est exaratus. Initiales litterae et tituli minio sunt conscripta. Nonnullas marginales notulas posterioris aevi in marginibus exhibet. P. 312 vacua. — Cf. Montf., I, 220; Caillau, 9; Car., I, 331. — Specimen characterum in *Bibl. Casin.*, I, tab. IX.

19 L (ext. 19 et 55; int. 207).

S. Augustini opera nonnulla.

1 (p. 7-243). De Trinitate lib. I-XV (M. 42, 819-1098). Praemittuntur: [1] *Capitula et alia notabilia scripta per ordinem alphabeti de libro sancti agustini de sancta trinitate que non modicum erunt necessaria legentibus ipsum librum.* Titulus hic rubri coloris ab amanuensi saec. XIV, charactere Gothico conscriptus est, qui codici initio carenti, folia duodecim chartacea addidit (p. 1-24), in quibus capitula et ea quae propter duorum foliorum abscissionem desiderabantur exaravit. Inc. index: *Abrahe. de tribus viris visis cum quibus sicut cum domino deo loquitur. Libro primo. capitulo XI.* Des. (p. 5). *Christus dei virtus et dei sapientia. L. VI. C. I.* — [2] (p. 7). Caput XV libri II Retractationum (M. 32, 635-636). — [3] Epistula 174 ad Aurelium (M. 33, 757-758). Titulos qui in cod. 18. leguntur, in textu istius codicis amanuensis saec. XIV minio exaravit (nonnulli vero a prima manu sunt conscripti). 2 (p. 245-263). Contra Felicianum de Unitate Trinitatis (in ms. *Concertatio sancti augustini episcopi contra Felicianum.* M. 42, 1157-1172. Editus etiam inter opera Vigilii Tapsensis M. 62, 33-352. Partitio capitum non servatur: Inc. *Extorsisti mici.* Des. *ceperit retribuere mercedem. Amen*). 3 (p. 263-270). Collatio cum Pascentio Ariano seu epis. XX (M. 33, 1156-1162 in append., in ms. *Incipit eiusdem sancti agustini altercatio*) Inc. *Inter pascentium arrianum.* Des. *in domo anicea propria manu suscripsit.* 4 (p. 270-276). *Epistula sancti agustini episcopi contra Arrianos. de misterio sancte Trinitatis* (ex hoc cod. ed. Tosti, I, p. 375-383, iterum edidit Mai, I, p. 407).

Membr., mm. 365 × 265, pp. 276. Littera Visigothica saec. IX, columna duplici descriptus, codex correctionibus et additamentis notisque interlinearibus et marginalibus primae et posterioris manus scatet. Inter marginales notas nonnullae lingua arabica conscriptae sunt; verbum انظر (*vide, nota*), passim occurrit. Verba lineolis sunt distincta. Tituli rubri. In summo margine numerus variorum librorum indicatur. P. 244 vacua. P. 245-270 interloquentium nomina minio depicta. — Cf. Montf., I, 220; Caillau, 9; Car., I, 20, 21; Reiff., II, 348; Tosti, I, 375; Rod., 321; Loew, *Stud. Pal.*, 59; Loew, *The Benev. Script*, 107, 109, 170. — Scripturae exemplum in *Bibl. Casin.*, I, tab. X.

20 EE (ext. 20 et 99; int, 216).

S. **Augustini** De consensu Evangelistarum lib. I-IIII (M. 34, 1041-1228).

Incipit (p. 3) rubro colore: *In christi nomine. Incipit liber Sancti Augustini episcopi de consensu evangelistarum*. Primo libro excepto, reliquis tribus libris titulorum series praeponitur sed partitio capitum in cod. non servatur. In lib. IIII (p. 175-186), ultimae lineae viginti et una editionis, incipiendo a *quod perfectum est* (M. ib., 1228), desiderantur.

Membr., mm. 340 × 250, pp. 184., Litteris Benev. saec. XI, duplici columna exaratus. Litterae initiales et maiusculae diversis coloribus depictae sunt. Pag. 174 cum media columna pag. antecedentis et in p. 186 columnam unam cum dimidio vacuas reliquit amanuensis. — Cf. MONTF., I, 220; CAILLAU, 9; CAR., I, 102, 166; REIFF., II, 322; WEIHRICH, *S. Augustini op.*, in *C. S. E. L.*, 1904, p. XX.; LOEW, *The Benev. Script*, 214, 342. — Scripturae specimen in *Bibl. Casin.*, I, tab. X.

21 EE (ext. 21 et 56; int. 214).

S. **Augustini** In evangelium S. Ioannis tractatus (M. 35, 1379-1681).

Partem tantum Tract. S. Augus. in Ioannis Evangelium continet codex, videlicet tract. I-XXXVIII; alteram partem in cod. seq. invenies. Incipit sine titulo: *Intuentes quod modo audivimus*.

Membr., mm. 350 × 250, pp. 460. Binis columnis, manus saec. XI, littera Benev,, praesentem et codicem sequentem exaravit. Paginae I[ae] praecedit folium, sine enumeratione, in cuius recto nonnulla leguntur diversis recentioris aevi manibus conscripta, et in verso littera pulchra capitalis, auro et coloribus depicta, cum maiusculis minio designatis verbum *Intuentes* componit. Litterae initiales et maiusculae coloribus variis pictae sunt. Tituli rubri. — Cf. MONTF., I, 220; CAILLAU, 9; CAR., I, 279; REIFF., II, 329; LOEW, *The Benev. Script.*, 342. — Characterum specimen in *Bibl. Casin.*, I, tab. XI.

22 EE (ext. 22 et 51; int. 222).

S. Augustini In evangelium s. Ioannis tractatus (M. 35, 1681-1976).

Pars altera in hoc cod. habetur Tract. S. Augus. in Evang. Ioannis, videlicet tract. XXXVIIII-CXXIII. — (p. 5). Manus saec. XIV in margine superiori adnotavit: *Secunda pars augustini super iohannem a XXXIX sermone.* Tractatus XLIX in ms. in duas dividitur partes ad verba *ista prolata sunt* (M. ib., 1757), et verbum sequens *Collegerunt* litteram *C* initialem habet coloribus ornata. — (p. 290). Tractatus XCVII editionis, in ms. sine titulo et numero seriei incipit, et n. XCVII ponitur ad tract. qui in edit. n. XCVIII signatur, ideoque non amplius ex hoc loco series codicis cum edit. concordat et ultimus ms. tractatus n. CXXIII notatur; est tamen tract. CXXIV editionis.

Membr., mm. 350 × 250, pp. 430 (paginarum enumeratio a n. 5 incipit). Saec. XI, duplici columna et litteris Benev., a manu quae codicem antecedentem exaravit, conscriptus. Litteras initiales et maiusculas coloribus variis distinctas etiam hic habes. Verba *Explicit* et *Incipit* minio exscripta sunt. In p. 434 vacua ab amanuensi relicta nonnulla otiose exaravit manus saec. XV. — Cf. Montf., I, 220; Caillau, 9; Car., I, 279; Reiff., II, 329; Loew, *The Benev. Script,* 342. — Specimen scripturae in *Bibl. Casin.*, I, tab. XI.

23 EE (int. 23 et 173; ext. 211).

S. Augustini In epistolam Ioannis ad Parthos tractatus I-X (M. 35, 1977-2062).

(p. 1). Ante prologum *Meminit sanctitas,* abrasis duobus vel tribus verbis legitur: *Incipit tractatus Aurelii Augustini*, et post lituram paucorum aliorum verborum: *Ab eo quod scriptum est. Quod fuit ab initio. et quod vidimus oculis nostris, et manus nostrę palpaverunt ae verbo vite. usque ad id quod ait.* Aliena manu et minori littera addidit super abrasam membranam: *Qui autem odit fratrem suum in tenebris ambulat et nescit quo eat. quoniam tenebrę obcecaverunt oculos eius. Tractatus primus.* — (p. 120) Des. codex cum verbis: *cum tu non credas christo prędicanti.*

Membr., mm. 290 × 230, pp. 122, duabus columnis, charac. Benev. saec. XI conscriptus. P. 9, super integram abrasam membranam amanuensis columnam primam tantum exaravit. Liturae et correctiones interlineares et margina-

les satis frequentes sunt. Litterae initiales et maiusculae coloribus variis sunt distinctae. P. 121 versus occurrunt: *Rex deus immense* (*Bibl. Casin.*, I, p. 256) in quibus nomen *Turbonis diaconi et monachi,* scriptoris codicis legitur. — Cf. MONTF., I, 220; CAILLAU, 9; CAR., I, 179; II, 51; REIFF., II, 325; LOEW, *The Benev. Script,* 221, 333, 342. — Scripturae exemplum in *Bibl. Casin.*, I, tab. XII.

24 EE (ext. 24 et 43; int. 225).

S. Augustini Enarrationes in psalmos et In epistulam Ioannis ad Parthos tractatus.

1 (p. 5-345). Enarrationes in psalmos CXXX-CL (M. 37, 1704-1966). Inc. *Incipit tractatus aurelii augustini in psalmo C° tricesimo*. Tituli non apponuntur nisi ad enarrationes psalmorum CXXX, CXXXVII et CXXXVIII. — (p. 345) Des. cum verbis *Vos estis hęc omnia* (M. ib., 1966) deficientibus ultimis tribus editionis lineis ob recisionem folii sequentis. **2** (p. 345-479). En epis. Ioannis ad Parthos prologo praemisso (M. 35, 1977-2062). Inc., rubro colore usque ad *parthos*. *Incipit tractatus primus aurelii augustini de die lucis quod dominica prima feria sancti paschę de interpretatione epistulę sancti iohannis apostoli et evangeliste ad parthos. Ab eo quod scriptum est. quod fuit ab initio. et quod vidimus oculis nostris. et manus nostrę palpaverunt de verbo vite usque ad id quod ait. Qui autem odit fratrem suum. in tenebris ambulat et nescit quo eat. quoniam tenebrę obcecaveruut oculos eius*. Tractatus primus incipit absque titulo; tituli vero ad tractatus reliquos appositi sunt. — (p. 479). Des. cod. cum verbis *cum tu non credas christo prędicanti*.

Membr., mm. 375 × 250, pp. 474. Saec. XI, duabus columnis, littera Benev. exaratus, cod. litteras initiales foliis depictis ornatas et maiusculas coloribus distinctas exhibet. Tituli minio conscripti sunt. In paginarum enumeratione, quae a num. 5 incipit, num. 16 et 17 omissi sunt. — Cf. MONTF., I, 220; CAILLAU, 9; CAR., I, 280; REIFF., II, 339; LOEW, *The Benev. Script*, 342. — Specimen scripturae in *Bibl. Casin.*, I, tab. XII.

25 KK (ext. 25 et 191; int. 224).

S. **Augustini** Libri XIII Confessionum (M. 32, 659-868).

In ms. nulla est capitum distinctio et libri omnes, V excepto (p. 50), absque titulo incipiunt. Lib. XII, qui mancus est propter recisionem quinque foliorum, desinit (p. 192): *si ipse moyses apparuisset nobis atque dixisset. Et* (M. ib., 840). Ob eamdem causam lib. XIII incompletus est et incipit (p. 193): *et sensibiliter operarentur* (M. ib., 856). Desinit cod. (p. 204) cum rubrica *Explicit* (man. post. correxit *Expliciunt*) *confessionum libri* [*X*]*III Aurelii augustini episcopi* [*ec*]*clesię catholicę. Amen.*

Membr., mm. 340 × 225, pp. 204. Charac. Benev., duplici columna, saec. XI exaratus. Initiales litterae foliis coloribus depictis ornantur et maiusculae coloribus variis distinguuntur. Manus recentior ad nonnullos libros addidit titulos et paucas notas marginales apposuit. In columna secunda p. 204 otiosa manus inter alia scripsit: *Symeon erat de pizuto... dixit Oddo quod idem comes Thomas de celano exivit et evasit de manibus cesaris quod comes Thomas de acerra omni nocte ibat ad cognatam domni Symonis de pizuto* (Cf. *Bibl. Casin.*, I. p. 260). — Cf. Montf., I, 220; Caillau, 9; Car., I, 179; II, p. 96; Reiff., II, p. 321; Loew, *The Benev. Script,* 223, 244, 342. — Specimen characterum in *Bibl. Casin.*, I, tab. XII.

26 EE (ext. 26 et 17; int. 26).

S. **Augustini** Enarrationes in psalmos (M. 36, 67-914).

Enarrationes in psalmos I-LXXI v. 18, prologo praeeunte continet codex; pars reliqua in seq. cod. habetur. (P. 1) Inc. rubro colore: *In nomine domini nostri iesu christi. Incipit prephatio aurelii augustini episcopi in expositione libri psalmorum. Omnis scriptura...* (p. 446) ad psal. LXX, legitur colore rubro: *Prologus*, (et super lituram) *Aurelii Augustini episcopi super psalmum LXX.* Et incipit *In omnibus scripturis.* (p. 467). Post verba *limine quid agatur in domo* (M. ib., 875 v. 40), iterum leguntur minio exscripta verba: *Alius prologus.* Et inc. *Ionadab homo fuit.* — (p. 492) Des. cod. *qui facit mirabilia solus. Et benedictum.*

Membr., mm. 485 × 300, pp. 492. Littera Benev., binis columnis et eadem

manu saec. XI exaratus qua codex sequens conscriptus est, cum quo videtur olim volumen unum composuisse. Tituli minio exarati. Initiales litterae foliis coloribus depictis adornantur et maiusculae variis etiam coloribus sunt distinctae. — Cf. MONTF., I, 217, 220; CAILLAU, 9; CAR., I, 280; REIFF., II, 336; LOEW, *The Benev. Script*, 342. — Scripturae specimen in *Bibl. Casin*, I, tab. XIII.

27 EE (ext. 27 et 16; int. 27 et 206).

S. Augustini Enarrationes in psalmos (M. 36, 906-1028; 37, 1033-1703).

Enarrationes in psalmos LXXI-CXXVIII continet codex; enarrationes in praecedentes psalmos in cod. antecedenti habes. (p. 5) Incipit cum parte expositionis ps. LXXI ad verba: *Nihil est enim* (M. 36, 906 v. 16). — Desinit cod. (p. 490): *ex omnibus iniquitatibus eius. Amen* (M. 37, 1703).

Membr., mm. 485 × 300, pp. 492. Benev. litteris, duabus columnis et eadem manu saec. XI exaratus qua codex praecedens conscriptus est, cum quo videtur olim volumen unum composuisse. Tituli minio exarati. Initiales litterae foliis coloribus depictis adornantur et maiusculae variis etiam coloribus sunt distinctae. — Cf. MONTF., 217, 220; CAILLAU, 9; CAR., I, 280; REIFF., II, 337; LOEW, *The Benev. Script*, 342. — Specimen scripturae in *Bibl. Casin.*, I, tab. XIII.

28 KK (ext. 28 et 194; int. 209).

S. Augustini De civitate Dei lib. XI-XXII (M. 41, 315-804).

Libros XI-XVIII incl. series capitum praecedit: p. 2, 38, 72, 103, 141, 185, 241, 289. Discrepantia ab ed. in partitione capitum habetur.

Membr., mm. 325 × 245, pp. 588 (p. 5, 6 bis). Binis columnis, charac. Benev. saec. XI, tempore Theobaldis abbatis (1022-1035), ut patet ex hoc quod legitur in pag. 587: *In nomine domini nostri iesu christi anno dominice incarnationis MXXIII. Indictione VI. anno videlicet ordinationis sue secundo. Domus theobaldus reverentissimus abbas. Hunc librum de civitate dei. edito a sancto augustino ępiscopo. In hac ęcclesia sancti Benedicti ubi sacratissimum corpus eius humatum est. scribere pręcepit....* (*Bibl. Casin.*, I, p. 275). Initiales

litterae coloribus depictae et etiam maiusculae coloribus distinctae sunt. Tituli singulis capitibus non sunt appositi. Pag. 1, inter cetera, epistola quaedam legitur, forte Caroli I ad Bernardum Abb., ut autumant editores *Bibl. Casin.* (ib., p. 272); et in summo marg. pag. 3 legitur: *Corrigit hunc cursim viblum laurentius imus. Quem repetet, dederit vitales si deus auras.* In eodem margine, manus poster. colore rubro scripsit: *Incipit Liber Undecimus de Civitate dei.* Notae inter lineas et in marginibus textum explicantes haud raro occurrunt. Pag. 6 columna una cum dimidio vacua relicta est. — Cf. Montf., I, 217, 220; Caillau, 9; Car., I, 180; II, 77; Reiff., II, 319; Beth., XII, 498; *Bibl. Casin.*, I, IX; Tosti, I, 394; Becker, *Catalogi bibl. antiqui*, n. 47; Gottlieb, *Ueber mittelalt. Bibliotheken*, n. 1194; Loew, *The Benev. Script*, 50, 80, 203, 212, 295, 342. — Specimina scripturae in *Bibl. Casin.*, I, tab. XIV; Loew, *Script. Benev.*, tab. 60, 61[a].

29 FF (ext. 29, 30 et 61; int. 477).

Auxilii presb. ex Augustini, Bedae, Isidori et aliorum scriptis excerpta et alia nonnulla.

1 (p. 1-53). *Auxilii presbiteri Questiones iuxta litteram de genesi.* Inc. *IN̄T. I. Si ergo utroque modo ulla scriptura scrutanda est? quomodo dictum est....* *R̄P Utrumque dici potest, et in principio quod est verbum...* Des. *IN̄T. Quomodo ordinavit deus cherubym...* *RP̄O Hoc per cęlestes potestates... illic esset ignea quędam custodia.* (Cf. Bedae Ven. De sex dierum creatione liber. M. 93, 207-234, et S. Augus. De Genesi ad litteram. M. 34, 245-425 lin. 6. ex quibus quaestiones videntur excerptas esse), praevio prologo: *Omnis divina scriptura bipartita est — in christo et in ecclesia.* (Est S. Augus. De Genesi ad litt. lib. I. cap. I. M. ib., 245-247). Praecedunt: index omnium tractatuum in cod. conscriptorum, qui non omnino concordat cum ordine tractatuum qui in cod. servatur; capitula quaestionum de Genesi: *I Quomodo dictum est pręter allegoriam significationem — CXXXVII Quomodo ordinavit deus cherubym et flammeam rompheam que vertitur custodire viam ligni vitę.* Index et capitula incompleta sunt eo quod duo folia in quibus exarata erant per medium recisa fuerunt.

2 (p. 53-90). *Item alię questiones in quibus sunt nonnulle de Genesi.* Sunt quaestiones 177 quarum prima est: *IN̄T.*

Voluntate genuit deus pater filium, an necessitate? RPO. Nec voluntate nec necessitate, quia necessitas in deo non est..., et ultima: *INT. Diabolus qua lingua dicitur. vel quid intelligitur? RP. Diabolus hebraicę dicitur deorsum fluens. In quocumque enim opera diaboli fuerint inventa, sine dubio diabolus est appellandus, operis enim nomen est, non naturę.*

3 (p. 91-112). **S. Isidori Hisp. Ep.** Differentiarum lib. II. De differentiis rerum (M. 83, 69-98. In ms. *Incipit differentias* (sic) *sententiarum. Inter Deum et Dominum.* Des. *metus diabolicę runę* (sic), *exemplumque humilitatis christi Explicit*). Praecedunt capitula quorum primum est: *I. Inter deum et hominem,* et ultimum: *XXXVI De distinctione quattuor vitiorum.*

4 (p. 112-128). *Incipit de trinitate.* Sunt quaestiones 161 quarum prima est: *INT. Quid est deus?. RPO. Deus igitur est spiritus. sicut scripturę testantur...,* et ultima. INT. *Unde dictus est annus? RP. Annus dictus, quasi anus — quasi circulus in se redeat. Explicit.* (Excerptae sunt quaestiones praecipue ex S. Isidori Hispal. Epis. Etymologiarum libris. M. 82).

5 (p. 128-129). *De lumine diei.* Excerpta: [1] Ex S. Ambrosii Hexaemeron. (Inc. *Fecit lunam in tempore, sol cognovit occasum suum. Hoc est quod alibi legimus.* Des. *Recedente autem sole noctem facit umbra terrarum.* M. 14, 203-205); — [2] Ex libro XI beati Augustini de civitate Dei. (Inc. *Et dixit deus fiat lux I. Aut aliqua enim lux corporea est.* Des. *septenarium numerum est repetitus.* M. 41, 322-323. c. VII); — [3] Item ex primo libro sancti Augustini de Genesi ad litteram. (Inc. *Notissimum est eo tempore quo apud nos est nox.* Des. *Sed hoc monstruosum est suspicari.* M. 34, 253-254, cap. X).

6 (p. 129-132). *Incipit quae de Regulis Iunilli ablata sunt.* Excerpta ex Iunilii De partibus divinae legis libris I-II (M. 68, 15-42. Inc. *M. Species dictionis quot sunt? D. Nam aut historia est, aut prophetica.* Des. *M. Quę sunt quę intellectu divinarum scripturarum custodire debemus? D. ut ea quę dicuntur — ut concordet temporibus locis ordini intentioni*).

7 (p. 132-133). *De parentum peccatis in filiis. Ex libro moraliorum* (sic). Excerpta ex S. Gregorii M. Moralium lib. XV (M. 75, 1110-1111. c. LI n. 57 et 58. Inc. *Deus servavit filiis illius iniquitatem patris.* Des. *eisdem malis puniri iam coeperit*).

8 (p. 133-247). *Incipit explanatio Bede presbiteri in Proverbiis Salomonis.* Libri I-III (M. 91, 937-1040).

9 (p. 247-255). *Incipiunt questiuncule de Genesi.* Sunt quaestiones 81 quarum prima est: *Quare angelicum peccatum silentio in genesi absconditum est, et hominis patefactum? R̄ Quia angelicum vulnus, deus non predestinavit curare...*, et ultima: *IN̄T. Quid est quod de ecclesia scribitur, fusca sum et speciosa filię hierusalem? R̄. quia in sanctis speciosa est, in peccatoribus fusca. Sicut et hierusalem civitatem scriptura modo sanctam commemorat, modo peccatricem.*

10 (p. 255-312). **S. Augustini** Enchiridion ad Laurentium praeviis capitulis. *I Interrogatio per epistolam quomodo sit colendus deus — LXXI. De fine precepti quod est caritas* (M. 40, 231-289. In ms. *Incipiunt capitula enchiridion libri sancti Augustini. ad Laurentium primicerium sanctę Romane ecclesię*) Sequitur: *Hoc de retractationum libris transtulit inter alia opera sua sanctus senex augustinus. Nam in hoctogesimo nono — divina scriptura definivit* (*Bibl. Casin.*, I, p. 280. Cf. cap. LXIII lib. II Retract. M. 32, 655).

11 (p. 312-323). *Incipiunt capita XL. ad fidei firmitatem pertinentia ex fine libri ablata. quem sanctus fulgentius episcopus, cuidam petro per epistolam poscenti. ac hierosolimam proficiscenti confecit.* Inc. *I. Firmissime tene et nullatenus dubites, patrem et filium et spiritum sanctum unum esse naturaliter deum.* Des. *hoc quoque illi deus revelavit* (M. 40, 769 cap. IV — 778 cap. XLIV in appen. ad opera S. Augus.).

12 (p 323-324). *Eiusdem S. Augustini, ex omelia in festivitate apostoli, De gratia et fide.* Inc. *Audiamus Apostolum Dei gratiam confitentem.* Des. *qui custodit israhel.* (Ex serm. CCXCVII. M. 38, 1361, lin. 29 — 1362, lin. 19 ab imo).

13 (p. 324-335). **Gennadii Massiliensis** De ecclesiasticis dogmatibus liber (M. 58, 979-1000. In ms. *Incipit liber Gennadii.* Des. *iunioribus inveniri. LIIII Certe quando peccamus, si cogitaremus deum videre et esse presentem, numquam quod ei displicet faceremus*). In 54 capp. liber dividitur.

14 (p. 335-348). *Sciendum est quod sanctus Augustinus de sancta et individua trinitate quindecim libros composuit quem Alchuinus christi levita secutus, ternos edidit libros, ex quibus tribus libris, hec pauca, aefloravimus.* [1] *Item ex primo libro nihil in deo dicatur quod secundum acidens.* Sequuntur cap. IX et XV lib. I (M. 101, 19, 22-24);

[2] *Item ex libro secundo.* Sequuntur lib. II cap. I, III-VI, XI, XII, XX (M. ib., 23-36); [3] *Item ex libro tertio.* Sequuntur lib. III cap. VIII, IX, XVIII, XIX, XXI, XXII (M. ib., 42-54).

15 (p. 348-359). *Victorini rhetoris in fine libri quem contra arrianos confecit.* Inc. *Adesto lumen verum. pater omnipotens deus.* Des. *tibi gratiarum actio. in secula sempiterna.* (In appen. ad opera Alcuini sub titulo: *Ad laudem Dei oratio pura.* M. 101, 1409-1410).

16 (p. 349-352). **Alcuini** quaestiones XXVIII de Trinitate (M. ib., 59-64. In ms. absque ullo titulo quaestiones orationem antecedentem sequuntur et inc. cum *Interr. I*).

17 (p. 352-363). Excerpta ex Augustini, Gregorii M., Hieronymi et Isidori scriptis (Cf. *Bibl. Casin.,* I, p. 281-282).

18 (p. 363-380). ‹ **Bedae Ven.** in libros Regum quaestiones XXX › (M. 91, 715-736. Des. *a peccatorum opera converti*), praeviis: epist. ad Nothelmum presb. (M. ib., 715-716) et serie capitulorum. *I. Et suscitabo mihi sacerdotem fidelem. — XXX Et omnem hierusalem et universos principes.*

19 (p. 380-441). *Incipiunt dicta Sancti Augustini:* — [1] *Ex libro quinto decimo de civitate dei.* Inc. *Pugnat* (sic) *inter se mali et mali pugnant.* Des. *implendę figure tanti mysterii conveniret* (M. 41, 442 lin. 13 et sqq.); — [2] (p. 396). *Ex libro Sexto decimo.* Inc. *Cham in filio suo maledictus est.* Des. *per quem videtur ingressus* (M. ib., 478 lin. 6 et sqq.); — [3] (p. 405). *Item ex Libro Septimo* [*decimo*] Inc. *In precendente* (sic) *libro diximus ad abraham.* Des. *sed belli troiani tempore fuisse scripserunt. Explicit versus sybillę in quibus de primo adventu christi nec non et in sęcundo vaticinata est* (M. ib., 524 et sqq.; 579 et sqq. Sunt excerpta ex lib. XVII et XVIII); — [4] (p. 416). *Item ex Libro XVIII.* Inc. *Non est credendum quod nonnulli arbitrantur hebream autem lingua.* Des. *et adiuvandos esse credamus* (M. ib., 598, lin. 8 ab imo et sqq.); — [5] (p. 420) *Item ex libro XVIIII.* Inc. *Sicut nemo est qui gaudere nolit.* Des. *veritatis delectatio deserenda est* (M. ib., 637 lin. 9 ab imo et sqq.); — [6] (p. 421) *Ex libro XX* Inc. *In confessione tenet omnis ecclesia dei veri.* Des. *eo quod a me memorata sunt ordine esse ventura* (M. ib., 659 lin. 12 et sqq.); — [7] (p. 432) *Ex libro XXI.* Inc. *Prima mors animam dolentem pellit e corpore.* Des. *ab illo accepit ut peccare non possit* (M. ib., 710 lin. 3 ab imo et sqq.); — [8] (p. 440) *Item ex libro de civi-*

tate dei XXII. Que sit conformatio sanctorum ad imaginem filii dei. ut in quali sexu atque mensura resuscitanda sint corpora virorum ac feminarum. Inc. *Christus in ea mensura corporis.* Des. *concupiscentia que iam nulla erit* (M. ib., 777 cap. XV et sqq.).

20 (p. 441-459). *Sancti Augustini ex libro Concordiarum evangelistarum.* [1] Inc. *Exequitur humanam generationem christi.* Des. *ubi fractura totum effunderet* (M. 34, 1071 lin. 19 ab imo et sqq. Sunt excerpta ex lib. II); — [2] (p. 453) *Item ex libro III.* Inc. *Cum omnes evangelistę dicant.* Des. *priusquam ascendisset in celum* (M. ib., 1161 n. 7 lin. 5 et sqq.).

21 (p. 460-488). **S. Isidori Hisp. Epis.** De fide catholica contra Iudaeos liber I (M. 83, 449-500. In ms. *Incipit Liber sancti ysidori episcopi de incarnatione christi, et vocatione gentium. Iudei nefaria incredulitate*). Tituli et capitum partitio non omnino concordant cum ed.

22 (p. 488-492). *Testimonia propetarum super christi adventum que beatus augustinus in libri* (sic) *de civitate dei contulit ex quibus pauca deploravimus* (sic). Inc. *Regnante igitur romanorum septimo rege.* Des. *usque ad mortem pro dei lege certaverunt* (M. 41, 583, lin. 13 et sqq. Excerpta ex lib. XVIII).

23 (p. 492). Leguntur sub litura paucae lineae: *Augustinus. Ex libro Confessionum III.* Inc. *Inter flagitia.* Des. *quia nec te offendunt.* (M. 32, 690. cap. IX init.).

Membr., mm. 435 × 330, pp. 496. Littera Carolina, saec. X-XI, duplici columna cod. est exaratus cum litteris initialibus et titulis rubricatis et maiusculis partim minio partim atramento conscriptis. Nonnullis in locis ubi scriptura evanida erat manus recentior Gothico charactere et altera saec. XVI ipsam refecerunt. P. 1 in margine super. titulus manu recentiori appositus legitur: *Liber Auxilii presbiteri,* in illo vero infer. *Tractatus auxilii presbiteri super sacram scripturam.* Duo priora folia numeris romanis signata per medium recisa sunt. — Cf. Montf., I, 217, 220 (cit. sub n. 30); Mabillon, Iter Italicum, I, 121 (sub n. 30); Car., I, 86 (sub n. 30); Reiff., II, 375 (sub n. 30); Beth., XII, 499 (sub n. 30); Sub num. 29, Car., I, 107, 167 et Beth., cod. 90 citant. — *Bibl. Casin.,* I, XXI; Tosti, II, 335; Loew, *The Benev. Script,* 264, 273. — Specimina characterum in *Pal. Cas. Lat.,* tab. LIV et *Bibl. Casin.,* I, tab. XIV.

30 FF (ext. 30, 81 et 90; int. 167).

Auxilii presb. ex Augustini, Bedae, Gregorii M., Hieronymi et aliorum scriptis excerpta et alia nonnulla.

1 (p. 1-32). Excerpta ex Hieronymo: [1] (p. 1-2). *Incipit expositio Sancti Hieronimi presbiteri in explanatione decem visionum Ysaiae*. Inc. *Onus Babylonis quod vidit esaias*. Des. *in medio spatio solitudo est* (M. 24, 159 lin. 6 et sqq.). — [2] (p. 2-3). *Ex commentario Hieronimi super Esaiam libro I*. Inc. *Visio quam vidit... Per iudam in quo significatur*. Des. *sed ipsa humanitas* (M. ib., 21 et sqq.). — [3] (p. 3-4). *Ex libro II*. Inc. *Cum nongentos et eo amplius*. Des. *non habentes habitatores* (M. ib., 60 lin. 12 et sqq.). — [4] (p. 4-9). *Ex libro III*. Inc. *Anno quarto... elevatum. Qui sit autem iste dominus*. Des. *a brutis animantibus calcabuntur* (M. ib., 94 lin. 21 et sqq.). — [5] (p. 9-22). *Ex libro unde supra*. Inc. *Omnes reges gentium... vir in domo sua*. Des. *poenam illis dominus comminatur* (Sunt excerpta ex lib. V-VIII. M. ib.). — [6] (p. 22-32). *Ex libro Sancti Hieronimi in explanatione super Osee*. Inc. *Et dixit dominus... de balaim. Quis enim hec audiens*. Des. *divitum enim amici multi* (*Flor. Casin.*, I, p. 205-210 ex hoc cod. Cf. M. 25, 859 972, lin. 16). — [7] (p. 32-33). *Super Iohel*. Inc. *Residuum eruce, comedit locusta... rubigo. Exordium sequitur narratio* Des. *helia conderet civitatem* (M. 24, 977 lin. 11 et sqq.).

2 (p. 33-38). **Faustini et Marcellini** libellus precum ad imperatores. Inc. *Postquam Arrii cor induratum est utpote quondam pharaonis*. Des. *hereticis sub valente tradiderunt* (*Flor. Casin.*, ib., p. 211-213 ex hoc cod. Cf. M. 13, 84 lin. 5 ab imo et sqq. In ms. nullus legitur titulus).

3 (p. 38-47). Excerpta ex Augustini scriptis: [1] (p. 38-40). *Sanctus Augustinus de mendacii generibus octo. Ex libri* (sic) *de mendacio*. Inc. *Primum est capitale mendacium*. Des. *se deceptorem arbitratur aliorum* (M. 40, 505, Cap. XIV sqq.). — [2] (p. 40-41). *Item eiusdem contra eos qui ad mentiendum, velut patrocinantium sibi de scripturis exempla proponunt. Item ex libro contra mendacium ad Cosentium*. Inc. *Quando nobis de scripturis sanctis*. Des. *hic habenda est doctrina peccandi* (M. ib., 440, lin. 19 et sqq.). — [3] (p. 41-47). *Item contra obiectiones*

conclusionesque pelagianas. sub titulis quindecim. Responsa Sancti Augustini ex libro ad Paulum et Eutropium episcopum. de perfectis (sic) *iustitiae hominis.* Inc. *Ante omnia inquid interrogandus est.* Des. *diligentius advertamus* (M. 44, 293, Cap. II et sqq.).

4 (p. 47-84). **S. Eucherii Lugd. Epis.** Instructionum lib. I. (M. 50, 773-812. In ms. in quo pauca desiderantur titulus legitur: *De quaestionibus difficilioribus veteris et novi testamenti*).

5 (84-87). Excerpta ex Gregorii M. libris: [1] (p. 84-86). *Sancti Gregorii in primo Moralium libro.* Inc. *Pręteritum et futurum tempus divinitas non habet... Deus ubique est et ipse est circumquaque.* Des. *sua vota pervenit* (M. 75, 565, lin. 31 et sqq.). — [2] (p. 86). *Item ex libro vicesimoquinto Moraliorum* (sic). Inc. *A moysen dicitur est locus.* Des. *eius posteriora cognovit* (M. 76, 337, lin. 1-12). — [3] (p. 86-87). *Ex libro primo dialogorum sancti Gregorii I. $\overline{PP}$. Quod quędam predestinata. precibus obtineantur.* Inc. *Eodem quoque tempore, venerandus vir anastasius.* Des. *ut filios habere potuisset* (M. 77, 185, Cap. VII).

6 (p. 87-117). **S. Isidori Hisp. Ep.** De ecclesiasticis officiis lib. I II (In ms. intitulantur: *Liber primus de origine officiorum. Liber secundus. de divino cultu.* M. 83, 737-826). Praecedunt: prologus seu epis. missoria (M. ib., 737-738) et capitula (Cf. *Bibl. Casin.*, I, p. 287).

7 (p. 117-195). *Pretermissis epistolis quarum unàm Prosper, et alteram Hilarius episcopus ad sanctum Augustinum super fide et perseverantia percontantes destinarunt. Incipiunt libri duo eiusdem sancti Augustini episcopi ad Gallos episcopos. de eo quod fides et perseverantia, dona Dei sint.* [1] Inc. *Dixisse quidam apostolum scimus in epistola nimia longitudo* (M. 44, 959-992. Liber de praedestinatione sanctorum). — [2] (p. 152). *Incipit eiusdem liber de perseverantia fidelium.* Inc. *Iam de perseverantia diligentius disputandum est.* Des. *dignanturque nosse quod scribo* (M. 45, 993-1034. Liber de dono perseverantiae).

8 (p. 195-196). *Damasi et Hieronimi versus:* [1] *Damasi ante.* Inc. *Psallere qui docuit dulci modulamine sanctis.* Des. *Hęc damasus scit sanctę tuos monstrare triumphos* (*Flor. Casin.*, ib., p. 213-

214 ex hoc cod. Cf. M. 13, 375 et Ihm, p. 66. Est Ps. - Damasi). — [2] *Modo versus Hieronimi de mobilitate mentis humane.* Inc. *Nescit mens nostra fixum servare tenorem* (*Flor. Casin.*, ib., p. 214 ex hoc cod.).

9 (p. 196-219). Excerpta ex Augustini, Cassidori et Hieronymi libris (Cf. *Bibl. Casin.*, ib., p. 287-289 et *Flor. Casin.*, ib., p. 214-221). Notanda: [1] (p. 202). *Incipit prologus S. Hieronimi in libro quarto. Interrogatio. Psalterium inquirendum est in cuius lingua dicitur.* (Cf. Cod. Vat. lat. 84, f. 37 *v.* in M. Vattasso et P. Franchi de' Cavalieri, *Cod. Vat. lat.*, tom. I, Romae, 1902. Cf. et M., 131, 137-143. Diversa preambula diversorum in Remigii Antiss. Enarr. in Psal.). — [2] (p. 205). *Prephatio Hieronimi hęc est. Responsio. Quomodo dicitur psalterium? Modulatio vocis multorum psallentium.* (Cf. Cod. Vat. lat. 83, f. 11; 84, f. 26 in op. cit.). — [3] (p. 210). Epist. Pseudo-Hieronymi ad Damasum. — [4] (p. 212). *Dicta sancti Augustini quot sunt virtutes psalmorum.* (M. 131, 142). — [5] (p. 215). *De eo quod non habet psalmus primus titulum. Primus psalmus ideo non habet titulum.* Concordat nonnullis in locis cum Cassiodori Expos. in I Psal. (Cf. M. 70, 25 sqq.).

10 (p. 221, 223-224). Figurae Arcae Noe, Candelabri templi et instrumentorum musicorum Hebraeorum coloribus distinctae conspiciuntur. Figuras significationes mysticae comitantur ex Hieron., Ps.-Hier. et Isidoro desumptae (Cf. *Pal. Cas. Lat.*, tab. LV; *Bibl. Casin.*, tab. XV et M. 30, 49 ep. 23).

11 (p. 226). *Expositio fidei catholice atque apostolicę contra heresim arrianam Faustini presbyteri.* Inc. *Nos patrem et filium et spiritum sanctum.* Des. *Et adversus veritatem libellis* (M. 65, 582, cap. 37 et *Bibl. Casin.*, ib., p. 289 ex hoc cod. Est S. Ambrosii. Cf. Amelli, *La formola di Fede di S. Ambrogio e il versetto di S. Giovanni* in *Scuola Cattolica*, 1874, vol. 3, p. 491).

12 (p. 226). *Item Faustini presbiteri.* Inc. *Confessio vere fidei.* Des. *catholici semper execrati sunt* (M. 13, 79-80).

13 (p. 227-228). *Incipit alius.* Inc. *Credimus unum deum patrem omnipotentem.* Des. *sententiam pro peccatis eterni supplicii recepturos.* (M. 62, 287-288. Est lib. IX de Trinitate Vigilii Tapsensis).

14 (p. 228-229). *Incipit libellus de Fide Catholica contra omnes hereses. Augustini.* Inc. *Credimus in unum verum*

deum. Des. *vel fuerit venturus anathema sit* (M. 39, 2175-2176, n. 152. Serm. CCXXXIII. Inter supposititios Augustini sermones).

15 (p. 231-237). Excerpta ex commentario quodam in s. Ioan. evang., ex Augustini et Hieronymi scriptis, et nonnulla biblica (Cf. *Bibl. Casin.*, ib., p. 288-289 et *Flor. Casin.*, ib., p. 221-225).

16 (p. 237-324). *In nomine domini. Incipit liber Anticomenon id est contrapositurum.* Lib. I (p. 237-304); lib. II (p. 304-324). *Explicit Quaestionarius liber.* (Cf. ed. *Anticimenon* auctoris incerti ed. a Henrico Sachsio — apud s. Coloniam an. MDXXXIII. — Tribuitur Berthario abb. Cas. et Iuliano Toletano Epis. Cf. *Bibl. Casin.*, IV, p. 72-75. In marg. p. 238 manus recentior notam hanc apposuit: *Auct. S. Berth. abb. Casin. ut habetur in ms. sign. n. 478*).

17 (p. 324-332). Nonnulla de vitiis et virtutibus, Quaedam philosophica et Excerpta ex Augustino (Cf. *Bibl. Casin.*, I, p. 290 et *Flor. Casin.*, I, p. 225-230).

18 (p. 333-338). Absque titulo incipit Expositio symboli. *Quicumque vult... Quicumque dicitur quia* [*non est per*]*sonarum acceptio.* Des. *Te adoramus... filium et spiritum sanctum* (*Flor. Casin.*, ib., p. 230-234 ex hoc cod.).

19 (p. 339). *Epistola Gelasii Corvino diacono romanę sedis* (*Flor. Casin.*, ib., p. 234 ex hoc cod.).

20 (p. 339-346). Excerpta ex Augustino, Beda et Eugippo (Cf. *Bibl. Casin.*, ib., p. 290-291).

21 (p. 347-411). ‹ **Ven. Bedae** Comment. in Genesim. › Inc. mutilus: *vadit aut quam terra circumeat.* Des. *et in omnibus christus est. propterea enim figuram servi salvator — ut effundam de spiritu meo super omnem carnem. Amen. Explicit tractatus in Genesi Ex singulorum sanctorum Patrum ecclesiasticorum auctoritate compositus* (M. 91, 207, lin. 9 ab imo — 286).

22 (p. 411-425). Nullo praeposito titulo inc.: *Matheus instituit virtutum tramitem mores et bene vivendi iusto diligit ordine legis. Matheus. ex iudeis qui et levi ex puplicano.* Des. *Mater vero christi in fine ponitur quę in finem reliquię ad finem convertentur. Amen.* Concordat ex parte cum Alcuini Interpret. nominum hebraic. in geneal. D. N. Iesu Christi (Cf. M. 180, 723 sqq.).

Membr., mm. 440 × 315, pp. 426. Cod. littera Carolina, saec. X-XI, binis columnis descriptus, continuatio est cod. praecedentis. Titulos rubros habet

et initiales litterae eodem colore sunt depictae, paucis vero et flavo colore exornantur. Pluribus in locis folia madore corrupta et tineis sunt perforata. Recentior manus evanidam scripturam refecit. P. 426 vac. et p. 329-330 per medium sunt recisae. In principio p. 1 versus nonnulli abrasi sunt et in marg. infer. recentiori manu legitur: *Hieronymi expositio super esaia,* (et altera manu) *et Bertharii Abbatis Anticimenon. Expositio litteralis in Genesim.* — Cf. Montf., I, 221 (cit. sub n. 90); Car., I, 43, 71, 86; (cit. sub. n. 90); Reiff., II, 375; *Bibl. Casin.*, I, XXI; Tosti, II, 335; Ihm, *Damasi epigrammata,* Lipsiae, 1895, p. XV; Loew, *The Benev. Script,* 264. — Specimina scripturae in *Pal. Cas. Lat.*. tab. LV et *Bibl. Casin.,* I, tab. XV.

31 *ZZ* (ext. 31, 80 et 96; int. 421).

Henrici Card. Hostiensis Lectura in Decretalium Gregorianarum libros.

(p. 3-394). Super primo Decretalium. Inc. cum Rubrica: *De summa trinitate. Quoniam omne quod.* Des. cum Rubrica *De arbitris. Sane et infra... qua propter et sequenti. Explicit liber primus.* (Cf. *Henrici Card. Hostiensis lectura in quinque Decretalium Gregorianarum libros.* Ed. I. Petit et T. Keruer, Parisiis, 1511. Fol. II, col. 2, lin. 29 — f. CXCIIII *v*). Praecedit (p. 1-3) absque ullo titulo Prooemium: *Ad dei omnipotentis* quod des. cum verbis: *super verbo hac tamen* (ib., f. I — f. II, col. 2, lin. 27). — (p. 395-540). *Liber secundus.* Des. cum Rubrica: *De restitutione spoliatorum* ad verba: *missus causa legatorum vel fidei com*[*missorum*] — (ib., f. I — f. LVII, col. 1, lin. 39). Rubricae nonnullae in cod. desiderantur, in quo et duo ex primis foliis desunt.

Membr., mm. 415 × 270, pp. 514. Charactere Gothico saec. XIV, binis columnis conscriptus, codex in p. 1, litteram initialem *A* auro et colore depictam exhibet, in qua Pontificis figura duobus fratribus Praedicatoribus coram ipso genuflexis librum tradentis conspicitur. Ex ea per margines paginae depicti excurrunt ornatus et in margine inf. conspicitur stemma ter repetitum (turris argentea in acie caerulea hinc inde duabus aureis stellis distincta). Hic illic notulae in marginibus occurrunt. Tituli, qui non semper habentur, minio sunt exarati et litterae maiusculae rubro et caeruleo colore alterne sunt exscriptae. — Cf. Montf., I, 222 (cit. sub n. 96); Car., I, 347 (cit. sub n. 96); II, 250. — Characterum specimen in *Bibl. Casin.*, I, tab. XVI.

32 *ZZ* (ext. 32 et 67; int. 420).

Henrici Card. Hostiensis Lectura in Decretalium Gregorianarum libros.

(p. 1-298). Libri secundi pars sequitur. Inc.: [*com*]*missorum ff. de actionibus* (v. finem Cod. praecedentis) — Cf. Henrici Card. Hostiensis lectura, ed. cit., vol. I, f. LVII, col. 1, lin. 39 — f. CCVIII). — (p. 299-438). *Liber tertius*. Des. cum Rubrica: *De testamentis* ad verba: *ad opus fabrice est statuta. sic. XII. q. III. concesso et C. quat*-[*tuor*] (ib., vol. 2, f. I — f. LXXXV, col. 1, lin. 46). Tituli Rubricarum nonnullarum in margine ab alia manu additi sunt.

Membr., mm. 415 × 270, pp. 438. Saec. XIV, duplici columna, charactere Gothico, ab eodem amanuensi conscriptus qui codd. praecedentem et sequentem exaravit. Tituli rubri et illi qui desiderabantur, in margine ab altera manu additi sunt. Maiusculae minio et caeruleo colore pictae. Perrarae sunt notulae quae in marginibus leguntur. — Cf. Montf., I, 221; Car., I, 347, 366, 370. — Scripturae specimen in *Bibl. Casin.*, I, tab. XVI.

33 *ZZ* (ext. 33 et 69; int. 412).

Henrici Card. Hostiensis Lectura in Decretalium Gregorianarum libros.

(p. 1-171). Liber tertius sequitur. Inc.: [*quat*]*tuor. hoc ergo intellige quando illa portio* (cfr. finem cod. praecedentis) — (Cf. Henrici Card. Hostiensis lectura, ed. cit., vol. II, f. LXXXV, col. 1, lin. 46 — f. CLXXVIII). — (p. 171-256) *Liber quartus*. Des. *Cetera que* [*de*]*ficiunt vide* (ib., f. I — f. XLVIII). — (p. 257-489) *Liber quintus* (ib., f. I — f. CXXXI *v.*). Tituli paucarum Rubricarum desiderantur.

Membr., mm. 415 × 270, pp. 490. Saec. XIV, binis columnis, charactere Gothico conscriptus (Cf. codd. 31, 32). Tituli minio exarati. Maiusculae litterae alterna vice rubro ac caeruleo colore exscriptae. In marginibus notulae quaedam leguntur sed non frequenter. — Cf. Montf., I, 221; Car., I, 347, 366, 370. — Scripturae exemplum in *Bibl. Casin.*, I, tab. XVI.

34 N (ext. 34 et 217; int. 1188).

Hymnarium Breviarii Benedictini, Vitae Sanctorum et alia complura.

1 (p. 1-92). Hymni Breviarii Benedictini musicis notis instructi (Cf. *Bibl. Casin.*, I, p. 304-308; *Flor. Casin.*, I, p. 235-241 ex hoc cod.).

2 (p. 93-348). Officia, Vitae sanctorum et alia plura: [1] (p. 93-108). *In commemoratione beate virginis* (*Flor. Casin.*, ib., p. 241-243 ex hoc cod.); — [2] (p. 109-144). ‹ **S. Thomae Aq.** › *Officium corporis christi* cum lectionibus per totam octavam. — [3] (p. 145-150). *De inventione festivitatis corporis christi* (*Flor. Casin.*, ib., p. 243-244 ex hoc cod.); — [4] (p. 150-156). *Bulla Eugenii pape quarti de indulgentia festivitatis corporis christi* per lectiones divisa (Cf. *Bull. Rom.*, tom. III, par. III, p. 9, ed. C. Coquelines, Romae, 1743); — [5] (p. 156-192). *Incipit vita vel obitus sancti amici monachi et heremite* (*Flor. Casin.*, ib., p. 244-254 ex hoc cod.); — [6] (p. 192-198). *Epistola domni anselmi cantuariensis archiepiscopi. de conceptione Beate marie semper virginis* in octo lectiones divisa (M. 159, 319-321, lin. 7, inter opp. spuria); — [7] (p. 198-199). *Omelia domni petri hostiensis episcopi* in evang. s. Matt. *Liber generationis iesu christi* (M. 148, 748-749, lin. 3. Des. *prepositum invenimus*); — [8] (p. 199-206). *Bulla bonifacii pape noni. de visitacione beate Marie semper virginis* (*Bull. Rom.*, ed. cit., tom. III, par. II, p. 378); — [9] (p. 206-210). *Omelia venerabilis bede presbyteri* in evang. s. Luc. *Exurgens maria abiit in montana* (M. 94, 327-328, lin. 6 ab imo. Est Haymonis Halberst. Cf. M. 118, 36); — [10] (p. 210-218). *Infra octavam visitacionis beate marie. Sermo venerabilis bede presbyteri* (Inc. *Audite dilectissimi vaticinium virginale... ait enim magnificat.* Des. *maior autem hiis est caritas.* M. 92, 321-323); — [11] (p. 218-223). *Dominica infra octavam. Sermo sancti augustini episcopi* (M. 57, 865-866, lin. 5 ab imo. Des. *cum gaudio celebremus.* Inter opp. dubia s. Maximi Taur.). — [12] (p. 223-229). *In octava visitacionis omnia fiunt sicut in die preter lecciones; Sermo sancti Bruni episcopi* (M. 165, 753. Hom. VI); — [13] (p. 229-239). *In dedicacione ecclesie sancte marie virginis de Nive* (*Flor. Casin.*, ib., p. 254-256 ex hoc cod.) — (p. 239-240) Index omnium quae in cod. hoc continentur. — [14] (p. 241-270). *Edita a venerabili fratre ignatio pragensi et priore casinensi. Passio sancti Bertharii abbatis casinensis* (*Flor. Casin.*, ib., p. 256-268 ex hoc cod. cui subicitur (p. 270) *Rubrica de aliquibus notabilibus collectis ex excelleñ — mrrūm beati bertarii* (*Bibl. Casin.*, ib., p. 310); — [15] (p. 271-275). *Vita vel obitus beate marie magdalene* (*Flor. Casin.*, ib., p. 268-269 ex hoc cod.); — [16] (p. 276-277).

Omelia beati gregorii pape in Evang. s. Luc. *Rogabat ihesum quidam phariseus* (Inc. *Cogitanti mihi*. Des. *carnis adhibuit*. M. 76, 1239-1240, lin. 12); — [17] (p. 277-282). Vita s. Leonis pp., s. Britii ep., et s. Annae (*Flor. Casin.*, ib., p. 269-271 ex hoc cod.); — [18] (p. 282-283). *Omelia domni petri hostiensis episcopi* in evang. s. Matt. *Liber generationis iesu christi*. (Des. *ego ero ei in patrem*. M. 144, 748-749, lin. 18). — [19] (p. 284-299). *De passione domini in parasceve* (*Flor. Casin.*, ib., p. 271-277 ex hoc cod.); — [20] (p. 299-301). *Tractatus verabilis* (sic) *bede presbiteri in decollatione sancti iohannis baptiste*. (Des. *dampnatus exilio*. M. 94, 237-238, lin. 12 ab imo); — [21] (p. 301). *Lectio VIII de sancta savina* (*Bibl. Casin.*, ib., p. 310); — [22] (ib.). *Omelia beati ieronimi presbiteri* in evang. s. Matt. *Audivit herodes tetrarcha* (Inc. *Quidam ecclesiasticorum — insinuari*. Ex Comm. in Matt., lib. II, c. XIV, M. 26, 100). — [23] (p. 302). *Sermo beati iohannis crisostomi* (Est s. Petri Chrys. serm. 127. M. 52, 549-550, lin. 11. Des. *in carcerem*); — [24] (p. 303-306). *Vita vel obitus sancti Bruni episcopi et confessoris*. Inc. *Beatissimus Brunus abbas huius monasterii*. Des. *ab ea diabolum effugavit*. (Ex *Chron. mon. Casin*, lib. IV, cap. 32. Ed. Wattenbach, in *MGH*, Scr. VII. — [25] (p. 306-309). *Vita vel obitus sancti Severi episcopi et confessoris*. Inc. *Annorum a vivifici verbi incarnatione*. Des. *episcopi septuaginta septem* (Ex Petri Diac., *De ortu et obitu Iustorum Casinensium*, cap. M. 173, 1072 sqq.); — [26] (p. 309-325). *Vita s. Dominici conf., s. Bernardi abb., s. Francisci conf., et passio ss. mm. Basilidis Cirini et Naboris* (*Flor. Casin.*, ib., p. 277-283 ex hoc cod.); — [27] (p. 325-326). *Bulla eugenii pape quarti de indulgenciis in circumeundo altaria VII concessis* (Car., II, 286); — [28] (p. 327-337). *Vita vel obitus sancti ludovici episcopi et confessoris* (*Bull. Rom.*, ed. cit., tom. III, par. II, p. 145). — [29] (p. 338). *Responsoria in festo unius martiris*. Conscripta sunt manu recentiori. — [30] (p. 339-347). ‹Pseudo-Hieronymi sermo de Nativitate s. Mariae› (In ms. Hieronimo tribuitur. M. 30, 357-315, ep. 50). Praecedit: *Epistola sancti Ieronimi presbiteri de oblatione sancte Marie virginis* (*Bibl. Casin.*, ib., p. 311 ex hoc cod.).

Membr., mm. 330 × 245, pp. 348. Charactere Gothico, integra pagina, cod. non una manu est exaratus. Pars prima (p. 1-240) saec. XIV, tempore Andreae abbatis (1369-1373) uti ex p. 89 elucet est conscripta, altera (p. 241-

348) saec. XV. Initialium litterarum nonnullae rubro et caeruleo colore alterne, aliae coloribus variis et auro exornatae sunt. Tituli minio exarati. Complura folia madore sunt corrupta. P. 348 vacua. — Cf. MONTF., I, 221; CAR., I, 366; II, 284 sqq. — Scripturae specimina in *Bibl. Casin.*, I, tab. XVII.

35 BB (ext. 35 et 203; int. 6).

Petri de Rosenheim Roseum memoriale divinorum eloquiorum et **Biblia Sacra** V. ac N. Test.

1 (p. 1-93). (*Roseum Memoriale Divinorum Eloquiorum Petri de Rosenheim Monachi Mellicensis*). Praeponuntur: (p. 1). epis. Petri: *Reverendissimo in Christo patri et domino domino Brande divina miseracione tituli sancti Clementis..... sequentes prosaicos canones patet declaratum. Explicit Prologus prosaicus;* — (p. 3). *Incipit Prologus Metricus Sequentis operis Intentionem et causam exprimens. et quod Roseum memoriale divinorum eloquiorum hoc opus vocetur per capita versuum insinuans. Rore tuo christe riga, mentem michi lustra;* — (p. 6). *Incipiunt Canones. Canon primus...;* — (p. 8). *Secundus Canon;* (p. 15). *Per hos versus Epilogos cognoscitur nomen libri. Astra polum. iuncta terra;* — (p. 17). *Tetrasticon Operis. Non possum, ut absentibus satisfacerem;* — (p. 18). *Ex omnibus predictis colligitur alia tabula sequens satis ad propositum utilis a. Genesis.* Opus inc. *Genesis. Astripotens celum, terram, speram, mare gramen.* In fine versus leguntur sub titulo: *Destinacio Operis,* et versus: *O scriptor librum — scribere cure.* (De editione, Cf BRUNET, *Manuel,* supp. 1880, II, 520).

2. Biblia Sacra Veteris ac Novi Testamenti ex Vulgata versione praefationibus, prologis et argumentis S. Hieronymi et aliorum et interpretationibus hebraicorum nominum instructa.

V. T. 1 (p. 97-230). Pentateuchus cum Hier. epis. ad Paulinum: [*Frater Ambrosius*] *tua michi munuscula* (M. 22, 540-549) et eiusdem prologo: *Desiderii mei* (M. 28, 177-184). **2** (p. 230-247). Liber Iosue cum praefatione s. Hier: *Tandem finito* (M. ib., 503-506). **3** (p. 247-263). Liber Iudicum. **4** (p. 263-266). Liber Ruth. **5** (p. 266-351). Libri I-IV Regum praefixo s. Hier. prol.: *Viginti et duas litteras esse* (M. ib., 593-604). **6** (p. 351-393). Libri I-II Paralipomenon,

praevio prol. s. Hier.: *Si septuaginta interpretum* (M. ib., 1389-1394). **7** (p. 393-406). Liber Proverbiorum praefixo prol. s. Hier.: *Iungat epistola* (M. ib., 1305-1308). **8** (p. 406-411). Liber Ecclesiastes. **9** (p. 411-414). Canticum Canticorum. **10** (p. 414-424). Liber Sapientiae. **11** (p. 424-450). Liber Ecclesiastici, prologo s. Hier. precedente: *Multorum nobis* (M. 29, 445-446). **12** (p. 452-484). Prophetia Isaiae cum s. Hier. prol.: *Nemo cum prophetas* (M. 28, 825-828). **13** (p. 484-527). Prophetia Ieremiae cum prol. s. Hier: *Ieremias propheta* (M. ib., 903-904); (p. 524) lamentationes; (p. 527) oratio. **14** (p. 527-530) Prophetia Baruch (*Flor. Casin.*, I, p. 284-287 ex hoc cod.) quam sequitur (p. 530) *Exemplum epistole eiusdem quam misit ieremias ad abductos captivos...* (Cap. VI Baruch). **15** (p. 533-567). Prophetia Ezechielis, praevio s. Hier. prol.: *Ezechiel propheta* (M. ib., 993-996). **16** (p. 568-582) Prophetia Danielis, praefixo prol. s. Hier.: *Danielem prophetam* (M. ib., 1357-1360. Des. *et decorati sunt in momento coram eo.* Cap. XIV, v. 41). **17** (p. 583-587). Prophetia Osee. Praecedunt: praephatio Hier. in duodecim prophetas: *Non idem ordo* (M. ib., 1071-1072. In ms. *Incipit prologus beati ieronimi presbiteri in libro osee*), et argumentum: *Osee crebro nominat* (excerptum ex s. Hier. epis. ad Paulinum). **18** (p. 587-589). Prophetia Ioel cum prologo: *Iohel filius fatuhel* (Tischendorf, p. LXVIII). **19** (p. 589-592). Prophetia Amos, praevio prologo: *Amos pastor et rusticus* (Tischendorf, p. LXVIII). **20** (p. 592-593). Prophetia Abdiae cum prol. ex epis. Hier. ad Paulinum: *Abdias qui interpretatur* (M. ib., 175, 6-7). **21** (p. 593-594). Prophetia Ionae praefixo prol. ex Hier. epis. ad Paulinum: *Ionas columba pulcherrima* (M. ib., 175, 8-9). **22** (p. 594-597). Prophetia Michaeae cum prol. ex epis. Hier. ad Paulinum: *Micheas demostiten* (M. ib., 175, 10-11). **23** (p. 597-598). Prophetia Nahum praevio argumento ex Hier. epis. ad Paulinum: *Naum consolator* (M. ib., 175, 12-13). **24** (p. 598-599). Prophetia Habacuc cum argumento ex epis. Hier. laudata: *Abacuc luctator* (M. ib., 175, 14-16). **25** (p. 599-601). Prophetia Sophoniae cum argumento ex eadem Hier. epis.: *Sophonia speculator* (M. ib., 175, 17-19). **26** (p. 601-602). Prophetia Aggaei cum argumento ex eadem Hier. epis.: *Aggeus festinus* (M. ib., 175, 20-22). **27** (p. 602-607). Prophetia Zachariae, praefixo argumento ex epis. Hier. laudata: *Zacharias memor domini* (M. ib., 175, 23-27). **28** (p. 607-608). Prophetia Malachiae cum argumento ex eadem Hier. epis.

Malachias aperte (M. ib., 175, 28-31). **29** (p. 609-627). Liber Iob praefixis, argumento: *In terra quidem.... et nomen civitatis eius cetphiur theit* (M. 113, 747) et duobus prologis s. Hier. simul unitis: *Cogor per singulos* (M. 28, 1137-1142); *Si autem fiscellam* (M. 29, 63-64). **30** (p. 627-634). Liber Tobiae cum s. Hier. prologo: *Mirari non desino* (M. ib., 23-26). **31** (p. 635-644) Liber Iudith, prologo s. Hier. praecedente: *Apud hebreos* (M. ib., 39-42). **32** (p. 644-645). Compendium libri Hester (*Flor. Casin.*, I, p. 287-289 ex hoc cod.). **33** (p. 645-654). Liber Esther cum s. Hier. prologo: *Librum hester a variis* (M. 28, 1503-1506). **34** (p. 654-671). Libri I-II Ezrae (des. *et in primitivis*), praevia s. Hier. praefatione: *Que assidue poscitis domnion et rogatiane karissime, utrum facere an negare debeam necdum statui* (M. ib., 1471-1474). **35** (p. 673-714). Libri I-II Machabaeorum. Singulos libros capitula praecedunt, exceptis Ruth, Prov., Eccles., Cant. Baruch, Dan., 12 Prop. min. et Ezra (*Bibl. Casin.*, I, p. 316-341).

N. T. 1 (p. 714-741). Evan. s. Matthaei, praeeunt: [1] (p. 714-715).... *prephatio sancti ieronimi presbiteri in libro quatuor evangeliorum. Beato pape damaso.... Novum opus facere* (M. 29, 557-562); [2] (p. 715). argumentum: *Matheus sicut in ordine primus* (M. 103, 273-274). **2** (p. 742-759). Evan. s. Marci cum prologo: *Marcus evangelista dei. et petri* (M. ib., 279-280). **3** (p. 761-788). Evang. s. Lucae, praefixo prologo: *Lucas syrus antiochensis* (M. ib., 285-286). **4** (p. 789-810). Evan. s. Ioannis cum argumento: *Iohannes evangelista unus ex discipulis — doctrina servetur* (Cf. M. 114, 709). **5** (p. 811-838). Actus Apostolorum. Praecedunt: [1] *Prephatio sancti ieronimi presbiteri in libro actuum apostolorum. Lucas evangelista ad Theophilum scribit — sibi futuros apostolos* (*Flor. Casin.*, I, p. 289 ex hoc cod.); [2] *argumentum: Actus apostolorum* (M. 28, 177, 4-6); [3] *prologus: Canit psalmista — silebit eloquium;* [4] *prephatio: Lucas natione syrus — proficeret medicina.* **6** (p. 838-841). S. Iacobi epistola praeviis argumentis: *Iacobus apostolus* (M. 114, 671) et *Petrus. Iohannes. Iudas. septem epistolas ediderunt misticas quam suceptas. Breves pariter ac longas. breves in verbis. longas in animo. Contrarius quod ert lectiones.* (Cf. M. 28, 177, 7-9). **7** (841-844). S. Petri epistola I; (p. 844-846) II, praefixo argumento: *Per fidem huic mundo — manifestat* (M. 114, 689). **8** (p. 846-849). S. Ioannis epistola I; (p. 849) II; (ib.) III. **9** (p. 849-850). S. Iudae epistola. **10** (p. 850-863). S. Ioannis

Apocalypsis cum prologo s. Hier. (?): *Iohannes apostolus et evangelista* (M. 114, 109). II. S. Pauli epistolae, praevio (p. 863-864) Rabani Mauri prologo: *Primum queritur quare post evangelia* (M. 111, 1275-1278) et (p. 864-865) altero: *Paulus apostolus qui et ante saulus* (M. 23, 646). Sequitur (p. 865) argumentum: *Paulus apostolus ad septem scribit ecclesias — melior factus est* (*Flor. Casin.*, ib., p. 289-290 ex hoc cod.): [1] (p. 865-877). Ad Romanos, praeviis: causa epistolae: *Epistole pauli ad romanos causa haec est — ac verbis appositas* (*Flor. Casin.*, ib., p. 290 ex hoc cod.); argumentis: *Romani sunt in partibus* (M. 114, 469); *Romani sunt qui ex iudeis gentilibus* (M. 153, 13); [2] (p. 877-887). Ad Corinthios I cum argumento: *Corinthii sunt* (M. 114, 519); [3] (p. 887-894). Ad Corinthios II, praevio argumento: *Post actam penitentiam* (M. ib., 551); [4] (p. 894-898). Ad Galatas cum argumento: *Galate sunt greci* (M. ib., 569); [5] (p. 898-901). Ad Ephesios, argumento praecedente: *Ephesii sunt asiani... diaconem. sciendum sane.... attitulant* (*Flor. Casin.*, ib., p. 290 ex hoc cod.); [6] (p. 901-904). Ad Philippenses, argumento praefixo: *Philippenses sunt macedones* (M. ib., 601); [7] (p. 904-906). Ad Thessalonicenses I cum argumento: *Thesalonicenses sunt macedones* (M. ib., 615); [8] (p. 906-907). Ad Thessalonicenses II, praevio argumento: *Ad thesalonicenses secundam.... acolitum. Et quia..... inquietitudine* (*Flor. Casin.*, ib., p. 290 ex hoc cod.); [9] (p. 908-910). Ad Colossenses. Praecedit argumentum: *Colossenses et hi.... acolitum. Cum autem de moribus* (*Flor. Casin*, ib., p. 290 ex hoc cod.). [10-11] (p. 910-913). Ad Thessalonicenses I et II iterum, cum iisdem argumentis et capitulis. [12] (p. 913-916). Ad Timotheum I, praefixo argumento: *Timotheum instruit* (M. ib., 623); [13] (p. 916-918). Ad Timotheum II cum argumento: *Item timotheo* (M. ib., 633); [14] (p. 918-919). Ad Titum, praemisso argumento: *Titum commonefacit* (M. ib., 637); [15] (p. 919-920). Ad Philemonem cum argumento: *Philemoni litteras* (M. ib., 641); [16] (p. 920-927). Ad Hebraeos praefixo argumento: *In primis dicendum* (M. ib., 643). Libris singulis, exceptis Evan. s. Matt., Act. Ap., I Pet., I Ioan., et Iud., capitula sunt praefixa (*Bibl. Casin.*, I, p. 341-351).

3 (p. 929-1011). ‹ **Remigii Antissiodorensis** interpretationes hebraicorum nominum›. Inc. *Aaz apprehendens vel apprehensio.* Des. *Zuzim consiliantes eos vel consiliatores eorum* (Bedae opp.,

ed. Coloniae Agrippinae, 1688, 3, col. 371-480). In spatio quod vacuum reliquit amanuensis (p. 1011) legitur Is. II, 1-3.

4 (p. 1012-1020). Liber III Ezrae. (In ms. *Incipit liber secundus esdre*). Des. *cum fratribus nostris et cum sacerdotibus* (Cap. VIII, v. 78).

Membr., mm. 345 × 240, pp. 1020. Gothico charac. saec. XV, nitide exaratus, volumen duobus codicibus constat, quorum prior (p. 1-93) pagina integra, alter (p. 96-1020) diversa manu, columna duplici est conscriptus (pp. 96-102 tertia manus descripsit). Tituli minio exarantur. Initiales litterae rubro et caeruleo colore alterne depictae sunt et lineolis eiusdem coloris ornantur, nonnullae vero in cod. secundo, auro et coloribus variis decorantur. In summo margine pp. tituli sacrorum librorum litteris rubris et caeruleis alterna vice conscripti leguntur. P. 97 spatium ad initialem litteram excipiendam vacuum est relictum. Pp. 94, 95, 451, 811, 928 albae. — Cf. MONTF., I, 221; CAR., I, 332, 365; II, 280; REV. BÉNÉD., XXIV, 13. — Scripturae specimen in *Bibl. Casin.,* I, tab. XVIII.

36 B (ext. 36 et 201; int. 292).

Ven. Bedae Expositio in s. Lucae evangelium.

Libros sex: I (p. 11-83); II (p. 83-138); III (p. 139-196); IIII (p. 196-254); V (p. 255-322); VI (p. 322-377. — M. 92, 307-634) praecedunt: [1] (p. 2) (*epistula adhortatoria accae episcopi ad Bedam presbyterum*) (M. ib., 301-304); [2] (p. 3) epistula responsoria ven. Bedae ad Accam episcopum (M. ib., 303-308); [3] (p. 6-10) series capitulorum evangelii (Cf. *Bibl. Casin.*, I, p. 351-356; WORDSWORTH-WHITE, *Novum Testam.*, Oxonii, 1898, p. 274 col. I). In textu enumeratio capitum non procedit ordinata, neque editionis respondet partitioni. In initio maximae partis capitum indicatur festivitas in qua caput ipsum legebatur (Cf. *Bibl. Casin.,* ib., p. 357 sq.).

Membr., mm. 365 × 250, pp. 378. Saec. XI, littera Carolina, columnis binis, codex est conscriptus. Tituli minio sunt exarati. Spatia vacua relicta ad titulos et ad quasdam capitales litteras apponenda, quae fere omnes foliis, animalibus et coloribus variis exornatae sunt; maiuscularum pars minio exarata. In p. 1 quam vacuam reliquit amanuensis, charact. Benev., manu posteriori, initia evangelii lectionum scripta sunt quae in cod. occurrunt: *Fuit in diebus herodis — Eduxit Iesus discipulos suos foras in beth.* Etiam in vacua p. 378 (ult.), manus posterior nonnulla exaravit quae postea abrasa

sunt. In summo margine foliorum alterne amanuensis apposuit rubro colore *Super Lucam*. Passim in marginibus conspiciuntur litterae *H, R, V, A,* ad nomina Patrum indicanda, ad quorum opera Beda recursum habuit. — Cf. MONTF., I, 217, 221; CAR., I, 87, 147. — Scripturae exempla in *Pal. Cas. Lat.*, tab. LII et *Bibl. Casin.*, I, tab. XVIII.

37 C (ext. 37 et 200; int. 291).

Ven. Bedae Expositio in s. Lucae evangelium.

Lib. I et II et pauca versicula lib. III continet codex. Des. mutilus cum verbis: *Et ingressus domum pharisei discubuit* (M. 92, 307-423). Praemittuntur: [1] (p. 1) (*Epistula adhortatoria Accae Episcopi ad Bedam Presbyterum*) (M. ib., 301-304); [2] (p. 3) epistula responsoria ven. Bedae ad Accam episcopum (M. ib., 303-308); [3] (p. 7-16) series capitulorum evangelii quae in cod. 36 etiam legitur. In initio nonnullorum capitum festivitas indicatur in qua caput ipsum legebatur (Cf. *Bibl. Casin.*, ib., p. 365 sq.).

Membr., mm. 375 × 270, pp. 180. Saec. XI, charac. Benev., duabus columnis exaratus, codex initiales litteras foliis et animalibus ornatas primaque manu delineatas, colore viride, flavo ac caeruleo a manu posteriori depictas exhibet. Pp. 12, 180 litterae capitales *L* et *R* pulchre atramento designatae conspiciuntur. Tituli minio exarati. — Cf. MONTF., I, 217, 221; CAR., I, 178; BETH., XII, 499; LOEW, *The Benev. Script*, 244, 342. — Specimen characterum in *Bibl. Casin.*, I, tab. XIX.

38 C (ext. 38 et 231; int. 313).

Ven. Bedae opera nonnulla.

1 (p. 7-128). *Incipit expositio venerabilis bede presbiteri. Super actus apostolorum.* Absque capitum partitione (M. 92, 939-996). Praemittuntur: (p. 3) epistula ad Accam episcopum (M. ib., 937-938); et (p. 4) prologus qui a verbis *Actus igitur Apostolorum* incipit et ab epistula in edit. non dividitur (M. ib., 938-940). **2** (p. 128-140). *Expositio de nominibus locorum vel civitatum quae leguntur in libro Actuum Apostolorum.* Inc. cum titulo: *Incipiunt Provinciȩ sive civitates. Acheldema.* (M. ib., 1033-1044). **3** (p. 148-297). *Item expositio venerabilis Bede presbiteri super Apocalypsin sancti Iohannis apostoli.*

Libri I-III sine capitum partitione (M. 93, 133-206). Praecedunt: [1] (p. 141) epigramma de beato Ioanne et eius Apocalypsi (M. ib., 133-134. In ms. *Incipiunt versus venerabilis Bede presbyteri*); [2] (p. 142) epistula auctoris ad Eusebium (in ms. *Item Prephatio eiusdem Bede Presbyteri.* M. ib., 129-134). Ad verba *Incipit liber secundus* (p. 190) additur: *Tertia Periocha* et iterum ad *Incipit liber III* (p. 237): *V. Periocha* super quod verbum manus posterior scripsit: *idest circumstantia. peritia. doctrina;* tertio occurrunt verba *Sexta Periocha* (p. 247) ante versiculum: *Veni ostendam tibi damnationem.* (M. ib., 182). Des. *Cum omnibus vobis. Amen. Deo gratias. fiat. fiat.*

Membr., mm. 310 × 230, pp. 297. Columna duplici, charac. Benev., saec. X-XI conscriptus et nonnullis litteris initialibus auro et coloribus illuminatis codex est ornatus. Maiusculae litterae coloribus variis distinguuntur. P. 7-128 verba priora versiculorum S. Scripturae minio et interdum litteris capitalibus coloribus distinctis sunt exarata. P. 298 versicula S. Scripturae posterioris manus occurrunt et figura hominis satis rude delineata, dextera ramum et sinistra manu gladium tenentis ac super pectus nomen proferentis: *nicola de paulu.* — Cf. Montf., I, 217, 221; Car., I, 179; Loew, *The Benev. Script,* 211, 222, 245, 342. — Specimen scripturae in *Bibl. Casin.*, I, tab. XIX.

39 C (ext. 39 et 68).

Flori Diaconi Expositio in epistolas beati Pauli.

1 (p. 1-387). Flori Diaconi expositio in epis. s. Pauli ex operibus s. Augustini collecta: [1] (p. 1-181). *Ad Romanos* (In ms. *Expositio ępistolę ad romanos s. Augustini episcopi*); [2] (p. 181-334) *Ad Corinthios I;* [3] (p. 334-378). *Ad Corinthios II;* [4] (p. 378-416). *Ad Galathas;* [5] (p. 417-451). *Ad Ephesios;* [6] (p. 451-483). *Ad Philippenses;* [7] (p. 483-498). *Ad Colossenses;* [8] (p. 498-508). *Ad Thessalonicenses I;* [9] (p. 508-513). *Ad Thessalonicenses II;* [10] (p. 513-540). *Ad Timotheum I;* [11] (p. 540-553). *Ad Timotheum II;* [12] (p. 553-555). *Ad Titum;* [13] (p. 555-556). *Ad Philemonem;* [14] (556-587). *Ad Hebraeos.* (M. 119, 279-420). Argumenta quae in edit. leguntur desiderantur in cod. Ea quae ab edit. differunt in *Bibl. Casin.* (I, p. 369-374) adnotantur.

2. **S. Leonis M.** sermones: [1] (p. 588-589) *Incipit sermo de cathedra sancti Petri apostoli quę celebratur VIII Ka-*

lendas Marcii. Inc. *Gaudeo dilectissimi de religioso.* (M. 54, 148-152, sermo IV.); [2] (p. 590) *De sancto Petro quomodo de carcere eductus est.* Inc. *Quemadmodum fratres petrus in carcere* (M. ib., 515-516 in append., ex hoc cod., sermo XVIII).

Membr., mm. 380 × 265, pp. 590. Binis columnis, littera Carolina saec. XI, cod. non una manu descriptus est. In marginibus (a p. 1-483) adnotantur operum S. Augustini loca, ex quibus Flori expositio conflata est. Initiales litterae coloribus adornantur. — Cf. MONTF., I, 221; CAILLAU, 9; CAR., I, 87, 166, 168. — Characterum specimen in *Bibl. Casin.*, I, tab. XX.

40 C (ext. 40 et 230; int. 298).

Ven. Bedae Expositio in s. Marci Evangelium (M. 92, 131-302).

Expositionem, quae inc. (p. 8) titulo rubricato: *Incipit commentarium bede presbyteri. Super marcum,* praecedunt: (p. 5) epistula ad Accam, absque titulo (M. ib., 131-134); et (p. 6-8) series XLVI evangelii capitum (Cf. WORDSWORTH-WHITE, *Novum Testam.*, Oxonii, 1898, p. 174-187, col. I). Codex Commentarii divisionem in IV libros non exhibet.

Membr., mm. 310 × 225, pp. 262. Duplici columna, littera Benev., cod. tempore Theobaldi abbatis (an. 1022-35) est conscriptus. Prima tt. littera initialis (p. 5), flavo ac viride colore ineleganter picta; maiusculae litterae minio ornantur. Spatia saepissime in cod. vacua sunt relicta ad numeros capitum apponendos, qui ex parte tt. colore rubro sunt exarati. Manus saec. XVI Commentarium in lib. IV, uti in edit. legitur, divisit et p. 265, in fine operis, scripsit: *Finis l. V.* In p. 266 vacua ab amanuensi relicta, alia manus conscripsit: *Sepe minus faciunt homines qui magna minantur.* — Cf. MONTF., I, 217, 221; CAR., I, 180; LOEW, *The Benev. Script,* 244, 342. — Characterum specimen in *Bibl. Casin.*, I, tab. XX.

41 C (ext. 41 et 180; int. 293).

Ven. Bedae opera nonnulla.

1 (p. 158). *Expositio Bede presbyteri de tabernaculo et vasis eius, ac vestibus sacerdotum libri III* (M. 91, 393-498). Tribus libris praefixa sunt capita, pp. 1, 43, 102. 2 (p. 159-246). *De templo Salomonis tractatus* (M. ib., 735-408), praevia epistula

ad Accam (in ms. *Prefatio Bede presbyteri super templum Salomonis*) et serie XXV capitum: *I. Quod edificatio tabernaculi et templi unam eandemque christi ecclesiam designet. — XXV. De cardinibus historum et perfectione operus domus domini.* Nonnulla desiderantur in cod. **3** (p. 249-342). *Expositio allegorica Bede presbyteri in prophetam Ezram* (M. ib., 807-882). Praemittuntur: (p. 246) praefatio auctoris; series XXXVII capp. In cod. liber III deest et in lib. II non pauca desiderantur. **4** (p. 342-354). Titulo manu recentiori apposito: *Bedae Presbyteri in librum Tobiae Allegorica Expositio* (M. ib., 923-958) inc. *[L]iber sancti patris Tobię.* Des. *Credo videre bona domini in terra viventium. Explicit. Christus et auxilium det nobis continuum. Deo gratias.*

Membr., mm. 312 × 215, pp. 354. Saec. XI, integra pagina, littera Carolina, non una manu exaratus est codex (1ª man. p. 1-342; 2ª man. p. 342-354). Capitales litterae coloribus ornatae sunt. Spatia in ms. vacua sunt relicta ad quasdam litteras initiales apponendas et titulos diversorum capitum minio exarandos. Tituli variorum operum interdum in summo margine leguntur minio conscripti. — Cf. Montf., I, 217, 221; Car., I, 87, 147. — Scripturae exempla in *Pal. Cas. Lat.*, tab. L; *Bibl. Casin.*, I, tab. XX.

42 C (ext. 42 et 179; int. 296).

Ven. Bedae Expositio in Cant. Canticorum.

Libri II-VI (p. 5-303) in ms. continentur Expositionis Bedae (M. 91, 1083-1222), libro I deficiente (M. ib., 1065-1077), ideoque I liber ms. est II editionis et ita reliqui libri. Praemittitur (p. 2-5) series XLIIII capitum (M. ib., 1077-1079; in edit. XLI, in ms. XLIIII quia XIV dividitur in duas et XIX in tres partes).

Membr., mm. 311 × 235, pp. 316 (p. 305-316 non proprio loco assutae sunt in cod. Ponendae sunt post p. 112). Saec. XI, duplici columna, charac. Benev., cod. initiales litteras coloribus depictas et versicula S. Scripturae minio exarata exhibet; maiusculae coloribus variis sunt distinctae. P. 1 vacua. In p. 303 versus leguntur ex quibus elucet *Albuinum* fuisse nomen codicis scriptoris (Cf. *Bibl. Casin.*, I, p. 383-384). In p. 304, manu recentiori conscripta est series possessionum ecclesiae S. Silvestri de Arpino (*Bibl. Casin.*, ib., p. 384). — Cf. Montf., I, 217, 221; Car., I, 179; II, 65; Loew, *The Benev. Script*, 222, 245, 342. — Exemplum scripturae in *Bibl. Casin.*, I, tab. XXI.

43 OO (ext. 43 et 103; int. 289).

S. Bonaventurae In tertium librum Sententiarum commentaria.

Praemittuntur: (p. 1-4) index distinctionum et quaestionum et (p. 5) prooemium: *Deus autem qui dives es* (*S. Bonaventurae opera omnia,* Ad Claras Aquas, 1887, tom. III). Conlatus fuit pro hac ed. cod. noster et littera Y signatus. Cf. ed. cit., p. VII, n. 15 ubi quae sequuntur adnotantur: « In exhibendis titulis quaestionum recedit ab aliis cod., in ceteris vero rebus fere semper cum antiquioribus codd. convenit ».

Membr., mm. 350 $\times$ 250, pp. 404. Gothico charactere saec. XIV, columna duplici cod. est exaratus. Tituli rubri. Litterae maiusculae sunt alterna vice rubro ac caeruleo colore depictae. Post *Explicit liber tertius fratris Bonaventure super sententias* (p. 404), altera eiusdem aevi manus addidit: *Hunc librum donavit monasterio cassinensi domnus P. abbas pro uno virgilio: et alios tres libros pro eodem.* — Cf. Montf., I, 221; Car., I, 367; II, 273; *S. Bonav. opp.*, ed. et l. c. — Scripturae specimen in *Bibl. Casin.*, I, tab. XXI.

44 ZZ (ext. 44 et 23; int. 455).

Burchardi Wormaciensis episcopi Decretorum lib. I-XX.

Praecedunt: (p. 1-2) *praefatiuncula* (Inc. *Multi iam sepe diebus.* Des. *nostri misterii in eis inveniet.* M. 140, 537-540 et *Bibl. Casin.*, I, p. 388-389 ex hoc cod.); (p. 2-3) index singulorum librorum (M. ib., 539-542) quem nonnulla sequuntur *Unde frater — memoriam deprecor ut habeas* (Cf. *Bibl. Casin.*, ib., p. 389) inter quae « Ex quibus locis auctorum scriptis ecclesiastica haec decreta collegerit » (M. ib., 539-540). (p. 4-60) Lib. I; (p. 60-93) lib. II (p. 91). Inter cap. 227 et 228 ponitur alia formata epis. (*Bibl. Casin.*, ib., p. 389-390 ex hoc cod.); (p. 93-136) lib. III; (p. 136-138) *Ordo qualiter in ecclesia ab episcopo sinodus agatur* (M. ib., 1061-1066 et *Bibl. Casin.*, ib., p. 390-392 ex hoc cod.); (p. 139-152) lib. IV; (p. 152-159) lib. V; (p. 159-167) lib. VI; (p. 167-172) lib. VII; (p. 172-183) lib. VIII; (p. 183-192) lib. IX; (p. 192-205) lib. X; (p. 205-216) lib. XI; (p. 216-220) lib. XII; (p. 220-223) lib. XIII; (p. 223-225) lib. XIV; (p. 225-234) lib. XV; (p. 234-240) lib. XVI; (p. 240-249) lib. XVII; (p. 249-254), lib. XVIII; (p. 255-288) lib. XIX; (p. 288-302) lib. XX (M. ib., 541-1040,

lin. 6 ab imo. Codex desinit mutilus cum verbis: *Nam sicut quorundam iustorum animę*). Singulis libris capitula sunt praefixa. Multa in cod. desiderantur.

Membr., mm. 465 × 325, pp. 302. Littera Carolina, saec. XI, binis columnis descriptus est codex initialesque litteras rubro, flavo ac viride colore depictas, et maiusculas variis coloribus distinctas exhibet. Tituli minio exarati. In marginibus locorum indicatio ex quibus auctor decreta deprompsit occurrit. In summo margine librorum numerus indicatur, qui in ultimis foliis, a tineis perforatis et madore corruptis desideratur eo quod margines abscissi sunt. — Cf. Montf., I, 221; Car., I, 87, 180; Beth., XII, 499. — Exemplum scripturae in *Bibl. Casin.,* I, tab. XXI.

45 ZZ (ext. 45 et 100; int. 554).

Burchardi Wormaciensis episcopi Decretorum lib. I-XX.

Praecedunt: (p. 1-2) *praefatiuncula* (Inc. *Multis iam sępe diebus.* Des. *nostri misterii in eis invenerit.* M. 140, 537-540 et *Bibl. Casin.,* I, p. 388-389); (p. 2-3) index singulorum librorum (M. ib., 539-542), quem nonnulla sequuntur: *Unde frater — memoriam deprecor ut habeas* (Cf. *Bibl. Casin.*, ib., 389), quae inter « Ex quibus locis auctorum scriptis ecclesiastica haec decreta collegerit » (M. ib., 539-540). — (p. 3-62) Lib. I; (p. 63-105) lib. II; (p. 105-157) lib. III; (157-161) *Ordo qualiter in aecclesia ab episcopo sinodus agatur* (*Bibl. Casin.,* p. 390-392 et M. ib., 1061-1066); (p. 161-181) lib. IV; (p. 181-192) lib. V; (p. 193-205) lib. VI; (p. 205-212) lib. VII; (p. 213-231) lib. VIII; (p. 231-244) lib. IX; (p. 244-264) lib. X; (p. 264-280) lib. XI; (p. 280-285) lib. XII; (p. 285-289) lib. XIII; (p. 289-292) lib. XIV; (p. 292-304) lib. XV; (p. 304-311) lib. XVI; (p. 311-326) lib. XVII; (p. 326-331) lib. XVIII; (p. 331-376) lib. XIX; (p. 377-404) lib. XX (M. ib., 541-1044, lin. 10 ab imo. Codex des. incompletus cum verbis: *si pro inimicis suis quos tunc ardere viderint*). Libros singulos capitula praecedunt. Multa desunt in cod. in quo et nonnulla leguntur quae in edit. desiderantur (Cf. *Bibl. Casin.,* ib., I, p. 395-398).

Membr., mm. 360 × 215, pp. 404 (pp. 403-404 post p. 398 ponendae sunt). Columna duplici, saec. XI, littera Carolina (p. 398-404 littera Beneventana) exaratus, titulos rubros et locorum indicationes in marginibus codex offert ex quibus decreta sunt desumpta. Prima initialis littera minio, aliae atra-

mento delineatae. Spatia pluribus in locis ad initiales litteras excipiendas vacua relicta; maiusculae rubro sunt colore depictae. Pp. 220, 280, 374 vacuae sicut et columna secunda p. 219 et prima p. 221. Prima folia a tineis perforata. In summo margine p. 1 legitur: *Liber fratrum casinensium. Si quis eum sine mandato extra portam extraxerit vel titulum hunc deleverit sit excommunicatus. amen.* P. 402 in qua nonnulla occurrunt posterioris manus est lectu difficilis ob membranae erasionem. — Cf. MONTF., I, 221; CAR., I, 87, 180; BETH., XII, 499. — Scripturae exemplum in *Pal. Cas. Lat.*, tab. LVIII et *Bibl. Casin.*, I, tab. XXI.

46 ZZ (ext. 46 et 105; int. 395).

Bernardi Papiensis Breviarium Extravagantium cum glossis.

1 (p. 1-181; 181-439; 439-525). Huius operis conlationem cum *Antiquis Collectionibus Decretalium cum notis Antonii Augustini et Iacobi Cuiacii*, Parisiis, 1609, in *Bibl. Casin.* (II, p. 2 sqq. ubi et glossarum specimen habetur) invenies. Collectiones continet cod. quae in ed. cit. (p. 1-430), *prima, tertia* ac *secunda* vocantur.

2 (p. 525-534). ‹ **Innocentii III** Decretales ›. Decretales aliarum compilationum ordinem non sequuntur. Tituli et initia Decretalium in *Bibl. Casin.* (ib., p. 16-17) dantur. Des. cod. incompletus cum verbis: *postquam in regula fuerit conpetenter instructus: si urgens.*

Membr., mm. 340 × 215, pp. 534. Saec. XIII, Gothico charactere, binis descriptus columnis, initiales litteras pp. 1-176 alterna vice rubro ac caeruleo colore depictas cod. habet. Quae sequuntur initiales litterae minio exarantur sicut et tituli omnes. Spatia saepe vacua sunt relicta ad initiales litteras et titulos excipienda; ff. 90 et 249 per medium recisa. Glossae quae in prima codicis parte tt. occurrunt eiusdem sunt amanuensis qui textum perscripsit. Ultima folia madore corrupta. — Cf. MONTF., I, 221; CAR., I, 330; BETH., XII, 499. — Scripturae specimen in *Bibl. Casin.*, II, tab. I.

47 N (ext. 47; int. 1020).

S. Benedicti regula, **Chronicon Casin.** breve, **Necrologium Casin., Usuardi** Martyrologium et alia.

1 (p. 1-56). Astronomica nonnulla, Calendarium, Constitutiones Andreae abb. Casin., Alfani De situ, constructione ac renovatione Monasterii Casin. versus, et alia multa (Cf. *Bibl. Casin.*, II, p. 18-21)

inter quae (p. 12-37) Breve Chronicon Anonymorum Monachorum Casinensium habetur (GATT., *Acc.,* II, p. 827 sqq. ex hoc cod.).

2 (p. 57-264). ‹ **Usuardi** Martyrologium › quod ab ed. pluribus in locis differt (Cf. D. H. QUENTIN, *Les martyrologes historiques du moyen-âge,* Paris, 1908, p. 691). Praecedunt: epist. Chromatii et Heliodori ad Ieron. et rescriptum Ieron. ad Chrom. et Heliod. (M. 30, 447 inter opera Hier. attributa).

3 (p. 265-394). S. Benedicti regula.

4 (p. 395-550). Homiliae breves per annum ex Ambrosii, Bedae Ven., Gregorii M., Origenis scriptis desumptae. Occurrunt ipsae homiliae etiam in cod. 179, modo vero breviores modo prolixiores sunt.

5 (p. 551-622). Necrologium Casinensis monasterii (Cf. *Bibl. Casin.*, II, p. 22-23. Ed. GATT., *Acc.*, II, p. 851-861 ex hoc cod.).

6 (p. 623-625). Responsoria, versicula notis musicis instructa, orationes pro *Mandato* fer. V in Coena Dom.

7 (p. 626). ‹ Bulla Alexandri III › (CAR., II, p. 146).

8 (p. 627-635). *Hęc capitula divinę auctoritatis ędita, a beato gregorio urbis romę pontifice, legenda sunt coram hospitibus in capitulo. iuxta preceptum sanctissimi patris nostri Benedicti. ut edificentur* (Cf. *Bibl. Casin.*, ib., p. 23).

9 (p. 636-640). Inc. *Karissimi. Nunc filii dei sumus. et nondum apparuit quid erimus.* Des. *deligit eum qui natus est ex eo. In hoc cognoscimus.* Sunt excerpta ex ep. I Ioan.

Membr., mm. 345 × 240, pp. 640. Parte pagina integra et parte columna duplici, littera Beneventana et littera Gothica cod. diversis manibus est exaratus. Maior pars nitido charact. Benev., saec. XII (an. 1159-1173), fuit conscripta, in qua initiales litterae auro, foliis, animalibus exornatae maximaque cum arte depictae fulgent (Cf. *Pal. Cas. Long.,* tav. XX-XXIV), quarum nonnullae barbara manu sunt abscissae. Tituli rubri, eodemque colore nomen *Abbas* in Regula S. Benedicti scribitur. Folia complura acu et serico filo sunt consuta. — Cf. GATT., op. et loc. cit.; MONTF., I, 219, 221; BETH., XII, 449; CAR., I, 200 sqq., 278, 279, 291; II, 113; *Bibl. Casin.*, I, XXVI; *N. Ar.*, XXXIV, 204, n. 2; XXXVIII, 664, n. 8; *Reg. S. Bened. traditio Codd. Cass.*, M. Cas., 1900, XVII sqq.; D. H. QUENTIN op. et loc. cit.; E. CASPAR, *Petrus Diac. und die M. Cass. Falschungen,* Berlin, 1909: 49, 111, 154, 176; LOEW, *The Benev. Script,* 214, 278, 299, 342. — Exempla scripturae in *Pal. Cas. Long.*, tab. XLVIII; *Bibl. Casin.*, II, tab. I; *Reg. S. Bened. traditio Codd. Cass.*, tab. V; LOEW, *The Benev. Scribt,* tab. IV; LOEW, *Script. Benev.*, tab. 88.

48 B (ext. 48 et 115; int. 141).

Claudii Taurin. epis. Commentarium in epis. s. Pauli.

[1] (p. 2-215). *Ad Romanos.* Inc. *Paulus servus christi iesu. Prima questio de nomine ipsius pauli.* Des. *plurimum et labore et tempore desudatum est. Finit deo gratias Amen.* Praecedunt: (p. 2-3). *prephatio* quae inc.: *Amantissimus domini sanctissimus augustinus.* Des. *caput totius extitit orbis* (Cf. M. 104, 927-928); (p. 3). *Argumentum* quod inc.: *In ępistola quam paulus apostolus.* Des. *humilitatis adsocians in qua ępistola ita exorsus est dicere.* Argumentum hoc est initium expositionis epis. ad Romanos s. Augustini (M. 35, 2087-2089, lin. 10). Sequitur (p. 215-216): *Item retractatio claudii episcopi de auctoribus explanationum super prędictam epistolam.* Inc. *Illud quoque in prefatione commoneo.* Des. *alienum esse vel nostrum finit* (M. 104, 926-927). [2] (p. 217-276). *Ad Thessalonicenses I.* Inc. *Paulus et silvanus et thimotheus. Quur autem non solus.* Des. *quia in gratia christi omnem scit dei gratiam contineri,* praevio (p. 216-217) argumento: *Thessalonicenses sunt macedones sicut et philippenses — scribebantur aperiret.* [3] (p. 277-291). *Ad Thessalonicenses II.* Inc. *Paulus et silvanus... Sollempnibus verbis scribit ad eos.* Des. *manu propria scriptam reciperet,* praecedente argumento: *Ad thessalonicenses aliam scribit — ut ferunt per titum et honesimum.* [4] (p. 292-340). *Ad Timotheum I.* Inc. *Paulus apostolus... Patris et filii imperio.* Des. *fatemur non meritis propriis.* Argumentum praeit: *Timotheus filius — fuit monet esse vitandos.* [5] (p. 340-367). *Ad Thimotheum II.* Inc. *Paulus apostolus... Consueta veritate et humilitate.* Des. *qua ratione sunt posita nomina.* Praeponitur argumentum: *Paulus apostolus cum esset romę — in ceteris epistolis tale est.* [6] (p. 368-397). *Ad Titum.* Inc. *Paulus servus dei. Quid est quod salvator noster.* Des. *benedicens. prebere voluisset,* argumento praeeunte (p. 367-368): *Titum apostolus ordinavit episcopum — sensu iudaico corrumpere nituntur.* [7] (p. 398-408). *Ad Philemonem.* Inc. *Paulus vinctus iesu christi. Ut dignitatem epistolę a se missę.* Des. *quoties auditus vel electus fuerit. Explicit expositio in epistolam ad philemonem. amatus.* Praecedit argumentum (p. 397-398): *Philemoni familiares litteras — causa devotionis.* Expositionem in epis. ad Philemonem ed. Mai, *Spicilegium Romanum,* Romae, 1843, tom. 9, p. 109-117 (et in M. 104, 911-918).

Nonnulla in ed. hac desiderantur quae in cod. Casin. leguntur. [9] (p. 408-471). *Ad Hebraeos.* Absque titulo inc. *Multifarię et multis modis olim deus loquens patribus in prophetis. Tota intentio beati apostoli fuit in hac epistola.* Des. *Illi autem corpora mundabant nos* (Ad Heb., cap. X, ver. 23). Invenitur expositio haec inter Alcuini opera (M. 100, 1031-1084. Codex Casin. des. M., ib., 1080, lin. 22). Argumenta quae epistolis praeponuntur prolixiora sunt ceteris quae verbis iisdem incipiunt (Cf. in VATTASSO initia superius referta). Pro scriptis Claudii cf. DÜMMLER, *Über Leben und Lehre des Bischofs Claudius von Turin* in *Sitzungsber. Akad. Wissensch.,* Berlin, 1895, p. 425-443.

Membr., mm. 345 X 270, pp. 476. Littera Beneventana, columna duplici, tempore Theobaldi abbatis (an. 1022-1035. Cf. *Bibl. Casin.*, I, p. LXII) codex diligenter fuit exscriptus. Tituli rubri. Initiales litterae, foliis et animalibus, coloribus, rudi manu depictae, exornantur, maiusculaeque rubro, flavo ac viride colore distinguuntur. P. 1 vacua ab amanuensi relicta, in qua recentiorum manuum quae sequuntur leguntur: *Epistole pauli exposite a claudio episcopo.* — *Claudius super Epistolas ad Romanos. Ad Thessalonicenses prima et secunda. Ad Thimotheum prima et secunda. Ad Titum. ad philemonem. Ad Hebreos.* — *Claudius episcopus super epistolas Pauli.* — Cf. MONTF., I, 221; CAR., I, 180; TOSTI, I, 396; DÜMMLER, op. cit.; LOEW, *The Benev. Script* 245, 342. — Characterum specimen in *Bibl. Casin.*, II, tab. I.

49 X (ext. 49 et 215; int. 361).

Iustiniani Codicis lib. I-VIIII.

Lib. I (P. 1-47); lib. II (p. 47-74); lib. III (p 74-100); lib. IIII (p. 100-138; lib. V (p. 139-183); lib. VI (p. 183-231); lib. VII; (p. 231-268) lib. VIII (p. 268-300); lib. VIIII (p. 300-322. — Cf. P. KRUEGER, *Codex Iustinianus*, Berolini, 1877 p. 1-875. Pro hac editione codicem nostrum, littera C sign. editor contulit. Cf. ib., p. VII).

Membr., mm. 350 X 225 pp. 322. Littera Carolina, saec. XII, binis columnis codex diligenter conscriptus, litteras initiales in forma piscis, avis, anguis vel hominis colore rubro, viride ac violaceo artificiose depictas exhibet. Maiusculae minio sunt exaratae. Notae marginales recentioris aevi et non una manu additae in marginibus frequenter occurrunt. In summo margine foliorum alterne numerus colore rubro adnotatur diversorum librorum. Pp. 231, 268, 300 in principio lib. VII, VIII et VIIII effigies exhibetur atramento delineata

I, Imperatoris stantis sceptrumque et globum in manibus ferentis. — Cf. MONTF., 221; CAR., I, 87, 309; II, 176; *Bibl. Casin.*, I, XXX, 11; BETH., XII, 499; KRUEGER, op. cit.; TOSTI, I, 392. — Scripturae specimen in *Bibl. Casin.*, II, tab. I.

50 MM (ext. 50 et 106).

Paschasii Diaconi latina translatio de vitis Patrum, **Palladii** Historia Lausiaca et alia.

1 (p. 2-109). De sententiis Patrum Aegyptiorum translatio quam e Greco fieri curavit per Paschasium Diaconum Martinus epis. Dumiensis. Inc. *I. Qualiter in cenobio vivendum sit. Cum frater requisisset abbatem agathonem dicens, Quia volo manere cum fratribus.* Des. [*XCI*] *Sententię septem quas locutus est abbatem piminionem. Quam si quis in cęnobio aut in solitudine. aut etiam in ipso sęculo positus custodierit salvabitur. In primis sicut scriptum est debet homo diligere deum — non proximi peccata considerat.* (Cf. H. ROSWEYDUS, *Vitae Patrum,* Antverpiae, 1628, lib. VII, p. 665-685; M. 73, 1025-1062). Ordo sententiarum non idem est ac in editione (Cf. *Bibl. Casin.*, II, p. 36-40 ubi tituli, initium et finis sententiarum dantur) et ipsarum numerus longe superat illum editionis, eo quod multae sunt sententiae in cod. quae et in aliis libris ed. cit. (e. g. in lib. III et V) leguntur. — (p. 1-2) Index sententiarum praemittitur, qui ob unius folii avulsionem, a num. XLV incipit. **2** (p. 109-291). *XCII. Item sententię patrum quas de greco in latinum transtulit Martinus dumiensis episcopus.* Inc. *Interrogavit quidam frater senem dicens. Ieiunia et vigilię quas facimus, quid agunt?* Des. *cum timore et tremore salutem suam operari* (Cf. ROSWEYDUS, op. cit. p. 657-661; M. 74, 381-394. Plures patrum sententiae in cod. ex aliis libris desumptae sunt). **3** (p. 254-273). Inter Patrum sententias leguntur: [1] (p. 254-258). *Vita vel obitus sancte marine virginis* (Cf. H. ROSWEYDUS, op., cit. p. 393-394; *Act. SS.* Iul. IV. 286-287); [2] (p. 258-273). Vita S. Theophili absque ullo titulo inc.: *Factum est tempore illo priusquam incursio fieret* (*Act. SS.* Febr. I. 483-487).

4 (p. 291-441). ‹ **Palladii** Historiae Lausiacae latina versio ›, praecedentibus (p. 291-292) LXI capitulis: *Incipiunt capitula Libri Palladii (Episcopi) Qui appellatur Paradysus* (Cf. *Bibl. Casin.*, ib., p. 40-42); (p. 293-300) prologo: *Multi*

quidem multos varios libros diversis temporibus — Sed vitę propositum et prędicabiles mores. Cod. des. *Omnia ista tibi donabo, si me prorsus volueris adorare.* (Cf. Rosweydus, op. cit., p. 940-983, lin. 12 ab imo; M. 74, 245-250, 251-342, lin. 12 ab imo. Cf. et Dom C. Butler, *The Lausiac History of Palladius* in *Texts and Studies,* vol. VI, n. 1. Cambridge, 1898, p. 61 sqq., 70-75).

5 (p. 441-446). *Incipit epistola Sancti Athanasii episcopi de instituto et observatione monachorum.* Des. incompleta cum verbis: *si nullus se incipiat in eo quod alte...* (M. 103, 665-669, lin. 19).

Membr., mm. 350 × 240, pp. 446. Charactere Benev., saec. XI, binis columnis exaratus, cod. titulos rubricatos et initiales maiusculasque litteras coloribus distinctas habet. Pp. 2, 293 initiales litterae occurrunt auro, foliis et animalibus exornatae. Nonnulla folia abscissa membranulis refecta, alia lacera, acu filoque serico consuta sunt. — Cf. Montf., I, 221; Car., I, 284; Reiff., II, 435; Butler, op. cit.; Loew, *The Benev. Script,* 342. — Scripturae exemplum in *Bibl. Casin.,* II, tab. I.

51 MM (ext. 51 et 165; int. 793).

Ioannis Cassiani Conlationes Patrum.

[1] (P. 3-263). Conlationes I-X quibus, decima conlatione excepta, capitula praeponuntur; [2] (p. 263-419). Conlationes XI-XVII; [3] (p. 419-575). Conlationes XVIII-XXIV (Ed. Petschenig in *C. S. E. L.*, 1886, vol. 2). Singulis capitibus conlat. X-XXIV capitula sunt affixa. P. 2 index conlationum legitur manu saec. XV conscriptus (*Bibl. Casin.,* I, p. 43).

Membr., mm. 325 × 215, pp. 576. Pagina integra, littera Benev. saec. XI. Initiales litterae et maiusculae variis coloribus sunt depictae, tituli minio exarati. Folia priora madore corrupta. P. 3 in margine infer. recentior manus apposuit titulum: *Io. Casiano in Collatione patrum.* Ex 576 versus nonnullos edidit Caravita (II, p. 47). In margine infer. eiusdem pag. legitur: *liber sancte Marie de Albaneto.* P. 1 vacua. In summo margine numerus conlationum adnotatur. — Cf. Montf., I, 221; Car., I, 106; II, 47; Loew, *The Benev. Scribt,* 75, 342. — Specimen characterum in *Bibl. Casin.*, II, tab. II.

52 MM (ext. 52 et 226; int. 790).

Ioannis Cassiani Conlationes Patrum et alia.

1 (p. 1-10). Ep. ad Hebr. pars (cap. IX, 1-XIII, 25; inc.: *et sanctum seculare*).

2 (p. 28-30). **Augustini** Enarr. in ps. LXIII pars. Absque titulo inc.: *An aliquid super homines sit.* Des. *confirmatio est sermonis maligni* (M. 36, 762, lin. 31-764, lin. 19).

3 (p. 10-38). *Expositio sancti Ieronimi ad Minervium et alexandrum de questione apostoli.* Titulum hunc recentior manus apposuit. (Est ep. 19 Hieron. M. 22, 966. Des. *supra iam loquuti sumus*).

4 (p. 31-258). **Ioannis Cassiani** Conlationes I-X. (In ms. *In nomine domini nostri iesu christi. Incipiunt collationes sanctorum patrum numero XX quatuor*); [2] (p. 258-393). Conlationes XI-XVII; [3] (p. 393-544). Conlationes XVIII-XXIV (Ed. Petschenig in *C. S. E. L.*, 1886, vol. 2). Index conlationum praemittitur et singulas conlationes capitula praecedunt quae manus posterior cuique capiti apposuit (Cf. *Bibl. Casin.*, II, p. 57-74).

5. [1] (p. 544-552). *Passio beate marine virginis et martyris* (*Flor. Casin.*, II, p. 3-7 ex hoc cod.). [2] (p. 552-558). *Passio sancti georgii martyris* (*Flor. Casin.*, ib., p. 7-11 ex hoc cod.).

7 (p. 558-560). Narratio de iuvene ad poenitentiam per s. Ioannem evang. adducto. Absque titulo inc.: *Audite inquit rem gestam de iohanne apostolo. et memoriis omnibus traditam... Cum post tyranni obitum.* (Cf. *B. H. L.*, p. 640, n. 6).

Membr., mm. 340 $\times$ 250, pp. 562. Volumen ex tribus constat codicibus, saec. XI, littera Benev., duplici columna exaratis (I, p. 1-30; II, p. 31-544; III, p. 545-562). Cod. secundus qui monasterio s. Benedicti de Clia pertinebat, uti ex pp. 29, 31 eruitur, litteras initiales minio et atramento delineatas et animalibus ornatas maiusculasque colore rubro distinctas offert. Tituli rubricati. Tertii codicis duae litterae initiales coloribus variis exornantur et maiusculae rubro, viride, flavoque colore distinguuntur. In summo margine pp. numeros et titulos conlationum minio exaratos posterior manus apposuit. In marginibus cod. secundi notae man. saec. XVI quas inter pauca verba graeca passim occurrunt. P. 561, inter alia quaedam de medicina latino et italico sermone conscripta leguntur (Cf. Car., II, p. 66-68). P. 562 calami probatio-

nes. — Cf. MONTF., I, 221; CAR., I, 107, 111, 167; II, 66; REIFF., II, 354; BETH., XII, 499; LOEW, *The Benev. Script*, 75, 342. — Exempla scripturae in *Pal. Cas. Long.*, tab. XXXIII et *Bibl. Casin.*, II, tab. II.

53 MM (ext. 53 et 135; int. 789).

Ioannis Cassiani Conlationes Patrum.

[1] (P. 1-64). Conlationes VIII-X. Codex acephalus incipit cum verbis: *medię. suscipi. Idest. ut ei.* [2] (p 64-199). Conlationes XI-XVII; [3] (p. 199-342); Conlationes XVIII-XXIV (Ed. PETSCHENIG in *C. S. E. L.*, 1886, vol. 2, p. 221, v. 12). Singulas conlationes capitula praecedunt. Nonnulla in cod. propter foliorum amissionem desiderantur.

Membr., mm. 375 × 315, pp. 340. Binis columnis, charact. nitido Benev., saec. XI conscriptus, cod. pp. 20, 65, 154, 248, 319 monachorum effigies coloribus diversis exornatas praefert. Tituli rubri. Initiales et litterae maiusculae variis coloribus distinguuntur. Folia nonnulla in principio et in fine cod. madore sunt corrupta; ultimum folium abscissum et perforatum. — Cf. MONTF., I, 221; CAR., I, 168; REIFF., II, 355; LOEW, *The Benev. Script*, 342. — Scripturae specimen in *Bibl. Casin.*, II, tab. II.

54 MM (ext. 54 et 87; int. 44).

Ioannis Cassiani Conlationes Patrum.

[1] (P. 1-189). Conlationes I-X. Incipit codex acephalus cum verbis *...tatem et perfectionem loquentium metiatur;* [2] (p. 189-316). Conlationes XI-XVII; [3] (p. 317-432). Conlationes XVIII-XXIV. (Des. mutilus codex cum verbis: *refectionis suę necessarias coemp...* Ed. PETSCHENIG in *C. S. E. L.*, vol. 2, p. 5, v. 5. — p. 668, v. 21). Capitula praemittuntur singulis conlationibus, quae manus posterior et cuique apposuit capiti (Cf *Bibl. Casin.*, II, p. 93-112).

Membr., mm. 420 × 290, pp. 432. Cod. diligenter exaratus, littera Benev., saec. XI, duplici columna, initialibus litteris auro illitis, foliis et animalibus, coloribus variis depictis, decoratur. Aliae initiales et maiusculae litterae colore rubro, viride, flavo ac violaceo sunt distinctae. In super. foliorum margine recentiori manu, numeri et tituli conlationum rubro colore adnotantur. In marginibus pauca additamenta occurrunt. Margines nonnullorum foliorum in quibus initiales litterae depictae erant impie rescissi. — Cf. MONTF., I, 221; CAR., I, 278; REIFF., II, 355; LOEW, *The Benev. Script*, 343. — Scripturae exemplum in *Bibl Casin.*, II, tab. II.

55 CC (ext. 55 et 134; int. 71).

Commentarium in Psalmos.

Inc. *Beatus vir... non sedit. Habiit, consentiendo. stetit: defendendo. sedit, docendo. In abeunte, nota levitatem. In stante, obstinationem. In sedente, superbia.* Des. *penitentie igitur vox est. miserere mei deus. iustitie vox est. misericordiam et iudicium cantabo tibi domine. Vite eterne vox est. omnis spiritus laudet dominum. A. M. E. N.* Praecedit praefatio (p. 1-4): *Omnis divina scriptura vel pertinet ad historiam. vel ad moralitatem. vel ad misticum intellectum. Est tamen intelligendum, de quadam promixtione alterna. persepe et historia in moralitate. et moralitas in historia. et misticus intellectus invenitur... et totam substantiam suam vivendo luxoriose dissipavit. Unde quidam sapiens ait. Non potest esse mundus, cui placuerit mundus. Mundus enim per antifrasim dicitur. quia minime mundus.* Expositio contexta esse videtur ex Cassiodori, Bedae, Petri Lombardi, Remigii Autissiodorensis et aliorum commentariis (Cf. *Bibl. Casin.*, I, p. 112-118).

Membr., mm. 355 $\times$ 235, pp. 800. Cod. non una manu, binis columnis Gothico charact. saec. XIII exaratus, titulos rubricatos habet et pp. 201, 431 imagines duas exhibet atramento artificiose delineatas, quarum prima Christi figuram praebet nimbo et corona ornatam, dextera manu benedicentem prophetam, qui manu inscriptionem profert: *Deus illuminacio.* In altera Christus nimbo pariter ornatus, benedicit dextera virum genuflexum, manibus expansis orantem. Initialium litterarum nonnullae minio et atramento delineatae, animalibus exornantur, aliae rubro colore sunt depictae. Spatia ad litteras initiales excipiendas passim vacua relicta. In marginibus nomina auctorum ex quorum scriptis commentarium conflatur minio sunt scripta. P. 800 vacua. Foliorum priorum et ultimorum margines a tineis perforati sunt absque tamen scripturae detrimento. — Cf. Montf., I, 222; Car., I, 310. — Scripturae specimen in *Bibl. Casin.*, II, tab. II.

56 ZZ (ext. 56 et 72; int. 413).

Ioannes de Lignano Commentaria in Clementinas.

Inc. *Congregabo reliquias gregis mei. Ieremie XXIII° capitulo et ibi congregati sunt universi viri iudicum VII° quoniam ut scribit Ieronimus in prologo super ezechielem libro tertio. Nihil est longum.* Des.

ad primam questionem factam in contrarium. Finis libri (Cf. *Bibl. Casin.*, II, p. 119 sqq. ubi praefatio et tituli dantur).

Chart., mm. 400 × 280, pp. 470. Charactere Gothico, saec. XV, binis columnis descriptus. Notae in marginibus passim leguntur. Priora folia a tineis perforata. Codicem hunc a *Geronimo filio domni Iohannis de Nellis de ytro* emit *Iohannes Azella de Gaieta*. Cf. notam in cod. 96. — Cf. MONTF., I, 221; CAR., I, 425. — Scripturae exemplum in *Bibl. Casin.*, II, tab. III.

57 EE (ext. 57 et 39; int. 205).

S. Augustini et S. Hieronymi Enarrationes in Psalmos I-LXVIIII (M. voll. 26, 36).

In primo fol. absque enumeratione legitur in duplici columna index psalmorum expositionum et nomen auctorum. *Incipit capitula expositio* (sic) *psalmorum sancti agustini et sancti ieronimi. Beatus vir. Item hieronimi. Quare fremuerunt. Sancti augustini.* Des. *Domine deus in adiutorium. Sancti Augustini.* Enarrationes: [1] (p. 1-2) Aug. in ps. I; [2] (p. 2-7) Hier. in ps. I. cum prologo qui inc. *Porta et clavis scripturarum spiritus sanctus est* (M. 26, 1355); [3] (p. 7-9) Aug. in ps. II; [4] (p. 9-13) Aug. in ps. III; [5] (p. 13-17) Aug. in ps. IIII; [6] (p. 17-22) Aug. in ps. V; [7] (p. 22-26) Hier. in ps. V (M. 26, 1361); [8] (p. 26-32) Aug. in ps. VI; [9] (p. 32-41) Aug. in ps. VII; [10] (p. 41-43) Hier. in ps. VII (M. 26, 1362, Des. *psalmus est et gratias agit deo. et deprecatur auxilium eius. ne incurrat in manibus saul*); [11] (p. 43-45) Hier. in ps. VII (Des. *altissimi. Pulchre dixit altissimi, quantum enim diabolus humiliatus est, tantum dominus exaltatus est*); [12] (p. 45-50) Aug. in ps. VIII; [13] (p. 50-61) Aug. in ps. IX; [14] (p. 61-62) Hier. in ps. IX (M. 26, 1364); [15] (p. 62-67) Aug. in ps. X; [16] (p. 67-69) Aug. in ps. XI; [17] (p. 69-70) Aug. in ps. XII; [18] (p. 70-72) Aug. in ps. XIII; [19] (p. 72-73) Aug. in ps. XIIII; [20] (p. 73-75) Hier. in ps. XIIII (MORIN, *Anecd. Mareds.*, 3, par. II, 27 ex hoc cod. et M. 37, 1965 post genuinas S. Aug. Enarrationes in ps.); [21] (p. 75-77) Aug. in ps. XV; [22] (p. 77-78) Aug. in ps. XVI; [23] (p. 79-83) Aug. in ps. XVII; [24] (p. 83-84) Aug. in ps. XVIII; [25] (p. 84-85) Aug. in ps. XVIIII; [26] (p. 85-87) Aug. in ps. XX; [27] (p. 87-89) Aug. in ps. XXI; [28] (p. 89-119) Aug. epis. CXL ad Honoratum (M. 33, 35-38. In ms. legitur titulus: *Incipit expositio sancti augustini de psalmo XII* (sic)); [29] (p. 119) Aug. in ps. XXII; [30] (p. 119-120) Aug. in ps. XXIII (Des. *Virtus enim et po-*

tentia quę subęgit et pręssit diabolum cum satellitibus eius. hec ostendunt illu (sic) *regem esse glorię*); [31] (p. 120-122) Aug. in ps. XXIIII; [32] (p. 122-123) Aug. in ps. XXV (Enar. I.); [33] (p. 123-124) Aug. in ps. XXVI (Enar. I. Inc. *Priusquam liniretur tyro christi loquitur*); [34] (p. 124-125) Aug. in ps. XXVII; [35] (p. 125-126) Aug. in ps. XXVIII; [36] (p. 126-127) Aug. in ps. XXVIIII (Enar. I.); [37] (p. 127-129) Aug. in ps. XXX (Enar. I. Des. *Omnes qui speratis in dominum Amen*); [38] (p. 129-134) Aug. in ps. XXXI (Des. *et eos iustificat ex fide*. M. 36, 263 n. 8); [39] (p. 134-142) Aug. in ps. XXXI (sequitur pars altera M. ib., 263 n. 9); [40] (p. 142-158) Aug. in ps. XXXII (Des. *conveniatis crastino die ad basilicam triturarum*); [41] (p. 159-176) Aug. in ps. XXXIII; [42] (p. 176-190) Aug. in ps. XXXIIII; [43] (190-199) Aug. in ps. XXXV; [44] (p. 199-227) Aug. in ps. XXXVI (sermo I. dividitur in duas partes ad verba *Noli subęmulari in malignantibus*. M. 36, 357, lin. 6 ab imo); [45] (p. 227-239) Aug. in ps. XXXVII; [46] (p. 239-254) Aug. in ps. XXXVIII; [47] (p. 254-270) Aug. in ps. XXXVIIII, [48] (p. 270-271) Aug. in ps. XL (Inter Comment. in Psalmos Arnobii Iunioris. M. 53, 382-383); [49] (p. 272-273). Enarr. in ps. XL. Absque titulo inc. *Inter cętera fratres dilectissimi opera iustitię quam grata et accepta sit deo misericordia presens psalmus edocuit.* Des *Dominus autem noster iesus christus habundare faciat dilectionem vestram in omni opere bono ut vos misericordię fructibus affluentes etiam ipse misericordia sua protegere dignetur. Cui est gloria in sęcula sęculorum Amen*); [50] (p. 273-283) Aug. in ps. XLI; [51] (p. 283-288) Aug. in ps. XLII; [52] (p. 288-295) Aug. in ps. XLIII; [53] (p. 296-311) Aug. in ps. XLIIII; [54] (p. 311-321) Hier. in ps. XLIIII (Hier. epis. LXV. M. 22, 622); [55] (p. 321-328) Aug. in ps. XLV; [56] (p. 328-333) Aug. in ps. XLVI; [57] (p. 333-341) Aug. in ps. XLVII; [58] (p. 341-359) Aug. in ps. XLVIII; [59] (p. 359-374) Aug. in ps. XLVIIII; [60] (p. 374-385) Aug. in ps. L; [61] (p. 385-386) Hier. in ps. L (Morin., *Anecd. Mareds.*, 3. par. II, 421 in append., ex hoc cod.); [62] (p. 386-395) Aug. in ps. LI; [63] (p. 395-400) Aug. in ps. LII; [64] (p. 400-406) Aug. in ps. LIII; [65] (p. 406-421) Aug. in ps. LIIII; [66] (p. 421-431) Aug. in ps. LV; [67] (p. 431-441) Aug. in ps. LVI; [68] (p. 441-454) Aug. in p. LVII; [69] (p. 454-468) Aug. in ps. LVIII; [70] (p. 468-476) Aug. in ps LVIIII; [71] (p 476-480) Aug. in ps. LX; [72] (p. 480-491) Aug. in ps. LXI (Des. *sęcundum opera eius* M. 36, 746); [73] (p. 491-500) Aug. in ps. LXII; [74] (p. 501-509) Aug. in ps LXIII; [75] (p. 509-519) Aug. in ps. LXIIII; [76] (p. 519-530) Aug. in ps. LXV; [77] (p. 530-537) Aug. in ps. LXVI; [78] (p. 537-540) Hier. in

ps. LXVI (M. 26, 1068-1072, lin. 1 ab imo. Des. *misereatur nostri. Cui est gloria in sęcula sęculorum. Amen*); [79] (p. 540-561) Aug. in ps. LXVII; [80] (p. 561-564) Hier. in ps. LXVII (M. 26, 1073-1081, lin. 9 ab imo. Inc. *Exsurgat deus... Et specialiter intelligitur in ipsum dominum ut resurgat.* Des. *mirabilis est deus quam in cęteris creaturis.* Non omnino cum edit. concordat); [81] (p. 564-581) Aug. in ps. LXVIII; [82] (p. 581-586) Aug. in ps. LXVIIII. Plerique prologi ab enarrationibus separantur.

Membr., mm. 495 × 340, pp. 590. Duplici columna, littera Benev., tempore Theobaldi abb., an. 1023, codex diligenter est exaratus. Initiales litteras manus rudis ac posterior coloribus variis exornavit. Tituli minio sunt conscripti et litterae maiusculae colore rubro, viride, flavo ac caeruleo sunt distinctae. P. 586 series Codicum occurrit, quos Theobaldus abbas anno 1023 exscribi curavit, quae series et in cod. 28 legitur (Cf. *Bibl. Casin.*, I, p. 275). Ultimum folium per medium excisum. Paucae sunt correctiones et additamenta quae in marginibus occurrunt. — Cf. Montf., I, 221; Caillau, 9; Car., I, 180; II, 78; Reiff., II, 337; *Bibl. Casin.*, I, IX; Tosti, I, 394; *Anecd. Mareds.*, l. c.; Loew, *The Benev. Script*, 50, 90, 203, 205, 212, 219, 222, 245, 288, 343. — Characterum specimina in *Bibl. Casin.*, II, tab. III et Loew, *Script. Benev.*

58 XX (ext. 58 et 186; int. 396).

Rolandi de Luca Summa, **Roffridi Benev.** Libellus de ordine iudiciorum, et alia.

1 (p. 1-90). **Rolandi de Luca** Summa super tribus libris Codicis. Inc. absque titulo: *De ingressu et occasione compositionis huius operis. Super libris novem. comentis sive summis a quibusdam iam peractis.* Des. *credendum est peculium ei esse legatum. ut in inst. de legatis* (Cf. *Bibl. Casin.*, II, 130 sqq.; W. M. d'Ablaing, *La Summa Rolandi de Luca* in *Nouvelle Revue historique de droit*, 1888, XII, p. 361).

2 (p. 90-532). *Incipit libellus de ordine iudiciorum compositus a ranfredo beneventano et iuris civilis professore. in quo opere continetur qualiter concipiantur libelli. et fiant confessiones et de natura cuiuslibet actionis poterunt studentes invenire unde incipit prohemium. Rubrica. Si considerarem ingenium et scientie proprie facultatem.* Des. *et sollicitudinem presens opusculum componentis. Finite sunt additiones libelli deo gratias. amen.* **3** (p. 535-632). *Incipiunt libelli*

rainfredi de iure canonico min... i. Super actionibus omnibus compositi sunt libelli per gratiam iesu christi qui de iure civili. Des. *suppleant que michi iuris canonici scientia non ministrat. ut al. E. de acqr. pos. quamvis.* (Cf. pro edit. Roffredi sive Odofredi opp., J. B. Brunet, *Manuel du libraire,* Paris, 1862, tom. IV, p. 159).

4 (p. 635-658). Inc. absque ullo titulo tractatus de censibus et procurationibus exhibendis: *Cum tractatus de censibus et procurationibus exhibendis sit frequens et utilis et cotidianus.* Des. cod. mancus: *mala committunt sciunt illi.* Titulos omnes qui in cod. leguntur in *Bibl. Casin.,* II, p. 132-141 invenies.

Membr., mm. 340 × 230, pp. 658. Charactere Gothico, saec. XIV, columna duplici, codex est descriptus, initialesque litteras rubro et caeruleo colore alterne exaratas et lineolis eiusdem coloris ornatas exhibet. Tituli rubri. Notae marginales passim occurrunt (Cf. *Bibl. Casin.,* II, p. 141-142). Pp. 533, 633 vacuae. — Cf. Montf., I, 221; Car., I, 331; II, 240. — Scripturae specimen in *Bibl. Casin.,* II, tab. III.

59 B (ext. 59 et 227; int. 94).

Thomae Cisterc. Comment. in Cantica Cant.

Lib. I (p. 1-35). Des. *hic igitur est caritas* (M. 206, 21-84, lin. 37). Lib. II (p. 35-57). Des. incompletus cum verbis: *ad proximos incipiant dulcescere* (M. ib., 85-144, lin. 5 ab imo). Lib. III (p. 57-93). Inc. *Ecce tu pulchra es..... Bis dicit pulchram.* Des. *ponens dexteram super effraim sinistra super manassen* (M. ib., 145, lin. 22—223, lin. 3. ab imo). Lib. IV (p. 93-126). Inc. *Adiuro vos filie.... Prohibentur adolescentule quas filias ierusalem dicit.* Des. *imminente passione dixit. non amodo de hoc genimine vitis* (M. ib., 227, lin. 34 — 292, lin. 15 ab imo). Lib. V (p. 126-152). Inc. *Surge amica mea. sponsa mea... Venerat sponsus ad sponsam.* Des. *Quarto per claritatem. ut hic in domino gloriemur. Inde testimonia tua meditatio mea est.* (M. ib., 293, lin. 7 — 350, lin. 25). Lib. VI (p. 152-179). Des. *non per excessum mentis humane* (M. ib., 351-417, lin. 3 ab imo). Lib. VII (p. 179-205). Inc. *Ibo mihi ad montem mirre..... In mirra mortificatio carnis.* Des. *et aromata celestis dulcedinis electis meis preparavi.* (M. 422, lin. 8 ab imo — 487, lin. 26). Lib. VIII (p. 205-230). Inc. *Comedi favum cum melle..... Favus sunt hii qui scripturas intelligunt.* Des. *De tertio. Viri galilei quid statis aspicientes in celum* (M. ib., 487, lin. 27—565, lin. 4). Lib. IX (p. 230-257).

Inc. *Dilectus meus candidus... Candidus quia in carne apparens.* Des. *et te laudabunt astra matutina* (M. ib., 565, lin. 15—623, lin. 3). Lib. X (p. 257-285). Inc. *Pulchra es amica mea... Hec ierusalem est celestis patria.* Des. *De tertio. Omnis gloria filie regis ab intus* (M. ib., 623, lin. 19-689, lin. 14 ab imo). Lib. XI (p. 285-306). Inc. *Iunctura feminum tuorum.... In feminibus ecclesie eius generatio spiritualis.* Des. *De tertio. Misericordie tue quod non sumus consumpti etc.* (M. ib., 690, lin. 8—739, lin. 13 ab imo). Lib. XII (p. 306-329). Inc. *Veni dilecte mi.... Set aiunt sancti patres desiderantes adventum christi.* Des. *in ascensione consummatio gaudiorum* (M. ib., 742, lin. 18 — 806, lin. 24). Lib. XII (p. 328-349). Inc. *Pone me ut signaculum.... Pone me super cor tuum per cogitationem.* Des. *eius presentia delectatur. qua perpetuo fruatur. ipso prestante qui vivit. et regnat. in secula. seculorum. Amen.* (M. ib., 809, lin. 12-860). Lib. XII subicitur: (p. 349-350). Index tractatuum ac capitum altera manu additus. Inc. [*O*]*sculetur me osculo oris sui. in quo tractatur de osculo. de commercio..,* Des. *Ego flos campi et lilium convallis.* [*D*]*e flore.* [*D*]*e significationibus floris*; (p. 351-357). Tabula rerum per ordinem alphabeticum disposita et tertia manu conscripta. Inc. [*A*]*qua triplex. t. I. c. VII. Aqua educta de petra. et petra de aqua. t. V. c. I.* Des. *Christus dicitur turris propter tria t. XI. c. V. Christus pulcher propter tria. idest et propter tria filius ebori.* Textus cod. brevior est illo editionis, cum quo et partitio librorum differt. Titulos codicis in *Bibl. Casin.*, (II, 148-153) invenies.

Membr., mm. 345 × 230, pp. 358. Saec. XIV., charact. Gothico, duplici columna diligenter cod. est exaratus. Tituli rubri. Versicula scripturistica maiori littera sunt conscripta. Initiales et maiusculae litterae colore rubro ac caeruleo alterna vice depictae. In summo margine numerus variorum librorum signatur. Quatuor ultima folia codici sunt addita. — Cf. Montf., I, 221; Car., I, 330; Tosti, II, 336. — Specimina scripturae in *Pal. Cas. Lat.*, tab. LVII et *Bibl. Cas.*, II, tab. IV.

60 B (ext. 60 et 228; int. 144).

Haymonis Halberstatensis Epis. Expositio in epp. S. Pauli.

Expositiones ordine sequenti in cod. leguntur: Ad Corinthios I (absque argumento), II; Ad Thessalonicenses I, II; Ad Timotheum I, Ad Galat., Ad Ephesios; Ad Philippenses; Ad

Colossenses (praevio argumento: *Colosenses et hi sicut laudicenses — ab epheso.* Cf. M. 119, 389; *Flor. Casin.*, I, p. 290); Ad Hebraeos (M. 117, 509-934, lin. 11). Desinit. cod. mutilus cum verbis: *extra conversionem carnium hominum.* Dominicarum et festivitatum titulos, qui in cod. leguntur, in *Bibl. Casin.* (II, p. 154-157) invenies.

Membr., mm. 340 × 250, pp. 420. Saec. XII, littera Carolina, pagina integra exaratus, cod. initiales epistolarum litteras colore rubro, flavo, viride, caeruleo ac violaceo exornatas habet; initiales aliae flavo tt. colore sunt distinctae. In summo margine paginarum tituli epistolarum minio conscripti occurrunt. In margine super. p. 1 bis legitur *Anno domini M.CC.XXI,* manu tamen diversa a textu codicis conscriptum. Priora membrana madore corrupta membranulis refecta sunt et pluribus in locis acu filoque serico consuta. Scripturam eorumdem foliorum manus posterior refecit. Cod. correctionibus interlinearibus scatet. In marginibus figurae nonnullae nullius vero momenti occurrunt. — Cf. Montf., I, 217, 221; Car., I, 87, 147; Tosti, II, 336. — Specimina scripturae in *Pal. Cas. Lat.,* tab. LVII et *Bibl. Casin.,* II, tab. IV.

61 FF (ext. 61 et 136; int. 883).

Librorum Sacrorum Concordantiae.

Concordantiae ordine alphabetico sunt dispositae, praevia notula: *Cuilibet volenti requirere, usque in finem capituli protendatur* (*Bibl. Casin.*, II, p. 158). Inc. *Ier. I. a. A. A. A. domine deus nescio loqui. XIIII. b. prophete dicunt eis.* Des. *Zelpha. Gen. XXX. b. sentiens lya quod parere desiisset Zelpham ancillam marito tradidit. Explicit expliceat ludere scriptor eat.* (Cf. codd. 45, 46, 47 Vatic. Latin.).

P. 402 continet concordantiam, altera manu conscriptam, nonnullorum verborum litterae *S* a scriptore in cod. omissam.

Membr., mm. 360 × 260, pp. 402. Gothico charactere, saec. XIV, triplici columna conscriptus, p. 1 cod. duas initiales litteras arte depictas exhibet, in quibus monachorum figurae conspiciuntur. — Cf. Montf., I, 217, 221; Car., I, 365. — Scripturae exemplum in *Bibl. Casin.,* II, tab. IV.

62 FF (ext. 62, 98, 229, 130; int. 693).

Librorum Sacrorum Concordantiae.

1 (p. 1-368). Concordantiae biblicae ordine alphabetico, ut in cod. praecedenti digestae. Mutilus cod. a voce *medium* incipit: *III R. III. b*

servus tuus in medio populi quem elegisti. VI. b. habitabo in medio filii israel. Des. *Ge. XXX. b. Sentiens lya quod parere desiisset zelpham ancillam tradidit marito. Expliciunt concordancie.*

2 (p. 371-401). Aliae concordantiae secundum ordinem sacrorum librorum dispositae. Inc. *Genesis. I. I. In principio creavit deus.* Des. *Apocalipsis iesu christi I Apocalipsis iesu christi si quis apposuerit. Deutō. XII. et LVIII. iob. XXV. parab. LVIII.*

3 (p. 403-455). ‹ **Remigii Autissiodorensis** interpretationes nominum hebraicorum ›. Inc. *Aaz aprehendens. vel apprehensio. Ad. testificans vel testimonium.* Des. *Zusitidis consilium vel consiliatrix. Zuzim consiliantes eos vel consiliatores eorum* (Bedae opp., ed. Coloniae Agrippinae, 1688, 3, col. 371-480).

4 (p. 456-478). Fragmenta concordantiarum quae in n. 1 desiderantur. Inc. *LI. a. de altitudine ventris inferi. ysa. II. c. incurvabitur altitudo. III.* Des. *hest. XV. b.* [*sit duas fami*]*lias.* idest a voce *Altitudo* ad vocem *Assumere.*

Membr., mm. 345 × 255, pp. 478. Saec. XIII-XIV volumen ex quatuor codicibus constat, Gothico charactere conscriptis (I, p. 1-370; II, p. 371-402; III, p. 403-454, mm. 330 × 235; IV, p. 456-478). Primus et ultimus triplici, secundus quadruplici et duplici columna tertius cod. est exaratus. In codice primo verba S. Scripturae in rubris ac caeruleis lineolis includuntur, in tertio, littera prima uniuscuiusque vocis rubro colore exaratur. Pp. 369, 370, 402 vacuae sunt relictae, in quarum secunda legitur nota: *Isti quaterni debent reddi monasterio casinensi.* In super. margine p. 371 verba occurrunt: *Liber iste est notarii G....* — Cf. Montf., I, 217, 221; Car., I, 365. — Scripturae specimen in *Bibl. Casin.*, II, tab. IV.

63 Z (ext. 63 et 132).

Decretales Gregorii IX cum glossis.

Lib. I (p. 1-227); lib. II (p. 227-407); lib. III (p. 407-807). — (Cf. *Decretales D. Gregorii Papae IX suae integritati una cum glossis restitutae*, Romae, 1582, col. 1-1966). Praeter glossas typis iam vulgatas, aliae occurrunt in margine, seu postillae ex diversis auctoribus exceptae (Cf. *Bibl. Casin.*, II, p. 160-169, ubi versus nonnulli et glossae aliquae dantur).

Membr., mm. 380 × 245, pp. 808. Charactere Gothico, saec. XIV, duplici columna descriptus, cod. glossis et notis marginalibus diversae aetatis

scatet. Pp. 1, 227, 407, initiales litterae auro et coloribus variis pulchre depictae conspiciuntur; maiusculae rubro ac caeruleo colore alterna vice sunt exaratae. P. 808 vacua. — Cf. MONTF., I, 221; CAR., I, 327. — Characterum specimen in *Bibl. Casin.*, II, tab. IV.

64 Z (ext. 64 et 89; int. 343).

Decretum Gratiani et alia.

1 (p. 1). Nicolai Maniacutii Catalogus metricus Romanorum Pontificum (*Flor. Casin.*, II, p. 12-13 ex hoc cod. Cf. et *Bibl. Casin.*, II, p. 170).

2 (p. 2-536). Decretum Gratiani (Cf. *Decretum Magistri Gratiani* in *Corp. Iur. Can.* edit. A. FRIEDBERG, Lipsiae, 1879, col. 1-1424). *Paleae* desiderantur in cod. nostro. Canon vero XII, Dist. XCVI qui in edit. cit. sub nomine *Palea* datur, in ms. legitur (Cf. not. 212. p. 342 in edit. cit.). Dist. LXXIII (*Palea*) additur in margine (p. 105) a secunda manu. Numerus vero Distinctionum cum edit. concordat eo quod Dist. LXXV editionis in ms. in duas dividitur distinctiones i. e. ad partem II Can. I, ad verba: *Tempus autem consecrationis trium mensium.* Parti primae Decreti (p. 3-134) praeponitur summarium ipsius partis sub titulo: *Incipiunt capitula decretorum a gratiano in ordine redactorum et primum prime partis Humanum genus* (*Bibl. Casin.*, ib., p. 171-172), et singulas secundae partis causas (p. 136-500) series capitum praecedunt (*Bibl. Casin.*, ib., p. 172-196). In spatiis pp. 486, 488, ab amanuensi vacuis relictis, altera manus canones concilii Remensis (an. 1148) addidit, titulo praeposito: *Hec sunt decreta eugenii III constituta in concilio remis habito quingentorum fere patrum* (Cf. MANSI, XX, 711). Additamenta in marginibus leguntur quae partim a scriptore coaevo, partim ab altero aevi posterioris conscripta sunt. De his et de glossis quibus cod. scatet cf. A. GAUDENZI, *L'età del decreto di Graziano e l'antichissimo ms. cassinese di esso* in *Studi e memorie per la storia dell'Università di Bologna*, vol. I, par. I, p. 67-96, ubi quanti pretii cod. iste sit auctor egregie demonstrat.

3 (p. 537). Capitula Concilii Alexandri III habiti Turonis, nullo titulo praecedente. (M. 190, 389-392 inter opp. S. Thomae Cantuar. Archiep. In cod. ordine seq. leguntur: I-IV, VIII, VI, VII, V).

4 (p. 538) *Ex decretis iulii pape* (*Bibl. Casin.*, ib., p. 196, ubi et Alexandri bulla quae in eadem legitur pagina datur).

Membr., mm. 418 × 270, pp. 538. Littera Carolina-Gothica, columna duplici, saec. XII et quidem an. 1146 (Cf. A. GAUDENZI, op. cit., p. 90) cod. est conscriptus. P. 1 secunda, et pp. 2, 470-486 tertia exaravit manus. P. 3 initialis littera *H* perbelle depicta et figuris ornata conspicitur (Cf. *Bibl. Casin.*, II, p. 170 et A. GAUDENZI, op. cit., p. 95). Et aliae initiales litterae nitide delineatae, auro sunt oblitae et coloribus variis illuminatae. Tituli rubri. In marginibus voces *distinctiones* et *causae*, numeris adiectis, colore rubro conscriptae occurrunt. — Cf. MONTF., I, 221; CAR., I, 291, 310; BETH., XII, 499; GAUDENZI, op. cit. — Scripturae specimen in *Bibl. Casin.*, II, tab. V.

65 Z (ext. 65 et 90; int. 342).

Decretum Gratiani cum glossis.

(P. 1-143) Decreti pars prima; (p. 143-591) pars secunda; (p. 591-641) pars tertia (Cf. *Decretum Gratiani cum glossis*, edit. Fradin, Lugduni, 1531). Fere adamussim cod. cum cit. edit. concordat. Quaedam *Paleae* desiderantur. Praeter glossas, quae non ab ipsa manu quae textum conscripsit sunt exaratae, et aliae adnotationes vel glossae posterioris aevi leguntur. Initium et finem Causarum et alia notatu digna in *Bibl. Casin.* (III, p. 197-201) invenies.

Membr., mm. 415 × 255, pp. 642. Gothico charactere saec. XIV, columna duplici, cod. est exaratus. Tituli rubri. Maiusculae litterae minio et caeruleo colore alterna vice exscriptae sunt. P. 1 littera *H* initialis auro illita et coloribus decorata, summum pontificem et imperatorem in parte super. repraesentat, in illa vero infer. alias sex figuras. Quae p. 642 leguntur, in *Bibl. Casin.* (II, p. 201) habes. — Cf. MONTF., I, 221, 366; CAR., I, 111; II, 263. — Specimen characterum in *Bibl. Casin.*, II, tab. V.

66 Z (ext. 66 et 139; int. 434).

Decretum Gratiani cum glossis.

(P. 21-197) Decreti pars prima; (p. 197-576) pars secunda; (p. 576-624) pars tertia (Cf. edit. cit. in cod. 65). Praeponitur: (p. 1-8) synopsis quaedam Decreti. Inc. *Verborum superfluitate penitus resecata de talento.* Des. *excommunicati transgressores tra. e. q. omnes etc. sicut. Laus tibi sit christe qui liber explicit iste;* (p. 9-20) alia Decreti synopsis;

inc. *Concordia canonum discordantium iuxta determinacionem gratiani Episcopi.* Des. *raptoribus suis licite valeant copulari.* Sequuntur nonnulli versus (Cf. *Bibl. Casin.*, II, p. 202). In cod. *Paleae* desiderantur. Praeter glossas antiquiores quas duo amanuenses conscripserunt, aliae additae sunt a manu posteriori. Passim inter notas versus in marginibus leguntur.

Membr., mm. 395 × 250, pp. 624. Charactere Gothico saec. XIV, binis columnis, non una manu cod. est conscriptus, nam textum Decreti una et glossas aliae manus exscripserunt. Decem folia priora codici assuta, ab aliis duobus scriptoribus sunt exarata (p. 1-8 Gothica, p. 9-20 cursiva scriptura). P. 570 legitur nota: *Explicit apparatus arborum consanguinitatis domni Iohannis andree doctoris decretorum bononie. Scriptus anno domini MCCCXI. none indictionis;* at est characteris alterius manus, quae ibi adiunxit *Arborem affinitatis* a praedicto Ioanne Andrea declaratam. Tituli rubri. Initiales et maiusculae litterae rubro ac caeruleo colore sunt depictae. Nonnullarum paginarum inferiores margines lineolis rubris ac caeruleis pulchre decorantur. — Cf. Montf., I, 221; Car., I, 366. — Scripturae exemplum in *Pal. Cas. Lat.*, tab. LXV et *Bibl. Casin.*, II, tab. V.

67 ZZ (ext. 67 et 113; int. 431).

Bernardi Papiensis Breviarium Extravagantium.

Huius operis conlationem cum *Antiquis Collectionibus Decretalium cum notis Antonii Augustini et Iacobi Cuiacii* in *Bibl. Casin.* (II, p. 206-210) habes. Continet cod. collectiones quae in edit. cit. (p. 1-225), *prima* et *secunda* vocantur.

Membr., mm. 355 × 235, pp. 244. Charactere Gothico, saec. XIII, duplici columna, cod. nitide est conscriptus, marginibus amplis undequaque relictis. Plura folia madore sunt corrupta, absque vero scripturae detrimento, si p. 1 excipias, quae litteram initialem *I* eleganter coloribus illuminatam exhibet. Spatia complura vacua relicta ad titulos recipiendos qui sicut et omnes initiales litterae minio exarantur. P. 244 in spatio vacuo relicto Thomae decani et Conventus Casinensis tres leguntur epistulae de morte Bernardi Abbatis (1264-1282), ad Karolum regem, ad Card. S. Georgii in Velo aureo et ad Martinum Pp. IV (Gatt., *Hist., Cas.*, II, p. 482). P. 1 tituli recentioris manus habentur: *Decretalis veteris* et *Decretale Vetus.* — Cf. Montf., I, 221; Car., I, 328; II, 229. — Specimen characterum in *Bibl. Casin*, II, tab. V.

68 (ext. 68 et 240; int. 343).

Decretum Gratiani.

(P. 1-256) Decreti pars prima; (p. 256-984) pars secunda; (p 985-1069) pars tertia (Cf. edit. cit. in cod. 65). Divisio capitum, quorum plura in ms. desiderantur, non omnino cum edit. concordat (Cf. *Bibl. Casin.*, II, p. 215-219).

Membr., mm. 390 × 250, pp. 1070. Binis columnis, charactere Gothico, saec. XIII, cod. a Petro Atini est conscriptus uti ex p. 1069 elucet; ibi enim legitur: *Sub Celestino quinto, pergente casino. Tunc opus hoc fini, perduxit petrus atini. Nostra voce pia. benedic queso virgo maria. Maximus hunc genuit. presbyter atque fuit.* (Coelestinus Casinum Montem invisit an. 1294). — Cf. Montf., I, 221; Car., I, 325, 327; II, 258. — Scripturae specimen in *Bibl. Casin.*, II, tab. VI.

69 V (ext. 69 et 157).

Anonymi varia excerpta medica.

1 (p. 1-6). Incipit cod. acephalus: *Quare ut humor omnis qui in capite residet — naribus apponis et somnum solves.* Inter has pp., folia nonnulla deesse videntur.

2 (p. 7-260). Collectio medicarum praescriptionum ex tractatibus diversis medicinalibus eruta, praepositis CXCII capitulis (Cf. *Bibl. Casin.*, II, p. 220-224).

3 (p. 261-524). *Incipit Antidotia.* Antidotarium praecedit series LXXXVIII capitum (Cf. *Bibl. Casin.*, ib., p. 224-227).

4 (p. 524-527). **Galeni** liber de succedaneis (Cf. Diels, *Die Handschriften der antiken Ärzte* in *Abhandl. der Königl. Preuss. Akad. der Wissens.*, Berlin, 1906, I, p. 114. In ms: *Incipit. Ante. Apollominas Galieni*).

5 (p. 527-536). *Incipiunt vocabula herbarum. Aspaltu. idest bitumen. Andracimen. idest bududomen.* Des. incomp.: *Ramnus. idest spina alba* (*Flor. Casin.*, II, p. 14-19 ex hcc cod.).

6 (p. 537-544). ‹De ponderibus, mensuris et signis eorum›. Inc. aceph.: *integrum dicebat. et totum ipse aque, numisma vocatur.* Des. *Semobulus. seliqua. I.* Sequitur alterius manus: *Unguentum marciaton. que facit ad omnem dolorem.*

7 (p. 545-551). *In nomine domini nostri Iesu Christi. In-*

cipit Liber. medicine orinalibus. Hermogenis philosophi. Inc. *Locutusque est pro urinas.* Des. *egritudinem significat.*

8 (p. 551-562). *Incipiunt. Signa effemerorum febrium de urinis. et pulsis. secundum prçcepta. Dionisii.* Inc. *Dum esset difficilis ratione.* Des. *spissitudo quedam contingens. lactem.*

9 (p. 562-565). ‹ **Pseudo Hippocratis** De capsula eburnea › (Cf. Diels, op. cit., I, p. 55 et Cod. Casin. 97, p. 1. Cf. et V. Rose, *Lateinischen Handsch. der Königl. Bibl. zu Berlin,* Erster Band, p. 373).

10 (p. 565-569). *Incipit de febribus acutis. Intelligendum est aut quarta die criscunt.* Des. *maxime homini cogitat.*

11 (p. 569-570). *Incipit de temporibus qualiter per singulos menses se abstinere debeant. Mense februario de police manibus.* Des. *et sic multi sanati sunt.*

12 (p. 570-571). ‹ **Pseudo-Hippocatis** prognostica ›. Cf. Diels, op. cit., I, p. 15 et Cod. Casin., 97, p. 3).

13 (p. 571-581). *De civis* et multa alia quorum titulos invenies in De Renzi, *Storia docum. della scuola medica di Salerno,* 2ª ed., Napoli, 1857, *Documenti*, p. VIII-IX et *Bibl. Casin.* (II, p. 229-230).

Membr., mm. 370 × 265, pp. 582. Littera Benev., saec. IX, binis columnis codex est descriptus, titulosque minio exaratos habet. Initiales litterae flavo ac rubro colore pinguntur. Nonnulla folia desiderantur. In marginibus infer. primae codicis partis *Antidota* plura recentior manus apposuit. P. 682 erasa. P. 574 inter columnas haec nota manus saec. XIV legitur: *Liber Ecclesie Casinensis muatus* (sic) *Eustasii Barberii de Sancto Germano.* Postremum folium proprio loco non est consutum. — Cf. Montf., I, 221; De Renzi, op. cit., 56 sqq.; Car., I, 42, 101; II, 20; Giacosa, *Magistri Salernitani nondum editi,* Augustae Taur., p. XXXI; Loew, *The Benev. Script,* 19, 195, 343. — Specimina scripturae in Renzi, op. cit., p. 59; *Bibl. Casin.*, II, tab. VI; Loew, *Script. Benev.*

70 V (ext. 70 et 84; int. 956).

Galeni opera nonnulla latine.

Opera Galeni in latinum versa quae sequuntur continet codex: **1** (p. 1-50). De accidenti et morbo lib. I-VI. **2** (p. 51-90). De diebus decretoriis lib. I-III. **3** (p. 90-147). De crisibus lib. I-III, quos pauca sequuntur ex lib. I. De naturalibus virtutibus (Cf. p. 251 huius cod.). **4** (p. 148-154). De usu pulsuum, Marco Toletano in-

terprete. **5** (p. 154-163). De pulsibus Argundione iudice Pisano interprete. **6** (p. 163-249). De locis affectis lib. I-VI. **7** (p. 251-290). De naturalibus virtutibus lib. I-III. **8** (p. 291-398). Methodi medendi lib. VII-XIV. Des. cod. mutilus: *sine flegmone precedente.* Omnia opera ista in Galeni *edit. Iuntina* (*Venetiis*, 1550) inveniuntur at versio differt. Titulos tractatuum qui in cod. leguntur ac illos qui singulis capitibus sunt appositi in *Bibl. Casin.* (II, p. 231-542) habes. Quoad opp. n. **1-4, 6, 8** cf. H. Diels, op. cit. in cod. praec., I, p. 136, 91, 90, 74, 85, 92.

Membr., mm. 425 × 260, pp. 398. Gothico charactere, saec. XIV, duplici columna perscriptus, cod. initiales operum singulorum litteras figuras varias exhibentes ac eleganter coloribus depictas praebet. Aliae litterae initiales colore rubro ac caeruleo alterna vice pinguntur lineolisque eiusdem coloris exornantur. Tituli rubri. Codex marginalibus scatet notis eiusdem aevi. In summo foliorum margine librorum tituli minio sunt exarati. P. 250 vacua. — Cf. Montf., I, 221; Car., I, 366. — Characterum exemplum in *Bibl. Casin.*, II, tab. VI.

71 MM (ext. 71 et 151).

Gregorii I Registrum Epistolarum (*M. G. H.*, Epist., I-II).

[1] (p. 4-35). Liber I. Indictio IX, praevio symbolo (M. 77, 1327-1329). Epis. 1-14, 15, 16, 17-24, 25-39, 40, 41, 42-82; [2] (p. 35-49). Liber II. Indictio X. Epis. 1-5, 8, 11-28, 30, 31, 37, 39-52; [3] (p. 49-72). Liber III. Indictio XI. Epis. 1-65; [4] (p. 72-88). Liber IV. Indictio XII. Epis. 1-17, 18-44; [5] (p. 88-117). Liber V. Indictio XIII. Epis. 1-5, 7-28, 33-42, 44-49, 51-53, 54-57, 58-63; [6] (p. 117-137). Liber VI. Indictio XIIII. Epis. 1-50, 51-63; [7] (p. 137-156). Liber VII. Indictio XV. Epis. 1-42; [8] (p. 157-174). Liber VIII. Indictio I. Epis. 1-36; [9] (p. 174-222). Liber IX. Indictio II. Epis. 1, 11, 12, 18, 23-27, 41, 42, 44, 45, 49, 51-53, 58, 60, 79, 80, 81, 66 a, 86, 87, 93, 101-104, 107-110, 111, 112, 129, 134, 135, 137-142, 147-149, 152-156, 164, 166, 167, 173, 175-178, 180, 181 (Sequitur hic p. 201 cum inscriptione manus poster. *Alia. De honore qui exhiberi debet sacerdotibus* fragmentum sermonis quod inc. *In divinis eloquiis.* Ed. in *Flor. Casin.*, II, pag. 25-21, ex hoc cod.), 183-186, 195-197, 202-208, 213-216, 218-220, 222-224, 226, 227, 228, 229, 176 et 231, 232, 234, 235; [10] (p. 222-230). Liber X. Indictio III. Epis. 1-21;

[11] (p. 230-260). Liber XI. Indictio IIII. Epis. 1, 3-38, 40-42, 44-56, 57-59; [12] (p. 260-267). Liber XII. Indictio V. Epis. 1-16, III, 66; [13] (p. 267-289). Liber XIII. Indictio VI. Epis. 1-50; [14] (p. 289-296). Liber XIV. Indictio VII. Epis. 1-17.

(p. 296). Absque titulo incipit vita Agapiti I Papae: *Anno edificationis romanę ecclesię — sed dormientem putarent.* (Baronius, *Ann. Eccl.*, ed. 1588, tom. VII, p. 253, ad an. 536).

Membr. mm. 375 × 290, pp. 292 (primus paginarum numerus est 4). Saec. XI, cod. binis columnis, littera Benev., a tribus amanuensibus est conscriptus. Tituli rubri. Litterae initiales minio exaratae. Cod. pro ed. cit. contulit Ewald et litt. R 1 est signatus. — Cf. Montf., I, 221; Car., I, 284; Beth., XII, 499; *N. Ar.*, III, 143, 151, 445, 462, 562; Loew, *The Benev. Script*, 343. — Scripturae exemplum in *Bibl. Casin.*, II, tab. VI.

72 DD (ext. 72 et 205).

S. Gregorii M. Moralium libri.

Moralium in Iob. lib. I-XXV (M. 75, 515-1162; 76, 9-782) Lib. I inc. *Inter multos.* Praemittuntur: (p. 1-12) tabula rerum seu *Capitula ordinata per alphabetum;* (p. 13-15) *epistola eiusdem ad leandrum episcopum in expositione libri iob.* (M. 75, 509-516) et (p. 15) prologus Raynerii Aretinae ecclesiae canonici presbyteri (M. ib., 505-506). Singulis capitibus capitula eiusdem Raynerii praemittuntur (Cf. *Bibl. Casin.* II, p. 271-284). Capitum partitio diversa ab edit.

Membr., mm. 350 × 240, pp. 646. Charactere Gothico, duplici columna, saec. XV, i. e. an. 1429, iussu D. Pirri Thomacelli, Casin. abbatis a magistro Iohanne de Calabria in Sancto Germano conscriptus (Cf. *Bibl. Casin.*, ib., p. 270). P. 13 in inferiore margine Thomacelliorum gentis stemma inspicitur. Tituli minio exarati. Initiales litterae colore rubro et caeruleo sunt depictae, et maiusculae iisdem coloribus alterne designantur. Post ultimam paginam (p. 646), in membranae frustulo manus saec. XV versus conscripsit: *Non sine calcaribus vult currere sepe caballus — Que nisi vincatur promissa corona negatur* (Cf. *Bibl. Casin.*, loc. cit.). — Cf. Montf., I, 221; Car., I, 423; II, 291; Beth., XII, 499; *N. Ar.*, III, 512. — Scripturae specimen in *Bibl. Casin.*, II, tab. VII.

73 DD (ext. 73 et 234; int. 262).

S. Gregorii M. Moralium libri.

Moralium in Iob. lib. I-V sive *pars prima* (M. 75, 515-730). Praemittuntur: (p. 1-10) *epis. ad Leandrum* (M. ib., 509-516) et (p. 10-30) *prephatio* (M. ib., 515-528).

Membr., mm. 360 × 265, pp. 348. Littera Benev., binis columnis. saec. XI, iussu Theobaldi Casin. abbatis (an. 1022-35) conscriptus. Tria priora folia codicis numeris romanis modernis signantur. P. IV imago S. Benedicti et Theobaldi abbatis, et p. V imago S. Gregorii et S. Petri eius diaconi occurrit (Cf. pro descriptione imaginum *Bibl. Casin.,* II, p. 286-287. Exempla ipsarum v. in *Min. Cas.,* pl. VII, VIII). Initiales litterae auro et coloribus pulchre depictae. Pp. I-III nonnulla manus otiosa posterioris aevi exaravit. P. VI vacua. Ultima folia a tineis ex parte perforata. — Cf. Montf., I, 221; Car., I, 169, 180; É. Bertaux, *L'art dans l'Italie méridionale,* Paris, 1904, pp. 197; A. Marignan, *Les fresques de S. Angelo in Formis* in *Moyen Age,* 1910, pp. 20, 40; J. A. Herbert, *Illuminated Manuscripts* (London 1911), 164; Loew, *The Benev. Script,* 50, 244-5, 292, 295, 298, 343. — Characterum specimina in *Pal. Cas. Long.,* tab. XLIII; *Bibl. Casin.,* II, tab. VII; Loew, *Scrip. Benev.,* tab. 62.

74 DD (ext. 74 et 48; int. 309).

S. Gregorii M. Moralium libri.

Moralium in Iob lib. XI-XXII sive *pars tertia et quarta* (M. 75, 953 1162; 76, 9-250).

Membr., mm. 365 × 290, pp. 374. Litteris Benev. saec. XI, columna duplici codex est descriptus initialesque litteras coloribus variis depictas profert. Hunc codicem cum aliis nonnullis S. Mariae de Albaneta obtulit fr. Landus diaconus, uti in p. 175 legitur (Cf. *Bibl. Casin.,* II, p. 288). P. 374 pauca recentiori manu conscripta leguntur (Cf. op. cit., p. 289). — Cf. Montf., I, I, 221; Car., I, 105, 106, 166; II, 75; Reiff., II, 382; Becker, *Catalogi Bibl. antiqui,* n. 46; Gottlieb, *Ueber mittelalt. Bibliotheken,* n. 1172; Loew, *The Benev. Script,* 58, 75, 343. — Scripturae specimina in *Bibl. Casin.,* II, tab. VII.

75 DD (ext. 75 et 152; int. 307).

S. Gregorii M. Moralium libri.

Moralium in Iob lib. XVII-XXI (M. 76, 9-193, cap. IV. vers. 17). Lib. XXI incompletus est; des. cum verbis: *eterna denegantur.*

Membr., mm. 380 × 265, pp. 256. Charactere Benev., saec. XI, binis columnis exaratus. P. 1 initialis littera atramento delineata; quae sequuntur litterae initiales manu recentiori minio sunt depictae. Pluribus in locis madore codex est corruptus. — Cf. MONTF., I, 221; CAR., I, 284; LOEW, *The Benev. Script,* 343. — Specimen Scripturae in *Bibl. Casin.,* II, tab. VII.

76 DD (ext. 76 et 119; int. 269).

S. Gregorii M. Moralium libri.

Moralium in Iob lib. XXIII-XXVII (M. 76, 249-446). In pag. 1, colore rubro legitur: *Incipit moralium liber XXIII. a beato papa gregorio per contemplationem sumptus.*

Membr., mm. 345 × 245, pp. 252. Littera Benev., saec. X, columna duplici codex est descriptus, initialesque litteras atramento tt. delineatas exhibet. P. 252 manus posterior nonnulla scripsit (Cf. *Bibl. Casin.,* II, p. 291). Margines superiores madore pessumdati. — Cf. MONTF., I, 221; CAR., I, 102, 146; REIFF., II, 384; LOEW, *The Benev. Script,* 343. — Exemplum characterum in *Bibl. Casin.,* II, tab. VII.

77 DD (ext. 77 et 120).

S. Gregorii M. Moralium libri.

Moralium in Iob. lib. XXVIII-XXXV (M. 76, 445-782). Nulla est capitum divisio.

Membr., mm. 350 × 240, pp. 490. Saec. X, charactere Benev., binis columnis conscriptus. Initiales litterae coloribus et animalibus ornantur. Pp. 1 et 491, versus leguntur ex quibus eruitur *Ioannem* fuisse scriptoris codicis nomen (Cf. *Bibl. Casin.,* II, p. 292-293). — Cf. MONTF., I, 221; CAR., I, 102, 146; II, 33; REIFF., II, 385; *Bibl. Casin.,* I, VI; LOEW, *The Benev. Script,* 192, 225, 291-2, 297-8, 321, 325, 333, 343. — Specimina scripturae in *Bibl. Casin.,* II, tab. VIII; LOEW, *Script. Benev.,* tab. 59.

78 DD (ext. 78 et 49; int. 264).

S. Gregorii M. Moralium libri.

Moralium in Iob lib. XVII-XXII (M. 76, 9-250). Capitum partitio recentiori manu est addita. Nonnulla desiderantur in cod.

Membr., mm. 360 × 270, pp. 386. Saec. X, Benev. littera, binis columnis exaratus. P. 1 calami probationes et p. 386, ex parte recisa, nonnulla posterioris aevi conscripta leguntur (Cf. *Bibl. Casin.*, II, p. 294-295). In summo margine ultimae uniuscuiusque quaternionis paginae et primae quaternionis sequentis legebatur: *Moralia Iob. Pars Quarta*, quae verba eo quod margines abscissi fuerant fere ubique desiderantur. Initiales litteras coloribus manus rudis ornavit. — Cf. Montf., I, 221; Car., I, 146; II, 57; Reiff., II, 384; Loew, *The Benev. Script*, 222, 343. — Scripturae specimen in *Bibl. Casin.*, II, tab. VIII.

79 DD (ext. 79 et 131; int. 266).

S. Gregorii M. Moralium libri.

Moralium in Iob lib. XI-XXII sive *pars tertia et quarta* (M. 75, 953-1162; 76, 9-250).

Membr., mm. 390 × 285, pp. 500. Littera Benev., saec. XI, columna duplici codex est descriptus. Pp. 15-22 charactere Gothico saec. XV conscriptae, suppletae sunt loco quattuor foliorum quae excisa erant. In margine, initio cuiusque libri, eodem charactere saec. XV, index capitum occurrit qui cum illo cod. 72 concordat. Tituli in marginibus ab eadem manu additi minio sunt exarati. Initiales litterae coloribus et maiusculae rubro colore distinctae. Ultimum folium excisum. — Cf. Montf., I, 221; Car., I, 105, 102, 167, 179; Reiff., II, 383; Loew, *The Benev. Script*. 343. — Specimen scripturae in *Bibl. Casin.*, II, tab. VIII.

80 DD (ext. 80 et 64; int. 265).

S. Gregorii M. Moralium libri.

Moralium in Iob lib. XXIII-XXXV sive *pars quinta et sexta* (M. 76, 249-782).

Membr., mm. 400 × 300, pp. 336. Saec. XI, binis columnis, littera Benev. a quodam *Stephano* uti ex p. 336 eruitur (Cf. *Bibl. Casin.*, II, p. 299) conscriptus, in marginibus indices et titulos exhibet codex, quos saec. XIV manus sicut in cod. praecedenti et in isto supplevit. Initiales litterae coloribus ornantur

et maiusculae minio distinguuntur. In marginibus notulae recentioris manus passim occurrunt. Superiores margines primae codicis partis madore corrupti. — Cf. MONTF., I, 221; CAR., I, 168; II, 66; *Bibl. Casin.*, I, VI; REIFF., II, 385; LOEW, *The Benev. Script*, 321, 333, 343. — Characterum specimen in *Bibl. Casin.*, II, tab. VIII.

81 DD (ext. 81 et 126; int. 267).

S. Gregorii M. Moralium libri.

Moralium in Iob lib. XXIII-XXXV sive *pars quinta et sexta* (M. 76, 249-782). Capitum partitio desideratur.

Membr., mm. 360 × 280, pp. 416. Littera Benev., saec. XI, duplici columna codicem quidam *Aandoys* exaravit (Cf. versus p. 416, in *Bibl. Casin.*, II, p. 301). Initiales litterae auro illitae et coloribus diversis, animalibus et foliis ornantur; maiusculae coloribus sunt distinctae. In margine super. p. 1 manu recentiori legitur: *Liber sancte marie de albaneto,* quae verba iterum p. 416 inter alia ibi conscripta (*Bibl. Casin.*, loc. cit.) occurrunt. Partes exteriores superiorum marginum foliorum priorum madore pessundatae. — Cf. MONTF., I, 221; CAR., I, 104, 106, 168; II, 75; REIFF., II, 384; LOEW, *The Benev. Script*, 75, 321, 325, 333, 343. — Specimen scripturae in *Bibl. Casin.*, II, tab. VIII.

82 DD (ext. 82; int. 263).

S. Gregorii M. Moralium libri.

Moralium in Iob lib. XI-XVI sive *pars tertia* (M. 75, 953-1162). Partitio capitum ab edit. differt. In marginibus pag. 320-322 legitur *Epistola* S. Thomae Aquinatis propria manu scripta ad Bernardum abbatem Casinensem (*Flor. Casin.*, II, p. 199 sqq.).

Membr., mm. 360 × 260, pp. 384 (folium primum enumeratione caret). Saec. X-XI, littera Benev., binis columnis, nitide conscriptus, p. 236 duas imagines, Salvatoris sc. et S. Gregorii Papae perbelle depictas codex offert. Prima initialis littera rubro colore diligenter est delineata, ceterae vero atramento et flavo colore ornantur. In summo margine p. 1: *Liber XI'. Pars tertia.* Verba priora Iobi sententiarum litteris capitalibus sunt exarata. — Cf. MONTF., I, 221; CAR., I, 100, 102, 146; *Flor. Casin.*, II, 199 sqq.; MANDONNET, *Des écrits authentiques de S. Thomas d'Aquin,* 2 édit., Fribourg (Suisse), 1910 p. 120 sqq.; LOEW, *The Benev. Script,* 249, 343. — Specimina characterum in *Bibl. Casin.,* II, tab. IX et *Flor. Casin.*, ib.

83 HH (ext. 83 et 54; int. 270).

S. Gregorii M. Homiliae XL in Evangelia.

1 (p. 4-328). S. Gregorii M. XL homiliarum in Evangelia lib. I-II (M. 76, 1077-1312). Praecedunt: (p. 1-2) praefatio (M. ib., 1076-1078); (p. 2-4) index XL homiliarum; (p. 131-133) iterum index XX homiliarum lib. II (In cod. hom. 18 et 19 ordine inverso ponuntur; item hom. 28 et 29). 2 (p. 328-330). *Incipit decretum eiusdem. Regnante in perpetuo domino nostro.* Des. mancus cod. *ad dei servitium* (M. 77, 1334-1337, lin. 2 ab imo in append., et 130, 1130-1132, lin. 9).

Membr., mm. 370 × 290, pp. 320. Littera nitida Benev. saec. XI (probabiliter tempore Desiderii abbatis), binis columnis descriptus est codex, qui pulcherrimis initialibus litteris auro illitis et coloribus variis depictis decoratur. Tituli minio sunt exarati et maiusculae litterae flavo, viride ac rubro colore distinguuntur. Ante folium primum assuta est paginula quae homilias in festo quorundam sanctorum legendas indicat (Cf. *Bibl. Casin.*, II, 303). — Cf. Montf., I, 221; Car., I, 278; Loew, *The Benev. Script*, 343. — Scripturae specimen in *Bibl. Casin.*, II, tab. IX.

84 B (ext. 84 et 153; int. 272).

S. Gregorii M. Homiliae in Ezechielem (M. 76, 785-1072).

Homilia quae in edit. prima est, in cod. *praefatio* intitulatur. Homiliae in duos libros non sunt distinctae.

Membr., mm. 370 × 280, pp. 378 (enumeratio a n. 3 inc.). Littera Benev., saec. XI, binis columnis, nitide cod. est perscriptus, initialesque litteras auro et coloribus variis, foliis ac animalibus exornatas habet; maiusculae flavo, rubro, viride ac caeruleo colore distinguuntur. Scripturam, nonnullis in locis, manus posterior refecit. P. 380 calami probationes recentioris manus. — Cf. Montf., I, 221; Car., I, 278; Loew, *The Benev. Script*, 343. — Characterum specimen in *Bibl. Casin.*, II, tab. IX.

85 KK (ext. 85 et 154; int. 304).

S. Gregorii M. Dialogorum lib. I-IV.

Lib. I (p. 1-67); lib. II (p. 68-134); lib. III (p. 134-233); lib. IV (p. 233-329. — M. 77, 149-216; 66, 126-204; 77, 216-429). Lib. II-IV, eadem fere capitula praemittuntur quae in ed. praefixa sunt cap.

Membr., mm. 385 × 250, pp. 330. Littera Benev., saec. XI, columna duplici nitide conscriptus, cod. litteris initialibus, auro et variis coloribus artificiose depictis est exornatus. Maiusculae litterae coloribus sunt distinctae. Interloquentium nomina litteris nigris super inauratam membranam sunt exarata. Numeri romani rubri. P. 330 duas Alexandri Papae bullas exhibet, recentiori manu conscriptas, quae integre legi nequeunt. Cod. hoc Angelus de Nuce usus est in edenda S. Benedicti vita in *Chronic. Mon. Casin.* (Parisiis, 1668). — Cf. Montf., I, 221; Car., I, 279, 281 ; Loew, *The Benev. Script*, 299, 343. — Specimen scripturae in *Bibl. Casin.*, II, tab. IX.

86 EE (ext. 86 et 34; int. 259).

S. Gregorii M. Moralium libri.

Moralium in Iob lib. I-XVIIII sive pars prima, secunda, tertia et quarta (M. 75, 515-1162; 76, 9-97 lin. 25. Lib. XIX pars minima tantum habetur quae des. *fatigatione respiciant*). Praemittitur (p. 1-4) epis. ad Leandrum (M. 75, 509-516). Nulla capitum divisio in codice.

Membr., mm. 555 × 375, pp. 332. Littera Benev., saec. XI, binis columnis exaratus. Initiales litterae variis coloribus, foliis et animalibus ornantur; maiusculae minio distinctae (Cf. *Bibl. Casin.*, II, p. 311). Priora verba Iobi sententiarum litteris capitalibus rubro et nigro colore sunt depicta. In marginibus superioribus manus recentior, rubro colore, numerum variorum librorum indicavit. — Cf. Montf., I, 221; Car., I, 178; Loew, *The Benev. Script*, 179, 190, 193-5, 211, 214, 343. — Exemplum scripturae in *Bibl. Casin.*, II, tab. X.

87 EE (ext. 87 et 35; int. 258).

S. Gregorii M. Moralium libri.

Moralium in Iob lib. I-XXXV (M. 75, 515-1162; 76, 9-782. Lib. I inc. *Inter multos*). Praemittuntur: (p. II-VIII) tabula rerum seu *capitula ordinata per alphabetum* quae cod. 72 etiam exhibet; (p. 1-3) epis. ad Leandrum (M. 75, 509-516) et (p. 3) prologus Raynerii Aretinae ecclesiae canonici presbyteri (M. ib., 505-506). Singulis libris et capitibus capitula eiusdem Raynerii praemittuntur, quae et in cod. 72 invenies. Capitum partitio diversa ab edit.

Membr., mm. 495 × 335, pp. I-VIII, 1-722. Littera Carolina, saec. XI, duplici columna exaratus. Quattuor folia priora (p. I-VIII) codici addita sunt et a duobus librariis saec. XV conscripta (p. I; p. II-VIII). P. I tabula ad inveniendum Pascha occurrit ab anno 1406 ad 1919 (Cf. *Bibl. Casin.*, II, p. 313). Post pp. VIII et 224 duo folia excisa fuerunt et loco eorum alia duo folia manu saec. XV conscripta, suppleta sunt. Correctiones eiusdem manus passim in textu et in marginibus occurrunt. Tituli nigro colore litteris capitalibus exarati quibus linea rubra subducitur. In superioribus foliorum marginibus rubro colore legitur: *Liber primus, Liber secundus* etc., quae tamen verba ob marginum recisionem fere ubique desiderantur. Initiales litterae coloribus variis decorantur maiusculaeque minio sunt depictae. — Cf. Montf., I, 221; Car., I, 43, 86. — Specimina scripturae in *Pal. Cas. Lat.*, tab. XLVIII et *Bibl. Casin.*, II, tab. X.

88 OO (ext. 88 et 288; int. 673).

Guillelmi Autissiodorensis Summa in I-IV libb. sententiarum.

Lib. I (p. 1-112); lib. II (p. 113-256); lib. III (p. 257-722); lib. IV (p. 723-928). De editionibus cf. *Histoire littéraire de la France*, XVIII, p. 121.

Membr., mm. 330 × 250, pp. 928. Charac. Gothico, saec. XV, binis columnis diligenter exaratus cod., spatia vacua habet relicta ad initiales litteras et titulos excipienda, primis foliis tt. exceptis, in quibus tituli et litterae initiales minio sunt conscripta. Numerus librorum colore rubro in summo paginarum margine adnotatur, in quo et enumeratio foliorum numeris romanis signatur. Folia priora a tineis perforata, membranulis adglutinatis refecta sunt. P. 1 in infer. margine legitur titulus recentioris manus: *guidone super sententie.* Correctiones et additamenta passim in marginibus occurrunt. P. 616 vacua relicta in cuius super. parte versicula S. Scripturae leguntur. — Cf. Montf., I, 221; Car., I, 423. — Scripturae exemplum in *Bibl. Casin.,* II, tab. IX.

89 (ext. 89 et 156; int. 429).

Gulielmi Durantis Speculum iudiciale.

Lib. I (p. 1-184); lib. II (p. 185-444); lib. III (p. 445-471); lib. IV (p. 473-677). De editionibus cf. Fabricius, *Bibliotheca Latina*, Patavii, 1754, tom. II, p. 68.

Membr., mm. 380 × 250, pp. 678. Charactere Gothico, saec. XIV, binis columnis, p. 1-20 una, p. 21-677 altera manus exaravit. P. 1 littera initialis coloribus pulchre depicta Gulielmum exhibet genibus Card. Ottobonis provolutum, atque ei opus suum, quod manibus gerit, offerentem. Ornatus per margines in ipsa p. 1 decurrunt. Initio singulorum librorum littera initialis auro illita et coloribus illuminata apponitur. In marginibus nonnullae occurrunt notulae. Pp. 472, 678 vacuae — Cf. MONTF., I, 221; CAR., I, 367. — Specimen scripturae in *Bibl. Casin.,* II, tab. X.

90 T (ext. 90, 29 et 227; int. 535).

Auxilii pres. Flosculi cum aliis glossis.

1 (p. 1-253). Cod. cum titulo: « *Incipiunt flosculi ethimologum breviter ablati ab auxilio presbytero* » manu saec. XIV, super vetustam ac similem inscriptionem apposito, inc. *Alfa et* ω, *quia nulla littera ante* α *nulla post* ω. *Ita et christus primus... Ego autem dico in christo et in ęcclesia. Aaron sacerdos domini primus.* Des. *Zozanim, pręparatio in aciem.* Cum Auxilii *Flosculis* (Cf. Cod. Vat. Lat. 1469 in NOGARA, *Cod. Vat. Lat.*, III) et aliae glossae leguntur (Cf. GOETZ in *Cor. Gloss. Lat.*, vol. IV, p. XVIII et p. 586-589 specimen Glossarum « *Asbestos* », ex hoc et codd. Cass. 217, 402; V, XXXI, 559-583. Excerpta ex hoc cod.; VI, fas. I, p. VII).

2 (p. 254-256). Glossariolum in ps. 37, 40, 67, 77, 78, 79, 101 et aliis. Inc. *Nequiter, malignitatur. Expectant, sustinentes.* Des. *Estus.* calor. *Estas, cauma. Cete, bilbe.*

3 (p. 256). Professio fidei per interrogationes et responsa. Titulo deficiente inc. *Quomodo credis in deum? Trinum et unum. Quomodo trinum? Personaliter.* Des. *Pater in voce. Filius in corpore. Spiritus sanctus in columbę specię. Ecce vox. et homo. et columba.*

Membr., mm. 315 × 190, pp. 256. Littera Benev. saec. XI, pagina integra exaratus est cod. cum rudis litteris initialibus variis coloribus depictis. Maiusculae litterae rubro colore distinguuntur eodemque colore nomina auctoritatum: *Ambrosius, Augustinus* etc. sunt descripta. Pluribus in locis folia madore sunt corrupta absque tamen scripturae detrimento. A MONTF. (I, 220) et CAR. (I, 167), cod. sub num. 29 citatur; sub n. 90 ipsi et *Bibl. Casin.* (I, p. VI) cod. qui nunc n. 30 signatur citant. — Cf. MONTF. loc. cit.; CAR., loc. cit.; GOETZ, op. et loc. cit.; TRAUBE, *Textgesch. der Reg. S. Bened.,* 110; LOEW, *The Benev. Script,* 206, 343. — Scripturae specimen in *Bibl. Casin.,* II, tab. X.

91 MM (ext. 91 et 303; int. 162).

S. **Hieronymi** epistolae (M. vol. 22).

Praeponitur (p. 1) series epistolarum quae propter unius folii avulsionem incompleta est. Inc. cum num. *LXXVIIII. Apologeticum hieronimi ad pamachium.* — *CXXII. ad pammachium de morte paulinę. Expliciunt capitula libri huius.* [1] (p. 2-24) 48; [2] (p. 24-25) 49; [3] (p. 25-28) 97; [4] (p. 28-32) 50; [5] (p. 32-67) 32; [6] (p. 67-70) 45; [7] (p. 70-71) 11; [8] (p. 71-92) 130; [9] (p. 92-103) 107; [10] (p. 103-120) 64; [11] (p. 120-129) 117; [12] (p. 129) 13; [13] (p. 129-141) 54; [14] (p. 141-152) 79; [15] (p. 152-167) 123; [16] (p. 167-197) 120 (absque capitulis edit.); [17] (p. 197-235) 121 (praecedentibus capitulis); [18] (p. 235-238) 59; [19] (p. 238-239) 40; [20] (p. 239-240) 26; [21] (p. 240-241) 25; [22] (p. 241-243) 41; [23] (p. 243-245) 42; [24] (p. 245-246) 27; [25] (p. 246) 44; [26] (p. 246-249) 43 et 46 a verbis: *Verum ut ad villam — amatorię cantiones* (M. 22, 490, lin. 13 — 491 lin. 8); [27] (p. 249-251) 38; [28] (p. 251-257) 29; [29] (p. 257-260) 34: [30] (p. 260) 32; [31] (p. 260-263) 30; [32] (p. 263-266) 28; [33] (266-280) 60; [34] (p. 280-284) 40 (M. 30, 287-290, et inter opp. S. Cypriani, edit. Hartel, vol. III, par. III, p. 274 append.); [35] (p. 284-291) 118; [36] (p. 291-299) 39; [37] (p. 299-324) 108; [38] (p. 324-325) 75; [39] (p. 326-333) 77; [40] (p. 334-335) 23; [41] (p. 335-337) 24; [42] (p. 337-341) 1; [43] (p. 341-348) 127; [44] (p. 348-354) 76 (des. mancus cod. cum verbis: *atque utinam pertinuisse quando socero tuo.* M. 22, 646, lin. 15 ab imo).

Membr., mm. 330 × 240, pp. 276. Saec. XI, duplici columna, littera Benev., cod. exaratur, titulosque minio depictos exhibet. Maiusculae litterae eodem colore sunt conscriptae ac initiales coloribus decorantur. Correctiones inter lineas et in marginibus aeque ac liturae sat frequenter occurrunt. In summo margine p. 1, recentior manus scripsit: *Liber fratrum. Casinensium si quis eum furatus fuerit, vel hunc titulum deleverit sit Anathema.* — Cf. Montf., I, 217, 221; Car., I, 102, 166; II, 232; Reiff., II, 394; Loew, *The Benev. Script*, 343. — Specimen scripturae in *Bibl. Casin.*, II, tab. VI.

92 H (ext. 92 et 122; int. 159).

S. **Hieronymi** epistolae (M. vol. 22) et alia.

1. Praemittitur (p. I-III) index sub titulo: *Incipiunt Capitula in Epistolis sancti Ieronimi presbiteri. I. Cap. Epistola pape Damasi ad Ieronimum sub tribus quaestionibus libri genesis* — *CXXXXIIII Ieronimus de vita et morte beati Pauli primi heremite.*

[1] (p. 1) Epis. 35; [2] (p. 1-4) 36; [3-4] (p. 4-13) Origenis in Cant. Cantic. hom. I-II (interp. Hieronymo et prologo ipsius praecedente, M. 23, 1173-1196); [6] (p. 13-14) 62; [7] (p. 14-15) 20; [8] (p. 15-16) 15; [9] (p. 16) 16; [10] (p. 16-18) Pars epis. 18. (Inc. *Septuaginta. Et missus est ad me,* M. 22, col. 372, n. 17); [11] (p. 18-22) Pars prior epis. 18. (Inc. *Et factum est in anno — auribus tantum studeamus et lingua.* M. ib., 361-372, n. 1-16); [12] (p. 22-28) 21; [13] (p. 28-29) 101; [14] (p. 29) 102 (Des. *vel discere-mus*); [15] (ib.) 103; [16] (ib.) 111; [17] (p. 29-31) 110 (Inc. acephala: *Cur ita-que conor.* M. 22., 911. lin. 18); [18] (p. 31-33) 56; [19] (p. 33-34) 105; [20] (p. 34-35) 67 (Des. *minus de caritate presumentis*); [21] (p. 35-36) 104; [22] (p. 36-43) 112; [23] (p. 43-44) 126; [24] (p. 44-50) 131; [25] (p 50-55) 132; [26] (p. 55) 134; [27] (ib.) 141; [28] (ib.) 142; [29] (p. 55-56) 143; [30] (p. 56-57) Libellus Fi-dei Pelagii (M. 45, 1716-1718). In cod. man. recent. titulum in marg. apposuit: *Exposicio fidei ad damasum papam* (Cf. M. 30, 181, epis. XVI); [31] (p. 57-64) 37 (M. 30); [32] (p. 64-68) 14; [33] (p. 68-73) 52; [34] (p. 73-76) 58; [35] (p. 76-81) 53; [36] (p. 81-83) 55; [37] (p. 83-88) 57; [38] (p. 88-93) 51; [39] (p. 93) 83; [40] (p. 93-97) 84; [41] (p. 97-98) 32 (M. 30); [42] (p. 98-100) 42 (M. ib.); [43] (p. 100-105) 69; [44] (p. 105-106) 146; [45] (p. 106-108) 73; [46] (p. 108-109) 17; [47] (p. 109-114) 124; [48] (p. 114-117) 17 (M. 30); [49] (p. 117) 145; [50] (p. 117-121) 122; [51] (p. 121) 47; [52] (p. 121-124) 8 (M. 30); [53] (p. 124-127) 129; [54] (p. 127-129) 71; [55] (p. 129-137) De perpetua virginitate B. V. Mariae liber (M. 23, 193-216); [56] (p. 137-192) Adversus Iovinianum lib. I-II (M. ib., 221-352); [57] (p. 192-194) 61; [58] (p. 194-195) 109; [59] (p. 195-200) Contra Vigilantium liber (M. 23, 353-368); [60] (p. 200-202) 70; [61] (p. 202-203) 74; [62] (p. 203-204) 72 (a verbis: *ipse regnavit ab historia demonstratum — missa suscipe* secundae manus. Partem alteram huius epis invenies iterum p. 206); [63] (p. 204) 4; [64] (p. 205-206) 5; (p. 206) Sequitur pars epis. 72 (Inc. *enim colubri egredietur regulus.* Des. *missa suscipe* (M. 22, 675, lin. 9 ab imo — 676); [65] (p. 206) 76; [66] (p. 206-207) 68; [67] (p. 207-211) 147; [68] (p. 211) 6; [69] (p. 211-212) 8; [70] (p. 212-217) 125; [71] (p. 217-218) 10; [72] (p. 218-219) 7; [73] (p. 219) 9; [74] (p. 219-220) 12; [75] (p. 220) 2; [76] (p. 220-227) 119; [77] (p. 227) 140 (pars. tt. inc. *Frater karissimc cypriane. scito prenoscens. quia si scribatur extrema littera.* Des. *dei auxilio deseritur.* M. 22, 1177 lin. 17—1179); [78] (p. 228-237) 48; [79] (p. 237-238) 49; [80] (p. 238-239) 97; [81] (p. 239-240) 50; [82] (p. 240-255) 22; [83] (p. 255-256) 45; [84] (p. 256) 11; [85] (p 256-266) 130; [86] (p. 266-270) 107; [87] (p. 270-278) 64; [88] (p. 278-282) 117 cum praefa-tione; [89] (p. 282) 13; [90] (p. 282-288) 54; [91] (p 288-292) 79; [92] (p. 292-300) 123 (Interrumpitur epis. ad verba: *preparatum est,* p. 296, ubi in mar-

gine manus altera adnotavit: *Vade ubi est similis manus et prosequere usque in finem. que suum sub tuo nomine titulum possidebit.* Et deletur pars epis. 120 quae in cod. sequebatur); [93] (p. 300-313) 120; [94] (p. 314-315) 43; [95] (p. 315-330) 121 (In margine manus altera capitula rubro colore exaravit quae in edit. epistolam praecedunt); [96] (p. 330-332) 59; [97] (p. 332) 40; [98] (p. 332-333) 26; [99] (p. 333) 25; [100] (p. 333-334) 41; [101] (p. 334-335) 42; [102] (p. 335) 27; [103] (p. 335-336) 44; [104] (p. 336-337) 38; [105] (p. 337-339) 29; [106] (p. 339-341) 34; [107] (p. 341) 32; [108] (p. 341-342) 30; [109] (p. 342-343) 28; [110] (p. 343-350) 60 (p. 348 post verba *de tantis malis evaserit* legitur titulus: *Hic explicat exitus regum romanorum*); [111] (p. 350-352) 40 (M. 30); [112] (p. 352) 43 (M. ib.); [113] (p. 352-355) 118; [114] (p. 355-360) 39; [115] (p. 360-376) 108; [116] (p. 376-376) 75; [117] (p. 376-380) 77; [118] (p. 380-381) 23; [119] (p. 381-382) 24; [120] (p. 382-384) 1; [121] (p. 384-387) 127; [122] (p. 387-392) 66 (Des. mutila cum verbis super abrasam membranam a manu recentiori additis, et quae ad epis. hanc non pertinent: *male viventibus Precepta iusticie Deo gratias.* Ultima haec duo verba primae manus sunt. In margine infer. legitur notula alterius manus: *non sic finit in Ieronimiano sed finit sic tu duarum medius ad christum levius subvolabis.* Pag. 391. sequitur pars epis. 66. *Sive leges sive scribes — levius subvolabis.* M. 22, 644, lin. 1 ab imo — 647); [123] (p. 392-404) 5 (M. 30); [124] (p. 404-408) *Epistola sancti Ieronimi de vita Monachi captivi* (M. 23, 55-62); [125] (p. 408-412) 33 (M. 30); [126] (p. 412-414) 3; [127] (p. 414-421) 148 (Des. incompleta: *ipse reprobetur a Domino.* M. 22, 1215, lin. 24); [128] (p. 421-422) 27 (M. 30); [129] (p. 422-427) 41 (M. ib.); [130] (p. 427-440) 12 (M. ib.); [131] (p. 440-448) 13 (M. ib.); [132] (p. 448) 63; [133] (p. 448-449) 87; [134] (p. 449) 88; [135] (p. 449-450) 89; [136] (p. 450) 90; [137] (p. 450-451) 31; [138] (p. 451-452). Incipit sine titulo: *Perfectus homo est qui se ipsum cognoverit, qui vero cognoverit se, cognoscere potest eum qui fecit eum.* Des. *si vos cum orationum vestrarum flores divino componitis mei memores semper estote.* (Cf. Cod. XXVIII. *Bibl. Leop.* in Bandini, II, col. 678, n. CII; Cod. XLI Zürich Cant. Bibl., p. 394); [139] (452-456) *Item eiusdem pro carnis superbia. Ad te manum meam extendo. quem sentio in timore deo tenere vesillum.* Des. *et animam humilem exaltavit. ipsi honor et gloria in secula seculorum Amen* (Cf. Cod. cit. *Bibl. Leop.* ubi titulus occurrit: *Sententiae Theodoti ab Hieronymo translatae* etc.; Cod. Phil. n. 18 Bibl. Berol. in Rose, op cit. in cod. 69, I, p. 22); [140] (p. 455-456) Passio s. Luciani presb. Antiocheni (*Act. SS.*, Ian. I, 362-3); [141] (p. 456-460) Epis. V. Leonis Pp. ad Flavianum (Hinschius, *Decretales Ps.-Isidoria-*

nae, Lipsiae, 1873, p. 597-600. Inc. in ms. *Lectis dilectionis tue licteris*); [142] (p. 461-463) Epis. VI. Gregorii Pp. ad Recaredum etc. (HINSCHIUS, ed. cit., p. 734735. Inc. *Domno gloriosissimo... Explere verbis*); [143] (p. 463-464) Epis. VII. Gregorii Pp. ad Leandrum (HINSCHIUS, ed. cit., p. 733-734. Inc. *Reverentissimo et sanctissimo fratri Leandro Episcopo. Gregorius Episcopus servus servorum dei. Sanctitatis tue suscepi epistolam*); [144] (p. 464-466) *Ieronimus de diversis generibus leprarum* (M. 30, epis. 34); [145] (p. 466-467) 25 (M. ib.); [146] (p. 467-468) 26 (M. ib.); [147] (p. 468-471) 28 (et M. 40, 1201 inter opp. supposititia Aug.); [148] (p. 471-505) Eusebii De morte Hier. ad Damasum (M. 22, 239-282); [149] (p. 505-510) *Ieronimus de vita et obitu beati Pauli primi heremite* (M. 23, 17-30); [150] (p. 510-511) 72; [151] (p. 511-514) 46; [152] (p. 514) 65 (Des. incompleta: *et cotidiano ieiunio celestem invenit.* M. 22, 623, lin. 2 ab imo).

2 (p. 515-520). (*Discursus astronomicus*) seu potius ‹*De modo vivendi tempore pestis*›. Thomae de Garbo Florentino medico qui saec. XIV floruit opus tribuitur ab edit. *Bibl. Casin.* (*Flor. Casin.*, II, p. 22-33 ex hoc cod.).

3 (p. 521-525). **Iohannis de Ragusio O. Pr.** Sermo In festo s. Benedicti (*Flor. Casin.*, ib., p. 33-38 ex hoc cod.).

Membr., mm. 360 × 240, pp. 530 (pp. quattuor priores num. latinis signantur). Codicem quinque saltem amanuenses exararunt saec. XIII-XV. Codicis pars maior, duplici columna, Gothico charactere perscripta, scriptori saec. XIII tribuere fas est. Initiales litterae alterna vice rubro ac caeruleo colore sunt depictae. Pp. 65, 204-5, 287, super abrasam membranam sunt exaratae. Ultima duo folia abscissa. P. IV manus saec. XIV orationem quamdam ad B. V. Mariam inseruit (*Bibl. Casin*, II, 328-9). P. 526 tres versus ex Lucano leguntur (*Bibl. Casin.*, ib., 336). — Cf. MONTF., I, 221; CAR., I, 328; II, 232; LOEW, *The Benev. Script*, 343. — Characterum specimen in *Bibl. Casin.*, II, tab. XI.

93 FF (ext. 93 et 150; int. 157).

S. Hieronymi Explanationes in XII prophetas minores (M. 25, 855-1654).

Explanationes in Soph. et Agg. quae discrepant ab edit. et iisdem breviores sunt in *Flor. Casin.* (II, p. 39-51) invenies. Explanationes in Mich., Zach et Malach., prologi praecedunt: (p. 299) *Temporibus ioathę*, (p. 490) *Secundo anno darii*, (p. 613) *Deus per moysen*.

Membr., mm. 370 × 270, pp. 646. Codex, duplici columna, littera Caro-

lina saec. XI exaratus, litteram initialem coloribus variis decoratam in principio uniuscuiusque explanationis praebet. Aliae initiales litterae minio sunt depictae. Priora et postrema folia a tineis, absque tamen scripturae detrimento, perforata sunt. — Cf. MONTF., I, 218, 221; — CAR., I, 87, 147; REIFF., II, 400. — Scripturae exemplum in *Bibl. Casin.*, II, tab. XI.

94 EE (ext. 94 et 128; int. 202).

S. Hieronymi Commentaria in Isaiam.

Lib. I-XVIII prologis praecedentibus (M. 24, 17-704).

Membr., mm. 390 × 290, pp. 508. Saec. XI, duplici columna, characteribus Benev. codex est descriptus. Litterae initiales atramento sunt delineatae, secunda excepta (p. 3), quam manus posterior minio ineleganter depinxit. *Incipit* et *Explicit* rubro colore scribuntur. Adnotationes recentioris manus hic illic leguntur. Pauca folia acu filoque serico consuta. P. 508 calami tentamina et alia nullius vero momenti. — Cf. MONTF., I, 218, 221; CAR., I, 283; LOEW, *The Benev. Script*, 343. — Characterum exemplum in *Bibl. Casin.*, II, tab. XI.

96 R (ext. 95 et 110).

Eusebii Caesariensis Historiarum libri latine.

1 (p. 1-372). Eusebii Caesariensis Historiarum libri I-IX, Rufino interprete (*Eusebii Historia Ecclesiastica, interprete Rufino* ed. ED. SCHWARTZ et TH. MOMMSEN in *C. S. E. Graec.*, Lipsiae, 1903, 1908. Vol. I, II, p. 511-903), additis libris duobus sc. X, XI a translatore conscriptis (Ed. cit., vol. II, p. 957-1040) et praeposito Rufini prologo ad Chromatium (Ed. cit., vol. II, p. 951-952). Titulus (p. 1) litteris Gothicis rubris, saec. XIV, legitur: (*Incipit prologus Beati Ieronimi presbiteri in istoria ecclesiastica secundum beatum eusebium cesariensem archiepiscopum hystoriographum precipuum divinarum scripturarum*). In fine lib. XI (p. 372) additur: *Gloria, virtus. Laus, et iubilatio, Summo genitori, eius et unice proli. sancto quoque pneumati, trino et uno deo. et ab ipso, humili scriptori benedictio, et peccatorum omnium remissio, ac perpetis vitę remuneratio. Amen.* Et sequuntur, neumis insignitis, verba: (*Gloria tibi trinitas, equalis una deitas; et ante omnia sęcula et nunc et in perpetuum, Amen*). Singulos libros capita praecedunt (pp. 2, 34, 63, 102, 138, 181, 224, 254, 282, 306, 342), quae fere semper cum edit. concordant.

2 (p. 372-373). *Explanatio mamertini episcopi de letanię* (sic) *ante ascensa domini* (*Bibl. Casin.*, II, p. 362 ex hoc cod.).

3 (373-374). Excerpta ex Hier. *Hieronimus*. Inc. *Ego origenem propter eruditionem.* Des. *et malum bonum.* (Ex epis. ad Tranquillinum. M. 22, 606, epis. LXII). — [*Ex*] *Hieronimi libro sęcundo contra ruphinum*. Inc. *Ego inter multa origenis mala.* Des. *et ego novi contraria sibi loqui non potest.* (M. 23, 455, lin. 31 — 456, lin. 21).

Membr., mm. 360 × 280, pp. 374. Littera Benev. saec. XI, binis columnis conscriptus est cod., et initiales litteras auro illitas et coloribus ornatas habet maiusculasque colore rubro, flavo ac viride distinctas. Numeri qui capitibus apponuntur minio sunt depicti. Notae marginales posterioris manus raro occurrunt. Littera initialis lib. X barbare recisa. P. 374 calami probationes manus recentioris. — Cf. MONTF., I, 222; CAR., I, 278; REIFF., II, 371; LOEW, *The Benev. Script,* 343. — Scripturae specimen in *Bibl. Casin.,* II, tab. XI.

96 Z (ext. 96 super abras. n. 31, 74; int. 414).

Guidonis a Baiiso Super sexto Decretalium commentaria.

Cod. concordat cum edit. an. MDLXXVII, Venet., Apud Iuntas.

Membr., mm. 420 × 260, pp. 260. Cod. charactere Gothico saec. XIV, duplici columna perscriptus, initiales litteras rubro ac caeruleo colore alterne depictas habet. In pp. 1, 114, 154, 216, 223-240 spatia vacua sunt relicta ad initiales litteras excipiendas. In marginibus hinc illic notulae alterius manus occurrunt. Folia nonnulla acu filoque pluribus in locis consuta. Priora et postrema folia a tineis sunt perforata. P. 258 sequens legitur nota: *Hunc librum et lecturam domini Iohannis de lignano in cartis bommacinis emi ego Iohannes Azella de gaieta a geronimo filio quondam domini Iohannis de nellis de ytro pro ducatis VIIII per manus nicolai de ai....ē* Cod. Cas. 56 *Lecturam d. Iohannis de Lignano* continet. — Cf. MONTF., I, 221; CAR., I, 329 qui cod. sub n. 31 citant. — Characterum specimen in *Bibl. Casin.,* II, tab. XI.

97 V (ext. 97 et 88).

Galeni, Hippocratis, Ps.-Hipp., ac aliorum opera medica.

1 **Ps.-Hippocratis:** [1] (p. 1-3). De capsula eburnea (Cf. DIELS, op. cit. in cod. 69, I, p. 6, 55; Cod. Cas. 69, p. 562); [2] (p. 3-4). Prognostica (Cf. DIELS, I, p. 45; Cod. Cas. 69, p. 570). Cod. acephale inc. et tractatus Ps.-Hipp. praemissos, praecedunt (p. 1): *Nec interroges annos — iste vero non curantur. De cataractas. Cataractas curas — et sanus efficitur.*

2 (p. 4). Quomodo visitare debes infirmum (Ed. De Renzi, *Collectio Salernitana*, II, p. 73 ex hoc cod.).

3 Vindiciani: [1] (p. 4-6). Epis. ad Pentadium (Galeni opp. edit. Venet., apud Iuntas, 1550, p. 41); [2] (p. 6-8). Gynaecia (V. Rose, *Theodori Prisciani Euporiston*, Lipsiae, 1894, p. 427-462 ubi inter alias et lectionem cod. nostri exhibet).

4 (p. 8-10). **Hippocratis** epis. de phlebotomia (Cf. Diels, I, p. 552).

5 (p. 10). *De mensura tollendo sanguinem in magnitudine egritudinis et fortitudo* (sic) *virtutis*. Inc. *Prima est contemplatio fleubothomię*. Des. *causa sanguinis trahitur.*

6 (p. 10-12). **Aristotelis** problema (Cf. Diels, II, p. 19).

7 (12-13). *Incipit de ossa hominibus* (sic). *Per quanta ossa — in homine VIIII. Item de ossibus ex quibus humoribus singule infirmitates nascuntur. Ossa humana absque curatione — ut aborsum faciat.*

8 (p. 13-26). Epistulae variae quae Hippocrati attribuuntur (Cf. Diels, I, p. 51, 53), quarum prima est S. Isidori Hisp., capp. I-XII, lib. IV Etymol. (M. 82, 183-196).

9 Galeni opera quaedam latina: [1] (p. 26-33). De urinis et de pulsibus (Cf. Diels, I, p. 128, 132); [2] (p. 33-89). Ad Glauconem de medendi methodo lib. I-II (Cf. Diels, I, p. 94); [3] p. 89-109). Liber de passionibus et cura (Cf. Diels, I, p. 127). In cod. opp. nn. 2 et 3 signata sub unico titulo: *Galieni... de febrium diversitates* (sic), dantur.

10 (p. 109-131). **Aurelii** de acutis passionibus (Cf. ed. C. Daremberg in *Ianus*, II, Bresl., 1847).

11 (p. 131-199). *Incipit liber Scolapii medici* (Ed. inter Guarimpoti Salernitani opp. et sub eius nomine).

12 (p. 199-282). **Hippocratis** aphorismorum expositionis lib. I-VII, prologo praeeunte (Prol. ed. *De Renzi,* op. cit., I, p. 87).

13 (p. 282-466). **Alexandri Theosophistae** lib. I-III (Cf. Diels, II, p. 11, inter opp. Alexandri Tralliani. In cod. *Alexandri Trosophistę* op. tribuitur).

14 (p. 466-476) **Ps.-Galeni** De simplicibus medicinis ad Paternianum (Galeni opp., edit. cit. Cf. Diels, I, p. 142. Cf. et p. 545 istius cod.).

15 (p. 475-476). Herbarii fragmentum. Inc. acephalum: *Pręsidium pastillorum auxilium sanitatis*. Des. *cum ficu sicca iydropicoscurat.*

16 (p. 476). *Incipit alium ex libris Dioscuridis* (Cf. Diels, II, p. 34. Sunt excerpta ex Pseudo-Dioscuride).

17 (p. 479-523). **Apulaei Platonici** herbarium. Aceph. inc. cum cap. XXI. *Nomen herbae herobulbus* (Cf. Edit. Basileae, 1528).

18 (p. 523-532). Herbarium aliud quod et pariter aceph. inc. *semen ipsum quod in oleo.*

19 (p. 532-545). *Incipit de quadrupedibus* (Cf. Tosti, I, 388).

20 (p. 545-552). **Pseudo-Galeni** De simplicibus medicinis ad Paternianum (Cf. p. 466 istius codicis). Operibus nn. **9-14** signatis capitula praeponuntur (Cf. *Bibl. Casin.*, II, p. 367-384). Tractatuum ac operum omnium tituli qui in cod. leguntur ibidem (p. 366-391) editi sunt. Figurae plantarum ac animalium atramento ac rubro colore pictae opera comitantur quae nn. **16, 17, 19** sunt indicata.

Membr., mm. 415 × 295, p. 552. Benev. littera saec. X, duplici columna descriptus, cod. initialium litterarum partem maiorem coloribus impolite ornatam habet. Nonnullis in locis folia humore sunt corrupta, absque vero scripturae iactura. Tituli minio dipicti. In infer. margine p. 552 recentior manus exaravit: *Ego frater Transmundus detuli. Cartas. IIII.*[or] *de oblatione et Iohannes de bono filio, alias quatuor.* — Cf. Montf., I, 222; Caillau, 9; F. Puccinotti, *Storia della medicina,* Livorno, 1855, II, p. 294, 350, 353; De Renzi, op. et l. c.; *Storia docum. della scuola medica di Salerno,* 2ª ed., Napoli, 1857, p. 56 sqq.; Car., I, 43; Beth., XII, 500; Tosti, l. cit.; Giacosa, op. cit. in cod. 69, p. 21 sqq., 353; Loew, *The Benev. Script,* 19, 134, 178, 200, 224, 295, 343. — Scripturae specimina in Renzi, op. cit., p. 59; *Bibl. Casin.*, II, tab. XII; Loew, *Script. Benev.*, tab. 36.

98 H (extr. 98 et 160; int. 1085).

Sermones et homiliae diversorum Patrum.

Sermones et homiliae pro diversis anni festivitatibus: [1] (p. 1-5) In annunt. b. Mariae virg. *Sermo S. Severiani ep.* (M. 52, 582-5 inter S. Petri Chrysol. serm.); [2] (p. 7-19) In purif. b. Mariae virg. Lectiones ex Cant. Cantic., c. V, 2-VIII, 14 in forma dialogi; [3] (p. 19-29) *Sermo S. Augustini ep.* (M. 39, 1997-9, n. 6. Cf. M. 47, 1231-2, ser. 128); [4] (p. 30-7) *Sermo S. Augustini ep.* (*Flor. Casin.*, II, p. 96-7); [5] (37-56) Ven. Bedae hom. in ev. s. Luc. *Postquam impleti sunt* (M. 94, 79-83); [6] (p. 56-112) Autperti

abb. hom. de eadem lect. (M. 89, 1292, lin. 11 ab imo — 1304. Inc. acephala: *luminibus coruscans*); [7] (p. 113-8) In annunt. b. Mariae virg. Lectiones ex Isaia, c. II, 1-7; VII, 10-7; XI, 1-10; [8] (p. 118-46). S. Ambrosii *Tractatus* in ev. s. Luc. *Missus est Angelus*. Inc. *Latent quidem divina mysteria... non potuit habere suspectam. Bene autem sibi diviserunt... hic erit magnus, Dixit autem maria.* Des. *ex hoc vite curriculo de*[*migrarunt*]. Desumptus ex s. doctoris Expos. in Lucam (M. 15, 1633-4, lin. 4; 1634, lin. 35 — 1636, lin. 37; 1638, lin. 20 ab imo — 1643, lin. 20 ab imo); [9] (p. 147-61) S. Augustini? sermo. 5 Caillau (Inc. acephalus: *et salvatoris nostri*); [10] (p. 161) *Alius sermo requiratur in capite huius libri. quem sic incipit. Debetur quidem vobis* (cf. p. 1); [11] (p. 162-85) Ven. Bedae hom. in ev. s. Luc. *Missus est angelus* (M. 94, 9-14); [12] (p. 187-96) In assumpt. b. Mariae virg. Lectiones ex Cant. Cantic. c. I-V, 1 in dialogi forma; [13] (p. 197-276) ⟨Ps. — Hieronymi⟩ epis. 9 (M. 30, 126-47); [14] (p. 276-99) Pauli Diaconi hom. in ev. s. Luc. *Intravit iesus in quoddam castellum* (*Flor. Casin.*, ib., p. 52-5); [15] (p. 299-325) In oct. b. Mariae. *Sermo domni autperti abb.* (M. 39, 2129-34, serm. 208 append. inter s. Augustini serm.); [16] (p. 326-38) S. Augustini hom. de eadem lectione (M. 38, 616-8 et *Bibl. Casin.*, II, p. 394); [17] (p. 338-51) Pauli Diaconi sermo (M. 95, 1565-69); [18] (p. 351-60) *Sermo S. augustini ep.* (M. 96, 267-9 inter S. Hildephonsi serm. dubios); [19] (p. 360-70) In oct. Annunt. b. Mariae virg. *Sermo S. augustini ep.* (M. 39, 2104-7); [20] (p. 371-81) *Sermo s. augustini ep.* (M. 96, 269-71 inter s. Hildephonsi serm. dubios); [21] (p. 383-402) Sermo, nullo titulo praeposito, ex S. Ambrosii Libro de Virginibus et De institutione virginum desumptus (M. 16, 220 n. 6 — 223, n. 17; 328, n. 33 — 336, n. 64. Inc. [*Omnibus*] *dilectissimi utriusque sexus sit tamquam in imagine... et redde altissimo vota mea. Veniet tunc et eva reddita supernę gratię per hanc dignam deo virginem mater quę nobis non solum virginitatis incentivum attulit.* Des. *per quem omnia et nos per ipsum. Qui vivit... amen*); [22] (p. 402-55) In nativ. b. Mariae virg. S. Petri Damiani hom. in ev. s. Matt. *Liber generationis* (M. 144, 748-61); [23] (p. 457-62) In festo s. Ioannis B. S. Ambrosii sermo (M. 17, 708-9. Inc. acephalus et absque titulo: *Natalem hodie*); [24] (p. 462-70) *Sermo S.* (*severiani*) *ep.* (M. 39, 2117-8 in append. ad s. Augustini serm.); [25] (p. 471-5) S. Augustini sermo (M. 38, 1301-2); [26] (p. 476-96) Ven. Bedae

hom. in ev. s. Luc. *Elisabeth impletum est tempus pariendi* (M. 94, 210, lin. 21 — 214); [27] (p. 496-502) *Sermo S. augustini ep.* 56 CAILLAU; [28] (p. 502-13) *Sermo s. augustini ep.* 8 FRAIA; [29] (p. 513-21) Dom. infr. oct. S. Augustini sermo (M. 39, 2115-7); [30] (p. 521-32) Ven. Bedae hom. in ev. s. Luc. *Elisabeth impletum est tempus pariendi* (deprompta ex s. doctoris Expos. in Luc. M. 92, 324, lin. 5 — 326, lin. 29. Inc. *Mire sanctus evangelista.* Des. *et omnibus diebus*); [31] (p. 532-40) *Sermo S. Augustini ep.* 7 FRAIA; [32] (p. 540-8) In oct. s. Ioannis B. *Sermo S. Augustini ep.* (M. 57, 658-60 inter s. Maximi serm.); [33] (p. 548-52) In festo ss. Petri et Pauli app. *Sermo s. leonis papę* (M. ib., 399-402 inter s. Maximi serm.); [34] (p. 552-60) S. Ambrosii *Tractatus* in ev. s. Luc. *Elisabeth impletum est tempus pariendi* (Inc. *Habet sanctorum editio.* Des. *nequaquam sui pęnam sermonem evasit.* M. 15, 1643, n. 30 — 1646, n. 35); [35] (p. 561-78) In dedic. ecclesiae. Lectiones ex I Paral. c. XXI, 18 XXIX, 22; [36] (p. 578-90) S. Augustini sermo (M. 38, 1471-5); [37] (p. 590-600) *Sermo s.* (*Augustini*) *ep.* (M. 39, 2171-2); [38] (p. 600-7) *Sermo S.* (*Augustini*) *ep.* 42 CAILLAU; [39] (p. 607-14) *Sermo S. Augustini ep.* 46 CAILLAU (et *Flor. Casin.*, ib., p. 55-6 ex hoc cod.); [40] (614-28) *Sermo S. Augustini ep.* 10 FRAIA (ex hoc cod.); [41] (p. 628-59) Ven. Bedae hom. in ev. s. Ioan. *Facta sunt encenia* (*Flor. Casin.*, ib., p. 56-61 ex hoc cod. et M. 94, 244, lin. 6 — 245, lin. 2 ab imo).

Membr., mm. 360 × 250, pp. 660 (pp. 111-2; 145-6 desiderantur). Littera Langob.-Casin., binis columnis, saec. XI, cod. eleganter descriptus, quattuor imaginibus artificiose atramento designatis exornatur, quarum prima (p. 6) Iesu praesentationem, secunda (p. 186) dormitionem B. Mariae Virg., tertia (p. 456) Archangelum Gabrielem Zachariae in templo Praecursoris conceptionem nuntiantem et ultima (ib.) Ioannis B. nativitatem exhibet (BERTAUX, op. cit. in cod. 73, fig. 86, 87). Initiales litterae maiores (v. *Pal. Cas. Long.*, tab. XIII, litt. R) auro et coloribus variis et minores auro et minio perpulchre sunt depictae (v. op. cit., tab. V). Maiusculae coloribus sunt distinctae et tituli minio exarati. Margines nonnullorum foliorum foede abscissae, aliae acu consutae. Pluribus in locis folia habet cod. madore corrupta, absque vero scripturae detrimento. Pp. 1-5 recentior manus perscripsit. In summo margine p. 1 manus saec. XIV haec quae sequuntur verba addidit quae adhuc oculis perspici possunt: *Liber in quo sunt... in ecclesie... debetur quia.* In illo vero infer. altera aevi posterioris manus titulum apposuit: *homelie et sermones*

diversorum doctorum. — Cf. Montf., I, 222; Caillau, 9; Fraia, p. 45; Car., I, 270 sq., 279; Beth., XII, 500; *Bibl. Casin.*, I, XXXIV-V; Tosti, II, 333; C. Cipolla, *Note bibl. circa l'odierna condiz. degli studi stor. sul testo delle opere di Paolo Diacono,* Venezia, 1901, p. 13; Bertaux, op. cit., p. 201, 202, 205; Marignan, op. cit. in cod. 73, p. 20, 38; Loew, *The Benev. Scrip,* 343. — Specimen scripturae in *Bibl. Casin.*, II, tab. XII.

99 H (ext. 99 et 206; int. 1070).

Sermones et homiliae diversorum Patrum.

Sermones et homilias « *quę in vigiliis precipuarum festivitatum, idest nativitatis domini. S. stephani. S. iohannis evangelistę. Epyphanię. Resurrectionis. Ascensionis. ac Pentecostes. debeant legi* » codex continet Patrum diversorum. [1] (p. 6-14) In vig. natalis Domini. *Tractatus s. hylarii ep.* in ev. s. Matt. *Cum esset desponsata.* (*Flor. Casin.*, II, p. 62-63 ex hoc cod.); [2] (p. 14-22) *Sermo s. severiani ep.* (M. 52, 588-90 inter s. Petri Chrysol serm.); [3] (p. 24-44) Lectiones ex Isaia, c. IX; XL-XLI, 20; XLII-XLIII, 13; LI, 9-LII; [4] (p. 44-59) *Tractatus s. Ambrosii ep.* (desumptus ex Expos. in Lucam.. M. 15, 1646, n. 36 — 1652, n. 49. Inc. *De ortu salvatoris.* Des. *carnis ętatem dicturi*); [5] (p. 59-67) S. Augustini sermo (M. 39, 1659 61. Cf. M. 47, 1192, ser. 371); [6] (p. 67-74) S. Augustini sermo (M. 46, 980-3); [7] p. 74-83) S. Augustini sermo (M. 38, 1096-8. Cf. M. 47, 1178, ser. 225); [8] (p. 83-100) *Sermo sancti augustini episcopi* (ex sermone Contra Iudaeos, Paganos et Arianos. M. 42, 1123-7, c. XI-c. XVII, lin. 4. Inc. *Vos inquam convenio o iudei.* Des. *nichil querere debeatis.* Versus Sybillini: *Iudicii signum* notis musicis instructi; alii versus: *In manus tuas* desiderantur); [9] (p. 100-14) *Tractatus s. hilarii* in evang. s. Matt. *Liber generationis* (*Flor. Casin.*, ib., p. 63-6 ex hoc cod. Ed. etiam Mai, I, p. 477); [10] (p. 114-9) S. Gregorii pp. hom. in ev. s. Luc. *Exiit edictum* (M. 76, 1103-5); [11] (p. 119-33) Ven. Bedae hom. in ev. s. Luc. *Pastores loquebantur* (M. 94, 34-8); [12] (p. 133-67) *Tractatus S. augustini ep.* in ev. s. Ioan. *In principio erat verbum* (ex Tract. I in Ioan. M. 35, 1379-88), quem pars eiusdem tractatus manus posterioris sequitur exarata in dimidia columna alba relicta; [13] (p. 168-90) Lectiones ex Act. Ap., c. VI-VIII, 4; [14] (p. 190-200) S. Maximi sermo (M. 57, 379-84); [15] (p. 200-7) *Sermo S. Augustini ep.* (M. 39, 2145-6); [16] (p. 207-15) S. Hieronymi

hom. in ev. s. Matt. *Dicebat iesus turbis iudęorum* (ex Comm. in Matt. M. 26, 179, lin. 27 — 182, lin. 21); [17] (p. 215-26) S. Augustini sermo (M. 39, 1431-4); [18] (p. 226-32) S. Augustini sermo (M. 38, 995-7); [19] (p. 232-3) S. Augustini hom. in ev. s. Ioan. *Si diligitis me* (ex Tract. LXXIV in Ioan. M. 35, 1826, lin. 11 ab imo — 1829) recentioris manus; [20] (p. 234-47) Lectiones ex Apoc., c. I-IV; [21] (p. 247-81) Pass. s. Iohannis ap. et ev. (B. H. L., n. 4321); [22] (p. 281-309) *Tractatus S. Augustini ep.* in ev. s. Ioan. (ex Tract. CXXIV in Ioan. M. 35, 1969-76, lin. 34); [23] (p. 309-16) *Sermo s. augustini ep.* (depromptus in parte ex serm. 121 append. M. 39. Inc. *Dominus noster iesus christus fratres Karissimi qui semper apparuit — redemptor apparuit. probat virtutem.* Cf. *Flor. Casin.* II, p. 168-9); [24] (p. 318-35) Lectiones ex Isaia, c. LV; LX; LXI, 10 — LXV, 1; LXV, 11 — LXVI, 1; [25] (p. 335-42) S. Maximi sermo (M. 57, 283-6); [26] (p. 342-9) S. Augustini sermo (M. 38, 1026-8); [27] (p. 349-56) *Sermo s. augustini ep.* 19 Caillau; [28] (p. 356-62) S. Maximi sermo (M. 57, 279-82); [29] (p. 362-73) *Sermo s. Fulgentii ep.* Mai I (p. 497-9); [30] (373-87) S. Gregorii pp. hom. in ev. s. Matt. *Cum natus esset* (M. 76, 1110-4); [31] (p. 387-92) S. Leonis pp. sermo (M. 54, 235-7); [32] (p. 393-408) S. Gregorii pp. hom. in ev. s. Mar. *Maria magdalena et maria iacobi* (M. 76, 1169-74); [33] (p. 410-5) Lectiones ex Act. Apost., c. I; II, 41-47; [34] (p. 415-21) *Sermo s. leonis papę* (*Flor. Casin.*, II, p. 76-7 ex hoc cod.); [35] (p. 421-6) S. Augustini sermo (M. 38,1209-11, lin. 4); [36] (p. 426-30) *Sermo s.* (*Augustini ep.*) (M. 39, 2082-3. Cf. M. 47, 1233, ser. 177); [37] (p. 430-51) S. Gregorii pp. hom. in ev. s. Mar. *Recumbentibus undecim discipulis* (M. 76, 1213-9); [38] (p. 451-6) Lectiones ex Act. Apost., c. II, 1-39; [39] (p. 457-62) *Sermo s. augustini ep.* 43 Caillau; [40] (p. 462-5) S. Augustini sermo (M. 39, 1673-4); [41] (p. 465-8) *Sermo s. augustini ep.* (M. ib., 2093-4); [42] (p. 468-72) *Sermo s. augustini ep.* (M. ib., 2094-5. Cf. M. 47, 1234, ser. 186); [43] (p. 472-502) S. Gregorii pp. hom. in ev. s. Ioan. *Si quis diligit me* (M. 76, 1220-7).

Membr., mm. 350 × 250, pp. 502 (numeratio a n. 3 incipit). Duplici columna, pernitida littera Langob.-Casin., iussu Desiderii abbatis, *fr. Leo* an. 1072 codicem hunc pulcherrimum exaravit, quem propriis sumptibus compositum *fr. Iohannes* Casin. monachus, super altare s. Benedicti devotus obtulit (Cf. *Bibl. Casin.*, II, p. 398). Initiales litteras auro et coloribus variis

fulgentes, maximaque cum arte ac elegantissime depictas, animalibus foliisque inter se connexis exornatas cod. exhibet (Cf. *Pal. Cas. Long.*, tab. IX-XIV, XLIV), simul cum quinque imaginibus (pp. 3, 5, 317, 319) atramento m'rum in modum delineatis (*Bibl. Casin.*, p. 397 ; *Min. Cas.*, tab. IX-XII ; L. Tosti, *Vita di S. Benedetto*, Montecassino, 1892, p. 201 ; Bertaux, op. cit. in cod. 73, pp. 68, 81, 82). De primae imaginis interpretatione *Bibl. Casin.*, (ib.) diffuse tractat ; secunda nuntium Angeli ad B. Virginem, tertia Angeli apparitionem Iosepho lectulo decumbenti, Magorum adorationem quarta ac denique quinta Christi ascensionem repraesentat. Maiusculae litterae coloribus variis distinguuntur. Tituli rubri. Pp. 167, 233 recentior manus Gothico charactere exscripsit. P. 439 membranula est refecta et p. 23 vacua. In p. 501 rudis columnarum adumbratio conspicitur, et in ultima pag. (502) *Rota* quam dicunt *fortunae*, manus aevi recentioris (Cf. *Bibl. Casin.*, ib., p. 368) — Cf. Gatt., *Hist.*, II, 469 ; Montf., I, 222 ; Car., I, 237, 270 sq., 279 ; II, 150 ; *Bibl. Casin.*, I, VI, XXXIV-V et l. cit. ; Tosti, 333 ; Bertaux, op. cit., pp. 167, 195, 197, 202 et tab. 68, 81, 82 ; Marignan, op. cit. in cod. 73, pp. 28, 38 ; J. A. Herbert, *Illuminated Mss.*, p. 164 ; F. von Baldass, *Zur initialornamentik der süditalienischen Nationalschrift* in *Anzeiger d. phil. hist. Kl. d. Kais. Akad. d. Wiss. in Wien*, n. XXV, Dec. 1911, p. 7 ; Thompson, op. cit. in cod. 3, pp. 350, 355, et tab. 122 ; Loew, *The Benev. Script*, 50, 214, 245, 277, 298, 320, 329, 330, 343. — Scripturae specimina in Caillau, n. 1 ; Fraia, n. 1 ; *Bibl. Casin.*, II, tab. XII ; *Pal. Cas. Long.*, tab. XLV ; Loew, *Script. Benev.*, tabb. 67, 68.

100 HH (ext. 100 et 211 ; int. 1073).

Sermones et homiliae diversorum Patrum.

Sermones et homiliae de tempore et de sanctis : [1] (p. 1-4) S. Augustini sermo (M. 39, 2167, lin. 14 — 2168 inter supposititios. Inc. acephalus : *hominis nemo presumit*) ; [2] (p. 4-7) *Sermo beati augustini ep.* 42 Caillau (ex hoc cod.) ; [3] (p. 7-12) *Omelia ven. bede presb.* in ev. s. Luc. *Egressus Iesus perambulabat hiericho* (Exp. in Luc. M. 92, 559, lin. 19 ab imo — 562, lin. 21) ; [4] (p. 12-4) ⟨S. Epiphani ep.⟩ sermo (*Flor. Casin.*, I, p. 186-7. Des. incompletus : *quod abebat.* V. cod. 12, p. 339) ; [5] (p. 15-7) In nat. s. Andreae ap. S. Gregorii pp. hom. in ev. s. Ioan. *Ambulans dominus iesus* (M. 76, 1093-5) ; [6] (p. 17-21) Dom. I Adv. S. Gregorii pp. hom. in ev. s. Luc. *Erunt signa* (M. ib., 1077-81) ; [7] (p. 21-5) Dom. II Adv.

S. Gregorii pp. hom. in ev. s. Ioan. *Miserunt iudei ab ierosolimis* (M. ib., 1099-103); [8] (p. 25-8) Dom. III Adv. S. Gregorii pp. hom. in ev. s. Matt. *Cum audisset iohannes* (M. ib., 1095-9); [9] (p. 28-8) Dom. IIII Adv. S. Gregorii pp. hom. in ev. s. Luc. *Anno quintodecimo imperii* (M. ib., 1160-70); [10] (p. 38-43) *In hoctaba domini ante natale.* Ven. Bedae hom. in ev. s. Matt. *Missus est Gabrihel* (M. 94, 9-14); [11] (p. 43-6) In vig. nativ. Domini. Ven. Bedae hom. (M. ib., 31-4); [12] (p. 47-51) In nativ. Domini. *Sermo s. Ambrosii ep.* (desumptus ex Expos. in Lucam. M. 15, 1646, n. 36 — 1652, n. 49. Inc. *De ortu salvatoris.* Des. *carnis etatem*); [13] (p. 51-3) In nat. Domini. *Sermo Beati agustini ep.* (M. 39, 1659-61); [14] (p. 53-4) S. Gregorii pp. hom. in ev. s. Matt. *Exiit edictum* (M. 76, 1103-5); [15] (p. 54-8) In nat. Domini. *Sermo beati agustini ep.* (ex sermone Contra Iudaeos, Paganos et Arianos. M. 42, 1123-7, c. XI — c. XVII, lin. 4. Inc. *Vos inquam convenio o iudei.* Des. *nichil querere debeatis.* In marg. inf. p. 57 notae musicae pro versum sybillinorum cantu indicantur; alii versus: *In manus tuas* desiderantur); [16] (p. 58-60) In nat. s. Stephani. *Sermo S. agustini ep.* (M. 39, 2145-6); [17] (p. 60-2) S. Maximi sermo (M. 54, 379-84); [18] (p. 62-7) In nat. s. Ioannis ap. Ven. Bedae hom. in ev. s. Ioan. *Dixit iesus petro* (M. 94, 44-9); [19] (p. 67-8) In nat. Innoc. S. Augustini sermo. 110 Mai I; [20] (p. 68-9) *Sermo s. augustini ep.* (*Flor. Casin.*, II, p. 78); [21] (69-72) Ven. Bedae hom. in ev. s. Matt. *Angelus domini apparuit* (M. 94, 50-3); [22] (p. 72-4) In Epiphania S. Maximi sermo (M. 54, 283-6); [23] (p. 74-5) *Sermo s. augustini ep.* (M. 38, 1026-8); [24] (p. 75-8) S. Gregorii pp. hom. in ev. s. Matt. *Cum natus esset* (M. 76, 1110-4, lin. 23); [25] (p. 79-82) Dom. I p. Epiph. Ven. Bedae hom. in ev. s. Luc. *Cum factus esset iesus* (M. 94, 63-8. Inc. *Aperta nobis est fratres karissimi sancti evangelii*); [26] (p. 82-8) In Oct. Epiph. Ven. Bedae hom. in ev. s. Matt. *Venit iesus a galilea* (M. ib., 58-63); [27] (p. 88-94) Dom. II p. Epiph. Ven. Bedae hom. in ev. s. Ioan. *Nuptię facte sunt* (M. ib., 68-74); [28] (p. 94) Dom. III p. Epiph. S. Ambrosii *Tractatus* in ev. s. Luc. *Regressus est iesus* (M. 15, 1709, n. 43 — 1710, n. 46 ex Comm. in Lucam); [29] (p. 95-6) In Purif. b. Mariae virg. *Sermo S. Agustini ep.* (Inc. *Sic namque fratres olim prophete.* Des. *invenerunt excelsum.* M. 39, 1998, lin. 34 — 1999, lin. 35. — Cf. M. 47, 1231-2, ser. 128); [30] (p. 96-7) *S. Augustini ep.*

sermo (*Flor. Casin.,* II, p. 78-9 ex hoc cod. Cf. M. ib., 1191, ser. 370); [31] (p. 97-102) Ven. Bedae hom. in ev. s. Luc. *Postquam impleti sunt* (M. 94, 79-83); [32] (p. 103-5) S. Leonis pp. sermo (M. 54, 346-9); [33] (p. 105-7) S. Leonis pp. sermo (M. ib., 372-5); [34] (107-10) In die Paschae. S. Gregorii pp. hom. in ev. s. Mar. *Maria magdalene et maria iacobi* (M. 76, 1169-74); [35] (p. 110-1) 37 Mai I (inter s. Augustini serm.); [36] (p. 112-3) Fer. II p. Pascha. S. Gregorii pp. hom. in ev. s. Luc. *Exeuntes duo ex discipulis* (M. 76, 1182-3); [37] (p. 113-7) Fer. IIII p. Pascha. S. Gregorii pp. hom. in ev. s. Ioan. *Manifestavit se iesus* (M. ib., 1184-8); [38] (p. 117-8) Sabb. p. Pascha S. Gregorii pp. hom. in ev. s. Ioan. *Cum esset sero* (M. ib., 1198-9, lin. 30. Des. *qui post resurrectionem*); [39] (p. 119-21) Absque titulo inc. *Mulierem dicit sanctam* (*Flor. Casin.,* II, p. 79-81 ex hoc cod.); [40] (p. 121-6) Dom. III p. oct. Paschae. Ven. Bedae hom in ev. s. ⟨Ioan.⟩ *Vado ad eum* (M. 94, 158-63); [41] (p. 126-31) Dom. IIII p. oct. Paschae. Ven. Bedae hom. in ev. s. Ioan. *Amen amen dico vobis* (M. ib., 163-8); [42] (p. 131-4) *Sermo s. augustini in vig. de ascensa domini* in ev. s. Ioan. *Sublevatis Iesus oculis* (Tract. CIV in Ioan. M. 35, 1901-4); [43] (p. 134-9) S. Gregorii pp. hom. in ev. s. Marc. *Recumbentibus undecim discipulis* (M. 76, 1213-9); [44] (p. 139-44) Dom. I p. Ascens. Dom. Ven. Bedae hom. in ev. s. Ioan. *Cum venerit paracletus* (M. 94, 181-9); [45] (p. 144-7) In Vig. Pent. Ven. Bedae hom. in ev. s. Ioan. *Si diligitis me* (M. ib., 189-97); [46] (p. 147-54) Dom. Pentecostes. S. Gregorii pp. hom. in ev. s. Ioan. *Si quis diligit me* (M. 76, 1220-7); [47] (p. 154-9) Dom. oct. Pentec. Ven. Bedae hom. in ev. s. Ioan. *Erat homo ex phariseis* (M. 94, 197-202); [48] (p. 159-62) Dom. I p. Pentec. *Omilia ven. bede presb.* in ev. s. Luc. *Estote misericordes* (ex Comm. in Luc. M. 92, 408 C-410 C; M. 94, 176-8 inter hom. subdit.; *Flor. Casin.*, II, p. 103-5); [49] (p. 162-8) Dom. II p. Pentec. *Omilia ex comm. bede presb.* in ev. s. Luc. *Cum turbę irruerent* (ex tribus homeliis coalescit, quarum prima inter Bedae hom. subdit. M. 94, 278-80, lin. 16, secunda inter s. Maximi hom. M. 57, 723-4 et tertia in *Flor. Casin.*, II, p. 81-2 legitur); [50] (p. 168-71) Dom. III p. Pentec. *Ommilia beati gregorii quam adbreviavit beda presb.* in ev. s. Luc. *Erant appropinquantes ad iesum* (M. 94, 274-6. Des. *abscidere debeat etiam concessa*); [51] (p. 171-2) *Unde supra domini ambrosii* (sermo depromptus ex Ambrosii Expos.

in Luc. M. 15, 1845, lin. 8 — 1846, lin. 25); [52] (p. 172-8) Dom. IIII p. Pentec. S. Gregorii pp. hom. in ev. s. Luc. *Homo quidam fecit cęnam magnam* (M. 76, 1266-72, lin. 22); [53] (p. 179-84) *In nomine domini. In primis incipit omelia beati petri apostoli.* Ven. Bedae hom. in ev. s. Matt. *Venit iesus in partes cęsareę* (M. 94, 219-24); [54] (p. 184-9) In nat. s. Pauli ap. ⟨Origenis⟩ sermo (depromptus est ex Comm. in Matt. M. P. G., 13, 1313, n. 21 — 1330, n. 25. Inc. *Cum cuidam adolescenti se cupienti sequi... quo audito petrus dixit ad iesum. ecce nos reliquimus omnia et secuti sumus te, quid utique erit nobis? Et hoc poterit quis et simpliciter interpretari.* Des. *possidebit vitam ęternam*); [55] (189-90) S. Maximi sermo (M. 57, 691-4); [56] (p. 190-7) In Transfig. Domini. Ven. Bedae hom. in ev. s. Matt. *Assumpsit iesus petrum* (M. 94, 96-101); [57] (p. 197-201) In Assump. b. Mariae virg. Pauli Diaconi hom. in ev. s. Luc. *Intravit iesus in quoddam castellum* (M. 95, 1565-9); [58] (p. 201-3) *Sermo s. iohannis os aurei in s. marię* (*Flor. Casin.*, II, p. 82-83 ex hoc cod.) praevia Hincmari subnexione: *Hanc autem suprascripti libelli* eiusdem carminis de ortu b. Mariae virg. (*Bibl. Casin.*, II, p. 408. Cf. infra p. 205); [59] (p. 203-5) *Sęrmo s. marię in laude eius de puero hebreo* (*Flor. Casin.*, ib., p. 83-4 ex hoc cod. Cf. Origenis opp. omnia edit. a Delarue, tom. III, Parisiis, 1740, vetus interpretatio, p. 682-690, n. 21-25); [60] (p. 205-7) Hincmari Libellum de ortu b. Mariae virg. (in cod. *versi. marii. episcopi in sancte marię.* Ed. Traube L. in M. G. H. *Poet. lat. medii aevi*, t. III, p. 410-2, v. 1-72. Libelli subnexio: *Hanc autem* supra p. 201 legitur); [61] (p. 207-12) In nat. b. Mariae virg. *Sermo Beati ambrosii ęp.* Desumptus ex s. Ambrosii Libro de Virginibus et De institutione virginum (M. 16, 220, n. 6 — 223, n. 17; 328, n. 33 — 336, n. 64. Inc. *Omnibus nobis dilectissimi utriusque sexus... et reddo altissimo vota mea. Veniet tunc et eva reddita supernę gratię per hanc dignam deo virginem mater. quę nobis non solum virginitatis incentivum attulit.* Des. *per quem omnia et nos per ipsum. Qui vivit... amen.*); [62] (p. 212-6) *In sancti michahelis archangeli* ⟨Pauli Diaconi⟩ hom. (M. 95, 1522-5); [63] (p. 216-8) *Omelia beati hieronimi presb.* in ev. s. Matt. *Accesserunt discipuli* (desumpta ex Comment. in Matt. M. 26, 132-135, lin. 13. Inc. *Quod sepę monui.* Des. *propter angelos*); [64] (p. 219-22) ⟨Origenis⟩ hom. (*Flor. Casin.*, II, p. 84-6 ex hoc cod.); [65] (p. 222-30) Dom. II p. oct. Apost. *omelia eiusdem origenis* in ev.

s. Matt. *Attendite a falsis prophetis* (COMBEFIS, V, p. 243-6); [66] (p. 230-3) Dom. III p. oct. Apost. Ven. Bedae hom. in ev. s. Luc. *Homo quidam erat dives* (Expos. in Luc. M. 92, 529-31, lin. 6); [67] (p. 233-4) S. Hieronymi epis. 121 pars. (M. 22, 1020, lin. 17 — 1021, lin. 32. Inc. absque titulo: *Theophilus antiochenę ecclesię septimus*. Des. *ut metamus in benedictionem*); [68] (p. 234-8) Dom. IIII p. oct. Apost. Homilia sumpta *ex comm. ven. bede presb.* in ev. s. Luc. *Quidam legis peritus* (ex Expos. in Luc. M. 92, 467, lin. 10 ab imo — 470, lin. 15 ab imo); [69] (p. 238-43) Dom. V p. oct. Apost. *Sumta lectio ex verbis beatorum doctorum augustini. et gregorii. et bede presb.* in ev. s. Luc. *Duo homines ///// scenderunt in templum* (*Flor. Casin.,* ib., p. 86-8 ex hoc cod.); [70] (p. 243-8) Dom. I p. s. Laur. *Lectio eiusdem ven. bede presb.* in ev. s. Mar. *Exiens iesus de finibus Tyri* (M. 94, 290-3); [71] (p. 248-53) *Omelia bede presb.* in ev. s. Luc. *Dum iret iesus* (*Flor. Casin.*, ib., p. 88-90 ex hoc cod.); [72] (p. 253-62) In decoll. s. Ioannis B. Ven. Bedae hom. in ev. s. Mar. *Misit herodes* (M. 94, 237-43); [73] (262-5) Dom. p. s. Laur. *Omelia lectionis ex comm. ven. bedę presb.* in ev. s. Matt. *Nemo potest duobus dominis servire* (ex Expos. in Luc., lib. V, c. XVI et lib. IV, c. XII. M 92. Inc. *Nemo potest... quia non valet simul.* Des. *et hoc nimirum ex abundanti superadditur.*); [74] (p. 265-6) *Unde supra* (ex s. Ambrosii Expos. in Luc. M. 15, 1819, lin. 17 — 1820, lin. 24. Inc. *Quia plerumque devotio fidei.* Des. *Quorum presidio*). Expositionem pars ultima sequitur (p. 267) homiliae quae p. 238 legitur (*Flor. Casin.,* ib., p. 88. Inc. *ad mortem de diabolo vero — omnibus sanctis. Per eundem... Amen*); [75] (p. 267-8) In nat. s. Laur. S. Maximi sermo (M. 57, 413-4); [76] (p. 268-9) S. Maximi sermo (M. ib., 681-2); [77] (p. 269-70) S. Maximi sermo (M. ib., 679-80); [78] (p. 270-5) Dom. I p. s. Laur. Ven. Bedae hom. (v. supra p. 243); [79] (p. 275-9) Dom. II p. s. Laur. Ven. Bedae hom. (v. supra p. 248); [80] (p. 279-82) Dom. III p. s. Laur. Ven. Bedae hom. (v. supra p. 262); [81] (p. 282-5) *Sermo beati ambrosii ep.*; [82] (p. 285-8) *Omelia ven. Bede presb.* in ev. s. Luc. *Ibat iesus in civitate* (M. 52, 487-90 inter s. Petri Chrys. opp.); [83] (p. 288-90) Ven. Bedae hom. nullo praeposito titulo (M. 94, 299-300 inter subdititias); [84] (p. 290-3) Dom. V p. s. Laur. *Omelia ven. Bede presb.* in ev. s. Luc. *Cum intrasset iesus* (ex Expos. in Luc. M. 92, 510-3, lin. 12); [85] (p. 293-4) Dom. VI p. s. Laur. *Omelia beati augustini ep.* in ev.

s. Matt. *Accesserunt ad iesum saducei* (excerpta ex s. Hilarii Comm. in Matt. M. 9, 1045, n. 3 — 1047, lin. 9. Des. *deo placita perfungebatur*); [86] (p. 294-9) *Omelia S. iohannis grisostomi* (*Flor. Casin.*, ib., p. 90-3. Desumpta est ex Op. Imperf. in Matt. V. S. Ioannis Chrysos. opp. omnia edit. a B. de Montfaucon, tom. VI, Parisiis, 1724, p. 177, lin. 7 ab imo — 180, lin. 37, paucis omissis); [87] (p. 299-301) Dom. VII p. s. Laur. *omelia eiusdem severiani ep.* (M. 57, 502-6 inter s. Maximi hom.); [88] (p. 301-2) *tractus s. hilarii ep.* 3 Mai, I (p. 490); [89] (p. 302-3) *Item unde supra domni hieronimi* (depromptus ex Comm. in Matt. M. 26, 56, lin. 23 — 57, lin. 23. Inc. *Et venit in civitatem suam*); [90] (p. 303-10) Dom. VIII p. s. Laur. *Omelia... quam paulus diaconus de dono dei composuit* in ev. s. Matt. *Simile est regnum cęlorum* (*Bibl. Patrum*, Lugduni, 1677, tom. XXVII, p. 484-6); [91] (310-2) Dom. VIIII p. s. Laur. *ex comm. beati iohannis constant.* in ev. s. Matt. *Abeuntes pharisęi* (M. P. G, 56, 866-8. Inc. *Omnis malitia confunditur.* Des. *utilia sicut deus*); [92] (p. 312-4) *Ex comm. beati hieronimi unde supra* (ex Comment. in Matt. M. 26, 168, lin. 4 — 169, lin: 18 ab imo); [93] (p. 314-9) Dom. X p. s. Laur. *ex comm. bedę presb.* in ev. s. Matt. *Loquente iesu ad turbas* (*Flor. Casin.*, ib., p. 93-6 ex hoc cod.); [94] (p. 319-20) Dom. XI p. s. Laur. *tractatus beati hieronimi presb.* in ev. s. Matt. *Simile est regnum celorum* (Combefis, I, p. 754-5 cum conclusione desumpta ex eiusdem Hier. Comm. in Matt., cap. XIII, v. 43. — M. 26, 97. Des. *in regno patris sui. qui vivit...*); [95] (p. 320-8) Dom. XIII p. s. Laur. S. Gregorii pp. hom. in ev. s. Luc. *Cum appropinquaret iesus hierusalem* (M. 76, 1294-301); [96] (p. 328-33) Dom. XIII p. s. Laur. *ex comm. Iohannis constant.* in ev. s. Mar. *Interrogavit iesum unus de scribis* (M. P. G., 872, lin. 4 — 875, lin. 32. Inc. *Pharisei autem... Frequenter iudęi.* Des. *melius cognoscens eum per ipsum*); [97] (p. 333-4) Dom. VI ante nat. Dom. *sermo beati maximi ep.* in ev. s. Ioan. *Cum sublevasset ergo oculos iesus* (*Flor. Casin.*, ib., p. 96 ex hoc cod.); [98] (p. 334-7) Dom. V ante nat. Dom. *sermo cesarii ep.* (M. 57, 843-6 inter s. Maximi suppos. serm.); [99] (p. 337-9) In nat. s. Andreae. S. Gregorii pp. hom. in ev. s. Matt. *Ambulans iesus iuxta mare galileę* (M. 76, 1093-5); [100] (p. 339-45) In nat. unius apos. S. Gregorii pp. hom. in ev. s. Ioan. *Hoc est preceptum meum* (M. ib., 1205-10); [101] (p. 345-55) In nat. plur. mart. ⟨S. Gregorii pp.⟩

hom. in ev. s. ⟨Luc.⟩ *Designavit dominus et alios septuaginta duos* (M. ib., 1139-49); [102] (p. 355-64) In nat. unius mart. S. Gregorii pp. hom. in ev. s. Luc. *Si quis venit ad me* (M. ib., 1275-81); [103] (p. 364-70) In nat. unius mart. sive conf. S. Gregorii pp. hom. in ev. s. ⟨Luc.⟩. *Si quis vult post me venire* (M. ib., 1232-8); [104] (p. 370-7) In nat. plur. mart. S. Gregorii pp. hom. in ev. s. Luc. *Cum audieritis prelia* (M. ib., 1259-65); [105] (p. 377-8) S. Gregorii pp. hom. in ev. s. Luc. *Sint lumbi vestri precincti* (M. 76, 1123-4, lin. 41 Des. mutila: *et cum tempus propinquarit*).

Membr., mm. 350 × 260, pp. 378. Littera Benev. saec. XI, columnis binis perscriptus, cod. acephalus incipit ac mutilus desinit. Initialium litterarum aliae atramento tt. delineatae, aliae impolite rubro colore sunt depictae. Folia complura humore pessumdata ac scriptura nonnullis in locis evanida. In marg. infer. p. 57 notae musicales conspiciuntur pro cantu Sybillae versuum qui in eadem pagina incipiunt. P. 218 vacua et in marginibus pp. 2, 25, 193, 376 calami probationes occurrunt. In summo p. 1 margine recentior manus adiecit: *incipientes ab evangelio. Egressus iesus perambulabat in ierico.* — Cf. Montf., I, 222; Caillau, 9; Beth., XII, 500; Tosti, I, 312 sqq.; M. G. H., tom. cit., p. 406; Cipolla, op. cit. in cod. 98, p. 13; Loew, *The Benev. Script,* 221, 343. — Characterum specimen in *Bibl. Casin.*, II, tab. XII.

101 HH (ext. 101 et 199; int. 1021).

Lectionarius.

[1] (p. 1-11) Lectiones ex Cant. Cantic., c. V, 2-VIII; [2] (11-9) *Sermo S. augustini* (M. 39, 1997-8. Des. *invenerunt excelsum*); [3] (p. 19-24) *Sermo S. augustini ep.* (*Flor. Casin.*, II, p. 78-9); [4] (p. 24-34) Ven. Bedae hom. in ev. s. Luc. *Postquam impleti sunt* (M. 94, 79-83); [5] (p. 34-8) In Annunt. s. Mariae. Lectiones ex Isaia, c. II, 1-17; VII, 10-7; XI, 1-10; [6] (p. 38-53) *Tractatus S. ambrosii ep.* (ex Comm. in Luc. M. 15, 1633-43. Inc. *Eodem tempore missus est... Latent quidem divina mysteria* Des. *inanes autem dies impiorum*); [7] (p. 53-61) S. Augustini hom. in ev. s. Luc. *Missus est angelus.* 5 Caillau (ex hoc cod.); [8] (p. 61-72) In assumpt. b. Mariae virg. Lectiones ex Cant. Cantic., c. I-V, 2; [9] (p. 73-152) *Sermo S. Ieronimi presb.* (est epis. 9. M. 30, 126-47); [10] (p. 152-67) Pauli Diaconi hom. in ev. s. Luc. *Intravit iesus in quoddam castellum* (*Flor. Casin.*, II, 52-5); [11] (p. 167-82). Oct. s. Ma-

riae. *Sermo domni autperti abb.* (M. 39, 2129-34. Ser. 208 append. inter S. Augustini serm.); [12] (p. 182-9) *Omelia s. augustini ep.* in ev. s. Luc. *Intravit iesus in quoddam castellum* (M. 38, 616-8; 47, 1165-6 et *Flor. Casin.*, II, p. 97); [13] (p. 189-201) In nat. b. Mariae. *Sermo S. ambrosii ep.* (desumptus ex Libro de Virg. et De instit. virginum. M. 16, 220, n. 6-223, n. 17; 328, n. 33-336, n. 64. Inc. *Omnibus nobis dilectissimi utriusque sexus... et reddo altissimo vota mea. Veniet tunc et eva reddita supernę gratię per hanc dignam deo virginem mater quę nobis non solum virginitatis incentivum attulit.* Des. *per quem omnia et nos per ipsum. Qui vivit... amen.*); [14] (p. 201-14) S. Petri Damiani hom. in ev. s. Matt. *Liber generationis* (M. 144, 748-53. Des. *in nativitate matris christi.*); [15] (p. 214-306) Severii Sulpicii Vita s. Martini ep. (B. H. L., n. 5610-5615. Dialogi inc. *Ego plane inquit gallus.* Des. *angelus nuntiaverat.* M. 20, 200, lin. 10 ab imo-211, lin. 18); [16] (p. 306-18) *In dedicatione ecclesię s. martini.* Lectiones ex II Paral., c. I-II, 12; II, 17-III, 9; IV, 19-VI, 21; VI, 29-31; VI, 40-VII, 10; [17] (p. 318-29) *Sermo ven. bede presb.* (M. 94, 433-9); [18] (p. 329-37) *Ex commentariis ven. bede presb.* in ev. s. Luc. *Ingressus iesus perambulabat iericho* (M. 92, 559-662. Inc. *Quę impossibilia sunt apud homines.* Des. *benigne pro nobis. Qui vivit... amen*); [19] (p. 337-60) Pass. s. Matthaei ap. et evang. (B. H. L., n. 5691, prol. omisso); [20] (p. 360-9) S. Petri Damiani hom. in ev. s. Matt. *Cum transiret Iesus* (M. 144, 788-94 nonnullis omissis); [21] (p. 369-73) *Sermo s. severiani ep.* (desumptus ex serm. 29 et 28 s. Petri Chrysol. M. 52, 278-84. Inc. *Dum matheum publicanum ad apostolatus.* Des. *ut dives haberetur in cęlo*); [22] (p. 373-405) *Sermo ven. paulini legionensis britannicę urbis ep. de translatione s. mathei apostoli ab ethiopia in britanniam. Itemque de britannia in italiam.* (B. H. L., n. 5694 et *Acta SS.*, Sept., VI, 210, n. 53-71); [23] (p. 409-36) Pass. s. Erasmi ep. (B. H. L., n. 2585); [24] (p. 436-46) Pass. ss. Marcellini, Petri et soc. (ib., n. 5231); [25] (p. 446-70) Pass. s. Erasmi ep. (ib., n. 2584); [26] (p. 470-90) Pseudo-Ambrosii Tractatus de Trinitate (M. 17, 509-46. In ms. *Tractatus s. Ambrosii ep. In honore s. Trinitatis*); [27] (p. 491-501) Vita s. Dominici abb. Sorani (B. H. L., n. 2244); [28] (p. 503-8) *Tractatus s. Augustini ep.* in ev. s. Ioan. *Ego sum vitis vera* (M. 35, 1839-42. Des. incompletus: *ut faciant ea*).

Membr., mm. 370 × 250, pp. 508. Littera Benev. saec. XI, duplici columna codex est descriptus. Initiales litteras maiores auro et coloribus, minores coloribus tantum pulchre depictas (v. *Pal. Cas. Long.*, tab. IV) et maiusculas variis distinctas coloribus offert. Tituli rubri. Pp. 501-508 super abrasam membranam manus altera aliquantulum recentior exaravit; p. 501-2 per medium excisae. — Cf. *Chron. Casin. ed. a D. Angelo De Nuce,* Lutetiae Paris., 1668, p. 272; MONTF., I, 222; CAILLAU, 9; CAR., I, 278; BETH., XII, 500; TOSTI, I, 300; R. A. LIPSIUS, *Die apokryphen Apostelgeschicten und Apostellegenden,* I (1883), 139, 148, 411 sq.; CIPOLLA, op. cit. in cod. 98, p. 13; S. FERRARO, *La Colonna del Clero Pasquale di Gaeta,* Napoli, 1905, p. 30 sq.; LOEW, *The Benev. Script,* 343; M. INGUANEZ, *I sermoni sui Vangeli del vescovo latino Epifanio nei codici Cassinesi* in *Rivista Storica Bened.,* an. X, 1915. — Scripturae specimina in *Bibl. Casin.,* II, tab. XIII; FERRARO, op. cit., p. 37.

102 H (ext. 102 et 120; int. 1094).

Sermones et homiliae diversorum Patrum.

In nomine sanctę trinitatis. Incipit omelie a sabbato sancto usque in adventum domini: [1] (p. 1-4) *Sermo S. augustini ep.* 166 MAI, I; [2] (p. 4-6) *Expositio beati hieronimi presb.* in ev. s. Matt. *Vespere sabbati* (desumpta ex Comm. in Matt. M. 26, 223-6, lin. 34. Des. *et sanguinem salvatoris*); [3] (p. 6-9) *Sermo S. severiani ep. de resurrectione* (M. 52, 408-11 inter s. Petri Chrys. sermones. Inc. *Aliquando nos tacere et vigiliarum labor.* Des. *desiderat evenire*); [4] (p. 9-11) *Item unde supra.* 22 CAILLAU; [5] (p. 11-3) *Item unde supra.* 34 MAI, I (inter s. Augustini serm. Des. mutilus: *sed discendit. ceci...*); [6] (p. 13-4) 60 CAILLAU (Inc. mutilus: *de viribus animi sui*); [7] (p. 14-7) *Sermo unde supra* (M. 57, 609-12 inter s. Maximi serm.); [8] (p. 17-9) *Sermo unde supra* (M. ib., 612-4); [9] (p. 19-20) *Sermo unde supra* (M. ib., 613-6); [10] (p. 20-7) *Sermo ben. bede presb. de lectione evangelice que consimilis est evangelii iohannis* (M. 94, 149-54); [11] (p. 27-32) S. Gregorii pp. hom. in ev. s. Mar. *Maria magdalene et maria iacobi* (M. 76, 1169-74); [12] (p. 32-3) *Item unde supra de resurrectione domini.* 37 MAI, I (inter s. Augustini serm.); [13] (p. 33-5) Fer. II p. Pascha S. Gregorii pp. hom. in ev. s. Luc. *Duo ex discipulis* (M. 76, 1182-3); [14] (p. 35-7) *Item unde supra* (M. 38, 1117-20 inter s. Au-

gustini serm. Inc. *Hodierna die, idest nocte*); [15] (p. 37-42) Fer. III p. Pascha. ⟨Rabani Mauri⟩ hom. in ev. s. Luc. *Stetit Iesus* (M. 110, 147-51); [16] (p. 42-9) Ven. Bedae hom. (M. 94, 139-44); [17] (p. 49-54) Fer. IIII p. Pascha. S. Gregorii pp. hom. in ev. s. Ioan. *Manifestavit se iterum iesus* (M. 76, 1184-8); [18] (p. 54-64) Fer. V p. Pascha. S. Gregorii pp. hom. in ev. s. Ioan. *Maria stabat* (M. ib., 1189-98); [19] (p. 64-70) Fer. VI p. Pascha. Ven. Bedae hom. in ev. s. Matt. *Undecim discipuli* (M. 94, 144-9); [20] (p. 70-3) *Unde supra.* ⟨S. Augustini⟩ tractatus in Ioan. (M. 35, 1955-8, lin. 5. Inc. *Sublatum esse dominum de monumento.* Des. *dixit mihi*); [21] (p. 73-81) Sabb. S. Gregorii pp. hom. in ev. s. Ioan. *Una sabbati* (M. 76, 1174-81); [22] (81-9) Dom. oct. Paschae. S. Gregorii pp. hom. in ev. s. Ioan. *Cum sero factum esset* (M. ib., 1197-204); [23] (p. 89-91) *Sermo s. Augustini ep.* (ex tract. CXXI in Ioan. Inc. *Cum esset sero... Clavi enim manus fixerant.* Des. *quam bene caleat.* M. 35, 1958, lin. 5-lin. 5 ab imo); [24] (p. 91-5) Dom. I p. oct. Paschae. S. Gregorii pp. hom. in ev. s. Ioan. *Ego sum pastor bonus* (M. 76, 1127-30); [25] (p. 95-101) *Sermo s. augustini ep.* (est tract. in Ioan. XLVI. M. 35, 1127-32); [26] (p. 101-5) Dom. II p. oct. Paschae. Ven. Bedae hom. in ev. s. Ioan. *Modicum et iam* (M. 94, 154-8); [27] (p. 105-11) Dom. III p. oct. Paschae. Ven. Bedae hom. in ev. s. Ioan. *Vado ad eum* (M. ib., 158-63); [28] (p. 111-4) *Omelia beati Augustini ep.* (est Tract. in Ioan. XCIV. M. 35, 1867-70); [29] (p. 114-8) *Unde supra de eadem lectione* (est eiusdem Tract. in Ioan. XCV. M. ib., 1870-3); [30] (p. 118-24) Dom. IIII p. oct. Paschae. Ven. Bedae hom. in ev. s. Ioan. *Amen amen dico vobis* (M. 94, 163-8); [31] (p. 124-31) *In letania maiore.* Ven. Bedae hom. in ev. s. Luc. *Petite et dabitur vobis* (M. ib., 168-74); [32] (p. 131-3) In nat. ss. Philippi et Iacobi app. *Sermo beati augustini* in ev. s. Ioan. *Non turbetur cor vestrum* (est Tract. in Ioan. LXVII. M. 35, 1812-3); [33] (p. 133-5) *Sermo unde supra* (est eiusdem Tract. in Ioan. LXIX. M. ib., 1815-8); [34] (p. 135-8) *In vig. de ascensa Dom. Sermo beati Augustini ep.* in ev. s. Ioan. *Sublevatis iesus oculis* (est Tract. in Ioan. CIV. M. ib., 1901-4. Des. *longiorem. De eo quod ait... ut faciam*); [35] (p. 138-40) S. Maximi sermo (M. 57, 623-6); [36] (p. 140-7) S. Gregorii pp. hom. in ev. s. Mar. *Recumbentibus undecim discipulis* (M. 76, 1213-9); [37] (p. 147-9) ⟨S. Augustini⟩ *Sermo de ascensione domini nostri iesu*

christi (M. 38, 1209-11, lin. 4); [38] (p. 149-50) *Unde supra* (inter s. Augustini suppos. serm. M. 39, 2082-3); [39] (p. 150-52) *Unde supra* (ed. in *Flor. Casin.*, II, p. 76-7 ex cod. 99 ubi s. Leoni pp. tribuitur); [40] (p. 152-62) *Sermo s. leonis pape unde supra* (*Flor. Casin.*, ib., p. 98-102 ex hoc cod. Est versio sermonis S. Ioan. Chrys.); [41] (p. 162-72) Dom. I p. Ascen. Ven. Bedae hom. in ev. s. Ioan. *Cum venerit paraclitus* (M. 94, 181-9); [42] (p. 172-82) In vig. Pentecostes. Ven. Bedae hom. in ev. s. Ioan. *Si diligitis me* (M. ib., 189-97); [43] (p. 182-91) In die Pentecostes. S. Gregorii pp. hom. in ev. s. Ioan. *Si quis diligit me* (M. 76, 1220-7); [44] (p. 191-3) *Unde supra*. 43 CAILLAU (des. *cum apostolis suscipiamus*); [45] (p. 193-9) Dom. oct. Pentec. Ven. Bedae hom. in ev. s. Ioan. *Erat homo ex phariseis* (M. 94, 197-202); [46] (p. 199-203) Dom. I p. Pentec. *Omelia s. Augustini ep.* in ev. s. Luc. *Estote misericordes* (ex Bedae Comment. in Luc. M. 92, 408 C-410 C; M. 94, 276-8 inter Bedae hom. subdit. et *Flor. Casin.*, II, p. 103-5 ex hoc cod.); [47] (p. 203-6) *Sermo bede presb. super epistola pauli* ///// *unde supra* (depromptus ex Pseudo-Ambrosii Comment. in epis. ad Rom. M. 17, 124, lin. 3 — 126, lin. 27); [48] (p. 206-9) Dom. II p. oct. Pentec. *Tractatum s. ambrosii ep.* (ex s. doctoris Expos. in Luc. M. 15, 1717, lin. 19-1720); [49] (p. 209-12) *Expositio beati hieronimi presb. in epistola beati pauli ap. ad romanos* (ex Pseudo. Ambrosii Comment. in epis. ad Rom. M. 17, 90, lin. 3 — 92, lin. 16. Inc. *Sicut peregrini hominis*. Des. *filium eius declarat*); [50] (p. 212-5) *Omelia bede presb.* in ev. s. Luc. *Cum turbe irruerent* (ex Expos. in Luc. M. 92, 381-4, lin. 27); [51] (p. 215-24) Ven. Bedae hom. in ev. s. Luc. *Fuit in diebus herodis* (M. 94, 202-10); [52] (p. 224-30) Ven. Bedae hom. in ev. s. Luc. *Elisabeth impletum est tempus* (M. ib., 210-4); [53] (p. 230-1) *Sermo s. augustini ep.* 159 MAI, I; [54] (p. 231-3) *Unde supra* (est sermo 199 inter s. Augustini suppos. M. 39, 2117-8, et 91 inter s. Petri Chrysol. M. 52, 455-8. Des. *nativitatis dominice repleat cantilenam*); [55] (p. 234-5) ⟨S. Augustini⟩ sermo (M. 38, 1301-2); [56] (p. 235-8) In nat. ss. Ioannis et Pauli *ex comm. ven. vede presb.* (ex Expos. in Luc. M. 92, 487, lin. 21 — 489, lin. 36. Des. *condicio putaretur*); [57] (p. 238-45) In vig. s. Petri. Ven. Bedae hom. in ev. s. Ioan. *Dicit symoni petro* (M. 94, 214-9); [58] (p. 245-51) Ven. Bedae hom. in ev. s. Matt. *Venit iesus in partes cesaree* (M. ib., 219-24); [59] (p. 251-2) *Sermo bede presb.* (hic et

sequentes serm. inter s. Maximi hom. M. 57, 397-8); [60] (p. 252-3) *Cuius supra* (M. ib., 399-402); [61] (p. 253-5) *Sermo in natali s. petri ap.* (M. ib., 671-6); [62] (p. 255-7) *Unde supra* (M. ib., 402-6); [63] (p. 257-60) *Unde supra* (inter s. Augustini suppos. M. 39, 2125-6, lin. 17 ab imo. Des. *ad metam martyrii*); [64] (p. 260-5) *In nat. s. Pauli ap.* In ev. s. Matt. *Dixit symon petrus ad iesum. expositio eiusdem ex comm. origenis* (Inc. *Cum cuidam adolescenti se cupienti sequi... quo audito petrus dixit ad iesum ecce nos reliquimus omnia et secuti sumus te quid utique erit nobis? Et hoc poterit quis et simpliciter interpretari.* Des. *possidebit vitam eternam.* Cf. Origenis opp. omnia edit. a Delarue, tom. III, Parisiis, 1740, Vetus interpretatio, p. 682-90, n. 21-5); [65] (p. 265-80) Dom. III p. Pentec. S. Gregorii pp. hom. in ev. s. Luc. *Accesserunt ad iesum publicani* (M. 76, 1246-59); [66] (p. 280-91) Dom. IIII p. oct. Pentec. S. Gregorii pp. hom. in ev. s. Luc. *Homo quidam fecit cenam* (M. ib., 1266-74); [67] (p. 291-7) Dom. V p. nat. Apost. *Ex comm. beati hieronimi presb.* in ev. s. Matt. *Amen amen dico vobis. Nisi abundaverit iustitia vestra* (*Flor. Casin.*, II, p. 105-7 ex hoc cod.); [68] (p. 297-303) *Item unde supra* (*Flor. Casin.*, ib., p. 107-10 ex hoc cod.); [69] (p. 303-5) *In nocte apostolorum sermo sancti...* 52 Mai, I (inter s. Austini serm. Des. *eternę vitę ianuas patefecit. Prestante... Amen*); [70] (p. 305-10) In oct. apost. S. Maximi sermo in ev. s. Matt. *Iussit iesus discipulos* (M 57, 391-6); [71] (p. 311-4) In fest. s. Felicitatis. S. Gregorii pp. hom. in ev. s. Matt. *Loquente iesu* (M. 76, 1086-9); [72] (p. 314-20) Dom. I p. oct. apost. *Collecta de sanctis doctoribus Ambrosio. hieronimo. seu gregorio papa et beda.* 163 Mai, I; [73] (p. 320-8) Dom. II p. oct. apost. *Omelia Origenis* in ev. s. Matt. *Adtendite a falsis prophetis* (Combefis, V, p. 243-6); [74] (p. 328-30) *Sermo s. hieronimi presb. unde supra* (ex Comm. in Matt. M. 26, 49-51, lin. 13. Inc. *Adtendite a falsis prophetis... lupi rapaces. Hęc de omnibus quidem intellegi potest*); [75] (p. 330-3) Dom. III p. oct. apost. Ven. Bedae hom. in ev. s. Luc. *Homo quidam erat dives* (ex Expos. in Luc. M. 92, 529-31, lin. 6); [76] (p. 333-4) S. Hieronymi epis. 121 pars (M. 22, 1020, lin. 17 — 1021, lin. 32. Titulo praeposito Ηερῶ πρες inc. *Theophilus antiocenę ecclesię.* Des. *ut metamus in benedictione*); [77] (p. 334-7) ⟨Epiphanii epis.⟩ sermo (*Flor. Casin.*, II, p. 110-1 ex hoc cod. Cf. D. G. Morin, op. cit. in cod. 12, p. 335); [78] (p. 337-8) *unde supra sermo*

(depromptus ex s. Augustini Quaest. Evang., lib. II, c. XXXIV. M. 35, 1348-9 et *Flor. Casin.,* ib., p. 111 ex hoc cod.); [79] (p. 338-43) Dom. IIII p. oct. apost. Homilia sumpta *ex commen. bede presb.* in ev. s. Luc. *Quidam legisperitus* (ex Expos. in Luc. M. 92, 467, lin. 10 ab imo — 470, lin. 15 ab imo); [80] (p. 343-4) *Unde supra sermo s. augustini ep.* (ex Quaest. Evang., lib. II, c. XIX. M. 35, 1340-1); [81] (p. 344-9) Dom. V p. (dom. X) oct. apost. *Homilia ex comm. ven. bede presb.* in ev. s. Luc. *Duo homines ascenderunt in templum* (*Flor. Casin.,* II, p. 86-8); [82] (p. 349-52) *Unde supra* (*Flor. Casin.,* ib., p. 114 ex hoc cod.); [83] (p. 352-4) *Sermo S. augustini ep. unde supra* (*Flor. Casin.,* ib., p. 114-5 ex hoc cod.); [84] (p. 354-6) In nat. s. Laurentii. S. Maximi sermo (M. 57, 413-4); [85] (p. 356-7) S. Maximi sermo (M. ib., 681-2); [86] (p. 357-9) S. Maximi sermo (M. ib., 679-80); [87] (p. 359-61) S. Maximi sermo (M. ib., 675-8, lin. 3. Des. *non timere*); [88] (p. 361-2) In nat. b. Mariae virg. S. Petri Damiani hom. in ev. s. Matt. *Liber generationis* (M. 144, 748. Des. *super sedem meam.* Ib., lin. 7 ab imo); [89] (p. 363-73) *Omelia autperti abb.* in ev. s. Luc. *Intravit iesus in quoddam castellum* (M. 39, 2129-34. Ser. 208 append. inter s. Augustini serm.); [90] (p. 373-6) *Item sermo unde supra* (est sermo 12 inter s. Maximi supposititios. M. 57, 867-8); [91] (p. 376-80) *Sermo unde supra* (inter s. Augustini serm. M. 39, 2104-7); [92] (p. 380-7) Pauli Diaconi hom. in ev. s. Luc. *Intravit iesus in quoddam castellum* (*Flor. Casin.,* II, p. 52-5); [93] (p. 387-92) Pauli Diaconi hom. in ev. s. Luc. *Intravit iesus in quoddam castellum* (M. 95, 1565-9); [94] (p. 392-421) *Unde supra sermo beati hieronimi presb.* (est Ps.-Hieronymi epis. 9. M. 30, 126-47); [95] (p. 421-4) Hincmari Carmen de beata Maria (ed. Traube L. in M. G. H., *Poet. lat. medii aevi,* tom. III, p. 410-412. Nullus in cod. legitur titulus), subnexione postposita: *Hanc autem* (ib. V. cod. 100, pp. 201, 205); [96] (p. 424-6) *Item miraculum sanctissime dei genitricis hac semper virginis marie aput eius ecclesiam quod in puhero hebreo iestum est* (*Flor. Casin.,* II, p. 83-4); [97] (p. 426-31) Dom. I p. s. Laur. Ven. Bedae hom. in ev. s. Mar. *Exiens iesus de finibus tyri* (M. 94, 290-3); [98] (p. 431-6) Dom. II (XII) p. s. Laur. *Sermo beati augustini et ex comm. bede presb.* in ev. s. Luc. *Dum iret iesus* (*Flor. Casin.,* II, p. 88-90); [99] (p. 436-46) In decollatione s. Ioannis B. Ven. Bedae hom. in ev. s. Mar. *Misit herodes* (M. 94, 237-43); [100] (p. 446-8)

Ex comm. Ieronimi presb. in ev. s. Matt. *Audivit herodes* (M. 26, 100, lin. 5 — 102, lin. 28, Des. *sanguine respergendi*); [101] (p. 448-52) Dom. III p. s. Laur. Ven. Bedae hom. in ev. s. Matt. *Nemo potest duobus dominis servire* (ex Expos. in Luc. lib. V, c. XVI et lib. IV, c. XII. M. 92. Inc. *Nemo potest... quia non valet simul.* Des. *ex hoc nimirum ex abundanti superadditur*); [102] (p. 452-5) *Item unde supra ex comm. beati ambrosii ep.* (ex Expos. in Luc. M. 15, 1819, lin. 17 — 1821, lin. 23 ab imo. Inc. *Quia plerumque devotio fidei.* Des. *et ipse te enutriet*); [103] (p. 455-62) In nat. b. Mariae virg. *Sermo beati ambrosii ep.* (ex s. Ambrosii Libro de Virginibus et De instit. Virginum. M. 16, 220, n. 6 — 223, n. 17; 328, n. 33 — 336, n. 64. Inc. *Omnibus nobis dilectissimi utriusque sexus... et reddo altissimo vota mea. Veniet tunc et eva reddita superne gratię per hanc dignam deo virginem mater quę nobis non solum virginitatis incentivum attulit.* Des. *per quem omnia et nos per ipsum. Qui vivit... amen*); [104] (p. 462-6) *Unde supra* (M. 96, 269-71 inter s. Hildephonsi serm. dubios); [105] (p. 466-9) *Mense septembris sermo leonis pape* (M. 54, 453-6; [106] (p. 469-72) Dom. IIII p. s. Laur. *Sermo* (M. 52, 487-90 inter s. Petri Chrysologi opp.); [107] (p. 472-4) S. Maximi sermo (M. 57, 445-50); [108] (p. 475-7) *Omelia ven. bede presb.* in ev. s. Luc. *Ibat iesus in civitatem* (M. 94, 299-300 inter subdit.); [109] (p. 477-9) *Sermo unde supra* (desumptus ex S. Ambrosii Expos. in Luc. M. 15, 1745, n. 89 — 1746, n. 91. Inc. *Cum appropinquaret... Et hic locus utrumque redundat.* Des. *remedia vitandę mortis indulserit.* Cf. cod. 109, p. 340); [110] (p. 479-88) In fest. s. Matthaei ap. Ven. Bedae hom. in ev. s. Matt. *Vidit iesus hominem* (M. 94, 249-56); [111] (p. 488-92) Dom. V p. s. Laur. *Omelia ven. bede presb.* in ev. s. Luc. *Cum intrasset iesus* (ex Expos. in Luc. M. 92, 510-3, lin. 12); [112] (p. 492-4) Dom. VI p. s. Laur. *Omelia beati augustini ep.* in ev. s. Matt. *Accesserunt ad iesum sadducęi* (excerpta ex s. Hilarii Comm. in Matt. M. 9, 1045, n. 3 — 1047, lin. 9, Des. *de eo placita perfungebatur*); [113] (p. 494-500) *Item sermo unde supra sancti iohannis osaurei* (*Flor. Casin.*, II, p. 90-3. Desumptus ex Op. Imperf. in Matt. V. S. Ioannis Chrysos. opp. omnia edit. a B. de Montfaucon, tom. VI, Parisiis, 1724, p. 177, lin. 7 ab imo — 180, lin. 37, paucis omissis); [114] (p. 500-4) In dedic. s. Michaelis Archang. *Ex comm. beati hieronimi presb.* in ev. s. Matt. *Accesserunt discipuli* (ex Comm. in Matt. M. 26, 132-5, lin. 13);

[115] (p. 504-5) *Dom. ///// Tractatus s. hilarii ep.* in ev. s. Matt. *Ascendens iesus in naviculam.* 3 MAI, I (p. 490); [116] (p. 505-9). *Unde supra sermo severiani ep.* (est s. Maximi. M. 57, 501-6); [117] (p. 509-10) *Unde supra sermo* (ex s. Hilarii Comm. in Matt. M. 9, 960, lin. 26-962. Inc. *In hanc igitur navem*); [118] (p. 510-9) Dom. I p. s. Angeli. *Omelia quam paulus diaconus ex dono dei composuit* in ev. s. Matt. *Simile est regnum celorum* (*Bibl. Patrum,* Lugduni, 1677, tom. XXVII, p. 484-6); [119] (p. 519-23) Dom. II p. s. Angeli. *Omelia iohannis constantinopolitani ep.* in ev. s. Matt. *Abeuntes pharisęi* (COMBEFIS, V, p. 620-1, D); [120] (p. 523-5) *Sermo s. epiphanii ep. unde supra* (*Flor. Casin.,* II, p. 117-8 ex hoc cod. Cf. op. sup. cit., p. 334); [121] (p. 525-33) Dom. III p. s. Angeli. *Omelia ven. bede presb.* in ev. s. Matt. *Loquente iesu ad turbas* (*Flor. Casin.,* ib., p. 93-6. Des. *non inpinguat caput meum*); [122] (p. 533-4) *Unde supra sermo s. hieronimi desuper Mattheum* (ex Comm. in Matt. M. 26, 59-60, lin. 13 ab imo); [123] (p. 534-7) Dom. IIII p. s. Angeli. *Omelia beati augustini ep.* in ev. s. Matt. *Simile est regnum.* 134 MAI, I; [124] (p. 537-43) *Expositio s. hieronimi presb.* (ex Comm. in Matt. M. 26, 92, lin. 18 — 97, lin. 31); [125] (p. 543-5) *Tractatus beati hieronimi presb.* (COMBEFIS, I, p. 754, cum conclusione desumpta ex Hieronymi Comm. in Matt., cap. XIII, v. 43. M. 26, 97. Des. *in regno patris sui. Qui vivit... Amen*); [126] (p. 545-56) Dom. V p. s. Angeli. S. Gregorii pp. hom. in ev. s. Luc. *Cum appropinquaret iesus hierusalem* (M. 76, 1294-301); [127] (p. 556-60) *Dom. Expositio beati augustini ep.* in ev. s. Matt. *Egressus iesus de templo* (est c. XXV s. Hilarii Comm. in Matt. M. 9, 1052-6); [128] (p. 560-2) *Ex comm. beati hieronimi* (in Matt. M. 26, 182, lin. 22 — 184, lin. 9. Des. *non potest ignorare. Per eundem... Amen*); [129] (p. 562-6) (Dom. XXIIII) *Omelia beati hieronimi presb.* in. ev. s. Matt. *Cum videritis abominationem* (ex Comm. in Matt. M. ib., 184, lin. 10 — 188, lin. 12); [130] (p. 566-72) *Omelia epiphanii ep.* (*Flor. Casin.,* ib., p. 118-20 ex hoc cod. Cf. op. supra cit., p. 334); [131] (p. 572-4) *Omelia beati hieronimi presb.* in ev. s. Matt. *De die autem illa* (ex Comm. in Matt. M. ib., 188, lin. 13 — 190, lin. 1. Des. *venturus sit*); [132] (p. 574-6) *Unde supra s. hieronimi presb.* (ex s. Ambrosii Expos. in Luc. M. 15, 1900, lin. 22 — 1902, lin. 6. Inc. *Et pręaicabitur evangelium.* Des. *antychristo non negabunt*); [133] (p. 576-84) *Incipit omelia in*

vig. s. anaree (est ven. Bedae. M. 94, 256-61); [134] (p. 584-95) In dedic. ecclesiae *Omelia//// ven. bede presb.* in ev. s. Luc. *Non est arbor bona* (M. ib., 433-9); [135] (p. 596-8) *Unde supra* (*Flor. Casin*, ib., p. 120-2 ex hoc cod.); [136] (p. 601-5) In nat. s. Andreae. S. Gregorii pp. hom. in ev. s. Matt. *Ambulans iesus* (M. 76, 1093-5); [137] (p. 605-9) In nat. unius apos. *Omelia s. augustini ep.* in ev. s. Ioan. *Ego sum vitis* (Tract. LXXX. M. 35, 1839-40); [138] (p. 609-13) *Sermo s. augustini ep.* (Tract. LXXXII in Ioan. M. ib., 1842-4); [139-141] (p. 613-49) In nat. plur. mart., unius mart. S. Gregorii pp. hom. (v. cod. 100, pp. 339, 356, 370); [142] (p. 649-57) In nat. conf. S. Gregorii pp. hom in ev. s. Matt. *Homo quidam peregre proficiscens* (M. 76, 1106-9); [143] (p. 657-64) In nat. plur. conf. S. Gregorii pp. hom. in ev. s. Matt. *Sint lumbi vestri pręcinti* (M. ib., 1123-7); [144] (p. 664-5) *In nat. confessorum qui non fuerunt pontifices. Ex* [*com*]*m. s. ambrosii ep.* in ev. s. Luc. *Nemo accendit lucernam* (M. 15, 1812 lin. 24); [145] (p. 665-7) *Omelia ben. bede presb.* (M. 94, 465. Des. *donaveris. Hinc contra ypochrisin phariseorum subdole signa quęrentium specialiter dicta nos iuxta sensum moralem generaliter instituant*); [146] (p. 667-77) In nat. virg. S. Gregorii pp. hom. in ev. s. Matt. *Simile est regnum celorum decem* (M. 76, 1118-23); [147] (p. 677-80) S. Gregorii pp. hom. in ev. s. Matt. *Simile est... thesauro* (M. ib., 1114-6, lin. 28. Des. *secus litus sedent*); [148] (p. 681-93) ⟨S. Gregorii pp.⟩ hom. (M. ib., 1233, lin. 17 — 1238. Inc. acephala: *ut renuntiemus nostris*); [149] (p. 681-5 in marg.) ⟨Pseudo-Ambrosii Tractatus de Trinitate⟩ fragmentum. (Inc. *Non tamen quod diversus sit.* Des. *non post se. Ipso adiuvante... Amen.* M. 17, 513, lin. 14 ab imo — 523, lin. 31. Fragmentum recentior manus addidit); [150] (p. 693-5) *Item versus* (*de sancto menna sunt versi isti*) (*Flor. Casin.*, ib., p. 122 ex hoc cod.); [151] (p. 695) Pseudo-Ambrosii Tractatus de Trinitate fragmentum. (In ms. *Tractatus s. ambrosii ep.* Des. *intellectus consilii fortitudinis* M. ib., 509-13, lin. 16 ab imo).

Membr., mm. 360 $\times$ 265, pp. 696 (pp. 109-124 post p. 44). Codex duabus partibus (I, p. 1-600; II, p. 601-696) constat, littera Benev. saec. XI, columna duplici exaratis. Litterae initiales et maiusculae coloribus impolite sunt depictae et tituli minio perscripti. Scriptura pluribus in locis refecta. Initia nonnullarum antiphonarum ad Benedictus et Magnificat recentior manus in marginibus apposuit et interdum notis musicis instruxit. Columna prima

p. 265 super abrasam membranam exaratur et pp. 361-362 recentioris sunt manus. Pp. 599 et 696 vacuae et in p. 600 homiliarum index recentior legitur. In margine p. 611 nota quaedam de persecutione Decii imper. occurrit (*Bibl. Casin.,* II, p. 427-428). Tractatus Pseudi-Ambrosi de Trinitate fragmenta quae in marg. pp. 681-685 et p. 695 leguntur charactere beneventano-gothico saec. XIII sunt exarata, in quo notatu digna sunt litterarum *a* et *t*, et *a* et *u* ligamina quae dicunt, hoc modo effecta: — Cf. Montf., I, 222; Caillau, 9; Car., I, 107, 167, 179; Beth., XII, 500; *N. Ar.,* IV, 537; M. G. H., tom. cit., p. 406; *Rev. Bénéd.,* XXIV, 353; Loew, *The Benev. Script,* 220, 244-5, 343; Inguanez, op. cit. in cod. 101. — Characterum specimen in *Bibl. Casin.,* II, tab., XIII.

103 HH (ext. 103 et 184; int. 1075).

Sermones et homiliae diversorum Patrum.

Sermones et homiliae a Dom. II Adventus usque ad Dom. IV post Epiphaniam: [1] (p. 1-2) Dom. II Adv. Fragmentum homiliae (*Flor. Casin.*, II, p. 123 ex hoc cod); [2] (p. 2-5) Dom. III Adv. *Sermo s. maximi ep.* (M. 57, 845-8); [3] (p. 5-9) *Unde supra aliut sermo beati maximiani ep.* (M. ib., 531, lin. 14. Des. *ibi cum voluerit et resurgat.*); [4] (p. 9-19) Fer. III ante nat. Domini. *Item de ieiunio mensis decimi* ‹ S. Ambrosii Tractatus › (ex Comm. in Luc.. M. 15, 1633-43. Inc. *Eodem tempore missus est... Latent quidem divina misteria.* Des. *inanes autem sint dies impiorum.*); [5] (p. 19-22) Fer. VI ante nat. Domini. S. Leonis pp. sermo (M. 54, 168-72); [6] (p. 22-5) Sabb. S. Leonis pp. sermo (M. ib., 182-6. Des. *vigilias celebramus, quo et orationes et ieiunia et elemosynas, nostras precibus suis dignabitur adiuvare. Per dominum.... amen.*); [7] (p. 25-9) In vig. nat. Domini. *sermo beati severiani ępiscopi* (inter s. Maximi serm. M. 57, 759, serm. II. Des. *adoravit in terris.*); [8] (p. 29-32) In nat. Domini. S. Augustini sermo (M. 39, 1659-61); [9] (p. 33-8) Dom. I Adv. S. Gregorii pp. hom. in ev. s. Luc. *Erunt signa* (M. 76, 1077-81); [10] (p. 38-45) Dom. II Adv. S. Gregorii pp. hom. in ev. s. Matt. *Cum audisset iohannes* (M. ib., 1095-9); [11] (p. 45-54) Dom. III Adv. S. Gregorii pp. hom. in ev. s. Ioan. *Miserunt iudei* (M. ib., 1099-103); [12] (p. 54-74) Dom. IV Adv. S. Gregorii pp. hom. in ev. s. Luc. *Anno quintodecimo imperii* (M. ib., 1166-70); [13] (p. 74-87) *Item de ieiunio mensis de-*

cimi. feria IIII. ante natale domini. Ven. Bedae hom. in ev. s. Luc. *Missus est gabriel* (M. 94, 9-14); [14] (p. 87-96) Fer. VI ante nat. Domini. *Tractatus beati ambrosii ep.* in ev. s. Luc. *Exurgens maria abiit* (M. 26, 247-51 inter s. Hieronymi Trans. homil. Origenis in Luc.). Rubrica pro Sabbato abrasa, altera manus exaravit: *L. sancti evangelii secundum lucam. Anno quintodecimo — abiline tetrcha* (sic); [15] (p. 96-111) In nat. Domini. *Omelia Sancti hylarii ep.* 1 Mai, (p. 477. Cf. et *Flor. Casin.*, II, p. 63-6); [16] (p. 111-8) In vig. nat. Domini. Ven. Bedae hom. in ev. s. Matt. *Cum esset desponsata* (M. 94, 31-4); [17] (p. 118-26) In nat. Domini. Ven. Bedae hom. in ev. s. Luc. *Pastores loquebantur* (M. 94, 34-8); [18] (p, 118-26) Lectiones ex Isaia, c. IX, 1-8; XL, 1-17; LI, 9-LII, 10; [19] (p. 128) *Tractatus s. ambrosii ep.* (excerpta ex s. doctoris Expos. in Luc. alterius manus. Inc. *Factum est autem — iustitiam. Venit ergo — omnem iustitiam. Quere divinam — peccatorum.* M. 15, 1665, lin. 6-22; 1668, lin. 26-36; 1668, lin. 2 ab imo — 1669, lin. 8); [20] (p. 129-41) *Tractatus s. ambrosii episcopi* (ex eadem Expos. M. ib., 1658, lin. 32 — 1665, lin. 5. Inc. *Factum est verbum... Congregaturus ecclesiam dei filius.* Des. *splendorem probitatis accumulet.*); [21] (p. 141-7) Lectiones ex Isaia, c. IX, 1-8; XL, 1-7; LI, 9-LII, 10; [22] (p. 147-58) *Item tractatu s. ambrosii ep. super lucan* (desumptus ex Expos. in Luc. M. 15, 1646, n. 36 — 1652, n. 49. Inc. *De ortu salvatoris.* Des. *carnis ętatem.*); [23] (p. 158-61) *Vigilia III.* S. Gregorii pp. hom. in ev. s. Luc. *Exiit edictum* (M. 76, 1103-5); [24] (p. 161-75) Ven. Bedae hom. in ev. s. Ioan. *In principio erat verbum* (M. 94, 38-44); [25] (p. 175-86) *Item sermo s. augustini ep.* (ex sermone Contra Iudaeos, Paganos et Arianos. M. 42, 1123, c. XI — 1127, c. XVII, lin. 4. Inc. *Vos inquam convenio o iudęi.* Des. *nichil querere deveatis. Prestante eodem domino nostro iesu christo. qui cum deo patre et sancto spiritu ante omnia extitit sęcula, et in nostris temporibus hodierna die de virgine matre hortus, mundo apparuit, et devicto hoste callido, nunc et semper eternaliter vivit et regnat cum eodem patre sanctoque spiritu per infinita semper sęcula sęculorum. Amen.* Versus Sybillae notis musicis exornantur; alii versus: *In manus tuas* desiderantur); [26] (p. 186-92) In nat. S. Stephani. *Ex comm. beati hieronimi presb.* in ev. s. Matt. *Dicebat iesus turbis* (M. 26, 179-82, lin. 21. Inc. *Ecce ego mitto ad vos... Hoc quod antea dixeram*); [27] (p. 192-205) In nat.

s. Ioannis. Ven. Bedae hom. in ev. s. Ioan. *Dixit iesus petro sequere me* (M. 94, 44-9); [28] (p. 205-12) Ven. Bedae hom. in ev. s. Matt. *Angelus domini apparuit* (M. ib., 50-3); [29] (p. 213-25) Dom. I p. nat. Dom. *Tractus ex comm. ven. bedę presb. super lucan. et ex omeliis origenis* in ev. s. Luc. *Erat ioseph et maria* (*Flor. Casin.*, ib., p. 179-82. Ex Hieronymi Transl. Origenis hom. XVI, XVII — M. 26, 269-76, lin. 5 ab imo — *et vidua perseverem* — et ex Bedae Expos. in Luc. — M. 92, 347, lin. 4 ab imo — 348, lin. 26 conflatus est tractatus); [30] (p. 225-34) Ven. Bedae hom. in ev. s. Luc. *Cum consumati essent* (M. 94, 53-8); [31] (p. 234-42) In vig. Epiphaniae. *excerptum desuper matheo* (est hom. Remigii Autissiod. M. 131, 895-9); [32] (p. 242-7) In Epiphania. Lectiones ex Isaia, c. LV-LVI, 2; LX, 1-16; LXI, 10-LXII; [33] (p. 247-50) ⟨S. Maximi⟩ hom. (M. 57, 283-6); [34] (p. 251-4) S. Augustini sermo (M. 38, 1026-8); [35] (p. 254-7) *Sermo s. augustini ep.* 19 Caillau; [36] (p. 257-9) *Unde supra. Sermo s. augustini ep.* (M. 57, 279-82 inter s. Maximi serm.); [37] (p. 259-65) *Unde supra s. augustini ep.* Mai, I, 497-9 (tribuitur s. Fulgentio); [38] (p. 265-72) S. Gregorii pp. hom. in ev. s. Matt. *Cum natus esset* (M. 76, 1110-4); [39] (p. 272-81) Fer. II p. Epiph. Ven. Bedae hom. in ev. s. Mar. *Fuit iohannes in deserto* (M. 94, 22-6); [40] (p. 281-9) Dom. I p. Epiph. Ven. Bedae hom. in ev. s. Luc. *Cum factus esset iesus* (M. 94, 63-8. Inc. *Aperta nobis est fratres charissimi sancti evangelii*); [41] (p. 289-301) Ven. Bedae hom. in ev. s. Matt. *Venit iesus a galilea* (M. ib., 58-63); [42] (p. 301-13) Dom. II p. Epiph. Ven. Bedae hom. in ev. s. Ioann. *Nuptię factę sunt* (M. ib., 68-74); [43] (p. 313-20) Dom. III p. Epiph. S. Ambrosii *Tractatus* in ev. s. Luc. *Regressus est iesus* (M. 15, 1709, n. 43 — 1713, n. 55. Inc. *Completur hoc loco prophetia esaie* Des. *sed pro toto orbe moreretur*); [44] (p. 320-32) Dom. IIII p. Epiph. *Sermo origenis* in ev. s. Matt. *Cum descendisset iesus de monte* (Origenis opp. ed. 1522 in aedibus Ascensianis, III, f. 123-5); [45] (p. 332-5) S. Gregorii pp. hom. in ev. s. Luc. *Erat quidam regulus* (M. 76, 1211-3); [46] (p. 335-41) Dom. V p. Epiph. *Sermo origenis* in ev. s. Matt. *Ascendente iesu in naviculam* (M. 94, 411-3 inter ven. Bedae subdit. hom.); [47] (p. 341-4) In purif. b. Mariae virg. *Sermo S. augustini ep.* (Inc. *Sic namque fratres olim propheta.* Des. *invenerunt excelsum. qui cum patre...* M. 39, 1998, lin 34 — 1999, lin. 35); [48] (p. 344-7) *Unde supra Sermo s. au-*

gustini ep. (*Flor. Casin.*, II, 78-9); [49] (p. 347-60) *Omelia v. beae presb. ex comm. super Lucan* in lect. *Postquam impleti sunt* (*Flor. Casin.*, ib., 123-8 ex hoc cod. Cf. M. 92, 341 A-347 D); [50] (p. 360-84) *Omelia Autperti Abb.* in ev. s. Luc. *Postquam impleti sunt* (M. 89, 1291-304. Inc. *Si subtiliter a fidelibus*); [51] (p. 384-8) Dom. in Septuag. *Sermo s. augustini ep.* (M. 54, 285-8 inter. s. Leonis serm.); [52] (p. 389-90) *Unde supra. Sermo Augustini ep.* 113 Mai, I (desumptus est ex s. Hilarii Comm. in Matt. M. 9, 1029, n. 5 — 1030, n. 7); [53] (p. 391-3) *Unde supra. Sermo beati hieronimi presb.* (ex Comm. in Matt. M. 26, 146, lin. 11 — 147, lin 4 ab imo. Inc. *Parabola ista vel similitudo.* Des. *pauci autem electi*); [54] (p. 393-404) S. Gregorii pp. hom. in ev. s. Matt. *Simile est regnum cęlorum patrifamilias* (M. 76, 1154-9); [55] (p. 404-7) Dom. in Sexag. (*Sermo*) *beati Augustini Ep.* 1 Caillau (p. 89); [56] (p. 407-12) *Item sermo beati Augustini ep.* 1 Caillau; [57] (p. 412-9) S. Gregorii pp. hom. in ev. s. Luc. *Cum turba plurima* (M. ib., 1131-4); [58] (p. 419-25) *Sermo beati Augustini ep.* (M. 39, 2022-5. Cf. M. 47, 1233, ser. 142); [59] (p. 425-37) *Sermo s. augustini ep.* (M. 47, 1142-4); [60] (p. 427-35) S. Gregorii pp. hom. in ev. s. Luc. *Assumpsit iesus duodecim* (M. 76, 1082-6); [61] (p. 435-45) Fer. IIII ante initium Quadrag. *Sermo origenis ex comm. super matheum* in lect. *Cum ieiunatis* (*Flor. Casin.*, ib., p. 128-31 ex hoc cod.); [62] (p. 445-8) S. Maximi hom. (M. 57, 301-4); [63] (p. 448-55) *Sermo S. augustini ep.* (ex Tract. XVI in Ioan. M. 35, 1524, lin. 4 — 1527, lin. 10. Inc. *Et ecce quidam regulus... Qui rogabat non credebat.* Des. *patria quam generavit*); [64] (p. 455-60) *Item sermo Severiani ep. unde supra* (inter s. Petri Chrysol. serm. M. 52, 484-7 et *Flor. Casin.*, ib., p. 176-8); [65] (p. 460-73) Fer. VI ante Quadrag. *omelia origenis* in ev. s. Matt. *Audistis quia dictum est* (*Flor. Casin.*, ib., p. 131-5 ex hoc cod.); [66] (p. 473-84) Sabb. ante Quadrag. *dictatu beati hieronimi presb. Incipit tractatum eiusdem super esaiam* (M. 24, 590, lin. 3 — 597, lin. 13 ab imo. Inc. *Si abstuleris... meridies. Orietur tibi matutina lux.* Des. *sic in ore sermonem dei intellegimus*); [67] (p. 484-9) (*Omelia ven. bede presb.*) in ev. s. Mar. *Cum sero esset* (ex Expos. in Mar. M. 92, 196, lin. 18 — 198 et M. 92, 354-6 inter hom. subdit.); [68] (p. 489-501) Dom. I Quadrag. S. Augustini sermo (M. 38, 1047-54); [69] (p. 501-4) ⟨S. Augustini⟩ sermo (M. 39, 2027-9, lin. 7 inter sup-

pos. Des. *operibus credite*); [70] (p. 504-6) Absque titulo inc. *Quo milex semper exerceatur* (est Hier. epis. 27 inter supposititias. M. 31, 230-231); [71] (p. 506-11) S. Gregorii pp. hom. in ev. s. Matt. *Ductus est iesus* (M. 76, 1135-8); [72] (p. 511-9) In dedic. ecclesiae. Lectiones ex I Paralip., c. XXI, 18-XXIX, 25; [73] (p. 519-36) *Omelia ven. bede presb.* in s. Ioan. *Facta sunt encenia* (inter s. Maximi serm. suppos. M. 57, 907-14); [74] (p. 536-40) ⟨S. Augustini⟩ sermo (M. 39, 2166-8 inter suppos.).

Membr., mm. 340 × 265, pp, 540. Saec XI, lettera Benev., duplici columna exaratus, codex litteras initiales animalibus ornatas et maiusculas coloribus crasse pictas habet. Pp, 251-264 ad alium eiusdem aevi codicem pertinent. P. 128 manus recentior scripsit. Codex olim monasterii s. Michaelis erat, uti eruitur ex nota quae in p. 540 legitur: *Quicumque hanc homeliam sancto michaęli subtrahere voluerit, aut per se aut per summissam personam, subtrahatur a regno dei et a consortio sancti archangeli Michahelis. Sitque damnatus cum anna. et caypha. et diabolo capite omnium reproborum. Amen.* — Cf. Montf., I, 222; Caillau, 10; Car., I, 108, 112, 167; II, 74; Beth., XII, 500; Loew, *The Benev. Script*, 75, 220, 245, 271, 343. — Exempla scripturae in *Bibl. Casin.*, II, tab. XIII et *Pal. Cas. Long.*, tab. XXXIII.

104 GG (ext. 104 et 18; int. 1030).

Sermones et homiliae diversorum Patrum.

Sermones et homiliae de tempore et de sanctis a Sabb. Sancto usque ad nat. s. Pauli ap.: [1] (p. 1-4) ⟨S. Augustini⟩ sermo (M. 39, 2204-6. Inc. *Sed videamus de hoc ipso dominico corpore*); [2] (p. 4-7) S. Leonis pp. sermo (M. 54, 372-5); [3] (p. 7-10) S. Leonis pp. sermo (M. ib., 390-4. Nonnulla desiderantur: *maneat quod refecit — diligite quod.* M. ib., 391, lin. 1 — 392, lin. 4 ab imo); (p. 11) *In nomine sancte et individue trinitatis. Incipiunt omeliae a sabbato sancto usque ad adventum domini.* [4] (p. 11-3) *Expositio beati hieronimi presb.* in ev. s. Matt. *Vespere sabbati* (desumpta ex Comm. in Matt. M. 26, 223-6, lin. 34, Des. *et sanguinem salvatoris*); [5] (p. 13-20) Sabb. Sanct. Ven. Bedae hom. (M. 94, 133-9); [6] (p. 20-6) *Omelia unde supra* (ex s. Augustini De consensu Evang. lib. III, c. 65 et ven. Bedae hom. in Vig. Paschae. M. 34, 1198, lin. 34 et sqq. et 94, 134, lin. 13 ab imo — 137 C, sed non concordat omnino. Inc. *Vespere autem sabbati... Beatus matheus*

a parte quidem primę noctis... quę nomine vesperi significata est. Quod autem in hac evangelica lectione dictum est. Des. *Nos etiam tunc non aliter, sed ita gaudio beatę resurrectionis perfrui merebimur, si nunc a corruptela vitiorum, ad bona opera transmigrare studeamus*); [7] (27-9) *Sermo S. Severiani ep.* (M. 52, 408-11 inter s. Petri Chrysol. serm. Inc. *Aliquando nos tacere et vigiliarum labor.* Des. *desiderat evenire*); [8] (p. 29-34) Dom. Paschae. S. Gregorii pp. hom. in ev. s. Mar. *Maria magdalene et maria iacobi* (M. 76, 1169-74); [9] (p. 34-41) Ven. Bedae hom. (M. 94, 149-54); [10] (p. 41-3) *Sermo unde supra*, 22 Caillau; [11] (p. 43-5) *Sermo unde supra*, 34 Mai, I (inter s. Augustini serm.); [12] (p. 45-6) *Sermo unde supra.* 36 Mai I (inter s. Augustini serm.); [13] (p. 46-9) *Sermo unde supra.* 37 Mai I (inter s. Augustini serm.); [14] (p. 49-50) *Sermo unde supra.* 60 Caillau; [15] (p. 50-3) ⟨S. Maximi⟩ sermo (M. 57, 609-12); [16] (p. 53-5) *Sermo unde supra* (M. ib., 612-4); [17] (p. 55-7) *Unde supra* (M. ib., 613-6); [18] (p. 57-60) *Sermo s. Augustini ęp.* 166, Mai, I; [19] (p. 60-71) *Sermo s. Ambrosii ep.* (excerptus ex S. Ambrosii Lib. de Fide II, c. IV-XVI. M. 16, 590, lin. 10-609. Inc. *Accipe auguste christum esse qui locutus est*); [20] (p. 71-3) *Sermo unde supra.* 21 Caillau (ex hoc cod.); [21] (p. 75-6) Fer. II p. Pascha. S. Gregorii pp. hom. in ev. s. Luc. *Duo ex discipulis* (M. 76, 1182-3); [22] (p. 77-9) ⟨S. Augustini⟩ sermo (M. 38, 1117-20); [23] (p. 79-84) *Omelia ven. bede presb.* (M. 94, 427-9); [24] (p. 84-91) Fer. III p. Pascha. Ven. Bedae hom. in ev. s. Luc. *Stetit iesus in medio discipulorum* (M. 94, 139-44); [25] (p. 91-7) Fer. IIII p. Pascha. S. Gregorii pp. hom. in ev. s. Ioan. *Manifestavit se iterum iesus* (M. 76, 1184-8); [26] (p. 97-106) Fer. V p. Pascha S. Gregorii pp. hom. in ev. s. Ioan. *Maria stabat* (M. ib., 1189-96); [27] (p. 106-13) Fer. VI p. Pascha Ven. Bedae hom. in ev. s. Matt. *Undecim discipuli* (M. 94, 144-9); [28] (p. 113-6) *Sermo s. augustini ep.* (ex Tract. CXXI in Ioan. M. 35, 1955-8, lin. 5. Inc. *Sublatum esse dominum de monumento.* Des. *dixit mihi.*); [29] (p. 116-24) Sabb. S. Gregorii pp. hom. in ev. s. Ioan. *Una sabbati* (M. 76, 1174-81); [30] (p. 124-33) Dom. oct. Paschae. S. Gregorii pp. hom. in ev. s. Ioan. *Cum sero factum esset* (M. ib., 1197-204); [31] (p. 133-135) *Sermo s. augustini ęp. unde supra* (ex Tract. CXXI in Ioan. Inc. *Cum esset sero... Clavi enim manus fixerant.* Des. *alias disputamus.* M. 35, 1958, lin. 5 — 1959); [32] (p. 135-6) *Sermo unde supra de octava pasche*

(*Flor. Casin.*, II, p. 136 ex hoc cod.); [33] (p. 136-40) Dom. I p. oct. Paschae. S. Gregorii pp. hom. in ev. s. Ioan. *Ego sum pastor bonus* (M. 76, 1127-30); [34] (p. 141-7) *Omelia beati augustini ep* (est Tract. XLVI in Ioan. M. 35, 1727-32); [35] p. 148-53) Dom. II p. oct. Paschae. Ven. Bedae hom. in ev. s. Ioan. *Modicum et iam* (M. 94, 154-8); [36] (p. 153-5) In nat. ss. Philippi et Iacobi app. *Omelia beati augustini ep.* in ev. s. Ioan. *Non turbetur cor vestrum* (est Tract. LXVII in Ioan. M. 35, 1812-3); [37] (p. 155-8) *Sermo unde supra. S. Agustini ęp.* (Tract. LXIX in Ioan. M. ib., 1815-8); [38] (p. 158-65) Dom. III p. oct. Paschae. Ven. Bedae hom. in ev. s. Ioan. *Vado ad eum* (M. 94, 158-63); [39] (p. 166-72) Dom. IIII p. oct. Paschae. Ven. Bedae hom. in ev. s. Ioan. *Amen amen dico vobis* (M. ib., 163-8); [40] (p. 172-6) In vig. Ascens. Dom. *Omelia beati augustini ep.* in ev s. Ioan. *Sublevatis iesus oculis* (ex Tract. CIV in Ioan. M. 35, 1901-4. Des. *ut eam facerem longiorem.*); [41] (p. 176-8) In Ascens. Dom. *S. Leonis pape* (*Flor. Casin.*, II, p. 76-7); [42] (178-88) *Sermo unde supra. S. Leonis pape* (*Flor. Casin.*, ib., p. 98-102. Est versio sermonis s. Ioan. Chrys.); [43] (p. 188-90) *Sermo unde supra* (M. 38, 1209-11, lin. 4, inter s. Augustini serm.); [44] (p. 190-1) *Sermo s. Leonis pape* (M. 39, 2082-3, inter s. Augustini suppos. serm.); [45] (p. 191-8) S. Gregorii pp. hom. in ev. s. Mar. *Recumbentibus undecim discipulis* (M. 76, 1213-9); [46] (p. 198-205) *In letania maiore.* Ven. Bedae hom. in ev. s. Luc. *Quis vestrum habet amicum* (M. 94, 168-74); [47] (p. 206-16) Dom. I p. Ascens. Dom. Ven. Bedae hom. in ev. s. Ioan. *Cum venerit paraclitus* (M. 94, 181-9); [48] (p. 216-26) In vig. Pentecostes. Ven. Bedae hom. in ev. s. Ioan. *Si diligitis me* (M. ib., 189-97); [49] (p. 226-8) *Sermo unde supra.* 43 Caillau (des. *cum apostolis suscipiamus.*); [50] (p. 228-9) *Sermo unde supra* (M. 39, 1673-4 inter s. Augustini serm.); [51] (p. 229-30) *Sermo s. Augustini ep.* (M. ib., 2092-3); [52] (p. 230-1) *Sermo unde supra* (M. ib., 2094-5); [53] (231-41) Dom. Pentec. ⟨S. Gregorii pp.⟩ hom. in ev. s. Ioan. *Si quis diligit me* (M. 76, 1220-7); [54] (p. 241-9) Dom. oct. Pentec. Ven. Bedae hom. in ev. s. Ioan. *Erat homo ex phariseis* (M. 94, 197-202); [55] (p. 249-54) Dom. I p. Pent. *Ex comm. ven. bede presb.* in ev. s. Luc. *Estote misericordes* (M. ib., 276-8; *Flor. Casin.*, II, p. 103-5); [56] (p. 254-7) Dom. II p. Pentec. *Ex comm. ven. bede presb.* in ev. s. Luc. *Cum turbę irruerent* (M. 92, 381-4, lin. 9. Des. *cotidie geratur ostendat.*);

[57] (p. 257-9) ⟨S. Maximi⟩ sermo (M. 57, 723-4); [58] (p. 259-62) Anonymi sermo (*Flor. Casin.*, II, p. 81-2. Cf. cod. 100, p. 162); [59] (p. 262-5) *Unde supra. sermo s. ambrosii ep.* (ex s. doctoris Expos. in Luc. M. 15, 1717, lin. 19 — 1720); [60] (p. 265-7) *Item unde supra. Sermo s. ambrosii ep.* (*Flor. Casin.*, ib., p. 136-7); [61] (p. 267-72) Dom. III p. Pentec. S. Gregorii pp. hom. in ev. s. Luc. *Accesserunt ad iesum publicani* (M. 76, 1246-59. In tres dividitur partes ad verba: *Angelorum quippe et hominum naturam* et: *Rem fratres breviter refero*); [62] (p. 285-9) *Unde supra* (sermo excerptus ex Bedae Expos. in Luc. M. 92, 519-22, lin. 2. Inc. *Erant appropinquantes... Quia non solum iustus peccare.* Des. *abscidere debeat etiam concessa.*); [63] (p. 289-91) *Unde supra. Sermo s. ambrosii ep.* (ex Expos. in Luc. lib. VII, n 207-11. M. 15, 1845-6 Inc. *Quis ex vobis... Dididiceras in superioribus ablegare*); [64] (p. 291-304) Dom. IIII p. Pentec. S. Gregorii pp. hom in ev. s. Luc. *Homo quidam* (M. ib., 1266 74); [65] (p. 304-14) In vig. s. Ioannis B. Ven. Bedae hom. in ev. s Luc. *Fuit in diebus herodis* (M. 94, 202-10); [66] (p. 314) (*Tractatus S. Ambrosii super Lucam*) (ex Expos in Luc. lib. I, M. 15 7. M. ib. 1619-20, lin. 18. Inc. *Fuit inquit... Docet nos scriptura.* Des. *egent gloria dei*); [67] (p. 315-7) *Sermo s. iohannis chrysos.* (M. P. G., 50, 815-20 inter spur. Cf. A. Wilmart in *Jour. Theol. St.,* 1918, p. 315, n. 13); [68] (p. 317-23) In festo Pentec. *Sermo S. gregorii nazianzeni ep.* (*Flor. Casin..* ib , p. 137-42 ex hoc cod.); [69] (p. 323-7) In nat. ss. Petri et Pauli app. *Sermo s. ioannis constantin ep.* (M. P. G., ib., 803-8 inter apoc. Cf. Wilmart, op. cit., p. 316, n. 15); [70] (p. 327-8) In nat. s. Laurentii m. S. Leonis pp. sermo (M. 54, 435-7); [71] (p. 328-9) In decoll. s. Ioannis B. *Sermo S. iohannis chrisostomi* (*Flor. Casin.*, ib., p. 142-3 ex hoc cod.); [72] (p. 329-30) *Sermo unde supra* (*Flor. Casin.*, ib., p. 143-5 ex hoc cod.); [73] (p. 330-2) In Pascha. *Sermo s. iohannis chrisostomi* (M. 57, 355-60 inter s. Maximi sermones); [74] (332-4) Fer. II p. Pascha. S. Maximi sermo (M. ib., 590-4); [75] (p. 334-5) Fer. III p. Pascha. *Sermo s. severiani ep.* (M. 52, 420-2 inter s. Petri Chrys. sermones); [76] (p. 333-6) Fer. IIII p. Pascha. *Sermo s. leonis pape* (M. 54, 495-7); [77] (p. 336-7) Dom. oct. Paschae. *Sermo S. leonis pape* (M. 39, 2062-4 inter s. Augustini suppos. serm.); [78] (337-9) *In letania maiore. Sermo beati augustini ep.* (M. ib., 2079-80); [79] (p. 339-49) In Ascens. Domini. S. Leo-

nis pp. sermo (M. 54, 394-6); [80] (p. 340-2) S. Leonis pp. sermo (M. ib., 398-400); [81] (p. 342-3) *Item sermo. S. leonis pape de dominica ascensione* (*Flor. Casin.*, ib., p. 145-6 ex hoc cod.); [82] (p. 343-5) In Pentec. S. Leonis pp. sermo (M. ib., 400-4); [83] (p. 345-6) S. Leonis pp. sermo (M. ib., 415-8); [84] (p. 346-8) S. Leonis pp. sermo (M. ib., 404-11); [85] (p. 348-9) S. Leonis pp. sermo (M. ib., 418-20); [86] (p. 349) *De ieiunio mensis quarti.* S. Leonis pp. sermo (M. ib., 420); [87] (p. 349-50) S. Leonis pp. sermo (M. ib., 421-22); [88] (p. 350-2) In nat. S. Ioannis B. S. Maximi sermo (M. 57, 383-8); [89-90] (p. 352-3) S. Maximi sermones (M. ib., 378-90); [91] (p. 353-4) In nat. s. Petri ap. S. Leonis pp. sermo (M. 54, 142-4); [92] (p. 354-5) *Item unde supra* (M. ib., 144-8); [93] (p. 355-7) S. Leonis pp. sermo (M. ib., 148-52. Des. *esse consortes. Hunc etiam — benedicamus dominum. Amen.* Cf. *Bibl. Casin.*, III, p. 27); [94] (p. 357) S. Leonis pp. sermo (M. ib., 141-2); [95] (p. 357-8) *Cuius supra de eadem festivitate* (M. 57, 397-8 inter s. Maximi serm.); [96-97] (p. 358-9) S. Maximi sermones (M. ib., 397-402); [98] (p. 359-61) In nat. s. Pauli ap. *Sermo beati iohannis os aurei. ęp. constantin.* (M. P. G. 50, 483-8); [99] (p. 361-2) *Cuius supra in nat. s. Pauli* (*Flor. Casin.*, ib., p. 146-7 ex hoc cod.).

Membr., mm. 470 × 315, pp. 364 (hoc ordine dispositae: 1-8, 11-26, 43-364, 9-10, 27-42). Codex, tempore Theobaldi abb. (ann. 1022-35), littera Benev., binis columnis descriptus ex duabus conflatur partibus, quarum pars prior pp. 1-314, altera pp. 315-364 complectitur. Utriusque partis continuatio in cod. 109 invenitur, prioris scil. a p. 1-468, alterius vero a p. 469-496 (Cf. *Bibl. Casin.*, II, p. 437). Partem codicis priorem monachus quidam Grimoaldus nomine, cuius effigies in cod. 109 conspicitur, diligenter exaravit, quam et initialibus litteris auro variisque coloribus perpolite depictis exornavit, quas inter littera S totam replet paginam (p. 1). Litterae maiusculae flavo ac viridi colore sunt distinctae aeque ac in codd. 106 et 109. Scriptura pluribus in locis evanida et refecta. — Cf. Montf., I, 222; Caillau, 10; Car., I, 179; Lipsius, op. cit. in cod. 101, I, 207; II, (1887), 293; M. Bonnet, *Acta apostolorum Apocrypha,* I (1890), XXV, LXXXII; A. Harnack, *Die Überlieferung und der Bestand der altchr. Litter. bis Eusebius,* Leipzig, 1893, p. 135; Loew, *The Benev. Script,* 203, 245, 298, 343. — Specimen characterum in *Bibl. Casin.*, tab. XIII.

105 GG (ext. 105 et 19; int. 1192).

Homiliae diversorum Patrum.

Homiliae pro feriis a fer. IV Cinerum usque ad Dom. Palmarum : [1] (p. 1-12) *Feria IIII caput ieiunii. Omelia oricenis.* in ev. s. Matt. *Cum ieiunatis* (*Flor. Casin.*, II, 128-31) ; [2] (p. 12-21) Fer. V. *Expositio S. Iohannis constant. Ep.* in ev. s. Matt. *Cum intrasset iesus capharnaum* (M. P. G. 56, 751-4. Inc. *Ecce centurio quidam accessit ad eum rogans. Centurius primus fructus*) ; [3] (p. 21-33) Fer. VI. *Tractatus origenis* in ev. s. Matt. *Audistis quia dictum est* (*Flor. Casin.*, ib., p. 131-5) ; [4] (p. 33-9) Sabb. Ven. Bedae hom. in ev. s. Mar. *Cum sero esset* (ex Expos. in Mar. M. 92, 196, lin. 18-198. Inc. *Labor discipulorum in remigando.* Des. *fruimur maiestate.*) ; [5] (p. 40-59) Fer. II p. Dom. I Quadr. *Omelia origenis* in ev. s. Matt. *Cum venerit filius hominis* (M. P. G., 13, 1711, n. 70 — 1718, n. 73. Inc. *Indiscussus quidem sermo videtur*) ; [6] (p. 59-69) Fer. III *Omelia origenis* in ev. s. Matt. *Cum intrasset iesus* (M. ib., 1437, n. 19 — 1462, n. 27. Inc. *In istis nunc duobus clamoribus.* Des. *Eorum quippe vicus bethania est,* et *Flor. Casin.*, II, p. 149 ex hoc cod.) ; [7] (p. 69-72) Fer. IIII. *Omelia origenis* in ev. s. Matt. *Accesserunt ad iesum scribe* (*Flor. Casin.*, ib.. p. 149-55 ex hoc cod.) ; [8] (p. 93-104) Fer. V. *Omelia S. iohannis Constant.* in ev. s. Matt. *Egressus iesus secessit* (*Flor. Casin.*, ib., p. 155-8 ex hoc cod.) ; [9] (p. 104-24) Fer. VI. *Tractatus S. Augustini ep.* in ev. s. Ioan. *Erat dies festus iudeorum* (Tract. XVII. M. 35, 1527-35) ; [10] (p. 124-34) Sabb. S. Leonis pp. hom. in ev. s. Luc. *Assumpsit iesus petrum* (M. 54, 308-13) ; [11] (p. 134-46) Fer. II p. Dom. II Quadr. *Tractatus s. augustini ep.* in ev. s. Ioan. *Ego vado et queritis me* (Tract. XXXVIII. M. 35, 1675-81) ; [12] (p. 146-60) Fer. III. *Omelia beati iohannis ep. constant.* in ev. s. Matt. *Super cathedram moysi* (M. P. G. 56, 876-80. Des. *causa convivii*) ; [13] (p. 160-84) Fer. IIII. *Omelia beati iohannis ep. constant.* in ev. s. Matt. *Ecce ascendimus ierusolimam* (M. P. G. ib., 822-32. Nonnulla desiderantur); [14] (p. 184-217) Fer. V. S. Gregorii pp. hom. in ev. s. Luc. *Homo quidam erat dives* (M. 76, 1302-12) ; [15] (p. 217-31) Fer. VI. *Omelia S. iohannis ep. constant.* in ev. s. Matt. *Homo erat pater familias* (M. P. G. 56, 853, lin. 46 — 859, lin. 29. Inc. *Homo nomine non natura.* Des. *licenter peccarent*); [16] (p. 231-57) Sabb. *Tract.*

beati hieronimi presb. in ev. s. Luc. *Homo quidam habuit duos filios* (ex epis. 21. M. 22, 382, n. 4 — 394); [17] (p. 257-66) Fer. II p. Dom. III Quadr. *Omelia ven. bede presb.* in ev. s. Luc. *Dixerunt pharisei... Quanta audivimus facta* (M. 92, 375, lin. 16 ab imo — 378, lin. 11 ab imo ; et inter Haymonis Halberstat. hom. M. 118, 263-6. Sed cod. aliquantulum differt. Cf. *Flor. Casin.*, III, p. 27); [18] (p. 266-71) Fer. III. *Omelia S. Augustini ep.* in ev. s. Matt. *Respiciens iesus discipulos suos* (*Flor. Casin.*, ib., p. 158-60 ex hoc cod.), et M. 47, 1168-70); [19] (p. 271-9) Fer. IIII. *Ex comm. S. ieronimi presb.* in ev. s. Matt. *Accesserunt ad iesum scribę* (M. 26, 108-13, lin. 12. Inc. *Mira phariseorum.* Des. *vulneratum*); [20] (p. 279-87) Fer. V. *Tractatus S. ambrosii ep.* in ev. s. Luc. *Surgens iesus de synagoga* (ex Expos. in Luc. M. 15, 1713, n. 57 — 1717, n. 67); [21] (p. 287-317) Fer. VI. *Tractatus S. augustini ep.* in ev. s. Ioan. *Venit iesus in civitatem samarie* (est Tract. XV in Ioan. M. 35, 1510-22); [22] (p. 317-27) Sabb. *Tractatus beati augustini ep.* in ev. s. Ioan. *Perrexit iesus in montem oliveti* (est Tract. XXXIII. M. ib., 1647-51); [23] (p. 327-45) Fer. II p. Dom. IIII Quadr. *Tractatus S. augustini ep.* in ev. s. Ioan. *Prope erat pascha* (Tract. X. M. ib., 1466-74); [24] (p. 345-56) Fer. III. *Tractatus S. augustini ep.* in ev. s. Ioan. *Iam die festo mediante* (Tract. XXIX. M. ib , 1628-32); [25] (p. 356-71) Fer. II. *Tractatus S. augustini ep.* in ev. s. Ioan. *Preteriens iesus vidit hominem* (Tract. XLIV. M. ib., 1713-9); [26] (p. 371-6) Fer. V. *Ex comm. ven. bede presb.* in ev. s. Luc. *Ibat iesus in civitatem quę vocatur naim* (*Flor. Casin.*, III, p. 31-3. Cf. M. 94, 299-300 inter ven. Bedae hom. subdit. et Comm. in Luc. M. 92, 417-8); [27] (p. 376-82) *Sermo s. severiani ep.* (inter s. Maximi sermones. M. 57, 487-90); [28] (p. 382-408) Fer. VI. *Omelia beati augustini ep.* in ev. s. Ioan. *Erat quidam languens lazarus* (Tract. XLIX. M. 35, 1746-57, n. 25. Des. *perlata sunt*); [29] (p. 408-21) Sabb. *Tractatus S. augustini ep.* in ev. s. Ioan. *Ego sum lux mundi* (Tract. XXXIV. M. ib., 1652-7); [30] (p. 421-7) Fer. II p. Dom. V Quadr. *Tractatus S. Augustini ep.* in ev. s. Ioan. *Miserunt principes* (ex Tract. XXXI. M. ib., 1639, lin. 8 ab imo — 1642. Inc. *Miserunt... Quem apprehenderent.*); [31] (p. 427-43) Fer. III. *Tractatus S. Augustini ep.* in ev. s. Ioan. *Ambulabat iesus* (Tract. XXVIII. M. ib., 1622-8); [32] (p. 443-57) Fer. IIII. *Tractatus S. Augustini ep.* in ev. s. Ioan. *Facta sunt encenia* (Tract. XLVIII. M. ib., 1741-6); [33] (p. 457-73) Fer. V.

S. Gregorii pp. hom. in ev. s. Luc. *Rogabat iesum quidam phariseus* (M. 76, 1239-46); [34] (p. 473-76) Fer. VI. *Tractatus S. Augustini ep.* (ex Tract. XLIX. M. 35, 1757, n. 26 — 1758. Inc. *Collegerunt... Quid facimus*); [35] (p. 476-81) Sabb. *Tractatus S. augustini ep.* (ex Tract. L, LI. M. ib., 1764, lin. 7 — 1766, lin. 28 ab imo. Inc. *Cogitaverunt autem... O stulta cogitatio*. Des. *gentibus credituros*); [36] (p. 481-92) Fer. II p. Dom. Palmarum. *Tractatus S. Augustini ep.* in ev. s. Ioan. *Ante sex dies pasche* (ex Tract. L. M. ib., 1760, lin. 6 — 1764); [37] (p. 492-7) Fer. III. *Tractatus S. Augustini ep.* in ev. s. Ioan. *Amen... non est servus* (Tract. LIX. M. ib., 1795-7); [38] (p. 497-531) Fer. IIII. *Expositio ven. bede presb.* in ev. s. Luc. *Appropinquabat dies festus azimorum* (ex Expos. in Luc. lib. VI, c. XXII. M. 92, 592-605, lin. 34. Des. *figurata est libertas*); [39] (p. 533) Homiliae fragmentum (Inc. acephalum *suffecerat principibus sacerdotum*. Des. *Regem cum gloria videbitis, qui est benedictus in secula. Amen.*); [40] (p. 533-48) Dom. Palmarum. *Omelia S. iohannis constant. ep.* in ev. s. Matt. *Cum appropinquaret iesus ierusolimis* (M. P. G. 56, 834-8).

Membr., mm. 470 × 275, pp. 548 (hoc ordine dispositae: 1-518, 535-548, 519-534). Codex, columna duplici, littera Benev. saec. XI eleganter est conscriptus, litterasque praebet initiales auro illitas et coloribus ornatas atque titulos rubros. Scriptura saepe refecta. Postrema folia madore corrupta. In p. 534 alba relicta quaedam calami probationes occurrunt. — Cf. MONTF., I, 222; CAILLAU, 10; CAR., I, 278; LOEW, *The Benev. Script*, 343. — Scripturae specimen in *Bibl. Casin.*, II, tab. XIII.

106 HH (ext. 106 et 91; int. 1072).

Sermones et homiliae diversorum Patrum.

Sermones et homiliae de tempore a Dom. II Adventus usque ad Sabb. ante Dom. I Quadragesimae: [1] (p. 1-4) Dom. II Adventus. *Tractatus s. iohannis constantinopolitani super matheum* (*Flor. Casin.*, II, p. 161-2 ex hoc cod.); [2] (p. 4-8) In nat. Domini. *Sermo s. iohannis chrisostomi* (inter s. Hier. homilias ed. G. MORIN, *Anecdota Maredsolana*, III, p. II, p. 392-8); [3] (p. 9-11) *Sermo. S. augustini ep.* 17 CAILLAU (ex hoc cod.); [4] (p. 11-3) *Sermo S. augustini ep.* (M. 39, 1990-1. Inc. *Fratres karissimi nativitatem domini*. Cf. M. 47, 1231, ser. 123); [5] (p. 13-5) *Sermo S. augustini ep.*

(*Flor. Casin.*, ib., p. 162-3 ex hoc cod.); [6] (p. 15-7) *Sermo S. maximi ep.* (M. 57, 247-50 et M. 39, 1989-90 inter suppos. s. Augustini serm.); [7] (p. 17-8) S. Maximi sermo (M. 57, 251-4); [8] (p. 18-9) *Sermo S. ysidori ep.* (M. ib., 761, serm. III inter s. Maximi); [9] (p. 19-23) S. Fulgentii sermo (M. 65, 726-9); [10] (p. 23-5) S. Maximi sermo (M. 57, 241-4); [11] (p. 25-7) S. Maximi sermo (M. ib., 249-52); [12] (p. 27-8) S. Maximi sermo (M. ib., 253-4); [13] (p. 28-32) In nat. s. Stephani m. S. Fulgentii sermo (M. 65, 729-32, lin. 28. Inc. *Hesterna die cęlebravimus* Des. *celorum. Cooperante domino... Amen*); [14] (p. 32-4) *Sermo S. maximi ep.* (M. 57, 905-8 ex hoc cod.); [15] (p. 34-8) In nat. ss. Innocentium. *Sermo S. maximi ep.* (M. 39, 2152-4 inter s. Augustini suppos. serm.); [16] (p. 38-9) S. Maximi sermo (M. 57, 689-92); [17] (p. 39-42) *In octava domini.* S. Maximi sermo (M. ib., 255-8); [18] (p. 42-6) In Epiphania. S. Maximi sermo (M. ib., 272-6); [19] (p. 46-9) *Sermo beati fulgentii ep.* (M. 65, 732-7. Sermonis pars: *Et illi omnes pueri inaniter morerentur — in bonis desiderium nostrum* = M. ib., 735, n. 7, lin. 6 — 737 = p. 57-60 legitur et quidem uti pars S. Maximi hom. XXVIII); [20] (p. 49-52) ⟨S. Maximi⟩ hom. (M. 57, 289, lin. 15 ab imo — 292. Inc. a verbis: *Pater in voce prodidit, spiritus in columba* et legitur in cod. ac si esset pars s. Fulgentii sermonis, qui supra p. 46 describitur. Cf. *Flor. Casin.*, ib., p. 163-4); [21] (p. 52-4) S. Maximi sermo (M. ib., 297-8); [22] (p. 54-6) S. Maximi sermo (M. ib., 299-302); [23] (p. 56-7) S. Maximi sermo (M. ib., 287-88. Des. *veneramur in cęlo* et statim, nullo apposito titulo, sequitur pars s. Fulgentii sermonis. V. supra p. 46); [24] (p. 60-2) S. Augustini sermo (M. 38, 1031-3); [25] (p. 62-4) *Sermo S. augustini ep.* 111 Mai, I; [26] (p. 65-84) *Testimonia prophetarum de christi adventu ex libris Sancti augustini de civitate dei* (M. 41, 583, lin. 13 — 596, lin. 30. Inc. *Regnante igitur romanorum septimo rege.* Des. *pro dei lege certaverunt*); [27] (p. 84-90) Dom. I Adventus. *Sermo s. iohannis constant. ep.* (*Flor. Casin.*, ib., p. 164-7); [28] (p. 90-4) *Sermo s.* (*maximi*) *ep.* (M. 57, 843-6 inter dubios, sub rasura nomen *cesarii* loco *maximi* legitur); [29] (p. 94-100) S. Gregorii pp. hom. in ev. s. Luc. *Erunt signa* (M. 76, 1077-81); [30] (p. 100-4) Dom. II Adv. *Sermo beati maximi ep.* (M. ib., 847-50); [31] (p. 104-8) *Sermo s. augustini ep. adversus iudęos* (M. 39, 2196-8); [32] (p. 108-14) S. Gregorii pp. hom. in evang. s. Matt. *Cum audisset iohannes* (M. 76, 1095-9); [33] (p. 114-8) Dom. III Adv.

(*Sermo*) *s.* (*maximi*) *ep.* (M. 57, 845-8. Sub rasura nomen *augustini* loco *maximi* legitur. Cf. M. 47, 1245); [34] (p. 118-22) *Item omelia unde supra beati maximi ep.* (*sermo s. Ambrosii ep.*) (M. ib., 531-4, lin. 14; M. 17, 605-8 inter sermones S. Ambrosio adscriptos, Des. *et resurgat*); [35] (p. 122-31) S. Gregorii pp. hom. in ev. s. Ioan. *Miserunt iudei ab hierusolimis* (M. 76, 1099-103); [36] (131-47) Dom. IV Adv. S. Gregorii pp. hom. in ev. s. Luc. *Anno quintodecimo imperii* (M. ib., 1166-70); [37] (p. 147-56) *Mensis decimi feria III. ante nat. domini.* Ven. Bedae hom. in ev. s. Matt. *Missus est gabrihel* (M. 94, 9-14); [38] (p. 156-68) *Sermo* (*Tractatus*) *s. ambrosii ep. de incarnatione domini* (ex Expos. in Luc. lib. II, n. 1-29. M. 15, 1633-43. Cf. cod. 98, p. 118); [39] (p. 168-75)) Fer. VI ante nat. Domini. *Tractatus beati ambrosii ep.* in ev. s. Luc. *Exurgens maria abiit* (M. 26, 247-51 inter s. Hieronymi trans. homil. Origenis in Luc.); [40] (p. 175-9) S. Leonis pp. sermo (M. 54, 168-72); [41] (p. 179-89) Sabb. *Tractatu s. ambrosii ep.* (ex s. doctoris Expos. in Luc. M. 15, 1658, lin. 32 — 1665, lin. 5. Inc. *Factum est verbum... Congregaturus ęcclesiam dei filius.* Des. *splendorem probitatis accumulet*); [42] (p. 189-92) S. Leonis. pp. sermo (M. 54, 182-5. Des. *celebremus. quo et orationes et ieiunia et elemosynas nostras, precibus suis dignabitur adiuvare. Per... Amen*); [43] (p. 192-9) In die nat. Domini. *Tractatus beati hilarii ep.* in ev. s. Matt. *Liber generationis.* 1 Mai, I, n. 1-7 (inter s. Hilarii Tractatus); [44] (p. 200-4) In vig. natalis domini. *Tractatus beati hilarii ep.* 1 Mai, I, n. 8-12 (ib.); [45] (p. 204-10) Ven. Bedae hom. in ev. s. Matt. *Cum esset desponsata* (M. 94, 31-4); [46] (p. 210-4) Sermo *beati severiani ęp.* (M. 52, 588-90 inter s. Petri Chrysol. serm.); [47] (p. 214-8) *Incipiunt lectiones de nat. domini de esaia propheta* (Is., c. IX, 1-8; XL, 1-17; LI, 9 — LII, 10); [48] (p. 218-25) *Item tractatu s. ambrosii ep.* in ev. s. Luc. *Exiit edictum* (ex Expos. in Luc. M. 15, 1646, n. 36 — 1652, n. 49. Inc. *De ortu salvatoris dicturi.* Des. *carnis ętatem.*); [49] (225-30) S. Augustini sermo (M. 39, 1659-61. Cf. M. 47, 1192, ser. 371); [50] (p. 230-1) *Sermo s. augustini ep.* (M. 39, 2103-4); [51] (p. 231-5) S. Augustini sermo (M. 46, 980-3); [52] (p. 235-8) S. Augustini sermo (M. 39, 1661-4. Cf. M. 47, 1192, ser. 372); [53] (p. 238-41) ⟨S. Augustini⟩ sermo (M. 38, 995-7); [54] (p. 241-6) *Sermo s. augustini ęp. de trinitate* (M. ib., 1096-8); [55] (p. 246-8) S. Maximi sermo (M. 57, 535-8); [56] (p. 248-51) S. Gregorii pp. hom. in ev.

s. Luc. *Exiit edictum* (M. 76, 1103-5) quam sequitur fragmentum expunctum cuiusdam homiliae (Inc. *qui natus est de maria.* Des. *quem deum magus adoravit in terris*); [57] (p. 252-63) *Item de nat. domini. Omelia ven. bede presb.* in ev. s. Luc. *Exiit edictum* (M. 94, 334-9); [58] (p. 263-70) Ven. Bedae hom. in ev. s. Luc. *Pastores loquebantur* (M. ib., 34-8); [59] (p. 270-9) Ven. Bedae hom. in ev. s. Ioan. *In principio erat verbum* (M. ib., 38-40); [60] (p. 279-87) *Item sermo s. augustini ep.* (ex sermone Contra Iudaeos, Paganos et Arianos. M. 42, 1123-7, c. XI — c. XVII, lin. 4. Inc. *Vos inquam convenio o iudęi.* Des. Inc. *nichil querere debeatis* expuncta conclusione: *Prestante eodem domino...* quae in cod. 103, p. 186 legitur. Versus sybillini: *Iudicii signum* notis musicis sunt instructi; alii versus: *In manus tuas* desiderantur); [61-63] (p. 287-96) *Item sermones reliqui de natale domini.* (M. 38, 1013-5; 1015-7; 1007-9 inter s. Augustini serm.); [64] (p. 296-99) *Unde supra. sermo s. augustini ep.* 18 Caillau; [65] (p. 299-301) *Item sermo de natale domini* (M. 38, 997-9 inter s. Augustini serm.); [66] (p. 301-4) *Item unde supra* (M. 39, 1655-7 inter s. Augustini dubios serm.); [67-68] (p. 304-11) S. Augustini sermones (M. 38, 1011-3; 1017-9); [69] (p. 311-4) *Item omelia in nat. domini* (*Flor. Casin.,* ib., p. 167-8 ex hoc cod.); [70] (p. 314-6) ⟨S. Augustini⟩ sermo (M. 39, 1071-3); [71] (p. 316-8) *Sermo de nat. domini* (*Flor. Casin.,* ib., 168-9 ex hoc cod. Legitur et in cod. 110, p. 114. Cf. M. 39, 1987-8, n. 3 serm. 121 append. Augustini); [72] (p. 318-21) *De eodem nat. domini.* 6 Caillau; [73-74] (p. 321-7) ⟨S. Augustini⟩ sermones (M. 38, 999-1000; cf. M. 47, 1175, ser. 186; M. 38, 1009-11); [75] (p. 327-8) *Unde supra de natale domini* (*Flor. Casin.;* ib., 169 ex hoc cod.); [76] (p. 328-32) In nat. s. Stephani m. S. Maximi sermo (M. 57, 379-84); [77] (p. 332-5) *Item unde supra. Sermo s. augustini ęp.* (M. 39, 2145-6); [78] (p. 335-7) *Item de s. stephano* (M. 38, 1425-6 inter s. Augustini); [79] (p. 337-9) *Item de s. stephano* (M. 39, 2147 inter S. Augustini dubios serm.); [80] (p. 339-43) *Item de s. stephano* (*s. Augustini ep.* M. ib., 1431-4); [81] (p. 343-7) *Ex comm. beati hieronimi presb.* in ev. s. Matt. *Dicebat iesus... Ecce ego mitto ad vos* (M. 26, 179, lin. 27 — 182, lin. 21. Inc. *Ecce ego mitto... Hoc quod antea dixeram.* Des. *christi ora conspicient*); [82] (p. 347-51) S. Augustini sermo (M. 38, 1437-40); [83] (351-61) In nat. s. Ioannis ev. Ven. Bedae hom. in ev. s. Ioan. *Dixit iesus petro* (M. 94, 44-9); [84] (p. 351-75) *Unde supra sermo s. augustini ep.* (Tract. CXXIV

in Ioan. M. 35, 1969-76); [85] (p. 375-81) *Item unde supra tractatus beati augustini ep. super ev. s. iohannis ap.* (M. ib., 1969-76, lin. 34. Des. *testimonium eius*); [86] (p. 381-6) In nat. Innocentium (*sermo s. iohannis os aurei ep.*) (*Flor. Casin.*, ib., p. 169-71 ex hoc cod.); [87] (p. 386-8) *Sermo beati augustini ep.* 110 Mai, I; [88] (p. 388-90) *Unde supra de innocentum* (*Flor. Casin.*, ib., p. 78 et p. 171-2 ex hoc cod.); [89] (p. 390-6) Ven. Bedae hom. in ev. s. Matt. *Angelus domini apparuit* (M. 94, 50-3); [90] (p. 396-406) *Item unde supra tractatus origenis ex comm. super matheum* (Combefis, I, p. 434-7); [91] (p. 406-15) Dom. I p. nat. Domini. *Tractatus beati hieronimi presb. super epist. ad galatas* (M. 26, 395, lin. 36 — 401, lin. 9. Inc. *Quia repromissiones*. Des. *christus est*); [92] (p. 415-25) *Tractatus ex comm.* (sub ras. *ven. bede presb.*) *origenis* in ev. s. Luc. *Erat ioseph* (v. cod. 103, p. 213); [93] (p. 425-9) *De domini sermo s. severiani, de fuga domini* (M. 52, 599-602 inter s. Petri Chrysol. serm.); [94] (p. 429-37) (*In octava nat. domini*) Ven. Bedae hom. in ev. s. Luc. *Cum consumati essent* (M. 94, 53-8); [95] (p. 437-44) *Unde supra sermo s. augustini ep.* (M. 47, 1135-40); [96] (p. 444-51) *Unde supra sermo ven. bede presb.* 112, Mai, I (inter s. Augustini serm.); [97] (p. 451-5) *Unde supra de octava domini* (M. 39, 1657-9 inter s. Augustini suppos. serm.); [98] (p. 455-8) *Unde supra sermo S. ambrosii ep.* (ex Expos. in Luc. M. 15, 1654, n. 55 — 1657, n. 62); [99] (p. 458-65) In vig. Epiphaniae. *excerptum de super matheo* (est Remigii Autissiod. hom. M. 131, 895-9); [100] (p. 465-8) In Epiphania. Lectiones ex Isaia, c. LV-LVI, 2; LX, 1-16; LXI, 10-LXII; [101] (p. 468-71) S. Maximi sermo (M. 57, 283-6); [102] (p. 471-74) S. Augustini sermo (M. 38, 1026-8); [103] (p. 474-7) *Sermo s. augustini ep.* 19 Caillau; [104] (p. 477-9) S. Maximi sermo (M. 57, 279-82); [105] (p. 479-85) *Item unde supra Sermo S. Fulgenzii* (*ep.*) Mai, I (p. 497-9); [106] (p. 485-91) S. Gregorii pp. hom. in ev. s. Matt. *Cum natus esset* (M. 76, 1110-4); [107] (p. 491-3) *Item unde supra s. ///// ep.* (M. 54, 235-8 inter s. Leonis serm. Sub rasura nomen *Maximi* legitur); [108] (p. 493-6) S. Maximi sermo (M. 57, 281-4); [109] (p. 496-500) S. Augustini sermo (M. 38, 1033-5. Cf. M. 47, 1176, ser. 102); [110] (p. 500-6) *Item unde supra de epiphania* (*Flor. Casin.*, II, p. 172-4 ex hoc cod. In codd. 107, p. 181 et 116, p. 288 s. Augustino tribuitur); [111] (p. 506-13) Fer. II p. Epiph. Ven. Bedae hom. in ev. s. Mar.

Fuit iohannes in deserto (M. 94, 22-6); [112] (p. 513-21) Fer. III p. Epiph. ⟨Ven. Bedae⟩ hom. in ev. s. Ioan. *Iohannes testimonium perhibuit* (M. 94, 26-31); [113] (p. 521-9) Fer. IIII p. Epiph. Ven. Bedae hom. in ev. s. Ioan. *Vidit iohannes iesum venientum* (M. 94, 74-9); [114] (p. 529-37) Dom. I p. Epiph. Ven. Bedae hom. in ev. s. Luc. *Cum factus esset iesus* (M. 94, 63-8. Inc. *Aperta nobis est fratres karissimi sancti evangelii lectio*); [115] (p. 537-45) *Item unde supra sermo origenis* (M. P. G., 13, 1848, lin. 4 — 1854. Inc. *Quęrunt inter affines* et *Flor. Casin.*, ib., p. 174); [116] (p. 545-7) *Unde supra sermo s. ambrosii ep.* (desumptus est ex Expos. in Luc. M. 15, 1657, lin. 11 — 1658, lin 31. Inc. *Et cum facti essent... A duodecimo anno.* Des. *con refugiat coheredes*); [117] (p. 547-75) Octava Epiphaniae. *Sermo beati augustini ep.* (Tract. V in Ioan. M. 35, 1414-25); [118] (p. 575-85) Ven. Bedae hom. in ev. s. Matt. *Venit iesus a galilea* (M. 94, 58-63); [119] (p. 585-96) Dom. II p. Epiph. Ven. Bedae hom. in ev. s. Ioan. *Nuptię factę sunt* (M. ib., 68-74); [120] (p. 596-600) S. Augustini sermo (M. 38, 684-6); [121] (p. 600-6). *Item unde supra sermo s. augustini ep.* (Tract. VIII in Ioan. M. 35, 1450-8, lin. 6. Des. *onerandi non estis*); [122] (p. 606-12) Dom. III p. Epiph. *Tractatus beati ambrosii ep.* in ev. s. Luc. *Regressus est iesus* (M. 15, 1709, n. 43 — 1710, n. 46 ex Comm. in Lucam); [123] (p. 612-7) *Tractatus ex comm. ven. bede presb. super lucan* (M. 92, 371, lin. 12 ab imo — 375, lin. 11. Inc. *Regressus est... Virtutem spiritus signa miraculorum dicit*); [124] (p. 617-30) Dom. IIII p. Epiph. *Sermo origenis* in ev. s. Matt. *Cum descendisset iesus de monte* (Inc. *Docente vero domino in monte.* Origenis opp. ed. 1522 in aedibus Ascensianis, III, f. 123-5); [125] (p. 630-3) S. Gregorii pp. hom. in ev. s. Ioan. *Erat quidam regulus* (M. 76, 1211-3); [126] (p. 633-8) *Item unde supra sermo s. augustini ep.* (ex Tract. XVI in Ioan. M. 35, 1524, lin. 4 — 1527, lin. 10. Inc. *Audistis fratres karissimi in lectione evangelica.* Des. *patria quam generavit*); [127] (p. 638-44) Dom. V p. Epiph. *Sermo origenis* in ev. s. Matt. *Ascendente iesu in naviculam* (M. 94, 411-3 inter ven. Bedae subdit. hom.); [128] (p. 644-8) *Unde supra sermo Severiani ep.* (M. 52, 257-9 inter s. Petri Chrysol. serm.); [129] (p. 648-9) *Unde supra sermo s. hieronimi presb.* (ex eiusdem Hier. Comm. in Matt. M. 26, 55, lin. 2 — lin. 36. Inc. *At ascendente iesu... Quintum signum fecit quando ascendit.* Des. *potentiam noverat salvatoris*); [130] (p. 649-50) *Unde supra sermo s. Augu-*

stini ep. (ex s. Hilarii Comm. in Matt., cap. VIII, n. 1-2. M. 9, 958-60. Inc. *ascendente eo.... Navem discipulis introgressis.* Des. *ex virtutibus deum*); [131] (p. 650-2) In purif. b. Mariae virg. Sermo s. augustini ep. (M. 39, 1998, lin. 34 — 1999, lin. 35. Inc. *Sic namque fratres olim per prophetam.* Des. *invenerunt excelsum qui cum.... amen.* Cf. M. 47, 1231-3, ser. 128); [132] (p. 652-5) *Unde supra Sermo s. augustini ep.* (*Flor. Casin.*, II, p. 78-9. Cf. M. 47, 1191, ser. 370); [133] (p. 655-67) *Omeli* (sic) *ven. bede presb. ex comm. super lucam: Postquam impleti sunt* (*Flor. Casin.*, ib., p. 123-8. Cf. M. 92, 341 A — 347 D); [134] (p. 667-74) Ven. Bedae hom. in ev. s. Luc. *Postquam impleti sunt* (M. 94, 79-83); [135] (p. 674-95) *Omelia domni Autperti abb.* in ev. s. Luc. *Postquam impleti sunt* (M. 89, 1291-304. Inc. *Si subtiliter a fidelibus*); [136] (p. 695-704) Dom. Septuag. S. Gregorii pp. hom. in ev. s. Matt. *Simile est regnum cęlorum homini patrifamilias* (M. 76, 1154-9); [137] (p. 704-7) *Item unde supra sermo s. augustini ep.* (M. 54, 285-8 inter s. Leonis serm.); [138] (p. 707-9) *Unde supra. Sermo S. augustini ep.* 113 Mai, I (desumptus est sermo ex s. Hilarii Comm. in Matt. M. 9, 1029, n. 5 — 1030, n. 7); [139] (p. 709-11) *Unde supra. Sermo beati hieronimi presbiteri* (ex Comm. in Matt. M. 26, 146, lin. 11 — 147 lin. 4 ab imo. Inc. *Parabola ista vel similitudo.* Des. *pauci autem electi*); [140] (p. 711-5) Dom. Sexag. *Sermo beati augustini ep.* 1 Caillau; [141] (p. 715-20) *Unde supra Sermo s. augustini ep.* 2 Caillau (ex hoc cod. Des. *de servo tuo.*); [142] (p. 720-2) *Sermo s. augustini.* 1 Caillau (p. 89); [143] (p. 722-5) *Unde supra expositio epiphanii ep.* (*Flor. Casin.*, II, p. 175-6 ex hoc cod.); [144] (p. 725-8) *S. hieronimi presb.* (ex Comm. in Matt. M. 26, 88, lin. 21 — 90, lin. 9 ab imo. Inc. *Exiens iesus de domo... Populus domum iesus non poterat intrare.* Des. *apposuit mihi auriculam*); [145] (p. 728-34) S. Gregorii pp. hom. in ev. s. Luc. *Cum turba plurima* (M. 76, 1131-4); [146] (p. 734-8) Dom. Quinquagesimae. *Sermo beati augustini ep.* (M. 39, 2022-5. Cf. M. 47, 1233, ser. 142); [147] (p. 738-40) *Unde supra sermo S. augustini Ep.* (M. 47, 1142-4); [148] (p. 740-6) S. Gregorii pp. hom. in ev. s. Luc. *Assumpsit iesus duodecim* (M. 76, 1082-6); [149] (p. 746-9) *Unde supra sermo s. ambrosii* (ex Expos. in Luc. M. 15, 1881, n. 80 — 1883, n. 90. Inc. *In libro secundum matheum*); [150] (p. 749-57) Fer. IIII ante initium Quadrag. *Sermo origenis ex comm. super matheum* in ev. s. Matt. *Cum ieiunatis* (*Flor. Casin.*, II,

p. 128-31); [151] (p. 757-9) S. Maximi hom. (M. 57, 301-4); [152] (p. 759-64) Fer. V. *Sermo s. augustini ep.* (ex Tract. XVI in Ioan. M. 35, 1524, lin. 4 — 1527, lin. 10. Inc. *Et ecce quidam regulus... Qui rogabat non credebat.* Des. *patria quam generavit.* V. supra p. 633); [153] (p. 764-8) *Unde supra sermo s. severiani ep.* (M. 52, 484-7 inter s. Petri Chrysol. serm. et *Flor. Casin.*, ib., p. 176-8); [154] (p. 768-79) Fer. VI. *Omelia origenis* in ev. s. Matt. *Audistis quia dictum est* (*Flor. Casin.*, ib., p. 131-5); [155] (p. 779-87) *Sabb. ante quadrag. Dictatu beati hieronimi presbiteri. Incipit tractatum eiusdem super esaiam* (M. 24, 590, lin. 3 — 597, lin. 13 ab imo. Inc. *Si abstuleris... meridies. Orietur tibi matutina lux.* Des. *sic in ore sermonem dei intellegamus.*); [156] (p. 787-90) *Sermo ven. bede presb.* in ev. s. Mar. *Cum sero esset* (ex Expos. in Mar. M. 92, 196, lin. 18 — 198, lin. 4 et M. 92, 354-6, lin. 13 inter hom. subdit. Des. incompletus: *sive spirituum*).

Membr., mm. 415 × 295, pp. 790 (pp. 405, 406 bis enumeratae). Codex binis columnis, littera Benev., saec. XI exaratus, ex duabus conflatur partibus, quarum prior recentior, pp. 1-64, altera, probabiliter eadem manu conscripta quae partes priores codd. 104 et 109 descripsit, reliquas paginas complectitur. Litterae initiales auro variisque coloribus accurate sunt depictae et maiusculae viridi ac flavo colore distinctae. Tituli rubri. Scriptura saepe est refecta et ultima folia humore sunt maculata. Margines nonnullorum foliorum excisi. — Cf. Montf., I, 222; Caillau, 10; Car., I, 179; *Rev. Bénéd.*, XXIV, 353; Loew, *The Benev. Script*, 344; Inguanez, op. cit. in cod. 102, p. 369, 371. Exemplum scripturae in *Bibl. Casin.*, tab. XIV.

107 HH (ext. 107 et 125; int. 1081).

Homiliarium.

Omelie de adventu domini usque in dominica capud XL. S. Stephani. Innocentum. conversio s. pauli. Cathedra S. petri. S. Mauri. S. Scolastice. S. Benedicti Patrum diversorum: [1] (p. 1-5) Dom. I Adventus. S. Gregorii pp. hom. in ev. s. Luc. *Erunt signa* (M. 76, 1077-80, lin. 21. Des. *nisi transeundo possunt.*); [2] (p. 5-9) Dom. II Adv. S. Gregorii pp. hom. in ev. s. Matt. *Cum audisset iohannes* (M. ib., 1095-9); [3] (p. 9-15) Dom. III Adv. S. Gregorii pp. in ev. s. Ioan. *Miserunt iudęi ab ierosolimis* (M. ib., 1099-103); [4] (p. 15-22) Fer. IIII

Ven. Bedae hom. in ev. s. Luc. *Missus est angelus gabrihel* (M. 94, 9-14); [5] (p. 22-8) Fer. VI. *Tractatus origenis* in ev. s. Luc. *Exurgens Maria abiit* (M. 26, 247-51 inter s. Hieronymi Transl. homil. Origenis in Luc.); [6] (p. 28-30) Sabb. *Tractatus S. ambrosii ep.* in ev. s. Luc. *Anno quintodecimo imperii* (ex Expos. in Luc. M. 15, 1658, n. 67 — 1660, n. 73. Inc. *Congregaturus ecclesiam dei filius.* Des. *quia vocem locutus est.*); [7] (p. 30-8) Dom. IIII Adv. S. Gregorii pp. hom. in ev. s. Luc. *Anno quintodecimo imperii* (M. 76, 1160-5, lin. 4 ab imo. Des. *fiduciam maiorem habet.*); [8] (p. 38-42) In vig. nat. Domini. *Omelia beati severiani ep.* (M. 52, 588-90 inter s. Petri Chrysol. serm.); [9] (42-48) In nat. Domini. Lectiones ex Isaia, c. IX, 1-12; XL; XLII-XLIII, 3; [10] (p. 48-51) S. Augustini sermo (M. 39, 1659-61. Cf. M. 47, 1192, ser. 371); [11] (p. 51-4) S. Augustini sermo (M. 38, 1005-7); [12] (p. 54-7) S. Augustini sermo (M. 39, 1661-3); [13] (p. 57-62) S. Fulgentii sermo (M. 65, 726-9); [14] (p. 62-4) S. Gregorii pp. hom. in ev. s. Luc. *Exiit edictum* (M. 76, 1103-5); [15] (p. 64-70) *Item Tractatus S. Ambrosii ep.* in ev. s. Luc. *Exiit edictum* (M. 15, 1646, n. 36 — 1652, n. 49. Inc. *De ortu salvatoris dicturi.* Des. *carnis ętatem*); [16] (p. 70-6) Ven. Bedae hom. in ev. s. Luc. *Pastores loquebantur* (M. 94, 34-8); [17] (p. 76-83) *Sermo S. Augustini ęp.* (ex sermone Contra Iudaeos, Paganos et Arianos. M. 42, 1123 — 1127, c. XI — c. XVII, lin. 4. Inc. *Vos inquam convenio o iudei.* Des. *nichil quęrere debeatis.* Versus Sybillini: *Iudicii signum* notis musicis sunt instructi; alii versus: *In manus tuas* desiderantur); [18] (p. 83-6) In nat. s. Stephani m. *Sermo s. augustini ep.* (M. 39, 2145-6); [19] (p. 86-90) S. Augustini sermo (M. ib., 1431-4); [20] (p. 90-3) *Ex comm. beati hieronimi presb.* in ev. s. Matt. *Dicebat iesu... Ecce ego mitto ad vos* (M. 26, 179, lin. 27 — 182, lin. 21. Inc. *Ecce ego mitto... Hoc quod antea dixeram.* Des. *christi ora conspicient*); [21] (p. 93-101) In nat. s. Ioannis ev. Ven. Bedae. hom. in ev. s. Ioan. *Dixit iesus petro* (M. 94, 44-9); [22] (p. 101-6) *Item unde supra. Tractatus s. augustini ep. super ev. s. iohannis evang.* (ex Tract. CXXIV in Ioan. M. 35, 1969-76, lin. 34. Des. *testimonium eius*); [23] (p. 106-11) In nat. Innocentium. *Sermo S. iohannis os aurei ep.* (*Flor. Casin.*, II, 169-71); [24] (p. 111-20) *Item unde supra, tractatus origenis. ex comm. super matheum* (Combefis, I, p. 434-7); [25] (p. 120-7) Dom. I p. nat. Domini *Tractatus beati hieronimi presb. super epist. ad*

galatas (M. 26, 395, lin. 36 — 401, lin. 9. Inc. *Quia repromissiones ad abraham.* Des. *christus est*); [26] (p. 127-35) *Tractatus ex comm. origenis* in ev. s. Luc. *Erat ioseph et maria* (ex Hieronymi Trans. Origenis hom. XVI, XVII. M. 26, 269-76, lin. 5 ab imo: *et vidua perseverem* et ex Bedae Expos. in Luc. M. 92, 347, lin. 4 ab imo — 348, lin. 26. Inc. *Congregemus in unum*, et *Flor. Casin.*, ib., p. 179-82); [27] (p. 135-40) *Sermo S. augustini ep. de octava domini* (M. 47, 1135-40); [28] (p. 140-7) Ven. Bedae hom. in ev. s. Luc. *Cum consumati essent* (M. 94, 53-8); [29] (p. 147-53) In vig. Epiphaniae. *Tractatus s. augustini ep.* (ex Tract. III in Ioan. M. 35, 1396-400, lin. 1 ab imo. Inc. *Gratiam et veritatem dei.* Des. *iustus iudex*); [30] (p. 153-4) *Tractatus s. iohannis constant. ep.* in ev. s. Matt. *Defuncto autem herode* (M. P. G. 56, 645, lin. 16 ab imo — 646. Inc. *Vides quia ioseph*); [31] (p. 155-56) *In vig. epiphanię excerptum super matheo* (ex Remigii Autissiod. hom. VI. M. 131, 895-6, lin. 8 ab imo. Des. *regem iudeorum natum*); [32] (p. 156-9) *Incipiunt lectiones de epiphania domini nostri iesu christi.* Lectiones ex Isaia, c. LV-LVI, 2; LX, 1-16; LXI, 10-LXII; [33] (159-2) S. Maximi sermo (M. 57, 283-6); [34] (p. 162-5) S. Augustini sermo (M. 38, 1026-8); [35] (p. 165-7) *Sermo s. augustini ep.* 19 Caillau; [36] (p. 167-72) S. Gregorii pp. hom. in ev. s. Matt. *Cum natus esset* (M. 76, 1110-4); [37] (p. 172-4) S. Leonis pp. sermo (M. 54, 235-8); [38] (p. 174-80) *Sermo s. Fulgentii ep.* (M. 65, 732-5, n. 7, lin. 6 usque ad verba: *in remissionem fundendum est peccatorum.* Quae sequuntur: *Pater in voce prodiit, spiritus in columba, — christo propinquante lętificet* in hom. XXIX s. Maximi leguntur. M. 57, 289, lin. 15 ab imo — 292. Cf. cod. 106, p. 49; *Flor. Casin.*, II, p. 163-4); [39] (p. 181-5) *Sermo s. augustini ep.* (*Flor. Casin.*, ib., p. 172-4); [40] (p. 185-92) *Tractatus origenis* in ev. s. Luc *Cum factus esset iesus* (Combefis, I, p. 600-2, hom. 1, 2 et 3 et *Flor. Casin.*, ib., p. 174); [41] (p. 192-4) Oct. Epiphaniae. S. Maximi sermo (M. 57, 297-8); [42] (p. 194-5) ⟨S. Maximi⟩ sermo (M. ib., 299-300); [43] (p. 195-200) Ven. Bedae hom. in ev. s. Matt. *Venit iesus a galilea* (M. 94, 58-61, lin. 16 ab imo. Des. *non intercludamus illecebris. Prestante... Amen*); [44] (p. 200-6) Dom. II p. Epiph. *Omelia s. augustini ep.* (Tract. VIII in Ioan. M. 35, 1450-8, lin. 6. Des. *onerandi non estis*); [45] (p. 206-7) *Sermo S. ambrosii ep.* (ex Expos. in Luc. M. 15, 1709, n. 43 — 1710, lin. 7. Inc. *Completur hoc loco prophetia esaie.* Des. *contemplatione corporis nega-*

bamus); [46] (p. 207-11) Ven. Bedae hom. in ev. s. Luc. *Regressus est iesus* (ex Comm. in Luc. M. 92, 371, lin. 12 ab imo — 375, lin. 11. Inc. *Regressus est... Virtutem spiritus signa miraculorum dicit*); [47] (p. 211-22) Dom. IIII p. Epiph. *Omelia origenis* in ev. s. Matt. *Cum aescendisset iesus de monte* (Origenis opp. ed. 1522 in aedibus Ascensianis, III, f. 123-5); [48] (p. 222-4) S. Gregorii pp. hom. in ev. s. Ioan. *Erat quidam regulus* (M. 76, 1211-3); [49] (p. 224-30) *Omelia S. severiani* in evang. s. Matt. *Ascendente iesu in naviculam* (M. 94, 411-3 in ven. Bedae subdit. hom.); [50] 230-1) In conver. s. Pauli ap. Lectiones ex Act. Apost., c. IX, 1-31; [51] (p. 231-3) *Sermo S. augustini.* 50 Caillau; [52] (p. 233-5) *Sermo s. augustini ep.* 49 Caillau; [53] (p. 235-7) *Expositio S. ieronimi presb.* in ev. s. Luc. *Homo quidam erat dives* (est pars epis. 121. M. 22, 1020; lin. 17 — 1021, lin. 32. Inc. *Theophilus antiochene ecclesię septimus.* Des. *ut metamus in benedictionem*) [54] (p. 237-8) Anonymi sermo de conver. s. Pauli ap. (*Flor. Casin.*, ib., p. 182-3 ex hoc cod.); [55] (p. 238-42) In cath. s. Petri ap. *Sermo s. augustini ep.* (ex Tract. CXXIII in Ioan. M. 35, 1966, n. 4 — 1969. Inc. *Dixit iesus simoni... Hunc invenit exitum ille negator*); [56] (p. 242-4) S. Augustini sermo (M. 38, 797-9); [57] (p. 244-50) *Omelia S. augustini ep.* in ev. s. Ioan. *Dixit iesus petro* (M. 94, 214-9 inter ven. Bedae hom.); [58] (p. 250-7) S. Gregorii pp. hom. in ev. s. Matt. *Simile est regnum cęlorum homini patrifamilias* (M. 76, 1154-9); [59] (p. 257-61) S. Gregorii pp. hom. in ev. s. Luc. *Cum turba plurima* (M. ib., 1131-4); [60] (p. 261-6) S. Gregorii pp. hom. in ev. s. Luc. *Assumpsit iesus duodecim* (M. ib., 1082-6); [61] (p. 266-73) Fer. IIII ante initium Quadrag. *Omelia origenis. Ex comm. super matheum* (*Flor. Casin.*, ib., p. 128-31; v. cod. 103, p. 435); [62] (p. 273-7) Fer. V. *Ex comm. s. iohannis constant. ep.* in ev. s. Matt. *Cum introisset iesus capharnaum* (M. P. G. 56, 751, lin. 6 — 753, lin. 33). Inc. *Post iudeorum mundationem dominus iesus.* Des. *non recipit textus*); [63] (p. 277-85) Fer. VI. *Omelia origenis* in ev. s. Matt. *Audistis quia dictum est* (*Flor. Casin.*, ib., p. 131-5); [64] (p. 285-9) Sabb. *Omelia ven. bede presb.* in ev. s. Mar. *Cum sero factum esset* (M. 94, 354-359); [65] (p. 289-329) Vita s. Mauri abb. (B. H. L., n. 5773; [66] (p. 329-46) *In s. scolastice virginis. Omelia domni ber tharii abb.* in ev. s. Matt. *Simile est regnum cęlorum homini negotiatori* (ib., n. 7516. Des. incompleta: *Nulla diabolica fraude molestentur. Nullis*); [67] (p. 347-59) (*Incipit vita S. Benedicti*) (ib., n. 1102);

[68] (p. 359-62) *Incipiunt versus ven. pauli diaconi de miraculis S. patris benedicti* (ib., n. 1106); [69] (p. 362-4) *Item versus Marci poete* (ib., n. 1103).

Membr., mm. 415 × 300, pp. 364. Littera Lang. Cas., duplici columna saec. XI, et probabiliter tempore abb. Desiderii, eleganter perscriptus codex, litteris initialibus, variis coloribus polite depictis auroque illitis adornatur. Litterae maiusculae coloribus diversis sunt distinctae et tituli minio exarati. P. 155 nonnulla versicula abrasa occurrunt. — Cf. MONTF., I, 222; CAILLAU, 10; CAR., I, 278; BETH., XII, 500; M. G. H., *Poetae lat. aevi Carol.*, tom. III, p. 391; CIPOLLA, op. cit. in cod. 98, p. 39; LOEW, *The Benev. Script*, 344. — Scripturae specimen in *Bibl. Casin.*, II, tab. XIV.

108 GG (ext. 108 et 20; int. 1028).

Sermones et homiliae diversorum Patrum.

Sermones et homiliae de tempore et de sanctis a Dom. I Quadragesimae ad Dom. IV post oct. Pentecostes: [1] (p. 1-7) *S. Augustini ep.* sermo (*Flor. Casin.*, I, p. 165-7); [2] (p. 7-16) Dom. caput Quadragesimae. S. Leonis pp. sermo (M. 54, 275-81); [3] (p. 16-22) *Sermo S. Augustini ep.* (M. ib., 285-8 inter s. Leonis serm.); [4] (p. 22-4) S. Augustini sermo (M. 47, 1142-4); [5] (p. 24-32) S. Gregorii pp. hom. in ev. s. Matt. *Ductus est iesus* (M. 76, 1135-8); [6] (p. 32-47) Dom. II Quadr. Ven. Bedae hom. in ev. s. Matt. *Assumpsit iesus* (M. 94, 96-101); [7] (p. 47-59) Dom. III Quadr. *Ex comm. ven. bedę presb. super lucam: Erat iesus eiciens demonium* (M. 92, 475, lin. 10 ab imo — 480, lin. 22 ab imo. Inc. *Demoniacus iste apud matheum non solum mutus*. Des. *et blasphemare querebant*); [8] (p. 59-68) Dom. IIII Quadr. *Tractatus s. augustini ep.* in ev. s. Ioan. *Abiit iesus trans mare galilee* (Tract. XXIV. M. 35, 1592-6); [9] (p. 68-77) Dom. V Quadr. S. Gregorii pp. hom. in ev. s. Ioan. *Dicebat iesus turbis* (M. 76, 1150-3); [10] (p. 77-120) Dom. in Palmis. *Expositio S. ieronimi presb. Ex comm. super Matheum* (M. 26, 197, lin. 16 ab imo — 224, lin. 13. Inc. *Scitis quia post biduum*... Des. *furentur eum. Non erubescant qui putant salvatorem timuisse mortem*); [11] (p. 121-7) Feria. V. Lamentationes c. I-II, 7 notis musicis instructae; [12] (p. 127-35) *Tractatus S. Augustini Ep.* (ex Enarr. in Psal. LXIII. M. 36, 761, n. 2 — 764, lin. 19. Des. cum verbis notis instructis musicis: *confirmatio est sermonis ma-*

ligni); [13] (p. 135-8) Lectiones ex Epis. ad Corin. I, c. XI, 20 — XII, 13; [14] (p. 138-43) Feria VI. Lamentationes c. II, 8 — III, 21 notis musicis instructae; [15] (p. 143-9) *Tractatus S. Augustini ep.* (ex Enarr. in Psal. LXIII, M. ib., 764, lin. 19 — 766, lin. 19 ab imo. Inc. *Videamus quomodo firmaverunt sibi sermonem.* Des. *ex potestate divina*); [16] (p. 149-52) Lectiones ex Epist. ad Hebraeos c. IV, 11 — VI, 8; [17] (p. 152-60) Sabb. Lamentationes, c. III, 22 notis musicis instructae; [18] (p. 160-3) *Oratio ieremie prophete* notis musicis instructa; [19] (p. 163-6) Lectiones ex Epist. ad Hebraeos, c. IX, 11 — X, 23; [20] (p. 166-72) *Sermo s. ambrosii ep.* (Combefis, III, p. 829, col. a, lin. 6 ab imo — 830. Inc. *Sed videamus de hoc ipsu domini corpore*); [21] (p. 172-83) In die Paschae. S. Gregorii pp. hom. in ev. s. Mar. *Maria magdalene* (M. 76, 1169-74); [22] (p. 183-6) Fer. II. S. Gregorii pp. hom. in ev. s. Luc. *Duo ex discipulis* (M. ib., 1182-3); [23] (p. 186-90) *Sermo s. augustini ep.* (M. 38, 1117-20; M. 65, 897-8. Inc. *Hesterno die lecta est ex evangelio*); [24] (p. 190-204) Fer. III. Ven. Bedae hom. in ev. s. Luc. *Stetit iesus* (M. 94, 139-44); [25] (p. 204-14) Fer. IIII. S. Gregorii pp. hom. in ev. s. Ioan. *Manifestavit se iterum iesus* (M. ib., 1184-8); [26] (p. 214-33) Fer. V. S. Gregorii pp. hom. in ev. s. Ioan. *Maria stabat* (M. ib., 1189-96); [27] (p. 233-45) Fer. VI. Ven. Bedae hom. in ev. s. Matt. *Undecim discipuli* (M. 94, 144-9); [28] (p. 245-62) Sabb. S. Gregorii pp. hom. in ev. s. Ioan. *Una sabbati* (M. 76, 1174-81); [29] (p. 262-78) Dom. oct. Paschae. S. Gregorii pp. in ev. s. Ioan. *Cum sero ///// esset* (M. ib., 1197-204); [30] (p. 279-87) Dom. I p. oct. Paschae. S. Gregorii pp. hom. in ev. s. Ioan. *Ego sum pastor bonus* (M. ib., 1127-30); [31] (p. 287-97) Dom. II p. oct. Paschae. Ven. Bedae hom. in ev. s. Ioan. *Modicum et iam* (M. 94, 154-8); [32] (p. 297-310) Dom. III p. oct. Paschae. Ven. Bedae hom. in ev. s. Ioan. *Vado ad eum* (M. ib., 158-63); [33] (p. 310-22) Dom. IIII p. oct. Paschae. Ven. Bedae hom. in ev. s. Ioan. *Amen amen dico vobis* (M. ib., 163-8); [34] (p. 322-31) In nat. s. Marci. S. Augustini *Tractatus* in ev. s. Ioan. *Ego sum vitis vera* (Tract. LXXX-I. M. 35, 1839-42); [35] (p. 331-40) In nat. ss. Philippi et Iacobi app. S. Augustini Tractatus in ev. s. Ioan. *Non turbetur cor vestrum* (Tract. LXVII-LXVIII. M. ib., 1811-5); [36] (p. 340-5) S. Augustini *Tractatus* (Tract. LXIX. M. ib., 1815-8); [37] (p. 346-3) *In s. Michahelis archangeli.* ⟨Pauli Diaconi⟩

hom. (M. 95, 1522-5); [38] (p. 353-8) *Expositio S. ieronimi presb. Ex comm. super matheum* in lect. *Accesserunt discipuli* (M. 26, 132-5, lin. 13); [39] (p. 358-63) *Sermo s. ambrosii ep.* (M. 57, 445-50 inter s. Maximi serm.); [40] (p. 363-77) In die Ascens. S. Gregorii pp. hom. in ev. s. Mar. *Recumbentibus undecim discipulis* (M. 76, 1213-9); [41] (p. 377-96) Dom. I p. Ascen. Ven. Bedae hom. in ev. s. Ioan. *Cum venerit paraclitus* (M. 94, 181-9); [42] (p. 396-400) *In octavis* /////. *Sermo S. leonis papę* (M 39, 2084-5 inter s. Augustini suppos. serm. Cf. M. 47, 1233, ser. 179. Inc. *Fratres karissimi ascensionis dominice inclitum*); [43] (p. 400 in marg.) Sabb. in vig. Pentec. *Omelia s. augustini ep.* in ev. s. Ioan. *Si diligitis me* (ex Tract. LXXIV in Ioan. M. 35, 1826, lin. 14 ab imo — 1827, lin. 11. Inc. *Si diligitis... Hic est utique in trinitate.* Des. *sibi confixit*); [44] (p. 400-7) In die Pentec. S. Gregorii pp. hom. in ev. s. Ioan. *Si quis diligit me* (M. 76, 1220-7); [45] (p. 417-22) Fer. II. S. Augustini. *Tractatus* in ev. s. Ioan. *Sic enim dilexit* (ex Tract. XII. M. 35, 1490, n. 12 — 1492. Inc. *Quantum in medico est fratres*); [46] (p. 422-7) Fer. III. S. Augustini. *Tractatus* in ev. s. Ioan. *Amen... qui non intrat* (ex Tract. XLV. M. ib., 1719-21, lin. 7. Des. *gravida sacramentis*); [47] (p. 427-35) Fer. IIII. *Tractatus s. augustini ep.* in ev. s. Ioan. *Nemo potest venire ad me* (ex Tract. XXVI. M. ib., 1606-9, n. 6); [48] (p. 435-58) Fer. V. S. Gregorii pp. hom. in ev. s. Luc. *Designavit dominus* (M. 76, 1139-49); [49] (p. 458-64) Fer. VI. S. Leonis pp. sermo (M. 54, 411-5); [50] (p. 464-7) Sabb. *Sermo s. augustini ep.* (M. 39, 2093-4. Cf. M. 47, 1234, ser. 185); [51] (p. 467-75) Oct. Pentec. *Tractatus S. Augustini ep.* (ex Tract. X in Ioan. M. 35, 1476, n. 3 — 1484); [52] (p. 475-88) Ven. Bedae hom. in ev. s. Ioan. *Erat homo ex phariseis* (M. 94, 197-202); [53] (p. 489-97) Dom. I p. oct. Pentec. *Ex* (*comm.*) *bede presb.* in ev. s. Luc. *Estote misericordes* (M. 92, 408 C-410 G; 94, 276-8 inter ven. Bedae hom. subdit.; *Flor. Casin*, II, p. 103-5. Inc. *In huius sancte evangelice lectionis exordio — et non iudicabimini. Nichil aliud.* Cf. *Flor. Casin.*, III, p. 119); [54] (p. 497-500) Dom. II p. oct. Pentec. *Tractatus s. ambrosii ep.* in ev. s. Luc. *Cum turbę irruerent* (*Flor. Casin*, II, p. 184, p. 136-7); [55] (p. 500-6) *Tractatus s. ambrosii ep.* (ex Expos. in Luc. M. 15, n. 68 — 1720); [56] (p. 506-36) Dom. III p. oct. Pentec. S. Gregorii pp. hom. in ev. s. Luc. *Accesserunt ad iesum publicani* (M. 76, 1246-59); [57] (p. 536-57) Dom. IIII p. oct. Pentec. S. Gre-

gorii pp. hom. in ev. s. Luc. *Homo quidam fecit cenam* (M. ib., 1266-74); [58] (p. 557-70) In nat. ss. Gervasii et Protasii mm. ⟨S. Ambrosii⟩ epist. (M. 16, 1062-9); [59] (p. 570-2) *Sabbato sancto ad collationem. Ex comm. beati ieronimi presb. super matheum* (M. 26, 224, lin. 33 — 226, lin. 33. Inc. *Quod diversa tempora*).

Membr., mm. 460 × 270, pp. 572. Saec. XI et probabiliter tempore Desiderii abb. (1058-1087), littera Benev., binis columnis codex est descriptus et initiales litteras auro coloribusque variis perpulchre pictas offert, quas inter litterae *P* et *L* (p. 8 et 401) sunt conspicuae. Maiusculae coloribus distinctae. Folia postrema madore sunt pessumdata. P. 1-7 ad alium pertinent codicem. Homilia quae in marg. p. 400 legitur manu recentiori et Gothico charactere est exarata. — Cf. MONTF., I, 222; CAILLAU, 10; CAR., I, 279; LOEW, *The Benev. Script*, 344. — Exemplum scripturae in *Bibl. Casin.*, II, tab. XIV.

109 GG (ext. 109 et 25; int. 1068).

Sermones et homiliae diversorum Patrum.

Sermones et homiliae de tempore, de sanctis et de commune sanctorum: [1] (p. 1-13) In vig. s. Ioannis B. ⟨S. Ambrosii⟩ tractatus (ex Expos. in Luc. M. 15, 1620, lin. 14 — 1622, lin. 4. Inc. *Utrum nunquam — in iustificatione iudicium*; M. ib., 1622, lin. 5 — 1623, lin. 2. *De sorte incensi. Factum est autem — legis veteris videretur*; M. ib., 1623, lin. 3 — 1631, lin. 3. *De angelica visione. Apparuit autem — sed fidelibus*; M. ib., 1631, lin. 4 — 1632. *De conceptu helisabeth. Post hos autem — generationis adscisceret*); [2] (p. 13-5) In nat. s. Ioannis B. *Sermo S.* (*Ambrosii*) *ep.* (M. 17, 708-9. Loco Ambrosii manus prima Augustini nomen scripserat); [3] (p. 15-7) *Unde supra. Sermo s. augustini ep.* (M. 39, 2117-8); [4] (p. 17-9) S. Augustini sermo (M. 38, 1301-2); [5] (p. 19-25) Ven. Bedae hom. in ev. s. Luc. *Elisabeth impletum est tempus* (M. 94, 210-4); [6] (p. 25-7) *Unde supra. De partu helisabeth. Sermo S. ambrosii ep.* (ex Expos. in Luc. M. 15, 1643, n. 30 — 1646, n. 35); [7] (p. 27-31) In nat. ss. Ioannis et Pauli mm. *Omelia ven. bede presb.* in ev. s. Luc. *Adtendite a fermento* (M. 94, 457-9, lin. 20. Des. *condicio putaretur*); [8] (p. 31-7) IIII Kl. iulii. Vig. ss. Petri et Pauli app. Ven. Bedae hom. in ev. s. Ioan. *Dixit iesus petro* (M. ib., 214-9); [9] (p. 37-41) *Sermo s. augustini ep.* (ex Tract. CXXIII

in Ioan. M. 35, 1966, lin. 9 ab imo – 1969. Inc. *Dicit iesus simoni*); [10] (p. 41-2) S. Augustini sermo (M. 38, 797-9); [11] (p. 43-4) ⟨S. Augustini⟩ sermo. 51 Mai, I; [12] (p. 44-7) In nat. ss. Petri et Pauli app. S. Leonis pp. sermo (M. 54, 422-8, lin. 2. Des. *fecit ęquales. Per iesum... Amen.*); [13] (p. 47-50) (*Sermo Ambrosii ep.*) est inter s. Maximi serm. (M. 57, 671-6); [14] (p. 50-2) *Sermo S. augustini* (*Ambrosii*) *ep.* (M. ib., 402-6 inter s. Maximi hom.); [15] (p. 52-5) *Sermo s. augustini ep* (M. 39, 2125-6, lin. 17 ab imo. Des. *ad metam martyrii.* Cf. M. 47, 1236, ser. 205); [16] (p. 55-7) *Sermo s. augustini ep.* (M. ib., 2124-5 et 50 Mai, I); [17] (p. 57-8) *Sermo s. augustini ep.* (M. 54, 511-2 inter s. Leonis pp. serm. suppositios); [18] (p. 58-60) *Sermo s. augustini ep.* 54 Mai, I; [19] (p. 60-2) S. Augustini sermo (M. 39, 1683-4. Cf. M. 47, 1194, ser. 381); [20] (p. 62-3) S. Leonis pp. sermo (M. 54, 429-32); [21] (p. 63-5) *Sermo beati hieronimi presb. ex libris commentariorum* (ex Comm. in Matt. M. 26, 117-22, lin. 13. Des. *et in cęlis*); [22] (p. 65-72) Ven. Bedae hom. in ev. s. Matt. *Venit iesus in partes cęsareę* (M. 94, 219-24); [23] (p. 72-4) In conver. s. Pauli ap. Lectiones ex Act. Apost., c. IX, 1-29; [24] (p. 74-6) *Sermo s. augustini ep.* 49 Caillau (Inc. *Videte fratres*); [25] (p. 76-8) *Sermo s. augustini ep.* 52 Caillau (Inc. *Prestet nobis.* Des. *merita tua sed si laudibus beatorum apostolorum quorum solemnitatem cęlebramus impar sui tamen expectationi caritatis vestrę, quantum coronator eorum dignatus est, non defui*); [26] (p. 76-81) *Sermo s. augustini ep.* (M. 39, 2098-100); [27] (p. 81-2) *Sermo s. agustini ep.* 50 Caillau; [28] (p. 82-4) *Sermo s. augustini ep.* 51 Caillau (n. I-III); [29] (p. 84-7) In nat. s. Pauli ep. S. Augustini sermo (M. 38, 1365-7); [30] (p. 87-90) *Sermo s. augustini ep.* 51 Caillau (n. IV-VII); [31] (p. 90-1) *Sermo s. iohannis chrisostomi* (*Flor. Casin.*, II, p. 146-7); [32] (p. 91-2) *Item unde supra. Sermo s.* ///// (*Flor. Casin.*, ib., p. 182-3); [33] (p. 92-4) S. Leonis pp. sermo (M. 56, 1138-9); [34] (p. 94-6) *Sermo s. gregorii nazzanzeni ep.* 54 Caillau (Des. *nos genuit in christo iesu domino nostro;* n. I-III); [35] (p. 96-8) *Sermo S. ylarii ep.* (*Flor. Casin.*, II, p. 185-6 ex hoc cod.); [36] (p. 98-103) *Omelia origenis* in ev. s. Matt. *Ecce nos reliquimus omnia* (ex Comm. in Matt. Inc. *Cum cuidam adolescenti se cupienti sequi... quo audito petrus dixit ad iesum: Ecce nos reliquimus omnia et secuti sumus te. quid utique erit nobis? Et hoc poterit quis et simpliciter interpretari.* Des. *possidebit vitam ęternam.*

Cf. Origenis opp. omnia edit. a Delarue, tom. III, Parisiis, 1740, Vetus interpr., p. 682-90, n. 21-5); [37] (p. 103-9) Dom. I p. nat. Apost. *Ex comm. beati hieronimi presb.* in ev. s. Matt. *Amen dico vobis Nisi abundaverit iustitia vestra* (*Flor. Casin.*, II, p. 105-7); [38] (p. 109-14) (Ven. Bedae) hom. in ev. s. Matt. *Nisi habundaverit iustitia vestra* (*Flor. Casin.*, ib., p. 107-10); [39] (p. 114-6) In oct. ss. Petri et Pauli app. *Sermo s. augustini ep.* 52 Mai, I (Des. *eternę vitę ianuas patefecit. Prestante... Amen*); [40] (p. 116-21) S. Maximi sermo (M. 57, 391-6); [41] (p. 121-4) In nat. ss. Felicitatis et fil. mm. S. Gregorii pp. hom. in ev. s. Matt. *Loquente iesu* (M. 76, 1086-9); [42] (p. 124-30) Dom. I p. oct. apost. *Omelia ven. bede presb.* in ev. s. Mar. *Cum turba multa esset.* 163 Mai, I; [43] (p. 130-7) Dom. II p. oct. apost. *Omelia origenis* in ev s. Matt. *Adtendite a falsis prophetis* (Combefis, V, p. 243-6); [44] (p. 137-40) *Sermo s. hieronimi presb.* (ex Comm. in Matt. M. 26, 49-51, lin. 13. Inc. *Adtendite a falsis prophetis... lupi rapaces. Hęc de omnibus quidem intelligi potest*); [45] (p. 140-3) Dom. III p. oct. apost. *Ex comm. ven. bede presb.* in ev. s. Luc. *Homo quidam erat dives* (M. 92, 529-31, lin. 6); [46] (p. 143-4) ⟨S. Hieronymi⟩ epist. 121 pars (M. 22, 1020, lin. 17 — 1021, lin. 32. Inc. *Theophilus antiocenę ęcclesię.* Des. *ut metamus in benedictione*); [47] (p. 144-6) *Sermo s. epyphanii ep.* (*Flor. Casin.*, II, p. 110-1); [48] (p. 146-7) *Sermo s. augustini ep.* (ex Quaest. Evang., lib. II, c. XXXIV. M. 35, 1348-9 et *Flor. Casin.*, ib., p. 111); [49] (p. 147-52) Dom. ⟨IIII⟩ p. oct. apost. *Ex comm. ven. bede presb.* in ev. s. Luc. *Quidam legis peritus* (M. 92, 467, lin. 10 ab imo — 470, lin. 15 ab imo); [50] (p. 152-3) *Sermo s. augustini ep.* (ex Quaest. Evang., lib. II, c. XIX. M. 35, 1340-1); [51] (p. 153-7) *Unde supra. Sermo s. iohannis constant. ep.* (Combefis. V, p. 373-4); [52] (p. 157-62) *Unde supra. Sermo s. epiphanii ep.* (*Flor. Casin.*, ib., p. 187-8 ex hoc cod.); [53] (p. 162-6) Dom. V p. oct. apost. *Ex comm. ven. bede presb.* in ev. s. Luc. *Duo homines ascenderunt in templum* (*Flor. Casin.*, ib., p. 86-8); [54] (p. 166-9) (Augustini) sermo (*Flor. Casin.*, ib., 114); [55] (p. 169-71) *Sermo S. augustini ep.* (*Flor. Casin.*, ib., p. 114-5); [56] (p. 171-3) In nat. s. Laurentii. S. Maximi sermo (M. 57, 413-4); [57] (p. 173-4) S. Maximi sermo (M. ib., 681-2); [58] (p. 174-5) S. Maximi sermo (M. ib., 679-80); [59] (p. 175-8) *Sermo s.* ///// (*ambrosii*) *ep.* (M. ib., 675-8 inter s. Maximi serm.); [60] (p. 179-82) *Omelia s. augustini ęp.* in ev. s. Ioan. *Amen... nisi*

granum frumenti (ex Tract. LI. M. 35, 1766, lin. 20 ab imo — 1769. Inc. *Dominus ac redemptor noster ex occasione gentilium*); [61] (p. 183-4) *Sermo s. augustini ep.* 56 Mai, I (Des. *adquiris palmam martyrii*); [62] (p. 184-6) *Unde supra* (*Flor. Casin.*, ib., p. 189 ex hoc cod.); [63] (p. 186-7) *Unde supra* (*Flor. Casin.*, ib., p. 189-90 ex hoc cod.); [64] (p. 187-9) ⟨S. Augustini⟩ sermo (M. 38, 1395-7. Des. *suppliciis reddiderunt in christo domino nostro.* Cf. M. 47, 1188, ser. 304); [65] (p. 190-1) ⟨S. Augustini⟩ sermo (M. 39, 1913-4 inter supposititios); [66] (p. 191-3) ⟨S. Augustini⟩ sermo (M. ib., 2128-9); [67] (p. 193-200) ///// *s. iohannis chrisostomi* (*Flor. Casin.*, ib., 190-4 ex hoc cod.); [68] (p. 200-5) ⟨S. Leonis pp.⟩ sermo (M. 56, 1140-44); [69] (p. 205-6) *Item versus in sancte marie* (Dreves, XXIII, 72. Versus priores notis musicis *sunt instructi*); [70] (p. 206-16) In assumpt. b. Mariae virg. *Sermo autperti abb.* (M. 39, 2129-34: Ser. 208 append. inter s. Augustini serm.); [71] (p. 216-9) *Augustini* sermo (M. 96, 267-9 inter Hildephonsi serm. dubios); [72] (219-23) *Augustini* sermo (M. 39, 2104-7 inter serm. suppos.); [73] (p. 223-32) *Omelia pauli diaconi* in ev. s. Luc. *Intravit iesus in quoddam castellum* (*Flor. Casin.*, II, p. 52-5); [74] (p. 232-7) Pauli Diaconi hom. in ev. s. Luc. *Intravit iesus in quoddam castellum* (M. 95, 1565-9); [75] (p. 237-8). Miraculum de puero hebraeo (v. codd. 100, p. 203; 102, p. 424. In hoc cod. nullus legitur titulus); [76] (p. 238-60) *Sermo S. hieronimi presb.* (est Ps.-Hieronymi epis. 9. M. 30, 126-47); [77] (p. 260-2) Hincmari Carmen de beata Maria (ed. Traube L. in M. G. H., *Poet. lat. medii aevi,* tom. III, p. 410-2. Nullus in cod. legitur titulus), subnexione postposita: *Hanc autem* (ib. V. codd. 100, pp. 201, 205; 102, p. 421); [78] (p. 262-4) *Sermo s. iohannis constant. ep.* (*Flor. Casin.*, II, p. 82-3); [79] (p. 265-70) Ven. Bedae hom. in ev. s. Mar. *Exiens iesus de finibus tyri* (M. 94, 290-3); [80] (p. 270-6) Dom. II p. s. Laur. *Homilia ven. bede presb.* in ev. s. Luc. *Dum iret iesus* (*Flor. Casin.*, ib., p. 88-90); [81] (p. 276-85) In decoll. s. Ioannis B. Ven. Bedae hom. (M. 94, 237-43); [82] (p. 285-8) *Ex comm. beati hieronimi presb.* in ev. s. Matt. *Audivit herodes* (M. 26, 100, lin. 8 — 102, lin. 29); [83] (p. 288-92) Dom. III p. s. Laur. *Omelia ven. bede presb.* in ev. s. Matt. *Nemo potest duobus dominis servire* (ex Expos. in Luc., lib. V, c. XVI et lib. IV, c. XII. M. 92. Inc. *Nemo potest... quia non valet simul.* Des. *et hoc nimirum ex abundanti superadditur*); [84] (p. 292-5) *Ex comm. beati ambrosii* (ex Expos. in Luc. M. 15, 1819, lin. 17 — 1821,

n. 130. Inc. *Quia plerumque devotio fidei.* Des. *et ipse te enutriet*); [85] (p. 295-301) In nativ. b. Mariae virg. *Sermo Beati ambrosii ep.* (ex Libro de Virginibus et De instit. Virginum desumptus. M. 16, 220, n. 6 — 223, n. 17; 328, n. 33 — 336, n. 14 sed multa desunt in cod. Inc. *Omnibus nobis dilectissimi utriusque sexus sit tamquam in imagine... et reddo altissimo vota mea. Veniet tunc et mater eva reddita supernę gratię per hanc dignam deo virginem mater quę nobis non solum virginitatis incentivum attulit.* Des. *Per quem omnia et nos per ipsum. Qui vivit... Amen*); [86] (p. 301-11) Ven. Bedae hom. in ev. s. Luc. *Exurgens maria* (M. 94, 15-22); [87] (p. 311-4) ⟨S. Hildephonsi⟩ sermo (M. 96, 269-71 inter dubios serm.); [88] (p. 314-5) Fer. III. S. Leonis pp. sermo (M. 54, 437-8); [89] (p. 315-7) S. Leonis pp. sermo (M. ib., 438-41); [90] (p. 317-8) S. Leonis pp. sermo (M. ib., 456-7); [91] (p. 318-20) *Omelia ven. bede presb.* in ev. s. Luc. *Respondens unus de turba* (ex Expos. in Luc. M. 92, 456, lin. 9 ab imo — 457, lin. 5 ab imo. Inc. *Factum est autem... Loca rebus congruunt.* Des. *possit reddere patribus*); [92] (p. 320-2) Fer. VI. S. Leonis pp. sermo (M. 54, 458-60 et *Flor. Casin.*, ib., p. 194 ex hoc cod.); [93] (p. 322-5) *Sermo s. iohannis chrisostomi. De misericordia* (ed. Basileae, 1539, vol. III, p. 588-90); [94] (p. 325-9) *Omelia ven. bede presb.* in ev. s. Luc. *Factum est in una dierum* (Inc. *Ubi dominus sedens docuerit.* Des. *et exultatione possimus. Prestante... Amen.* M. 92, 386, lin. 14 ab imo — 389, lin. 8 et *Flor. Casin.*, ib., p. 194-5 ex hoc cod.); [95] (p. 329-30) Sabb. S. Leonis pp. sermo (M. 54, 453-6); [96] (p. 330-3) *Sermo s. iohannis chrisostomi* (M. 56, 1151-4 inter s. Leonis pp. serm.); [97] (p. 333-8) S. Gregorii pp. hom. in ev. s. Luc. *Arborem fici habebat quidam* (M. 76, 1228-32); [98] (p. 338-40) Dom. IIII p. s. Laur. Ven. Bedae hom. in ev. s. Luc. *Ibat iesus in civitatem* (M. 94, 299-300); [99] (p. 340-1) *Item unde supra. Sermo S. Ambrosii ep.* (ex Expos. in Luc. M. 15, 1745, n 89 — 1746, n. 91. Inc. *Cum appropinquaret... Et hic locus utrumque redundat.* Des. *remedia vitandę mortis indulserit*); [100] (p. 341-3) *Sermo s. severiani ep.* (M. 52, 487-90 inter s. Petri Chrysol. serm.); [101] (p. 343-9) In nat. s. Matthaei ap. Ven. Bedae hom. in ev. s. Matt. *Vidit iesus hominem* (M. 94, 249-56); [102] (p. 349-52) Dom. V p. s. Laur. *Omelia ven. bede presb.* in ev. s. Luc. *Cum intrasset iesus* (ex Expos in Luc. M. 92, 510-3, lin. 12); [103] (p. 352-7) Dom. VI p. s. Laur. *Omelia S. iohannis constantinopolitani ep.* in ev. s. Matt.

Accesserunt ad iesum sadducęi (*Flor. Casin.*, II, p. 90-3 Desumpta est ex Op. Imperf. in Matt. V. S. Ioannis Chrysos. opp. omnia edit. a B. de Montfaucon, tom. VI, Parisiis, 1724, p. 177 ab imo — 180, lin. 37 paucis omissis); [104] (p. 357-8) *Sermo s. augustini ep.* (ex s. Hilarii Comm. in Matt. M. 9, 1045, n. 3 — 1047, lin. 9. Des. *deo placita perfungebatur*); [105] (p. 358-62) *Inventio s. michahelis* (B. H. L., n. 5948) notula praeeunte: *Anno dominicę incarnationis — michdhel* (*Bibl. Casin.*, II., p. 478); [106] (p. 362-5) *Ex comm. beati hieronimi presb.* in ev. s. Matt. *Accesserunt discipuli* (M. 26, 132-5, lin. 13); [107] (p. 365-8) *Sermo s.* (*ambrosii*) *ep.* (M. 57, 445-50 inter Maximi serm. Loco *Ambrosii* manus prior *maximi* scripserat); [108] (p. 368-9) Dom. I p. s. Angeli. *Tractatus s. ylarii ep.* in ev. s. Matt. *Ascendens iesus in naviculam.* 3 Mai, I (p. 490); [109] (p. 369-71) *Sermo s. severiani ep.* (M. 57, 501-6 inter s. Maximi hom.); [110] (p. 371-3) ⟨S. Hilarii⟩ sermo (ex Comm. in Matt. M. 9, 960, lin. 26 — 962. Inc. *In hanc igitur navem*); [111] (p. 373-9) Dom. II p. s. Angeli. *Omelia pauli diaconi* in ev. s. Matt. *Simile est regnum celorum* (*Bibl. Patrum*, Lugduni, 1677, tom. XXVII, p. 484-6); [112] (p. 379-82) Dom. III p. s. Angeli. *Omelia s. iohannis constant. ep.* in ev. s. Matt. *Abeuntes pharisei* (Combefis, V, p. 620-1 D.); [113] (p. 382-3) *Unde supra. Sermo s. epiphanii ep.* (*Flor. Casin.*, II, p. 117-8); [114] (p. 383-9) Dom. IIII p. s. Angeli. *Omelia ven. bede presb.* in ev. s. Matt. *Loquente iesu ad turbas* (*Flor. Casin.*, ib., p. 93-6. Des. *non impinguat caput meum*); [115] (p. 389-90) *Unde supra. Sermo s. hieronimi presb.* (ex Comm. in Matt. M. 26, 59-60, lin. 13 ab imo); [116] (p. 390-5) *Unde supra. Tractatus s. ambrosii ep.* (est s. Hilarii ex Comm. in Matt. M. 9, 964, n. 5 — 970, n. 10. Inc. *In illo tempore. Loquente iesu ad turbas. ecce princeps unus*); [117] (p. 395-8) Dom. V p. s. Angeli. *Omelia beati augustini ep.* in ev. s. Matt. *Simile est regnum celorum.* 134, Mai, I; [118] (p. 398-404) *Unde supra. Ex comm. beati hieronimi presb.* (ex Comm. in Matt. M. 26, 92, lin. 18 — 97, lin. 31); [119] (p. 404-14) Dom. VI p. s. Angeli. S. Gregorii pp. hom. in ev. s. Luc. *Cum appropinquaret iesus ierusalem* (M. 76, 1294-301); [120] (p. 414-7) Dom. I p. s. Martini *Omelia beati augustini* (*Hilarii*) *ep.* in ev. s. Matt. *Egressus iesus de templo* (est c. XXV s. Hilarii Comm. in Matt. M. 9, 1052-6); [121] (p. 417-9) *Ex comm. beati hieronimi presb.* (in Matt. M. 26, 182, lin. 22 — 184, lin. 9. Des. *non potest ignorare. Per eundem...*

Amen); [122] (p. 419-24) Dom. II p. s. Martini. *Ex comm. beati hieronimi presb.* in ev. s. Matt. *Cum videritis abominationem* (M. 26, 184, lin. 10 — 188, lin. 12 et *Flor. Casin.*, II, p. 195 ex hoc cod.); [123] (p. 424-9) *Sermo s. epiphanii ep.* (*Flor. Casin.*, ib., p. 118 20); [124] (p. 429-31) Dom. III p. s. Martini. *Ex comm. beati hieronimi presb.* in ev. s. Matt. *De aie autem illa* (M. ib., 188, lin. 13 — 190, lin. 1. Des. *venturus sit*); [125] (p. 431-3) (*Tractatus s. ambrosii ep.*) ex s. doct. Expos. in Luc. (M. 15, 1900, lin. 22 — 1902, lin. 6. Inc. *Et prędicabitur evangelium.* Des. *antichristo non negabunt*); [126] (p. 433-46) Dom. IIII p. s. Martini. S. Gregorii pp. hom. in ev. s. Matt. *Simile est regnum cęlorum* (M. 76, 1282-93); [127] (p. 446-54) In vig. s. Andreae Ap. Ven. Bedae hom. in ev. s. Ioan. *Voluit iesus exire* (M. 94, 261-8); [128] (p. 454-60) Ven. Bedae hom. in ev. s. Ioan. *Stabat iohannes* (M. ib., 256-61); [129] (p. 460-2) In nat. s. Andreae ap. S. Gregorii pp. hom. in ev. s. Matt. *Ambulans iesus* (M. 76, 1093-5); [130] (p. 462-4) In dedic. ecclesiae. *Omelia venerabilis bede presbiteri* in ev. s. Luc. *Non est arbor bona* (M. 94, 433-5, lin. 8, inter subdit. hom. Des. *in longitudine dierum*); [131] (p. 465) ⟨S. Petri Damiani⟩ Versus de ss. apostolis Petro et Paulo app. (Chevalier, n. 19309. Des. *te retinendo nitet*); [132] (p. 465-6) ⟨S. Petri Damiani⟩ *versus unde supra* (M. 145, 945, n. XCIII); [133] (p. 466) Alphani Salern. archiep. versus (Chevalier, n. 840); [134] (p. 468) ⟨Versus in honorem s. Michaelis⟩ (*Flor. Casin.*, ib., p. 196 ex hoc cod.), quos nonnulla sequuntur: *His quidem versiculis — mereamur. Prestante... Amen* (*Bibl. Casin.*, ib., p. 481); [135] (p. 468-9) In nat. s. Laurentii m. *Sermo beati Leonis pape* (M. 57, 408-10 inter s. Maximi hom. Nomen *Maximi ep.* et in cod. legitur sed expunctum); [136] (p. 469-70) *Item cuius supra* (M. ib., 410-12); [137] (p. 470-1) Fer. IIII. S. Leonis pp. sermo (M. 54, 456-7 et *Flor. Casin.*, ib., p. 196 ex hoc cod.); [138] (p. 471-2) Sabb. S. Leonis pp. sermo (M. ib., 458-60); [139] (p. 472-5) *Item in fest. omnium sanctorum. de octo beatitudinibus.* S. Leonis pp. sermo (M. ib., 462-6); [140] (p. 475-6) In nat. marty. *Sermo s. augustini ep.* (M. 39, 2160-2); [141] (p. 476-7) In nat. marty. S. Maximi sermo (M. 57, 429-32); [142] (p. 477-9) *Unde supra. Sermo Beati iohannis ep.* (ed. opp. s. Ioannis Chrys., Basileae, 1539, vol. III, p. 608-9); [143] (p. 479-80) In nat. conf. S. Maximi sermo (M. ib., 415-8); [144] (p. 480-3) S. Fulgentii sermo (M. 65, 719-26); [145] (p. 483-5) In

dedic. ecclesiae. *Sermo s. maximi ep.* (*Flor. Casin.*, ib., p. 196-7 ex hoc cod.); [146] (p. 485-7) In nat. s. Alexii conf. S. Adalberti ep. Prag. hom. (B. H. L., n. 298); [147] (p. 487-91) S. Alexii miracula (B. H. L., n. 299. Des. *invenerunt. Quantum vero his qui sese tota fiducia petunt celeriter subveniant. vel quam misericorditer de se presumentes exaudiant. Miraculo non ab aliquo relato. sed a me ipso referam viso. Amen*); [148] (p. 492-6) VIII kl. augusti. In natali s. Iacobi ap. Ven. Bedae hom. in ev. s. Matt. *Accessit ad iesum mater* (M. 94, 228-33).

Membr., mm. 480 × 330, pp. 496. Codex littera Benev., tempore Theobaldi abb. (an. 1022-35), columna duplici est descriptus et partes duas complectitur (I, p. 1-468; II, p. 469-496), quarum pars prior in cod. 104 habetur. Maiorem codicis partem diligenter Grimoaldus diaconus et monachus exaravit uti ex figura quae p. 295 exhibetur elucet, in qua haec inscriptio effigiem ipsius comitatur: *Grimoaldus diaconus et monachus scripsit* (Cf. *Bibl. Casin.*, ib., p. 476 et *Min. Cas.*, tab. V). Litteris initialibus pulcherrimis, auro illitis variisque coloribus polite depictis codex exornatur, quas inter p. 224 littera *S* integrae paginae magnitudinis occurrit (*Pal. Cas. Long.* Tav. VII, VIII). Litterae maiusculae viridi ac flavo colore sunt distinctae sicuti et in codd. 104 et 106. P. 433 S. Gregorii pp. effigies conspicitur (cf. *Bibl. Casin.*, ib., p. 480 et *Min. Cas.*, p. 2-3; tab. VI; Gatt. *Hist.*, II, 469). P. 467 alba. — Cf. Montf., I, 222; Caillau, 10; Car., I, 169, 179, 376; II, 76; Beth., XII, 500; M. G. H., tom. cit. p. 406; Voigt, *Adalbert von Prag* (1898), p. 358-365; Cipolla, op. cit. in cod. 98, p. 13; *Rev. Bénéd.*, XXIV, 353; Marignan, op. cit. in cod. 99, p. 20, 40; Baldass, op. ibi cit., p. 2; Loew, *The Benev. Script*, 50, 288, 291, 298, 324, 344; Inguanez, op. cit. in cod. 102, p. 369, 372. — Specimina characterum in *Min. Cas.*, tab. VI; Loew, *Script. Benev.*, tab. 64.

110 GG (ext. 110 et 38; int. 1029).

Lectionarius.

Lectiones ex S. Scriptura, sermones et homiliae a Dom. I Adventus usque ad Oct. Pentec., cum multis sanctorum vitis eorum festis diebus legendis: — [1] (p. 1-4) Lectiones ex Isaia, c. I. II, 20 — V, 17 praevia s. Hieronymi praefatione in eumdem (M. 28, 825-8); [2] (p. 4-7) S. Gregorii pp. hom. in ev. s. Luc. *Erunt signa* (M. 76, 1077-81); [3] (p. 7-11) *Intra ebdomadam.* Lectiones ex Isaia,

c. V, 18 — VI; VII, 18 — VIII; X, 5-34; XI, 11-16; XIII-XIV, 2; [4] (p. 11-3) Dom. II. Lectiones ex Isaia, c. XVII-XX; [5] (p. 13-6) S. Gregorii pp. hom. in ev. s. Matt. *Cum audisset iohannes* (M. ib., 1095-9); [6] (p. 16-20) *Intra ebdomadam*. Lectiones ex Isaia, c. XXI-XXVIII, 10; [7] (p. 20-2) Dom. III. Lectiones ex Isaia, c. XXVIII, 14 — XXX; 14; [8] (p. 22-5) S. Gregorii pp. hom. in ev. s. Ioan. *Miserunt iudei* (M. ib., 1099-103); [9] (p. 25-7) *Intra ebdomadam*. Lectiones ex Isaia, c. XXX, 15 — XXXIII, 1; [10] (p. 27-9) Fer. IIII. Ven. Bedae hom. in ev. s. Luc. *Missus est angelus* (M. 94, 9-11 C. Des. *esse coeternum*); [11] (p. 29-30) Fer. V. Lectiones ex Isaia, c. XXXIII, 18 — XXXV (Inc. *Ubi est litteratus*); [12] (p. 30-2) Fer. VI. *Tractatus origenis* in ev. s. Luc. *Exurgens maria* (est Hieronymi translatio. M. 26, 247-51); [13] (p. 32-3) Sabb. *Tractatus ambrosii* in ev. s. Luc. *Anno quintodecimo* (ex Expos. in Luc. M. 15, 1658, n. 67 — 1660, n. 73, Des. *voce doctoris*); [14] (p. 33-5) Dom. IIII. Lectiones ex Isaia, c. XLIII, 14 — XLIV, 8; XLIV, 21-28; XLV, 9 — XLVI; [15] (p. 35-8) S. Gregorii pp. hom. in ev. s. Luc. *Anno quintodecimo* (M. 76, 1166-70); [16] (p. 38-42) *Intra ebdomada*. Lectiones ex Isaia, c. XLIX, 13 — LI, 8; LIV, LVI, LVII; [17] (p. 42-6) Pass. s. Andreae ap. (B. H. L., n. 428); [18] (p. 46-8) S. Gregorii pp. hom. in ev. s. Matt. *Ambulans iesus* (M. 76, 1093-5); [19] (p. 48-9) Pass. s. Bibianae virg. (B. H. L. Inc. n. 1323. Des. n. 1322); [20] (p. 49-50) Pass. s. Barbarae virg. (Inc. *Temporibus imperatoris maximiani erat quidam senator nomine dioscorus*. Des. *prętiosum eius martyrium. Martyrizata est autem beatissima barbara*...); [21] (p. 50-3) Vita s. Sabae (ib., n. 7406. Cf. *Bibl. Casin.*, II, p. 256); [22] (p. 53-9) Vita s. Nycolai ep. (B. H. L., n. 6105-8, prol. omisso); [23] (p. 59-65) Vita s. Ambrosii ep. (ib., n. 377); [24] (65-6) Pass. s. Savini ep. (ib., n. 7452); [25] (p. 66-7) Pass. s. Eulaliae virg. (Inc. *Beatissima eulalia barcillonensium civis et incola nobilis*. Des. *aa cęlum evolavit. Quod videntes omnes mirati sunt — habere patronam*); [26] (p. 67-71) Pass. s. Eustratii et soc. (ib., n. 2778); [27] (p. 71-4) Pass. s. Luciae virg. (ib., n. 4992); [28] (p. 74-81) Pass. s. Thomae ap. (ib., n. 8136); [29] (p. 81-3) Pass. s. Gregorii (ib., n. 3677); [30] (p. 83-5) Vig. nat. Domini. *Sermo S. severiani ep.* (Inc. *Audistis fratres quemadmodum nobis hodie beatus evangelista*. M. 52, 588-91 inter s. Petri Chrysol. serm.); [31] (p. 85-8) In nat. Domini. Lectiones ex Isaia, c. IX, XL, 1-26; XLII; LI, 9 — LII, 6; [32] (p. 88-9)

S. Augustini sermo (M. 46, 980-3); [33] (p. 89-91) ⟨S. Augustini⟩ sermo (M. ib., 1096-8, lin. 17. Des. *exultemus et letemur in ea*); [34] (p. 91-2) *Ex comm. beati hieronimi presb.* in ev. s. Matt. *Liber generationis* (M. 26, 21-4, lin. 28. Des. *de una videlicet stirpe generati*); [35] (p. 92-3) S. Gregorii pp. hom. in ev. s. Luc. *Exiit edictum* (M. 76, 1103-5); [36] (p. 93-4) Ven. Bedae hom. in ev. s. Luc. *Pastores loquebantur* (M. 94, 34-5 D. Des. *videre regnantem*); [37] (p. 94-6) S. Augustini. Tractatus in Ioan. (ex Tract. I M. 35, 1379-88, n. 18 nonnullis omissis. Des. *in hunc mundum*); [38] (p. 96-9) In nat. s. Stephani. Lectiones ex Act. Apost., c. VI-VIII, 4; [39] (p. 99-101) S. Maximi sermo (M. 57, 379-84); [40] (p. 101-3) *Ex comm. beati ieronimi presb.* in ev. s. Matt. *Ecce ego mitto* (M. 26, 179, lin. 27 — 182, lin. 21); [41] (p. 103-4) S. Augustini sermo (M. 38, 995-7, nonnullis omissis); [42] (p. 104-7) In nat. s. Ioannis ev. Lectiones ex Apocalypsi, c. I-IV; [43] (p. 107-12) Pass. s. Ioannis ev. (B. H. L., n. 4321); [44] (p. 112-4) S. Augustini. Tractatus in ev. s. Ioan. *Dixit iesus petro* (M. 35, 1969-76, lin. 34 ex Tract. CXXIV); [45] (p. 114-5) *Sermo S. Augustini ep.* (*Flor. Casin.*, II, p. 168-9, paucis omissis. Cf. codd. 99, p. 309; 106, p. 316); [46] (p. 115-7) In nat. s. Innocentium. Lectiones ex Apocalypsi, c. V-VII; [47] (p. 117-9) *Sermo beati iohannis constant. ep.* (*Flor. Casin.*, ib., p. 169-71); [48] (p. 119-21) *Tractatus S. iohannis chrisostomi* in ev. s. Matt. *Angelus domini apparuit* (M. P. G. 56, 643, lin. 44 — 645, lin. 28. Inc. *O angele dei. non tu retulisti.* Des. *semper reparatio erat doloris*); [49] (p. 121-2) S. Augustini sermo (M. 38, 997-8, c. I-II); [50] (p. 122-4) Intra oct. S. Augustini sermo (M. 39, 1661-3); [51] (p. 124-5) *Sermo s. augustini ep.* 18 Caillau (ex hoc cod.); [52] (p. 125-8) Dom. I intra oct. nat. Domini ⟨S. Leonis pp.⟩ sermo (M. 54, 193-9); [53] (p. 128-9) ⟨S. Leonis pp.⟩ sermo (M. ib., 190-3); [54] (p. 129-31) *Ex comm. origenis* in ev. s. Luc. *Erant ioseph et maria* (ex Origenis hom. XVI, XVII in Luc. M. 26, 269-70, lin. 27; 274, lin. 21 — 276, lin. 38, et ven. Bedae Expos. in Luc. M. 92, 348, lin. 11-23. Inc. *Congregemus in unum — de multis cordibus cogitationes. Iste igitur in ruinam — et vidua perseverem. Et ut perfecerunt omnia. Notanda discretio.* Des. *perfectus esset et deus*); [55] (p. 131-7) Vita s. Silvestri pp. (B. H. L., n. 7726); [56] (p. 137-8) *Sermo S. Augustini ep.* (M. 39, 1655-6, n. 1); [57] (p. 138-41) In oct. nat. Domini. *Sermo S. augustini ep.* (M. 47, 1135-40); [58] (p. 141-3) Ven. Bedae hom.

in ev. s. Luc. *Cum consummati essent* (M. 94, 53-5, lin. 29. Des. *secundum promissionem heredes*); [59] (p. 143-5) Vita s. Basilii ep. (B. H. L., n. 1024); [60] (p. 145-8) In oct. s. Stephani (M. 41, 817-20 inter s. Augustini scripta); [61] (p. 148-51) In oct. s. Ioannis ev. Ven. Bedae hom. in ev. s. Ioan. *Dixit iesus petro* (M. 94, 44-9); [62] (p. 151-5) In oct. ss. Innocentium. *Tractatus origenis* (Combefis, I, 434-7 C. Des. *a iusto ęterno domino deo. Qui cum patre... Amen*); [63] (p. 155-8) In vig. Epiphaniae. *Tractatus S. Augustini ep.* (Tract. II in Ioan. M. 35, 1388-96, lin. 12. Des. *et veritate*); [64] (p. 158-9) *Omelia domni Aymonis* ///// in ev. s. Matt. *Defuncto herode* (est s. Remigii Autissiod. M. 131, 895-7, lin. 16. Des. *fugite in aliam*); [65] (p. 159-62) In Epyphania. Lectiones ex Isaia, c. LV; LX, 1-14; LXI, 10 — LXII; LXIII, 15 — LXVI, 2; [66] (p. 162-4) S. Augustini sermo (M. 1026-8); [67] (p. 164-5) *Sermo s. augustini ep.* 19 Caillau; [68] (p. 165-8) S. Gregorii pp. hom. in ev. s. Matt. *Cum natus esset* (M. 76, 1110-4); [69] (p. 168-72) *Sermo S. augustini ep.* (*Flor. Casin.*, II, p. 172-4); [70] (p. 172-4) *Sermo S. fulgentii ep.* Mai, I (p. 497-9); [71] (p. 174-6) Dom. infra oct. Epyphaniae. S. Augustini sermo (M. 38, 1033-5); [72] (p. 176-7) *Sermo S. augustini ep.* (M. 39, 2017-8); [73] (p. 177-9) *Ex comm. origenis* in ev. s. Luc. *Cum factus esset iesus* (ex eiusdem Origenis hom. XVIII-XX in Luc. M. 26, 278, lin. 2 — lin. 38; 280, lin. 1 — lin. 34; ib., lin. 44 — 282, lin. 22. Inc. *Cum autem duodecim esset annorum — de quibus interrogaverat, respondebat. Ibant itaque parentes eius — simplex lector intelligit sonat. Dolentes ergo quęrebant.* Des. *oportet esse*); [74] (p. 179-84) Vita s. Severini (B. H. L., n. 7656); [75] (p. 184-9) Vita s. Pauli heremitae (ib., n. 6596); [76] (p. 189-90) In oct. Epyphaniae. ⟨S. Gregorii Neocaesar. ep.⟩ hom. (*Flor. Casin.*, III, p. 3-4 ex hoc cod.); [77] (p. 190-2) Vita s. Hilarii ep. Pictav. (B. H. L., n. 3885); [78] (p. 192-4) *Ex comm. S. iohannis grisostomi* in ev. s. Matt. *Venit iesus a galilea* (M. P. G. 56, 657-60, lin. 1 ab imo. Inc. *Quando iohannes predicabat.* Des. *per gratiam charitatis*); [79] (p. 194-97) Vita s. Felicis Nolani (B. H. L., n. 2873, prol. omisso); [80] (p. 197-9) Pass. ss. Felicis et fratris eius Felicis (ib., n. 2880, 2885); [81] (p. 199-214) Vita s. Mauri abb. (ib., n. 5773); [82] (p. 214-7) Pass. s. Marcelli pp. (ib., n. 5234); [83] (p. 217-28) Vita s. Antonii heremitae (ib., n. 609); [84] (p. 228-31) Ad Romanos c. I-IV; [85] (p. 231-4) Ad Cor. II, c. I-IV; [86] (p. 234-6)

Ad Gal., c. I-IV, 2; [87] (p. 236-8) Ad Eph. c. I-III, 12; [88] (p. 238-9) Dom. II p. Epyph. S. Augustini *Tractatus* in Ioan. (ex Tract. VIII. M. 35, 1450-8, lin. 1. Des. *sed potestatis*); [89] (p. 239-40) Dom. III p. Epyph. S. Ambrosii. *Tractatus* in ev. s. Luc. *Regressus est iesus*. Des. *corporis negabamus*. M. 15, 1709, n. 43 — 1710, n. 45); [90] (p. 240-1) S. Ėpyphanii ep. sermo (*Flor. Casin.*, ib., p. 4-5 ex hoc cod.); [91] (p. 241-3) Dom. IIII p. Epyph. *Omelia origenis* in ev. s. Matt. *Cum descendisset iesus* (Origenis opp. edd. 1522 in aedibus Ascensianis III, f. 123-4 B. Inc. *Docente domino in monte. Des. et testimonium duritię cordis ipsorum fiat*); [92] (p. 243-5) Dom. V p. Epyph. S. Gregorii pp. hom. in ev. s. Ioan. *Erat quidam regulus* (M. 76, 1211-3); [93] (p. 245-7) Dom. VI p. Epyph. *Sermo origenis* in ev. s. Matt. *Ascendente iesu in naviculam* (Combefis, I, 740-1, col. b, lin. 19 et M. 94, 411-2, lin. 9 ab imo inter ven. Bedae subdititias hom. Des. *et libera nos propter nomen tuum*); [94] (p. 247-54) Pass. s. Sebastiani et soc. (B. H. L., n. 7543); [95] (p. 254-6) Pass. ss. Marii, Marthae, Audifacis et Abacuc (ib., n. 5543); [96] (p. 256-61) Pass. s. Agnetis virg. (ib., n. 156); [97] (p. 261-5) Pass. s. Vincentii (ib., n. 8628); [98] (p. 265-7) Pass. s. Anastasii monachi (ib., 411. Sunt excerpta); [99] (p. 267-8) In conv. s. Pauli ap. Lectiones ex Act. Apost., c. IX, 1-32; [100] (p. 268-70) S. Augustini sermo (M. 39, 2098-100); [101] (p. 270-1) S. Hieronymi *Expositio* in ev. s. Luc. *Homo quidam erat dives* (ex epis. 121. M. 22, 1020, lin. 17 — 1021, lin. 32. Inc. *Theophilus antiochenę ecclesię septimus*. Des. *ut metamus in benedictione*); [102] (p. 271-2) *Sermo S. augustini ep.* 50 Caillau; [103] (p. 272-4) Pass. s. Polycarpi ep. (B. H. L., n. 6877); [104] (p. 274-6) Pass. s. Ignatii ep. (ib., n. 4261); [105] (p. 276-8) In purif. b. Mariae virg. Lectiones ex Cant. Cantic., c. V, 2 — VIII in forma dialogi; [106] (p. 278-80) *Sermo S. augustini ep.* (M. 39, 1997-9, n. 1-6; et *Bibl. Casin.*, III, p. 9. Cf. M. 47, 1231-2, ser. 128); [107] (p. 280-3) Autperti abb. hom. in ev. s. Luc. *Postquam impleti sunt* (M. 89, 1293, n. 3 — 1297, n. 8, lin. 13, nonnullis vero omissis. Inc. *Cunctis fidelibus liquet*. Des. *fecit utraque unum*); [108] (p. 283-5) Pass. s. Blasii ep. (B. H. L., n. 1379); [109] (p. 285-90) Pass. s. Agathae virg. (ib., n. 133); [110] (p. 290-1) Vita s. Austrobertae virg. (ib., n. 833); [111] (p. 291-7) Vita s. Savini ep. (ib., n. 7443); [112] (p. 297-303) Vita s. Scholasticae virg. (ib., n. 7517); [113] (p. 303-5) Pass. s. Valentini ep.

(ib., n. 8460); [114] (p. 305-11) Pass. ss. Faustini et Iovitae (ib., n. 2837); [115] (p. 311-2) Pass. s. Iulianae virg. (ib., n. 4522); [116] (p. 312-7) Vita s. Barbati ep. (ib., n. 973); [117] (p. 317-8) In cath. s. Petri ap. *Sermo s. augustini ep.* (conflatur ex duobus serm. M. 38, 797-9, ser. 147 et MAI I, p. 102, ser. 51); [118] (p. 319-21) S. Augustini. Tractatus in ev. s. Ioan. *Simon iohannis diligis me* (excerpta ex Tract. XXIII. M. 35, 1966, n. 4 — 1968, n. 22. Inc. *Dixit iesus... Hunc invenit exitum.* Des. *de quo vivit*); [119] (p. 321-7) In nat. s. Matthiae ap. *Sermo domni berthariі abb.* (B. H. L., n. 5695, prol. omisso); [120] (p. 327-30) Vita s. Romani abb. (B. H. L., n. 7305); [121] (p. 330-5) Pass. Quadraginta mm. (ib., n. 7540); [122] (p. 335-40) Vita s. Gregorii I pp. (ib , n. 3639); [123] (p. 340-53) Vita s. Benedicti abb. (ib., n. 1102); [124] (p. 353-4) In annunt. b. Mariae virg. Lectiones ex Isaia, c. II, 1-10; VII, 10-17; XI, 1-10; XLIV, 24-XLV, 8; [125] (p. 354-6) S. Ambrosii *Tractatus* (excerpta ex Expos. in Luc. M. 15, 1633-40, lin. 29. Des. *angelus est locutus*); [126] (p. 356-8) *Omelia S. augustini ep.* in ev. s. Luc. *Missus est angelus.* 5 CAILLAU (Des. incompletus: *de proposito meo* — ib., n. I-IV); [127] (p. 358-61) In oct. s. Benedicti. *Omelia Pauli diaconi et philosophi* in ev. s. Luc. *Nemo accendit lucernam* (M. 95, 1577-80, praefatiuncula omissa); [128] (p. 361-6) Dom. Septuag. Lectiones ex Genesi, c. I-V, 5, praevio s. Hieronymi prologo in Pentateuchum (M. 28, 177-84); [129] (p. 366-7) S. Gregorii pp. hom. in ev. s. Matt. *Simile est regnum cęlorum homini patrifamilias* (M. 76, 1154-6, lin. 13. Des. *sine aliqua tarditate pervenerunt*); [130] (p. 367-70) Dom. Sexag. Lectiones ex Genesi, c. V, 31 — IX; [131] (p. 370-2) S. Gregorii pp. hom. in ev. s. Luc. *Cum turba plurima* (M. ib., 1131-3, n. 1-4); [132] (p. 372-5) Dom. Quinquag. Lectiones ex Genesi, c. XII, 1-9; XIII, 2-18; XV, 1-7; XVII, 1-19; 22; XXI, 1-8; XXII, 1-19; XXV, 5-10; [133] (p. 375-7) S. Gregorii pp. hom. in ev. s. Luc. *Assumpsit iesus* (M. ib.; 1082-5, lin. 25. Des. *qui imitatur*); [134] (p. 377-8) Fer. IIII. *Ex comm. origenis* in ev. s. Matt. *Cum ieiunatis* (*Flor. Casin.*, II, p. 128-9, lin. 6. Des. *et omnibus sanctis*); [135] (p. 378-9) Fer. V. *Ex comm. origenis* in ev. s. Matt. *Cum introisset iesus* (COMBEFIS, II, 66-7, col. a, lin. 2. Des. *et salvabitur hic puer meus*); [136] (p. 379-81) Fer. VI. *Ex comm. origenis* in Matt. (*Flor. Casin.*, ib., p. 131-4, lin. 17 sed multa desunt in hoc cod. Des. *et non a videntibus*); [137] (p. 381-2) Sabb. *Ex comm. origenis* in

ev. s. Mar. *Cum sero esset factus* (M. 94, 354-5 D. inter ven. Bedae hom. subdit. Des. *et instabilem substantiam*); [138] (p. 382-4) Dom. caput Quadr. S. Leonis pp. sermo (M. 54, 275-81); [139] (p. 384-6) S. Gregorii pp. hom. in ev. s. Matt. *Ductus est iesus* (M. 76, 1135-8 A. Des. *proximi caro repararetur*); [140] (p. 386-8) Fer. II. *Ex comm. origenis* in Matt. *Cum venerit filius hominis* (Combefis, II, p. 221-2 B., col. b. Des. *in cęlestibus in christo iesu*); [141] (p. 388-9) Fer. III. *Omelia iohannis episcopi os aurei* in ev. s. Matt. *Cum intrasset iesus* (M. P. G. 56, 839-42, lin. 1 ab imo. Des. *iniustę dicentes*. Nonnulla desiderantur); [142] (p. 389-90) Fer. IIII. *Ex comm. origenis* in Matt. (*Flor. Casin.*, II, p. 149-51, col. a, lin. 18. Des. *ipsi morti dominans*); [143] (p. 390-1) Fer. V. *S. iohannis ep. constant.* in ev. s. Matt. *Egressus iesus* (*Flor. Casin.*. ib., p. 156, col. 1, lin. 22 — 157, col. 2, lin. 1, nonnullis omissis. Inc. *Transiens dominus iesus... Et ecce mulier chananea. caput peccati.* Des. *respondere mulieri*); [144] (p. 391-2) Fer. VI. *Tractatus s. augustini ep.* in ev. s. Ioan. *Erat dies festus* (excerpta ex Tract. XVII. M. 35, 1527, n. 1 — 1528, lin. 7 ab imo. Des. *dominum glorię crucifixissent*); [145] (p. 392-4) Sabb. S. Leonis pp. hom. in ev. s. Matt. *Assumpsit iesus* (est pars hom. 51. M. 54, 309, lin. 5 — 311, lin. 37. Inc. *Salvator humani generis*. Des. *et helię unum*); [146] (p. 394-6) Dom. II. Quadr. Lectiones ex Genesi, c. XXVII-XXVIII; [147] (p. 396-7) *Omelia ven. bede presb.* in ev. s. Matt. *Assumpsit iesus petrum* (M. 26, 125, lin. 7 ab imo — 128, lin. 16. Inc. *Quare petrus*. Des. *scandalum faceret*); [148] (p. 397-8) Fer. II S. Augustini. *Tractatus* in ev. s. Ioan. *Ego vado* (ex Tract. XXXVIII. M. 35, 1675-7, lin. 19 paucis omissis. Des. *conderet tempora*); [149] (p. 398-9) Fer. III. *Omelia beati iohannis ep. constant.* in ev. s. Matt. *Super cathedram moysi* (M. P. G., 56, 876-7, lin. 2 ab imo. Des. *appareant iusti*); [150] (p. 400-1) Fer. IIII. *Omelia beati iohannis constant.* in ev. s. Matt. *Ecce ascendimus ierusolimam* (M. P. G., ib., 822-4, lin. 48. Des. *mores autem gentiles*); [151] (p. 401-2) Fer. V. S. Gregorii pp. hom. in ev. s. Luc. *Homo quidam erat dives* (est pars hom. 40. M. 76, 1302, lin. 27 — 1304, lin. 17. Inc. *Quem fratres karissimi, quem dives iste*. Des. *filios recognoscunt*); [152] (p. 402-3) Fer. VI. *Omelia S. iohannis ep. constant.* in ev. s. Matt. *Homo erat paterfamilias* (M. P. G., 56, 853, lin. 46 — 854, lin. 28 ab imo. Inc. *Homo nomine non natura*. Des. *vocatio seminis eius*); [153] (p. 403-4) Sabb. *Tractatus beati hieronimi presb.* in ev. s. Luc. *Homo*

quidam habuit duos filios (ex epis. 21. M. 22, 382, n. 4 — 384, n. 10); [154] (p. 404-6) Dom. III Quadr. Lectiones ex Genesi, c. XXXVII, 2-36; XXXIX-XL; [155] (p. 406-8) S. Augustini hom. in ev. s. Luc. *Erat iesus eiciens* (est pars hom. 71. M. 38, 445-6, lin. 6 ab imo. Des. *nomen domini*); [156] (p. 408-9) Fer. II. *Tractatus s. ambrosii ep.* in ev. s. Luc. *Dixerunt pharisęi* (M. 15, 1710, n. 46 — 1711, n. 50. Des. *occulta mysterii*); [157] (p. 409-10) Fer. III. *Omelia s. augustini ep.* in ev. s. Matt. *Respiciens iesus discipulos* (M. 47, 1168-9, n. 4; *Flor. Casin.*, II, p. 158-9, lin. 16. Des. *indulgentiam*); [158] (p. 410-1) Fer. IIII. *Ex comm. S. ieronimi presb.* (M. 26, 108-10. Inc. *Quare discipuli... mira pharisęorum*. Des. *appellatur*); [159] (p. 411-2) Fer. V. *Tractatus S. ambrosii ep.* in ev. s. Luc. *Surgens iesus de synagoga* (M. ib., 1713, n. 57 — 1715, lin. 4. Des. *dęmones confitentur*); [160] (p. 412-3) Fer. VI. *Tractatus S. augustini ep.* in ev. s. Ioan. *Venit iesus in civitatem samarię* (v. cod. 105, p. 287); [161] (p. 413-4) Sabb. *Tractatus beati augustini ep.* in ev. s. Ioan. *Perrexit iesus in montem oliveti* (ex Tract. XXXIII. M. 35, 1648-9, lin. 6 ab imo. Des. *quia fructum quęrebat*); [162] (p. 414-6) Dom. IIII. Quadr. Lectiones ex Exod., c. III, 1 — VI, 2; [163] (p. 416-8) S. Augustini Tract. in ev. s. Ioan. *Abiit iesus trans mare galilęę* (excerpta ex Tract. XXIV. M., ib., 1592-5, lin. 12. Des. *quę clausa portabantur*); [164] (p. 418-9) Fer. II. *Tract. S. augustini ep.* in ev. s. Ioan. *Prope erat pascha iudęorum* (excerpta ex Tract. X. M. ib., 1466-70, lin. 11. Des. *quia gratia vocatur*); [165] (p. 419-20) Fer. III. *Tract. S. augustini ep.* in ev. s. Ioan. *Iam die festo mediante* (ex Tract. XXIX. M. ib., 1628-9, lin. 37. Inc. *Quod de sancto evangelio hodie lectum est*. Des. *ergo et deus est. et doctrina est*); [166] (p. 420-21) Fer. IIII. *Tract. S. augustini ep.* in ev. s. Ioan. *Preteriens iesus* (excerpta ex Tract. XLIV. M. ib., 1713-5, lin. 5. Des. *ut faciat intelligentem*); [167] (p. 421) Fer. V. *Ex comm. ven. bede presb.* in ev. s. Luc. *Ibat iesus in civitatem quę vocatur naim* (M. 94, 299. Des. *astrueret*); [168] (p. 421-3) Fer. VI. *Omelia beati augustini ep.* in ev. s. Ioan. *Erat quidam languens lazarus* (excerpta ex Tract. XLIX. M. ib., 1746-50, lin. 8. Des. *et infidelitatem*); [169] (p. 423-4) Sabb. *Tract. S. augustini ep.* in ev. s. Ioan. *Ego sum lux mundi* (excerpta ex Tract. XXXIV. M. ib., 1652, n. 2 — 1655, lin. 8. Des. *non est absconditus*); [170] (p. 424-7) Dom. Passionis. Lectiones ex Ieremia, c. I-III, 1; 14-20, praevio s. Hieronymi prologo in

Ieremiam (M. 28, 903-4); [171] (p. 427-9) S. Gregorii pp. hom. in ev. s. Ioan. *Dicebat iesus turbis iudeorum* (M. 76, 1150-3); [172] (p. 429) Fer. II. Lectiones ex Ieremia, c. III, 22 — IV, 6; [173] (p. 429-30) *Tract. S. augustini ep.* in ev. s. Ioan. *Miserunt principes* (ex Tract. XXXI. M. 35, 1639, lin. 6 ab imo — 1640, lin. 14. Inc. *Miserunt principes... Quem apprehenderent.* Des. *potestis facere*); [174] (p. 430) Fer. III. Lectiones ex Ieremia, c. IV, 11-17, 19-25; [175] (p. 430-1) *Tract. S. augustini ep.* in ev. s. Ioan. *Ambulabat iesus* (ex Tract. XXVIII. M. ib., 1623, n. 3); [176] (p. 431) Fer. IIII. Lectiones ex Ieremia, c. IV, 26 — V, 6; [177] (p. 431) *Tract. S. augustini ep.* in ev. s. Ioan. *Facta sunt encenia* (ex Tract. XXVIIJ. M. 1741, n. 2-3. Inc. *Encenia festivitas erat.* Des. *et premebant persequendo*); [178] (p. 431-3) Fer. V. *Omelia beati Gregorii papę* in ev. s. Luc. *Rogabat iesum quidam phariseus* (M. 76, 1239-41, n. 1-3); [179] (p. 433) Fer. VI. Lectiones ex Ieremia, c. V, 15-27; [180] (p. 433-4) *Tract. s. augustini ep.* (ex Tract. XLIX. M. 35, 1757, n. 26); [181] (p. 434) Sabb. Lectiones ex Ieremia, c. V, 30-VI, 11; [182] (p. 434) ⟨S. Augustini⟩ tractatus in Ioan. (ex Tract. L, LI. M. ib., 1764, lin. 7 — 1765, lin. 4. Inc. *Cogitaverunt autem principes.* Des. *et ipse dominus est*); [183] (p. 434-8) Dom. Palmarum (ex Hier. Comm. in Matt. M. 26, 197, lin. 31 — 203, lin. 30. Inc. *Scitis quia post biduum... Erubescant qui putant.* Des. *cum fratribus suis*); [184] (p. 438-40) *Omelia beati iohannis ep. constant.* in ev. s. Matt. *Cum appropinquaret iesus ierusolimis* (M. P. G. 834-8, lin. 10. Des. *fuissent in eis*); [185] (p. 440) Fer. II. Lectiones ex Ieremia, c. VIII, 4-14; [186] (p. 440-1) *Tract. S. augustini ep.* in ev. s. Ioan. *Ante sex dies paschę* (excerpta ex Tract. L. M. 35, 1758-60, lin. 33. Des. *necessaria sunt*); [187] (p. 441) Fer. III. Lectiones ex Ieremia, c. VIII, 15-IX, 6; [188] (p. 441-2) *Tract. S. augustini ep.* in ev. s. Ioan. *Dixit iesus... Amen amen* (ex Tract. LIX. M. ib., 1795-96, lin. 4. Des. *contra dominum*); [189] (p. 442-3) Fer. IIII. *Expositio ven. bede presb.* in ev. s. Luc. *Appropinquabat dies festus* (M. 92, 592-4, lin. 10. Des. *immolatus est christus*); [190] (p. 443-4) Fer. V. in cena Domini. Lamentationes, c. I, 1-16 notis musicis instructae; [191] (p. 444-6) ⟨S. Augustini⟩ Enar. in Ps. LXIII (M. 36, 761, n. 2 — 763, lin. 4. Des. *Gladio lingue*); [192] (p. 446) Lectiones ex Epis. I ad Corinthios, c. XI, 20-XII, 23; [193] (p. 446-8) Fer. VI. Lamentationes, c. II, 8-22 notis musicis ornatae; [194] (p. 448-9) ⟨S. Augustini⟩

Enar. in Ps. LXIII (M. ib., 764, lin. 19 — 765, lin. 10 ab imo. Inc. *Videamus quomodo firmaverunt.* Des. *mittebantur*); [195] (p. 449-50) Lectiones ex Epis. ad Hebraeos, c. IV, 11-VI, 8; [196] (p. 450-2) Sabb. Lamentationes, c. III, 22-56; V notis musicis instructae; [197] (p. 452-3) ⟨S. Augustini⟩ Enar. in Ps. LXIII (M. ib., 767, lin. 23 — 769, lin. 8. Inc. *Agitabant iudęi caput.* Des. *minantes sacerdotes*); [198] (p. 453-4) Lectiones ex Epis. ad Hebraeos, c. IX, 11-X, 23; [199] (p. 454-6) Vig. s. Benedicti. S. Petri Damiani sermo (M. 144, 545-8); [200] (p. 457-60) ⟨In die Paschae⟩ S. Gregorii pp. hom. in ev. s. Mar. *Maria magdalena* (M. 76, 1169-74); [201] (p. 460-1) Fer. II. S. Gregorii pp. hom. in ev. s. Luc. *Duo ex discipulis* (M. ib., 1182-3); [202] (p. 461-2) Fer. III. Ven. Bedae hom. in ev. s. Luc. *Stetit iesus* (excerpta ex hom. 2. M. 94, 139-41, lin. 19 ab imo. Des. *ambiguitate monstrare*); [203] (p. 462-3) Fer. IIII. S. Gregorii pp. hom. in ev. s. Ioan. *Manifestavit se iterum* (est pars hom. 24. M. 76, 1184-5, lin. 16 ab imo. Des. *nichil habebit*); [204] (p. 463-5) Fer. V. S. Gregorii pp. hom. in ev. s. Ioan. *Maria stabat ad monumentum* (ex hom. 25. M. ib., 1189-92, lin. 29. Des. *ardentius estuaret*); [205] (p. 465-6) Fer. VI. Ven. Bedae hom. in ev. Matt. *Undecim discipuli* (pars hom. 3. M. 94, 144-6, lin. 6. Des. *substrata est*); [206] (p. 466-7) Sabb. S. Gregorii pp. hom. in ev. s. Ioan. *Una sabbati* (ex hom. 22. M. 76, 1174, n. 2 — 1176, lin. 15. Inc. *Lectio sancti evangelii quam modo.* Des. *scandala non dividunt*); [207] (p. 467-70) Dom. octava Paschae. S. Ioannis epistola I; [208] (p. 470-72) S. Gregorii pp. hom. in ev. s. Ioan. *Cum sero esset factum* (ex hom. 26. M. ib., 1197-9, lin. 7 ab imo. Des. *retenta sunt*); [209] (p. 472-81) Lectiones ex Act. Apost., c. I-V; VIII, 5-XI, quas praecedit *prologus s. ieronimi presb. in librum Actuum apostolorum. Canit psalmista — silebit eloquium* (*Bibl. Casin.,* III, p. 18. Occurrit et in cod. 35, p. 811); [210] (p. 481-8) Lectiones ex Apocalypsi, c. I-II, 7; VIII, 7-XVII, 8; [211] (p. 488-90) Dom. I p. oct. Paschae. Lectiones ex Epis. I Petri, c. I-II, 5; III-V, 11; [212] (p. 490-2) S. Gregorii pp. hom. (v. cod. 102, p. 91); [213] (p. 492-4) Dom. II p. oct. Pasche. S. Petri Epistola II; [214] (p. 494-6) *Tract. S. augustini ep.* in ev. s. Ioan. *Modicum et iam non videbitis* (ex Tract. CI, M. 35, 1893-5, lin. 14, n. 1-3, 5. Des. *paritura laudando*); [215] (p. 496-8) Dom. III p. oct. Paschae. S. Iacobi epistola, c. I-V, 12; [216] (p. 498-9) *Omelia S. augustini ep.* in

ev. s. Ioan. *Vado ad eum* (excerpta ex Tract. XCIV. M. ib., 1868-70, lin. 18. Des. *separatio naturarum*); [217] (p. 499-500) Dom. IIII p. oct. Paschae. S. Ioannis epistola II et III; [218] (p. 500-1) S. Iudae epistola; [219] (p. 501-2) *Omelia S. augustini ep.* in ev. s. Ioan. *Amen... si quid petieritis* (ex Tract. CII. M. ib., 1896-8, lin. 5 ab imo. Inc. *Iam dictum est.* Des. *nos amaret*); [220] (p. 502-3) In ascen. Domini. Lectiones ex Act. Apost., c. I, II, 41-7; [221] (p. 503-4) S. Augustini sermo (38, 1209-10, lin. 3 ab imo. Des. *si ascendere vultis in cęlum*); [222] (p. 505) *Sermo S. leonis papę.* (M. 39, 2082-3, lin. 18 inter s. Augustini suppos. serm. Des. *refugium vocatur*); [223] (p. 505-6) S. Gregorii pp. hom. in ev. s. Mar. *Recumbentibus undecim discipulis* (M. 76, 1213-9, n. 1, 2, 3, 11); [224] (p. 506-8) Dom. p. Ascens. Domini. *Sermo S. leonis papę* (Inc. *Hodierna die dilectissimi fratres deo sumus.* Des. *Nam iterum veniet. Flor. Casin.*, II, p. 98, col. 2, lin. 19 — 101); [225] (p. 508-10) *Omelia beati augustini ep.* in ev. s. Ioan. *Cum venerit paraclitus* (excerpta ex Tract. XCII et XCIII. M. 35, 1862-6, lin. 35. Des. *gloriam requirebant*); [226] (p. 510) Oct. Ascensionis. S. Augustini sermo (M. 39, 1716-7); [227] (p. 510-1) Dom. Pentec. Lectiones ex Act. Apost., c. II, 1-39; [228] (p. 511-2) S. Augustini sermo (M. 38, 1673-4); [229] (p. 512-3) (*Alius sermo*) (inter S. Augustini suppos. sermones. M. 39, 2094-5); [230] (p. 513-5) S. Gregori pp. hom. in ev. s. Ioan. *Si quis diligit me*; [231] (p. 515-6) Fer. II. *Tract. S. augustini ep.* in ev. s. Ioan. *Sic enim dilexit deus mundum* (ex Tract. XII. M. 35, 1490, n. 12 — 1491, lin. 13 ab imo. Inc. *Quantum in medico est fratres.* Des. *vos comprehendat*); [232] (p. 516-7) Fer. III. *Tract. S. augustini ep.* in ev. s. Ioan. *Amen... qui non intrat* (excerpta ex Tract. XLV. M. ib., 1719-21, lin. 34. Des. *exercent obscuris*); [233] (p. 517-8) Fer. IIII. *Tract. S. augustini ep.* in ev. s. Ioan. *Nemo potest venire* (excerpta ex Tract. XXVI, M. ib., 1606, n. 1 — 1610, n. 8. Inc. *Dum dominus noster*); [234] (p. 518-9) Fer. V. S. Gregorii pp. hom. in ev. s. Luc. *Designavit dominus* (ex hom. 17. M. 76, 1139-40, lin. 19. Des. *sicut agnos inter lupos*); [235] (p. 519) Fer. VI. *Ex comm. S. ambrosii ep.* in ev. s. Luc. *Factum est in una dierum* (M. 15, 1722, n. 10 — 1724, n. 13. Des. *resurrectio est*); [236] (p. 520) Sabb. *Sermo S. augustini ep.* (excerpta ex S. Hier. Comment. in Matt. M. 26, 53, lin. 8 ab imo — 54, lin. 16; 55, lin. 39-54. Inc. *Cum venisset... Tangitur manus — afferat. Sequitur. Exibant autem dęmonia a multis,*

clamantia et dicentia quia tu es filius dei. Non voluntatis ista confessio est. Des. *revelare*); [237] (p. 520-1) S. Leonis pp. sermo (M. 54, 418-20); [238] (p. 521-2) Dom. oct. Pentec. *Sermo S. augustini ep.* (v. cod. 106, p. 62); [239] (p. 522-3) S. Leonis pp. sermo (ex serm. 75, c. II-IV. M. 54, 401-3, lin. 6. Inc. *Sicut apostolica dilectissimi testatur historia.* Des. *neque in futuro*); [240] (p. 523) Lectiones ex I Reg., c. I, 1-8; [241] (p. 523-5) *Omelia beati augustini ep.* in ev. s. Ioan. *Erat homo ex phariseis* (desumpta ex Tract. XI et XII. M. 35, 1474-88, lin. 10 ab imo. Des. *qui est in cęlo*); [242] (p. 525-6) Pass. ss. Tiburtii, Valeriani et S. Maximi (B. H. L., n. 8486. Inc. *Temporibus marcii aurelii.* Des. *fenicis exemplo ex toto corde et fide suscepit*); [243] (p. 526-8) Pass. s. Georgii (ib., n. 3393); [244] (p. 528-30) Pass. s. Adelberti ep. (ib., n. 37); [245] (p. 530-2) Pass. s. Marci ev. (ib., n. 5277); [246] (p. 532-3) Pass. s. Vitalis (ib., n. 8701); [247] (p. 533-7) Vita s. Euphrosinae virg. (ib., n. 2723); [248] (p. 537-8) Pass. s. Iacobi ap. (ib., n. 4097); [249] (p. 538-41) Pass. s. Philippi ap. (ib., n. 6816); [250] (p. 541-2) Vita s. Athanasii ep. Alexandrini (ib., n. 730 b. Suppl.); [251] (p. 542-4) Pass. ss. Alexandri pp., Eventii et Theoduli presb. (B. H. L., n. 266); [252] (p. 544-6) Inventio s. Crucis (Inc. *Cum religiosissimus imperator constantinus — habuisse perhibetur. Per idem tempus helena.* Des. *se famulam deputaret.* Cf. *Anal. Boll.*, II, p. 282, lin. 18-36 et Rufini *Hist. eccl.*, lib. I, c. VII-VIII. M. 21, 475-7, lin. 26); [253] (p. 546-9) Translatio s. Matthaei ap. (ib., n. 5694 b. Suppl. Inc. *Anno dominicę incarnationis nungentesimo quinquagesimo quarto*); [254] (p. 549-51) Pass. s. Ioannis ap. (B. H. L., n. 4321); [255] (p. 551-5) Apparitio s. Michaelis in Monte Gargano (ib., n. 5948); [256] (p. 555-6) Pass. s. Victoris (ib., n. 8580); [257] (p. 556-7) Pass. ss. Gordiani et Epimachi (ib., n. 3612); [258] (p. 557-8) Pass. s. Pancratii (ib., n. 6425); [259] (558-9) Pass. ss. Nerei et Achillei (ib., n. 6063); [260] (p. 559-61) Pass. s. Bonifacii (Inc. *Temporibus diocletiani et maximiani erat quędam in urbe roma mulier magna nomine aglaes.* Des. ib., n. 1413); [261] (p. 561-2) Vita s. Potentianae virg. (ib., 6990); [262] (p. 562-4) Pass. s. Eustasii et uxoris et fil. (ib., n. 2761); [263] (p. 564) Vita s. Petronillae virg. (ib., n. 6061 β); [264] (p. 565-614) Liber Genesis; [265] (p. 615) Vita s. Dominici abb. (ib., n. 2244). Lectiones in partes diversas saepe dividuntur, quas responsoria sequuntur, interdum notis musicis instructa.

Membr., mm. 520 × 350, pp. 616. Littera Benev. saec. XI, binis columnis exaratus, litteris initialibus auro coloribusque variis et quadam cum arte depictis codex exornatur. Litterae maiuscolae coloribus sunt distinctae et tituli minio exarati. Folia priora et postrema humore sunt corrupta. Pp. 613-6 altera recentior manus perscripsit. P. 616 alba. — Cf. MONTF., I, 222; CAILLAU, 10; CAR., I, 278; BETH., XII, 500; LIPSIUS, op. cit. in cod. 101, I, 141, 145 sq.; III, 262, 330; A. POTTHAST, *Bibl. hist. medii aevi,* Berlin, 1896, p. 1193, 1349; M. G. H., *Poet. lat. aevi Carol.,* III, p. 391; *N. Ar.,* XXVI, p. 331, 340, 344; *Rev. Bénéd.,* XXIV, 353; INGUANEZ, op. cit. in cod. 102, p. 369, 372; LOEW, *The Benev. Script,* 344. — Characterum exemplum in *Bibl. Casin.,* III, tab. I.

111 GG (ext. 111 et 37).

Sermones et homiliae diversorum Patrum.

Sermones et homiliae de tempore et de sanctis a Sabbato Sancto usque ad Adventum et de commune sanctorum: [1] (p. 1) Sabb. *Incipit sermo Beati hieronymi pres. de vesperis sabbati paschalis* (ex epis. 120, c. IV. M. 22, 987-8. Inc. *Quomodo iuxta matheum* et des. *ruperit feminarum*); [2] (p. 2-5) Ven. Bedae hom. in ev. s. Matt. *Vespere sabbati* (M. 94, 133-9; p. 13); [3] (p. 5-6) Dom. Paschae S. Maximi hom. (M. 57, 361-4); [4] (p. 6-7) S. Maximi hom. (M. ib., 363-6); [5] (p. 7-9) S. Maximi hom. (M. ib., 355-60); [6] (p. 9-12) Ven. Bedae hom. in ev. s. Luc. *Una Sabbati* (M. 94, 149-54); [7] (p. 12-14) *Omelia s. augustini ep.* (M. 39, 2059-61); [8] (p. 14-8) S. Gregorii pp. hom. in ev. s. Ioan. *Una Sabbati* (M. 76, 1174-81); [9] (p. 18-21) S. Gregorii pp. hom. in ev. s. Mar. *Maria magdalenę* (M. ib., 1169-74); [10] (p. 21-22) Fer. II. S. Maximi sermo (M. ib., 590-4); [11] (p. 22-3) S. Maximi sermo (M. ib., 349-52) [12] (p. 23-4) S. Gregorii pp. hom. in ev. s. Luc. *Duo ex discipulis* (M. 76, 1182-3); [13] (p. 24-5) Fer. III *Sermo S. Severiani ęp.* (M. 52, 420-2 inter s. Petri Chrysol. serm.); [14] (p. 25-6) *Sermo S. augustini* 153 MAI; [15] (p. 26-9) Ven. Bedae hom. in ev. s. Luc. *Stetit iesus* (M. 94, 139-44); [16] (p. 29-31) Fer. IIII. *Sermo S. leonis pape* (M. 54, 495-7); [17] (p. 31-33) S. Gregorii pp. hom. in ev. s. Ioan. *Manifestavit se* (M. 76, 1184-8); [18] (p. 33-8) Fer. V. S. Gregorii pp. hom. in ev. s. Ioan. *Maria stabat* (M. ib., 1189-96); [19] (p. 38-41) Fer. VI Ven. Bedae hom. in ev. s. Matt.

Undecim discipuli (M. 94, 144-9); [20] (p. 41-43) Sabb. *De resurrectione dominica* (M. 39, 2062-4 inter S. Augustini suppos. serm.); [21] (p. 43-44) *Omelia beati augustini in iohannem* (ex Tract. CXXI. M. 35, 1958, lin. 5 — 1959. Inc. *Cum ergo esset*); [22] (p. 44-5) Dom. oct. Paschae. *Clausum pasche de supra de resurrectione* (M. 39, 2064-5 inter S. Augustini suppos. serm.); [23] (p. 45-8) *Omelia S. iohannis chrysostomi. In oct. paschę ad neophitos* (ed. Basileae, 1539, vol. V, p. 455-9); [24] (p. 48-52) S. Gregorii pp. hom. in ev. s. Ioan. *Cum sero factum esset* (M. 76, 1197-204); [25] (p. 52-6) *In pascha annotina.* Ven. Bedae hom. in ev. s. Ioan. *Erat homo* (M. 94, 197-202); [26] (p. 56-7) *De lętania maiore.* S. Maximi *sermo* (M. 57, 459-62); [27] (p. 57-8) *Sermo beati augustini ęp.* (M. 39, 2079-80); [28] (p. 58-62) *Item in letania maiore: Item omelia... ven. Bede presb.* in ev. s. Luc. *Quis vestrum habet amicum* (Combefis, IV, 360-3); [29] (p. 62-5) Dom. I p. oct. Paschae. S. Gregorii pp. hom. in ev. s. Ioan. *Ego sum pastor bonus* (M. 76, 1127-30); [30] (p. 65-7) Dom. II Ven. Bedae hom. in ev. s. Ioan. *Modicum etiam* (M. 94, 154-8); [31] (p. 67-71) Dom. III. Ven. Bedae hom. in ev. s. Ioan. *Vado ad eum* (M. ib., 158-63); [32] (p. 71-4) Dom. IIII. Ven. Bedae hom. in ev. s. Ioan. *Si quid petieritis* (M. ib., 163-8; [33] (p. 74-9) Vig. Ascens. Ven. Bedae hom. in ev. s. Luc. *Hęc sunt verba* (M. ib., 174-81); [34-35] (p. 79-82) In Ascens. Domini S. Leonis pp. sermones (M. 54, 394-6; 397-400); [36] (p. 82-4) *Sermones S. Augustini* 6 Caillau (in append.); [37] (p. 84-5) *Unde supra. S. leonis pape* (M. 39, 2084-85 inter s. Augustini suppos. serm. Inc. *Fratres karissimi. Ascensionis dominicę*); [38] (p. 85) S. Augustini sermo (M. ib., 1716-7); [39] (p. 85-9) S. Gregorii pp. hom. in ev. s. Mar. *Euntes in universum mundum* (M. 76, 1213-9); [40] (p. 89-91) *Item sermo. S. leonis pape* (*Flor. Casin.,* II, p. 145-6; III, p. 6-7 ex hoc cod.); [41] (p. 91-6) Dom. I p. Ascens. Ven. Bedae hom. in ev. s. Ioan. *Cum venerit paraclytus* (M. 94, 181-9); [42] (p. 96-101) Sabb. vig. Pentec. Ven. Bedae hom. in ev. s. Ioann. *Si diligitis me* (M. ib., 189-97); [43] (p. 101-3) Dom. Pentec. S. Leonis pp. sermo (M. 54, 400-4); [44] (p. 103-4) S. Leonis pp. sermo (M. ib., 415-8); [45] (p. 104-5) S. Leonis pp. sermo (M. ib., 411-5); [46-47] (p. 105-9) S. Leonis pp. sermones (M. ib., 404-11; 418-20); [48] (p. 109) *Item. S. Augustini* (M. 39, 2093-4); [49] (p. 109-11) *Unde supra. Sermo S. ambrosii ęp.* (M. 57, 367-70 inter s. Ma-

ximi hom.); [50] (p. 111-5) S. Gregorii pp. hom. in ev. s. Ioan. *Si quis diligit me* (M. 76, 1220-7); [51-52] (p. 115-6) *Fer. IIII mensis quarti*. S. Leonis pp. sermones (M. 54, 420; 421-2); [53] (p. 116-8) Dom. I p. Pentec. *Omelia eiusdem bede presb.* in ev. s. Luc. *Estote misericordes* (M. 94, 276-8); [54] (p. 118-20) Dom. II p. Pentec. *Omelia vel eiusdem bede presb.* in ev. s. Luc. *Cum turbę inruerent* (M. 94, 278-80); [55] (p. 120-8) Dom. III p. Pentec. S. Gregorii pp. hom. in ev. s. Luc. *Accesserunt ad iesum publicani* (M. 76, 1246-59. In duas hom. dividitur partes ad verba: *Angelorum quippe et hominum naturam,* rubrica praeposita: *Ab hoc loco congrue in s. angeli legi potest*); [56] (p. 128-34) S. Gregorii pp. hom. in ev. s. Luc. *Homo quidam fecit cenam* (M. ib., 1266-74); [57] (p. 134-9) In vig. s. Ioannis B. Ven. Bedae hom. in ev. s. Luc. *Fuit in diebus herodis* (M. 94, 202-10); [58-60] (p. 139-42) In nat. s. Ioannis B. S. Maximi sermones (M. 57, 383-8; 387-90; 389-90); [61] (p. 142-7) S. Augustini sermo (M. 38, 1319-27); [62] (p. 147-9) *Unde supra S. augustini ęp.* (M. 39, 2113-5. Inc. *Hodie natalem sancti iohannis*); [63] (p. 149-52) Ven. Bedae hom. in ev. s. Luc. *Elisabeth impletum est tempus* (M. 94, 210-4); [64-67] (p. 152-6) In nat. s. Petri ap. S. Leonis pp. sermones (M. 54, 142-4; 144-8; 148-52. Cf. *Bibl. Casin.*, III, p. 27; 141-2); [68] (p. 156-60) In vig. s. Petri ap. Ven. Bedae hom. in ev. s. Ioan. *Dicit simon petro iesus* (M. 94, 214-9): [69] (p. 160-1) In nat. ss. Petri et Pauli app. S. Leonis pp. sermo (M. 54, 422-8, lin. 2. Des. *fecit ęquales. Per dominum. — Amen*); [70] (p. 161-2) S. Leonis pp. sermo (M. ib., 429-32); [71-75] (162-8) In oct. ss. Petri et Pauli app. S. Maximi sermones (M. 57, 391-6); 397-8; 397-400; 399-402; 402-6); [76] (p. 168-73) S. Augustini sermo (M. 38, 1352 — 9. Inc. *Pręsens evangelica lectio hodierne sollemnitati conveniens*); [77] (p. 173-6) Ven. Bedae hom. in ev. s. Matt. *Venit iesus in partes cęsaręe* (M. 94, 219-24); [78] (p. 177-9) In nat. s. Pauli ap. *Sermo Beati iohannis os aurei. ęp. constant.* (M. P. G., 50, 483-8); [79] (p. 179-80) *Cuius supra in nat. s. pauli* (*Flor. Casin.*, II, p. 146-7); [80] (p. 180-2) *Sermo s. Augustini.* 57 Caillau (in duas dividitur partes ad verba: *Liceat audenter dicere;* n. IV); [81] (p. 182-4) In oct. Apos. *Sermo S. Augustini* 55 Mai; [82] (p. 184-5) *Item unde supra.* 54 Caillau; [83] (p. 185-6). *Item sermo beati hieronimi* (ex Comment. in Matt. M. 26, 144, lin. 10 — 145, lin. 15 ab imo Inc. *Tunc respondens petrus... grandis fiducia.* Des. *et omnia pos-*

sidentes); [84] (p. 186) *Versibus Damasi ẹpiscopi. in laude pauli* (CHEVALIER, n. 9428); [85] (p. 186-7) *Unde supra* (ex s. Augustini lib. XX, cap. V, n. 3 De civitate Dei. M. 41, 663. Inc. *Ame[n] inquit dico vobis... Hic discimus*. Des. *per fidem*); [86] (p. 187-8). *S. hylarii pictavensis ep.* hom. in ev. s. Matt. *Ecce nos reliquimus* (hom. conflatur ex s. Hilarii Comment. in Matt. c. XX, n. 3-4; s. Hier. Comment. in Matt. et Hilarii sermone. M. 9, 1028-9; 26, 144, lin. 10 — 145, lin. 15 ab imo et *Flor. Casin.*, II, p. 185-6. Inc. *Dominus ac redemptor noster fratres karissimi. brevi absolutaque ratione — exprimis. Tunc respondens petrus. dixit ei. Ecce nos — nihil habentes. Ipsius vero apostoli*); [87] (p. 188-90) *Sermo beati hieronimi ex comm. in matheum* (M. 26, 105, lin. 15 — 107, lin. 29. Inc. *Compulit iesus discipulos suos*. Des. *faciat requiescere*); [88] (p. 190-1) *Versu petri ep. in gestis apostolorum* (sunt Petri Damiani. M. 145, 945-6); [89] (p. 191-3) Dom. I p. nat. Apost. *Sermo beati iohannis. De david ubi goliath inmanem devicit* (ed. Basileae, 1539, vol. I, p. 411-3 Des. *et deficiens inimicus*); [90] (p. 193-4) *Sermo S. hieronimi ex comm. in matheum* in lect. *Nisi abundaverit* (M. 26, 36, lin. 6 ab imo — 39, lin. 34. Inc. *Promittuntur nobis*); [91] (p. 194-6) Dom. II. *Sermo Bedẹ presb. Ex comm. in marcum* in lect. *Cum turba multa* (M. 92, 205, lin. 16 — 208, lin 18 ab imo); [92] (p. 196-8) Dom. III. *Sermo S. hieronimi... Ex comm. in matheum* in lect. *Adtendite a falsis prophetis* (M. 26, 49, lin. 23 — 51, lin. 13. Des. *habetis affectum*); [93] (p. 198-202) *Omelia origenis de eadem lectione* (COMBEFIS, V, p. 243-6); [94] (p. 202-4) Dom. II *Item omelia beati hieronimi* in ev. s. Matt. *Homo quidam erat dives* (ex epis. 121 Ad Algasiam, c. VI. M. 22, 1018-21. Inc. *Quis sit vilicus iniquitatis*. Des. *ut metamus benedictionem*); [95] (p. 204-6) Dom. V. *Omelia... ven. bedẹ presb.* in ev. s. Luc. *Quidam legis peritus* (ex Expos. in Luc. M. 92, 467, lin. 10 ab imo — 470, lin. 15 ab imo); [96] (p. 206-7) Dom. VI p. nat. Apost. *Item omelia ven. bedẹ* in ev. s. Luc. (*Dicebat iesus ad eos* (M. 94, 289-90); [97-99] (p. 207-10) In nat. s. Laurentii. S. Maximi hom. (M. 57, 408-14); [100] (p. 210-11) *Sermo. Sancti leonis pape* (M. ib., 675-7 inter s. Maximi serm.); [101] (p. 211-2) *Item cuius supra* (M. 39, 2128-9 inter s. Augustini suppos. serm. Des. *martyrium. Ramos autem crucis — martyres salvatoris domini nostri. qui vivit... Amen*); [102] (p. 212-4) *Omelia... domni aymonis* in ev. s. Ioan. *Nisi granum* (*Flor. Casin.*, III, p. 8-10

ex hoc cod.); [103-104] (p. 214-8) *Incipiunt sermones s. augustini ep. De assumptione s. dei genitricis et virginis marię* (M. 96-267-9; 269-71 inter s. Hildephonsi serm. dubios); [105] (p. 218-20) *Item unde supra* (M. 39, 2104-7 inter s. Augustini serm. suppos.); [106] (p. 220-1) *Item unde supra* (M. 39, 2133, n. 10, lin. 6-2134. Inter s. Augustini suppos. Inc. *O vere beata humilitas*); [107] (p. 221-2) *Item S. Augustini.* 17 Caillau; [108] (p. 222-4). *Item omelia... s. augustini ep.* in ev. s. Luc. *Intravit iesus in quoddam castellum* (M. 38, 616-8; 47, 1165-6 et *Flor. Casin.*, II, p. 97); [109] (p. 224-38) *Incipit Sermo s. hieronimi presb. Ad paulam et eustochium de assumptione Sanctę dei genitricis et semper virginis marię* (M. 30, 126-47); [110] (p. 238-9) *Item versus* (Hincmari Libellum de ortu b. Mariae virg. Ed. Traube L. in M. G. H. *Poet. lat. medii aevi,* t. III, p. 410-2); [111] (p. 239-43) Pauli Diac. hom. in evang. s. Luc. *Intravit iesus in quoddam castellum* (*Flor. Casin.*, II, p. 52-5); [112] (p. 243-4) *Miraculum de puero hebreo et de dominico corpore in ecclesia sancte marię* (*Flor. Casin.*, ib., 83-4); [113] (p. 244-6) Dom. I p. s. Laur. Ven. Bedae hom. in ev. s. Mar. *Exiens iesus de finibus tyri* (M. 94, 290-3); [114] (p. 246-54) Dom. II p. s. Laur. S. Gregorii pp. hom. in ev. s. Matt. *Simile factum est* (M. 76, 1282-93); [115] (p. 255-7) In decoll. s. Ioannis B. (M. 4, 1013-20 inter s. Cypriani suppos. opp.); [116] (p. 257-9) *Sermo S. iohannis ep.* (M. 52, 549-52 inter s. Petri Chrys. serm.); [117] (p. 259-61) *Item unde supra. sermo ven. bede. Ex comm. in marcum* (M. 92, 188, lin. 28 — 191, lin. 25 Inc. *Et audivit herodes... Quanta iudęorum invidia.* Des. *gratia fidei*); [118] (p. 261-6) Ven. Bedae hom. in ev. Matt. *Audivit herodes thetrarcha* (M. 94, 237-243 Inc. *Natalem beati iohannis fratres charissimi celebrantes*); [119] (p. 266-7) Dom. III p. s. Laur. *Decem leprosis mundati a domino exposita a viro venerabili beda presbitero* (M. 94, 296-8); [120] (p. 267-9) Dom. IIII p. s. Laur. Lectio ev. s. Luc. *Nemo potest duobus dominis servire. Et cętera. Quę tamen exposita est a ven. viro beda presb.* (ex Expos. in Luc., lib. V, c. XVI et lib. IV, c. XII. M. 92. Inc. *Quia non valet simul transitoria.* Des. *ex abundantia superadditur*); [121] (p. 269-70) Dom. V. p. s. Laur. *De filio vidue resuscitato et exposita a viro ven. beda presb.* (M. 94, 209-300); [122] (p. 270-2) In nat. b. Mariae virg. *Sermo S. Ambrosii. ex comm. in lucam* (M. 15, 1640, lin. 30 — 1643, lin. 7 ab imo. Inc.

Exurgens autem maria... Morate est omnibus. Des. *dies sunt impiorum*), adnotatione postposita: *Require in feria VI. Ante natale domini. Omeliam bede presbiteri quę convenienter huic congruit sollemnitati;* [123] (p. 272-74) Fer. IIII. S. Leonis pp. sermo. (M. 54, 456-7. Des. *peccatorum. Incessabiliter enim divino egemus auxilio — patrocinemur oratio. per dominum ...Amen*); [124] (p. 274) *Item* expositio *Bedę* in ev. s. Luc. *Respondens unus de turba* (M. 92, 456, lin. 6 ab imo — 457, lin. 5 ab imo. Inc. *Facta est autem... Loca rebus.* Des. *readere partibus*); [125] (p. 274-6) Fer. VI. *De paralytico per tegulas submisso exposita a beda ven. viro* (M. ib., 386, lin. 16 ab imo — 389, lin. 8. — Inc. *Factum est... Ubi dominus sedens* Des. *corda convertunt*); [126] (p. 276-7) Sabb. S. Leonis pp. sermo (M. 54, 458-60); [127] (p. 277-80) S. Gregorii pp. hom. in ev. s. Luc. *Dixit dominus iesus turbis* (M. 76, 1228-32); [128] (p. 280-2) Dom. VI p. s. Laur. Lectio ev. s. Luc. *Cum intraret dominus iesus. De ydropico. exposita a ven. viro beda presb.* (ex Expos. in Luc. M. 92, 510-13, lin. 12); [129] (p. 282-4) Dom. VII p. s. Laur. *Item sermo bedę... Secundum lucan* (M. 92, 579, lin. 3 ab imo — 582, lin. 5. Inc. *Accesserunt ad dominum... Duę erant hereses.* Des. *difficile conquiescunt*); [130] (p. 284-7) In nat. s. Matthaei ap. Ven. Bedae *sermo* in ev. s. Matt. *Vidit iesus hominem* (M. 94, 249-56); [131] (p. 287-9) In dedic. s. Michaelis archang. (B. H. L., n. 5948) praevia notula: *Anno dominicę incarnationis — michahelis* (*Bibl. Casin.*, II, p. 478). Sequitur adnotatio: *Omelia s. Gregorii pape. Angelorum quippe et hominum naturam. usque ubi dicitur quia per caritatem spiritus ab alio in aliis habentur;* [132] (p. 289-92) *Item Sermo ysidori. In s. Michahelis* (Inc. *Angelorum nomen officii est non naturę.* Des. *angelis redditam.* Desumptus ex Lib. sententiarum I, c. 10. M. 83, 554-8); [133] (p. 292-3) *Unde supra* (Inc. *Nonnunquam vero etiam per angelum — ventura sentiret* ex s. Gregorii Lib. XXVIII, c. I Moralium — M. 76, 449, lin. 1-20 et sequitur: *vel ut ad danihelum angelus gabrihel loquitur. Ipso dicente. Factum est autem — in fine dierum* ex Daniel, cc. VIII, 15-18, X, 10-21, XII, 1-13); [134] (p. 293-4) *Unde supra* (Inc. *Aliquando per angelos verbis simul et rebus.* Des. *ventura sunt videat.* Ex s. Gregorii Lib. XXXVIII, c. I, Moralium — M. ib.; 450, n. 8 — 451, n. 9 B); [135] (p. 294-5) *Sermo. Beati hieronimi. Ex comm. in matthaeum Accesserunt discipuli ad iesum* (M. 26, 132-5, lin. 13); [136] (p. 295-6) Dom. I p. s. Angeli. *Sermo*

beati iohannis in ev. s. Matt. *Ascendens iesus in naviculam* (est s. Maximi. M. 57, 501-6); [137] (p. 296-9) Dom. II p. s. Angeli. *Sermo beati iohannis ep.* in ev. s. Matt. *Et interrogavit iesum* (M. P. G., 56, 872, lin. 33 — 875, lin. 32. Inc. *Convenerunt ut multitudinem vincerent.* Des. *cognoscens eum per ipsum*); [138] (p. 299-302) Dom. III p. s. Angeli. *Sermo s. hieronimi... Ex commentario in matheum* in lect. *Simile est regnum cęlorum* (M. 26, 92, lin. 18 — 97, lin. 31); [139] (p. 302) Dom. IIII p. s. Angeli. *Sermo beati hieronimi... ex comm. in matheum* (M. ib., 137, lin. 27 — 138, lin. 12 ab imo); [140] (p. 302-3) *De dialogo s. Gregorii pape* (Inc. *Sed inter hęc sciendum est.* Des. *deo hostia ipsi fuerimus.* Ex lib. IV Dialogorum, cap. 60. M. 77, 428-9); [141] (p. 303) Dom. V p. s. Angeli. *Sermo ven. Bede presb. secundum evangelium lucę* (M. 92, 578, lin. 14 ab imo — 579, lin. 4 ab imo. Inc. *Et observantes... quęrentes dominum.* Des. *locum*); [142] (p. 303-7) Dom. VI p. s. Angeli. *Item Sermo ven. bede presb. sec. ev. s. lucę* (M. ib., 441, lin. 5 — 445. Inc. *Ecce vir... Priori lectioni.* Des. *caput suum*); [143] (p. 307-10) *Sermo ven. bede presb. ex comm. in marco* (M. ib., 191, lin. 6 ab imo — 196, lin. 17. Inc. *Et exiens... Quomodo misertus sit.* Des. *est potestatis*); [144] (p. 310-4) In nat. Omnium sanctorum (M. 94, 452-5 inter ven. Bedae subdit. hom. a qua differt aliquantisper); [145] (p. 314-7) *Item alius sermo* (M. 94, 450-2 inter ven. Bedae subdit. homilias. Ad finem inter verba: *patrimonia transtulerunt* et *Ad hos dilectissimi* versus s. Petri Damiani in festivitate Omnium Ss. — Chevalier, n. 5245 — occurrunt); [146] (p. 317-23) S. Gregorii pp. hom. in ev. s. Luc. *Designavit dominus* (M. 76, 1139-49); [147] (p. 323-7) In vig. s. Andreae ap. Ven. Bedae hom. in evang. s. Ioan. *Stabat iesus* (M. 94, 256-61); [148] (p. 327-35) *Sermo S. Augustini ep.* (est tract. VII in Ioan. M. 35, 1437-50); [149] p. 335 6) S. Gregorii pp. hom. in ev. s. Matt. *Ambulans iesus* (M. 76, 1093-5); [150] (p. 336-41) Ven. Bedae hom. in ev. s. Ioan. *Voluit iesus exire* (M. 94, 261-8); [151] (p. 341-3) *Incipit Sermo. in festis apostolorum* (*Flor. Casin.*, III, p. 10-12 ex hoc cod.); [152] (p. 343-4) *Item de apostolorum... Expositio ven. bede presb. secundum lucam* (M. 92, 401, lin. 13 — 403, lin. 12 ab imo. Inc. *Et ipse... Et si generaliter* Des. *industria spectat operis*); [153] (p. 344-7) *Item de apostolorum. Sermo beati ambrosii...* in ev. s. Luc. *Ecce ego mitto vos* (M. 15, 1798, lin. 22 — 1804, lin. 19 (Inc. *Contraria sunt*

ista. Des. *subsidium penitendi*); [154] (p. 347-50) S. Leonis pp. sermo (M. 54, 461-8); [155] (p. 350-2) S. Gregorii pp. hom. in ev. s. Matt. *Misit iohannes* (M. 76, 1089-92); [156] (p. 352-5) S. Gregorii pp. hom. in ev. s. Ioan. *Hoc est preceptum meum* (M. ib., 1205-10); [157] (p. 355-7) In nat. unius mart., *Sermo beati hieronimi. ex comm. in matheum* (M. 26, 67, lin. 7 ab imo — 72); [158] (p. 357-61) S. Gregorii pp. hom. in ev. s. Luc. *Si quis venit ad me* (M. 76, 1275-81); [159] (p. 361-2) In nat. plur. mart. *Incipit Sermo. s. augustini ep.* (inter s. Maximi hom. M. 57, 427-30); [160] (p. 362-3) *Unde supra S. augustini ep.* (M. 39, 2160-2); [161] (p. 363-5) S. Augustini sermo (M. 38, 192-6 Des. *promisisti in ęternum*); [162] (p. 365-7) S. Maximi sermo (M. 57, 429-32); [163] (p. 367-8) *Sermo Beati iohannis ep.* (ed. opp. s. Ioannis Chrys. Basileae, 1539, vol. III, p. 608-9); [164] (p. 368-72) S. Gregorii pp. hom. in ev. Luc. *Cum audieritis* (M. 76, 1259-65. Inc. *Quia longe ab urbe digressimus*); [165] (p. 372-5) S. Gregorii pp. hom. in ev. s. Luc. *Si quis vult post me* (M. ib., 1232-8); [166] (p. 375-7) S. Gregorii pp. hom. in ev. s. Ioan. *Erat quidam regulus* (M. ib., 1211-3); [167] (p. 377-8) In nat. conf. S. Maximi *Sermo* (M. 57, 415-8); [168] (p. 378-9) *Item commentum ven. bedę presb.* in ev. s. Luc. *Nemo lucernam accendit* (M. 92, 481, lin. 14 ab imo — 482, lin. 12 ab imo); [169] (p. 379-82) S. Fulgentii sermo (M. 65, 719-26); [170] (p. 382-4) *Sermo S. hieronimi ex comm. in matheum* (M. 26, 193, lin. 17 ab imo — 196, lin. 16); [171] (p. 384) S. Gregorii pp. hom. in ev. s. Matt. *Homo quidam* (M. 76, 1106-7, lin. 18 Des. incompleta: *presentis vitę*); [172] (p. 385-6) Pars. hom. in dedic. ecclesiae (Inc. *dinis. et XX cubitos altitudinis.* Des. *viventium. Iesus christus... per omnia sęcula sęculorum. Amen.* Tribuitur ven. Bedae. Combefis, V, 751, col. *a*, lin. 7); [173] (p. 386-90) In dedic. ecclesiae. S. Gregorii pp. hom. in ev. s. Luc. *Cum appropinquaret iesus* (M. 76, 1294-301. Inc. *Sancti evangelii fratres karissimi lectionem brevi*); [174] (p. 390-92) *Sermo bedę* (M. 94, 439-41); [175] (p. 392-6) Dom. VII p. s. Laur. *Omelia pauli diaconi* in ev. s. Matt. *Simile est regnum celorum* (*Bibl. Patrum*, Lugduni, 1677, tom. XXVII, p. 484-6); [176] (p. 397-400) In nat. b. Mariae virg. *Sermo s. ambrosii ep.* (v. cod. 101, p. 189); [177] (p. 400-9) S. Petri Damiani hom. in ev. s. Matt. *Liber generationis* (M. 144, 748-61); [178] (p. 409) ⟨S. Petri Damiani⟩ *Rhythmus de b. Maria virg.* (M. 145, 937-8, lin. 38. Des. *omnis creatura.*

Amen.); [179] (p. 409-10) ⟨S. Petri Damiani⟩ *Rythmus de b. Maria virg.* (M. ib., 939, n. LXII) notis musicis ornatus; [180] (p. 411-14) Pass. Restitutae virg. (B. H. L., n. 7192); [181] (p. 414-8) Translatio s. Marci Atinatis ep. (ib., n. 5299); [182] (p. 418-21) Vita s. Leonardi (ib., n. 4862); [183] (p. 421-2) ⟨Pass. s. Polycarpi ep.⟩ (Inc. *Temporibus marci aurelii antonini qui pius cognominatus est. beatissimus policarpus... claruit. Insignis autem vir policarpus.* Des. *Passi sunt cum eo et alii... martyrio consummati sunt*).

Membr., mm. 530 × 370, pp. 422. Codex littera Benev., saec. XI, duplici columna exaratus tribus partibus constat, quarum prima pars pp. 1-396, secunda pp. 397-410 et ultima, quae recentior et super abrasam membranam est perscripta, paginas reliquas complectitur. Litterae initiales ineleganter coloribus sunt depictae, si illas tertiae partis excipias quae atramento delineantur. Maiusculae coloribus variis sunt distinctae et titulo minio exarati. Complura folia in principio codicis madore sunt pessumdata cum scripturae iactura. Pp. 395, 396 per medium recisae. — Cf. MONTF., I, 222; CAILLAU, 10; CAR., I, 178; CIPOLLA, op. cit. in cod. 98, p. 13; LOEW, *The Benev. Script.,* 193, 205, 214, 344. — Characterum specimen in *Bibl. Casin.,* III, tab. I.

112 HH (ext. 112 et 93; int. 1190).

Homiliarium.

Homiliae a Dom. I Quadr. usque ad Sabb. Sanctum: [1] (p. 1-5) Dom. I Quadr. S. Leonis pp. sermo (M. 54, 275-81): [2] (p. 6-10) S. Gregorii pp. hom. in ev. s. Matt. *Ductus est iesus* (M. 76, 1135-8); [3] (p. 10-21) Fer. II. *Tract. origenis* in ev. s. Matt. *Cum venerit filius hominis* (COMBEFIS, II, 221-4); [4] (p. 21-6) Fer. III. *Omelia S. Iohannis Constant. epis.* in ev. s. Matt. *Cum intrasset iesus* (M. P. G., 56, 839); [5] (p. 26-40) Fer. IIII. *Tract. origenis* in ev. s. Matt. *Accesserunt ad iesum scribę* (*Flor. Casin.*, II, p. 149-55); [6] (p. 40-54) Fer. V. *Omelia s. iohannis constant. ep.* in ev. s. Matt. *Egressus iesus secessit* (*Flor. Casin.*, III, p. 17-23 ex hoc cod.); [7] (p. 54-64) Fer. VI. *Tractatus s. augustini ep.* in ev. s. Ioan. *Erat dies festus iudeorum* (Tract. XVII. M. 35, 1527-33, n. 12); [8] (p. 64-70) Sabb. S. Leonis pp. hom. in ev. s. Luc. *Assumpsit iesus petrum* (M. 54, 308-13); [9] (p. 70-9) Dom. II Quadr. Ven. Bedae hom. in ev. s. Matt. *Assumpsit iesus petrum* (M. 94, 96-101); [10] (p. 79-90) Fer.

II. *Tract. s. augustini ęp.* in ev. s. Ioan. *Ego vado* (Tract. XXXVIII et XXXIX, n. 6-8. M. 35, 1675-86); [11] (p. 90-8) Fer. III. *Omelia S. Iohannis Constant. epis.* hom. in ev. s. Matt. *Super cathedram moysi* (M. P. G., 56, 876-80. Des. *causa convivii*); [12] (p. 98-111) Fer. IIII. S. Ioannis Chrysos. hom. in ev. s. Matt. *Ecce ascendimus ierusolimam* (M. P. G., ib., 822-32); [13] (p. 111-21) Fer. V. *Omelia* (*beati augustini ep.*) in ev. s. Luc. *Homo quidam erat dives* (CUMDII, II, p. 361-4); [14] (p. 121-30) Fer. VI. *Omelia S. iohannis constant. ep.* in ev. s. Matt. *Homo erat pater familias* (COMBEFIS, II, p. 544-7, paucis omissis); [15] (p. 130-8) Sabb. *Omelia s. augustini ep.* in ev. s. Luc. *Homo quidam habuit duos filios* (*Flor. Casin.,* ib., p. 23-7 ex hoc cod.); [16] (p. 138-46) Dom. III Quadr. *Ex comm. ven. bede presb.* in ev. s. Luc *Erat iesus eiciens demonium* (M. 92, 475, lin. 10 ab imo — 480, lin. 22 ab imo. Inc. *Demoniacus iste apud matheum non solum mutus.* Des. *et blasphemare querebant*); [17] (p. 146-51) Fer. II. *Omelia ven. bede presb.* in ev. s Luc. *Dixerunt pharisęi... Quanta audivimus facta* (M. 92, 375, lin. 16 ab imo — 378, lin. 11 ab imo, et inter Haymonis Halberstat. hom. M. 118, 263-6. Cf. et *Flor. Casin.*, III, p. 27); [18] (p. 151-6) Fer. III. S. Augustini *Omelia* in ev. s. Matt. *Si peccaverit in te frater* (M. 38, 514-9. Inc. *Sanctum evangelium fratres admonuit nos*); [19] (p. 157-61) Fer. IIII. *Ex com. s. ieronimi* in ev. s. Matt. *Accesserunt ad iesum scribe* (M. 26, 108-13, lin. 12. Inc. *Mira phariseorum.* Des. *vulneratum*); [20] (p. 161-5) Fer. V. *Tract. s. ambrosii ep.* in ev. s. Luc. *Surgens iesus de synagoga* (M. 15, 1713, n. 57 — 1717, n. 67); [21] (p. 165-79) Fer. VI. *Tract. s. augustini ep.* in ev. s. Ioan. *Venit iesus in civitatem samarię* (Tract. XV M. 35, 1510-22); [22] (p. 179-85) Sabb. *Tract. s. augustini ep.* in ev. s. Ioan. *Perrexit iesus in montem oliveti* (Tract. XXXIII. M. ib., 1647-51); [23] (p. 185-91) Dom. IIII Quadr. *Omelia s. augustini ep.* in ev. s. Ioan. *Abiit iesus trans mare galileę* (Tract. XXIV. M. ib., 1592-6); [24] (p. 191-6) Fer. II. *Tract. s. augustini ep.* in ev. s. Ioan. *Prope erat pascha iudeorum* (excerpta ex Tract. X. M. ib., 1466-74); [25] (p. 196-202) Fer. III. *Tract. s. augustini ep.* in ev. s. Ioan. *Iam die festo mediante* (Tract. XXIX. M. ib., 1628-32. Inc. *Hesterno die hucusque lectum erat*); [26] (p. 202-10) Fer. IIII. *Tract. s. augustini ep.* in ev. s Ioan. *Preteriens iesus vidit hominem cecum* (excerpta ex Tract. XLIV. M. ib., 1713-19, lin. 3); [27] (p. 210-3)

Fer. V. *Ex comm. ven. bede presb.* in ev. s. Luc. *Ibat iesus in civitatem... naim* (*Flor. Casin.*, III, p. 31-3 ex hoc cod. Cf. M. 94, 299-300 inter ven. Bedae hom. subdit. et Comm in Luc. M. 92, 417-8); [28] (p. 213-26) Fer. VI. *Tract. s. augustini ep.* in ev. s. Ioan. *Erat quidam languens lazarus* (Tract. XLIX. M. 35, 1746-57, n. 25. Des. *perlata sunt*); [29] (p. 226-44) Sabb. *Tract. s. augustini ep.* in ev. s. Ioan. *Ego sum lux mundi* (excerpta ex Tract. XXXIV-XXXVII. M. ib., 1652-75); [30] (p. 244-8) Dom. V Quadr. S. Gregorii pp. hom. in ev. s. Ioan. *Quis ex vobis arguet me* (M. 76, 1150-3); [31] (p. 249-53) Fer. II. *Tract. s. augustini ep.* in ev. s. Ioan. *Miserunt principes et pharisei ministros* (ex Tract. XXXI-XXXII. M. 35, 1639, n. 8 — 1644, n. 5. Inc. *Principes vero illi sunt.* Des. *paratus est dare*); [32] (p. 253-9) Fer. III. *Tract. s. augustini ep.* in ev. s. Ioan. *Ambulabat iesus in galileam* (Tract. XXVII. M. ib., 1622-8); [33] (p. 259-66) Fer. IIII. *Tract. s. augustini ep.* in ev. s. Ioan. *Facta sunt encenia* (ex Tract XLVIII, n. 1-10. M. ib., 1741-5); [34] (p. 266-75) Fer. V. S. Gregorii pp. hom. in ev. s. Luc. *Rogabat iesum quidam phariseus* (M. 76, 1239-46); [35] (p. 275-7) Fer. VI. *Tract. s. augustini ep.* (ex Tract. XLIX. M. 35, 1757, n. 26 — 1758. Inc: *Collegerunt... Quid facimus*); [36] (p. 277-80) Sabb. *Tract. s. augustini ep.* (ex Tract. L, LI. M. ib., 1764, lin. 7 — 1766, lin. 25 ab imo. Inc. *Cogitaverunt autem... O stulta cogitatio.* Des. *gentibus credituros*); [37] (p. 280-306) Dom. Palmarum. *Expositio s. geronimi presb. super matheum* (M. 26, 197, lin. 16 ab imo — 224, lin. 32. Inc. *Scitis quia post biduum... Erubescant qui putant salvatorem timuisse mortem.* Des. *cum gloria videbitis qui est benedictus in sęcula amen.* M. 26, 224, lin. 32); [38] (p. 306-10) Fer. II. *Tract. s. augustini ep.* in ev. s. Ioan. *Ante sex dies paschę* (excerpta ex Trac. L. M. 35, 1758-64); [39] (p. 310-20) Fer. III. *Tract. s. augustini ep.* in ev. s. Ioan. *Non est servus maior* (excerpta ex Tract. LIX-LXIII. M. ib., 1795-1805, lin. 10 ab imo. Des. *infirmitas consummata*); [40] (p. 320-9) Fer. IIII. *Expositio venerabilis bede* in Luc. (M. 94, 389-93, lin. 19. Des. *bonam conscientiam mentiretur*); [41] (p. 329-33) Fer. V in cena Domini. Lamentationes, c. I-II, 7 notis musicis ornatae; [42] (p. 333-8) *Tract. s. augustini ep.* (ex Enar. in Ps. LXIII. M. 36, 761, n. 2 — 764, lin. 19. Des. *sermonis maligni*); [43] (p. 338-9) Lectiones ex Epis. I ad Corinthios, c. XI, 20-XII, 23; [44] (p. 339-43) Fer. VI in Parasceve. Lamentationes, c. II, 8-III, 21 notis musicis in-

structae; [45] (p. 343-6) ⟨S. Augustini⟩ Enar. in Ps. LXIII (M. ib., 764, lin. 19 — 766, lin. 19 ab imo. Inc. *Videamus quomodo.* Des. *ex potestate divina*); [46] (p. 346-8) Lectiones ex Epis. ad Hebraeos, c. IV, 11-VI, 8; [47] (p. 348-52) Sabb. Lamentationes, c. III, 22-V notis musicis exornatae; [48] (p. 352-5) ⟨S. Augustini⟩ Enar. in Ps. LXIII (M. ib., 767, lin. 23 — 769, lin. 20 ab imo. Inc. *Agitabant iudei caput dicentes.* Des. *intellexerunt*); [49] (p. 355-6) Lectiones ex Epis. ad Hebraeos, c. IX, 11-X, 20. Des. *per velamen id est.*)

Membr., mm. 425 × 305, pp. 356. Litt. Lang.-Casin., saec. XI, duplici columna codicem descripsit eadem probabiliter manus (tempore abb. Desiderii?) quae codd. 107 et 114 exaravit, quem et pulchris initialibus litteris auro et coloribus depictis exornavit (cf. *Pal. Cas. Long.*, tab. XV-XIX). Maiusculae coloribus sunt distinctae. Tituli rubri. Margines nonnullorum foliorum excisi. — Cf. MONTF., I, 222; CAILLAU, 10; CAR., I, 279; A. WILMART, *La collection des 38 homélies latines de St. Jean Chrys.* in *The Journ. of Theol. Studies,* London, 1918, vol. XIX, n. 76, p. 318; LOEW, *The Benev. Script,* 344. — Characterum exemplum in *Bibl. Casin.,* III, tab. I.

113 GG (ext. 113 et 70; int. 1087).

Sermones et homiliae diversorum Patrum.

Sermones et homiliae a Dom. I Adventus usque ad Fer. VI in Parasceve: [1] (p. 1-11) Dominica caput quadragesime S. Augustini sermo (M. 38, 1047-54); [2] (p. 11-5) S. Gregorii pp. hom. in ev. s. Matt. *Ductus est iesus* (M. 76, 1135-8); [3] (p. 15-6) Fer. II. *Sermo origenis. ex comm. super matheum* in lect. *Cum venerit filius hominis* (COMBEFIS, II, p. 221. Des. incompletus: *putas corporale aliquid*); [4] (p. 17) ⟨S. Hieronymi⟩ Comm. in Matt. fragmentum. (Inc. *relictis illis, abiit foras.* Des. *vicus est.* M. 26, 158, lin. 31-42); [5] (p. 17-31) Fer. IIII. *Sermo origenis ex comm. super matheum* in lect. *Accesserunt ad iesum scribe* (*Flor. Casin.,* II, p. 149-55); [6] (p. 31-8) Fer. V. *Sermo beati iohanni constant. ęp.* in ev. s. Matt. *Egressus iesus secessit* (ib., p. 155-8); [7] (p. 38-48) Ven. Bedae hom. in ev. s. Luc. *Erat dies festus* (M. 94, 83-9); [8] (p. 48-54) Sabb. S. Leonis pp. hom. in ev. s. Luc. *Assumpsit iesus petrum* (M. 54, 308-13); [9] (p. 54-64) Dom. II Quadr. *Sęrmo Sancti effrem monachi* (*Flor. Casin.*, III, p. 28-31 ex hoc cod.); [10] (p. 64-73)

Ven. Bedae hom. in ev. s. Matt. *Assumpsit iesus petrum* (M. 94, 96-101); [11] (p. 73-85) Fer. II. *Sermo ex comm. beati augustini ęp. super iohannem* (ex Tract. XXXIX et XL. M. 35, 1682-9, n. 6); [12] (p. 85-94) *Sermo b. iohannis constant. ęp.* in ev. s. Matt. *Super cathedram moysi* (M. P. G. 56, 876-80. Des. *causa convivii*); [13] (p. 94-111) Fer. III. *Sermo b. iohannis constant. ęp.* in ev. s. Matt. *Ecce ascendimus hierusolimam* (M. P. G. ib., 822-32); [14] (p. 111-24) Fer. V. S. Gregorii pp. hom. in ev. s. Luc. *Homo quidam erat dives* (M. 76, 1302-12); [15] (p. 124-32) Fer. VI *Sermo beati iohannis constant. ep.* in ev. s. Matt. *Homo erat pater familias* (Combefis. II, 544-7 paucis omissis); [16] (p. 132-46) Sabb. *Tractatus beati geronimi presb. lucan* in lect. *Homo quidam habuit duos filios* (est pars epist. XXI, n. 4-42. M. 22, 382-94. Inc. *Hominem deum dici multis testimoniis approbatur*); [17] (p. 146-54) Dom. III Quadr. *Expositio beati hieronimi presb. ex lectione apostoli ad ephesios* (M. 26, 551, lin. 5 — 557, lin. 28. Inc. *Estote ergo imitatores dei... Qui intellegit quomodo dictum sit.* Des. *karitas. gaudium. pax*); [18] (p. 154-60) *Sermo ex comm. ven. bedę presb. super lucan* in lect. *Erat iesus eiciens demonium* (M. 92, 475, lin. 10 ab imo — 480, lin. 22 ab imo. Inc. *Demoniacus iste apud matheum non solum mutus.* Des. *et blasphemare querebant*); [19] (p. 160-4) Fer. II. *Sermo ex comm. ven. bede presb. super lucan* in lect. *Dixerunt pharisęi... Quanta audivimus facta* (M. 92, 375 lin. 16 ab imo — 378, lin. 11 ab imo; et inter Haymonis Halberstat. hom. M. 118, 263-6, sed cod. aliquantulum differt); [20] (p. 164-7) Fer. III. *Sermo S. augustini ep.* in ev. s. Matt. *Respiciens iesus discipulos suos* (M. 47, 1168-70 et *Flor. Casin.*, II, p. 158 60); [21] (p. 167-9) *Sermo S. hieronimi presb. ex comm. super matheum* (M. 26, 135, lin. 6 ab imo — 137, lin. 26. Inc. *Si autem peccaverit in te.* Des. *non possit*); [22] (p. 169-70) *Unde supra. Sermo S. ambrosii ep.* (ex Expos. in Luc. M. 15, 1861, n. 21 — 1863, lin. 2. Des. *remisisse peccata*); [23] p. 170-74) Fer. IIII. *Sermo ex comm. beati hieronimi presb. super matheum* (M. 26, 108, lin. 113, lin. 12. Inc. *Quare discibuli tui.* Des. *vulneratum*); [24] (p. 174-78) Fer. V. *Sermo ex comm. beati ambrosii ep. super Lucam* in lect. *Surgens iesus de synagoga* (M. 15, 1713, n. 57 — 1717, n. 67); [25] (p 178-80) *Unde supra. Omelia beati augustini ep.* (ex Comm. s. Hilarii in Matt. M. 956, n 6 — 958); [26] (p. 181-97) Fer. VI. *Sermo Beati augustini ep.* in ev. s. Ioan.

Venit iesus in civitatem samariȩ (est Tract. XV in Ioan. M. 35, 1510-22); [27] (p. 197-203) Sabb. *Omelia ven. bedȩ presb.* (*beati augustini ep.*) in ev. s. Ioan. *Perrexit iesus in montem* (M. 94, 106-10); [28] (p. 203-9) ⟨S. Augustini⟩ tractatus in Ioan. (Tract. XXXIII. M. 35, 1647-51); [29] (p. 209-12) Dom. IIII Quadr. *Sermo beati severiani ep.* (*Flor. Casin.*, I, p. 175-6); [30] (p. 213-8) *Unde supra. Sermo S. augustini ȩp. ex comm. super iohannem* (Tract. XXIV in Ioan. M. 35, 1592-6); [31] (p. 218-25) Ven. Bedae hom. in ev. s. Ioan. *Abiit iesus trans mare galilȩȩ* (M. 94, 110-4); [32] (p. 225-37) Fer. II (*ex comm. Beati augustini ep.*) in ev. s. Ioan. *Prope erat pascha* (ex Tract. X, XI, M. 35, 1466-75, lin. 1 ab imo. Des. *evangelista testatur*); [33] (p. 237-49) Fer. III. *Sermo ex comm. beati augustini ȩp. super iohannem* in lect. *Iam die festo* (Tract. XXIX, XXX. M. ib., 1628-36. Inc. *Hesterno die hucusque lectum erat*); [34] (p. 249-58) *Sermo ex comm. beati augustini ȩp. super iohannem* in lect. *Prȩteriens iesus* (Tract. XLIV. M. ib., 1713-9); [35] (p. 258-62) Fer. V. *Omelia ven. bede presb.* (*Flor. Casin.*, III, p. 31-3 ex hoc cod. Cf. M. 94, 299-300 inter ven. Bedae hom. subdit. et Comm. in Luc. M. 92, 417-8); [36] (p. 262-78) Fer. VI. *Sermo ex comm. beati augustini ep. super iohannem* in lect. *Erat quidam languens lazarus* (Tract. XLIX. M. 35, 1746-57, n. 25. Des. *perlata sunt*); [37] (p. 278-300) Sabb. *Sermo ex comm. beati augustini ep. super iohannem* in lect. *Ego sum lux mundi* (Tract. XXXIV-XXXVI. M. ib., 1652-67, lin. 18 ab imo. Des. *recessisse non credas*); [38] (p. 300-11) Dom. V Quadr. *Sermo beati augustini ep. ex comm. super iohannem* (ex Tract. XLII et Tract. XLIII. M. ib., 1705, lin. 29 — 1713. Inc. *Quis ex vobis arguit... Quomodo ego arguo*); [39] (p. 311-6) S. Gregorii pp. hom. in ev. s. Ioan. *Dicebat iesus turbis* (M. 76, 1150-3); [40] (p. 316-26) Fer. II. *Sermo ex comm. beati augustini. super iohannem* in lect. *Miserunt principes* (ex Tract. XXI, XXII. M. 35, 1639, lin. 7 ab imo — 1647. Inc. *Principes vero illi sunt*); [41] (p. 326-35) Fer. III. *Sermo ex comm. beati augustini ep. super iohannem* in lect. *Ambulabat iesus* (Tract. XXVIII. M. ib., 1622-8); [42] (p. 335-43) Fer. IIII. *Sermo beati augustini ep. ex comm. super iohannem* in lect. *Facta sunt encenia* (Tract. XLVIII. M. ib., 1741-46. Inc. *Ut iam commendavi dilectioni vestrȩ*); [43] (p. 343-51) Fer. V. S. Gregorii pp. hom. in ev. s. Luc. *Rogabat iesum quidam phariseus* (M. 76, 1239-

46); [44] (p. 351-3) Fer. VI. *Sermo ex comm. beati augustini ep. super iohannem* in lect. *Collegerunt pontifices* (ex Tract. XLIX. M. 35, 1757, n. 26 — 1758. Inc. *Collegerunt... Quid facimus*); [45] (p. 353-8) S. Leonis pp. sermo (M. 54, 337-42); [46] (p. 358-68) Sabb. *Sermo ex comm. beati augustini ep. super iohannem* in lect. *Cogitaverunt autem principes* (ex Tract. L-LII. M. 35, 1764, lin. 7 — 1771, lin. 11. Inc. *Cogitaverunt a... O stulta cogitatio*); [47] (p. 368-95) Dom. Palmarum. *Expositio ex comm. beati ieronimi presb. super matheum* (M. 26, 197, lin. 30-224, lin. 32. Inc. *Scitis quia post biduum*); [48] (p. 395-404) *Omelia b. iohannis constant. ep.* in ev. s. Matt. *Cum appropinquaret iesus ierusolimis* (M. P. G. 56, 834 — 40); [49] (p. 404-13) Fer. II. *Sermo ex comm. beati augustini ep.* in ev. s. Ioan. *Ante sex dies paschę* (ex Tract. L, LII. M. 35, 1760, n. 5 — 1774. Inc. *Iesus ante sex dies... Ne putarent homines*); [50] (p. 413-23) Fer. III. *Sermo ex comm. beati augustini ep. super iohannem* in lect. *Amen amen dico vobis non est servus maior* (ex Tract. LIX-LXIII. M. ib., 1795-805. Des. *tam proxime futurum*); [51] (p. 423-39) Fer. IIII. *Sermo ex comm. ven. bede presb. super lucam* in lect. *Appropinquabat dies festus azimorum* (M. 92, 592 C-605 C. Des. *Figurata est libertas*); [52] (439 40) Fer. V in cena Domini. Lamentationum c. I (v. 1-6 notis musicis ornantur); [53] (p. 440-2) Fer. VI in Parasceve. Lamentationum c. II-V; [54] (p. 442-6) Fer. V in cena Domini. *Sermo ex comm. beati Augustini ep. super iohannem* (Tract. LV. M. 35, 1784-7); [55] (p. 446-8) *Sermo cuius supra beati augustini ep. ex comm. super iohannem* (Tract. LVI. M. ib., 1787-9); [56] (p. 448-51) *Sermo cuius supra beati augustini ep.* (Tract. LVIII. M. ib., 1792-5); [57] (p. 451-2) Fer. VI in Parasceve. *Sermo ex comm. beati augustini ep. super iohannem* (ex Tract. CXII. M. ib., 1929-31, lin. 7. Des. cod. mutilus: *percussit repulit*).

Membr., mm. 405 × 300, pp. 452. Codex littera Benev., saec. XI, binis columnis exaratus litteras initiales impolite atramento ac minio delineatas habet. Tituli rubri et litterae maiusculae eodem colore sunt distinctae. Folia priora humore corrupta. — Cf. Montf., I, 222; Caillau, 10; Car., I, 179; Loew, *The Benev. Script.*, 334. — Exemplum scripturae in *Bibl. Casin.*, III, tab. II.

114 HH (ext. 114 et 65; int. 1026).

Sermones et homiliae diversorum Patrum.

Sermones et homiliae de tempore a Dom. Paschae usque ad fer. VI post Dom. XIV p. Pentecosten: [1] (p. 1-6) Dom. Paschae S. Gregorii pp. hom. in ev. s. Mar. *Maria magdalene et maria iacobi* (M. 76, 1169-74); [2] (p. 6-8) Fer. II S. Gregorii pp. hom. in ev. s. Luc. *Duo ex discipulis* (M. ib., 1882-3; [3] (p. 8-15) Fer. III. Ven. Bedae hom. in ev. s. Luc. *Stetit iesus in medio discipulorum* (M. 94, 139-44); [4] (p. 15-21) Fer. IIII. S. Gregorii pp. hom. in ev. s. Ioan. *Manifestavit se iterum iesus* (M. 76, 1184-8); [5] (p. 21-31) Fer. V. S. Gregorii pp. hom. in ev. s. Ioan. *Maria stabat* (M. ib., 1189-96); [6] (p. 31-37) Fer. VI. Ven. Bedae hom. in ev. s. Matt. *Undecim discipuli* (M. 94, 144-9); [7] (p. 37-46) Sabb. S. Gregorii pp. hom. in ev. s. Ioan. *Una sabbati* (M. 76, 1174-81); [8] (p. 46-55) Dom. oct. Paschae S. Gregorii pp. hom. in ev. s. Ioan. *Cum sero esset* (M. ib., 1197-204); [9] (p. 55-9) Dom. I. p. oct. Paschae. S. Gregorii pp. hom. in ev. s. Ioan. *Ego sum pastor bonus* (M. ib., 1127-30); [10] (p. 59-63) Dom. II p. oct. Paschae. *Omelia beati augustini ep.* in ev. s. Ioan. *Modicum et iam non videbitis me* (tract CI in Ioan. M. 35, 1893-6, lin. 5. Des *de presenti labore*); [11] (p. 63-71) Dom. III p. oct. Paschae. *Tractatus s. augustini ep.* in ev. s. Ioan. *Vado ad eum* (ex tract. XCIV-XCIX. M. ib, 1858-88, lin. 18 ab imo. Des. *quia semper est*); [12] (p. 71-7) Dom. IV p. oct Paschae. *Tractatus s. augustini ep.* in ev. s. Ioan. *Amen amen dico vobis si quid petieritis* (ex tract. CII-CIII. M. ib., 1896-900, lin. 10 ab imo. Des *a deo existi*); [13] (p. 77-9) In Ascens. Domini. Lectiones ex Act. Apost., c. I, II, 41-47 (Des. *in ipso*); [14] (p. 79-81) S. Augustini sermo (M. 38, 1209-11, lin. 4); [15] (p. 81-3) *Sermo s. leonis pape* (M. 39, 2082-3 inter s. Augustini suppos. serm.); [16] (p. 83-91) s. Gregorii pp. hom. in ev. s. Mar. *Recumbentibus undecim discipulis* (M. 76, 1213-9); [17] (p. 101-3) *Sermo s. augustini ep.* (M. ib., 2094-5); [18] (p. 103-12) S. Gregorii pp. hom. in ev. S. Ioan. *Si quis diligit me* (M. 76, 1220-7); [19] (p. 112-5) Fer. II. *Tractatus s. augustini ep.* in ev. s. Ioan. *Sic enim dilexit deus mundum* (ex tract. XII. M. 35, 1490, n. 12-1492. Inc. *Quantum in medico est fratres*); [20] (p. 115-7) Fer. III. *Tractatus s. augustini ep.* in ev. s. Ioan. *Amen.... qui non intrat* (ex Tract XLV. M. ib. 1719-21, lin. 7. Des. *gravida*

sacramentis); [21] (p. 117-20) Fer. IIII. *Tractatus s. augustini* in ev. s. Ioan. *Nemo potest venire ad me* (ex Tract. XXVI, n. 1-10. M. 35, 1606-11); [22] (p. 120-5) Fer. V. S. Gregorii pp. hom. in ev. s. Luc. *Designavit dominus* (M. 76, 1139-43, lin. 13. Des. *cordibus quęrere*); [23] (p. 125-7) Fer. VI. *Ex comm. s. ambrosii ep.* in ev. s. Luc. *Factum est in una dierum* (M. 15, 1722, n. 10-1724, n. 15); [24] (p. 127-28) Sabb. *Sermo s. augustini ep.* (excerpta ex s. Hier. Comm. in Matt. M. 26, 53, lin. 8 ab. imo — 54, fin. 16; lin. 39-55. Inc. *Cum venisset... Tangitur manus — afferat.* Sequitur. *Exibant autem dęmonia a multis clamantia et dicentia quia tu es filius dei. non voluntatis ista confessio est.* Des. *revelare*); [25] (p. 128-30) S. Leonis pp. sermo (M. 54, 418-20); [26] (130-2) Dom. oct. Pentec. (*Sermo s. Augustini Ep. de adventu spiritus sancti*) 43 Caillau; [27] (p. 132-4) S. Leonis pp. sermo (M. 54, 401, lin. 9 — 403, lin. 28. Inc. *Sicut apostolica dilectissimi testatur historia.* Des. *est causa virtutis*); [28] (p. 134-40) *Omelia beati augustini ep.* in ev. s. Ioan. *Erat homo ex phariseis* (ex Tract. XI, XII. M. 35, 1474-90, n. 11); [29] (p. 140-4) Dom. I p. oct. Pentec. *Ex comm. ven. bede presb.* in ev. s. Luc. *Estote misericordes* (M. 92, 408, lin. 31-410, lin. 20 ab imo. Inc. *In huius sanctę evangelicę lectionis exordio... et non iudicabimini, nichil aliud nobis pręcipi existimo.* Des. *de oculo fratris tui.* Cf. *Flor. Casin*, II, p. 103-5; III, p. 119 ubi s. Augustino hom. tribuitur); [30] (p. 144-8) Dom. II p. oct. Pentec. *Tractatus S. ambrosii ep.* in ev. s. Luc. *Cum turbę irruerent* (M. 15, 1717, lin. 19 — 1720); [31] (p. 148-56) Dom. III. p. oct. Pentec. S. Gregorii pp. hom. in ev. s. Luc. *Accesserunt ad iesum publicani* (M. 76, 1246-59) [32] (p. 156-65) Dom. IIII. p. oct. Pentec. S. Gregorii pp. hom. in ev. s. Luc. *Homo quidam fecit cenam* (M. ib., 1266-74); [33] (p. 165-72) Dom. V. p. oct. Pentec. *Omelia b. iohannis grisos.* in ev. s. Matt. *Nisi abundaverit iustitia vestra* (M. P. G., 56, 689. Inc. *Scribarum iustitiae sunt*); [34] (p. 172-8) Dom. VI p. oct. Pentec. *Ex comm. ven. bede presb.* in ev. s. Mar. *Cum turba multa* 163 Mai, I; [35] (p. 178-85) Dom. VII p. oct. Pentec. *Omelia origenis* in ev. s. Matt. *Attendite a falsis prophetis* (Combefis, V. p. 243-6); [36] (p. 185-92) Dom. VIII p. oct. Pentec. *Omelia s. severiani Ep.* in ev. s. Luc. *Homo quidam erat dives* (inter s. Petri Chrysol. serm. 125 et 126 in unum coniuncti. M. 52. 543-6, lin. 1 ab imo. *Laudem iudicis consequamur* et M. ib., 546, lin. 28-549 — *Et laudabit inquit dominus villicum... Vel nunc liquet*);

[37] (p. 192-5) Dom. VIIII p. oct. Pentec. *Tractatus origenis* in ev. s. Luc. *Quidam legis peritus* (M. 26, 316-8); [38] (p. 195-9) Dom. X p. oct. Pentec. *Ex comm. ven. bede presb.* in ev. s. Luc. *Duo homines ascenderunt in templum* (*Flor. Casin.*, II, p. 86-8); [39] (p, 200-4) Dom. XI p. oct. Pentec. *Omelia ven. bede presb.* in ev. s. Mar. *Exiens iesus de finibus tyri* (M. 94, 290-3); [40] (p. 204-9) Dom. XII p. oct. Pentec. *Omelia ven. bede presb.* in ev. s. Luc. *Dum iret iesus* (*Flor Casin.*, ib., p. 88-90); [41] (p. 209-14) Dom. XIII p. oct. Pentec. *Ex comm. S. iohannis chrisostomi Super matheum* in lect. *Nemo potest duobus dominis servire* (M. P. G. 56, 722-4, lin. 8 ab imo. Des. *placuerit ipsis*); [42] (p. 214-9) Dom. XIIII p. oct. Pentec. *Tractatus s. augustini ep.* in ev. s. Luc. *Ibat iesus in civitatem que vocatur naim* (M. 38, 591-5); [43] (p. 219-23) Fer. IIII *Ex comm. ven. bede presb.* in ev. s. Mar. *Respondens unus de turba* (M. 92, 221, lin. 21 — 223, lin. 18 ab imo. Inc. *Demoniacum hunc.* Des. *posse placari*); [44] (p. 223-4) Fer. VI. *Ex comm. ven. bede presb.* in ev. s. Luc. *Factum est in una dierum* (M. ib., 386, lin. 14 ab imo — 387, lin. 7 ab imo. Inc. *Ubi dominus sedens.* Des. mutilus codex: *ne deterius*).

Membr. mm. 420 × 300, pp. 224. Saec. XI et ut videtur tempore Desiderii abb. (1058-1087 — cf. codd. 107, 112), codex nitida littera Benev., binis columnis est exaratus et litteras initiales auro coloribusque eximie depictas praebet (cf. *Pal. Cas. Long.* tab. XV, XVI, XVIII, XIX in quibus nonnullae huius cod. litterae init. exhibentur) Maiuscolae coloribus sunt distinctae et tituli minio conscripti. — Cf. MONTF., I, 222; CAILLAU, 10; CAR., I, 278; LOEW, *The Benev. Script*, 344. — Specimen scripturae in *Bibl. Casin.*, III, tab. III.

115 H H (extr. 115 et 66; int. 1025).

Sermones et homiliae diversorum Patrum.

Sermones et homiliae de tempore et pro diversis anni festivitatibus: [1] (p. 1-2) In vig. nat. Domini. *Omelia Origenis* in ev. s. Matt. *Cum esset desponsata* (M. 95, 1162-5, lin. 8. Des. *sunt fidelia testamenta*) praevia rubrica: *Hec omelia legatur ad mensam fratrum in Refectorium in vig. Nativitatis domini nostri iesu christi*; [2] (p. 2-4) S. Augustini sermo (M. 40, 1266-7); [3] (p. 4) *In vig. assumpt. s. Marie... Omelia Beati Ambro-*

sii ep. in ev. s. Luc. *Exurgens Maria* (M. 15, 1640, n. 19 — 1641, n. 23. Des. *operabatur in matre*); [4] (p. 5-9) *Tractatus s. hylarii ep.* in ev. s. Matt. *Cum esset desponsata* (*Flor. Casin.*, II, p. 62-3); [5] (p. 9-14) *Sermo s. severiani ep.* (M. 52, 588-90 inter s. Petri Chrysol. serm.); [6] (p. 16-27) In nat. Domini. Lectiones ex Isaia, c. IX; LX, 1-23; XLI, 15-20; XLII-XLIII, 13; LI, 9-LII; [7] (p. 27-35) *Tractatus S. Ambrosii ep.* (desumptus ex Expos. in Luc. M. 15, 1646, n. 36 — 1652, n. 49. Inc. *De ortu salvatoris.* Des. *carnis etatem*); [8] (p. 35-40) S. Augustini sermo (M. 39, 1659-61); [9] (p. 40-4) S. Augustini sermo (M. 46, 980-3); [10] (p. 44-50) S. Augustini sermo (M. 38, 1096-8); [11] (p. 50-60) *Sermo s. Augustini Ep.* (ex serm. Contra Iudaeos, Paganos et Arianos. M. 42, 1123-7, c. XI — c. XVII, lin. 4. Inc. *Vos inquam o iudei.* Des. *nichil querere debeatis.* Versus Sybillini: *Iudicii signum* notis musicis sunt instructi; alii versus: *In manus tuas* desiderantur); [12] (p. 60-70) *Tractatus s. hilarii ęp.* in ev. s. Matt. *Liber generationis* (*Flor. Casin.*, ib., p. 63-6. Ed. etiam Mai, I, p. 477); [13] (p. 70-3) S. Gregorii pp. hom. in ev. s. Luc. *Exiit edictum* (M. 76, 1103-5); [14] (p. 73-81) Ven. Bedae hom. in ev. s. Luc. *Pastores loquebantur* (M. 94, 34-8); [15] (p. 81-100) *Tractatus S. Augustini ep.* in ev. s. Ioan. *In principio erat verbum* (ex Tract. I in Ioan. M. 35, 1379-88); [16] (p. 101-5) In purif. b. Mariae virg. Lectiones ex Cant. Cantic., c. V, 2 — VIII (propter unius folii avulsionem acephale inc.: *soror mea*); [17] (p. 105-11) *Sermo s. augustini ep.* (M. 39, 1997-9, n. 1-6. Cf. M. 47, 1131-2, ser. 128); [18] (p. 111-4) *Sermo s. Augustini ep.* (*Flor. Casin.*, ib., p. 78-9); [19] (p. 114-23) Ven. Bedae hom. in ev. s. Luc. *Postquam impleti sunt* (M. 94, 79-83, lin. 10. Des. propter folii avulsionem mutila: *cum mala*); [20] (p. 123-5) Lectiones ex Isaia, c. II, 5-17; VII, 10-7; XI, 1-10; [21] (p. 125-32) *Tractatus s. ambrosii ęp.* (ex Expos. in Luc. M. 15, 1633-40, n. 18); [22] (p. 132-136) In vig. Assumpt. b. Mariae virg. (*Tract.. s. ambrosii ep.* ex Expos. in Luc. M. ib., 1640, n. 19 — 1643, n. 29. Des. mutilus: *nam si*); [23] (p. 137-43) ⟨S. Augustini?⟩ sermo. 5 Caillau (v. cod. 110, p. 356. Acephalus inc.: *et salvatoris nostri*) [24] (p. 144-8) In Assumpt. b. Mariae virg. Lectiones ex Cant. Cantic., c. I-IV, 5, in forma dialogi; [25] (p. 149-90) ⟨Ps.-Hieronymi⟩ epis. 9 (M. 30, 126-47): [26] (p. 190-202) Pauli Diaconi hom. in ev. s. Luc. *Intravit iesus in quoddam castellum* (*Flor. Casin.*, II, p. 52-5); [27] (p. 202-16) In oct. s. Mariae. *Sermo domni*

autperti abb. (M. 39, 2129-34, serm. 208 append. inter s. Augustini serm. In fine serm. nonnulla desiderantur propter folii lacerationem); [28] (p. 216-22) S. Augustini hom. de eadem lectione (M. 38, 616-8 et *Bibl. Casin.*, II, p. 394. Acephale hom. inc. *cum legeretur audivimus*); [29] (p. 222-9) Pauli Diaconi sermo (M. 95, 1565-9); [30] (p. 229-33) *Sermo s. augustini ęp.* (M. 96, 267-9 inter S. Hildephonsi serm. dubios); [31] (p. 233-8) *Sermo s. augustini ep.* (M. 39, 2104-7); [32] (p. 238-42) *Sermo s. augustini ęp.* (M. 96, 269-71 inter s. Hildephonsi serm. dubios. Des. mutilus: *mater domini est*); [33] (p. 243-53) In nat. b. Mariae virg. *Sermo s. ambrosii ep.* (ex Libro de Virg. et De instit. Virginum. M. 16, 220, n. 6 — 223, n. 17 — 328, n. 33 — 336, n. 64. Inc. *Omnibus nobis dilectissimi utriusque sexus sit tanquam in imagine... et reddo altissimo vota mea. Veniet tunc et eva reddita superne gratie per hanc dignam deo virginem mater que nobis non solum virginitatis inceptivum attulit.* Des. *per quem omnia et nos per ipsum. Qui vivit... Amen*); [34] (p. 253-80) S. Petri Damiani hom. in ev. s. Matt. *Liber generationis* (M. 144, 748-61, lin. 4. Des. mutila: *fructus fecunditatis edidit*); [35] (p. 281-2) In nat. s. Ioannis B. ⟨Ps.-Ambrosii⟩ sermo (M. 17, 708 D-709. Inc. acephale: *quanta vis sit eius vocabuli*); [36] (p. 282-6) *Sermo s. augustini ep.* (M. 39, 2117-8); [37] (p. 286-9) S. Augustini sermo (M. 38, 1301-2); [38] (p. 289-98) ⟨Ven. Bedae⟩ hom. (M. 94, 210, lin. 38 — 214. Inc. acephala: *in filii dei omnipotentis*); [39] (p. 298-301) Infra oct. s. Ioannis B. *Sermo s. augustini ęp.* 56 Caillau; [40] (p. 301-7) *Sermo s. augustini ęp.* 8 Fraia; [41] (p. 307-11) Dom. infra oct. s. Ioannis B. S. Augustini sermo (M. 39, 2115-7); [42] (p. 312-8) *Omelia ven. bede presb.* in ev. s. Luc. *Elisabeth impletum est tempus pariendi* (ex s. doctoris Expos. in Luc. M. 92, 324, lin. 5 — 326, lin. 29. Inc. *Mire sanctus evangelista.* Des. *et omnibus diebus*); [43] (p. 318-22) *Sermo s. augustini ep.* 7 Fraia; [44] (p. 322-7) In oct. s. Ioannis B. *Sermo s. augustini ęp.* (M. 57, 658-60 inter s. Maximi serm.); [45] (p. 327-9) In festo ss. Petri et Pauli app. *Sermo s. leonis pape* (M. ib., 399-402 inter s. Maximi serm.); [46] (p. 329-34) *Tractatus s. ambrosii ęp.* in ev. s. Luc. *Elisabeth impletum est tempus pariendi* (M. 15, 1643, n. 30 — 1646, n. 35. Inc. *Habet sanctorum editio.* Des. *sui penam sermonis evasit*); [47] (p. 335-45) In dedic. ecclesiae. Lectiones ex I Paral., c. XXI, 18 — XXIII, 6; XXVIII-XXIX, 25; [48] (p. 345-51) S. Augustini sermo (M. 38, 1471-5);

[49] (p. 351-9) *Sermo s. augustini ep.* 10 FRAIA; [50] (p. 359-76) Ven. Bedae hom. in ev. s. Ioan. *Facta sunt encenia* (M. 94, 243-50); [51] (p. 376-82) (*Sermo sancti augustini episcopi*) (M. 39, 2171-2).

Membr., mm. 415 × 270, pp. 382. Codici, saec. XII-XIII, duplici columna, littera Benev. conscripto, duo folia (p. 1-4) charactere Gothico saec. XIV exarata sunt addita. Initiales litteras, animalia et folia, auro et coloribus pulchre depicta exornant (pp. 16, 144, 191, 243, 254 — Cf. *Pal. Cas. Long.*, tab. XXV, XXIX-XXXI) litterae *P, O, S, A, O* magnitudine et forma ceteris excellent; maiusculae coloribus sunt distinctae. Folia priora et postrema, madore pessumdata, in marginibus sunt refecta, alia (inter pp. 100-1, 136-7, 148-9, 242-3, 288-9) barbare abscissa. P. 15 alba relicta sicut et p. 382 in qua manus saec. XVI indicem nonnullorum huius codicis sermonum exaravit (*Bibl. Casin.*, III, p. 53). — Cf. MONTF., I, 222; CAILLAU, 10; CAR., I, 281; CIPOLLA, op. cit. in cod. 98, p. 13-4; BALDASS., op. cit. in cod. 99, p. 7; LOEW, *The Benev. Script*, 299, 344. — Specimina scripturae in *Pal. Cas. Long.*, tab. XXXI; *Bibl. Casin.*, III, tab. III.

116 GG (ext. 116 et 82; int. 1069).

Sermones et homiliae diversorum Patrum.

Sermones et homiliae de tempore et de sanctis a Dom. I Adv. usque ad Dom. Quinquag. [1] (p. 1-13) Dom. I Adv. S. Gregorii pp. hom. in ev. s. Luc. *Erunt signa* (M. 76, 1077-81); [2] (p. 13-21) Dom. II. S. Gregorii pp. hom. in ev. s. Matt. *Cum audisset iohannes* (M. ib., 1095-99); [3] (p. 21-31) Dom. III. S. Gregorii pp. hom. in ev. s. Ioan. *Miserunt iudei ab ierusolimis* (M. ib., 1099-103); [4] (p. 31-52) Dom. IV. S. Gregorii pp. hom. in ev. s. Luc. *Anno quintodecimo imperii* (M. ib., 1160-70); [5] (p. 52-65) Fer. IIII. Ven. Bedae hom. in ev. s. Matt. *Missus est gabrihel* (M. 94, 9-14); [6] (p. 65-75) Fer. VI. *Tractatus origenis* in ev. s. Luc. *Exurgens Maria* (M. 26, 247-51 inter s. Hieron. Transl. homil. Origenis in Luc.); [7] (p. 75-88) Sabb. *Tractatus s. ambrosii ep.* in ev. s. Luc. *Anno quintodecimo imperii* (ex s. doct. Expos. in Luc. M. 15, 1658, lin. 32 — 1665, lin. 5. Inc. *Congregaturus ecclesiam dei filius*. Des. *splendorem probitatis accumulet*); [8] (p. 88-92) In vig. nat. Domini *Omelia beati severiani ep.* in ev. s. Matt. *Cum esset desponsata* (inter s. Petri Chrysol. serm. M. 52, 588-90, lin. 23. Inc. *Audistis fratres*. Des. *blasphemantes*); [9] (p. 93-6) ⟨S. Gregorii pp.⟩

hom. in ev. s. Luc. *Exiit edictum* (M. 76, 1103-4 Inc. acephala: *Missarum sollemnia*); [10] (p. 96-101) In nat. s. Stephani. *Ex comm. beati Ieronimi presb.* in ev. s. Matt. *Dicebat iesus turbis... Ecco ego mitto ad vos* (M. 26, 179, lin. 27 — 182, lin. 21. Inc. *Hoc quod antea dixeram.* Des. *christi ora conspicient*); [11] (p. 101-14) In nat. s. Ioannis ap. Ven. Bedae hom. in ev. s. Ioan. *Dixit iesus petro* (M. 94, 44-9); [12] (p. 114-21) In nat. ss. Innoc. Lect. ex apocal., c. V-VIII, 5; [13] (p. 121-4) *Sermo s. augustini ep.* (*Flor. Casin.*, II, p. 78); [14] (p. 124-32) *Sermo b. iohannis constant. ep.* (*Flor. Casin.*, ib., p. 169-71); [15] (p. 132-5) *Sermo b. augustini ep.* 110 Mai, 1; [16] (p. 135 44) Ven. Bedae hom. in ev. s. Matt. *Angelus domini apparuit* (M. 94, 50-3); [17] (p. 144-7) S. Augustini sermo (M. 38, 997-9); [18] (p. 147-53) *Intra octavas.* S. Augustini sermo (M. 39, 1661-3); [19] (p. 153-7) *Sermo S. Augustini ep.* 18 Caillau; [20] (p. 157-63) *In S. Silvestri. Sermo s. augustini ep.* (M. 39, 1655-7) [21] (p. 163-75) Dom. I p. nat. Dom. *Tractatus s. Hieronimi presb.* (ex Comm. in ep. ad Gal. M. 26, 395-401, lin. 9. Inc. *Quia repromissiones.* Des. *christus est*); [22] (p. 175-90) *Ex comm. origenis* in ev. s. Luc. *Erant ioseph et maria* (*Flor. Casin.*, II, p. 179-82. Cf. cod. 103, p. 213); [23] (p. 190-201) In oct. nat. Domini. *Sermo b. augustini ep.* (M. 47, 1135-40); [24] (p. 201-7) Dom. p. oct. nat. Dom. S. Augustini sermo (M. 38, 1007-9. Cf. M. 47, 1175, ser. 190); [25] (p. 207-20) Ven. Bedae hom. in ev. s. Luc. *Cum consummati essent* (M. 94, 53-8); [26] (p. 220-38) In oct. Innocentium. *Tractatus origenis* Combefis, I, p. 434 7); [27] (p. 238-56) In vig. Epiphaniae. *Tractatus s. augustini ep.* (Tract. II in Ioan. M. 35, 1388-96); [28] (p. 256-67) (*Omelia dompni Aymonis ep.*) in ev. s. Matt. *Defuncto herode* (M. 131, 895-9 inter s. Remigii Antiss. hom.); [29] (p. 267-78) S. Gregorii pp. hom. in ev. s. Matt. *Cum natus esset* (M. 76, 1110-4); [30] (p. 278-84) S. Augustini sermo (M. 38, 1033-5); [31] (p. 284-8) S. Maximi sermo (M. 57, 281-4); [32] p. 288-98) *Sermo S. augustini ep.* (*Flor. Casin.*, II, p. 172-4); [33] (p. 298-301) *Sermo S. Augustini ep.* (M. 39, 2017-8); [34] (p. 301-6) *Sermo s. augustini ep.* (*Flor. Casin.*, III, p. 34 ex hoc cod. Cf. M. 47, 1232, ser. 135); [35] (p. 306-12) S. Augustini sermo (M. ib., 1666-8); [36] (p. 312-7) *Sermo s. augustini ep.* (*Flor. Casin.*, ib., p. 34-5 ex hoc cod.); [37] (p. 317-28) Dom. I p. Epiph. (*Tractatus*) *Origenis* (desumptus ex hom. XVIII-XX in Luc. M. 26, 278, lin. 2 —

284. Inc. *Cum autem duodecim esset annorum iesus*); [38] (p. 328-39) Ven. Bedae hom. in ev. s. Luc. *Cum factus esset iesus* (M. 94, 63-8); [39] (p. 340-52) In oct. Epiph. *Tractatus s. augustini ep.* Tract. V in Ioan. M. 35, 1414-25); [40] (p. 352-67) Ven. Bedae hom. in ev. s. Matt. *Venit iesus a galilea* (M. 94, 58-63); [41] (p. 367-84) Dom. II p. Epiph. Ven. Bedae hom. in ev. s. Ioan. *Nuptię factę sunt* (M. ib., 68-74); [42] (p. 384-94) Dom. III p. Epiph. S. Ambrosii *Tractatus* in ev. s. Luc. *Regressus est iesus* (M. 15, 1709, n. 43 — 1710, n. 46 ex Comm. in Luc.); [43] (p. 394-413) Dom. IIII p. Epiph. *Tractatus origenis Ex comm. super matheum* in lect. *Cum descendisset iesus de monte* (Origenis opp. ed. 1522 in aedibus Ascensianis, III, f. 123-5. Inc. *Docente domino in monte*); [44] (p. 413-8) Dom. V p. Epiph. S. Gregorii pp. hom. in ev. s. Ioan. *Venit iesus in cana galileę* (M. 76, 1211-3); [45] (p. 418-26) *Sermo s. augustini ep.* (ex Tract. XVI in Ioan. M. 35, 1524, lin. 4 — 1527, lin. 10. Inc. *Audistis fratres karissimi in lectione evangelica quod quidam regulus*); [46] (p. 426-36) Dom. VI p. Epiph. *Tractatus origenis* in ev. s. Matt. *Ascendente iesu in naviculam* (M. 94, 411-3 inter ven. Bedae subdit. hom.); [47] (p. 436-47) In purif. b. Mariae virg. Ven. Bedae hom. in ev. s. Luc. *Postquam impleti sunt* (M. 94, 79-83); [48] (p. 447-50) In conv. s. Pauli ap. Lectiones ex Act. Apost., c. IX, 1-31; [49] (p. 450-3) *Sermo S. augustini ep.* 50 Caillau; [50] (p. 453-7) *Sermo s. augustini ep.* 49 Caillau; [51] (p. 457-63) *Sermo s. augustini ep.* (M. 39, 2098-100. Inc. *Hodie dilectissimi nobis lectio de actibus apostolorum*); [52] (p. 463-66) *Expositio s. hieronimi presb.* in lect. ev. s. Luc. *Homo quidam erat dives* (est pars ep. 121. M. 22, 1020, lin. 17 — 1021, lin. 32. Inc. *Theophilus antiochenę ecclesię septimus*. Des. *ut metamus benedictionem*); [53] (p. 466-70) (*Sermo S. Gregorii nazianzeni ep.* (*Flor. Casin.*, II, p. 182-3); [54] (p. 470-3) *Sermo s. gregorii nazianzeni ep.* 54 Caillau (c. I-II. Des. *per evangelium nos genuit in christo iesu domino nostro*); [55] (p. 473-7) *Sermo s. gregorii nazianzeni ep.* (*Flor. Casin.*, ib., p. 185-6); [56] (p. 477-85) In cath. s. Petri ap. *Sermo s. augustini ep.* (ex Tract. CXXIII in Ioan. M. 35, 1966, n. 4 — 1969. Inc. *Dixit iesus simoni... Hunc invenit exitum ille negator*); [57] (p. 485-8) S. Augustini sermo (M. 38, 797-9); [58] (p. 488-91) (*Sermo S. augustini ep.*) 51 Mai, I; [59] (p. 491-502) Ven. Bedae hom. in ev. s. Ioan. *Dixit iesus petro*

(M. 94, 214-19); [60] (p. 502-15) Dom. in Septuag. S. Gregorii pp. hom. in ev. s. Matt. *Simile est regnum cęlorum homini patrifamilias* (M. 76, 1154-9); [61] (p. 515-24) Dom. in Sexag. S. Gregorii pp. hom. in ev. s. Luc. *Cum turba plurima* (M. ib., 1131-4); [62] (p. 524-33) Dom. in Quinquag. S. Gregorii pp. hom. in ev. Luc. *Assumsit iesus duodecim* (M. ib., 1082-6).

Membr., mm. 440 × 270, pp. 534. Littera Lang.-Cas., saec. XI et haud dubio tempore Desiderii abb. (an. 1058-1087), binis columnis, eleganter codex est descriptus. Folia priora et postrema madore sunt corrupta. Pp. 1, 3 albae. Perpulchra littera initialis totam paginam quartam occupat. Litterae initiales auro et coloribus adornantur, maiusculae coloribus tantum. Tituli rubri. P. 534 tentamina scripturae occurrunt et charactere saec. XIII precatio *Ave Maria* quam vocant legitur. Cf. Montf., I, 222; Car., I, 279; Loew, *The Benev. Script.*, 344. — Exemplum scripturae in *Bibl. Casin.*, III, tab. IV.

117 GG (ext. 117 et 26; int. 1066).

Lectionarius.

[1] (p. 1) S. Hieronymi Prologus in Isaiam (M. 28, 825-8), notula postposita: *Incipit de ortu vel obitu ysaie prophete.* (*Flor. Casin.*, III, p. 36 ex hoc cod.); [2] (p. 1-3) Lectiones ex Isaia, c. I-IV; [3] (p. 3-5) *Sermo S. augustini ep.* (M. 57, 843-6 inter s. Maximi serm.); [4] (p. 5-6) *Sermo S. Augustini ep.* (M. ib., 845-8. Cf. M. 47, 1245); [5] (p. 6-8) Dom. I Adv. S. Gregorii pp. hom. in ev. s. Luc. *Erunt signa* (M. 76, 1077-81); [6] (p. 8-16) Fer. II Sabb. Lectiones ex Isaia, c. V-XXIII, 13; [7] (p. 17) Dom. II Adv. Lectiones ex Isaia, c. XXIII, 13 — XXIV; [8] (p. 17-9) *Sermo s. augustini ep.* (M. ib., 847-50 inter s. Maximi sermones); [9] (p. 19) *Alius sermo* (M. ib., 531-4 nonnullis omissis); [10] (p. 19-22) S. Gregorii pp. hom. in ev. s. Matt. *Cum audisset iohannes* (M. 76, 1095-99); [11] (p. 22-30) Fer. II — Sabb. Lectiones ex Isaia, c. XXV-XXXIX; [12] (p. 30-2) Dom. III Adv. Lectiones ex Isaia, c. XLI-XLIII, 15; [13] (p. 32-4) S. Leonis pp. sermo (v. cod. 106, p. 175); [14] (p. 34-5) ⟨S. Leonis pp.⟩ sermo (M. 54, 168-72); [15] (p. 35-6) ⟨S. Leonis pp.⟩ sermo (M. ib., 185-8); [16] (p. 36-9) Dom. III Adv. S. Gregorii pp. hom. in ev. s. Luc. *Miserunt iudei* (M. 76, 1099-1103); [17] (p. 39-48) Fer. II — Sabb. Lectiones ex Isaia, c. XLIII, 14 — LXVI; [18] (p. 49-52) ⟨Pass.

s. Andreae ap.⟩ (B. H. L., n. 428⟩; [19] (p. 52-4) ⟨S. Gregorii pp.⟩ hom. in ev. s. Matt. *Ambulans iesus* (M. ib., 1093-5); [20] (p. 54-7) Pass. s. Savini ep. (B. H. L., n. 7452); [21] (57-9) ⟨Vita s. Ambrosii ep.⟩ (ib., n. 377); [22] (p. 59-63) S. Gregorii pp. hom. in ev. s Luc. *Dixit iesus... Si quis venit* (M. 76, 1275-81); [23] (p. 63-6) Dom. IIII Adv. Absque titulo sermonis pars legitur qui s. Augustino trib. (M. 42, 1123-7, c. XI — c. XVII, lin. 4. Inc. *Vos inquam convenio o iudei.* Des. *nichil querere debeatis*); [24] (p. 66-71) ⟨S. Gregorii pp.⟩ hom. in ev. s. Luc. *Anno quintodecimo imperii* (M. 76, 1160-70); [25] (p. 71-5) *Sermo S. Leonis* (est epis. XXVIII s. doctoris. M. 54, 755-81, lin. 6. Des. *pravitate salvetur*); [26] (p. 75-7) ⟨S. Augustini⟩ sermo (M. 39, 2196-8 inter suppos. serm.); [27] (p. 77-80) Fer. IIII in Quat. Temp. *Sermo S. Ambrosii ep.* (ex Expos. in Luc. M. 15, 1633-40, n. 18); [28] (p. 80-1) Fer. VI S. Ambrosii *Omelia* in ev. s. Luc. *Exurgens autem maria* (ex Expos. in Luc. M. ib., 1640, n. 19 — 1643, n. 29. Des. *in generatione iustorum*); [29] (p. 82-5) Sabb. *Tractatus S. Ambrosii ep.* in ev. s. Luc. *Anno quintodecimo imperii* (M. ib., 1658, lin. 32 — 1665, lin. 5. Inc. *Congregaturus ecclesiam dei filius.* Des. *splendorem probitatis accumulet*); [30] (p. 85-6) In festo s. Thomae ap. *Omelia* in ev. s. Ioan. *Thomas qui dicitur didimus* (hom. conflatur ex s. Augustini Tract. CXXI-CXXII, hom. 42 Mai I; et serm. 162 append. Inc. *Videbat tangebatque — quod credere volebat et credit in christo* — M. 35, 1958, lin. 15 ab imo — 1959, lin. 20 — *Retinet sanctitas vestra — multitudo subtraitur* — M. 39, 2064-5 lin 12 — *Post dies octo — non visa credentium* Mai, I, 85, n. 1); [31] (p. 86-9) In vig. nat. Domini *Omelia beati Remigii ep.* in ev. s. Matt. *Cum esset desponsata* (M. 131, 886-9, lin. 29. Inc. *Nativitatem domini et salvatoris nostri iesu christi. qua eternus.* Des. *esse quod erat*); [32] (p. 89-91) Lectiones ex Isaia, c. IX, X, 5 — XI, 9; [33] (p. 91-3) ⟨S. Bruni. Astensis⟩ ex Comm. in Isaiam excerptum (Inc. *Consolamini... Nam quia supplicia suscepit.* Des. *quod non moveatur.* Ed. *Spicilegium Casin.*, vol. III, p. I, M. Casini, 1897, p. 111-4, lin. 7); [34] (p. 93-5) ⟨S. Bruni Astensis⟩ ex Comm. in Isaiam excerptum. Inc. *Consurge... Audiens enim propheta.* Des. *Audi quod sequitur.* Ib., p. 148-51, lin. 9); [35] (p. 95-7) ⟨S. Augustini?⟩ sermo (M. 39, 1997-2001 et *Flor. Casin.*, III, p. 36. Cf. M. 47, 1231-2 ser. 128; [36] (p. 97-8) *Sermo* 6 Caillau; [37] (p. 98-9) *Sermo unde supra* conflatur ex duobus serm. qui inter s. Augustini suppos. ha-

bentur M. 39, 1990-91; 2103-4. Des. *A peccatis eorum. Qui vivis... Amen*); [38] (p. 99-101) ⟨S. Augustini⟩ sermo. 102 Mai, I (a n. 1 — n. 5); [39] (p. 101-3) ⟨S. Augustini⟩ sermo (M. ib., 2107-10 inter suppos. serm.); [40] (p. 103-5) *Sermo s. augustini ep.* (Combefis, I, p. 151-3); [41] (p. 105-6) S. Gregorii pp. hom. in ev. s. Luc. *Exiit edictum* (M. 76, 1103-5); [42] (p. 106-8) Ven. Bedae hom. in ev. s. Luc. *Pastores loquebantur* (M. 94, 34-38); [43] (p. 109-11) ⟨S. Augustini⟩ Tractatus in Ioan. (ex Tract. I, M. 35, 1385, n. 12 — 1388 Inc. *Poterat dicere evangelista*); [44] (p. 111-2) Lectiones ex Act. Apost., c. VI, 8 — VIII, 4; [45] (p. 112-4) ⟨S. Augustini⟩ sermo (M. 39, 1684-6); [46] (p. 114-5) ⟨S. Augustini⟩ sermo (M. 38, 1435-7 Des. *domino commendavit. Securus quietus in pace dormivit. Mirum est enim quale preceptum accepimus. Diliges proximum tuum tamquam te ipsum. Non dictum est plus quam te ipsum. Haec mensura dilectionis, et caritatis est. Diliges proximum tuum tamquam te ipsum*); [47] (p. 115-6) ⟨S. Maximi⟩ sermo (conflatur ex sermo LXXXV et hom. LXIV. M. 57, 701-2; 379-82, lin. 12. Des. *dominum poterit*); [48] (p. 116-8) ⟨Vita s. Stephani protom.⟩ (B. H. L., n. 7849); [49] (p. 118-20) ⟨S. Hieronymi⟩ *omelia* in ev. s. Matt. *Dicebat dominus iesus... Ecce ego mitto ad vos* (M. 26, 179, lin. 27 — 182, lin. 21. Inc. *Ideo ecce ego mitto... Hoc quod ante dixeram.* Des. *christi ora conspicient. Qui cum patre... Amen*); [50] (p. 120-8) Pass. s. Ioannis ev. (B. H. L., nn. 4321, 4324); [51] (p. 128-31) ⟨Ven. Bedae⟩ hom. in ev. s. Ioan. *Dixit dominus iesus petro* (M. 94, 44-9); [52-54] (p. 131-5) In nat. Innoc. ⟨S. Augustini?⟩ sermones (M. 39, 2152-4; 2151-2; 2149-50) inter suppos.); [55] (p. 135-6) ⟨S. Augustini?⟩ sermo (*Flor. Casin.*, ib., p. 38-40 ex hoc cod.); [56] (p. 136-7) ⟨S. Augustini?⟩ sermo (M. 39, 2154-5, n. 4, inter suppos., nonnullis omissis. Des. *premiis celestibus honorantur. amen.* Cf. M. 47, 1236, ser. 221); [57] (p. 137-8) *Omelia* in ev. s. Matt. *Angelus domini apparuit* (*Flor. Casin.*, ib., p. 40-1 ex hoc cod.); [58] (p. 138-9) ⟨Ven. Bedae?⟩ hom. (M. 94, 334-5, lin. 29 ab imo, inter subdit. Des. *honore prefulgens*), praevia adnotatione. *In istis duobus diebus qui festa sequantur. In primo die lectiones tres de omelia. Exiit edictum;* [59] (p. 139-41) ⟨S. Leonis pp.⟩ sermo (M. 54, 193-9) adnotatione praeposita. *In secundo die legatur tres lectiones de omelia. Pastores loquebantur Require ut supra in natale domini;* [60] (p. 141-59) Vita s. Silvestri pp. (B. H. L., I n. 7725; II. Inc. *Silvester in infantia sua cyrino presbitero.* Des. n. 7726; III. *Inc. Su-*

periori libro promissum est. Des. n. 7729; 7733, 7743 pluribus praetermissis); [61] (p. 159-60) Pass. s. Concordii (ib., n. 1906); [62] (p. 160-7) Vita s. Basilii ep. (*a*) Inc. *Fratres narrationem volo facere.* ROSWEYDUS, p. 160, c. XI, c. IX. *b*) Inc. *Gladius* [*Helladius*] *vero quidam bone confessionis per semetipsum in servitutem obedientie fuit... qui post discessum sancte sedis eius presulem meruit esse.* Des. *et reddidit eum coniugi sue. et omnes ex uno ore glorificabant deum et dominum nostrum iesum christum qui vivit...* Cf. ib., p. 156, c. VIII. *c*) c. X. Des. *glorificantes... christum. Natalicium vero beati basilii archiepiscopi. quo superna celorum regnat gloriosus ascendit. celebratur primo die intrante mense ianuario. Prestante*); [63] (p. 167-8) *In octava domini.* ⟨Ven. Bedae⟩ hom. in ev. s. Ioan. *Postquam consumati sunt dies* (M. 94, 53-7, lin. 9 ab imo. Des. *habere* circumcisos. *Per eundem... amen*); [64] (p. 168-70) Hom. in evang. s. Luc. *Erant ioseph et maria mater iesu mirantes* (*Flor. Casin.*, ib., p. 41-2 ex hoc cod.); [65] (p. 170) In vig. Epiph. Hom. in ev. s. Matt. *Defuncto herode* (*Flor. Casin.*, ib., p. 42-3 ex hoc cod.); [66] (p. 170-2) Lectiones ex Isaia, c. LV, 1-12; LX, 1-14; LXI, 10 — LXII; [67] (p. 172) ⟨S. Augustini⟩ sermo (M. 38, 1033-4, lin. 7. Inc. *Hodierna die per universum mundum* Des. *christo suppliciter optulerunt. deo vestro et domino vestro qui cum patre... Amen*); [68] (p. 172-3) ⟨S. Augustini⟩ sermo (M. ib., 1026-7, n. 2. Des. *sed loquentem postea negaturi. dominum nostrum... Amen*); [69] (p. 173) ⟨S. Augustini⟩ sermo (M. ib., 1028-30, lin. 24 ab imo, pluribus omissis. Des. *in magorum longinquitate. iesus christus... Amen*); [70] (p. 173-4) ⟨S. Augustini⟩ sermo (M. ib., 1031-2, lin. 16. Des. *per fidem. Ipso auxiliante. qui cum patre... Amen*); [71] (p. 174-6) *In pascha epyphanie.* S. Gregorii pp. hom. in evang. s. Matt. *Cum natus esset* (M. 76, 1110-14); [72] (p. 176-8) Dom. I p. Epiph. *Sermo s. augustini ep.* (*Flor. Casin.*, ib., p. 43, ex hoc cod. et M. 39, 2011-3); [73] (p. 178-9) Hom. in ev. s. Luc. *Cum factus esset dominus iesus annorum duodecim* (*Flor. Casin.*, ib., e. 43-5 ex hoc cod.); [74] (p. 179-80) In oct. Epiph. Hom. in ev. s. Matt. *Venit dominus iesus a galilea* (*Flor. Casin.*, ib., p. 45-6 ex hoc cod.); [75] (p. 180-4) Pass. ss. Iuliani et Basilissae (Inc. *Beatus iulianus nobilis familia illustris in seculo erat.* Des. *omnes migrarent ad dominum.* Cf. *Acta SS.* Ian. I, p. 575-8, c. 15); [76] (p. 184-6) Pass. Pontiani (B. H. L., n. 6891); [77] (p. 186-7) Pass. s. Felicis (ib., n. 2885); [78] p. 187-91) Pass. s. Marcelli pp. (ib., n. 5235); [79] (p. 192-233) S. Pauli

epistolae. [1] (p. 192-202) Ad Romanos, praevio argumento: *Romani sunt in partes* (M. 114, 469); [2] (p. 202-12) Ad Cor. I cum argum.: *Corinthii sunt achaici* (M. ib., 519); [3] (p. 212-8) Ad Cor. II praem. argum. *Post actam penitentiam* (M. ib., 551); [4] (p. 218-22) Ad Gal. argumento praeeunte; *Galathe sunt greci* (M. ib., 569); [5] (p. 222-5) Ad Eph. praef. argum.: *Ephesi sunt asiani* (M. ib., 587); [6] (p. 225-33) Ad Hebr. cum argum.: *In primis dicendum est* (M. ib., 643); [80] (p. 233-7) Dom. II p. Epiph. *Omelia beati augustini ep.* in ev. s. Ioan. *Nuptie facte sunt* (ex Tract. VIII, n. 4-10. M. 35, 1452-6. Inc. *Dominus invitatus ad nuptias*. Des. *responsum est hereticis*); [81] (p. 237-9) Dom. III p. Epiph. *Omelia s. Ambrosii ep.* in ev. s. Luc. *Cum descendisset iesus* (M. 15, 1719, n. 1 — 22, n. 9; 1744, n. 83 — 1745, n. 88. Inc. *Bene ubi leprosus — ordinem melchisedech. Cum introisset iesus capharnaum... Nam statim centurionis servus*. Des. *servulum rappererunt*); [82] (p. 239-41) Dom. III p. Epiph. *Tractatus s. Remigii ep.* in ev. s. Matt. *Ascendente iesu* (M. 131, 931-7, lin. 20. Des. *pristinam pacem rediret*); [83] (p. 241-3) Dom. IIII p. Epiph. *Tractatus S. Remigii ep.* (*Flor. Casin.*, ib., p. 46-8 ex hoc. cod.); [84] (p. 243-9) Vita s. Mauri abb. (B. H. L., n. 5773 prologo omisso); [85] (p. 249-53) Vita s. Antonii herem. (ib., n. 609); [86] (p. 253-67) Pass. s. Sebastiani (ib., n. 7543); [87] (p. 267-71) Pass. s. Agnetis virg. (ib., n. 156); [88] (p. 271-5) Pass. s. Vincentii (ib., Inc. n. 8630. Des. n. 8631); [89] (p. 275-7) Passio s. Feliciani (Inc. *Felicianus nobili prosapia ortus. velut sydus in astris relucens emicuit*. Des., ib., n. 2846); [90] (p. 277-8) In conver. s. Pauli ap. Lectiones ex Act. Apost., c. IX, 1-31; [91] (p. 278-9) ⟨S. Augustini⟩ sermo (Inc. *Hodie lectio de actibus apostolorum hec prenuntiata est ubi apostolus paulus ex persecutore christianorum. adnuntiator factus est christi. Percutiens eum christus. et sanans de lupo.* — M. 38, 1275, n. 1-2 — *Ego inquit ostendam illi — sine fine* — M. ib., 1277-8, n. 4 — *Nam et operarius... ad penitentiam. Utilitas autem rei — de peccatis nostris. Largiente...* — M. ib., 1268, n. 1, lin. 8 — 1269, lin. 14): [92] (p. 279-80) ⟨S. Augustini?⟩ sermo. 50 Caillau; [93] (p. 280-2) ⟨S. Augustini?⟩ sermo. 51 Caillau; [94] (p. 282-3) Hom. in ev. s. Matt. *Ecce nos reliquimus omnia* (*Flor. Casin.*, ib., p. 48-9 ex hoc cod.); [95] (p. 283-8) Pass. s. Aemiliani (B. H. L., n. 107); [96] (p. 288-9) Pass. s. Constantii ep. (ib., n. 1937); [97] (p. 289-91) Vita s. Severi ep. (ib., n. 7680); [98] (p. 291-3) In purif. b. Mariae virg.

(Inc. *Homo erat in ierusalem... Non solum ab angelis — mortuus credebatur. Deitas enim verbi.* Des. *corporis veritatem. Qui vivit... Amen.* Sermo conflatur ex s. Ambrosii Expos. in Luc. M. 15, 1656, n. 58-1657, n. 63 et Epis. de fide ad Hieronymum. M. 17, 1159, lin. 6-1162, lin. 12); [99] (293-5) S. Augustini sermo (ex serm. 370. M. 39, 1657-9 et *Flor. Casin.*, ib., p. 57 ex hoc cod.); [100] (p. 295-7) ⟨Ven. Bedae⟩ hom. in ev. s. Luc. *Postquam implete sunt dies purgationis* (M. 94, 79-83 et *Flor. Casin.*, ib., p. 57-8 ex hoc cod.); [101] (p. 297-300) Pass. s. Blasii ep. (B. H. L., Suppl. Inc. n. 1371 a. *Etenim in sebastia.* Des. n. 1374 g.); [102] (p. 300-5) Pass. s. Agathae virg. (Inc. *Sancta Agatha passa est in civitate cathenensium.* Des. B. H. L., n. 133); [103] (p. 305-8) *Incipit passio S. Scolastice virginis* (manus recen. correxit: *Incipit sermo de s. scolastica virg.* M. 94, 483, lin. 27 — 489, lin. 33 inter ven. Bedae hom. Inc. *Hodierna die fratres karissimi.* Des. *calamitatibus annichilentur*); [104] (p. 308-11) Pass. s. Valentini (B. H. L., n. 8460); [105] (p. 311-5) Pass. s. Iulianae virg. (Inc. *Martyrum perseverantia comprobata. quousque concessit... Denique temporibus maximiani imperatoris persecutoris christiane religionis.* Des. *Exurgens tempestas perduxit ipsam navem in finem campanie. Passa est*); [106] (p. 315) *VIIII k. martii Cathedra Sancti Petri. Prologus* (est s. Hieronymi c. 1 De viris illustribus. M. 23, 638-9); [107] (p. 315-6) *Incipit sermo s. augustini ep.* (M. 39, 2100-1); [108] (p. 316-7) ⟨S. Augustini?⟩ sermo (M. ib.. 2101-2); [109] (p. 317) ⟨S. Leonis pp.⟩ sermo (M, 54, 141-2); [110] (p. 317-9) Pass. s. Theclae virg. (B. H. L., n. 8024); [111] (p. 319-25) Pass. s. Mathiae ap. (ib., n. 5695); [112] (p. 325-6) Pass. s. Herculani (ib., n. 3822. sequuntur miracula et translatio. Inc. *In illis temporibus totila perfidus rex.* Des. *in eadem basilica sepultus est*); [113] (p. 326-9) Pass, ss. Quadraginta mm. (ib., n, 7537); [114] (p. 329-35) Vita s. Gregorii pp. (ib., n. 3641); [115] (p. 335-40) Vita s. Ansuini (ib., n 555. Des. *locum in quo sanctum illius requiescit corpus. Ad laudem*); [116] (p. 340-1) *Incipit vitalis transitu* (ib., n. 4420. Est vita s. Ioannis abb. Penariensis); [117] (p. 341-50) Vita s. Benedicti abb. (ib., n. 1102); [118] (p. 350-4) Pass. s. Eleutherii (ib., n. 2451); [119] (p. 354-6) Vita s. Isaac (ib., n. 4475); [120] (p. 356-61) In annunt. b. Mariae virg. ⟨S. Ambrosii⟩ Expos. in Luc. (M. 15, 1633, n. 1 — 1643, n. 29); [121] (p. 361-3) Ven. Bedae hom. in ev. s. Luc. *Missus est* (M. 94, 9-11, lin. 10 ab imo. Des. *ac redemptoris nostri*);

[122] (p. 363-71) Pass. s. Georgii (B. H. L., n. 3393 prologo omisso); [123] (p. 371-4) Pass. s. Marci ev. Inc. *Tempore quo dispersi erant apostoli in toto orbe terrarum.* Des. ib., n. 5276; ib., suppl. n. 5275 b); [124] (p. 374-5) Pass. s. Philippi ap. (B. H. L., nn. 6813, 6817); [125] (p. 375-7) Pass. s. Iacobi ap. (ib. Inc. n. 4086. Des. ib., suppl. n. 4086 d, prologo praemisso, ib., n. 4088 b); [126] (p. 377-9) *Omelia s. augustini ep.* in ev. s. Ioan. *Non turbetur cor vestrum* (est Tract. LXVII. M. 35, 1811-3. In fine quaedam ex Tract. LXIX addita sunt. Inc. *Nunc est dilectissimi — ipsi sunt.* M. ib., 1815-6, lin 5); [127] (p. 379-84) Pass. ss. Alexandri, Eventii et Theoduli (B. H. L., n. 266); [128] (p. 384) *Sermo s. augustini ep.* in ev. s. Ioan. *Erat homo ex pharisehis* (ex Tract. XII, n. 10-11. M. ib., 1489, lin. 37 — 1490, lin. 5. Inc. *Iesus autem filius dei.* Des. *in cruce*); [129] (p. 384-6) Inventio s. Crucis (B. H. L., n. 4170. Des. *commotus est. locus. Acta ss.* Mai. I, p. 446-7, n. 3-10); [130] (p. 387) Dom. in Septuag. Lectiones ex Genes., c. I-II, 3; [131] (p. 388-9) Anonymi sermo (*Flor. Casin.,* III, p. 62-63 ex hoc cod.); [132] (p. 389-92) S. Gregorii pp. hom. in ev. s. Matt. *Simile factum est regnum* (M. 76, 1154-8, n. 6); [133] (p. 392-3) Lectiones ex Genes., c. II, 7 – IV, 16; [134] (p. 393-5) ⟨Dom. in Sexag.⟩. Lectiones ex Genes., c. VI, 31 — VII, 19; VIII-IX, 4; [135] (p. 395-6). Dom. in Sexag. ⟨S. Ioannis Chrysos.⟩ hom. (M. 95, 1205-7), lin. 6. Des. *equare non posse*); [136] (p. 396-7) ⟨S. Ioannis Chrysos.⟩ hom. (M. ib., 1208-9, lin. 8. Des. *filios parare meruit*); [137] (p. 397-8) S. Gregorii pp. hom. in evang. s. Luc. *Cum turba plurima* (M. 76, 1131-33, n. 4); [138] (p. 398-401) Sectiones ex Genes., c. IX, 8 — X, 5; XI, 27-31; XII, 1-8; XII, 10 — XV, 16; [139] (p. 401) ⟨S. Ioannis Chrysos.⟩ hom. (M. 95, 1210-1, lin. 14 ab imo. Des. *cunctis gentibus innotescit*); [140] (p. 401-2) ⟨S. Augustini?⟩ sermo (M. 39, 1745-6, lin. 2. Des. *erigunt in cęlum*); [141] (p. 402-4) S. Gregorii pp. hom. in ev. s. Luc. *Assumpsit dominus iesus* (M. 76, 1082-6); [142] (p. 404-10) Lectiones ex Genes., c. XVI, 1-3; XIX, 5 — XXV, 20; [143] (p. 410-1) *Feria IIII. Caput ieiunii.* Hom. in ev. s. Matt. *Cum ieiunatis* (Inc. *Clemens et pius dominus deus noster.* Des. *quod habet in terra.* Bedae tribuitur Combefis, II, p. 55, lin. 27 ab imo); [144] (p. 411-2) Fer. V. *Omelia s. severiani* in ev. s. Matt. *Cum introisset dominus iesus* (inter s. Petri Chrysol. serm. M. 52, 484-7, lin. 15. Des. *non fecisse*); [145] (p. 412-3) Fer. VI. *Omelia domni origenis* (*Flor. Ca-*

sin., II, p. 131-2, lin. 12. Des. *oderint vos. et orate pro persequentibus et calumpniantibus vobis*); [146] (p. 413-4) Sabb. *Omelia s. hieronimi presb.* in ev. s. Mar. *Cum sero esset* (hom. conflatur ex s. Hier. Comm. in Matt. et ven. Bedae Expos. in Mar. M. 26, 105, lin. 23 — 106, lin. 20; 92, 197, lin. 1 ab imo — 198, lin. 31. Inc. *Et dimissa turba... Si fuissent cum eo — misit me ad vos. Et ascendit ad illos... Nec mirandum.* Des. *salvi fiebant*); [147] (p. 414-6) Dom. in Quadr. *Sermo s. augustini ep.* (ex serm. 142 App. s. Augustini et serm. 40 s. Leonis pp. M. 39, 2022-4, n. 5; 54, 268-71, lin. 17. Inc. *Rogo vos — deprecimur. Licet nobis.* Des. *celebrabitur*); [148] (p. 416-8) S. Gregorii pp. hom. in ev. s. Matt. *Ductus est iesus* (M. 76, 1135-8); [149] (p. 418-9) Sermo (*Flor. Casin.*, I, p. 159-60); [150] (p. 419-20) ⟨S. Augustini⟩ sermo (M. 47, 1142-4. Des. *vivere debeamus*); [151] (p. 420-1) ⟨S. Maximi⟩ sermo (M. 57, 573-6); [152] (p. 421-2) ⟨S. Maximi⟩ sermo (M. ib., 563-6); [153] (p. 422-4) Fer. II. *Omelia* in ev. s. Matt. *Cum venerit filius hominis* (*Flor. Casin.*, III, p. 63-5 ex hoc cod.); [154] (p. 424-6) Fer. III. *Sermo ex S. remigii ep.* in ev. s. Luc. *Cum appropinquasset* (*Flor. Casin.*, ib., p. 65-7 ex hoc cod.); [155] (p. 426-7) Fer. IIII. *Omelia Beati origenis* in ev. s. Matt. *Accesseruut ad dominum* (*Flor. Casin.*, II, p. 149-50, lin. 26. Des. *finis et defectio*); [156] (p. 427-9) Fer. V. *Omelia S. iohannis os auri* in ev. s. Matt. *Egressus dominus iesus* (*Flor. Casin.*, III, p. 67-9 ex hoc cod.); [157] (p. 429-30) Fer. VI. ⟨S. Augustini⟩ *Omelia* in ev. s. Ioan. *Erat dies festus iudeorum* (ex Tract. XVII. M. 35, 1528, lin. 2 — 1530, lin. 18. Inc. *De hoc languido.* Des. *oriente et occidente*); [158] (p. 430-2) Sabb. *Omelia s. Remigii ep.* in ev. s. Matt. *Assumpsit dominus* (*Flor. Casin.*, ib., p. 69-70 ex hoc cod.); [159] (p. 432-40) Lectiones ex Genes., c. XXVII-XXXVI, 12; [160] (p. 440-1) ⟨S. Maximi⟩ sermo (M. 57, 563-6. V. supra p. 421); [161] (p. 441-3) Dom. II Quadr. ⟨S. Leonis pp.⟩ *Omelia* in ev. s. Matt. *Assumpsit dominus* (M. 54, 310, lin. 14 — 313, lin. 13. Inc. *Assumpsit iesus petrum.* Des. *auditus accepit*); [162] (p. 443-4) ⟨S. Leonis pp.⟩ sermo (M. ib., 288-91); [163] (p. 445-7) ⟨S. Augustini⟩ Tractatus (ex Tract. XXXVIII. M. 35, 1676, lin. 8 — 1679, lin. 9 Inc. *Christo enim domino.* Des. *in peccatis vestris*); [164] p. (447-50) Hom. in ev. s. Matt. *super cathedram moysi* (M. P. G. 56, 876-880, lin. 17. Des. *docueris eum.* Inter hom. Auct. Imper. in Matt.); [165] (p. 450-2) Fer. IIII. *Tractatus S. Remigii* in ev. s. Matt. *Ascendit iesus hierosolimam* (M. 131, 922-5, lin. 30. Des.

victoribus et triumphantibus); [166] (p. 452-4) Fer. V. S. Augustini *Omelia* in ev. s. Ioan. *Dixit iesus... Non possum ego* (ex Tract. XXII-XXIII. M. 35, 1581, n. 14 — 1584, n. 5. Inc. *Sicut audis iudicas*. Des. *multa cogitantem*); [167] (p. 454-7) Fer. VI. *Omelia S. iohannis ep. osauri* in ev. s. Luc. *Homo quidam erat pater familias* (M. P. G., 56, 853, lin. 46 — 859 lin. 29. Inc. *Homo nomine non natura*. Des. *licenter peccaret*); [168] (p. 457-9) Sabb. *Omelia* in ev. s. Luc. *Homo quidam habuit duos filios* (inter s. Hieronymi opp. mantissa, ep. 35. M. 30, 256-9, lin. 8. Des. *quam substantiam*. Quae sequuntur: *hic evangelista subiungit dicens. Sicut hedificatores nodos lapidis — super eum confringetur nesciens miser.... accipit gloriam* ad superiorem hom. pertinent et leguntur apud M. P. G., 56, 857, lin. 45 — 859, lin. 13); [169] (p. 459-72) Lectiones ex Genes., c. XXXVII, 12 — L; [170] (p. 472-6) Dom. III Quadr. *Omelia Beati Aimonis* in ev. s. Ioan. *Erat iesus eiciens demonium* (*Flor. Casin.*, ib., p. 70-4 ex hoc cod.); [171] (p. 476-9) Fer. II. *Omelia ven. Bede presb.* in ev. s. Ioan. *Respiciens iesus in discipulos* (est sermo 82 s. Augustini. M. 38, 506-12, lin. 18. Des. *habitat in vobis*); [172] (p. 479-80) Fer. IIII. S. Hieronymi *Omelia* in ev. s. Ioan. *Accesserunt ad iesum scribe* (ex Comm. in Matt. M. 26, 108, lin. 24 — 111, lin. 8 ab imo. Inc. *Mire phariseorum*. Des. *plantavi vinea*); [173] (p. 481-2) Fer. V. S. Augustini *Sermo* in ev. s. Ioan. *Dum cognovisset iesus* (ex Tract. XXV. M. 35, 1596, lin. 15 ab imo — 1599, lin. 13. Inc. *Datur ergo intelligi*. Des. *salvus erit*); [174] (p. 482-4) Fer. VI. ⟨S. Augustini⟩ *Omelia* in ev. s. Ioan. *Venit iesus in civitatem samarie* (ex Tract. XV. M. ib., 1512, lin. 14 — 1514, lin. 12. Inc. *Fons iacob puteus set omnisputeus*. Des. *gerebat ecclesie*); [175] (p. 484-6) Sabb. S. Augustini *Omelia* in ev. s. Ioan. *Perrexit iesus iu montem* (ex Tract. XXXIII. M. ib., 1648, n. 3 — 1651, lin. 10 ab imo. Inc. *Montem oliveti in montem fructuosum*. Des. *eius obliviscar*); [176] (p. 486-505) Lectiones ex Exod., c. I — XXV, 26); [177] (p. 506-8) Dom. IIII Quadr. ⟨S. Augustini⟩ *Omelia* in ev. s. Ioan. *Abiit iesus trans mare galilee* (Tract. XXIV M. ib., 1592-5, lin. 3 ab imo. Des. *vere propheta qui venturus est in mundum*); [178] (p. 508-10) Fer. II. S. Augustini *Sermo* in ev. s. Ioan. *Prope erat pascha iudeorum* (ex Tract. X. M. ib., 1468, lin. 16 ab imo — 1471, lin. 2 ab imo Inc. *Quid audivimus fratres karissimi*. Des. *propter requiem sempiternam*); [179] (p. 510-2) Fer. III. S. Augustini *Sermo* in ev. s. Ioan. *Iam autem die festo mediante* (ex Tract. XXIX. M. ib.,

1628-31, n. 6, Inc. *Esterna die hucusque lectum erat.* Des. *Mon est ex ipso set filius;* [180] (p. 512-4) Fer. IIII S. Augustini *Sermo* in ev. s. Ioan. *Preteriens iesus vidit hominem cecum* (ex Tract. XLIV. M. ib., 1713-6, lin. 6 ab imo. Des. *et lavi et vidi*); [181] (p. 514-6) Fer. V. S. Augustini *Omelia* in ev. s. Ioan. *Dixit iesus... Pater meus usque modo operatur* (ex serm. 125. M. 38, 691, n. 4 — 695, lin. 14. Inc. *Turbantur ergo iudei.* Des. *et gloria ipsius*); [182] (p. 516-8) Fer. VI. S. Augustini *Omelia* in ev. s. Ioan. *Erat quidam languens lazarus* (ex Tract. XLIX. M. 35, 1746-9, n. 6. Des. *veram mortem*); [183] (p. 518-20) Sabb. S. Augustini *Omelia* in ev. s. Ioan. *Dixit iesus... Ego sum lux mundi* (ex Tract. XXXIV. M. ib., 1652-4, n. 7. Des. *verbo significavit*); [184] (p. 520-3) Dom. Passionis. Lectiones ex Ieremia, c. I-IV, 10; [185] (p. 523-5) S. Leonis pp. sermo (M. 54, 342-6 In ms. *Sermo de passione*); [186] (p. 525-7) ⟨S. Leonis pp.⟩ sermo (M. ib., 337-42); [187] (p. 527-9) ⟨S. Leonis pp.⟩ sermo (M. ib., 380-4); [188] (p. 529-31) ⟨S. Leonis pp.⟩ sermo (M. ib., 385-90); [189] (p. 531-3) S. Gregorii pp. hom. in ev. s. Ioan. *Quis ex vobis arguet me* (M. 76, 1150-3); [190] (p. 533-5) Fer. II. S. Augustini *omelia* in ev. s. Ioan. *Miserunt pontifices* (ex Tract. XXX 1. M. 35, 1639, n. 8 — 1642. Des. *ad dexteram*); [191] (p. 535-8) ⟨S. Augustini⟩ Tractatus (Tract. XXXII. M. ib., 1642-7); [192] (p. 538-43) Fer. III. ⟨S. Augustini⟩ Tractatus in ev. s. Ioan. *Ambulabat iesus in galileam* (Tract. XXVIII. M. ib., 1622-8); [193] (p. 543-6) Fer. IIII. S. Augustini *omilia* in ev. s. Ioan. *Facta sunt encenia* (Tract. XLVIII. M. ib., 1741-6); [194] (p. 546-50) Fer. V. S. Gregorii pp. hom. in ev. s. Luc. *Rogabat iesum quidam phariseus* (M. 76, 1239-46); [195] (p. 550-2) ⟨S. Leonis pp.⟩ sermo (M. 54, 364-8); [196] (p. 552-3) Fer. VI. S. Augustini *omilia* in ev. s. Ioan. *Collegerunt pontifices* (ex Tract. XLIX, n. 26-28. M. 35, 1757-8); [197] (p. 553-4) ⟨S. Leonis pp.⟩ sermo (M. 54, 372-5, lin. 9. Des. *nulla proditur*); [198] (p. 554-6) Sabb. S. Augustini *Sermo* in ev. s. Ioan. *Amen amen dico vobis nisi manducaveritis* (ex Tract. XXVI-XXVII. M. 35, 1613, n. 15 — 1616, lin. 6 ab imo. Inc. *Quomodo quidem detur et quisnam modus.* Des. *caro autem non potest*); [199] (p. 556-8) Pass. Catharinae virg. (B. H. L., n. 1658); [200] (p. 559-60) *Sermo s. ieronimi presb. in vigilia osanna* (est s. Augustini Tract. LI in Ioan. M. ib., 1764, n. 1 — 1766, n. 8. Des. *fuerant crediture*); [201] p. 560-1) ⟨S. Leonis pp.⟩ sermo (M. 54, 493-4); [202] (p. 561-3) S. Hieronymi *omelia* in evang.

s. Matt. *Cum appropinquasset iesus hierosolimis* (ex Comm. in Matt., c. XXI, n. 1-9. M. 26, 152-4. Des. *salus mundi sit*); [203] (p. 563-4) S. Leonis pp. sermo (M. 54, 368-70. Des. *ammitteris non videris*); [204] (564-6) Fer. II. S. Augustini *Sermo* in ev. s. Ioan. *Ante sex dies pasche* (ex Tract. L, n. 5-12. M. 35, 1760-3. Des. *mecum eris in paradyso*); [205] (p. 566-9) Absque titulo inc. *Predixerat enim sic sanctus hieremias* (*Flor. Casin.*, III, p. 76-78 ex hoc cod.), [206] (p. 569-80) ⟨Gesta Pilati⟩ (ed. C. Tischendorf, *Evangelia apocrypha,* Lipsiae, 1876, p. 333-88. Textus cod. nostri aliquantulum differt. Praemittitur prologus: *Temporibus claudii cesaris ac summorum pontificum sacerdotum anne et cayphe de iesu nazareno quem tenuerunt — surrexit vir quidam nomine eneas de hebreis christianus fervens spiritu sancto perscrutans scripturas sanctas invenit hanc gestam apud religiosos christianos qui ex iudeis erant. Iterum post diuturna tempora ieronimus eam de greco in latinum transtulit christiano suo ita ipse inquit.* Inc. *Ego Heneas hebreus primus legis doctor. perscrutando divinitatis leges scripturarum domini nostri iesu christi, perquirens atque presumens que gesta sunt temporibus pontii pilati que statuerunt iudei adversus christum iesum litteris hebreis quas scripsit nichodemus que et ego interpretavi litteris grecis ad cognitionem omnium.* Des. *Didascalus dixit ad omnem multitudinem iudeorum. Si omnium que facta sunt de iesu a domino sunt. Hec est mirabile in oculis nostris — et in ipso benedicentur omnes tribus terre. Et iterum dicit scriptura. Excitabit sibi populum novum venientes a longe. Exeuntes de concilio omnes congregationes iudeorum cum magna tristitia cum timore et tremore et admiratione abierunt unusquisque in propria sua. Et contristati sunt nimis vehementer in erroribus suis usque in hodiernum diem. Christus dominus qui dignatus est pro nobis mori benedicat nos*); [207] (p. 580-2) Fer. III. *Omilia Beati hieronimi presb.* in ev. s. Mar. *Erat pascha et azima* (Combefis, III, p. 613-4, n. 27); [208] (p. 582-4) Feria IIII. *Passio Secundum Lucam. Tractatus sancti Ambrosii episcopi* (ex Expos. in Luc. c. XXII, n. 46 — n. 58. M. 15, 1907-11. Des. *meror aboleret*); [209] (p. 584-5) Fer. V. in Cena Domini. Lamentationes, c. I-II, 5 (Titulas praeponitur: *Incipit lamentatio //// hieremie prophete quod est in titulo chinoch. cum absolatione litteram hebraicarum. Et factum est — et dixit*); [210] (p. 585-6) *Expositio psalmi in secundo nocturno* (ex s. Augustini Enarr. in Ps. LXIII. M. 36, 761, n. 2 — 762, lin. 32. Des. *se non permittat*);

[211] (p. 586-7) Lectiones ex I ad Cor. c. XI, 20-7; [212] (p. 587-90) ⟨S. Augustini⟩ Tractatus (ex Tract. LV-LVIII in Ioan. M. 35, 1748, lin. 6 ab imo — 1795, lin. 6. Inc. *Pascha non sicut quidam estimant.* Des. *et orate pro invicem ut salvemini*); [213] (p. 590-1) Fer. VI in Parasceve. Lamentationes, c. II, 6 — III, 26; [214] (p. 591-3) *Expositio psalmi aurelii augustini ep.* (ex Enarr. in Ps. XXI. M. 36, 172, n. 3 — 175, n. 16. Des. *post passionem honorificatur*); [215] (p. 593-4) ⟨S. Augustini⟩ sermo (M. 39, 2047-9, lin. 27 ab imo. Des. *in regno tuo.* Inter suppos. serm.); [216] (p. 594-6) Sabb. Sancto. Lamentationes, c. III, 27 — V; [217] (p. 596-8) *Expositio aurelii augustini ep.* (ex Enarr. in Ps. CVIII. M. 37, 1432, n. 2 — 1434, n. 6. Des. *sicut et nos dimittimus debitoribus nostris*); [218] (p. 598-9) *Sermo S. iohannis os aurei* (concordat cum s. Augustini Tract. CXX in Ioan. M. 35, 1953-4, n. 5. Inc. *Iudei ergo quoniam parasceve erat.* Des. *non licebat. Quid enim aliud per ortum — nec a vitiis esse non debet*); [219] (p. 599-603) ⟨Descensus Christi ad inferos⟩ fragmentum (cf. ed. Tischendorf, in op. cit., p. 394-405, c. IV-X. Textus cod. nostri longior est et saepe ab edit. differt. Inc. *Audiens diabolus iesum dicentem. Tristis est anima mea usque ad mortem sperabat se quod mortem timeret dominus. putabat quod crucem pertimesceret et cepit iter currens ad infernum dixit. Paratus esto et para michi locum ubi recludamus eum qui dicitur christus.* Des. *Et dedit mihi signum crucis dicens. Accipe et vade... Et dominus mordens infernum et mors mortem conculcans et ligno lignum salvans et portas inferni confringens et diabolum ligans et mundum liberans. Et exurgens a mortuis ascendens in celum sedet nunc ad dexteram patris. Ipsi gloria et potestas una cum spiritu sancto in eterna secula seculorum. Amen*); [220] (p. 603-5) *In resurrectione domini.* S. Gregorii pp. hom in ev. s. Mar. *Maria magdalena et maria iacobi* (M. 76, 1169-74); [221] (p. 606) *Sermo s. augustini ep.* (M. 39, 2059-61, lin. 21 ab imo. Des. *cicatrices corporis tui*); [222] (p. 607-10) *In nat. omnium sanctorum* (v. cod. 111, p. 310); [223] (p. 610-3) Pass. s. Caesarii (B. H. L., n. 1511); [224] (p. 613-7) Vita s. Leonardi (ib., n. 4862); [225] (p. 617-22) Pass. ss. Quattuor Coron. ib., n. 1837); [226] (p. 623-5) Pass. s. Theodori (ib., n. 8078; [227] (p. 625-7) *Incipit omilia edicta a beato anastasio archiepiscopo de ymago domini nostri iesu christi* (Inc. *Levate oculos sensui vestro et videte.... antequam exteriores. Est civitas que vocatur biretho. et iacet inter terminos tyria et sidonis.*

Des. *Et sciens ego amabilissimi fratres adceleravi... Date ei gloriam...* Cf. ib., n. 4227-30); [228] (p. 627-34) Vita s. Martini ep. (ib., n. 5610 prol. omisso. Des. *ubi iussus est.* M. 20, 168, lin. 37; 5613 absque prol. Miracula et prima translatio inc. *Archadio vero et honorio consulis sanctus martinus.* Des. ib., n. 5619. Inc. *Quod si quis requirit.* Des. ib., n. 5620); [229] (p. 634-44) Pass. s. Ceciliae virg. (ib., n. 1495 prol. omisso. Des. *Tunc defuncta seppellivit eam sanctum urbanum in cimiterio calixti. Ibi florent orationes...*); [230] (p. 644-8) Pass. s. Clementis pp. (ib., nn. 1848, 1855); [231] (p. 649-52) *Incipit epistola s. augustini directa ad discipulum suum petrum causa predicationis hierusalem ire volenti* (ex Libro de fide ad Petrum. M. 40, 753-5 lin. 4 ab imo.; *incommutabili eternitate procedit;* 769-70, c. IV-VIII; 777, c. XLII-XLIII); [232] (p. 652-4) ⟨Ps.-Ambrosii De Trinitate⟩ c. I-V (M. 17, 509-14, lin. 7 ab imo. Des. *ac spiritum eius sanctum substantialiter*); [233] (p. 655-7) Pass. s. Illuminatae virg. (B. H. L., n. 4267); [234] (p. 657-60) Pass. s. Barbarae virg. (ib., n. 915); [235] (p. 660-70) Vita s. Nycolai ep. (ib., n. 6105-6); [236] (p. 670-3) Pass. s. Luciae virg. (ib., n. 4992); [237] (p. 673-81) Pass. s. Thomae ap. (ib., nn. 8143, 8136); [238] (p. 681-4) Pass. s. Gregorii ep. Spoletani (ib., n. 3677. Sequitur: *Miraculum que fuit factum rome. sancti gregorii martyris, sancti gregorii spoletani.* Inc. *Cum miracula que per sanctos fiunt.* Des. mutila narratio: *enixe rogo ut aliqua michi...*).

Membr., mm. 570 × 405, pp. 694. Codex litt. Carolina saec. XI-XII, duplici columna est descriptus et initialibus litteris imagines et animalia varia coloribus artificiose depicta exhibentibus adornatur. (Cf. *Pal. Casin. Lat.*, tab. XXII-XXVIII). Tituli minio exarati. Folia codicis priora et ultima madore sunt corrupta et quaedam discerpta. — Cf. MONTF., I, 222; CAR., I, 43, 84, 86, *Pal. Cas. Lat.*, p. 5, 6; LIPSIUS, op. cit. in cod. 101, I, 145 sq.; *N. Ar.*, XXVI, 336, 340, 344; *Roma e l' Oriente,* IV, Grottaferrata, 1914, p. 101 sqq. — Scripturae specimina in CAILLAU, n. 4; FRAIA, n. 4; *Bibl. Casin.*, III, tab. IV; *Pal. Casin. Lat.*, tab. XXVIII.

118 KK (ext. 118 et 47; int. 305).

Ignatii Casin. monachi Flosculi et Elucidarius Moralium S. Gregorii Pp.; **Fr. Nicolai de Hanapis O. Pr.** Biblia pauperum.

1 (p. 1-21) *Incipiunt flores vel flosculi sententiarum de libris moralium beati Gregorii pape. Collecti per fr. Ignacium mon. casin. ad honorem dei et utilitatem legentium.* Inc. *Abyssus corda hominum lapsu fluida libro XVIII, Capitulo XXX.* Des. *Zeli sancti l. III, c. ultimo* ✠. Flosculi ordine alphabetico sunt dispositi.

2 (p. 23-38) *Incipit elucidarius Moralium beati Gregorii pape demonstrativus exposicionis ordinis et modi quem tenuit idem doctor egregius in explanacione libri iob collectus in unum redactus per fr. Ignacium mon. sacri monasterii casinensis.* Inc. *In libris moralium beati Gregorii pape inveniuntur quatuor prephaciones.* Des. incompletus: *Quia vero quisquis hic docet quod filius est ymago patris per quam eciam pater cognoscitur.*

3 (p. 39-191) ⟨**Fr. Nicolai de Hanapis O. P.** Biblia Pauperum⟩ (cf. edit. cit. in Hurter, *Nom. Litt.*, II, 1906, col. 412). Subiciuntur (p. 193) altera manu conscriptae: [1] *Tabula Alphabetica.* [2] *Non Alphabetica Alia.* [3] *Tabula a carta 20 et 21.*

Membr., mm. 360 × 255, pp. 194. Saec. XV, Gothico charactere conscriptus codex tribus partibus constat, quarūm primam et secundam (pp. 1-21; 23-38) una, tertiam vero partem (p. 39-191) altera manus exaravit. Tituli rubri. Primae partis litterae initiales rubro, secundae rubro et caeruleo colore alternae pinguntur. Pp. 22, 192, 194 vacuae. — Cf. Gatt., *Hist.*, II. 606; Montf., I, 217, 222; Car., I, 423. — Scripturae specimen in *Bibl. Casin.*, III, tab. V.

119 XX (ext. 119 et 71; int. 974).

Iustiniani imp. Infortiatum cum glossa **Accursii;** Versus.

1 (p. 1-528) ⟨Infortiatum seu Digestorum⟩ lib. a XXIIII, tit. 3 usque ad lib. XXXVIII (ed. Mommsen, Berolini, 1889, p. 320-590.

Des. *vel etiam quod filius... reversus. Expleto libro referamus gratiam christo*) cum glossa Accursii, quae inc. *Soluto matrimonio dixit supra de iure dotis* et des. *considerata veritate videtur quod non ut supra. eo. lege. in suspenso et nota. supra si pars her. peta illud in principio ac.* (ed. Venetiis, 1583, col. 1-2020). Adnotationes in marginibus alterius recentioris manus occurrunt ex Argentino de Furlivio, Bartolo de Saxoferrato, Dyno, Francisco, Iacobo de Arena, Iacobo de Belvisio et aliis.

2 (p. 529) Versus: [1] ⟨**Philippi de Grevia** De septem gaudiis b. Mariae virg.⟩ (*Bibl. Casin.*, III, p. 87-88 ex hoc cod. Cf. CHEVALIER, n. 21899) ; [2] *Infrascripta verba locutus est christus in cruce cuidam sancto oratorii* (*Bibl. Casin.*, ib., p. 89 ex hoc cod.).

Membr., mm. 410 × 260, pp. 530. Gothico charactere saec. XIV binis columnis codex est exaratus, quas glossae circumdant. In pp. 30, 70, 105, 159, 204, 235, 264, 293, 331, 366, 408, 450, 486 picturae, tabellis quadratis inclusae, materiam uniuscuisque libri praesignant. Illam quae (p. 1) lib. I praemissa erat quaedam manus barbara abscidit. Litterae initiales foliis pulchre coloribus depictis sunt exornatae et maiusculae rubro ac ceruleo colore conscriptae. P. 529 altera manus descripsit. In p. 530 versus nonnullos manus eiusdem aevi exaravit (*Bibl. Casin.*, ib., p. 88). In ipsa pag. nota haec: *Iste liber est mei dominici de cardulis de narnia* et alia quaedam, quae inter pauca verba hebraica leguntur (v. op. et loc. cit.), et stemma rude delineatum, familiae ut videtur de Giusto, occurrunt. — Cf. MONTF., I, 222; CAR., I, 367; II, 267-70. — Exemplum scripturae in *Bibl. Casin.*, III, tab. V.

120 XX (ext. 120 et 208; int. 370).

Iustiniani imp. Infortiatum.

A lib. XXIIII, tit. 3 usque ad lib. XXXV, tit. 2, n. 67 (ed. MOMMSEN, Berolini, 1889, p. 320-514. Des. mutilus codex: *ei capere liceret*). Adnotationes in marginibus leguntur.

Membr., mm. 360 × 230, pp. 234. Duplici columna, littera Gothica saec. XIV descriptus, litteras initiales et titulos minio exarata codex exhibet. Folia priora humore madida. Adnotationes quaedam coevae manus in marginibus leguntur (cf. *Bibl. Casin.*, III, 92). — Cf. MONTF., I, 222; CAR., I, 328; II, 249; KRUEGER, *Instit.* in *Cor. Iur. Civ.*, Berolini, 1899. — Specimen scripturae in *Bibl. Casin.*, III, tab. V.

121 *Z* (ext. 121 ; int. 423).

Innocentii IV Apparatus in lib. I-V Decretalium.

Codex cum edit. Veneta (1570) concordat et cum nota quae sequitur desinit: — *Explicit Apparatus domini Innocentii IIIIti cuius anima in perpetuum benedicatur et vivat cum deo in sempiterna saecula. Amen. Amen. deo gratias.* In marginibus notulas exhibet codex alterius manus (cf. *Bibl. Casin.,* III, p. 93-104 quae conlationem codicis cum edit. cit. instituit). In pp. 287, 403 vacuis relictis alia manus tractatus *De Quaestione* et *De successione* (ed. *Bibl. Casin.*, ib.) addidit.

Membr. mm. 395 ╳ 260, pp. 476. Saec. XIV, Gothico charactere, binis columnis codex est descriptus et in pp. 1, 155, 385 initiales litteras nitide depictas habet. Maiusculae rubro et caeruleo colore alterna vice sunt depictae. — Cf. MONTF., I, 222 ; CAR., I, 332. — Scripturae exemplum in *Bibl. Casin.,* III, tab. V.

122 XX (ext. 122 et 159; int. 411).

Iustiniani imp. Institutiones et Codicis lib. X-XII cum **Accursii** apparatu et Novellae; Consuetudines feudorum cum **Frederici I** et **II** Constitutionibus et **Accursii** glossa.

1. **Iustiniani imp.:** [1] (p. 1-140) Institutionum lib. I-IV (ed. KRÜGER, Berolini, 1889. Des. *adventura est. Finito libro sit laus et gloria christo. Qui scripsit hunc librum suo fine locetur in paradiso*) cum glossa Accursii. Glossa inc. *In nomine domini nostri iesu christi. ex hoc vero quod christianus fuit.* Des. *usque ad librum de appellationibus qui sequitur. accursius* (ed. Venetiis, 1583, col. 1-564 sed sine additionibus et casibus huius editionis. Accursii glossa interdum brevior est in ms.). In marginibus adnotationes leguntur ex Bartholomeo de Capua, Francisco, Ioanne Andrea at aliis. [2] (p. 143-278) Codicis lib. X-XII (ed. KRÜGER, Berolini, 1877, p. 876-1101. Des. *et offitium. XXX. librarum auri vexatione quatietur*) cum Accursii glossa, quae inc. *Rubrica de iure fisci. occasione criminum*

de quibus libro superiori dixit (ed. cit., col. 1-324). Adnotationes occurrunt in marginibus ex Andrea, Bartholomeo de Capua, Francisco de T..... et aliis.

2 (p. 279-354). Consuetudines feudorum lib. I-II cum glossa Accursii quae inc. *Rubrica. Incipiunt consuetudines feudorum et primo de hiis qui hic incipit. Rubrica. in libro de regio. et deest quod precedit. accursius. a. Feudum dare. quidam habent aliter Rubricam* et des. *unde quasi glosulas reputo usque in finem. accursius* (ed. cit., col. 1-120). Subnectuntur: [1] (p. 354-8) ⟨**Friderici II imp.**⟩ *De statutis et consuetudinibus contra libertatem ecclesie editis* (prologo omisso inc. [*A*]*d decus et decorem inperii* et des. *imperiali animadversione nichilominus proviendus* (sic). ed. cit., col. 120-3, lin. 14); [2] (p. 358-9) ⟨**Friderici I imp.** Privilegium scolasticum⟩ (ed. in *M. G. H.*. Legum, tom. II, p. 114. Inc. [*Fride*]*ricus dei gratiam imperatorem re* (sic) *universis sui regni fidelibus habita super hoc diligenti episcoporum et marchionum.* Des. *sub titulo ne alicuius pro alio conveniatur. in secunda precipimus ante*).

3 (p. 363-775). **Iustiniani imp.** Novellarum lib. I-IX (Ed. Schöll et Kroll, Berlin, 1895). In marginibus adnotationes hic illuc occurrunt. Novellae hoc ordine in cod. sunt dispositae: 1-23, 105, 33-4, 39, 44, 46, 48, 47, 51-7, 49, 58, 60-1, 66-7, 71, 70, 69, 74, 72-3, 76-85, 88-90, 92, 94, 91, 95-7, 99-100, 98, 93, 107-9, 111-2, 116, 114, 113, 115, 117-9, 124, 120, 131, 127, 159,134, 86, 130, 143, 128, 123. In *Bibl. Casin.*, (III, p. 105-11) conlationem Institutionum, Codicis et Novellarum cum edit. Veneta an. 1583 iam cit. invenies.

Membr., mm. 360 × 235, pp. 776. Gothicis characteribus saec. XIV, duplici columna, non una manu exscriptus est codex. Tituli rubri. In codicis initio folium adest in quo leguntur titulorum index qui in ultima pagina continuatur et quaedam alia inter quae: *Iste liber est nicolai rogerii de civitate theatina — clericus anulatus aut stultus aut prelatus — Dominus petrus de tartaris de Urbe studens in lege.* Petrus hic abbas fuit Montis Casini ab anno 1374 ad 1395. — Cf. Montf., I, 222: G. E. Heimbach, *Authenticum*, Lipsiae, 1851, p. XXXI sq.; Car., I, 326; II, 249; Beth., XII, 500. — Scripturae specimen in *Bibl. Casin.*, III, tab. V.

123 HH (ext. 123 et 97; int. 581).

Flavii Iosephi De bello iudaico; **Vitae Sanctorum**; **Sermones Patrum diversorum.**

1 (p. 1-192). **Flavii Iosephi** De bello iudaico lib. I-III in latinam linguam translati. Inc. acephalus codex: *ter legem historie. dolori veniam tribuat* nulla distinctione facta inter prologum et librum primum. Des. lib. III mutilus: *arctius tibique asservato* (ed. Basileae, *in officina Frobeniana,* 1540, p. 546, lin. 18. — 667, lin. 11 ab imo).

2. Passiones et vitae sanctorum: [1] (p. 193-239) S. Urbani I pp. et soc. (B. H. L., nn., 8376, 8374-5, 8377-8); [2] (p. 239-41) Inventio corporis s. Caeciliae m. (ib., n. 1499); [3] (p. 241-55) Ss. Cyri et Iohannis (ib., n. 2078 sed non parum differt); [4] (p. 255-61) S. Anastasi Persae (ib., n. 411); [5] (p. 261-4) S. Urbani I pp. (ib., n. 8383-5); [6] (p. 264-5) Ss. Luciae et Geminiani (ib., n. 4990); [7] (p. 265-6) S. Euphemiae virg. (ib., n. 2713); [8] (p. 266-71) Ss. Pistis, Elpis, Agapis et Sophiae (ib., n. 2967).

3. Sermones de tempore et de sanctis: [1] (p. 271-2) Sabb. Sanct. *Sermo S. iohannis chrisos.* (M. P. G. 50, 815-20 inter spurios serm. Cf. A. Wilmart, op. cit. in cod. 112, p. 315); [2] p. 272-3) *Sermo s. augustini ep. In die resurr. domini* (M. 39, 2059-61); [3] (p. 273-4) *Sermo unde supra.* 21 Caillau; [4] (p. 274-5) *Sermo unde supra s. augustini ep.* 152 Mai; [5] (p. 275) *Item unde supra s. augustini ep.* 38 Mai; [6] (p. 275-6) S. Augustini sermo (M. 38, 1103-4); [7] (p. 276) *Unde supra augustini ep.* (inter s. Leonis pp. serm. M. 54, 496-9 c. II); [8] (ib.) S. Augustini sermo (M. 38, 1098-9); [9] (p. 276-7) *unde supra* (*Flor. Casin.*, I, p. 312); [10] (p. 277) S. Maximi sermo (M. 57, 361-4); [11] (p. 277-8) *Sermo unde supra* (M. 30, 231-3 inter s. Hieronymi opp. mantissa. Des. *loquitur ad nos qui sumus in domo ipsius congregati. et dicit. hec est porta domini. iusti intrabunt per eam. Quod ipse prestare... Amen*); [12] (p. 278-9) *Feria IIII. Sermo s. severiani ep.* (M. 52, 420-2 inter s. Petri Chrysol. serm.); [13] (p. 279-80) *Feria V. Sermo S. augustini* (*Ambrosii*) *ep.* (M. 57, 359-62 inter S. Maximi hom.); [14] (p. 280-1) *Sermo s. augustini de oct. paschę* 42 Mai I; [15] (p. 281-2) In ascens. Domini. S. Leonis pp. sermo (M. 54,

394-6); [16] (p. 282-3) ⟨S. Augustini⟩ sermo (M. 38, 797-9); [17] (p. 283-4) Sermo (*Flor. Casin.*, III, 116-7 ex hoc cod. Cf. M. 39, 2124-5 inter serm. Augustini suppos.); [18] (p. 284-5) *Item unde supra. Augustini ep.* 55 Mai I; [19] (p. 285-6) In purif. b. Mariae virg. *Sermo s. augustini ep.* (M. 39, 1897-8, n. 1-2. In marg. infer legitur: *Hoc minus est in principio sermonis qui dicitur sic namque olim prophetatum est*); [20] (p. 286-7) ⟨S. Ioannis Chrysos.⟩ sermo (*Flor. Casin.*, ib., p. 117-8 ex hoc cod.); [21] (p. 287) In festo s. Ioannis Bapt. (*S. Augustini*)? sermo. 56 Caillau (ex hoc cod.); [22] (p. 287-8) *Incipit sermo S. Augustini ęp. in nat. s. iohannis bapt.* 45 Mai I; [23] (p. 288-90) *Sermo unde supra.* 8 Fraia (inter S. Augustini serm.); [24] (p. 290-1) *Sermo unde supra* (M. 39, 2115-7); [25] (p. 291-2) *Sermo unde supra* (M. 65, 922-4 inter s. Fulgentii serm. suppos. Inc. *Beati iohannis merita*); [26] (p. 292-3) *Sermo unde supra.* 48 Mai (inter s. Augustini serm.); [27] (p. 293-5) ⟨S. Augustini⟩ sermo (M. 38, 1327-29, lin. 3 ab imo. Des. *sanctificatio mea*); [28] (p. 295-6) *Item unde supra sermo S. augustini ep.* 49 Mai, I; [29] (p. 296-7) *Sermo S. augustini ep. unde supra* (M. 39, 2118-9); [30] (p. 297-8) In decoll. s. Ioannis Bap. *Sermo S. augustini ep. Flor. Casin.*, II, p. 142-3 ubi S. Ioanni Chrysos. adscribitur); [31] (p. 298-300) Anonymi sermo (*Flor. Casin.*, ib., p. 143-5); [32] (p. 300-1) ⟨S. Petri Chrys.⟩ sermo (M. 52, 549-52); [33] (p. 301-2) *Sermo in nat. s. laurentii mar.* (*Augustini*) (M. 39, 2351-2); [34] (p. 303-4) S. Leonis pp. sermo (M. 54, 435-7); [35] (p. 304-5) ⟨S. Augustini⟩ sermo (M. 38, 616-8); [36] (p. 305) Anonymi hom. in ev. s. Luc. *Et extollens vocem* (*Flor. Casin.*, III, p. 118 ex hoc cod.); [37] (p. 305-7) In dedic. ecclesiae. Sermo (M. 39, 2171-2 inter suppos. S. Augustini serm. Cf. M. 47, 1236, ser. 231); [38] (p. 307-10) *In S. petri* sermo (M. P. G., 52, 803-8 inter spurios S. Ioann. Chris. serm. In marg. cod. tribuitur sermo: *Ier. presb.* et *Aug. ep.* Cf. A. Wilmart, op. sup. cit. p. 316); [39] (p. 310-3) In nat. Domini (*S. Augustini*) sermo (M. 39, 1977-81 inter suppos.); [40] (p. 313-6) ⟨S. Hieronymi⟩ sermo (Morin, *Anec. Mared.*, III, p. II, p. 392-8. Cf. A. Wilmart, op. sup. cit., p. 316); [41] (p. 316-9) (*In nat. domini. Augustini ep.*) (M. ib., 2107-10 inter suppos. serm.); [42] (p. 319-20) In nat. s. Stephani S. Augustini sermo (M. 38, 1435-37 nonnullis omissis. Sed alia sequuntur

in fine: *O somnum pacis... insanissimos toleravit et sanguinem quem.* Cf. et M. 47, 1190, ser. 317).

Membr., mm. 420 × 320, pp. 320. Codex quinque partibus duplici columna descriptis constat: I, p. 1-192, saec. X; — II, p. 193-240, saec. XI; — III, p. 241-54, saec. XI; — IV, p. 255-70, saec. XI; — V, p. 271-320, saec. XI-XII. Codd. I-IV charactere Benev., et cod. V, quem duo amanuenses exararunt, littera Carolina minutiori sunt perscripti. In cod. II notae marginales ac in IV liturae et correctiones satis frequenter occurrunt. Codd. III-V titulorum, alii atramento, alii minio sunt depicti. In cod. V qui mutilus desinit spatia vacua sunt relicta ad initiales litteras excipiendas. Folia postrema humore sunt corrupta et a tineis perforata. In p. 320 calami adsunt probationes super evanidam scripturam. In margine super. p. 1 titulus recentior legitur: *quidam liber ubi non est principium incipiens a legem historie et est ibi passio sancti urbani.* — Cf. Montf., I, 217, 222; Car., I, 178; *N. Ar.*, XXVI, 346 sq.; Loew, *The Benev. Scrip,* 192, 196, 213-4, 260, 288, 344. — Specimina scripturae in Caillau, n. 3; Fraia, n. 3; *Bibl. Casin.,* III, tab. VI; Loew, *Script. Benev.* tab. 48.

124 QQ (ext. 124 et 15; int. 675).

Flavii Iosephi Antiquitates iudaicae.

Singulis libris I-XX huius antiquae versionis latinae (ed. cit. in cod. praec., p. 1-544) capitulorum indices praemittuntur (*Bibl. Casin.*, III, p. 117-129). Rubrica (p. 1) legitur: *Hęc sunt in primo volumine ioseppi ystoriarum antiquitatis iudaice* et alia (p. 639): *Explicit Flavii iosephi antiquitatis iudaice ad gloriam individue trinitati Amen.*

Membr., mm. 490 × 350, pp. 640. Littera Benev., saec. XI, duplici columna diligenter descriptus cod. initiales litteras principio singulorum librorum appositas, foliis exornatas et animalibus, coloribusque depictas habet, ac maiusculas viridi ac flavo colore distinctas. Perrarae sunt correctiones quae in marginibus occurrunt. *Incipit* et *Explicit* minio exarantur. Plura folia madore sunt corrupta, absque vero scripturae iactura, nonnullis paginis exceptis quae refectam scripturam exhibent. P. 639 et 640 vacua relicta in quibus plura nullius momenti ac recentioris manus leguntur (Cf. *Bibl. Casin.,* ib., p. 129). — Montf., I, 222; Car., I, 180; *Bibl. Casin.,* I, XXIX; Reiff., II, 404; Tosti, II, 336; Loew, *The Benev. Script,* 192, 204, 210, 220, 344. — Scripturae exemplum in *Bibl. Casin.,* III, tab. VI.

125 ZZ (ext. 125 et 24; int. 629).

Summa Canonum.

Titulo praeposito: *In christi nomen incipit liber canonum ex multis sententiis patrumque dictis defloratus in quo constant remedia animarum ex diversis doctoribus copta [composita] pro omnibus qui in innumerabilibus casibus lapsi sunt omnia autem dilectissimi fratres quae ad utilitatem animarum pertinente in hoc valebitis repperire volumine quod in partibus qui in his [quinis] divisum fulgeat non temeritatis causas set karitatis remedioque languentium profecto hic longestus [congestus] est liber. unde si lector prudens perscrutare curaverit de cunctis vitiis digna in eo inveniet medicinam*, opus in quinque dividitur libros quibus singulis praefationes et capitula praeponuntur (*Bibl. Casin.*, III, p. 133-159. Praefationes et capitula nonnulla ex Cod. Vat. Lat. 1339 huic nostro consimili iam ediderat A Theiner, *Disquisitiones criticae in praecipuas canon. et decret. collectiones*, Romae, 1836, p. 271-90). Lib. I inc. *Clerus et clerici hinc appellati, quia mathias sorte electus est, quem primum per apostolos legimus ordinatum* et V des. *sed per immisericordiam perdidit regnum quod per helymosinam fuerat reservatum.* Series capitum lib. V praeposita, non omnia capitula complectitur quae in textu occurrunt, quorum ultimum est: *De eo quod helymosina adiuvat peccatores licet non salvet.* Auctor Summae iuxta editores Bibl. Casin. (III, p. 130-1) est quidam Peregrinus Casinensis monachus qui saec. XI floruit. Plura ex hoc cod. excerpta edita sunt in *Bibl. Casin.*, (ib., p. 144-5, 159) et *Flor. Casin.*, (III, p. 119-30).

Membr., mm. 470 × 320, pp. 368. Littera Benev. saec. XI codex nitide, columna duplici, est descriptus. Tituli minio sunt exarati. Litterae initiales rudi manu rubro, flavo ac viridi colore depictae. Glossae interlineares frequenter et nonnullae marginales occurrunt. Pp. 320, 321 albae. In p. 368 epistolae tres Bernardi abb. Casin. (1263-82) manu saec. XIII exaratae et quaedam alia leguntur (*Bibl. Casin.*, ib., p. 132-3). — Cf. Montf., I, 219, 222; Car., I, 178; II, 79; Beth., XII, 500; Loew, *The Benev. Script*, 177, 179, 182-3, 191-6, 211-4, 344. — Scripturae specimen in *Bibl. Casin.*, III, tab. VII.

126 HH (ext. 126 et 124; int. 448),

S. Leonis M. sermones (M. vol. 54).

Praecedit (p. 1) index sermonum cuius pars maxima deest ob avulsionem unius folii: *LXX. Sermo eiusdem* — *LXXXX. De pentecoste. De ascensione domini.* (p. 2). Legitur rubrica. *In christi nomine. Incipiunt sermones sancti leonis papę. In primis de ieiunio mensis decimi I.* [1] (p. 2-5) 12; [2] (p. 5-8) 18; [3] (p. 8-10) 19; [4] (p. 10-5) 16; [5] (p. 15-8) 17; [6] (p. 19) 13; [7] (p. 19-23) 14, 15; [8] (p. 23-8) 22; [9] (p. 28-34) 27; [10] (p. 34-40) 30; [11] (p. 40-4) 29; [12] (p. 44-9) 28; [13] (p. 49-54) 25; [14] (p. 54-9) 24; [15] (p. 59-64) 26; [16] (p. 64-7) 20; [17] (p. 67-71) 23; [18] (p. 71-5) *Sermo eiusdem* (M. 57, 243 — 8 inter opera S. Maximi Taurin.); [19] (p. 75-7) 31; [20] (p. 77-80) 32; [21] (p. 80-4) 33; [22] (84-90) 34; [23] (p. 90-3) 38; [24] (p. 93-7) 35; [25] (p. 97-100) 37; [26] (p. 100-4) 36; [27] (p. 104-7) 41; [28] (p. 107-11) 39; [29] (p. 111-6) 43; [30] (p. 116-9) 40; [31] (p. 119-24) 42; [32] (p. 125-8) 44; [33] (p. 128-31) 50; [34] (p. 131-6) 45; [35] (p. 136-40) 46; [36] (p. 140-3) 47; [37] (143-8) 48; [38] (p. 148-53) 49; [39] (p. 153-7) S. Isidori Hispal. Epis. de ecclesias. officiis cap. XXXVII-XL libri I. (In ms. *Sermo unde supra*); [40] (p. 157-9) 4 app. (M. 54); [41] (p. 159-64) 49 (v. supra p. 148-53 huius cod.); [42] (p. 164-8) 64; [43] (p. 168-72) 66; [44] (p. 172-7) 69; [45] (p. 177-82) 58 (des. *et pro omnibus diceret patri fiat voluntas tua.* M. 54, 336, lin. 2 ab imo); [46] (p. 182-6) 60; [47] (p. 186-9) 56; [48] (p. 189-93) 54; [49] (p. 193-7) 57; [50] (197-203) 59 (inc. *Sermone proximo dilectissimi*); [51] (p. 203-6) 61; [52] (p. 206-10) 55; [53] (p. 210-5) 67 (des. *nostra optineret infirmitas*); [54] (p. 215-9) 68; [55] (p. 219-24) 71; [56] (p. 224-9) 70 (des. *legitime celebretur*); [57] (p. 229-33) 52; [58] (233-7) 65; [59] (p. 237-41) 63; [60] (p. 242-5) 62; [61] (p. 245-51) 72; [62] (p. 251-3) 8 app.; [63] (p. 253-5) 73; [64] (p. 255-9) 74; [65] (p. 259-72) Titulo abraso sermo inc. *Et quando de cruce* (*Flor. Casin.*, II, p. 98 — 102 V. cod. 102 p. 152); [66] (p. 272-5) 75; [67] (p. 275-7) 78; [68] (p. 277-83) 76; [69] (p. 283-5) 79; [70] (p. 285) 80; [71] (p. 285-7) 81; [72] (p. 287-9) 2; [73] (p. 289-92) 3; [74] (p. 292-6) 4 (pauca in fine adduntur. Cf. Bibl. Casin., II., p. 165); [75] (p. 296-7) 1; [76] (p. 297-9) hom. 69 (M. 57, 397-8, inter opera S. Maximi Taurin.); [77] (p. 299-300) hom. 70 (M. ib.); [78] (p. 300-2) 71 (M. ib., 399-402); [79] (p. 302-5) 82; [80] (p. 305-8) 83; [81] (p. 308-10) 17 app.; [82] (p. 310-1) 7 (M. 57, 408-10 inter S. Maximi Taurin. hom.); [83] (p. 311-4) 75 (M. ib., 410-2); [84] (p. 314) 86; [85] (p. 314-7) 87; [86] (p. 317-20) 92; [87] (p. 320-2) 93; [88] (p. 322-5) 94; [89] (p. 325-31) 95;

[90] (p. 331-4) 77; [91] (p. 334-7) 179 append. (M. 39 inter S. Augus. sermones).

Membr., mm. 360 × 265 pp. 338. Litteris nitidis Benev., saec. XI, binis columnis exaratus cod. titulos praebet minio depictos et initiales litteras fere omnes atramento delineatas. Correctiones hic illic occurrunt et in marginibus notulae recentioris manus. In p. 1 vacua relicta haec manus posterior adiunxit: *LIIII sermo de pasca optimus... Deus deus meus ut quid. Sermones sancti leonis pape,* qui titulus bis habetur. Ultimum folium per medium recisum, in cuius verso, a diversis manibus exarati versus nonnulli leguntur (Cf. *Bibl. Casin.,* III, p. 165). — Cf. Montf., I, 222; Car., I, 282; II, 90; Reiff., II, 415; Loew, *The Benev. Script,* 344. — Characterum exemplar in *Bibl. Casin.,* III, tab. VIII.

127 M (ext. 127 et 57; int. 1023).

Missale monasticum.

[1] (p. 1-8) Kalendarium (*Flor. Casin.*, III, p. 131-34 ex hoc cod.); [2] (p. 9-312) Missae de tempore a Dom. I Adv. usque ad Dom. XXV post Pent. Subicitur (p. 312-3) missa in hon. S. Trinitatis; [3] (p. 313-8) Ordo Missae; [4] (p. 318-29) Praefationes, quarum nonnullae neumis instructae; [5] (p. 330-8) Canon; [6] (p. 339-454) Proprium sanctorum a festo s. Bibianae usque ad s. Andream; [7] (p. 454-96); Commune sanctorum; [8] (p. 496-528) Missae votivae; [9] (528-41) Missae pro defunctis cum orationibus, epistolis et evangeliis in ipsis missis legendis. Inserta (p. 540) legitur Oratio pro exercitu christiano (*Flor. Casin.*, ib., p. 134); [10] (p. 541-4) Orationes et documenta varia ad monasterium S. Mariae de Albaneta spectantia. (Car., II, 109-13; *Bibl. Casin.*, III, p. 170-1). Singulae missalis huius missae et alia notatu digna in *Bibl. Casin.*, (ib., 166-70) adnotantur.

Membr., mm. 370 × 270, pp. 544. Codex duplici columna eleganti manu Lang.-Casin. tempore Desiderii abb. (1058-87) descriptus, initiales litteras auro et coloribus depictas exhibet (Cf. *Bibl. Casin.,* III, tab. IX; *Pal. Casin., Long.,* tab. XLVI). Paginas 1-8 manus saeculi XIII et paginas 541-4 diversae manus saec. XII scripserunt. Tituli rubri. Codex fuit aliquamdiu monasterii S. Mariae de Albaneta. Inventarium sacristiae huius monasterii a quodam fr. Benedicto redactum in p. 544 legitur. — Cf. De Nuce, op. cit. in cod. 101, p. 98; Gatt., *Hist.,* II., 529 sq.; Montf., I, 218, 222;

CAR., I, 278, II, 108; A. EBNER, *Quellen und Forsch. zur Gesch. u. Kunstgesch. des Missale Romanum in Mittelalter,* Freib. Breisgau, 1896, p. 98-9; LOEW, *Die ältesten Kalendarien in M. Cassino* in *Quellen u. Untersuchungen zur latein. Philologie des Mittelalters,* III, 3, München, 1908, p. IX, 68, 83; LOEW, *The Benev. Script,* 75, 212, 214, 344. — Scripturae exempla in *Bibl. Casin.,* III, tab. IX; *Pal. Casin. Long.,* tab. XLVII.

128 NN (ext. 128 et 111).

Missale monasticum.

1 (p. I-XII). Kalendarium (*Flor. Casin.,* III, p. 130-7 ex hoc cod.). **2** (p. 3-371). Missae de tempore a Dom. I Ad. usque ad Sabb. Sanctum. **3** (p. 371-83). Ordo Missae. **4** (p. 383-400). Praefationes cum notis musicis quadratis. **5** (p. 401-6). Canon. **6** (p. 416-570). Missae de tempore a Dom. Resurr. usque Dom. XXVI post Pent. et p. 570-2) Missa in hon. S. Trinitatis inseritur. **7** (p. 573-716). Proprium sanctorum a vig. s. Andreae usque ad s. Petrum Alex. **8** (p. 717-84). Commune Sanctorum. **9** (d. 784-98). Missae votivae. **10** (p. 798-846). Orationes diversae. **11** (p. 847-69). Missae pro defunctis et missae votivae. **12** (p. 869-88). Sequentiae diversae. **13** (p. 897-903). Precatio ante missam. Inc. acephala: *Ardentis libidinis ut maneat in me.* Des. *te donante Qui cum patre... Amen.* (Inter opp. s. Ambrosio adscripta. M. 17, 752, ult. lin. — 755 et 762 n. 19. Nonnulla in cod. adduntur. Cf. *Bibl. Casin.,* III, 176). **14** (p. 904-5). Oratio. Absque titulo inc.: *Concede mihi misericors deus.* Des. *in patria perfrui per gloriam. Qui cum deo... Amen.* **15** (p. 905-6). *Oratio alia sancti thomae. Adoro te.* **16** (p. 907-8). Sequentia defunctorum. *Dies irae.* Singulae missae ac orationes in *Bibl. Casin.* (ib., p. 172-6) recensentur.

Membr., mm. 350 × 240, pp. I-XII, 1-908 (desiderantur pp. 1, 2, 399, 400, 843-6, 889-96). Saec. XIV, eleganti littera Gothica, duplici columna codex est descriptus ac initialium litterarum, alias politissima arte auro illitas et coloribus variis suaviter depictas, quarum non paucae barbare sunt recisae, alias caeruleo ac rubro colore nitide designatas lineolisque rubris et caeruleis exornatas praebet. In summo margine numeratio foliorum minio exarata ad n. CCCCXLIIII usque perducitur. In margine infer. p. 712 caput hominis

recentior manus delineavit. — Cf. GATT., *Hist.*, II, 570, 572; MONTF., I, 222; CAR., I, 368; A. EBNER, op. cit. in cod. praec., p. 99-100. — Specimen scripturae in *Bibl. Casin.*, III, tab. IX.

129 CC (ext. 129 et 145; int. 95).

Petri Lombardi Commentaria in psalmos.

In fine commentariorum (M. 191, 55-1296) leguntur colore rubro conscripta verba: *Explicit liber ymnorum vel soliloquiorum de christo.*

Membr. mm. 410 × 280, pp. 572. Charac. latino-gothico saec. XIII, duplici columna nitide exaratus. Initiales litterae auro et coloribus, maiusculae rubro et caeruleo colore alterna vice pulchre sunt depictae lineolisque caeruleis et rubris exornantur. Psalmorum tituli minio sunt exscripti sicut et auctoritates in margine super. foliorum. Foliorum complurium superiores margines madore sunt corrupti absque vero scripturae iactura. — Cf. MONTF., I, 222; CAR., I, 332. — Characterum specimen in *Bibl. Casin.*, III, tab. X.

130 CC (ext. 130 et 92; int. 327).

Petri Lombardi Collectanea in epis. S. Pauli.

[1] (p. 3-141) Ad Rom., prologo (p. 1-3) praeeunte; [2] (p. 141-250) Ad Cor. I; (p. 251-307) II; [3] (p. 307-54) Ad Gal.; [4] (p. 354-89) Ad Eph.; [5] (p. 389-412) Ad Phil.; [6] (p. 412-32) Ad Col.; [7] (p. 432-48) Ad Thess. I; (p. 448-58) II; [8] (p. 458-82) Ad Timot. I; (p. 482-97) II; [9] (p. 497-505) Ad Titum; [10] (p. 505-8) Ad Phil.; [11] (p. 508-90) Ad Hebr. (M. 191, 1297-696; 192, 9-520). Des. cum verbis: *Explicit liber iste.*

Membr., mm. 425 × 300, p. 590. Saec. XIII charac. Gothico duabus columnis exaratus est codex, litterisque initialibus, variis coloribus et maiusculis rubro et caeruleo colore alterne nitide depictis, lineolisque rubris ac caeruleis adornatis, exornatur. Tituli in summo margine foliorum litteris rubris et caeruleis et auctoritates minio exscripta. Folia postremà a tineis perforata. Pp. 591-2 albae. — Cf. MONTF. I, 222; CAR., I, 330. — Specimen scripturae in *Bibl. Casin.*, III, tab. X.

131 B (ext. 131 et 121; int. 457).

Haymonis Halberstatensis Expositiones in epp. S. Pauli.

Expositionibus praeit prologus (p. 1-2) cum titulo: *Incipit prologus Sancti Remigii episcopi super epistolas Pauli apostoli. Ab achaia regione grecorum. a chorinto civitate* (M. 117, 361-4. Inter opp. Haymonis Halberstat. epis.). [1] (p. 3-142) Ad Rom. (M. ib., 364-508); [2] (p. 142-229) Ad Cor. I (M. ib., 507-606. Des. in cod. *omnia superius commemorata*); [3] (p. 229-84) Ad Cor. II (M. ib., 605-68); [4] (284-95) Ad Thess. I (M. ib., 765-78); [5] (p. 295-300) Ad Thess. II (M. ib., 777-84); [6] (p. 300-14) Ad Timot. I (M. ib., 783-98); [7] (p. 314-24) Ad Timoth. II (M. ib., 797-810); [8] (p. 325-53) Ad Gal. (M. ib., 669-700); [9] (p. 353-85) Ad Ephes. (M. ib., 699-734); [10] (p. 385-402) Ad Phil. (M. ib., 733-54. Des. *manebit et in corpore*); [11] (p. 402-19) Ad Col. Praecedit Prologus: *Colocensibus scribit apostolus hanc Epistolam. Colocenses autem sunt asiani.* Expositio inc.: *Paulus: Cognito omnibus nomine,* et usque ad verba: *non esse gentibus promissa. quod verbum est* (p 408), desumpta est sicut et prologus ex Collectaneis Petri Lombardi in epis. S. Pauli (M. 192, 258, lin. 5 ab imo — 267, lin. 20) Quae sequuntur: (p. 409-419) *Misterium quod absconditum fuit a seculis et generacionibus. Misterium incarnacionis — ac remissio peccatorum maneat semper vobiscum. amen.,* iterum inter opera Haymonis Halberstat. (M. 117, 753-66); [12] (p. 419-24) Ad Phil. (M. ib., 813-20); [13] (p. 424-7) Ad Titum (M. ib., 809-14); [14] (p. 427-522) Ad Hebr. (M. ib., 819-938). Subicitur tabula Dominicarum et festivitatum, in quibus tractatus legebantur, sicut et in corpore codicis adnotatur. Inc. *In adventu domini. dominica prima. Quecumque scripta sunt ad. Ad Romanos LVIIII.* Des. *In invencione sancte crucis. Misterium dei quod absconditum fuit. Ad colocenses. CCIIII.* (Num. folia codicis indicat).

Membr., mm. 345 × 260, pp. 524. Codicem Gothico charact. duplici columna nitide exaravit quidam frater Ioannes uti ex hac nota (p. 521) eruitur: *Explicit epistola ad hebreos per manus fratris Ioannis. pro quo placeat deum orare. Anno domini M° CCCC° XXXVI Amen,* quem et litteris initialibus rubris et caeruleis alterna vice depictis exornavit. In summo margine foliorum, epistolarum inscriptiones et numerus foliorum minio exscripta leguntur sicut et tituli. In pp. 168, 408, membrana in parte alba relicta, notae

occurrunt: *Hic non est defectus lege securus* et *Hic non est defectus set habundancia pergameni.* — Cf. MONTF., I, 217, 222; CAR., I, 423; II, 295. — Exemplum scripturae in *Bibl. Casin.*, III, tab. X.

132 EE (ext. 132 et 40).

Rabani Mauri De universo lib. I-XXII.

Libros I-XXII (M. 111, 13-613) praecedit (p. 1-2) index capitum lib. XX-XXII quae cum illis in editione capitibus appositis concordant. Index lib. I-XIX propter recisionem nonnullorum foliorum desideratur. Operi, omissa praefatione, titulus rubricatus praeponitur: *In nomine domini incipit lib*[*er pri*]*mus. rabani de originibus rerum.* Cod. mutilus desinit cum verbis: *interdum pro cura* (M. ib., 613, lin. 8) et 361 figuris ornatur, rudi manu et variis coloribus depictis, quarum 138 exhibentur in opere cui titulus: A. AMELLI, *Miniature sacre e profane dell' anno 1023 illustranti l'Enciclopedia mediovale di Rabano Mauro*, Montecassino, 1896.

Membr., mm. 490 × 350, pp. 530. Littera Lang.-Casin. binis columnis, sub Theobaldo Casin. abbate an. 1023 (cf. AMELLI, op. cit., p. XVIII-XIX) descriptus est codex. Tituli sunt rubri et initiales litterae coloribus impolite pinguntur. In marginibus notulae manus saec. XIV et XV occurrunt. Folia priora humore pessumdata et a tineis perforata, nonnullis in locis acu filoque serico sunt consuta. Titulus recentior (p. 1) legitur: *Rabanus De Origine Rerum.* et in p. 2 manus saec. XV notam hanc adiecit: *Iste Rabanus... [philo]sophus Ethimologista atque poeta et monachus... post abbas Vuldene deinde archiepiscopus Maguncie doctor magnus. claruit et plura scripsit etc. Strabus discipulus eius etiam notabilis.* In margine super. p. 530 haec leguntur manu saec. XIV conscripta: *Ego frater Berardus de* et *liber secundus sententiarum petri de alvernia.* — Cf. GATT., *Hist.*, 469; MONTF., I, 219, 222; CAR., I, 180; BETH., XII, 500; TOSTI, 395; AMELLI, op. cit.; E. BERTAUX, *L'art dans l'Italie mérid.*, Paris 1904, p. 197; A. MARIGNAN, *Les fresques de S. Angelo in Formis* in *Moyen Age,* 1910, p. 20, 37; G. L. BERTOLINI, *Gli Evangelisti di Assisi e qualche altro caso di iconografia geografica* in *Boll. Soc. Geografica,* Marzo, 1911; ID., *A proposito di un' antica Cronaca Alessandrina,* Roma, 1912, p. 10-15 (ubi et quaedam figurae codicis exhibentur); LOEW, *The Benev. Script,* 179, 185, 192, 212, 219, 220, 225, 288, 291, 297, 344. — Scripturae specimen in *Bibl. Casin.,* III, tab. XI; LOEW, *Script. Benev.,* tab. 59.

133 FF (ext. 133 et 209; int. 624).

Rabani Mauri Expositio in libros Regum.

Singulis libris (M. 109, 9-280) praefixa sunt capita: (p. 2-3) lib. I; (p. 69-70) II; (p. 118-20) III; (p. 202-3) IIII.

Membr., mm. 345 × 250, pp. 242. Littera Benev. saec. XI, duplici columna exaratus codex paucas litteras initiales atramento et rubro colore rudi manu depictas offert. Librorum inscriptiones rubrae. Scriptura pluribus in locis evanida et refecta. In fine p. 242 versus alterius manus leguntur: *Ars sit ubi a teneris crimen conducitur annis* (*Bibl. Casin.*, III, p. 201); alii versus sunt abrasi. — Cf. MONTF., I, 217, 222; CAR., I, 179; LOEW, *The Benev. Script*, 165, 211, 214, 344. — Scripturae specimen in *Bibl. Casin.*, III, tab. XII.

134 KK (ext. 134 et 114).

Rabani Mauri De laudibus S. Crucis.

(p. 2-97) Lib. I (M. 107, 141-264); (p. 97-141) lib. II (M. ib., 265-94). Plura desiderantur in cod. propter abscissionem nonnullorum foliorum. Figurae etiam desunt quae in edit. signantur num. I, II, III, IX, XV, XXIII, XXVIII.

Membr., mm. 348 × 255, pp. 142. Littera Carolina saec. XI pagina integra codex est descriptus. Figurae satis ineleganter sunt depictae. Initiales litterae et tituli minio exscripta. P. 1 vacua. In margine infer. p. 141 manus recentior litteris graecis et latinis nomina exaravit: *Sanctus mikahel. Sanctus gabryhel. Sanctus raphahel.* In p. 142 hymnus legitur altera manu conscriptus et neumis instructus: *Verbum bonum et suave* (CHEVALIER, *Repert. hymnol.*, n. 21343). — Cf. MONTF., I, 217, 222; CAR., I, 147; *N. Ar.*, IV, 581; XXXII, 674. — Scripturae specimen in *Bibl. Casin.*, III, tab XII.

135 *ZZ* (ext. 135 et 58; int. 432).

Ioannis Theutonici O. Pr. opera nonnulla.

1 (p. 1-463). ⟨Summae Confessorum lib. I-IV⟩. Praemittuntur: [1] (p. 1). Notula quaedam quae inc. *Nota quod lectur iste frater iohannes* (*Bibl. Casin.*, III, p. 206); [2] (ib.). *Pro*[*logus fratris iohannis*] *lectoris in priorem libellum questionum casualium.* [*Q*]*uoniam* [*d*]*ubiorum* [*n*]*ova cotidie difficultas* [*e*]*mergit casuum*;

[3] (ib.). *Incipit prologus eiusdem fratris Ioannis lectoris in summa confessorum. Saluti animarum et proximorum utilitati.* 2 (p. 463-9). *Index Summae s. Raymundi de Pennafort*, titulo praeposito: *Isti sunt paragraphy summe fratris Raymodi per [numerum suum qui] ut plurimum in hac summa confessorum eorudem fit mentio. alias assignatio. In parvis tamen particulis non semper assignantur hic paragraphi. quia propter littere paucitatem. non est labor in querendo.* Inc. *Prologus. [Q]uoniam ut ait ieronimus. [De simo]nia. ti. primus. [I] Quoniam inter crimina etc.* Des. *VII. Illud in summa notandum. Expliciunt paragraphy.* 3 (p. 469-86). *Incipiunt statuta summe confessorum ex sexto decretalium addita quantum pertinere videtur ad materiam eiusdem summe ac sub eisdem titulo et numero questionum. [Prologus. N]e libri qui de summa confessorum iam [cons]cripti erant.* Inc. *De symonia. t. I. q. LXXXIIII. [I]n primo ergo libro.* Des. *Certum est quod is committit in legem qui legis verba complectens contra legis intitui voluntatem. Explicit compendiosa collectio quorundam statutorum ex sexto decretalium addita ad summam confessorum. Deo gratias. Amen.* 4 (p. 487-552). Index seu tabula Ioannis Summae ordine alphabetico disposita. Inc. *[A]bbas. utrum unus abbas possit presidere in diversis monasteriis. l. I. t. VI. de. aposta. q. XXV. utrum aliquis.* Des. *Quere votum. elimosina. accusatio. adulterium. divortium. furtum. matrimonium. Et in multis aliis locis. Explicit Tabula super summa confesso*//////// *Deo gratias. Amen.* Praemittitur praefatio: *[I]n hac tabu[l]a [u]bicumque simpliciter libri vel questionis — donec tota unius dictionis materia perlega[tur].* Tabula haec etiam materiam additionum ex sexto decretalium respicit. 5 (p. 553-71). Confessionale. Absque titulo inc. *[Cu]m aliquis [p]etit suam confessionem audiri.* Des. *et testamentum celeriter expediant frequentibus admonitionibus impulsabis. Explicit confessionale fratris Iohannis theutonici de ordine predicatorum.* Praecedunt prologus: *[Si]mpliciores [et] minus expertos [con]fessores [d]e modo audiendi [con]fessiones — secundum modum presentis opusculi videbitur opportunum* et capitula: (*I*) *De admonitionibus generalibus* — (*XVI*) *De penitentia in extremis sive infirmorum.* (de Ioannis Theutonici scriptis et edit. cf. QUETIF-ECHARD, *Scriptores ord. praed.*, Lutetiae

Paris., 1719, I, p. 524-5 et H. HURTER, *Nomenclator Literarius*, II, 515). Subiiciuntur (p. 571) recentioris manus quaedam de tempore interdicti ex Ioanne Andreae (*Bibl. Casin.*, ib., p. 208).

Membr., mm 390 × 240, pp. 572. Codex, saec. XIV, binis columnis scriptus litteras initiales auropictas et coloribus exornatas offert, quarum non paucae barbare sunt resectae. Maiusculae rubro et caeruleo colore alterna vice sunt depictae et lineolis caeruleis ac rubris exornantur. Tituli minio exarati. — Cf. MONTF., I, 222; CAR., I, 367; II, 276. — Scripturae exemplum in *Bibl. Casin.*. III, tab. XII.

136 Z Z (ext. 136 et 277; int. 415).

Raymundi de Pennafort, Bartholomaei Brix., Uberti de Bonacurso, Tancredi Bononiensis, Damasi Hungari, Roffredi Benev., Gualterii, Bernardi Dorne, Bonaguidae et aliorum opera iuridica.

1 (p. 1-68; 121-9). **Raymundi de Pennafort** Summae de casibus lib. I-IV) (ed. LAGET, Veronae, 1744, p. 1-536). In fine lib. IV (cod. p. 121-9) qui *Summa matrimonii* inscribitur, legitur rubrica: *Explicit Summa matrimonii collecta per fratrem Raymundum.*

2 (p. 68). Arbor variarum specierum virtutum et vitiorum. Inc. sine titulo: *IIIIor sunt species honestatis. Honestum est quod sua in nos trahit.* Des. *Usus contra naturam est ut masculus masculum polluat et mulier mulierem.*

3 (p. 69-106). **Bartholomaei Brixiensis** Summa super titulis decretalium (in ms. *Incipit Summa super titulis decretalium a magistro bartholomaeo brixiensi compilata de summa trinitatis et fide catholica.* Inc. *Formavit deus hominem... XXXIII q. V. hec ymago etc. de penis. si quis in metallum. fuit enim creatus in perfecta etate.* Des. *et coniungi non possunt quibus studia sunt diversa XVI. a. VII nova actione. Explicit summa super titulis decretalium.* Cf. HURTER, *Nomen. Litt.*, Oeniponte, 1906, II, p. 370-1).

4 (p. 106-17). **Uberti de Bonacurso** Preludia seu Exceptiones (ed. Lugduni per Ioan. Crespinum an. 1533 et Coloniae Agripp. an. 1583 per Ioan. Gymnicum).

5 (p. 117-20). Tractatus de libellis (Sine ullo titulo inc. *Videamus modo in quibus casibus datur libellus.* Des. *quam excludit inopia debitoris de solutionibus odoardus et permultas leges.* Octo habentur capitula. Tituli capp. 3 et 4 tt. leguntur in cod. *De libellis matrimonii* et *De libellis decimarum*).

6 (p. 120). Quaestiones iuris: [1] Inc. *Fructuum alii sunt naturales ut poma pira.* Des. *si fructus maturos patiatur corrumpi.* [2] Inc. *Impinsarum alie sunt voluptarie sive voluntarie ut fiant picture.* Des. *plus valet camera propter picturam. XX vel XXX sol.* [3] Adnotationes nonnullae pro memoria: Inc. *Si vis iure queri tibi sit presumptio veri.* Des. *et facti ig. l. ult.*

7 (p. 129-46). **Tancredi Bononiensis** Ordo iudiciarius (in ms. *Incipit libellus tancredi:* Ed. Bergmann, *Pillii, Tancredi, Gratiae ll. de iudiciorum ordine,* Göttingae, 1842).

8 (p. 146-56). **Damasi Hungari** Brocarda (in cod. *Incipiunt brocarda magistri Damasi ungari ad utilitatem scolarium disputancium composita.* De edit. cf. Hurter, op. cit., p. 250).

9 (p. 156-204). **Roffredi Benev.** Libelli de iure canonico (In ms. legitur titulus: *libellus domni ranfredi beneventani super libellis in iure canonico secundum formam romane ecclesie optinendis;* et in fine operis: *Explicit libellus in iure canonico compositus per domnum Rofredum beneventanum. scriptus per didacum petri yspanum.* Cf. cod. Casin., 58, p. 535; Hurter, op. cit., 299-300).

10 (p. 205-10). Quaestiones nonnullae iuris: [1] (p. 205) *De impedimentis arbitrii et qualiter debeat in arbitros compromitti.* Inc. *Ad hoc ut arbitrium ita conficiatur ut ei nichil opponi possit.* Des. *et in singulis committatur in solidum. Ego talis, notarius interfui... etc.;* [2] (ib.) Inc. *Lectori arboris vacaturum prius nosse oportet quare arbor fuerit sic depicta.* Des. *hiis igitur ad instructionem arborum sic premissis videndum est de obiectiunculis etc.;* [3] (p. 206-7) Inc. *Questio talis est. Causa commissa fuit alicui iudici delegato a sede apostolica. iste commisit causam cuidam monacho. obicitur quod ipse non potest audire nec iudicare quia monachus est.* Des. *In ista solutione convenit magister b.;* [4] (p. 207-8) Inc. *Quidam dicebat se esse episcopum qui nunquam fuit in episcopatum ordinatus.* Des. *non subest in effectu ex. de consuetudine. quanto;* [5] (p. 208) *Questio talis est quidam legatus*

de latere romani pontificis missus statuit in sua provincia quod nullus qui non esset in maioribus ordinibus constitutus haberet vocem in electionibus faciendis. Des. *de integ. restit. coram*; [6] (ib.) *Nota causas ingratitudinis propter quas potest pater filium exheredare.* Inc. *Si quis parentibus suis manus intulit.* Des. *et hoc quidem pro ingratitudinis causa concedimus*; [7] (ib.) *Nota causas propter quas licet filiis alienare parentibus a rebus in quibus habent testandi licentiam.* Inc. *Primo si parentes ad interitum vite.* Des. *quam supra de parentibus iussimus*; [8] (ib.) *Nota causas propter quas frater privatur successione bonorum fratris.* Inc. *primo si mortem voluit inferre fratri.* Des. *emolumento prorsus excluso.*

11 (p. 209-10). Notulae quaedam de: Collatione beneficiorum, Temerario iuramento, Potestate vel impotentia delegati, Potestate capituli sede vacante, Electione episcoporum. Notulae desumptae sunt ex opp. *G(uilielmi) nas(onis)* qui in fine uniuscuiusque ipsarum citatur.

12 (p. 210-5). **Ioannis de Sacro Bosco** Breviarium iuris (In ms. *Incipit margarita.* Inc. *Verborum superficie penitus resecata de talento credito.* Des. *excommunicati transgressores XVII q. IIII omnes etc. sicuti.* Cf. cod. Casin., 66, p. 1-8; T. Tanner, *Bibl. Britann.-Hisp.*, Londini, 1748).

13 (p. 215-22). Quaestiones nonnullae iuridicae: [1] (p. 215-6) De falsis instrumentis (Absque titulo inc. *Quoniam nonnulli in iudiciis sepe falsis, sepe suspectis, vel vitiosis utuntur instrumentis.* Des. *de fal. ubi yvo.*); [2] (p. 216) De votis conditionalibus (Absque titulo inc. *Queritur utrum vota condictionalia vel consensus.* Des. *nec aliquid in electionibus operantur*; [3] (ib.) De successione (Inc. sine titulo: *Ut plene scias de successione.* Des. *de her. ab in.* § *primo*); [4] (p. 217) De impedimentis matrimonii (Inc. absque titulo: *Nota quod impedimenta matrimonii sunt XV.* Des. *si quis etc. sequenti*); [5] (p. 218) Friderici II Constitutio de libertate eccles. (Nullo praeposito titulo inc. *Nos Fridericus Romanorum imp. et semper augustus. hac editali lege irritamus.* Des. *beneficio absolutionis obtento.* Ed. J. Z. A.: Huillard-Bréholles, *Hist. Dipl. Frid. II*, Parisiis, 1852, tom. II, p. I, p. 3-4, n. 1-3); [6] (ib.) *In presenti nota an subsequencia privilegia derogent antiquioribus privilegiis.* (Inc. *Unde primo videndum est quid sit privilegium.* Des. *ut ex.e.t.quod nullus.*); [7] (p. 218-9) *Nota in quibus differunt arbitri et iudices et in quibus conveniunt* (Inc. *Conveniunt quidem in*

hoc. Des. *ex. e. t. bertrandi*); [8] (p. 219) *Nota quod ante litis ingressum vel post vel ante sententiam vel post potest appellari* (Inc. *ex. de app... Set si ante sententiam vult appellare.* Des. *et de ap. c. sua*); [9] (ib.) Inc. *Quaeritur an spoliatus sit restituendus antequam iudicetur vel ad causam vocetur. vi. q. 1.;* [10] (ib.) Inc. *Nota quod iniuria large dicitur esse.* Des. *l. ult. m. bertran.;* [11] (ib.) Inc. *Quaeritur an testis in causa super qua inducitur ad ferendum testimonium preter iuramentum quod prestat super testificationem teneatur dicere se esse talem vel talem.* Des. *Secus si non continetur;* [12] (ib.) Inc. *Nota quod ista inducunt dispensationem. necessitas. utilitas. prerogativa meritorum.* Des. *hii qui. M⟨agister⟩ B⟨ertrandus⟩;* [13] (p. 219-20) Inc. *Nota secundum magistrum bertrandum quod archiepiscopus potest visitare provinciam suam suo iure.* Des. *hoc idest etc. M. bertrandum;* [14] (p. 220) De confessione (Inc. absque titulo: *Veniens ad sacerdotem pro peccatis confitendis.* Des. *qui habet aures audiendi audiat etc.;* [15] (p. 221) De comparitione coram arbitro (Absque titulo inc. *ponamus quod compromissum factum est secundum rationem comparuerint litigatores coram arbitro.* Des. *ex. e. cum dilectus. verbertus de bobio;* [16] (ib.) Inc. *Qualiter examinentur testes vel interrogentur secundum formam curie cum imminet inquisicio facienda.* Des. *per ordinem veraciter respondebunt.*

14 (p. 222-3). Excerpta quaedam ex Decreti titulis Inc. absque titulo: *XCVI. De hiis qui laici sine consensu apostolici in ecclesia disponunt et quando liceat eis interesse ecclesie.* Des. *A. V. C. de manus impositione in quadragesime observatione et iocunditate et aliis capitulis.*

15 (p. 223-4, 231). Formulae quaedam. (Inc. *Forma prime citationis. b. c. iudices t. rectori tali ecclesie.* Des. (p. 231) *Lictere prime citationis. Salutem in eo qui est vera salus.... in cuius rei testimonium etc. laus tibi sit christe*). Titulos formularum in *Bibl. Casin.*, III, p. 228 invenies.

16 (p. 225-30). Tractatus nonnulli iuris: [1] (p. 225) *De discordia testium et de consonantia et qualiter debeant recipi et repelli* (Inc. *Quoniam iusta petentibus secundum relacionem dominicam.... idcirco Vincentius iuste peticioni domni iohannis assessoris domni W. de rod. pot.* Des. *et l. luctus*); [2] (p. 225-7) *Decem tempora seu distinctiones consueti usus causarum.* (Inc. *Ad summariam noticiam consueti usus causam quodam modo accingendam distingue I. tempora.* Des. *de hoc invenies satis notatum ibi*); [3] (p. 227-8) *De ex-*

ceptione dilatione et peremptione (Inc. *Multis ex meis sociis instantibus super exceptionibus tam dilatoriis quam peremptoriis doctrinam tradere eam trado breviter prout possum.* Des. *que notantur de iure et facto. ig. l. i.*); [4] (p. 228-30) *De ordine iudiciorum et qualiter sententia sit ferenda.* (Inc. *Quoniam ut in.... forte previdi de ordine iudiciorum tractare.* Des. *in quibus positus alii prelati app. dispensate: Explicit*).

17 (p. 231-2). Decreti tituli. Inc. *Incipit primus liber de constitutionibus. Rubrica di. III et IIII per totum.* Des. *De iudeis et sarracenis. XLV dist. quis in causa... iudeorum sepe... omnes cause.*

18 (p. 232). *Tractatus de dispensatione.* Inc. *Hic incipit tractare de dispensatione unde videndum est quid sit dispensatio.* Des. *S. LIIII. di. si servus. M⟨agister⟩ B⟨ertrandus⟩.*

19 (p. 232-4). Variae notulae iuris et alia: [1] (p. 232-3) Nota circa testes (Inc. absque tit. *Nota igitur circa testes quod post publicationem.* Des. *quod non est in testibus.... iohannes et M⟨agistro⟩ B⟨ertrando⟩*; [2] (p. 233) Breves notae iuridicae De exhibitione instrumentorum in iudicio, De ordine iudiciario ex *M⟨agistro⟩ B⟨ertrando⟩* desumptae (Inc. *Nota quod propria instrumenta non tenetur quis adversario exhibere.* Des. *di. I tua. M. B.*), quas sequitur brevis nota: *Nota circa quod regular victus victori condempnatur in expemscis — ratione litigandi*; [3] (ib.) Definitiones vocum iuridicarum. (Absque tit. inc. *Ex ore fodentis processit gladius bis acutus.* Des. *de re. di... singulorum*); [4] (p. 234) De actione, exceptione et replicatione in iudicio (Inc. absque tit. *Nota quod quicumque agit in iudicio aut intendit actionem, aut exceptionem aut replicatiouem.* Des. *iudex det possessionem*); [5] (ib.) Inc. *Sacra scriptura quatuor modis exponitur.* Des. *indelecta conspicimus*; [6] (ib.) Versus nonnulli (ed. *Bibl. Casin.*, III, p. 229); [7] (ib.) Causa quaedam de haereditate (Inc. absque tit. *Rainaldus in civitate urbevetana.* Des. (p. 233) *et hoc est quod in lictera continetur*).

20 (p. 235-41). *Incipit liber receptionum qui dicitur actor et reus.* Inc. *Quidam litteras impetravit sub tali forma. gregorius episcopus servus servorum dei.* Des. *et replicant ad presens sufficiant.*

21 (p. 241-8). **Gualterii** Tractatus de ordine iudiciario (Titulo defic. inc. *Scientiam omnes naturaliter appetunt... inde est quod ego Gualterus ad peticionem sociorum meorum ea que ad frequentem usum causarum velut esum necessaria sunt compendiosa tractatu tradere proposui sequens vestigiam viri excellentissimi ingenii magistri petri*

prevelli. Quia ergo iudicium dicitur trinus actus trium personarum scilicet actoris iudicis et rei videndum est que actor que iudex que reus vicissim agere et quo ordine debeant. Des. *que publicum instrumentum composuit propter hoc viros suis non amittit.*

22 (p. 251-8). De officio iudicis (Inc. absque titulo et initio:... *larium dicitur certum... ut peti possit.* Des. *Hic enim licet interveniat cruciatus corporis nisi intervenerit ille cruciatus qui corpore inferentis.* Tractatus in quinque dividitur capitula).

23 (p. 259-64). Breves notulae de iure canonico. Inc. absque titulo: *Tribus modis adultatur quis alterum attribuendo alicui bonum quod non habet.* Des. *in eodem evangelio quia aqua mutata est in vinum.*

24 (p. 265-77). **Bernardi Dorne** Summula de libellorum compositione. (In cod. legitur titulus: *Incipit libellus bernardi dorne.* Inc. *Quoniam nefanda subdolaque hominum caliditas adeo epululavit... Quapropter ego bernardus dorna provincialis ad instanciam precum quorumdam amicorum et sociorum dominorum meorum valde probatorum summulam de libellis proponere et de eorum compositione ausus sum... Tractaturi divina favente gratia libellorum compositione.* Des. *si moratur in civitate habet X dies si extra habet XX.* Cf. Savigny, *Gesch. Rom. Rechts Mittel.* 1850, V, 151-5).

25 (p. 278-80). Nonnullae libellorum formulae (absque titulo inc. *Anno et die tali curia iniuncxit tali.* Des. *in hac lite vel occasione eiusdem litis*).

26 (p. 281-316). **Damasi** Summa Decretalium (In cod. *Incipit summa damasi a magistro ioanne compilata.* Inc. *Iuri operam daturus prius nosse oportet quid iussit.* Des. *et erit res deponenda in ede facta ut ss. de po. l. ei sult.* Cf. Hurter, op. cit., 250).

27 (p. 317-31). **Tancredi Bononiensis** Summa de sponsalibus et matrimonio. (In cod. *Incipit summa de sponsalibus et matrimoniis a magistro tancredo bononiensi compilata.* Hurter, op. cit., 258).

28 (p. 333-53). **Bonaguidae Aretini** Summa introductoria super officio advocationis in foro ecclesiastico (ed. A. Wunderlich, Gottingae, 1841).

29 (p. 353). Versus nonnulli de iure (ed. *Bibl. Casin.*, III, p. 239).

30 (p. 355-68). *Incipit libellus fugitivus contra rescripta domini pape*. (Inc. *Cum plures libelli super causarum excessus a predecessoribus nostris fiunt.* Des. *et hoc suficiant de hoc opusculo ad presens. Explicit libellus fugitivus contra rescripta domini pape. Deo gratias*).

31 (p. 371-85). **Rollanducii** Artis notariae pars. (Inc. *Novum capitulum de ordine cognitionum. In antecedentibus huius operis iuxta mee cognitionis exigue modulum.* Des. *De operis elusione actio gratiarum. R. Ecce iam quicquid ego Rollanducius humilis notariorum minister... honor et gloria in secula seculorum. Amen. Amen. Amen.* Ed. Venetiis 1574 typis I. Rampazei, tom. II). Cf. *Bibl. Casin.*, III, p. 209-44 ubi tituli operum supra descriptorum leguntur.

Membr., mm. 365 × 225, pp. 386. Codicem, qui saltem tribus constat partibus, duplici columna, char. Gothico saec. XIII-XIV diversae manus conscripserunt. Tituli rubri. In marg. inf. p. 1 versus nonnulli leguntur (ed. *Bibl. Casin.*, III, p. 209-10). Pp. 249-50, 332, 354, 369-70 albae. — Cf. Montf., I, 222; Car., I, 331. — Scripturae specimen in *Bibl. Casin.*, III, tab. XII.

137 OO (ext. 137 et 155).

S. Thomae Aq. Summa Theologica.

Quaestiones continet cod. I-CLVIII, in Secunda secundae. Des. mutilus cum verbis: *duo vicia. Unum* (Cf. *S. Thomae Aq. opera omnia iussu impensaque Leonis XIII edita*, Romae, 1895-99, vol. VIII-X, p. 282, col. a, lin. 20. Cod. noster pro hac edit. conlatus est et n. 3 signatur — cf. tom. VIII, p. XIII, XIV).

Membr., mm. 380 × 260, pp. 742. Gothico charactere saec. XIV, binis columnis cod. est conscriptus ac (p. 1) littera initiali artificiose auro et coloribus depicta decoratur quae imaginem s. Thomae exhibet in cathedra sedentis coram tribus discipulis. Ornatus ex ipsa littera decurrunt usque ad marginem inferiorem. Nonnullae initiales litterae coloribus rubro et caeruleo dipinguntur et caeruleis ac rubris lineolis exornantur. Quaestionum tituli qui et in margine super. indicantur minio sunt exarati. Numeri Quaestionum singularum in ipso margine caeruleo colore signantur. Folia priora humore vitiata ac a tineis perforata, scripturam incorruptam servant. Additamenta in marginibus occurrunt, prima manu conscripta. — Cf. Montf., I, 222; Car., I, 368. — Scripturae specimen in *Bibl. Casin.*, III, tab. XII.

138 OO (ext. 138 et 101).

S. Thomae Aq. Summa Theologica.

Partem primam Summae cod. exhibet (Cf. edit. cit. in cod. praecedenti, vol. IV-V). Ex hoc cod. articulus unus in Q. 47 editus fuit in *Flor. Casin.* (III, p. 138-9). Index Quaes. et Artic. in p. 308-14 habetur.

Membr., mm. 360 × 245, pp. 314. Littera Gothica, saec. XIV, binis columnis, saltem a duobus amanuensibus exaratus, correctiones et additamenta eiusdem temporis in marginibus codex exhibet. Tituli Quaestionum qui et in summo margine adnotantur rubro colore sunt depicti et numeris *arabicis* signati, quibus iisdem etiam columnae numerantur (usque ad p. 168) et lineae singularum paginarum. In p. 1 titulus recentior legitur: *Thomę Aquinatis pars prima Summe.* — Cf. MONTF., I, 222; CAR., I, 331. — Specimen scripturae in *Bibl. Casin.,* III, tab. XIII.

139 KK (ext. 139 et 83).

Passiones et vitae Sanctorum.

[1] (p. 1-3) Ss. Sergii et Bachi (B. H. L., n. 7599); [2] (p. 13-5) Ss. Marcelli et Apulei (ib., n. 5251); [3] (p. 15-23) Ss. Dionysii, Rustici et Eleutherii (ib., n. 2178); [4] (p. 23-8) S. Callixtii pp. (ib., n. 1523); [5] (p. 28-42) *In Sancti Luce evang. Sermo domini Berthari abb.* (ib., n. 4973); [6] (p. 34-42) S. Gregorii pp. hom. in ev. s. Luc. *Si quis vult post me venire* (M. 76, 1232-38): [7] (p. 42-61) Ss. Chrysantii et Dariae (B. H. L., n. 1787); [8] (p. 61-6) S. Diodori, Mariani et soc. (ib., n. 2164 a Suppl. et B. H. L., n. 2165); [9] (p. 66-86) Translatio s. Bartholomaei ap. (ib., n. 1105, 1107); [10] (p. 86-102) S. Demitrii (ib., n. 2124); [11] (p. 102-13) Ss. Symonis et Iudae app. (Inc. *Symon chananeus et iudas zelotes apostoli domini nostri iesu christi cum per revelationem.* Des. *pro nomine iesu pati. Passi sunt autem... sacrificare contempsit. Regnante... Amen*); [12] (p. 113-21) S. Germani ep. (ib., n. 3465); [13] (p. 121-29) S. Maximi (ib., n. 5845); [14] (p. 129-49) S. Caesarii lev. (ib., n. 1514); [15-16] (p. 150-67) Comm. Omnium Sanctorum (M. 94, 452, 450, hom. 71 et 70 inter Bedae hom., et M. 39, 2135, hom. 209 app. s. Augustini); [17] (p. 167-72) Ss. Valentini et Hilarii (B. H. L., n. 8472); [18] (p. 172-85) Ss. Quattuor Coron. (ib., n. 1839); [19] (p. 185-90)

S. Theodori (ib., n. 8077); [20] (p. 190-99) S. Martini pp. (ib., n. 5596); [21] (p. 199-248) S. Martini ep. (ib., n. 5610-3. Dialogi: Inc. *Ego plane inquit gallus*. Des. *dicturus sum.* M. 20, 200, lin. 10 ab imo — 202. Inc. *Quo primo igitur tempore*. Des. *omissa referimus*. M. ib., 201-8, lin. 10. Inc. *De martino autem*. Des. *discessum est*. M. ib., 221, lin. 7 ab imo — 222); [22] (p. 248-53) S. Mennae (B. H. L., n. 5921); [23] (p. 253-61) S. Ioannis Chrysos. ep. (ib., n. 4377); [24] (p. 261-87) S. Gregorii Thaumaturgi ep. (ib., n. 3678); [25] (p. 287-310) S. Ceciliae virg. (ib., n. 1495); [26] (p. 310-20) S. Clementis pp. (ib., n. 1848, 1855); [27] (p. 320-6) Ss. Chrysogoni et Anastasiae (ib., n. 1795); [28] (p. 326-33) Ss. Agapae, Chioniae et Irenae (Inc. *Ceteras sanctorum actiones... Sanctorum itaque cyonię, hirenes et agapis diocletianus rumor comperto*. Des. ib., n. 118); [29] (p. 333-45) S. Theodotae cum filiis (ib., n. 8093); [30] (p. 345-63) S. Mercurii (ib., n. 5933); [31] (p. 363-69) S. Catherinae virg. (ib., n. 1662); [32] (p. 369-93) S. Petri Alexandrini (ib., n. 6692-3); [33] (p. 393-4) S. Saturnini et Sisinii (ib., n. 7493); [34] (p. 395-402) S. Andreae ap. (ib., n. 428); [35] (p. 402-7) S. Bibianae virg. (ib., n. 1322); [36] p. 407-11) S. Barbarae virg. (ib. Inc. n. 917. Des. n. 913); [37] (p. 411-5) S. Sabae (Inc. *Beatissimus Sabas ortus ex provincia cappadocia fuit*. Des. *Aperientes itaque sepulcrum... Hęc itaque de eius corpore dicta sufficiant*. Cf. ib., n. 7406); [38] (p. 415-39) S. Nycolai ep. (ib., n. 6104-8); [39] (p. 439-66) S. Ambrosii ep. (ib., n. 377); [40] p. (466-73) S. Savini ep. (ib., n. 7452); [41] (p. 473-8) S. Eulaliae virg. (ib., n. 2693); [42] (p. 478-507) S. Eustratii et soc. (ib., n. 2778); [43] (p. 507-13) S. Luciae virg. (ib., n. 4992); [44] (p. 513-31) S. Thomae ap. (ib., n. 8136); [45] (p. 531-7) S. Gregorii Spoletani (ib., n. 3677); [46] (p. 537-54) S. Ioannis ev. (ib., n. 4321, 4324); [47] (p. 554-606) S. Silvestri pp. (ib., n. 7725-6. Inc. ib., n. 7727. Des. n. 7730; 7733, 7735. Inc. *Denique postquam omnes romanę et apostolicę sedis*. Des. n. 7743); [48] (p. 606-41) S. Basilii ep. (ib., n. 1024); [49] (p. 641-6) S. Stephani (ib., n. 7858); [50] (p. 647-88) S. Severini ep. (ib., n. 7655-6 absque capp. 7657); [51] (p. 688-703) S. Hilarii ep. (ib., n. 3885, 3887 cum prol. *Gaudet plane et sublimiter terra exultat — in futuro confidat*, subiuncta [52] (p. 703-7) ep. eiusdem Hilarii ad Apram M. 10, 549-552); [53] (p. 707-16) S. Felicis Nolani ep. (ib., n. 2874, 2876); [54] (p. 716-20) Felicis et Adaucti (ib. Inc. n. 2880. Des.

n. 2882); [55] (p. 720-4) S. Marcelli pp. (ib., n. 5234. Des. mutilus codex: *nulla vox ex eis audita est. nisi tantum*).

Membr., mm. 430 × 290, pp. 724. Littera Benev. saec. XI, columnis binis codex est descriptus et litteras initiales coloribus sobrie ornatas exhibet. Maiusculae colore viridi, rubro ac flavo distinctae. Tituli rubri. — Cf. De Nuce, op. cit. in cod. 101, p. 170; Gatt., *Hist.*, I, 70; Montf., I, 222; Car., I, 278; Beth., XII, 500; R. A. Lipsius, *Die Apokry. Apostelgesch. und Apostellegenden,* Braunschweig, 1883, I, p. 141 sqq.; III, 366; *N. Ar.*, XXVI, 335 sqq.; M. G. H., *Poet. lat. med. aevii,* III, p. 391; Loew, *The Benev. Script,* 344. — Scripturae specimen in *Bibl. Casin.*, III, tab. XIII.

140 KK (ext. 140 et 78).

Vitae Sanctorum.

[1] (p. 1-14) S. Pauli her. (B. H. L., n. 6596. Inc. mutilus codex: *et multa quę prosequi otiosum est*); [2] (p. 15-119) S. Antonii abb. (ib., n. 609. Inc. acephala vita: *Ex alia in aliam linguam*); [3] (p. 119-40) S. Romani abb. (ib., n. 7305. Lib. I tantum); [4] (p. 140-56) S. Euphrosinae virg. (ib., n. 2724); [5] (p. 157-200) S. Hilarionis abb. (ib., n. 3879); [6] (p. 200-12) S. Malchi mon. (ib., n. 5190. In ms. *Relatio beati ieronimi presbiteri de captivo monaco*); [7] (p. 212-308) S. Martini ep. (ib., n. 5614-6); [8] (p. 308-46) S. Sabae (ib., n. 7406, prol. omisso. Des. *cum gaudio ad propria revertebatur. Ego autem iam huic opuscolo finem imponere statuens...*); [9] (p. 346-72) *Visio beati fursei* (ib., n. 3209); [10] (p. 372-90) *Incipit visio vettini monachi* (M. 105, 771-80); [11] (p. 390-538) Vitae Patrum (ib., n. 6524. Des. *circa eius cellulam plurima deprehendebantur*); [12] (p. 539-75) *De abraam sanctissimo et eius nepte* (ib., n. 12 et *Flor. Casin.*, III, p. 225-6 ex hoc cod.); [13] (p. 575-606) S. Mariae Aegyptiacae (ib., n. 5417).

Membr., mm. 390 × 240, pp. 606. Littera Benev., saec. XI-XII diligenter duplici culumna exaratus, codex litteras initiales auro et coloribus haud ineleganter ornatas habet. Maiusculae coloribus sunt distinctae. In p. 606 manus saec. XIV haec addidit: *O dives dives non omni tempore viveres — Fac ut dum vivis post mortem vivere sinis — Quid tunc thesauri acervus proderit auri — Cum peccatores mittuntur in inferiores — Qui dare vult non debet dicere vultis.* — Cf. Montf., I, 222; Car., I, 279; Beth., XII, 500; Loew, *The Benev. Script,* 344. — Scripturae specimen in *Bibl. Casin.*, III, tab. XIII.

141 II (ext. 141 et 94; int. 1093).

Passiones et vitae Sanctorum.

[1-20] (p. 1-261) S. Andreae ap. (inc. acephala: *Quam oculis nostris vidimus*) — S. Marcelli pp. (v. cod. 139, p. 405-732, sed in hoc cod. vitae s. Sabae et s. Severini ep. desiderantur); [21] (p. 261-95) S. Sebastiani (B. H. L., n. 7543); [22] (p. 296-302) Ss. Marii, Marthae et fil. (ib., n. 5543); [23] (p. 302-20) S. Agnetis virg. (ib., n. 156, 158; *Bibl. Casin.*, III, p. 264; Inc. *Immaculatus dominus*. Des. *domuno copulantur. Qui est benedictus* ex s. Ambrosii Lib. de Virginibus. M. 16, 200, lin. 8 — 202, lin. 30); [24] (p. 320-9) S. Vincentii (B. H. L., n. 8628. Des. *perpetuum perseveret*. Inc. *Cum apud cesar augustanam civitatem ut multorum sinceritas*. Des. n. 8633); [25] (p. 329-35) S. Anastasii (Inc. *Beatus anastasius natione persa, arte magus nomine primo magunda et magi filius, tempore chosroes... Eo igitur tempore cum lignum salutiferę crucis*. Des. *Dehinc pretiosis involutum linteaminibus. extulerunt atque in monasterio beati sergii martyris quod uno fere stadio a predicta villa dirimitur posuerunt. Passus est autem... secunda et vicesima die kalendarum ianuariarum...*); [26] (p. 335-9) S. Dominici abb. (ib., n. 2244); [27] (p. 340-6) S. Polycarpi ep. (ib. Inc. n. 6877. Des. n. 6873); [28] (p. 346-9) S. Ignatii ep. (ib., n. 4261); [29] (p. 349-54) S. Blasii ep. (ib., n. 1379. Des. incompleta: *sed quoniam nostra clementia*).

Membr., mm. 435 × 290, pp. 354. Littera Benev. saec. XI-XII, duplici columna descriptus, codex in marg. infer. p. 1 has duas exhibet notas: *Iste liber est sacri monasterii Casinensis n. 1093* et *Liber sancti nycolai turre pagane* (Benev.). Litterae initiales rudi manu coloribus depictae et maiusculae rubro ac flavo colore distinctae. In marg. infer. p. 113 explicatio plurium vocum quae in Passione S. Thomae occurrunt datur (*Bibl. Casin.*, III, p. 263). — Cf. Montf., I, 222; Car., I, 309; Lipsius, op. cit. in cod. 139, p. 141; A. Brackmann, *Reise nach Italien vom März bis Juni 1900* in *N. Ar.*, XXVI, 340, 343; Loew, *The Benev. Script*, 344. — Specimen scripturae in *Bibl. Casin.*, III, tab. XIV.

142 I I (ext. 142 et 95; int. 1106).

Passiones et vitae Sanctorum.

[1] (p. 1-20) Ss. Petri et Pauli app. (B. H. L., nn. 6668, 6661, 6657, 6659); [2] (p. 20-31) S. Pauli ap. (ib., n. 6570); [3] (p. 31-4) Ss. Processi et Martiniani (ib., n. 6947); [4] (p. 34-43) S. Procopii (ib., n. 6950); [5] (p. 43-56) Ss. Septem fratrum fil. s. Felicitatis (Inc. *Temporibus antonini imperatoris erat quędam mulier felicitas nomine vidua.* Des. *depelluntur infirmitates. Horum autem martyrum... Amen.* Cf. ib., nn. 2853 a, 2855 a Suppl.); [6] (p. 59-62) S. Gregorii pp. hom. in ev. s. Matt. *Loquente iesu* (M. 76, 1086-9); [7] (p. 62-6) Ss. Rufinae et Secundae (ib., n. 7359); [8] (p. 66-70) Ss. Naboris et Felicis (ib., n. 60296 b Suppl.); [9] (p. 70-83) S. Margaritae virg. (B. H. L., n. 5308 prol. omisso); [10] (p. 83-6) Ss. Cyrici et Iulittae (ib., n. 1801); [11] (p. 86-94) S. Alexii (ib., n. 287); [12] (p. 94-6) S. Symphorosae et fil. (ib., n. 7971); [13] (p. 96-8) S. Praxedis virg. (*Acta SS.* Mai IV, 300, n. 5-6. Inc. *Virgo ven. praxedis habitabat in urbe roma*); [14] (p. 98-109) S. Apollinaris ep. (B. H. L., n. 623); [15] (p. 109-16) S. Iacobi ap. (ib., n. 4057); [16] (p. 116-27) S. Pantaleonis (ib., n. 6441); [17] (p. 127-34) Ss. Nazarii et Celsi (ib., nn. 6039 prol. omisso, 6050); [18] (p. 134-5) Ss. Simplicii, Faustini et Beatricis (ib., n. 7790); [19] (p. 135-7) S. Felicis pp. (ib., n. 2857); [20] (p. 137-43) Ss. Abdon et Sennen (ib., n. 6. Inc. *Orta tempestate*); [21] (p. 143-6) Ss. Machabaeorum (ib., n. 5106. Inc. *Tempore Quo rex antiochus compellebat iudeos ut se transferrent a patriis et dei legibus, contigit septem fratres*); [22] (p. 146-9) S. Maximi sermones (M. 57, 693-6; 691-4); [23] (p. 149-60) S. Stephani pp. (B. H. L., n. 7845); [24] (p. 160-5) Inventio s. Stephani protomar. (ib., n. 7851); [25] (p. 165-71) Miracula s. Stephani protomar. (ib., Inc. n. 7867; Des. n. 7677 a Suppl.); [26] (p. 171-6) Ss. Xysti, Felicissimi et Agapiti (B. H. L., n. 7809); [27] (p. 176-81) S. Donati ep. (ib., n. 2289); [28] (p. 181-6) Ss. Cyriaci, Largi et Smaragdi (Inc. *Temporibus diocletiani et maximiani imperatorum. Erat quidam prefectus nomine laudicius.* Des. *Ab eo die clauserunt balneum et factus est timor.... in hodiernum diem.* Cf. Act. ss. Ian. II, p. 79, n. 10-23); [29] (p. 186-202) Ss. Septem Dormientium (ib., n. 2315); [30] (p. 202-9) S. Laurentii lev. (ib., Inc. n. 4758 g. Des. n. 4758 q. Suppl.); [31] (p. 209-12) S. Tiburtii (Inc. *Temporibus dio-*

clitiani et maximiani imperatorum cum sevissima eorum iussa... erat papa gaius. Des. ib., n. 8285 f Suppl.); [32] (p. 212-5) S. Eupli diac. (B. H. L., n. 2729); [33] (p. 215-20) S. Hippoliti et soc. Inc. *Reversus post diem tertium passionis beati laurentii martyris yppolitus.* Des. ib., n. 3961); [34] (p. 220-4) S. Cassiani (ib., nn. 1625, 1626. Des. *Tandem pius deus martyris sui tormenta miseratus... coronamque ęternam a christo accepit... forum corneliense, christo regnante...* [35] (p. 224-6) S. Eusebii presb. (ib., n. 2740); [36] (p. 226-39) S. Agapiti (ib., n. 126); [37] (p. 239-47) S. Bartholomaei ap. (ib., nn. 1002-3); [38] (p. 247-50) Ss. Rufi et Carponii (ib., n. 7378. Des. *in prefata cripta sub die sexto kalendarum septembrium in ymnis et canticis collaudantes dominum... Amen.* Cf. ib., n. 7378 a Suppl.); [39] (p. 250-71) S. Augustini ep. (Inc. *Beatissimus igitur augustinus ex provincia africę civitate tagastensi de numero curialium, parentibus honestis.* Des. ib., n. 792, prol. praevio: ib., n. 785; B. H. L., n. 792 et 792 Suppl.; prol. praevio; ib., B. H. L., n. 785); [40] (p. 271-3) S. Hermetis ib., n. 3853); [41] (p. 273-4) Ss. Felicis et Adaucti (Inc. *Sub dioclitiano et maximiano imperatoribus, prefecto et iudice dracco. fuerunt in urbe roma duo fratres.* Des. ib., n. 2878); [42] (p. 274-82) Ss. Duodecim fratrum (ib., n. 2297); [43] (p. 282-7) S. Terentiani ep. (ib., n. 8003); [44] (p. 287-90) S. Prisci ep. (ib., n. 6927); [45] (p. 290-7) S. Zenonis et fil. (ib., n. 8998); [46] (p. 297-313) S. Adriani (ib., n. 3745); [47] (p. 313-9) Ss. Gorgonii et Dorothei (ib., n. 3617. Des. B.); [48] (p. 319-36) Ss. Proti, Hyacinti et Eugeniae (ib., n. 2666); [49] (p. 336-9) S. Cornelii pp. (ib., n. 1958); [50] (p. 339-41) S. Cypriani ep. (ib., n. 2038); [51] (p. 341-7) Exaltatio s. Crucis (ib., n. 4179); [52] (p. 347-50) Ss. Luciae et Geminiani (ib., n. 4990); [53] (p. 350-3) S. Euphemiae virg. (ib., n. 2713); [54] (p. 353-61) Ss. Ianuarii, Festi, Desiderii et soc. (ib., n. 4115-8); [55] (p. 361-71) S. Matthaei ap. (ib., n. 5691 cum epil. n. 5690); [56] (p. 371-9) S. Mauritii et soc. (ib., Inc. n. 5741. Des. n. 5739 b Suppl.); [57] (p. 379-89) S. Theclae virg. (B. H. L., n. 8022); [58] (p. 389-99) Ss. Cosma et Damiani (Inc. *Temporibus dioclitiani ei maximiani imperatorum fuit quędam mulier in civitate egea, venerabilis ac timens deum.* Des. *Et his dictis, diabolus qui se in serpente figuraverat, nusquam comparuit. Videntes vero populi.... Sed et alia multa.... ac facere non desinit usque in hodiernum diem. Qui cum patre...* Cf. ib., n. 1969; ib., n. 1974 prol. omisso); [59] (p. 399-407) S. Hiero-

nymi presb. (ib., n. 3871); [60] (p. 407-20) Ss. Pistis, Elpis, Agapis et Sophiae (ib., n. 2967).

Membr., mm. 440 × 305, pp. 420. Saec. XI, littera Benev., binis columnis exaratus. Litterae initiales auro et coloribus illuminatae. Tituli minio exscripti. — Cf. MONTF., I. 222; CAR., I, 278; LIPSIUS, op. cit. in cod. 139, I, p. 148; II, p. 90, 197, 293; LIPSIUS-BONNET, *Acta Apost. Apocrypha*, Lipsiae, 1891, I, p. XXIV, LXXVII; HARNACK, *Die Überlief. u. der Bestand der Altchr. Litter.*, Leipzig, 1893, p. 131, 134, 138; *Miscellanea Cassinese*, Montecassino, 1897, *Par. Hagiogr.*, p. 10; BRACKMANN, op. cit. in cod. 141, p. 336, 339, 345; LOEW, *The Benev. Script.*, 344. — Exemplum scripturae in *Bibl. Casin.*, III, tab. XIV.

143 K K (ext. 143 et 148; int. 792).

Vitae Sanctorum; excerpta ex vitis Patrum et alia.

1 Vitae sanctorum: [1] (p. 1-8) S. Onuphrii (B. H. L., n. 6335) subiuncto Miraculo (ib., n. 6338 d Suppl.); [2] (p. 9-49) S. Antonii abb. (B. H. L., n. 609 epis. Evagrii et prol. omissis. Inc. ad finem c. XIII cum verbis: *me. et in nomine domini vindicabor in eis*); [3] (p. 49-70) S. Hilarionis abb. (ib., n. 3879); [4] (p. 70-90) S. Sabae. Inc. ib., n. 7406 loco prologi praefatio est apposita: *Sabas igitur hortus de civitate mutalassis* — Cf. ib., n. 7406 a Suppl. Des. ib., n. 7406 d Suppl.).

2 (pp. 90-354; 394-420; 428-69; 492-4). Excerpta ex Historia Lausiaca, Historia Monachorum et aliis vitis Patrum (M. boll. 73, 74 — Cf. *Bibl. Casin.*, III, p. 273-81 et *Flor. Casin.*, III, p. 288-318; Cf. BUTLER, op. inf. cit.).

3 Vitae Sanctorum et alia: [1] (p. 354-68) S. Fursaei abb. (B. H. L., n. 3209); [2] (p. 368-73) Visio Dichtelmi (ex ven. Bedae *Hist. Eccl.*, lib. V, c. 12. M. 95, 247-52); [3] (p. 373-83) Visio Wettini mon. (M. 105, 771-80); [4] (p. 383-4) ⟨Ven. Bedae⟩ *Hist. Eccl.*, lib. V, c. 15. (M. 95, 254-5 et *Flor. Casin.*, ib., p. 300 ex hoc cod.); [5] (p. 384-93) Historia Theophili vicedomini eccl. Adanensis (B. H. L., n. 8121); [6] (p. 420-8) S. Melaniae iun. (ib., n. 5886) [7] (p. 469-76) S. Dosithei mon. (ib., n. 2334); [8] (p. 476-87) *Ammonitio sancti dorothei ad monachos* (*Flor. Casin.*, ib., p. 322-9 ex hoc cod.); [9] (p. 487-90) *Degradationis libri quem constituit iohannes solitarius deprecatus ab alio abb. S. iohannes*

capitularia de ospitalitate et peregrinatione (*Flor. Casin.*, ib., p. 329-30 ex hoc cod.).

4 **S. Ioannis Chrysos.** sermones: [1] (p. 490-4) *De omilia S. iohannis grisostomi quam scripsit super matheum evangelium de salvatoris sermone quot ita incipit. Cum oraveritis non eritis sicut ypocritę* (*Flor. Casin.*, ib., p. 330-1 ex hoc cod.); [2] p. (494-504) *Sermo s. iohannis os aurei de reparatione lapsi* (*Flor. Casin.*, ib., p. 389, lin. 8 ab imo — 410, lin. 17 ab imo, nonnullis omissis. Inc. *Non ergo dubites neque desperes.* Des. *et pro his regnum cęlestem promisit.* Cf. Cod. Casin. 152, p. 27; et Codd Vatic. Lat. 306, f. 133 v; 393, f. 133 v; 397, f. 143 in M. Vattasso et P. Franchi de' Cavalieri, *Cod. Vatic. Latini*, tom. I, Romae, 1902); [3] (p. 504-6) Quaedam de ieiunio (Absque titulo, inc. *Vis audire quanta cautela — et mortem convertit ad vitam. ninivitarum scilicet qui triduani temporis.* Des. *sed sobrio animo ad ieiunium confugiamus ut misericordiam consequamur.* Ex S. Iohannis Chrysos. Serm. II De ieiunio et ex Hom. De Iona propheta. (Ed. an. 1539, tom. V, p. 383 et tom. I, p. 547, lin. 2 ab imo — 550).

5 (p. 506-9). **S. Hieronymi** Tract. de psalmo CXVIIII fragmentum (Inc. absque titulo: *Infelices nos linguam nostram continere non possumus.* Ed. G. Morin, *Anecdota Maredsolana* III, p. II, Maredsoli, 1897, p. 229, lin. 7 — 232).

6 (p. 509-13). Excerpta de detractatione, gula etc. ex ss. Ambrosii, Augustini, Bedae, Germani, Gregorii et Hieronymi scriptis (cf. *Bibl. Casin.*, III, p. 281). (Inc. *Augustinus. O quam inreprehensibilis esse poteram.* Des. *nos inter hęc transitoria adversa corroboret*).

Memb., mm. 385 × 275, pp. 514. Codex binis columnis littera Benev., saec. XI exscriptus, initiales litteras coloribus rude depictas et titulos rubros habet. In p. 514 epistola quaedam manu saec. XIII conscripta legitur cuiusdam Abbatis Casin. B. ad B. monachum Casin. et abbatem S. Mariae de Thergo in Sardinia (*Bibl. Casin.*, III, 281). — Cf. Gatt., *Hist.*, II, p. 930; Montf., I, 218, 222; Car., I, 143; II, 89; C. Butler, *The Lausiac History of Palladius* in *Texts and Studies*, vol. VI, n. 1, Cambridge, 1898, p. 61 sqq., 70-75; Card. M. Rampolla, *S. Melania Giuniore Senatrice Romana*, Roma, 1905, p. XLVII; Loew, *The Benev. Script*, 194, 344; Wilmart, op. cit. in cod. 112, p. 327. — Characterum specimen in *Bibl. Casin.*, III, tab. XIV.

144 I I (ext. 144 et 21).

Passiones et vitae Sanctorum.

[1-17] (p. 1-385) S. Nicolai ep. — S. Marcelli pp. (v. cod. 139, p. 425-728. In hoc vero codice narratio de iuvene ad poenitentiam adducto a s. Ioanne ev. — B. H. L., n. 4324 — et Vita s. Silvestri pp. — ib., n. 7743 — desiderantur. Vitam s. Severini ep., cuius initium tantum habetur, capp. praecedunt et s. Hilarii ep. vita acephala inc. cum verbis: *ligare artem captivum*); [18-25] (p. 385-560) S. Sebastiani — S. Blasii ep. (v. cod. 141, p. 261-354. In hoc ms. Vita s. Anastasii cum B. H. L., n. 411 concordat et Passioni s. Blasii ep. prologus praemittitur, ib., n. 1380. Codex desinit mutilus: *sacrificium pię devotionis offerimus. Mox iniquissi...*).

Membr., mm. 455 × 310, pp. 560. Codex diligenter littera Benev. saec. XI columna duplici descriptus, litteris initialibus auro coloribusque eleganter depictis ornatur. Litterae maiusculae colore rubro, viridi ac flavo sunt distinctae. Tituli rubri. — Cf. MONTF., I, 222; CAR., I, 279; BETH., XII, 500; LIPSIUS, op. cit. in cod. 139, p. 145; BRACKMANN, op. cit. in cod. 141, p. 340, 343; LOEW, *The Benev. Script*, 344. — Exemplum scripturae in *Bibl. Casin.*, III, tab. XV.

145 I I (ext. 145 et 36; int. 1104).

Passiones et vitae Sanctorum.

[1-21] (p. 1-241) S. Andreae ap. — S. Marcelli pp. (v. cod. 139; p. 405-728. In hoc vero cod. passio s. Bibianae inc. B. H. L., n. 1323 et des.: *quarto nonas decembris. ubi frequenter iohannes et pigmenius presbiteri conveniebant;* narratio de iuvene ad poenitentiam per Ioannem ev. adducto — ib., n. 4324 — et vita s. Silvestri pp. — n. 7743 — desiderantur; vitae s. Severini — n. 7656 — capitula praeponuntur); [22-28] (p. 241-315) S. Sebastiani — S. Ignatii ep. (v. cod. 141, p. 261-349. Passio s. Anastasii cum B. H. L., n. 411 concordat. et vita s. Dominici abb. desideratur); [29] (p. 315-23) S. Blasii ep. (B. H. L., n. 1380, 1379. Des. ib., n. 1379 b. Suppl.); [30] (p. 323-8) S. Agathae virg. (B. H. L., n. 133); [31] (p. 328-40) S. Austrobertae virg. (ib., n. 833-4 cum epil. long.); [32] (p. 340-8) S. Savini ep. (ib., n. 7443, prol. omisso); [33] (p. 348-52) S. Valentini ep. (ib., n. 8460); [34] (p. 352-60) Ss. Faustini et Iovitae (ib., n. 2837); [35] (p. 360-9) S. Iu-

lianae virg. (ib., n. 4526); [36] (p. 369-75) S. Barbati ep. (ib., n. 973); [37] (p. 375-82) S. Matthiae ap. (ib., n. 5695 prol. omisso); [38] (p. 382-92) Ss. Quadraginta mm. (ib., n. 7540); [39] (p. 392-400) S. Gregorii I pp. (ib., n. 3639); [40] (p. 400-3) Ss. Tiburtii et Valeriani (Inc. ib., n. 8483 a Suppl. Des. B. H. L., n. 8486); [41] (p. 403-14) S. Georgii (ib., n. 3393); [42] (p. 414-30) S. Adelberti ep. (ib., n. 37 Ed. A. Kolberg, *Die von Papst Silvester II herausgebene Passio S. Adalberti* etc., Braunsberg, 1907, ex hoc cod.); [43] (p. 430-4) S. Marci ev. (ib., n. 5277); [44] (p. 434-5) S. Vitalis (ib., n. 8701); [45] (p. 435-7) S. Iacobi ap. (ib., n. 4096); [46] (p. 437-9) S. Philippi ap. (ib., n. 6817); [47] (p. 439-45) S. Athanasii (v. cod. 110, p. 541); [48] (p. 445-53) Ss. Alexandri, Eventii, et Theoduli (B. H. L., n. 266); [49] (p. 453-7) Inventio s. Crucis (Inc. *Cum suscepisset helena augusta fidem domini salvatoris* Des. *suo pretioso sanguine purpuravit, partem habere mereantur. Ipso prestante... Amen*); [50] (p. 457-61) S. Victoris (ib., n. 8580); [51] (p. 461-3) Ss. Gordiani et Epimachi (ib., n. 3612); [52] (p. 463-5) S. Pancratii (ib., n. 6425); [53] (p. 465-77) Ss. Nerei, Achillei et soc. (ib., n. 6058, 6060-4, 6066); [54] (p. 477-81) S. Bonifatii (ib., n. 1413); [55] (p. 481-3) S. Potentianae virg. (ib., n. 6990); [56] (p. 483-8) Ss. Eustachii, Theophistae et fil. (ib., n. 2761 Cf. W. Meyer, *Der Rythmus über den H. Placidas-Eustasius in Nachr. K. Gesells. der Wissen. Göttingen,* Phil.-hist. Kl., 1915, 2 Heft, p. 272 sqq.); [57] (p. 488-95) S. Urbani I pp. (ib., n. 8383-5); [58] (p. 495-500) Ss. Primi et Feliciani (ib., n. 6922); [59] (p. 500-4) S. Barnabae ap. (ib., n. 983); [60] (p. 504-14) Ss. Viti, Modestae et Crescentiae (ib., n. 8714); [61] (p. 514-7) Ss. Nicandri, Marciani et soc. (ib., n. 6070); [62] (p. 517-20) Ss. Marci et Marcelliani (Inc. *Temporibus dioclitiani et maximiani crudelissimorum imperatorum sebastianus clarissimis viris marcelliano et marco duobus geminis fratribus.* Des. *urbis męnia struebantur. Regnante domino... Amen.* Ex s. Sebastiani Actis: cap. I-III, XX, XXI, n. 3-10; 84. *Act. SS.* Ian. II, p. 265-6, 276-8); [63] (p. 520-6) Ss. Gervasii et Prothasii (B. H. L., n. 3514, 3513); [64] (p. 527-34) S. Paulini ep. Nolani (ib., n. 6558, 6560. Des. cum mutilo codice: *disponi debeat provide quia rex citius...* M. 77, 220, lin. 4).

Membr., mm. 500 × 340, pp. 534. Codex binis columnis littera Benev. saec. XI nitide perscriptus titulos rubros, litterasque initiales auro et coloribus depictas exhibet. Maiusculae coloribus distinctae. Folia priora et postrema

madore maculata. — Cf. MONTF., I, 222; *M. G. H., Script.* IV, p. 577; CAR., I, 278; BETH., XII, 500; *M. G. H., Scrip. Rer. Lang. saec. VI-IX,* p. 555; LIPSIUS, op. cit. in cod. 139, p. 146; POTTHAST, *Bibl. hist. med. aevii,* Berlin, 1896, p. 1193, 1349; BRACKMANN, op. cit. in cod. 141, p. 331, 341, 343; *N. Ar.,* XXX, 731; A. KOLBERG, op. cit., p. 1 sq.; E. CASPAR, *Petrus Diaconus u. die Monte Cassineser Fälschungen,* Berlin, 1909, p. 133; A. MONTEVERDI, *I testi della leggenda di S. Eustachio* in *Studi medievali,* vol. III, Torino, 1910, p. 398 sqq.; LOEW, *The Benev. Script,* 345; W. MEYER, op. sup. cit., p. 230. — Exemplum scripturae in *Bibl. Casin.,* III, tab. XVI.

146 I I (ext. 146 et 144; int. 1086)

Passiones et vitae Sanctorum.

[1] (p. 1-11) S. Andreae ap. (B. H. L., n. 428) narratione postposita de eiusdem miraculis ex s. Gregorii Turon. Libro de miraculis b. Andreae desumpta (M. G. H., *Scr. rer. merov.,* I, p. 828, 834, c. 3, 14, 15); [2] (p. 11-4) S. Gregorii pp. hom. in ev. s. Matt. *Ambulans iesus iuxta mare Galilee* (M. 76, 1093-5); [3] (p. 14-21) S. Barbarae virg. (B. H. L., n. 915); [4] (p. 21-50) S. Nicolai ep. (ib., nn. 6104-8); [5] (p. 50-78) S. Ambrosii ep. (ib., n. 377); [6] (p. 78-86) S. Sabini Spolet. ep. (ib., n. 7452): [7] (p. 86-116) Ss. Custratii, Auxentii et soc. mm. (ib., n. 2778); [8] (p. 116-22) S. Luciae virg. (ib., n. 4992); [9] (p. 122-44) S. Thomae ap. (ib., n. 8136); [10] (p. 144-9) S. Gregorii Spolet. ep. (ib., n. 3677); [11] (p. 149-96) S. Silvestri pp. (ib., nn. 7726, 7730, 7733, 7735); [12] (p. 196-227) S. Basilii ep. (ib., n. 1024 prol. omisso); [13] (p. 227-40) S. Severini ep. (ib., n. 7656 absque capitulis); [14] (p. 240-9) S. Pauli her. (ib., n. 6596, Des. incompleta: *per pauli tunica vestitus est*); [15] (p. 249-61) S. Antonii abb. (ib., n. 609. Des. mutila: *ubi sit conditus novit*); [16] (p. 261-82) S. Leucii ep. (ib., n. 4894); [17] (p. 282-91) S. Hylarii ep. (ib., n. 3885 prol. omisso); [18] (p. 291-300) S. Felicis Nolani ep. (ib., nn. 2874, 2876); [19] (p. 300-1) S. Felicis (ib., n. 2880 d Suppl.); [20] (p. 301-4) S. Felicis presb. Romani (B. H. L., n. 2885); [21] (p. 304-43) S. Mauri abb. (ib., n. 5773 epis. Fausti et prol. omissis); [22] (p. 343-8) S. Marcelli pp. (ib., n. 5234); [23] (p. 348-85). S. Sebastiani (ib., n. 7543); [24] (p. 385-9) Ss. Marii, Marthae, Audifacis et Abacuc (ib., n. 5543); [25] (p. 389-400) S. Agnetis virg. (ib., nn. 156, 158); [26] (p. 400-12) S. Vincentii lev. (ib., n. 8628); [27] (p. 412-31) S. Ana-

stasii (ib., n. 411)); [28] (p. 431-3) S. Dominici abb. (ib., n. 2246); [29] (p. 435-9) S. Amasii ep. (ib., n. 354); [30] (p. 439-42) Pauli Diaconi hom. in ev. s. Matt. *Nemo accendit lucernam* (M. 95, 1574-6); [31] (p. 442-5) Conv. s. Pauli Lectiones ex Act. Apost., c. IX, 1-31; XIII, 2-12; [32] (p. 445-6) *Sermo S. augustini ep.* 50 Caillau; [33] (p. 446-8) *Sermo S. Gregorii nanzanzeni ep.* 54 Caillau (inter s. Augustini serm. n. I-III. Des. *per evangelium genuit. in christo iesu.... amen*); [34] (p. 448-50) *Sermo s. augustini ep.* 53 Caillau; [35] (p. 450-2) *Sermo s. augustini.* 52 Caillau (ex hoc cod.); [36] (p. 452-4) *Sermo s. augustini unde supra.* 49 Caillau (ex hoc cod.); [37] (p. 454-61) S. Polycarpi ep. (B. H. L., n. 6877); [38] (p. 461-4) S. Ignatii ep. (ib., n. 4261); [39] (p. 464-77) S. Blasii ep. (v. cod. 145, p. 315); [40] (p. 477-85) S. Agathae virg. (B. H. L., n. 133); [41] (p. 485-9) S. Austrobertae virg. (ib., n. 833); [42] (p. 489-502) S. Sabini ep. (ib., n. 7743 prol. omisso); [43] (p. 502-11) S. Scholasticae virg. (ib., n. 7522); [44] (p. 511-6) *Omelia Alberici monachi et diaconi* in ev. s. Matt. *Simile est regnum cęlorum decem virginibus* (M. 66, 941-50, prol. et nonnullis omissis); [45] (p. 516-21) S. Valentini ep. (B. H. L., n. 8460); [46] (p. 521-33) Ss. Faustini et Iovitae (ib., n. 2837); [47] (p. 533-47); S. Iulianae virg. (ib., n. 4526); [48] (p. 547-57) S. Barbati ep. (ib., n. 973); [49] (p. 557-62) Cathedra s. Petri ap. *Sermo s. augustini ep.* (ex Tract. CXXIII in Ioan. M. 35, 1966, n. 4 — 1969. Inc. *Dicit iesus petro. Symon iohannis diligis me*); [50] (p. 562-3) S. Augustini sermo (M. 38, 797-99); [51] (p. 563-70) Ven. Bedae hom. in ev. s. Ioan. *Simon iohannis diligis me* (M. 94, 214-9); [52] (p. 570-83) S. Matthaei ap. (B. H. L., n. 5695 prol. omisso); [53] (p. 583-95) *Ss. Quadraginta mm.* (ib., n. 7540); [54] (p. 595-607) S. Gregorii I pp. (ib., n. 3639); [55] (p. 607-46) S. Benedicti abb. (ib., n. 1102); [56] (p. 646) *Passionem sanctorum martyrum. Tyburtii et valeriani. Require in passione sanctę cecilię. Temporibus macrini et commodi imperatorum. Turcius almachius;* [57] (p. 646-61) S. Georgii (B. H. L., n. 3393); [58] (p. 661-5) S. Marci ev. (ib., n. 5277); [59] (p. 665-7) S. Vitalis (ib., n. 8701); [60] (p. 667-70) S. Iacobi ap. (ib., n. 4096); [61] (p. 670-3) S. Philippi ap. (ib., n. 6817); [62] (p. 673-83) Ss. Alexandri, Eventii et Theoduli (ib., n. 266); [63] (p. 683-9) Inventio s. Crucis (v. cod. 145, p. 453); [64] (p. 689-93) *Inventio s. Michahelis arch. et dedicatio eius* (B. H. L., n. 5948);

[65] (p. 693-8) S. Victoris (ib., n. 8580); [66] (p. 698-701) Ss. Gordiani et Epimachi (ib., n. 3612); [67] (p. 701-4) S. Pancratii (ib., n. 6425); [68] (p. 704-11) Ss. Nerei et Achillei (ib., n. 605-8); [69] (p. 711-7) S. Bonifatii (ib., n. 1413); [70] (p. 717-9) S. Potentianae virg. (ib., n. 6990); [71] (719-26) Ss. Eustachii et fil. (ib., n. 2761); [72] (p. 726-32) S. Urbani I pp. (ib., n. 8383. Des. *preceptum non expletis. Flor. Casin.,* III, p. 112, lin. 8); [73] (p. 732-7) S. Albinae virg. (B. H. L., n. 233); [74] (p. 737-9) Ss. Petronillae, Feliculae et Nicomedis (ib., nn. 6061-2); [75] (p. 739-45) Ss. Marcellini et Petri (ib., n. 5231); [76] (p. 745-54) S. Herasmi ep. (ib., n. 2585); [77] (p. 754-9) Ss. Vincentii et Benigni (ib., n. 8676); [78] (p. 759-65) Ss. Primi et Feliciani (ib., n. 6922); [79] (p. 765-9) S. Barnabae ap. (ib., n. 983); [80] (p. 769-83) Ss. Viti, Modesti et Crescentii (ib., n. 8714); [81] (p. 783-7) Ss. Nicandri et Marciani (ib., n. 6070); [82] (p. 787-91) Ss. Marci et Marcelliani (v. cod. 145, p. 517); [83] (p. 791-4) Ss. Gervasii et Protasii (B. H. L., n 3514); [84] (p. 794-803) S. Paulini Nolani ep. (ib., nn. 6558, 6560); [85] (p. 803-11) Ss. Ioannis et Pauli (ib., nn. 3236, 3238); [86] (p. 811-4) *Nat. S. iohanni baptiste Sermo S. augustini ep.* 45 Mai; [87] (p. 814-7) *Sermo S. augustini ep.* Fraia (ex hoc cod.); [88] (p. 817-20) *Sermo S. augustini ep.* (M. 39, 2115-7); [89] (p. 820-2) *Sermo S. augustini ep.* (*Flor. Casin.*, III, p. 370-2 ex hoc cod.); [90] (p. 822-4) *Sermo S. augustini ep.* 48 Mai (Des. codex mutilus: *in utero accepimus et parturi...*).

Membr., mm. 390 × 280, pp. 824. Codicem, littera Benev. saec. XI, columna duplici, tres descripserunt librarii, quorum primus p. 1-612, alter p. 613-644, tertius p. 645-824 exaravit. Litterae initiales coloribus ineleganter sunt depictae et maiusculae colore flavo, viridi ac rubro distinctae. Tituli minio exarati. Folia complura humore pessumdata. — Cf. Montf., I, 222; Car., I, 167-179; Beth., XII, 500; *M. G. H., Scrip. Rer. Lang. et Ital.,* p. 555; *M. G. H., Scrip. Rer. Merov.,* I, p. 823; Lipsius, op. cit. in cod. 139, p. 146; Potthast, *Bibl. hist. med. aevii,* p. 1193, 1349; Brackmann, op. cit. in cod. 141, p. 331, 341, 343, 346; Cipolla, op. cit. in cod. 98, p. 46; Caspar, op. cit. in cod. 145, p. 133; L. Perugi, *Aratore,* Venezia, 1909, p. 44; Loew, *The Benev. Script,* p. 345. — Specimen scripturae in *Bibl. Casin.,* III, tab. XVI.

147 II (ext. 147 et 27; int. 1100).

Passiones et vitae Sanctorum

[1-60] (p. 1-660) Ss. Petri et Pauli app. — Ss. Pistis, Elpis, Agapis et Sophiae (v. cod. 142, p. 1-407. In hoc vero cod. ultima pass. incompleta desinit cum verbis: *quam vos tormenta conveniant.* Cf. *Flor. Casin.,* III, p. 280, lin. ab imo).

Membr., mm. 445 × 305, pp. 660. Saec. XI littera Benev. binis columnis diligenter exscriptus codex litteris initialibus auro, coloribusque diversis illitis exornatur. Magna initialis littera C totam secundam paginam occupat. Tituli sunt minio exarati et litterae maiusculae coloribus distinctae. In p. 1 manus saec. XIV titulum scripsit: *Passionarium incipiens ab historia apostolorum petri et pauli* et manus recentior indicem vitarum sanctorum in codice contentarum addidit. Quaedam alia quae ibidem legebantur sunt abrasa. — Cf. Montf., I, 222; Car., I, 278; Lipsius, op. cit. in cod. 139, I, p. 148; II, p. 293; Lipsius-Bonnet, op. cit. in cod. 142, p. LXXVIII; Harnack, op. cit. in cod. 142, p. 131, 134; *Miscellanea Cassinese,* M. Cass., 1897, *Par. Hagiogr.,* p. 10; Brackmann, op. cit. in cod. 141, p. 336, 339, 345; Loew, *The Benev. Script,* p. 345. — Scripturae specimen in *Bibl. Casin.,* III, tab. XVI.

148 II (ext. 148 et 22; int. 1101).

Passiones et vitae Sanctorum.

Titulus (p. 1) praeponitur: *In nomine sancte et individue trinitatis incipiunt passiones et vitas* (sic) *sanctorum que in isto volumine continentur a tertio kl. iulii in quo celebratur* (sic) *passiones sanctorum apostolorum petri et pauli usque in pridie kl. decembris quo celebratur passio sancti andree apostoli,* quem Catalogus sanctorum sequitur (*Flor. Casin.,* III, p. 306-7). [1] (p. 3-15) Ss. Petri et Pauli app. (B. H. L., nn. 6661, 6657, 6659); [2] (p. 15-7) Ss. Septem fratrum fil. s. Felicitatis (ib., n. 2855 d Suppl.); [3] (p. 17-27) S. Apollinaris ep. (B. H. L., n. 623); [4] (p. 27-34) S. Iacobi ap. (ib., n. 4057); [5] (p. 34-40) Ss. Nazarii et Celsi (ib., nn. 6039 prol. omisso, 6050); [6] (p. 40-5) Ss. Xysti, Felicissimi et Agapiti (ib., n. 7809); [7] (p. 45-50) S. Donati ep. (ib., n. 2290); [8] (p. 50-6) S. Donati ep. Eurolae (ib., n. 2304); [9] (p. 56-63) S. Laurentii lev. (ib., n. 2315);

[10] (p. 63-72) S. Bartholomaei ap. (ib., n. 1002, 1003); [11] (p. 72-89) S. Augustini ep. (ib., n. 792 Suppl.); [12] (p. 89-97) Ss. Duodecim fratrum (B. H. L., n. 2297); [13] (p. 97-101) *XVIII kl. oct. exaltatio sancte crucis. sermo venerabilis nicyforis archiepiscopi* (Inc. *Tempore illo postquam constantino augusto contra maxentium tyrannum properante ad bellum.* Des. *Tunc imperator oratione facta, offerens multa donaria...* Cf. B. H. L., n. 4178); [14] (p. 101-6) *Myraculum ycone domini* (Inc. *Petrus sanctissimus episcopus nicomedię dixit... Sustolite oculos mentis vestre.* ib., n. 4227); [15] (p. 106-11) S. Cornelii pp. (ib., n. 1961); [16] (p. 111-4) S. Cypriani ep. (ib., n. 2038); [17] (p. 114-24) S. Ianuarii ep. (ib., nn. 4115-8; 4138. Des. *quam petebat possit optinere*); [18] (p. 124-36) S. Matthaei ap. (ib., n. 5690); [19] (p. 136-47) Ss. Mauritii et soc. (ib., n. 5739 a Suppl., B. H. L., n. 5741); [20] (p. 147-9) *Incipiunt miracura* (sic) *s. martyrum mauricii et sociorum eius* (Inc. *Ex eadem legione fuisse dicuntur etiam illi martyres.* Des. ib., n. 5743); [21] (p. 149-56) Ss. Cosmae et Damiani (ib., n. 1970. Des. *His fratres germani... beneficia largiuntur in eodem loco. Passi sunt autem... Amen*); [22] (p. 156-8) *Item de mirabilibus s. martyrum cosme et damiani.* (Inc. *Post non multum tempus. Rusticus quidam.* Des. *ad laudem nominis sui faciat usque in hodiernum diem. Qui cum patre*); [23] (p. 158-62) S. Michaelis archang. Apparitio in Monte Gargano (ib., n. 5948); [24] (p. 162-73) Vita s. Hieronymi presb. (ib., n. 3871); [25] (p. 173-88) Ss. Sergii et Bacchi (ib., n. 7599); [26] (p. 188-96) Ss. Dionysii, Rustici et Eleutherii (ib., n. 2178); [27] (p. 196-203) Ss. Callisti pp., Calepodii et soc. (ib., n. 1523); [28] (p. 203-12) Ss. Fortunatae virg. et soc. (ib., n. 3081 a Suppl.); [29] (p. 212-9) *XV kl. novembris nat. s. luce evangeliste. Incipit sermo ven. Bertharii abb.* (B. H. L., n. 4973); [30] (p. 219-36) Ss. Chrysanthii et Dariae (ib., n. 1787); [31] (p. 236-43) Ss. Diodori, Mariniani et soc. (ib., n. 2164 a Suppl. et B. H. L., n. 2165 nonnullis in fine omissis); [32] (p. 243-4) Carmen de ss. Diodori, Mariniani et soc. (Nullus praeponitur titulus et pauci versus neumis ornantur. Edit. Bandini, *Bibl. Laur.*, tom. I Suppl., p. 364 integrum carmen et *Anal. Boll.*, XI, 232-3 ex parte. Cf. B. H. L., n. 2166); [33] (p. 245-57) Ss. Simeonis et Iudae app. (ib., n. 7750 a Suppl.); [34] (p. 257-64) S. Germani ep. Capuani (B. H. L., n. 3465); [35] (p. 264-73) S. Maximi (ib., n. 5846 b Suppl.); [36-37] (p. 273-84) *Kl. nov. fest. omnium*

sanct. (M. 94, 452, 450, hom. 71 et 70 inter Bedae hom., et M. 39 2135, hom. 209 app. s. Augustini); [38] (p. 284-301) Ss. Quattuor Coronatorum (B. H. L., n. 1838 prol. omisso); [39] (p. 301-7) S. Theodori (ib., n. 8077): [40] (p. 307-42) S. Martini ep. Turonensis (ib., nn. 5610 epis. omissa, 5613 epis. omissa et des. *te legentem;* 5618 et des. *locaretur in requie;* 5621-2, 5619-20); [41] (p. 342-59) S. Ioannis Chrysos. (ib., n. 4376 absque epis., prol. et epil. Des. *intellegi fuisse completus.* Cf. *Catal. Paris.*, III, p. 43, n. 42); [42] (p. 359-81) S. Ceciliae virg. (B. H. L., n. 1495); [43] (p. 381-93) S. Clementis I pp. (ib., nn. 1848, 1855, 1857); [44] (p. 393-410) S. Mercurii (ib., n. 5933); [45] (p. 410-33) S. Petri ep. Alexandrini (ib., nn. 6692-3); [46] (p. 433-41) S. Procopii (ib., n. 6950); [47] (p. 441-4) *Kl. augusti. Nat. sanct. machabeorum* (ib., n. 5106); [48] (p. 444-6) S. Maximi sermo (M. 57, 693-6); [49] (p. 446-8) ⟨S. Maximi⟩ *Sermo* (M. ib., 691-4); [50] (p. 448-60) S. Stephani I pp. (B. H. L., n. 7845); [51] (p. 640-5) S. Hippolyti presb. (Inc. *Reversus post diem tertium yppolitus venit in domum suam.* Des. ib., n. 3961); [52] (p. 465-71) Ss. Rufi et Carponii (ib., n. 7378); [53] (p. 471-81) S. Euphemiae virg. (Inc. *Martirium sanctę euphimie que martirizata est sub dioclitiano imperatore, proconsule vero prisco in europa. Erat congregatio christianorum in civitate calcedona.* Des. *et torquebatur. Completum est autem martyrium... Omnes ergo qui pro nomine iesu sancte eufimię martyrium complemus.* Cf. ib., n. 2708 Suppl.); [54] (p. 481-501) Ss. Eugeniae, Prothi et Hyacinthi (B. H. L.; n. 2666); [55] (p. 501-5) S. Cassiani (ib., nn. 1625; 1626 b Suppl.); [56] (p. 507-28) S. Gregorii Thaumaturgi (B. H. L., n. 3678).

Membr., mm. 450 × 310, pp. 528. Littera Lang.-Casin., duplici columna, partem priorem codicis Martinus quidam monachus an. 1010 diligenter descripsit uti ex hac nota, quae p. 506 legitur, eruitur: *Hunc librum scriptum anno dominice incarnationis millesimo X indictione octaba feliciter Martinus peccator et scriptor libri huius habebat in conversione monachorum annos III.* Pars altera p. 507-528, eodem charactere et eodem tempore est exarata. Litterae initiales coloribus sunt depictae (cf. *Pal. Casin. Long.*, tab. XLI); maiusculae caeruleo, rubro, viridi et flavo colore distinctae. Tituli rubri. P. 506 alba. — Cf. Montf., I, 222; Car., I, 178; II, 62; Lipsius, op. cit. in cod. 139, I, p. 148-9; II, p. 293; Lipsius–Bonnet, op. cit. in cod. 142, p. LXXVII; Harnack, op. cit. in cod. 142, p. 134; Brackmann, op. cit. in cod. 142, p. 335-6, 345; Marignan, op. cit. in cod. 132, p. 20,

40 ; Loew, *The Benev. Script,* p. 50, 189, 192, 212, 219, 230, 234, 244-5, 331, 345. — Scripturae exempla in *Pal. Cas. Lat.,* tab. XLI ; *Bibl. Casin.,* III, tab. XVI ; Loew, *Script. Benev.,* tab. 57.

149 H H (ext. 149 et 96; int. 1101).

Passiones et vitae Sanctorum.

[1] (p. 1-12) S. Remigii ep. Remensis (Inc. *Tempore quo theodoricus rex italici, anastasius vero augustus constantinopolitani regni retinebant habenas... Erat igitur apud gallias in castro cui nomen laudunum est quidam venerabilis monachus nomine montanus...* Des. *nomen domini benedixit. Et non post longum spatium... idus ianuarias corpus terre, cęlo animam reddidit. ubi cum sanctis omnibus sine fine lętatur in christo iesu...*) et Translatio Inc. *Cum autem funus sanctissimum deferretur ad sepulturam.* Des. *ipse perseveravit. Ubi multa mirabilia operatur deus per merita beatissimi confessoris sui remigii, ad laudem...* Surius, *De probatis sanctorum historiis* etc., Colon. Agrippinae, 1570, I, 274-300. In cod. vita brevior est et aliquantulum differt) ; [2-10] (p. 12-93) Ss. Sergii et Bachi — Passio s. Dimitrii (v. cod. 139, p. 1-102. In hoc vero cod. hom. s. Gregorii pp. desideratur) ; [11] (p. 93-104) Ss. Symonis et Iudae app. (Inc. *Symon chananeus et iudas zelotes apostoli domini nostri iesu christi cum per revelationem.* Des. *cum ingenti.... civitatem. In qua construxit basilicam... credentibus in dominum nostrum iesum christum. omnibus qui illuc meruerunt pervenire. Prestante... Amen.* Cf. B. H. L., n. 7750) ; [12] (p. 104-110) S. Germani ep. (B. H. L., n. 3465) ; [13] (p. 110-8) S. Maximi (B. H. L., n. 5845) et Inventio (Inc. *Post annos quindecim cum laterent reliquię.* Des. *et omnes dederunt gloriam deo patri et filio et spiritui sancto. Celebratur vero natalis... Amen*) ; [14] (p. 118-38) S. Caesarii lev. (ib., nn. 1511, 1514) ; [15-20] (p. 138-80) Comm. Omnium Sanctorum — S. Martini pp. (v. cod. 139, p. 150-99) ; [21-32] (p. 180-314) S. Mennae — Ss. Saturnini et Sisinii (v. cod. 139, p. 248-394) ; [33] (p. 314-21) S. Pauli primi her. (B. H. L., n. 6596) ; [34] (p. 321-59) S. Antonii her. (ib., n. 609 epis. Evagrii omissa) ; [35] (p. 359-70) S. Romani abb. (ib., n. 7305. Lib. I tt. qui des.: *pie viventium publicari. Ad laudem... Amen*) ; [36] (p. 370-9) S. Euphrosinae virg. (ib., n. 2724) ; [37] (p. 379-402) Vita s. Hilarionis abb. (ib., n. 3879).

Membr., mm. 430 × 280, pp. 402. Saec. XI, littera Benev., binis columnis diligenter exaratus. Litterae initiales auro et coloribus exornantur et maiusculae colore rubro, viridi, flavo distinguuntur. Tituli minio descripti. Folia nonnulla madore maculata. — Cf. MONTF., I, 222; CAR., I, 278; LIPSIUS, op. cit. in cod. 139, p. 149; LIPSIUS-BONNET, op. cit. in cod. 142, p. XXIV; BRACKMANN, op. cit. in cod. 142, p. 335 sq., 342; LOEW, *The Benev. Scribt,* 345. — Specimen characterum in *Bibl. Casin.,* III, tab. XVI.

150 EE (ext. 150 et 242, 346; int. 193).

Origenis Commentaria in epis. ad Romanos; **Pseudo-Ambrosii** Commentaria in epis. s. Pauli.

1 (p. 1-64). **Origenis** Commentaria in epis. ad Romanos interprete Rufino: (p. 7-36) Lib. I (M. P. G. 14, 837-72); (p. 36-64) lib. II (M. ib., 872-94, lin. 33. Des. mutilus codex: *testimonio suę conscientię iudicandum*). Praecedunt: [1] (p. 1) ⟨Rufini Praefatio ad Heraclium⟩ (M. ib., 831-2); [2] (p. 1-7) ⟨Origenis Praefatio⟩ (M. ib., 833-8. Fragmentum: *hęretici potant — evangelium,* quod post Origenis praefationem legitur et quod TOSTI, I, p. 374 tamquam partem ineditam ipsius praefationis edidit, in c. 3 lib. I est inserendum. M. ib., 846, lin. 1 — 847, lin. 11).

2 (p. 65-910). **Pseudo-Ambrosii** Commentaria in epis. s. Pauli (ed. ex hoc cod. in *Spicil. Casin.,* tom. III, par. II, M. Casini, 1901, p. 1-382).

Membr., mm. 295 × 220, pp. 910. Codex pagina integra descriptus, duabus constat partibus, quarum prima (p. 1-64) rudibus uncialibus litteris saec. IX, altera nitidis semiuncialibus litteris saec. VI est conscripta. Quae pars, uti ex nota Donati presb. subscriptione (p. 248): † *Donatus gratia dei presbyter proprium codicem iustino augusto tertio post consolatum eius in aedibus beati petri in castello Lucullano infirmus legi legi legi,* temporibus ante an. 569 est tribuenda. Adnotationes eiusdem Donati hinc illic in marginibus occurrunt. Tituli rubri. Nonnulla folia madore sunt pessumdata. — Cf. MONTF., I, 218, 222; CAR., I, 13; REIFF., II, 416-9; MAROLA, *Ztft. wissensch. Theol.,* 1883, p. 49; TOSTI, I, 372 sqq.; HARNACK, op. cit. in cod. 142, pp. 376, 400; RODOLICO, *Genesi e svolg. della scritt. Long.-Cass.,* in *Arch. Stor. Ital.,* 1901, p. 316 sq.; A. SOUTER, *A study of Ambrosiaster* in *Texts and studies,* Cambridge, 1905, p. 6, 12, 14 sqq. L. TRAUBE, *Nomina Sacra,* München, 1907, p. 154, 173; TRAUBE-LEHMANN, *Die latein. Handschriften in alter Capit. und in Un-*

cialis, München, 1909, p. 202; THOMPSON, *Introd. to Greek and Latin Paleography,* Oxford, 1912, p. 309; LOEW, *The Benev. Script,* 55, 264. — Exempla scripturae in *Bibl. Casin.,* III, tab. XVII; ZANGMEISTER-WATTENBACH, *Exempla codd. lat. litteris maiusculis scriptorum,* tab. 53; *Spic. Casin.,* III, p. II, tab. I; B. ALBERS, *Propedeutica storica,* Roma, 1909, p. 130; STEFFENS, *Latein. Paläographie,* Trier, 1909, tab. XVIII; THOMPSON, op. cit., tab. 100.

151 FF (ext. 151 et 123; int. 248).

Zachariae Chrysopolitani ep. De concordia evangelistarum.

Primae praefationis (p. 1-19) titulus ob avulsionem primi folii desideratur (M. 186, 11-36); secundae (p. 19-21) titulus praeponitur: *Incipit prefatio una ex quattuor* (M. ib., 35-8) et tertiae (p. 21-2): *Incipit prefatio zacharie in unum ex quattuor* (M. ib., 37-40). Omissa hic « Admonitione ad lectorem » (M. ib., 39-40, quam pag. 456 post finem lib. V habes, Capitula (p. 22-5) librorum I-V in quos opus in cod. dividitur leguntur ita disposita: *Incipiunt capitula libri primi. I In principio verbum deus apud deum... — XLIII Comparatis in his... Capitula libri secundi.* [*I*] *Ubi iesus mittit... — XLVI Ubi iesus de VII panibus... Capitula libri tertii. I Ubi iesus interrogat... — XXI Ubi in dono pharisei sanat... Capitula libri IIII. I Ubi iesus decem leprosos mundat. — XLI Cum venerit filius hominis in sede maiestatis. Capitula libri V. I Ubi iterum consilium faciunt principes... — XXIX Ubi discipuli euntes... coram eis* (M. ib., 40-5 ubi capp. in libros quatuor dividuntur sicut et opus), admonitione postposita (M. ib., 45-46): *Notum facimus — Huc usque ieronimus* (p. 27-118) Lib. I (M. ib., 46-166. Des. *ultra speratum commendat. In lucam ex augustino. Ita libri termino reficitur lectoris intentio. sicut. labor viatoris hospitio.*); (p. 118-206) lib. II (M. ib., 167-284); (p. 206-363) lib. III (M. ib., 285-492. Legitur in fine rubrica: *Explicit in unum ex quattuor explicatio libri tertii.* Hic liber in cod. in duos dividitur libros tertium vid. et quartum. In summo vero margine a pag. 118-257 — M. ib., 285-353 — indicatur lib. III et a pag. 258-363 — M. ib., 353-492 — lib. IIII iuxta divisionem capp. ut supra iam notatum est) Lib. IV nonnulli versus praeponuntur: *Anna*

viros habuit ioachim cleopham salomeque — Plena viro tandem iacobum tulit atque iohannem; (p. 364-456) *Incipit liber quintus* (M. ib., 491-620. Des. cum rubrica: *Explicit unum ex quatuor seu concordia evangelistarum. et desuper expositio continua exactissima diligentia edita a zacharia cresopolita.*

Membr., mm. 315 × 205, pp. 456. Saec. XIII, charactere Gothico, duplici columna codex nitide describitur. Litterae initiales colore rubro, caeruleo et flavo distinguuntur. Tituli rubri. — Cf. MONTF., I, 217, 222; CAR., I, 330. Specimen characterum in *Bibl. Casin.,* III, tab. XVIII.

152 I (ext. 152 et 454).

S. Ioannis Chrysostomi opuscula; Aldhelmi versus ac *S. Brendani* vita.

1 **S. Ioannis Chrysostomi** opuscula nonnulla latine versa: [1] (p. 1-27). De compunctione cordis lib. I-II (ed. Basileae, 1539, tom. V, p. 355-75; cf. M. P. G., 47, 393-422. In ms. *Incipit liber iohannis crisostomi de compunctione. Cum te intueor*). — [2] (p. 27-51). Ad Theodorum lapsum epis. I (*Flor. Casin.,* III, p. 389-411 ex hoc cod.; cf. M. ib., 277-308. V. cod. Casin. 143 p. 494; codd. Vatic. lat. 306, f. 133 v; 393, f. 133 v; 397, f. 143 in M. VATTASSO et P. FRANCHI DE' CAVALIERI, *Cod. Vat. Lat.,* I). — [3] (p. 51-5). De paenitentia sermo (ed. Basileae, ib., p. 571-4. Des. *et perfectam promerebitur indulgenciam*). — [4] (p. 55-66). Quod nemo laeditur nisi a semetipso (ib., p. 473-85, lin. 2 ab imo. Des. incompletus: *qui requiret exempla. quibus agnoscat quidem.* In cod. legitur titulus: *Incipit liber sancti iohannis quod nemo aliquo leditur. nisi prius a seipso ledat. Amen*).

2 (p. 67-157) ⟨**Aldhelmi** De virginitate⟩ carmen (ed. R. EHWALD in *M. G. H., Auct. Antiquis.,* tom. XV, par. II, fasc. II, p. 357, v. 104-462, v. 2689. In ms. in quo nonnulla desiderantur carmen inc. acephalus: *Spiritus ut tetras possit compescere noxas* et des. mutilus: *Nonne satis foret ut quadrum cum cardine mundus*).

3 (p. 159-204) Vita sancti Brendani Abbatis (B. H. L., n. 1436. Ed. ex hoc cod.).

Membr., mm. 260 × 180; pp. 204. Volumen ex duobus conflatur codicibus, quorum primus (p. 1-66) Gothico charactere saec. XV binis columnis

non una manu describitur, secundus (p. 67-204) littera nitida Benev. saec. XI, pagina integra conscribitur. Pp. 67-157 una, pp. 159-204 manus altera recentior, eiusdem vero saeculi, exaravit. Pag. 1 littera initiali, coloribus ac auro depicta ex qua ornatus per margines profluunt, decoratur. In p. 19, 27, 51, 54 aliae initiales litterae rubro ac caeruleo colore pictae lineolisque exornatae conspiciuntur. Nonnullis in locis a tineis codex est perforatus. Tituli et initiales litterae secundi codicis minio sunt exarata. Hic illic scriptura madore evanida sed refecta occurrit. P. 158 alba relicta. In margine infer. p. 67 titulos recentior manus addidit: *Adolini versus de virginitate et vita santi Brandani heremitae.* — Cf. MONTF., I, 218, 222; CAR., I, 283; C. STEINWEG, *Die handschr. Gestalt. der latein. Navigatio Brendani* in *Romanische Forsch.,* VII, 1 (1891); LOEW, *The Benev. Scrip,* p. 345; D. MAZZONI, *Aldelmiana* (est. *Riv. Stor. Bened.* an. X, 1915, fas. 41-46) p. 69-71. WILMART, op. cit. in cod. 112, p. 327. — Scripturarum specimina in *Bibl. Casin.,* III, tab. XVIII.

153 NN (ext. 153 et 537; int. 688).

Amalarii Metensis presby. De ecclesiasticis officiis lib. I-IV.

1 Amalarii Metensis: [1] (p. 1-395, 407-571) De ecclesiasticis officiis: (p. 7-189) lib. I (M. 105, 993-1074 titulo praeposito: *Incipit liber Amalarii*), praeviis: (p. 1-4) Praefatione (M. ib., 985-8) et (p. 6-7) Continentia causae secuturae scriptionis (M. ib., 991-2. In ms. *Consequentia cause...*); (p. 190-254, 271-2) lib. II (M. ib., 1073-102); (p. 257-70, 273-395) lib. III (M. ib., 1101-64); (p. 407-571) lib., IV (M. ib., 1163-242. Des. *redimamur. Explicit liber Amalarii*). Singulis libris capitula praeponuntur, quae fere semper cum eis quae in codicis corpore ad capita sunt praefixa concordant: Lib. I (p. 4-6) *I De septuagesima — XLI De missa innocentum*; lib. II (p. 189-190) *I De XII lectionibus que leguntur in sabbato sancto. gręce et latine. — XXV De capitulatio* (sic) *vestimentorum*; lib. III (p. 255-6) *I De signis quibus congruamur in idipsum — XLIIII De missa pro mortuis*; lib. IV (p. 408-10) *I Ut ea quę dei sunt... seorsum dicendum est — XLIIII Repetitio de versu et de pentecostes et calice.* **2** (p. 395-407) Epistolae I-VI (M. ib., 1333-9. In ms. epistolae sunt pars ultima lib. III De eccles. officiis. Des. *si contingas illum*).

2 (p. 572) ⟨**Caroli Magni** Ad Abinum abb. epistolae⟩ fragmentum (M. G. H., *Epis. Karol. Aevi*, tom. II, 228, 1-27. Des. *consulere, quicquid*).

Membr., mm. 205 × 140, pp. 576. Littera Benev., saec. XII, plenis lineis conscriptus est codex. Pp. 157-210, 215-20, 225-6, 231-2, 237-300, 303-6, 311-4, 319-20, 325-6, 331-4, 339-42, 347-50, 355-8, 365-6, 371-4, 379-80, 383-6, 389-90, 395-6, 399-402, 405-6, 413-4, 419-20, 329-30, 435-6, 445-6, 451-2, 461-2, 467-8, 489-90, 499-500 super abrasam scripturam Benev. saec. XI sunt exaratae. Tituli minio exarati. Pp. 573-5 albae. In p. 576 quaedam manu recentiori exarata leguntur, inter quae: *Liber fratrum casinensium. si quis eum furatus fuerit vel hunc titulum deleverit sit anathema.* — Cf. MONTF., I, 218, 222; CAR., I, 283; BETH., XII, 500; CIPOLLA, op. cit. in cod. 98, p. 12; LOEW, *The Benev. Script*, p. 345. — Exemplum scripturae in *Bibl. Casin.*, III, tab. XVIII.

154 C (ext. 154 et 302; int. 192).

S. Ambrosii Expositio Psalmi CXVIII.

Cod. partim collatus in M. PETSCHENIG, *S. Ambrosii opera*, par. V in *C. S. E. L.*, vol. LXII, 1913.

Membr. mm. 290 × 220, pp. 304. Littera Benev. saec. XI, plenis lineis codex est conscriptus. In p. 304 alba relicta, epistola quaedam, orationes pro S. Restitutae festivitate et alia recentioris manus leguntur (ed. *Bibl. Casin.*, III, p. 370-1). — Cf. MONTF., I, 222; CAR., I, 283; REIFF., II, 313; PETSCHENIG, op. cit., p. VIII; LOEW, *The Benev. Script*, p. 345. — Scripturae specimen in *Bibl. Casin.*, III, tab. XIX.

155 F (ext. 155 et 440).

S. Ambrosii Expositio Psalmi CXVIII.

Titulus minio exaratus praescribitur: *Incipit expositio beati ambrosii mediolanensis archiepiscopi in libro beati inmaculati* (cf. ed. in cod. praec. cit.).

Membr., mm. 245 × 130, pp. 360. Littera Carolina saec. XII, pagina integra codex describitur et nonnullas initiales litteras rudi manu delineatas et colore rubro depictas habet. — Cf. MONTF., I, 222. — Scripturae specimen in *Bibl. Casin.*, III, tab. XIX.

156 MM (ext. 156 et 406; int. 248)
S. **Ambrosii** epistolae (M. 16).

Praevio (p. 1-3) epistolarum indice: *Ambrosius iusto salutem. I. — De nabuthe LXXXIIII* (*Bibl. Casin.*, III, p. 373-4), epistolae hoc ordine in cod. sunt dispositae: [1] (p. 3-11) 7; [2] (p. 11-4) 65; [3] (p. 14-8) 67; [4] (p. 18-23) 27; [5] (p. 23-5) 4; [6] (p. 25-8) 28; [7] (p. 28-42) 37; [8] (p. 42-5) 39; [9] (p. 45-6) 79; [10] (p. 46-9) 38; [11] (p. 49-58) 29; [12] (p. 58-63) 30; [13] (p. 63-8) 31; [14] (p. 68-70) 33; [15] (p. 70-1) 69; [16] (p. 71-7) 76; [17] (p. 77-80) 81 (in ms. legitur hic: *Explicit liber quartus. Incipit quintus*); [18] (p. 80-8) 70; [19] (p. 88-91) 71; [20] (p. 91-7) 76; [21] (p. 97-100) 34; [22] (p. 100-6) 35; [23] (p. 106-8) 36; [24] (p. 108-12) 82; [25] (p. 112-4) 53; [26] (p. 114-5) 54; [27] (p. 115-20) 58; [28] (p. 120-5) 50; [29] (p. 125-34) 43; [30] (p. 134-8) 24; [31] (p. 138-45) 44; [32] (p. 145-8) 48; [33] (p. 148-50) 49; [34] (p. 150-4) 45; [35] (p. 154-6) 83 in ms. post finem epis. legitur: *Explicit liber VI. Incipit liber VIII. Cap.*); [36] (p. 156-68) 2; [37] (p. 168-70) 47; [38] (p. 170-2) 55; [39] (p. 172-7) 46; [40] (p. 177-80) 32; [41] (p. 180) 86; [42] (p. 180) 88; [43] (p. 181) 3; [44] (p. 181-2) 58; [45] (p. 182-3) 52; [46] (p. 183-4) 85; [47] (p. 184-5) 87; [48] (p. 185-8) 66; [49] (p. 188-9) 59; [50] (p. 189-91) 25; [51] (p. 191-6) 15; [52] (p. 196-8) 16; [53] (p. 198) 91 (in ms. legitur hic: *Explicit liber VII. incipit liber VIII*); [54] (p. 198-201) 64; [55] (p. 201-5) 8; [56] (p. 205-13) 5; [57] (p. 213-21) 6; [58] (p. 221-4) '60; [59] (p. 224-5) 84; [60] (p. 225) 90; [61] (ib.) 89 (in ms. legitur hic: *Explicit liber VIII. Incipit liber VIIII*); [62] (p. 226-40) 19; [63] (p. 240-4) 73; [64] (p. 244-8) 74; [65] (p. 248-50) 75 (in ms. pag. 250 legitur: *Explicit epistola II. Incipit Epistola III*); [66] (p. 250-3) 78 (in ms. pag. 253 legitur: *Explicit Epistola III. Incipit Epistola IIII*); [67] (p. 253-5) 80; [68] (p. 255-61) 26 (legitur hic in ms.: *Explicit Epistola III. Ad Galatas*); [69] (p. 261-71) 72 (in ms. post finem epis. legitur: *Explicit liber VIIII. Incipit liber X. Feliciter*); [70] (p. 271-5) 56 (cum epis. « De causa Bonosi » cui nullus praefigitur titulus); [71] (p. 275-86) 17; [72] (p. 286-97) 18; [73] (p. 297-308) 40; [74] (p. 308-26) 21; [75] (p. 326-34) 20; [76] (p. 335-55) De obitu Theodosii oratio (M. ib., 1447-68. In ms. *Incipit de obitu theodosii imperatoris. ubi diei quadragesime eius fecit verbum Ambrosius*): [77] (p. 355-8) 22 (M. 16, 1062-5, n. 10. des. *in nomine dei nostri magnificabimur*); [78] (p. 358-62) 22 (M. ib., 1065. n. 11. Titulo praevio: *Alia eiusdem*,

inc. *Heliseum scripture divine series.* In edit. est pars prioris epistolae); [79] (p. 362-88) De obitu Valentiniani consolatio (M. ib., 1417-44. In ms. *Incipit epistola de consolacione valentiniani imperatoris*); [80] (p. 388-423) 63 (des. *sine heresis temulencia. Explicit ad Vercellenses. Deo gracias*).

Membr., mm. 245 × 150, pp. 424. Charactere Gothico saec. XIV-XV, pagina integra codex diligenter est exaratus. Litterae initiales alterne colore rubro et caeruleo sunt depictae. P. 424 vacua. — MONTF., I, 222; CAR., I, 306. — Specimen characterum in *Bibl. Casin.*, III, tab. XIX.

157 K (ext. 157 et 464; int. 42).

S. Ambrosii opera nonnulla.

1 (p. 1-94) De excessu fratris sui Satyri lib. I-II (M. 16, 1345-414. In ms. leguntur tituli: (p. 1) *Incipit liber sancti Ambrosii de excessu fratris*; (p. 34 lib. II): *Incipit de resurrectione*). 2 (p. 95-168) De poenitentia lib. I-II (M. ib., 485-546). 3 (p. 178-228) De virginibus lib. I-III (M. ib., 197-244). 4 (p. 229-69) De institutione virginis et s. Mariae virginitate perpetua (M. ib., 321-48. In ms. *Incipit de beate Marie virginitate perpetua*). 5 (p. 269-312) De viduis (M. ib., 247-76. In cod. *Incipit adhortatio viduitatis*). Nulla est in cod. capitum partitio.

Membr., mm. 220 × 150, pp. 312 (excisum est fol. 136 sive pag. 271 et 272). Codex charac. latino-gothico saec. XIV-XV plenis lineis est descriptus. Notae in marginibus passim occurrunt manus saec. XVI. Tituli rubri. In pag. 212 manus saec. XVI haec scripsit: *Quando il nostro signor Iddio comando alla Gloriosa Vergine Maria sua madre sanctissima che andasse. Quando il nostro signor Imperator Romano non che. Vale Ioannes Franciscus de Urbe.* In p. 312 haec legitur nota: *Est sacri monasterii montis cassini ad usum Domni Ambrosii.* — Cf. MONTF., I, 222; CAR., I, 328. — Scripturae specimen in *Bibl. Casin.*, III, tab. XIX.

158 Q (ext. 158 et 396).

Angeli Sangrini Casin. Abb. opera metrica.

Titulus (p. 1) legitur: *Diversa opuscula vario metrum genere melliflue decantata auctore Rdo P. D. Angelo Sangrino Abbate Congregationis Casinensis* quem (p. 3-5)

index voluminis sequitur. [1] (p. 11-68) Vitae S. Benedicti cant. I-IV. Praecedunt (p. 7-9) versus *Ad illmum et revmum D. D. Antonium Caraffam Card.* et subicitur (p. 68-9) *Miraculum post mortem*; [2] (p. 73-86) Vitae S. Gregorii Naz. cant. I-III. Praeponuntur (p. 70-2) versus *Ad illmum et revmum D. D. Vilelmum Sirletum Card.*; [3] (p. 89-110) Vitae s. Ianuarii ep. et mar. cant. I-III. Versus praeponuntur (p. 87-8) *Ad revmum D. D. Io. Franc. Orificium epm. civitatis acerni*; [4] (p. 111-7) Pass. S. Donati ep. cant. I-III; [5] (p. 119-29) Pass. s. Margheritae virg. cant. I-III; [6] (p. 131-45) Pass. s. Agnetis virg.; [7] (p. 147-52) Pass. ss. Florae et Lucillae virg. cant. I-III; [8] (p. 153-69) Vita s. Clarae virg.; [9] (p. 171-87) Pass. s. Christinae virg.; [10] (p. 189-92) Pass. s. Barbarae virg. *Ad illmum Mantuae Ducem*; [11] (p. 193-200) Pass. s. Ursulae virg. cant. I-III; [12] (p. 201-6) Pass. s. Benigni cant. I-III. Subicitur (p. 207-8): *De eodem sancto canticum quartum*; [13] (p. 209-14) De s. Brunone sign. ep. et abb. Casin. cant. I-III; [14] (p. 215-20) In solemn. s. Mariae Magd. cant. I-III; [15] (p. 221-5) De s. Martha virg. cant. I-III; [16] (p. 227-32) De s. Mauro abb. cant. I-III; [17] (p. 233-40) De s. Stephano protom. cant. I-III; [18] (p. 241-50) In laudem ss. Innocentium cant. I-II; [19] (p. 251-78) Vita b. Guilielmi Siculi anachor.; [20] (p. 279-84) In fest. b. Petri abb. monast. ss. Trinitatis Cavae; [21] (p. 285-99) De vita et obitu s. Iustinae virg. et mar.; [22] (p. 299-315) Pass. s. Luciae virg.; [23] (p. 316-34) Pass. s. Euphemiae virg.; [24] (p. 335-51) Pass. s. Iuliae virg.; [25] (p. 352-61) In fest. s. Apolloniae virg. et mar.; [26] (p. 363-84) *Triumphale carmen de vita et obitu domni Pauli Papiensis s. coenobii Casin. monachi*; [27] (p. 385-94) In solemn. s. Romualdi; [28] (p. 394-8) *Encomium trimetro iambico in laudem Camalduli montis Eremique eius celeberrimi*; [29] (p. 399-401) *Sylva R. P. D. Angeli Sangrini ad Eruditum P. D. Prosperum Martinengium Brixianum* (ed. in P. Martinengii *Theotocodia*, Romae, 1589, p. 6-8); [30] (p. 402) *Ad revmum P. D. Victorinum abb. s. mon. ss. Trin. Cavae* (ed. ex hoc cod. P. Guillaume, *Essai hist. sur l'Abbaye de Cava*, Cava, 1877, p. XCVII-VIII); [31] (p. 403-8) In fest. b. Alpherii abb. mon. ss. Trin. Cavae; [32] (p. 409-13) In fest. b. Leonis abb. mon. ss. Trin. Cavae; [33] (p. 413-8) In fest. b.

Constabilis abb. ss. Trin. Cavae; [34] (p. 419-58) De s. Ioannis Bapt. nativ., vita et capitis detruncatione. Subiciuntur: [1] (p. 458-9) *Iudicium Dei in Herodem Antipam*; [2] (p. 459) *Vindicta adversus Herodiadem*; [3] (p. 459-60) *Crudelis Dei sententia in filiam Herodiadis*; [35] (p. 463-535) Pass. s. Placidi lib. I-IV; [36] (p. 539-613) Vitae s. Mauri lib. I-IV; [37] (p. 615-7) *Ad illmum Ugonem Gallicum Card. amplissimum Magnum Rhodi Magistrum Principem invictissimum elegiacum encomium*; [38] (p. 618-9) *Encomium ad R. P. D. Victorinum Atellanum s. coen. Trin. Cavae abb.* (ed. ex hoc cod. P. Guillaume, op. cit., p. XCVIII-IX); [39] (p. 620) *Ad eximium I. V. D. D. Leonardum Petram podagra affectum chiragaque laborantem*; [40] (p. 620) *Ad eundem*. Initium et finem singulorum poematum in *Bibl. Casin.* (III, p. 379-83) habes.

Chart., mm. 233 × 185, pp. I-IV, 1-628. Codicem hunc nitide *D. Honoratus a Neapoli scribebat anno 1586* uti in pp. 463, 539 legitur. Pp. vero 279-84, 363-418, 615-23 alterius sunt manus aliquantulum recentioris. Pp. I-IV, 6, 10, 118, 130, 146, 170, 188, 226, 362, 461-2, 536-8, 614, 624-8 albae. — Cf. Gatt., *Hist.*, 683 sq.; Montf., I, 219, 222; Car., III, 178.

159 MM (ext. 159 et 486; int. 644).

Liber Distinctionum; Anacleti II Antip. Registrum epistolarum.

1 (p. 1-71) *Incipit Liber Distinctionum:* Praefatio praeit: *Ab illo cuius gratia spiramus hoc nostrum iubemur intrare propositum — quisquis mentis opes taciturnitatis silentio furatur. Prima distinctio. Audi fili tui patris prudentiam — A nullo debet suscipi quem romana repellit ecclesia. Ultima distintio* [XIX]. *Vix aliquis fili poterit valere — Veneni genus est quod aliud venenosius excludit. Explicit Liber Distinctionum.*

2 (p. 71-92) **Anacleti II Antipapae** registrum epistolarum. Nullo praeposito titulo, epistolae in cod. leguntur quae apud Jaffé-Loewenfeld (*Regesta Pontif. Rom.*, Lipsiae, 1888) nn. 8367, 8378, 8377, 8379, 8382, 8384, 8381, 8383, 8380, 8386, 8385, 8387, 8390, 8388, 8389, 8391 — 8408, 8413, 8414 et 8411 indicantur. N. 8411 fragmentum tantum legitur: *Apostolice sedis providentia — totam sicut insulam.* (Cf. Baronium, *Ann. Eccles.*, edit. Lucae 1746, tom. XVIII, p. 455).

Inter epp. quae supra nn. 8383 et 8380 sunt signatae, insertae sunt in cod. aliae duae epistolae, quarum prima a Magistratibus Urbis Romae et altera a Cardinalibus ab Anacleto ordinatis ad Lotharium imp. dirigitur (Cf. Baronium, op. et vol. cit., p. 438-9, nn. XXIV-XXVI et p. 435-7, nn. XVI-XVIII).

Membr., mm. 265 × 175, pp. 92. Charac. Gothico saec. XIII duplici columna nitide exaratus. Litterae initiales rubro et viridi colore alterne sunt depictae. In summo margine p. 1 titulus manus saec. XIV legitur: *libellus distinctionum et aliud liber ad fratres cluniacenses.* — Cf. De Nuce, op. cit. in cod. 101, p. 522; Montf., I, 218, 222; Car., I, 326; Beth., XII, 500; *N. Ar.*, III, 158, 164 sqq.; P. Kehr, *Papsturkunden in Campanien* in *Nachr. der K. Gesells. der Wissens. zu Göttingen,* 1900, III, p. 294; *N. Ar.*, XXXVI, 81. — Scripturae specimen in *Bibl. Casin.*, III, tab. XX.

160 FF (ext. 160, 210 et 387; int. 690).

Sacrorum Bibliorum Concordantiae.

Inc. *A. a. a. a. Ie[remias]. I. c. XIIII. a. Eze[chiel]. IIII. f. A. aamon II. paral. XI. c.* Des. *Zozobababel* (sic) *I. paral. III. f.... Zacharias. IIII. c. d. e. Matheus. I. d. Lucas. III. f. Expliciunt concordantie de sancto iacobo. Petrus Floovent montis morentiati fecit hoc.* (v. codd. Casin. 61, 212 et cod. Urb. Lat. 4 in C. Stornajolo, *Cod. Urbin. Latini*, Romae, 1902, p. 7. Cf. Concordantiae maiores sacrae Bibliae, ed. Venetiis ad signum spei, 1549. In ms. ampliores sunt).

Membr., mm. 240 × 180, pp. 498. Saec. XIV, charact. Gothico, quinque columnis scriptus est codex. Litterae initiales minio exaratae. P. 498 alba. — Cf. Montf., I, 222. — Specimen characterum in *Bibl. Casin.*, III, tab. XX.

161 L (ext. 161 et 236; int. 514).

S. Augustini opera nonnulla.

1 (p. 3-192). Confessionum lib. I-XIII (M. 32, 659-868), praevio (p. 2) cap. V, lib. II Retract. (M. ib., 632). **2** (p. 193-224). Ad Vincentium Victorem de natura et origine animae lib. I-II (M. 44, 509-48). **3** (p. 225-36). De immortalitate animae liber unus (M 32, 1021-34), praevio cap. V, lib. I Retract. (M. ib., 590-1).

Nulla est in cod. capitum distinctio. Adduntur: (p. 236) quaedam de poenitentia. Absque ullo titulo inc. *Quam sit appetenda gratia penitentie*. Des. *Unde felix ego* (*Bibl. Casin.*, III, p. 388).

Memb., mm. 300 × 195, pp. 238 (fol. ultimi seu pp. 237-8, pars superior tantum, mm. 45, remanet). Gothico charactere saec. XIII, pagina integra, non una manu (pp. 217-36 litt. Carolina sunt exarata) descriptus, initiales litteras coloribus variis eleganter depictas codex habet. *Incipit* et *Explicit* variorum librorum colore rubro et caeruleo exarata. P. 1 alba. — Cf. MONTF., I, 222; CAR., I, 328. — Specimen characterum in *Bibl. Casin.*, III, tab. XX.

162 L (ext. 162 et 385; int. 544).

S. **Augustini** opera complura.

1 (p. 10-87). De diversis quaestionibus (M. 40, 11-58) praevio (p. 1-10) cap. 26, lib. I. Retract. (M. 32, 624-30 et 47, 1225 ubi cap. *De magis phoraonis* ex hoc cod. editum est; et *Bibl. Casin.* III, p. 389-93). Des. cum quaestione LXII. *De muliere samaritana* (in edit. quaes. LXIV; M. 40, 58). **2** (p. 89-154). De quantitate animae (M. 32, 1035-80; in ms. *Incipit dialogus augustini de qualitate vel* (*qualitate vel* sup. ras. et a 2 manu) *quantitate animę. cum adeodato carnaliter sibi filio*) absque titulis et capitum partitione. Sequuntur: [1] (p. 154) Arbor de Usia seu de substantia, eiusque generibus et divisione (*Bibl. Casin.*, III, p. 393-4); [2] (ib.) Versus in laudem s. Augustini (*Flor. Casin.*, ib., p. 394). **3** (p. 155-241). Hypomnesticon lib. I-VI (M. 45, 1611-64) sine capitum divisione. **4** (p. 241-2). Pseudo Augustini. De Salutaribus documentis fragmentum. Titulus vix propter abrasionem legibilis *Incipit sancti aurelii augustini episcopi ad quemdam comitem* ////////. Inc. *Karissime frater. Si cupis scire.* Des. *ita ut utri...* (M. 40, 1047-48 et *Flor. Casin.*, III, 428 ex hoc cod.). **5** (p. 243-5) De Trinitate liber VIII. Editus inter Vigilii Tapsensis opera (M. 62, 285-88; in ms. *Expositio fidei s. augustini ep.*). **6** Epistolae: [1] (p. 245) 132 (M. 33); [2] (p. 245-7) 135 (M. ib.); [3] (p. 247-61) 137 absque capitum distinctione (M. ib. Cf. et *C. S. E. L.*, vol. XLIV, 1904, pp. 79, 89, 96). **7** (p. 261-300). De Unitate Trinitatis (M. 42, 1157-72 et inter Vigilii Tapsensis opp. M. 62, 333-52. In ms. *Incipit beati augustini ep. Libellus adversus feli-*

cianum). **8** (p. 300-1). *Incipit ad dardanum. de presentia dei.* Est epis. 187 (M. 33, 832-40 usque ad cap. VII nulla habita capitum divisione. Des. *felicissima est.* Cf. et *C. S. E. L.*, vol. LVII, 1911, p. 81). **9** Sermones: [1] (p. 312-22) 93 (M. 38); [2] (p. 322-8) 98 (M. ib., usque ad cap. VI ad verba: *qui secretam dat vitam*).

Membr., mm. 265 × 195, pp. 328. Littera Benev. saec. XI, pagina integra, codex est conscriptus ac titulos et *Incipit* et *Explicit* minio exarata habet. Correctiones marginales et interlineares priscae et recentioris manus occurrunt. Folia priora, in quibus index operum quae codex continet et aliae notulae leguntur (cf. *Bibl. Casin.*, III, p. 389), humore sunt corrupta. — Cf. Montf., I, 223; Car., I, 282; Reiff., II, 339; Loew, *The Benev. Script*, 345. — Scripturae specimen in *Bibl. Casin.*, III, tab. XX.

163 L (ext. 163 et 384; in 228).

S. Augustini opera aliquot.

1 (p. 2-168). De peccatorum meritis et remissione lib. I-III (M. 44, 109-200 Cf. et *C. S. E. L.*, vol. LX, 1913, p. 3-151 pro qua edit. cod. collatus est), praevio (p. 2-3) cap. 33 lib. II Retract. (M. 32, 644). **2** (p. 168-253). De spiritu et littera liber (M. 44, 201-46 Cf. et *C. S. E. L.*, vol. cit., p. 155-230), praeeunte cap. 37 lib. II Retract. (M. 32, 645). **3** (p. 253-85). De cura pro mortuis gerenda liber (M. 40, 591-610), praemisso cap. 64 lib. II Retract. (M. 32, 655-6. Nonnulla desiderantur in cod.). **4** (p. 285-326). De octo Dulcitii quaestionibus liber (M. 40, 147-70), praevio cap. 65 lib. II Retract. (M. 32, 656). **5** (p. 327-427) ⟨Contra epistulam Parmeniani lib. I-III⟩ (M. 43, 33-108 Cf. et *C. S. E. L.*, vol. LI, 1908, pro qua edit. cod. collatus est), praemisso cap. 17 lib. II Retract. (M. 32, 637). Nulla in ms. capitum distinctio.

Memb., mm. 260 × 180, pp. 428. Littera Benev. saec. XI, lineis plenis perscriptus, codex titulos et litteras initiales minio exarata praefert. Pp. 1, 428 vacuae in qua ultima tentamina scripturae conspiciuntur. In fine Lib. de spiritu et littera (p. 253) minio exarata verba leguntur: *In nomine domini contuli ut potui.* — Cf. Montf., I, 223; Car., I, 282; Reiff., II, 332; *C. S. E. L.*, vol. LI, p. IX; vol. LX, pp. V, VII; *Jour. of Theol. Stud.*, n. 61, oct. 1914, p. 157; Loew., *The Benev. Script*, 345. — Exemplum scripturae in *Bibl. Casin.*, III, tab. XX.

164 L (ext. 164 et 308; int. 247).

S. **Augustini** Contra Iulianum Pelagianum lib. I-III.

Lib. I (p. 1-125); II (p. 125-274); III (p. 274-399) continet codex in quo nonnulla desiderantur. — M. 45, 1049-338. Cf. et M. 47, 1224-5.

Membr., mm. 280 × 195, pp. 400. Littera Benev. saec. XI, pagina integra codex est descriptus. Interloquentium nomina *Iulianus dixit. Augustinus respondit* aeque ac tituli rubro colore sunt conscripta. P. 400 alba. — Cf. MABILLION, *Iter Ital.*, I, p. 123; MONTF., I, 223; CAR., I, 309; REIFF., II, 331; LOEW, *The Benev. Script*, 345. — Scripturae specimen in *Bibl. Casin.*, III, tab. XXI.

165 L (ext. 165 et 437; int. 243).

S. **Augustini** opera nonnulla; Regulae quaedam de Arithmetica et Trigonometria; **P. Virgilii M.** Aeneidis et Georgicon fragmenta.

1 (p. 6-37). De sancta virginitate (M. 40, 397-428). **2** (p. 38-71). De coniugiis adulterinis lib. I-II (M. ib., 451-86). **3** (p. 71-154). De sermone Domini in monte lib. I-II (M. 34, 1229-1308), **4** (p. 155-188). De gratia et libero arbitrio (M. 44, 881-912), praevia epis. 215 ad Valentinum (M. 33, 971-74 Cf. et *C. S. E. L.*, vol. LVII, 1911, p. 387 pro qua edit. cod. hic collatus est). In cod. nulla est capitum distinctio. Adduntur: (pp. 1-5, 189-99). Regulae quaedam de Arithmetica et Trigonometria cum schematibus. Absque titulo inc. *Unus et duo arithmetice sunt ternarius.* Des. *unitatem perfectam perficit legionem.* Figurarum expositiones inc. *Sexqualtera proportio in continua et dixiuncta medietate.* Des. *Tertius est unus duo tria et quater quatuor.*

Membr., mm. 250 × 170, pp. 202. Codicem, littera minutiori Benev. saec. XII, columna duplici eadem manus exaravit quae codd. 166 et 167 descripsit. Litterae initiales auro coloribusque nitide sunt depictae et maiusculae rubro, viridi flavoque colore distinctae. Pp. 1-4, 197-202, saec. XIII, initio et fini codicis sunt assutae, quarum pp. 1, 3, 4, 197, 200 sunt rescriptae. In ipsis pag. Vergilii versus, partim abrasi, leguntur: p. 1-2: Aen. I, 494-557; p. 198: Aen. II, 26-57; p. 199-200: Georg. III, 282-345; p. 201-2: Georg. III, 506-37. — Cf. MONTF., I, 223; CAR., I, 309; REIFF., II, 350; LOEW, *The Benev. Script*, 345. — Scripturae specimen in *Bibl. Casin.*, III, tab. XXI.

166 L (ext. 166 et 436; int. 668).

S. **Augustini** opera complura.

1 (p. 1-54). Contra Academicos lib. I-III (M. 32, 905-58). **2** (p. 55-72). De beata vita (M. ib., 959-76). **3** (p. 73-85). De immortalitate animae (M. ib., 1021-34). **4** (p. 86-127). De ordine lib. I-II (in ms. *De ordine rerum*. Des. *de illa iurare possimus* M. ib., 977-1020). **5** (p. 130-72). De quantitate animae (M. ib, 1035-80. In ms. *Incipit liber beati Augustini De quantitate anime. sub dialogo compositus cum dato carnaliter sibi filio*). Dialogus est cum Adeodato. **6** (p. 173-242). ⟨**Pseudo**⟩ **Augustini** Hypognosticon lib. I-VI. Lib. I (p. 173); II (p. 179); III (p. 192); IV (p. 212); V (p. 223); VI (p. 233) qui ultimus incip. a verb. *addere etiam hoc* (in edit. cap. I ver. 3. M. 45, 1611-64). **7** (p. 243-300) De nuptiis et concupiscentiis lib. I-II (M. 44, 413-74), praevia (p. 242-3) epis. ad Valerium comitem (M. ib., 411-2 Cf. et *C. S. E. L.*, vol. LVII, 1911, p. 293 pro qua edit. cod. noster collatus est). In ms. capitum partitio desideratur.

Memb., mm. 250 × 170, pp. 302, Littera Benev. saec. XII, binis columnis, codex eadem manu ac codd. 165 et 167 est exaratus et iisdem litteris initialibus exornatur. Maiusculae rubro flavo ac viridi colore sunt distinctae et librorum tituli minio depicti. Index recentioris manus (p. 1) legitur Pp. 128, 129, 301, 302 albae. — Cf. Montf., I, 223; Car., I, 309; Reiff., II, 315; *C. S. E. L.*, vol. XLII, p. XXVII; Loew, *The Benev. Script*, 345. — Characterum specimen in *Bibl. Casin.*, III, tab. XXI.

167 L (ext. 167 et 435; int. 338).

S. **Augustini** opera nonnulla.

1 (p. 1-24). De octo Dulcitii quaestionibus (M. 40, 147-70). **2** (p. 24-109). Contra epistulam Parmeniani lib. I-III (M. 43, 33-108). **3** (p. 109-203). De peccatorum meritis et remissione lib. I-III (M. 44, 109-200). **4** (p. 203-50). De spiritu et littera (M. ib., 201-46). **5** (p. 250-67). De cura pro mortuis gerenda (M. 40, 591-610). Nulla est in cod. capitum divisio. Adduntur (p. 201-202) Quaedam medica. Inc. absque titulo: *Quatuor sunt matricis cellule* (Car., II, p. 160-2 ex hoc cod.).

Membr., mm. 250 × 160, pp. 202. Codicem, littera Benev. saec. XII, duplici columna exaravit eadem manus quae codd. 165 et 166 conscripsit. Initiales litterae coloribus sunt depictae et librorum tituli minio. P. 26 vacua. In p. 242 operum index recentior et alia nullius vero momenti leguntur. P. 201-202 altera recentior manus exaravit. — Cf. MONTF., I, 223; CAR., I, 309; II, 160; REIFF., II, 167; LOEW., *The Benev. Script,* 345. — Scripturae specimen in *Bibl. Casin.,* III, tab. XXI.

168 L (ext. 168 et 308; int. 227).

S. Augustini opera complura.

1 (p. 1-25). De natura boni (M. 42, 551-72) praevio cap. 9 lib. II Retract. (M. 32, 634). **2** (p. 27-93). De genesi contra Manichaeos lib. I-II (M. 34, 173-216 ad verba: *omni ligno paradisi* cap. XXV, ver. 6). **3** (p. 94-149). Contra mendacium (M. 40, 517-48. Cf. et *C. S. E. L.,* vol. XLI, 1900, p. 469-528 Cod. noster pro hac edit. conlatus est) praecedentibus (p. 93) vers. *Si quis nosse cupit quantum mendacia — Divine mentis quam male imago peris* (M. 47, 1256 et *Bibl. Casin.* III p. 403). **4** (p. 150-95). De mendacio (M. 40, 487-518 Cf. et *C. S. E. L.,* vol. cit., p. 413-66 pro qua edit. cod. conlatus est). **5** (p. 195-236). De fide et operibus (M. ib., 197-230). **6** Excerpta: [1] (p. 236-8) *Questio ad inquisitione (sic) ianuarii. Si cotidie corpus domini accipiendum sit nec ne.* Ex ep. 54 (M. 33, 251-2, cap. III et IV); [2] (p. 238-9) *Questio de providentia dei Augustini* (M. 47, 1225-6 ex hoc cod.); [3] (p. 239-40) *Questio de rebus qualiter utatur Augustini* (M. ib., 1226-7 ex hoc cod.); [4] (p. 240-1) *Augustinus De Evangeliis. De pueris sedentibus in foro et ad invicem clamantibus* (M. 35, 1337-8, cop. XI); [5] (p. 241-2) *Questio de ieiunio Augustini* (M. ib., 1339-40, cap. XVIII); [6] (p. 242) *S. augustinus de s. ieronimo dicit.* Inc. *Infelix enim qui non.* Des. *paria esse peccata.* Ex epis. 167 (M. 33, 735 et 741, cap. II, 4 et VI, 26).

Membr., mm. 260 × 185, pp. 242. Littera Benev. saec. XI, pagina integra codex describitur. Tituli librorum et nonnullae maiusculae litterae rubro colore pinguntur. P. 26 vacua. In p. 242 indicem operum codicis et alia quaedam recentiores manus scripserunt. — Cf. MONTF., I, 219, 223; CAR., I, 282; REIFF., II, 334; *C. S. E. L.,* vol. cit., p. XIII, XXIV-XXXV; LOEW, *The Benev. Script,* 345. — Specimen characterum in *Bibl. Casin.,* III, tab. XXI.

169 L (ext. 169 et 405; int. 238).

S. **Augustini** opera quaedam; **Ambrosii Autperti abb.** sermo de cupiditate.

1 **S. Augustini:** [1] (p. 1-128). De vera religione (M. 34, 121-72); [2] (p. 129-56). De disciplina christiana (M. 40, 670-78. In ms. *De disciplina christianorum*).

2 (p. 157-208). ⟨**S. Ambrosii Autperti beneventani abbatis**⟩ sermo de cupiditate (Ed. Caillau, p. 90-4 ex hoc cod. Cf. et M. 89, 1277-92).

Membr., mm. 240 × 155, pp. 208. Codex duabus partibus constat (I, p. 1-128; II, p. 129-208), littera Benev. saec. XI (I pars est recentior), integra pagina conscriptis, in quibus adnotationes marginales eiusdem primae manus et alterius occurrunt. Librorum tituli rubri. Nonnullis in locis, scriptura est refecta. Manus recentior in marg. super. p. 1 operum indicem adiecit. — Cf. De Nuce, op. cit. in cod. 101, p. 170; Montf., I, 219, 223; Car., I, 146; Reiff., II, 343; *Bibl. Casin.*, I, p. XXVI; *Cor. Iur. Civ. Instit.* in *Signorum Explic.*, Berolini, 1899; Loew, *The Benev. Script*, 244, 345. — Scripturae specimen in *Bibl. Casin.*, III, tab. XXII.

170 L (ext. 170 et 312; int. 246).

S. **Augustini** opera complura.

1 (p. 1-13). De disciplina christiana (M. 40, 669-78. In ms. *De disciplina christianorum*). Praeposito indice operum quae in cod. leguntur (*Bibl. Casin.*, III, p. 406). **2** (p. 13-9). *Incipit de evangelio. Dimitte. et dimittetur tibi.* Sermo 9 (in Fraia, et M. 46, 997-1000 ex hoc cod.). **3** (p. 19-36). De bono patientiae (M. 40, 611-26). **4** (p. 37-42). De fide rerum quae non videntur (Caret initio et fine. Inc. *cui dicitur.* Des. *nolit habere.* M. 40, 176 vers. 10 — 180 vers. 24). **5** (p. 47-72) De bono coniugali (M. ib., 373-96. Cf. et *C. S. E. L.*, vol. XLI, 1900, p. 187-230 pro qua edit. cod. noster conlatus est.). **6** (p. 72-111). De sancta virginitate (M. ib., 397-428. In p. 89 ad verba *Beati pauperes* - M. ib., 411 cap. XXVIII ver. 6 - habetur titulus minio exaratus: *De octo beatitudinibus*). Praecedit cap. 23 lib. II Retract. (M. 32, 640). **7** (p. 113-54). De coniugiis adulterinis lib. I-II (M. 40, 451-86. Cf. *C. S. E. L.*, vol. cit.,

p. 347-410. Cod. pro hac edit. collatus est), praevio cap. 57 lib. II Retract. (M. 32, 653). **8** (p. 157-245). De nuptiis et concupiscentiis (M. 44, 413-74). Praecedunt: p. 155-7 cap. 53, lib. II Retract. (M. 32, 651); epis. ad Valerium comitem (M. 44, 411-2. Cf. et *C. S. E. L.*, vol. LVII, 1911, p. 293 pro qua edit. codex noster conlatus est). **9** (246-8). Excerpta. Absque titulo inc. *Ante diem festum paschę.... Pascha quod hebraice dicitur phase.* Des. *Si ad amorem dei pigri non sumus. adiuvat ipse quem amamus. iesus christus.... Amen* (concordat ex parte cum S. Augustini cap. I, Tract. LV in Ioan. M. 35, 1784-5).

Membr., mm. 270 × 165, pp. 248. Codex littera Benev. saec. XI-XII, pagina integra, describitur litterasque initiales rubro, viridi, caeruleo ac flavo colore rude depictas offert. Librorum tituli minio exarati. In p. 245 in fine lib. De nuptiis et concup. haec legitur nota: *In nomine domini contuli ut potui. P.* — Cf. Montf., I, 223; Car., I, 282; Reiff., II, 322; *N. Ar.*, XXVII, p. 572; *C. S. E. L.*, vol. cit., p. XXVII-XXX; Loew, *The Benev. Script*, 345. — Exemplum scripturae in *Bibl. Casin.*, III, tab. XXII.

171 L (ext. 171 et 386; int. 226).

S. Augustini opera aliquot.

1 (p. 1-89). Contra Academicos lib. I-III (M. 32, 905-58) nota recentioris manus in margine adiuncta: *Hic liber est* (*Bibl. Casin.*, III, p. 408). **2** (p. 89-116). De beata vita (M. ib., 959-76). **3** (p. 116-34). De immortalitate animae (M. ib., 1021-34). **4** (p. 135-76). Soliloquiorum lib. I-II (M. ib., 869-904. Nonnulla in cod. desiderantur. Dialogus est inter H et R). **5** (p. 177-247). De ordine lib. I-II (M. ib., 977-1020 ver. 14. Des. cum verbis: *quę iura et ha...*).

Membr., mm. 260 × 185, pp. 248. Littera Benev. saec. XI, integra pagina codex est exaratus. Initiales litterae atramento nitide sunt delineatae et librorum tituli minio depicti. In summo margine p. 1 recentior manus scripsit: *Liber fratrum casinensium si quis eum furatus fuerit vel hunc titulum deleverit anathema sit.* P. 167 alba. In pp. 246-8 calami probationes et alia nullius momenti occurrunt. — Cf. Montf., I, 223; Car., I, 283; Reiff., II, 314; Loew, *The Benev. Script*, 345. — Exemplum scripturae in *Bibl. Casin.*, III, tab. XXII.

172 L (ext 172 et 310; int. 245).

S. Augustini opera complura.

1 (p. 1-16). De baptismo parvulorum seu sermo 294 (M. 38, 1335-48. Desiderantur in principio nonnulli versus editionis, integra fere pag. 1 alba relicta). 2 (17-186). De baptismo contra Donatistas lib. I-VII. Lib. I (p. 17-39); II (p. 39-55); III (p. 56-75); IIII (p. 75-103); V (p. 105-32); VI (p. 132-63); VII (p. 163-86. — M. 43, 107-244). 3 (p. 187-8). ⟨Regula secunda⟩ (M. 32, 1449-52). 4 (p. 188-94). Regula ad servos Dei (M. ib., 1377-84. Inc. absque titulo: *Hęc sunt quę observare precepimus in monasterio constitutis*). 5 Sermones: [1] (p. 195-209) 351 (M. 39. Manus aevi posterioris titulum apposuit: *De tribus modis poenitentiae*); [2] (p. 209-20) 352 (M. ib.); [3] (p. 220-2) 393 (M. ib.).

Membr., mm. 265 × 185, pp. 224. Littera Benev. saec. XI, pagina integra descriptus, codex initiales litteras minio exaratas et maiuscularum partem eodem colore distinctam habet. Tituli librorum in summo margine minio conscripti leguntur. Pp. 104, 223, 224 albae. — Cf. Montf., I, 223; Car., I, 283; Reiff., II, 317; *Bibl. Casin.*, I, p. XIII; *C. S. E. L.*, vol. LI, 1908, p. XVI; Loew, *The Benev. Script*, 345. Specimen scripturae in *Bibl. Casin.*, IV, tab. I.

173 L (ext. 173 et 447; int. 173 et 235).

S. Augustini opera complura.

1 (p. I-XXIV; 1-12). De opere monachorum. (Acephale inc. *habeo. volentem se dicit facere*. M. 40, 557, lin. 3 — 582). Multa in cod. desiderantur. 2 (p. 13-47). De symbolo contra Iudaeos paganos et Arianos (M. 42, 1117-30. In ms. *Incipit de sancto simbolo*). 3 (p. 47-83). De symbolo ad Catechumenos. Inc. *Rationem sive transancte noctis* (M. 40, 637-52. Cf. et *Bibl. Casin.*, IV, p. 3-4. In ms. *Incipit expositio sancti simboli post traditione sacramentorum*). 4 (p. 83-122). *Incipit contra quinque hereses* (M. 42, 1101-16 inter subditicia). 5 Sermones: [1-3] (p. 122-37). *De reconciliandis penitentibus* serm. I-III (*Flor. Casin.*, IV, p. 174-9 ex hoc cod.); [4] (p. 137-50) 389 (M. 39); [5] (p. 150-63) 3 (M. 46, ex hoc cod.); [6] (p. 163-8). 172 Mai, I; [7] (p. 168-71) 350 (M. 39); [8-10] (p. 171-5) De poenitentia, cibo animae et locutione

divina. Nullus in cod. titulus legitur (M. 47, 1254-6 et *Flor. Casin.*, ib., p. 178-9 ex hoc cod.); [11] (p. 175-9) *Questio de spiritu blasphemię augustini superius prolixa tractata. Sed hac fine concluditur sic. Si etiam hominibus — sit modus* (M. 35, 2104, lin. 12 — 2106 ex Inchoata Exp. Epis. ad Rom.); [12] (p. 179-80) Ser. 71 (Excerpta. Inc. *Nam et si is.* Des. *in pacis vinculo custoditur* M. 38, 466).

Membr., 260 × 180, pp. I-XXIV, 1-182. Littera Benev., saec. XI, integra pagina nitide cod. est descriptus ac initiales litteras et inscriptiones minio exaratas exhibet. Tituli rubri. Folia duodecim, nunc num. I-XXIV signata, olim a codice ablata madore sunt corrupta, sine vero scripturae iactura. In margine super. p. II legitur nota: *Folium istud reponat*[*ur*] *in loco suo...*, in illo infer. *Iste liber est sacri monasterii Casinensis n. 173.* In marg. infer. p. 1 legitur: *Iste liber est sacri monasterii Casinensis N. 235,* et recentior titulus *Opuscula quaedam S. Augustini episcopi.* In p. 181, 182 quas vacuas reliquit amanuensis calami probationes aevi posterioris occurrunt ac manus saec. XII versus: *Si Deus est animus* etc. Dyonisii Catonis (Cf. *Bibl. Casin.,* IV, p. 3). — Cf. Montf., I, 223; Car., I, 283; II, 96; Reiff., II, 335; *C. S. E. L.*, vol. XLI, 190, p. XXXVIIII, 530; Loew, *The Benev. Script,* 345. — Exemplum scripturae in *Bibl. Casin.,* IV, tab. I.

174 O (ext. 174 et 402).

S. **Augustini** et **Petri Abaelardi** opera nonnulla.

1 S. Augustini: [1] (p. 1-51). Enchiridion ⟨ad Laurentium⟩ sive de fide, spe et charitate (M. 40, 231-90) capitulis praecedentibus: *De proprio catholicę fidei fundamento I — De caritate LXXI;* [2] (p. 53-132). Retractationum lib. I-II (M. 32, 583-656).

2 Petri Abaelardi: [1] (p. 133-276). Theologia Christiana lib. I-V (M. 178, 1123-330); [2] (p. 277-451). Sic et non (M. ib., 1339-607. Des. *eruditi uti non licet aspere*). Nonnulla inedita fragmenta Abaelardi operum ex hoc codice edidit Tosti (*Storia di Abelardo e dei suoi tempi,* Roma, 1887, p. 267-88).

Membr., mm. 240 × 150, pp. I-II, 1-454. Gothico charactere saec. XIII, pagina integra, codex non una manu nitide exaratur. Initiales litterae rubro ac caeruleo colore sunt depictae. Tituli rubri. In marginibus hic illic additamenta occurrunt. Pp. I-II, 52, 452, 453, 454 vacuae, in quibus versus le-

guntur a manu saec. XVI additi: *Est pugil fortis qui vincit vincula mortis* — *O mors quam dura quam tristia sunt tua iura* — *Si mors non esset quam letus quilibet esset* — *Inspice peccator si non sum verus amator* — *Spretus et illusus pro te sum sanguine fusus.* — Cf. MONTF., I, 223; CAR., I, 328 (sub n. 474); BETH., XII, 500; *Bibl. Casin.*, I, p. XII; TOSTI, op. cit., p. 263-266. — Scripturae specimen in *Bibl. Casin.*, IV, tab. I.

175 (ext. 175, 241 et 353; int. 698).

Pauli Diaconi Comm. in regulam S. Benedicti; Monumenta plura ordinis monastici; Chronica S. Benedicti et alia nonnulla.

1 (p. 3-506) ⟨**Pauli Diaconi** Comment. in Reg. S. Benedicti⟩ (*Pauli Warnefridi diaconi Casinensis in s. regulam commentarium archicoenobii Casinensis monachi nunc primum ediderunt*, M. Casini, 1880, p. 3-524 et *Flor. Casin.*, IV, p. 12-173).

2 Monumenta plura ordinis monastici: [1] (p. 506-11) Capitula Aquisgranensia an. 817 (in ms. *Incipit capitulum ludovvihi imperatoris cum ceteris* (Ed. ex hoc cod. in *Pauli Warenefridi* etc., p. 527-32 et B. ALBERS, *Consuetudines monasticae*, vol. III, M. Casini, 1907, p. 115-42); [2] (p. 511-7) *Incipit ępistola pauli diaconi ad carolum regem* (Ed. ex hoc cod. ALBERS, *op. cit.*, p. 50-64); [3] (p. 517) *Epistola gregorii pape, ad castorium episcopum arimenensem* (Ed. ex hoc cod. in *Pauli Warnefridi* etc., p. 537 et *M. G. H. Greg. I pp. Regis Epist.*, I. p. 348-9); [4] (p. 518-26) *Ordo qualiter agendum sit monachis in monasteriis constitutis. et sub regula beati patris benedicti degentibus* (Ed. ex hoc cod. in *Pauli Warnefridi* etc., p. 539-47 et ALBERS, *op. cit.*, p. 26-49); [5] (p. 526-7) *Quomodo per annum ieiunandum sit et devote ab omnibus celebrandum* (Ed. ex hoc cod. in *Pauli Warnefridi* etc., p. 547-8; *Miscellanea Cassin.*, I, n. VII, p. 22-4 et ALBERS, *op. cit.*, p. 214-5; [6] (p. 527-8) *Item de reliquis ieiuniis* (Ed. ex hoc cod. in *Pauli Warnefridi* etc., p. 548-9 et ALBERS, *op. cit.*, p. 215-6); [7] (p. 528-32) *Item de reliquis festivitatibus* (Ed. ex hoc cod. in *Pauli Warnefridi* etc., p. 549-53 et *Miscellanea Casin.*, I, n. V, p. 11-6); [8] (p. 532-4) *De temporibus ieiunii* (Ed. ex hoc cod. in *Pauli Warnefridi* etc., p. 554-6 et ALBERS, *op. cit.*, p. 217-8).

3 (p. 534-63) ⟨Chronica S. Benedicti Casinensis⟩ (Ed. in *M. G. H., Script. Rer. Lang. saec. VI-IX, p. 468-88*).

4 (p. 564) Augusti imp. epistola ad Karolum patricium et rescriptum Karoli ad Augustum (*Bibl. Casin.,* IV, p. 26. Nullus in ms. legitur titulus).

5 (p. 565-76). *Ordo qualiter ponendi sunt codices et legendi in sancta romana ęcclesia* (*Bibl. Casin.*, ib., p. 26-32).

6 (p. 576-8, 590) Catalogus comitum Capuae (*M. G. H.*, tom. cit., p. 498-500 ex hoc cod. In ms. nullus praeponitur titulus).

7 (p. 579-80) Epytaphium Pauli Diaconi (*M. G. H.,* tom. cit., p. 23-4; A. MASELLI, *Di alcune poesie dubbiamente attribuite a Paolo Diacono,* M. Cassino, 1905, p. 78-9; K. NEFF, *Die Gedichte des Paulus Diaconus,* München, 1908, p. 153-6 ex hoc cod.).

8 (p. 581) ⟨Miracula S. Benedicti in Turri⟩ (*Bibl. Casin.*, ib., p. 32-3).

9 (p. 581-6) Radelgisi et Siginulfi divisio ducatus Beneventani (*M. G. H., Legum,* IV, p. 221-5 ex hoc cod. Nullus in ms. titulus occurrit).

10 (p. 587-8) *Ordo qualiter agatur in parasceben* (*Bibl. Casin.*, ib., p. 33-4).

11 (p. 588-9) Epitaphium domni Aligerni abbatis (Ed. ANGELUS DE NUCE, *Chron. mon. Casin.*, Parisiis, 1668, p. 233 et TOSTI, I, p. 344 ex hoc cod.).

Membr., mm. 300 × 230, pp. 590. Littera Benev., columna duplici, non una manu, tempore Ioannis Abbatis (915-34) dum Casinenses monachi Capuae morabantur, exaratus, codex duas imagines (p. 2, 3) exhibet, in quarum prima ipse Ioannes abbas librum divo Benedicto offert (cf. *Bibl. Casin.,* IV, p. 17. Imagines editae sunt in *Min. Cas.,* tab. III, IV; *Pauli Warnefridi* etc.; TOSTI, I, 293 sq.; TOSTI, *Vita di S. Benedetto,* M. Cassino, 1890, p. 197; ALBERS, *Consuet. monast.,* III). Tituli sunt rubri et initiales litterae coloribus variis sunt distinctae. Pp. 1, 590 calami probationes exhibent. In p. 563 instrumentum legitur quo Stephanus abb. Casin. anno MCCXXIV iustitiam concedit monasticam Nicolao clerico s. Petri in fine (*Bibl. Casin.,* ib., p. 26). — Cf. DE NUCE, *op. cit.,* pp. 87, 108-9, 128, 138-41, 155, 189, 223, 445, app. 5-8; MONTF., I, 215, 223; G. B. GROSSI, *La scuola e la bibliografia di M. Cassino,* Napoli, 1820, p. 54; CAR., I, 75, 95, 338, *Bibl. Casin.,* I, p. VII, XXXII; *M. G. H.,* vol. cit. et *Poet. lat. aevi Car.,* I, p. 35, III, p. 390; *Capit. Reg. Franc.* I (1883), p. 264-6, 343-9; II (1897), p. XIV,

94 ; *Concilia,* II (1906), p. 466 ; Bethmann, *Archiv,* X, 250 ; *N. Ar.,* III, 154, IV, 112, VII, 597, XIX, 217-20, XXVI, 321, XXVII, 656 ; *Cor. Iur. Civ. Institit.* in *Signorum Explic.,* Berolini, 1899; Tosti, I, 923 ; A. Potthast, *Bibl. hist. med. aevii,* 1896, p. 205, 224, 424 ; *Regulae S. Benedicti traditio codd. mss. Casinensium,* M. Casini, 1900, p. XIII-XIV ; P. Kehr, op. cit. in cod. 159, p. 541 ; N. Rodolico, *Genesi e svolgimento della scritt. long.-Cass.* in *Arch. Stor. Ital.,* XXVII, 1901, p. 327 (cit. cod. sub n. 915) ; G. Calligaris, *Ancora di alcune fonti per lo studio della vita di Paolo Diacono,* Milano, 1091, p. 12 ; C. Cipolla, *Note bibliogr. circa l'odierna condizione degli studi crit. sul testo delle opere di Paolo Diacono,* Venezia, 1901, p. 12, 15. *Journ. Theol. Studies,* 1902, n. 11, p. 461; 1910, n. 42, p. 280 ; H. Plenkers, *Untersuch. zur Überlieferungsgesch. der ältesten latein. Mönchsregeln,* München, 1906, p. 38; É. Bertaux, *L'art dans l'Italie mérid.,* Paris, 1904, p. 194, fig. 80 ; K. Neff, *Die Gedichte des Paulus Diaconus,* München, 1908, p. 150; *Rev. Bénéd.,* 1908, XXV, p. 99, 103 : A. Marignan, *Les fresques de S. Angelo in Formis* in *Moyen Age,* 1910, p. 19, 36 ; Traube, *Textgesch. d. Reg. S. Ben.* (zweite Aufl. herausg. von H. Plenkers) München, 1910, p. 38, 102 sq.; I. von Baldass, *Zur Initialornam. der süditalien. Nationalshrift* in *Anzeiger d. phil.-hist. Klasse d. kais. Akad. der Wissen. in Wien,* Wien, 1911, p. 2 ; J. A. Herbert, *Illuminated manusc.,* London, 1911, p. 163 ; M. Manitius, *Geschichte der Latein. Literatur des Mittelalters,* I, München, 1911, p. 263 ; C. Butler, *S. Benedicti Regula Monachorum,* Friburgi, Brisg., 1912, p. XIII sqq. ; Loew, *The Benev. Script,* p. 54, 69, 229, 245, 248, 298, 395 ; P. Toesca, *Storia dell'arte italiana,* Torino, p. 446 ; B. Linderbauer, *S. Benedicti Regula Monachorum,* Metten, 1922, p. 23. — Specimina scripturae in *M. G. H., Scriptor.* III, p. 222, tab. II ; *Pal. Cas. Long.,* tab. XXXIX ; *Pauli Warnefridi* etc. ; *Bibl. Casin.,* IV, tab. II ; *Regulae S. Benedicti traditio* etc., tab. I, 2 ; Albers, *Consuetudines monasticae,* III; Loew, *Script. Benev.,* tab. 39.

176 PP (ext. 176 et 267 ; int. 485).

Bartholomaei a S. Concordio O. Pr. Summa de casibus conscientiae.

Titulo praeeunte : *Incipit Summa de casibus anime Compilata per Fratrem Bartholomeum de pysis. ordinis predicatorum* inc. *Quoniam ut ait gregorius super Ezechielem nullum*

omnipotenti deo. Des. *ut dictum est. super Invidia.* § 11. *Explicit. Sit nomen domini Benedictum.* Sequitur (p. 291-328) tabula verborum seu capitum ordine alphabetico disposita: *Abbas in suo monasterio — Zelus. quid est. 1.* (de edit. Summae cf. HURTER, *Nom. Litt.,* 1906, II, 612).

Membr., mm. 315 × 240, pp. 328. Saec. XIV-XV, Gothico charactere, duplici columna descriptus, initiales litteras colore rubro ac caeruleo alterne depictas codex habet. Correctiones hic illic in marginibus occurrunt. Titulus recentior in summo margine p. 1 legitur: *Summa fratris Bartolomaei.* — Cf. MONTF., I, 223; CAR., I, 424. – Specimen scripturae in *Bibl. Casin.,* IV, tab. III.

177 R (ext. 177 et 307; int. 302).

Ven. Bedae Historia ecclesiastica.

Prologo (p. 1-3), absque titulo, praevio (M. 95, 21-4) legitur: (p. 3-51) lib. I; (p. 52-90) lib. II; (p. 92-142) lib. III; (p. 143-95) lib. IV; (p. 196-245) lib. V (M. ib., 23-290. Des. *ante faciem tuam. Amen*). Nonnullis omissis, singulos libros eadem fere capitula praecedunt quae in edit. singulis capitibus praeponuntur: Lib. I (p. 3-5) *I. De situ britannię vel hibernię et priscis earum incolis — LV. Ut edelfridh rex nordan hymbrorum, scottorum gentes pręlio conterens, ab anglorum finibus expulsus est;* lib. II (p. 52) *De obitu beati Gregorii pape I. — Ut occiso eduini* (sic), *paulinus cantiam rediens, rhovensis ecclesię presulatum acceperit. XX*; lib. III (p. 90-2) *I. Ut primi successores eduini regis, et sue gentis prodiderint et regnum. — XXX. Ut orientales saxones... ab errore correcti;* lib. IV (p. 142-3) *Ut defuncto deus dedit... missus. I. — XXXII. Ut alter... curatus;* lib. V (p. 195-6) *I. Ut odivald... sedaverit — [X]XVIII. Quot annos hec hystoria continet. et abbreviatio eiusdem. de vita et moribus Bede presbyteri. et quot libros scripserit* (cf. *Bibl. Casin.,* IV, p. 36-7 et cod. Casin. 181).

Membr., mm. 260 × 175, pp. 246. Littera Benev. saec. XII, lineis plenis descriptus est codex. Initiales litterae auro coloribusque exornantur. Tituli rubri. — Cf. MONTF., I, 217, 223; CAR., I, 284; BETH., XII, 500; POTTHAST, *Bibl. Hist. med. aevii,* 138. — Characterum specimen in *Bibl. Casin.,* IV, tab. III.

178 C (ext. 178 et 452; int. 297).

Excerpta ex S. Augustini scriptis in epis. S. Pauli.

Incipit excerptum bede (?) presb. de diversis opusculis s. augustini in epistolis s. pauli. Inc. *Paulus servus christi iesu vocatus apostolus... Ordo iste sequendus est, ut loquens de evangelio.* Des. cum sententia *Ex libro de civitate dei. XVI. Tit. XXXVII. Hic discimus in vescendo non cibi genere, sed aviditate immodesta quemquam culpandum.* Sunt sententiae ex omnibus s. Augustini operibus (Cf. C. Stornajolo, *Cod. Urb. lat.*, Romae, 1902, cod. 102, f. 233 et M. 47, 1199).

Membr., mm. 280 × 200, pp. 260. Littera Benev. integra pagina, saec. XI, diligenter exaratus codex in marginibus titulos praefert S. Augustini operum ex quibus sententiae sunt excerptae. Tituli minio sunt exarati et p. 1 littera initiali *P* eodem colore depicta ornatur. — Cf. Montf., I, 223; Car., I. 283; Loew, *The Benev. Script*, 345. — Exemplum scripturae in *Bibl. Casin.*, IV, tab. III.

179 G (ext. 179 et 431; int. 972).

Bedae Martyrologium; Homiliarum fragmenta; S. Benedicti Regula; Monumenta nonnulla ordinis monastici.

1 (p. 1-62). *In nomine sanctissimę et individue trinitatis. Incipit martyrologium. expositum a venerabile veda presbytero.* Inc. *Ian. Dies XXXI. Lun. XV. K. Ian. octaba domini et circumcisio secundum carnem et sancti basilii episcopi.* usque ad *II kl. ian. Depositio Sancti Silvestri. — menerbini. Simproniani.* (M. 94, 799-1148. Sunt excerpta ex Bedae martyrologio (Cf. D. H. Quentin, *Les martyr. histor. du moyen-âge*, Paris, 1908, p. 36). Necrologium (saec. XI-XIV) martyrologio insertum est (ed. ex parte in Gatt., *Acc.* II, p. 825-6).

2 Monumenta Ordinis monastici: [1] (p. 62). *Qualiter pronuntiandum sit ebdomadarius omni sabbato ad capitulu* (Albers, op. cit. in cod. 175, p. 174); [2] (p. 63). *Qualiter pronuntiandum sit secundum consuetudinem monasterii. In cena domini. et parascevę. Sabbato sancto et in resur-*

rectione domini (*Bibl. Casin.*, IV, p. 39); [3] (ib.) *Offertis infantibus* (GATT., op. et l. cit., ALBERS, op. cit., p. 185).

3 (p. 73-121, 64-72). Homiliarum ad Primam legendarum fragmenta I-XCII, praesertim ex s. Gregorio M. excerpta. Primum: *Incipit omelia ad legendum dominica de adventu domini. Dominus ac redemptor noster — pestilentię et fames* (M. 76, 1077. Ex com. I s. Gregorii M.) et ultimum: *De virgine. Ubi apte quoque generalis ad discipulos exortatio — set etiam quę defleantur augemus* (M. ib., 1121, n. 6 — 1122, lin. 10. Cf. *Bibl. Casin.*, ib., p. 40 et Codd. Cass. 47 et 334).

4 (p. 122-230) **S. Benedicti** regula (Conlata fuit lectio huius codicis pro edit. *Reg. S. Bened. traditio Codd. Cass.*, M. Cas., 1900).

5 (p. 231-60). Monumenta Ordinis monastici. [1] (p. 231-8) Capitula Aquisgranensia an. 817 (in ms. *Incipiunt capitula ludovichi imperatori cum ceteri.* Cf. cod. 175, p. 506); [2] (p. 238-46) *Incipit epistola Pauli Diaconi ad Carolum regem* (cf. cod. 175, p. 511); [3] (p. 246-60) *Item ordo qualiter agendum sit monachis in monasteriis constitutis et sub regula beati patris benedicti degentibus* (cf. cod. 175, p. 518). Notae nonnullae saec. XI-XII ad Monasterium S. Nicolai de Ciconia spectantes ex hoc cod. ed. GATT., op. et l. cit. et *Bibl. Casin.*, IV, p. 39-41.

Membr., mm. 240 × 180, pp. 260. Littera Lang.-Casin., pagina integra, saec. XI non una manu conscriptus. Litterae initiales rubro ac nigro colore rude depictae. Tituli rubri. Codex olim monasterii S. Nicolai de Ciconia erat. — Cf. MONTF., I, 223; CAR., I, 109, 112; II, 13, 44; BETH., XII, 500; *N. Ar.*, XXVII, 656; *J. Theol. Stud.*, 1910, n. 42, p. 462 sq.; *Reg. S. Bened. Traditio codd. Cass.*, p. XIV sq.; H. QUENTIN, op. cit., p. 36, 44; BUTLER, op. cit. in cod. 175, p. XV, 137; LOEW, *The Benev. Script*, 75, 346. — Scripturae specimina in *Bibl. Casin.*, IV, tab. IV; *Reg. S. Bened. Traditio* etc., tab. II.

180 G (ext. 180 et 323; int. 437).

Ven. Bedae Expositio in VII epistolas catholicas.

Praevio (p. 1-2) prologo (M. 93, 9-10) legitur Expositio in epis.: [1] (p. 2-44) Iacobi (M. ib., 9-42, lin. 9. Des. mutila cum verbis: *vel aliarum opera*); [2] (p. 45-76) I Petri (M. ib., 41-68); [3] (p. 77-98) II Petri

(M. ib., 67-86); [4] (p. 99-143) I Ioan. (M. ib., 85-120); [5] (p. 143-6) II Ioan. (M. ib., 119-22); [6] (146-9) III Ioan. (M. ib., 121-4); [7] (p. 149-58) Iudae (M. Ib., 123-30).

Membr., mm. 270 × 190, pp. 158. Littera Benev. saec. XI, pagina integra exaratus codex titulos rubros habet. Notae in marginibus recentioris manus occurrunt. — Cf. MONTF., I, 219, 223; CAR., I, 180; LOEW, *The Benev. Script,* 346. — Characterum specimen in *Bibl. Casin.,* IV, tab. V.

181 FF (ext. 181 et 281; int. 484).

Ven. Bedae Historia Ecclesiastica.

Prologo (p. 2-4) praeeunte (M. 95, 21-4) legitur: (p. 7-62) lib. I; (p. 63-109) lib. II; (p. 110-71) lib. III; (p. 173-238) lib. IV; (p. 239-305) lib. V (M. ib., 23-290). Singulis libris capitula sunt praefixa: Lib. I (p. 4-7) *I. De situ britannię vel hibernię. et priscis earum incolis — XLIIII. Ut edelfridh rex nordan ymbrorum scottorum gentes. pręlio contorens* (sic). *ab anglorum finibus expulsus est;* lib. II (p. 62-3) *I. De obitu beati gregorii papę — XXII. Ut occiso ęduini* (sic), *paulinus, cantiam rediens;* lib. III (p. 109-10) *I. Ut primi successores ęduini regis, et fidem suę gentis prodiderint et regnum. — XXVIIII. Ut orientales saxones... ab errore correcti;* lib. IV (p. 172-3) *I. Et defuncto deusdedit... missus. — XXXIIII. Ut alter... curatus;* lib. V (p. 238-9) [*I*]. *Ut oidilvad... sedaverit. — XXXVI. De vita et moribus bede presbyteri. et quot libros scripserit* (cf. *Bibl. Casin.,* IV, p. 43-4 et cod. Casin. 177). (p. 308) Notantur manu cuiusdam Ioannis monachi conscripta Monasterii S. Vincentii de Capua census et possessiones (*Bibl. Casin.,* IV, p. 44-5).

Membr., mm. 325 × 220, pp. 308. Littera Beneven. saec. XI, binis columnis codex est exaratus. Litterae initiales auro et coloribus sunt depictae et maiusculae viridi, rubro ac flavo colore distinctae. In p. 1 vacua relicta posterior manus titulum in formam crucis latinae conscripsit: *Incipit liber historiae | aecclesiasticae gentis anglorum* et in formam crucis graece duo monogrammata quae verba efformant *episcoporum*(?) *episcopus.* P. 306 et p. 307 vacuae, in qua altera labyrinthus quidam occurrit, qui circulis octo constat et in exteriori circulo verba profert: ✠ *Adsunt in fossa. Bede venerabilis ossa.* ✠, in illo vero inter.: *Beda.* — Cf. MONTF., I, 223; BETH., XII, 500; POTTHAST, *Bibl. hist. medii aevi,* 138; LOEW, *The Benev. Script,* 346. — Scripturae exemplum in *Bibl. Casin.,* IV, tab. V.

182 C (ext. 182 et 291; int. 295).

Ven. Bedae Expositio in evang. s. Marci; **S. Gregorii Pp.** hom. XL in evang.; **S. Hieronymi** epistolae nonnullae.

1 (p. 1-108). **Ven. Bedae** Expositionis in s. Marci Evang. lib. I-IV (M. 92, 133-295, lin. 32. Des. incompleta cum verbis: *que in petra est excisa*).

2 (p. 109-63). **S. Gregorii Pp.** hom. in evang. I-XX (M. 76, 1077-170).

3 (p. 165-89). ⟨**S. Hieronymi**⟩ epistolae nonnullae (M. 22). Hoc ordine in codice leguntur: 125, 10, 7, 9, 12, 2, 119, 140 (fragmentum quod inc. *[F]rater karissime cypriane. Scito prenoscens quia si scribatur*. M. ib., 1177, lin. 18), 48 (Des. incompleta: *set ipsorum*. M. ib., 506, lin. 5).

4 (p. 189-276) **S. Gregorii Pp.** hom. in evang. XXI-XL (M. 76, 1169-312. Des. cod. cum nota: *Expletum est hoc opus Deo gratias. Amen*).

Chart.. mm. 290 × 220, pp. 276. Codex plenis lineis charac. Gothico saec. XV non una manu est descriptus. Pluribus in locis spatia occurrunt ad initiales et maiusculas litteras excipiendas. In p. 276 altera manus scripsit: *In hoc libro continetur Evangelium Marci collatum cum evangelio luce declaratum quadam parva et testuali expositione. Et omelie gregorii pp.* — Cf. Montf., I, 223; Car., I, 367. — Scripturae specimen in *Bibl. Casin.*, IV, tab. V.

183 XX (ext. 183 et 488; int. 492).

Benecevennae Nursini Ars notariatus.

(p. 1) *In nomine dei omnipotentis amen. Incipit ars notarie composite a bencevene nursinus prohemium R. Ne contractuum ut memoriam depireret inventum est tabellionatus officium quo contractus et pacta ad cautelam presentium et memoriam futurorum iure legitimo notarentur. Et ideo ne scolares ut olim in ipsius officio vacillarent quedam pro ipsius artis documento. Primo de personis. Secundo de rebus. Tertio de inepta conceptione. Quarto de beneficiis. Quinto de testibus. Sexto de contractibus et pactis. Septimo de volunta-*

tibus ultimis. Octavo de iudiciis Ego benecevenne (*spoletanus*) *duxi breviter componenda.* [1] (p. 1-9) *Incipit prima pars huius libri. de iis ... in personam.* Inc. *Sciendum est igitur quod rationes personarum.* Des. *possunt facere reddere testimonium*; [2] (p. 9-19) *Incipit secunda de his que sunt inutilia ratione rerum.* Inc. *Inutilis erit stipulatio si quis rem.* Des. *ut in titulo sequenti notabitur evidenter*; [3] (p. 19-31) ⟨*Pars tertia*⟩ *de his que sunt inutilia vel vitiosa conceptionis inepte et aliorum.* Inc. *Ratione utique conceptionis inepte inutilia sunt.* Des. *in licteris dimissoriis et iudicium recusationibus*; [4] (p. 31-7) *Incipit quarta de beneficiis renunciandis.* Inc. *Pubes ad hoc ut restitutionem eorum.* Des. *pro quo solvere tenetur*; [5] (p. 37-41) *Incipit V de testibus.* Inc. *Ubi numerus testium a legibus non diffinitur.* Des. *nullo divino impetrato beneficio collocaverit*; [6] (p. 41-146) *Incipit VI de contractibus et pactis.* Inc. *In nomine domini amen. Anno eiusdem anni MCCXLIIII indictione tertia die V intrante mense octubre.* Des. *voluerit adere vel mutare*; [7] (p. 146-7) *Incipit VII de voluntatibus et primum de testamentis sine scriptis.* Inc. *Petrus quondam sempronii.* Des. *et apertius declaravit*; [8] (p. 148-55). ⟨*Pars VIII*⟩ *De ordine iudiciorum breviter est videndum primo cum precipitur alicui iuramentum ut aliquem citet.* Inc. *Et antequam scribatur praeceptum.* Des. *Sacerdotes quomodo... libellus in...* In marginibus glossae nonnullae occurrunt.

Membr., mm. 190 × 135, pp. 156. Charac. Gothico saec. XIII, pagina integra descriptus est codex. Tituli rubri; litterae initiales eodem colore sunt depictae. — Cf. MONTF., I, 223; CAR., I, 327; II, 216. — Scripturae specimen in *Bibl. Casin.,* IV, tab. V.

184 MM (ext. 184 et 161; int. 483).

S. **Bernardi Clarae-Vallen. abb.** opera complura; **S. Augustini, S. Bonaventurae, Boethii, Ciceronis** et aliorum opera.

1 S. Bernardi: [1] (p. 3-30). De consideratione ad Eugenium III lib. I-V (M. 182, 727-808. In ms. *Epistole beati Bernardi ad Eugenium*), praeposito (p. 2) altera manu conscripto epis. 238 compendio. *Amantissimo patri — qui auffert principum*

spiritum (M. ib., 427); [2] (p. 30-40). De diligendo Deo (M. ib., 973-1000).

2 (p. 40-9). ⟨**Hugonis de Folieto**⟩ liber de medicina animae (M. 176, 1183-202).

3 (p. 49-64). **Richardi de s. Victore** adnotatio in ps. XXVIII (M. 196, 285-322. In ms. *Liber beati Bernardi de conversatione monachorum*).

4 **S. Bernardi:** [1] (p. 64-71). De laude novae militiae ad milites Templi (M. 182, 921-40. In ms. *libellus Bernardi ad hugonem militem Templi*); [2] (p. 71-8). Apologia ad Guillelmum omissa praefatiuncula (M. ib., 898-918. In ms. *Apologeticus beati bernardi ad Villielmum Abbatem fratrum Cluniacensium*).

5 (p. 78-100). *Incipit prosa boetii de consolatione philosophye* (M. 63, 587-862). Nonnulla desiderantur in codice.

6 **S. Bernardi:** [1] (p. 101-16). De laudibus virginis Mariae hom. I-IV, praevia praefatione et addita excusatione in fine (M. 183, 55-88); [2] (p. 116-27). De gratia et libero arbitrio (M. 182, 1001-30); [3] (p. 127-39). De praecepto et dispensatione (M. 182, 859-94), praevia ep. ad abbatem Columbensem (*Flor. Casin.*, IV, p. 182-3 ex hoc cod.); [4] (p. 139-40). *Incipit dulce soliloquium beati Bernhardi Abbatis* (?) *Dulcis Iesu memoria* (*Flor. Casin.*, ib., p. 179-82 ex hoc cod.).

7 (p. 141-49). **Pseudo-Bernardi** Meditationes piissimae de cognitione humanae conditionis (M. 184, 485-508. Nullus est in cod. titulus). Subtexitur brevis descriptio Propitiatorii (*Bibl. Casin.*, IV, p. 57).

8 (p. 150-63). **S. Bernardi** De gradibus humilitatis et superbiae (M. 182, 941-72). Praemittuntur: Retractatio in tract. de gradibus humilitatis (M. ib., 939), praefatio et capitula (*Bibl. Casin.*, ib.).

9 (p. 163-84). **Guigonis Carth.** Tractatus ad fratres de Monte Dei (M. 184, 307-354. Titulus legitur in ms. *Incipit libellus ad fratres de monte dei hii sunt cartusienses*), praevia epistola quadam quae recentiorem inscriptionem exhibet: *B. ad fratres de monte dei* (*Flor. Casin.*, ib., p. 183 ex hoc cod.).

10 **M. T. Ciceronis:** [1] (p. 185-91). De senectute. Inc. dialogus acephalus: *Sepe numero admirari soleo* (Ed. C. F. W. Mueller, Lipsiae, p. 132-62. In ms. Titulus habetur *Tulius de amicitia*

quem alter recentior *de Senectute* sequitur); [2] (p. 191-201). De amicitia. Titulo omisso dialogus acephalus inc. *Caius fannius et q. mucius* (ed. cit., p. 164, 12-96); [3] (p. 201-5). Paradoxa (Absque titulo, et praefatione omissa inc. *Vereor ne cui vestrum* — ed. cit., p. 199-213).

11 (p. 207-39). **S. Bonaventurae** Breviloquium partes I-VII (S. Bonav. opp. ed. Ad Claras Aquas, 1891, tom V, p. 201-91). Subiiciuntur (p. 239) quaedam de vitiis (*Bibl. Casin.*, ib., p. 59).

12 (p. 240-68). **S. Augustini** Enchiridion ad Laurentium (M. 40, 231-90. Cf. divisionem et titulos capitum in *Bibl. Casin.*, ib., p. 59-60).

13 (p. 269-71). ⟨**Ioannis de Deo Hisp.** Tractatus de electione⟩ (*Flor. Casin.*, ib., p. 183-91 ex hoc cod.).

14 (p. 271-75). *Incipit tractatus super missam qui dicitur speculum ecclesie quem hugo de ordine predicatorum composuit.* Inc. *Dicit apostolus ad ephesios. VI. Induite vos.* Des. *et subsequitur hominem in bonis operibus. Explicit tractatus fratris Vugonis de Coma Cardinalis* (de edit. cf. *Histoire littéraire de la France*, tom. XIX, Paris, 1838, p. 48, et Hurter, *Nom. Liter.*, tom. II, 1906, col. 341-2).

15 (p. 276). Expositionis in Apocalypsim fragmentum. Absque titulo inc. *[D]ignus es domine aperire librum... Verba ista scriptura sunt.* Des. *scilicet. anagogicam. tropologicam. allegoricam.*

16 (p. 277-90). **Pauli de Hungaria O. Pr.** Summa de poenitentia (*Flor. Casin.*, ib., p. 191-214 ex hoc et cod. Cas. 799. In ms. nulla legitur inscriptio) quam nonnulla (p. 290-1) de confessione, poenitentia et alia sequuntur (*Flor. Casin.*, ib., p. 214-5). In forma breviori iam opusculum edid. R. Duellius, *Miscelleanorum liber I*, Augustae Vind. et Graecii, 1723, p. 60-83 qui ipsum Paulo canon. regul. in Fano s. Nicolai prope Pataviam attribuit).

17 (p. 292). Theologica quaedam (*Flor. Casin.*, ib., p. 216-8).

Membr., mm. 350 × 240 pp. 292. Codicem qui quattuor constat partibus, saec. XIV-XV, duplici columna, saltem septem librarii exararunt (I, p. 1-184; II, p. 185-205; III, p. 207-239: IV, p. 240-268; V, p. 269-276; VI, p. 277-291; VII, p. 292. — Nomen tertii librarii in p. 207, 239 bis legitur: *Iohannes scripsit — Iohannes scripsit qui benedicatur. Amen*). Tituli rubri. In p. 1 index operum quae codex continet legitur (*Bibl. Casin.*, IV, p. 55). Idem index, nunc abrasus, in p. 3 legebatur. Parva membrana paginae primae agglutinata est, in qua est mentio missionis Casinensium monachorum in Ca-

thaloniam pro reformatione monasterii Monserratensis a. 1443 (*Bibl. Casin.*, ib.). Altera manus in p. 205 notulam quamdam de numero aureo exaravit (*Bibl. Casin.*, ib., p. 58). Notae in marginibus saepe occurrunt. — Cf. MONTF., I, 223; CAR., I, 329. — Specimen characterum in *Bibl. Casin.*, IV, tab. VI.

185 *ZZ* (ext. 185 et 221).

Bernardi Papiensis Breviarium Extravagantium.

1 (p. 1-174). **Bernardi Papiensis** Breviarii Extravagantium lib. I-V (In ms. *Incipit breviarium Bernardi Papiensis prepositi*. Cf. edit. cit. in cod. 46 et conlationem cum ipsa in *Bibl. Casin.*, IV, p. 61-2; A. FRIEDBERG, *Quinque compilationes antiquae*, Lipsiae, 1882, p. 1-65). 2 (p. 174-8). Catalogus Summorum Pontificum usque ad Innocentium III (*Bibl. Casin.*, ib., p. 62-8). 3 (p. 179-80). Index titulorum Breviarii Bernardi: *De constitutionibus — De regulis iuris.* 4 (p. 181-236). Compilationis quartae lib. I-V (Cf. edit. supra cit. et conlationem in *Bibl. Casin.*, ib., p. 68-70; A. FRIEDBERG, op. cit., p. 135-50) cum glossa praesertim Ioannis Theutonici (cf. *Antiquae Collec. Decr. cum A. A. Epis. Herd. et Iac. Cujacii iuriscon. celeberrimi notis et emendationibus*, Parisiis, 1609; *Bibl. Casin.*, ib., p. 70). Glossa inc. *Fides enim simplicibus verbis est preponenda* et des. *magis rigide cum eo agitur. supra de falsariis. ad falsariorum.* Subicitur (p. 236) altera manu conscripta Decretalis quaedam Honorii III (CAR., II, 196; *Bibl. Casin.*, ib.).

Membr., mm. 335 × 225, pp. 236. Codicis pagg. 1-180 una, pagg. 181-236 altera manus, columnis binis, char. Gothico, saec. XIII descripsit. Litterae initiales colore rubro et caeruleo alterne sunt depictae, tituli rubri. Folia priora et postrema madore sunt corrupta. — Cf. MONTF., I, 223: CAR., I, 329; BETH., XII, 500; *N. Ar.*, XXVI, p. 322. — Specimen scripturae in *Bibl. Casin.*, IV, tab. VI.

186 K (ext. 186 et 494; int. 843).

Ernaldi Bonae-Vallis abb. Tractatus aliquot.

1 (p. 3-80) Tractatus de operibus sex dierum (M. 189, 1515-70. In ms. in quo multa desunt legitur titulus: *Liber notabilis de operibus sex dierum* |||||||| *a beato Bernardo compositus*), cuius praefatio p. 120-3 legitur (edit. inter opuscula vulgo adscripta

S. Caecilio Cypriano. Cf. edit. I. Felli, Amstelodami, 1700, p. 93-4). 2 (p. 80-112) Tractatus de septem verbis Domini in cruce (M. ib., 1681-97, lin. 11. Des. incompletus: *fundatamque caritatem* et inc. absque ullo titulo) cuius praefatio p. 1-3 legitur (M. ib., 1677-80). 3 (p. 113-20) De laudibus b. Mariae virg. (M. ib., 1727, lin. 2 — 1734. Titulo et initio deficientibus, inc. cum verbis: *condonat. Magnum est quidem*). Subiciuntur duo breves sermones: [1] (p. 124) Inc. *Animadverto quod vir dei sit sanctus iste.* Des. *quoniam advesperascit etc.* (de s. Benedicto?); [2] (ib.) Inc. *Percussus sum sicut locusta. non tamen est excussus sed intrusus et percussus.* Des. *non moritur amplius, resurrexit etc.*

Membr., mm. 185 × 110, pp. 124 (hoc ordine dispositae: 1-16, 97-106, 109-10, 107-8, 111-2, 17-96, 113-24). Char. Carol.-Gothico saec. XIII, lineis plenis descriptus codex litteras initiales minio depictas habet. Tituli rubri. P. 124 altera manus exaravit. — Cf. MONTF., I, 223; CAR., I, 309. — Scripturae specimen in *Bibl. Casin.*, IV, tab. VI.

187 F (ext. 187 et 449; int. 834).

Anticimenon; Quaestiones in V et N Test.; s. Hieronymi Comment. in Isaiam.

1 (p. 2-169). Anticimenon lib. I-III (Cf. ed. *Anticimenon* auctoris incerti a H. Sachsio, apud s. Coloniam, 1533, et cod. Casin. 30, p. 237. Tribuitur Bertario abb. Casin. et Iuliano Toletano epis. Cf. *Bibl. Casin.*, IV, p. 72-5, et M. MANITIUS, *Gesch. der Latein. Liter. des Mittelalters,* I, München, 1911, p. 132. Nonnulla ex hoc cod. edita sunt in *Bibl. Casin.,* ib., p. 75-9). Praecedunt (p. 1) Anticimenon versus littera Benev. saec. XI conscripti: *Bertharius christi iutus iuvamine sanctus* (*Bibl. Casin.*, ib., p. 72).

2 (p. 169-215). ⟨Quaestiones in V et N Testam.⟩. Inc. *Item questionem veteris testamenti. IN. Si totam terram aqua tegebat non erat locus ubi aque congregarentur.* Des. *Omnia autem illa operatur unus adque idem spiritus.* Sunt excerpta ex Patrum scriptis et concordant ex parte cum Wicbodi Lib. Quaestionum (M. 96, 1101) et Eucherii Instructionum lib. (M. 50, 773).

3 (p. 215-32). *Super Esaia. Liber I.* Inc. *Visio quam vidit esaias... Pro iuda in quo significantur due tribus LXX et theodotio*

posuere iudęam. Des. *Cuius terram flumina id est diversi reges depopulati sunt.* Sunt excerpta ex Hier. Comment. in Isaiam (M. 24, 21 — 184, lin. 4).

4 (p. 234). *De Participio* (Ed. CAR., II, 26 ex hoc cod.).

Membr., mm 255 × 170, pp. 234. Littera Benev.-Casin. saec. IX, pagina integra exaratus. P. 234 altera manus eiusdem vero aevi exaravit. In p. 1 titulus manu saec. XIV scriptus: *liber anticimenon et de questionibus veteris et novi testamenti* legitur et alter saec. XVI: *Liber Anticimenon beati Bertharii martyris, abb. casin. de questionibus veteris et novi testamenti.* Haec nota: *habens quaternos XIIII. et dimidium et I. folium* et quaedam alia nullius momenti in eadem pag. leguntur. In pag. 233 alba relicta duo animalia atramento sunt delineata. — Cf. A. WION, *Lignum Vitae,* Venetiis, 1595, p. I, p. 15: DE NUCE, op. cit. in cod. 101, p. 170; MABILLION, *Iter. Ital.,* I, p. 123; MONTF., I, 215, 218-23; GROSSI, op. cit. in cod. 175, p. 176; BLUME, *Iter. Ital.,* V, p. 80; CAR., I, 42; II, 26; *Bibl. Casin.,* I, p. VI; TOSTI, I, 309 sqq.; M. G. H., *Poet. lat. aevii Car.,* III, p. 391; RODOLICO, *Genesi e svolg. della scritt. Long.-Cass.,* in *Arch. Stor. Ital.,* XXVII, 1901, p. 324, LOEW, *The Benev. Script,* 111, 143, 145, 176, 178-9, 185, 188-9, 191, 200, 210, 222, 242, 283, 289, 295, 305-6, 308, 346. — Specimina scripturae in *Pal. Casin. Long.,* tab. XXXVIII; *Bibl. Casin.,* IV, tab. VII; LOEW, *Script. Benev.,* tab. 21.

188 VV (ext. 188 et 400; int. 578).

Boethii opera nonnulla cum **Gilberti Porretae** commentariis.

1 (p. 1-77) Quomodo Trinitas unus Deus ac non tres dii (M. 64, 1247-300) omisso Gilberti monito in libros Boethii. **2** (p. 77-92) Utrum Pater et Filius ac Spiritus Sanctus de divinitate substantialiter praedicentur (M. ib., 1299-310). **3** (p. 92-125) Quomodo substantiae in eo quod sint, bonae sint, cum non sint substantialia bona (M. ib., 1311-334). **4** (p. 125-240) De persona et duabus naturis (M. ib., 1337-412. In ms. titulus recentioris manus legitur: *Anitii Manlii Severini Boethi De duabus naturis et una persona Christi adversus Eutychen et Nestorium.* Aliorum operum tituli desiderantur). Additur: alterius manus, et nullo praeposito titulo: (p. 240) Brevis expositio in ps. 102, v. 2.

Noli oblivisci omnes retributiones eius (CAR., II, 253-6; *Bibl. Casin.*, IV, p. 80-1 ex hoc cod.)

Membr., mm. 240 × 180, pp. 240. Saec. XIII, Gothico charactere, duplici columna, nitide descriptus est codex. Spatia ad litteras initiales pingendas vacua relicta. Litterae maiusculae minio exaratae. — Cf. MONTF., I, 219, 223; CAR., I, 327. — Scripturae specimen in *Bibl. Casin.*, IV, tab. VII.

189 V (ext. 189 et 392; int. 480).

Boethii, Gerberti, Ven. Bedae opuscula et quaedam alia.

1 (p. 1-132). **Boethii** De Arithmetica lib. I-II (M. 63, 1079-166). Series capitulorum libros praecedit.

2 (p. 132-44). **Gerberti** De numerorum divisione (Titulus desideratur in ms. M. 139, 85-90, cap. XV et *Flor. Casin.*, IV, p. 219-22: *Si autem per eundem centenum — sequestrentur lineis.* Cf. BUBNOV, *Gerberti opp. mathematica*).

3 (p. 145-6). Duae figurae Rotae fortunae cum nonnullis versibus (*Bibl. Casin.*, IV, p. 83. Cf. et BETH., XII, 501; REIFF., II, 353).

4 (p. 147). Versus (litterae init., mediae et finales verba componunt: *Vivas in aevum amen.* Ed. REIFF., ib.; *Bibl. Casin.*, ib.).

5 (p. 147-51) Excerpta ex S. Isidori Ethymol. lib. I-III (lib. I, c. I-II, V; lib. II, c. I, c. XXII, 1; lib. III, c. I, IV, XV-XVIII, X; lib. II, c. XXIV, XXVIII. Ed. in *Flor. Casin.*, ib., p. 222-3 ex hoc cod. sub. titulo: De artibus liberalibus).

6 (p. 150-4). **Ven. Bedae** De temporum ratione cap. I (M. 90, 295-98. Des. *prefigere sciunt*) cum figuris.

Membr., mm. 230 × 160, pp. 256. Littera Benev. saec. XI, plenis lineis, codex nonnullas figuras in p. 146, 147, 150 eleganti manu delineatas exhibet. In margine inf. p. 154 haec occurrit notula: *Arithmetica Severini Boetii ad usum D. Ambrosii de Urbe die VII Maggii 1568* et in p. 155 altera: *In die S. Thomae Apostoli Ego D. Ambrosius professus sum anno 1589. Regnante Pio Quinto.* Quaedam alia nullius momenti in eadem leguntur pagina. P. 156 vacua. — Cf. MONTF., I, 220, 223; CAR., I, 282; REIFF. II, 352; BETH., XII, 501; LOEW, *The Benev. Script*, 346. — Characterum exemplum in *Bibl. Casin.*, IV, tab. VII.

190 VV (ext. 190 et 473; int. 931).

Petri Latronis Grammatica; Commentarii in eandem Gramm.; **Boethii** De consolatione philosophiae.

1 (p. 1-100). **Petri Latronis** Grammatica versibus exarata: Inc. *Littera composite minima est pars simplaque vocis. littera sit scriptum proprie set non elementum.* Des. *Spernit spondeus si vult mihi credere quintum. Trocheus caudam conservat sicut in audax.* Praemittitur (p. 1-4) Prologus: *Passim et varie multa de arte et ad artem grammaticam antiquitus scripta reperimus quorum confusionem in eadem que per se satis evidens plana et docibilis est.* qui des. versibus: *Vos precor o socii quibus hec dictamina scripsi — Plurima nam metrum me ponere falso coegit* (*Bibl. Casin.*, IV, 84), quem index sexdecim grammaticae librorum sequitur: *Primus liber de littera et sillaba breviter — Sextus decimus de versificatoria arte* (ib.). Nomen auctoris huius grammaticae — Petri Latronis — legitur in Comment. eiusdem grammaticae, qui in fine codicis (p. 235-45) habetur. Plures occurrunt glossae interlineares et nonnullae marginales.

2 (p. 101-207). **Boethii** De consolatione philosophiae lib. I-V (M. 63, 581-862). Pluribus in foliis exstant glossae interlineares et notulae marginales saec. XIV desumptae ex Seneca, Aristotili, Virgilio, Florentino, Dante aliisque scriptoribus, versus nonnulli et quaedam vocabula italica.

3 (p. 209-34). Commentarius in Grammaticam. Inc. *In principio cuiusque artis videndum est quid sit ars extrinseca et quid sit ars intrinseca.* Des. *nam plura ea sunt sinonima idest plura idem significantia et plura polionima idest unum plura significans.*

4 (p. 235-45). Commentarius in Petri Latronis grammaticam. Inc. *In principio huius libri ista breviter extrinsecus sunt prelibanda... Intentio auctoris in hoc opere est artem grammaticam diffuse et incompendiose a prisciano aliisque tractatam metrice describendo ad compendium breviter reducere... Titulus talis est: Incipit liber petri latronis... de arte grammatica et versificatoria... Passim. quantum ad diversos auctores. et varie quantum ad diversum modum tractandi confusionem quorum scriptorum... in eadem arte quoniam ars satis est evidens per se*

plana et docibilis. Des. *Tractavit de desinentibus in a habentibus 1. ana. secundum tres formas eorum scilicet in cia. tia. monia. Nunc tractat de desinentibus in a conson. precedent.* Commentarius complectitur libros I-III tantum Grammaticae.

Membr., mm. 225 × 150, pp. 246. Codex quem, saec. XIII-XIV, quattuor descripserunt librarii (I, p. 1-100; II, p. 101-207: III, p. 209-34; IV, p. 235-45) duobus constat fasciculis, quorum prior, plenis lineis, p. 1-208, alter, duplici columna, reliquas paginas complectitur. Tituli et litt. initiales primae partis (p. 1-100) minio exarata. Pp. 208, 246 albae. — Cf. MONTF., I, 218, 223; CAR., I, 330. — Scripturae specimen in *Bibl. Casin.*, IV, tab. VIII.

191 NN (ext. 191 et 369; int. 184 et 440).

Lectiones evangeliorum; Boethii opera.

1. Lectiones evangelii proprii de tempore et sanctorum, quas orationes sequuntur: [1] (p. 1-2) Dom. I Adventus. Seq. s. ev. s. Marc. *De die autem illa et hora;* [2] (p. 2-4) Dom. II. Seq. s. ev. s. Luc. *Convocavit iohannes duos de discipulis suis;* [3] (p. 4-5) Dom. III. Initium s. ev. s. Marc. *Sicut scriptum est in esaia propheta. Ecce mitto angelum meum;* [4] (p. 5-7) Dom. IIII. Seq. s. ev. s. Luc. *Dicebat iohannes ad turbas quę exhibant ut baptizarentur ab ipso;* [5] (p. 7-8) In festo s. Thomae ap. Seq. s. ev. s. Ioan. *Thomas autem unus ex duodecim qui dicitur didimus;* [6] (p. 8-12) Initium s. ev. s. Matt. *Liber generationis iesu christi:* [7] (p. 12-3) In festo s. Stephani. Seq. s. ev. s. Luc. *Accesserunt ad iesum quidam phariseorum;* [8] (p. 13-5) In festo s. Ioannis ev. Seq. s. ev. s. Ioan. *Dixit iesus petro. sequere me:* [9] (p. 15-6) In festo Innocentium. Seq. s. ev. s. Matt. *Angelus domini apparuit in somnis ioseph;* [10] (p. 16-7) In oct. ⟨Natalis Domini⟩ Seq. s. ev. s. Luc. *Cum consumati essent dies octo;* [11] (p. 17) Dom. I p. Nat. Dom. Seq. s. ev. s. Ioan. *Iohannes testimonium perhibet de iesu... hic erat quem dixi vobis;* [12] (p. 17-9) In Epiph. Seq. s. ev. s. Marc. *Fuit iohannes in deserto baptizans;* [13] (p. 19-20) Dom. I p. Epiph. Seq. s. ev. s. Matt. *Venit iesus in patriam suam;* [14] (p. 20-1) In oct. Epiph. Seq. s. ev. s. Ioan. *Vidit iohannes iesum ad se venientem;* [15] (p. 21-3) Dom. II p. Epiph. Seq. s. ev. s. Ioan. *Venit iesus et discipuli eius in iudeam terram;* [16] (p. 23-4) Dom. III p. Epiph. Seq. s. ev. s. Marc. *Egressus iesus inde abiit in patriam*

suam; [17] (p. 24-6) Dom. IIII p. Epiph. Seq. s. ev. s. Luc. *Cum complesset iesus omnia verba sua in aures plebis;* [18] (p. 26-8) Dom. V p. Epiph. Seq. s. ev. s. Marc. *Cum sero esset factum dixit iesus ad discipulos suos;* [19] (p. 28-9) Dom. VI p. Epiph. Seq. s. ev. s. Matt. *Dimissis iesus turbis venit in domum;* [20] (p. 29-31) In purificatione s. Mariae. Seq. s. ev. s. Luc. *Erant ioseph et maria mater iesu a///mirantes;* [21] (p. 31-3) Dom. Septuagesimae. Seq. s. ev. s. Matt. *Venit iesus in fines iudeę trans iordanem;* [22] (p. 33-5) Dom. Sexagesimae. Seq. s. ev. s. Matt. *Exiens iesus de domo, sedebat secus mare;* [23] (p. 35-6) Dom. Quinquagesimae. Seq. s. ev. s. Marc. *Proficiente iesu de hiericho et discipuli eius;* [24] (p. 36-8) Dom. caput Quadr. Seq. s. ev. s. Luc. *Iesus plenus spiritu sancto regressus est ab iordane;* [25] (p. 38-40) Dom. II. Seq. s. ev. s. Luc. *Vere sunt aliqui hic stantes, qui non gustabunt mortem;* [26] (p. 40-2) Dom. III. Seq. s. ev. s. Matt. *Oblatus est iesu homo demonium habens;* [27] (p. 42-4) Dom. IIII. Seq. s. ev. s. Marc. *Exiens iesus de navi vidit turbam multam;* [28] (p. 44-6) Dom. V. Seq. s. ev. s. Ioan. *Dicebat iesus ad eos qui crediderunt ei iudeos;* [29] (p. 46-8) Dom. in Palmis. Seq. s. ev. s. Ioan. *Turba multa que venerat ad diem festum;* [30] (p. 48-9) Dom. oct. Paschae. Seq. s. ev. s. Ioan. *Cum sero esset die illo;* [31] (p. 49-50) Dom. I p. oct. Paschae. Seq. s. ev. s. Ioan. *Amen amen dico vobis, qui non intrat per hostium;* [32] (p. 50-1) Dom. II. Seq. s. ev. s. Ioan. *Respondit iesus et dixit discipulis suis. Modo creditis;* [33] (p. 51-3) Dom. III. Seq. s. ev. s. Ioan. *Iesus autem clamavit et dixit. qui credit in me;* [34] (p. 53-4) Dom. IIII. Seq. s. ev. s. Marc. *Cum vespera facta esset. ęgrediebatur iesus;* [35] (p. 54-5) Dom. I p. Ascens. Seq. s. ev. s. Ioan. *Si manseritis in me. et verba mea in vobis manserint;* [36] (p. 55-6) In Ascens. Domini. Seq. s. ev. s. Luc. *Ego mittam promissum patris mei in vos*, [37] (p. 56) Dom. Pentec. Seq. s. ev. s. Ioan. *In novissimo die magno festivitatis;* [38] (p. 56-8) Dom. oct. Pentec. Seq. s. ev. s. Ioan. *Sic enim dilexit deus mundum*, [39] (p. 58-9) Dom. I p. oct. Pentec. Seq. s. ev. s. Matt. *Nolite solliciti esse in crastinum;* [40] (p. 59) *In festis sanctorum a pascha usque in octavam pentecostes leguntur iste* (*sic*) *duo evangelia.* Seq. in s. ev. s. Ioan. *Ego sum vitis vera* et *Ego sum vitis et vos palmites;* [41] (p. 59-61) In festo ss. Philippi et Iacobi app. Seq. s. ev. s. Ioan. *Non turbetur cor vestrum;* [42] (p. 61) *Inventio s. ✠ evangelium Require in virg. Simile est re-*

gnum cęlorum thesauro; [43] (p. 61-3) *In sancti angeli.* Seq. s. ev. s. Marc. *Interrogabant iesus discipuli eius quis esset illorum maior;* [44] (p. 64-5) Dom. II. p. oct. Pentec. Seq. s. ev. s. Luc. *Factum est in una dierum. et iesus ascendit in naviculam;* [45] (p. 65-6) Dom. III. Seq. s. ev. s. Luc. *Vidit iesus publicanum nomine levi;* [46] (p. 66-8) Dom. IIII. Seq. s. ev. s. Matt. *Simile est regnum cęlorum homini regi, qui fecit nuptias;* [47] (p. 68-70) In nat. s. Ioan. Bap. Seq. s. ev. s. Luc. *Dixit zacharias ad angelum. unde hoc sciam;* [48] (p. 70-1) In nat. ss. Petri et Pauli app. Seq. s. ev. s. Luc. *Vos estis qui permansistis mecum in temptationibus meis;* [49] (p. 71-3) In festo s. Pauli ap. Seq. s. ev. s. Marc. *Filioli. quam difficile est confidentes in pecuniis;* [50] (p. 73-4) Dom. I p. nat. app. Seq. s. ev. s. Matt. *Audistis quia dictum est diliges proximum tuum;* [51] (p. 74-5) Dom. II. Seq. s. ev. s. Matt. *Misereor turbę quia triduo iam perseverant mecum;* [52] (p. 75-7) Dom. III. Seq. s. ev. s. Luc. *Ibat iesus per civitates et castella docens;* [53] (p. 77-9) Dom. IIII. Seq. s. ev. s. Luc. *Impossibile est ut non veniant scandala;* [54] (p. 79-80) Dom. V. Seq. s. ev. s. Marc. *Cum egressus esset iesus in viam;* [55] (p. 81-2) Dom. VI. Seq. s. ev. s. Luc. *Dicebat iesus ad invitatos parabolam. intendens quomodo primos accubitos eligerent;* [56] (p. 82 4) In Transf. Domini Seq. s. ev. s. Marc. *Assumpsit iesus petrum. et iacobum. et iohannem;* [57] (p. 84-6) In nat. s. Laurentii. Seq. s. ev. s. Marc. *Si quis vult me sequi;* .[58] (p. 86-7) Dom. I p. nat. s. Laurenti. Seq. s. ev. s. Marc. *Venit iesus in domum simonis et andreę;* [59] (p. 87-9) In Assump. B. Mariae Virg. Seq. s. ev. s. Luc. *Exurgens maria, /// abiit in montana;* [60] (p. 89-90) Dom. ///II. Seq. s. ev. s. Matt. *Venit iesus secus mare galileę;* [61] (p. 90-3) Dom. III. Seq. s. ev. s. Luc. *Ait ad iesum quidam de turba;* [62] (p. 93-5) In decoll. s. Ioannis Bap. Seq. s. ev. s. Matt. *Audivit herodes tetrarcha famam /// iesu;* [63] (p. 95) Dom. IIII. Seq. s. ev. s. Luc. *Ibat iesus in civitatem quę vocatur naim. et ibant cum illo* (evangelii lectio a verbis: *et ibant cum illo* usque in finem et oratio in margine altera manu sunt conscriptae); [64] (p. 95-7) Dom. V. Seq. s. ev. s. Luc. *Dicebat iesus ei qui se invitaverat;* [65] (p. 97-8) Dom. V ///. Seq. s. ev. s. Matt. *Revertens iesus in civitatem esuriit;* [66] (p. 98-100) Dom. VI. Seq. s. ev. s. Luc. *Accesserunt ad iesum quidam sadduceorum;* [67] (p. 101-2) *Dom. I. post s. angeli.* Seq. s. ev. s. Marc. *Intravit iesus capharnaum, et auditum est quod in domo esset;* [68] (p. 102-3) Dom. II. Seq. s. ev. s. Luc.

Dixit iesus discipulis suis. si peccaverit frater tuus; [69] (p. 103-5) Dom. III. Seq. s. ev. s. Luc. *Miserunt pharisęi insidiatores qui se iustos simularent,* [70] (p. 105-8) Dom. IIII. Seq. s. ev. s. Luc. *Venit ad iesum vir cui nomen iairus;* [71] (p. 108-9) Dom. V. Seq. s. ev. s. Matt. *Dimissis iesus turbis venit in domum;* [72] (p. 109-11) In fest. Omnium Sanctorum. Seq. s. ev. s. Luc. *Descendens iesus de monte stetit in loco campestri;* [73] (p. 111-2) Dom. VI. Seq. s. ev. s. Marc. *Cum introisset iesus templum;* [74] (p. 112-5) *Dom. I. post s. martini.* Seq. s. ev. s. Marc. *Cum egrederetur iesus de templo;* [75] (p. 115-8) Dom. II. Seq. s. ev. s. Marc. *Cum autem videritis abominationem desolationes stantem;* [76] (p. 118-9) Dom. III. Seq. s. ev. s. Luc. *Cum autem videritis circumdari ab exercitu ||| ierusalem;* (p. 119-21) In nat. s. Andreae ap. Seq. s. ev. s. Marc. *Venit iesus in galileam predicans evangelium;* (p. 121-5) In Epyphania. Seq. s. ev. s. Luc. *Factum est autem cum baptizaretur omnis populus,* oratione in fine deficiente; (p. 126-7) ⟨In festo s. Nicolai⟩. Seq. s. ev. s. Luc. *Sint lumbi vestri precinti.*

2. Boethii opera: [1] (p. 129-68) De differentiis topicis lib. I-IV (M. 64, 1173-216) indice praeposito nonnullorum Boethii operum (*Bibl. Casin.*, IV, p. 87); [2] (p. 168-84) Liber de divisione (M. ib., 875-92); [3] (p. 185-200) De syllogismo categorico liber II (M. ib., 809-32), praeposito in summo paginae (p. 183) circulo delineato cum variis rotis et inscriptionibus (*Bibl. Casin.*, ib., p. 88).

Membr., mm. 290 × 180, pp. 200. Volumen duobus constat codicibus (I, p. 1-128, sign. num. int. 184; II, p. 129-200, sign. num. int. 440). Codex primus littera Lang-Casin., plenis lineis tempore Desiderii abb. (1058-87) diligenter scriptus, initiales litteras auro et coloribus, manu non satis perita depictas praebet. Litterae initiales quae in principio evangelii lectionum habentur, symbola quattuor evangelistarum exhibent. Maiusculae coloribus distinctae. Codex hic aliquandiu monasterii S. Nicolai de Ciconia erat. Nonnulla ad hoc monasterium spectantia in pp. 110, 114, 121, 125-8 leguntur (*Bibl. Casin.,* IV, p. 86-7; D. M. Inguanez, *Cataloghi dei cod. di prepositure e chiese Cassin. nei sec. XI-XV* in *Gli Archivi Ital.,* 1916, III, p. 8). Codicis secundi pp. 129-40 littera Carolina, pp. 141-200 littera Benev. saec. XI, binis columnis sunt descriptae. — Cf. Montf., I, 218, 223; Car., I, 109, 112; II, 96; Reiff., II, 351; Becker, *Cat. Bibl. antiqui,* n. 61; Gottlieb, *Ueber mittelalt. Bibl.,* n. 657; S. Beissel, *Enstehung der Perikopen des Römischen Messbuches,* Freiburg in Breisgau, 1907, p. 147, 154, 170; Loew, *The Benev. Script,* 75, 214, 216, 346. — Specimina characterum in *Bibl. Casin.*. IV, tab. VIII.

192 H (ext. 192 et 305; int. 82).

Bovanni Pusini (?) Sermones in psalmos.

Pars I (p. 1-119). Inc. [I] *Beatus vir qui non abiit... Psalmus iste agens de beato viro — eis nullatenus resistendo.* Des. *De edificatione ecclesie.* XCVII. *Benigne fac in bona... Petit propheta benignitatis habundantiam — benigne fac domine in bona voluntate tua.* Pars II (p. 119-218). Inc. *Exprobratio peccatoris.* [I]. *Quid gloriaris in malitia... In hoc loco quattuor reprehenduntur — dissipentur et pereant.* Des. *De innocentia et partibus eius. LXXXXI. Nom proponebam ante oculos... In hoc loco propheta partes innocentie — demonum deceptiones in initio suggestionis.* Pars III (p. 218-319). Inc. *De misero hominis statu. I. Defecerunt sicut fumus — .... Dies vite presentis sunt sicut fumus — de hac mea super omnes.* Des. *Ad laudibus domini. XCII. Omnis spiritus laudet... Qualiter autem debeat laudari — in manus tuas comendo spiritum meum. Pars prima continet sermones* XCVII. *Pars secunda* XCI. *Pars vero tertia* XCII. *Summa sermonum super psalterium* CCLXXX. *Qui scripsit scribat. semper cum domino vivat.* Initium ac finem singulorum sermonum qui et in cod. Casin. 388 leguntur inveniens in *Bibl. Casin.* (IV, 89-99).

Membr., mm. 250 × 175, pp. 320. *In anno MCCXXXV mense aprilis indiccione VIII Bovannus pusinus scripsit hunc librum* uti in subscriptione (p. 319) legitur. Pp. 16-84 altera descripsit manus. Codex binis columnis, charac. Gothico exaratus titulos minio depictos habet. In p. 320 alba relicta manus recentior quaedam sententia moralia descripsit (ed. Car., II, 213). — Cf. Montf., I, 218, 223; Car., I, 330; II, 212. — Exemplum scripturae in *Bibl. Casin.*, IV, tab. IX.

193 N (ext. 193 et 335).

Breviarium romanum Fratrum minorum.

1 (p. 1-25). Kalendarium et index astronomicus (*Flor. Casin.*, IV, p. 224-47) quem praecedit: *Canon super kalendarium magistri petri de datia de primatoribus lune* (ib.). Sequuntur (p. 26) *Canon super tabulam festorum mobilium; regula ad inven. litt. domin. et bissextiles* (pro an. 1332); *regula ad inven. num. aureum* (pro an. 1332 — ib.) quibus subicitur

(p. 27) manu recentiori Tabula Paschalis ab an. 1337 usque ad an. 1402. **2** (p. 29-129). Psalterium cum invitatoriis, hymnis, antiphonis, versiculis, canticis, litaniis sanctorum et decem orationibus. Inc. *Invitatoria subscripta dicuntur singula... Venite exultemus.* Des. *Omnipotens sempiterne Deus qui vivorum... Sequitur benedictio. Exaudiat nos omnipotens et misericors dominus. R. Amen.* **3** (p. 130-521). Proprium de tempore a Dom. I Adv. usque ad Dom. XXIV post Pent. (in ms. *In nomine domini nostri iesu christi. Incipit ordo breviarii secundum consuetudinem fratrum minorum. vel Romane curie*). Inc. *In primo sabbato de adventu domini. Ad vesperas. Capitulum. Fratres: scientes quia hora est.* Des. *verba autem mea non transient dicit dominus.* **4** (p. 521-73). Lectiones Script. occurr. a Dom. kl. Augusti usque ad Dom. IIII Novembris incip. a Parabolis Salomonis. Des. cum prophetia Malachiae: *aut si susceperit faciem tuam dicit dominus exercituum.* **5** (p. 573-7). Rubricae generales: *Adventus domini celebratur.* **6** (p. 577-8). Ordo ad benedicendam mensam. per totum annum: Inc. *Congregatis fratribus.* Des. *Oculi omnium etc.* **7** (p. 579-1020). Proprium sanctorum. Inc. a festo s. Saturnini cum oratione: *Deus qui nos beati saturnini martyris tui.* Des. cum lectione in festo s. Catherinae: *a christi karitate ipsam separare potuerunt nulla prospera vel adversa.* **8** (p. 1021-93). Commune sanctorum. Inc. *In nataliciis apostolorum. Ad vesperas. Capitulum. Fratres: iam non estis hospites.* Des. cum capitulo ad Nonam Communis nec virginis nec martyris: *Laudabit usque ad mortem... deus noster.* **9** (p. 1093-100). Officium b. Mariae V. per diversa anni tempora. Inc. cum rubrica: *Notandum quod officium.* Des. cum antiphona: *Regina celi letare.* **10** (p. 1100-6). Officium defunctorum. Inc. *Placebo domino.* Des. cum rubrica: *Nullo alio tempore dicitur in laudibus defunctorum.* **11** (p. 1106-8). Officium de octava Nativitatis Domini. Inc. cum rubrica: *In illo die quo non agitur.* Des. cum sermone s. Augustini: *me matrem dimisit intactam.* **12** (p. 1108-19). Ordo: [1] ad communicandum infirmum; [2] ad unguendum infirmum; [3] commendationis animae. Inc. cum rubrica: *In primis pulsetur campana.* Des. cum oratione: *Tibi domine commendamus... absterge. Per christum. R. Amen;* [4] sepeliendi. Inc. cum rubr. *Tunc fratres quibus*

preceptum fuerit lavent. Des. cum orat. *Tibi domine commendamus.*

Membr., mm. 250 × 180, pp. 1120. Codex saec. XIV (an. 1332 uti videtur) Gothico char., binis columnis nitide exscriptus est. Litterae initiales, quarum nonnullae abscissae sunt, auro foliis sanctorumque imaginibus, maiusculae caeruleis et rubris lineis alterne exornantur. Tituli rubri. Pp. 29, 130 auro et foliis decorantur. Pp. 28, 1120 vacuae. — Cf. UBALDUS A S. EUSTACHIO, *De Dei Benedictione,* Mediolani, 1695, t. 236, n. 432; MONTF., I, 218, 223; CAR., I, 362. — Scripturae exemplum in *Bibl. Casin.,* IV, tab. IX.

194 HH (ext. 194 et 296; int. 335).

S. Brunonis Astensis et Abb. Casin. homiliae et alia.

1 (p. 1-376) S. Brunonis Astensis homiliae hoc ordine dispositae: [1-8] (p. 1-23) 123-30 (M. vol. 165); [9-10] (p. 23-7) 132-3; [11] (p. 27-30) 131; [12] (p. 30-3) 134 (a verbis: *Ecce vitis vocatur christus ad separari potuerunt* apud M. MARCHESIUM, *S. Brunonis Astensis opera,* Venetiis, 1651, tom. II, p. 126-7, col. a, lin. 37; quae sequuntur: *Insuper et ipse dominus in eis erat — tristitia esse non possit* in M. 165, 866-8 ex hoc cod. edita invenies); [13] (p. 33-5) In nat. plur. mm. Hom. in evang. s. Matt. *Cum audieritis prelia* (edit. CUM-DII, p. 1061-2 sub nomine Eusebii epis. Emisseni et M. MARCHESIUS, ib., p. 127, col. a, lin. 37 — col. b, tamquam partem hom. 134); [14-18] (p. 35-48) 135-9; [19-20] (p. 48-54) 141-2; [21] (p. 54-9) In dedic. ecclesiae. Hom. in evang. s. Luc. *Ingressus iesus perambulabat iericho* (ed. M MARCHESIUS, ib., p. 134-6); [22] (p. 59-63) Dom. I de Adv. Hom. in ev. s. Luc. *Erunt signa in sole* (ed. M. MARCHESIUS, ib., p. 2-3); [23-32] (p. 63-90) 3-12; [33] (p. 90-2) *S. iohannis.* Hom. in ev. s. Ioan. *Dixit iesus petro sequere me* (ed. M. MARCHESIUS, ib., p. 13. Des. *quia verum est testimonium eius*); [34] (p. 92-5) 14 (Des. *bonam spem habere non possunt*); [35] (p. 95-7) Dom. I p. nat. Dom. Hom. in ev. s. Luc. *Erant pater eius et mater mirantes* (ed. M. MARCHESIUS, ib., p. 14-5); [36] (p. 97-100) In oct. nat. Dom. Hom. in ev. s. Luc. *Postquam consummati sunt* (ed. M. MARCHESIUS, ib., 15-6); [37] (p. 100-3) 16 (Inc. *Non vacat a mysterio.* Des. *in patriam te reducit*); [38] (p. 103-6) Dom. I p. Epiph. Hom. in ev. s. Luc. *Cum factus esset iesus* (ed. M. MARCHESIUS, ib., p. 17-8); [39] (p. 106-10) 18 (Inc. *Has autem nuptias*); [40] (p. 110-4) Dom. III p. Epiph. Hom. in ev. s. Matt. *Cum descendisset iesus* (Pars prima:

Cum inquit descendisset iesus — et anima deo reddat est hom. 19. Quae sequuntur : *ut iam non mundi voluptatibus — contemplanda volare dimittat* et sequitur. *Cum autem introisset capharnaum... Qualiter autem centurio — in illa hora* ex eiusdem s. Bruni Comment. in Matt., cap. XXIV-XXV excerpta sunt. M. ib, 137, lin. 7 ab imo — 138, lin. 22 ab imo et 139, lin. 8 ab imo — 142, lin. 6. In ms. des. *in illa hora. Inter dicere et facere christi nulla distantia est. Ipse enim dixit et facta sunt. ipse mandavit et creata sunt. Probavit centurio fidem suam probavit et virtutem iesu. Dixerat enim. Domine dic verbo et sanabitur puer meus. Et dominus ad eum dixit verbo. Vade inquit et sicut credidisti fiat tibi. Et sanatus est puer in illa hora*) ; [41] (p. 114-6) Dom. IIII p. Epiph. Hom. in ev. s. Luc. *Regresus est iesus* (pars prima : *Predicaverat enim dominus iesus — pauperibus dominus predicat* ex s. Brunonis Comment. in Lucam, c. XV excerpta est, M. ib., 369, lin. 18-730, lin. 7 ab imo ; pars altera : *de qua cum interrogaret quid esset — cunctis fidelibus preparantur* apud M. Marchesium, ib., p. 20, col. a, lin. 12 ab imo — col. b. legitur ut pars hom. praecedentis. Inter primam et alteram partem et haec in cod. habentur : *Illis enim medicina danda est qui sanari possunt. Divites autem quia avari sunt. quanto tempore hoc morbo laborant sanari non possunt. Unde et dominus ait. facilius est camelus per foramen acus transire, quam divitem intrare in regnum celorum. Hoc autem significabat illa amphora in qua impietas clausa erat. de qua ne egredi potuisset, massa plumbea os amphore claudebatur. Qua in re datur intelligi. quam difficile sit de ventre avaritię hominem avarum vel trahi vel separari posse. Narrat enim zacharias propheta se vidisse amphoram egredientem*) ; [42-44] (p. 117-25) Dom. IV p. Epiph. In Purif. s. Mariae. Dom. in Septuag. (edit. M. Marchesius, ib., p. 20-23) ; [45-57] (p. 125-65) 23-35 ; [58] (p. 165-67) 36 (Inc. *Quid est enim sedere super cathedram moysi.* Des. *et exaltat humiles*) ; (p. 167) Fer. IIII (p. Dom. II Quadr.) *Lectio sancti evangelii secundum matheum. In illo tempore. Ascendens iesus... Require in dominica in quinquagesima;* [59] (p. 167-70) 37 (Inc. *Hec enim verba et divitibus.* Des. *et ipsi decipiantur et similia patiantur*) ; [60] (p. 170-2) 38 (Des. *tenere non poterant*) ; [61] (p. 172-6) 39 ; [62] (p. 176-80) Dom. III Quadr. Hom. in ev. s. Luc. *Erat iesus eiciens demonium* (ed. M. Marchesius, ib., p. 40-1) [63] (p. 180-2) 41 ; [64] (p. 182-4) 42 (Des. *septuagies septies. De hoc autem in levitico sufficienter diximus*) ; [65-66] (p. 184-9) 43-4 ; [67] (p. 189-93) 45 (Inc. *Hoc*

enim est illud predium [68] (p. 193-5) 46; [69] (p. 195-8) Dom. IIII Quadr. Hom. in ev. s. Ioan. *Abiit iesus trans mare galilee* (ed. M. MARCHESIUS, ib., p. 47-8); [70-72] (p. 198-205) 48-50; [73] (p. 205-6) 51 (Inc. *Hęc enim vidua*); [74] (p. 206-10) 52 (Des. *an eum accusando dixerint. dubitari potest*); [75] (p. 210-3) 53; [76] (p. 213-6) Dom. V Quadr. Hom. in ev. s. Ioan. *Dicebat iesus turbis... Quis ex vobis arguet me* (ed. M. MARCHESIUS, ib., p. 53-54); [77-83] (p. 216-31) 55-61; [84] (p. 231-44) 62 (Des. *et nullo modo sic positum furari potuisset*); [85] (p. 244-6) 63 (Des. *audire cupiebant*); [86-94] (p. 246-67) 64-72; [95] (p. 267-9) Fer. VI p. Dom. Paschae. Hom. in ev. s. Matt. *Undecim discipuli* (ed. M. MARCHESIUS, ib., p. 73-74); [96-99] (p. 269-78) 74-7; [100-101] (p. 278-83) Dom. III, IIII p. Dom. Paschae. Hom. in ev. s. Ioan. *Vado ad eum* et *Si quid petieritis* (ed. M. MARCHESIUS, ib., p. 77-9); [102-106] (p. 283-95) 80-4; [107] (p. 295-7) 85 (Des. *necessarium non esset*); [108] (p. 297-300) 86 (Inc. *Dominus et salvatur noster paulo superius*). Legitur (p. 300) nota: *In octava pentecostes. Require retro in sancte crucis. secundum iohannem. In illo tempore. Erat homo ex phariseis nomine nichodemus.* [109] (p. 300-2); [110] (p. 302-5) Dom. II p. Pent. Hom. in ev. s. Luc. *Cum turbe irruerent* (ed. M. MARCHESIUS, ib., p. 86-7); [111] (p. 305-6) 89; [112] (p. 306-8) 90 (Des. *convivii epulas intrabit*); [113] (p. 308-11) In nat. S. Ioannis Bap. Hom. in ev. s. Luc. *Elisabeth impletum est* (ed. M. MARCHESIUS, ib., p. 89-90); [114] (p. 311) 92; [115] (p. 311-4) 93 (Inc. *Interrogat discipulos suos quam opinionem de eo homines habeant*); [116] (p. 314-8) Dom. I p. nat. App. Hom. in ev. s. Matt. *Amen dico vobis. nisi abundaverit iustitia vestra* (ed. M. MARCHESIUS, ib., p. 91-2); [117-118] (p. 318-21) 95-95*; [119] (p. 321-3) Dom. IIII. Hom. in ev. s. Luc. *Homo quidam erat dives* (ed. M. MARCHESIUS, ib., p. 94); [120-122] (p. 323-30) 97-9; [123] (p. 330-2) Dom. VIII. Hom. in ev. s. Luc. *Dum iret iesus in ierusalem* (ed. M. MARCHESIUS, ib., p. 97-8); [124] (p. 332-4) 101 (Inc. *Modo enim salvator noster superius*). Sequitur (p. 334) nota: *Dominica X. Secundum lucam. Require fer. V in dominica IIII de quadragesima. In illo tempore ibat iesus in civitatem que vocatur naim;* [124-126] (p. 334-40) 102-4; [127] (p. 340-2) 105 (Inc. *In illo inquit die*); [128] (p. 342-4) 106; [129] (344-6) 107 (Inc. *Iste rex ipse est qui hec loquitur*); [130-131] (p. 346-50) Dom. XVII et XVIII. Hom. in ev. s. Matt. *Abeuntes pharisei et Domine filia mea modo defuncta est* (ed. M. MARCHESIUS, ib., p. 104-5); [132-133] (p. 350-3) 110-1; [134] (p. 353-7) Dom. XXI. Hom. in ev. s. Matt. *Cum videritis*

abominationem (ed. M. MARCHESIUS, ib., p. 107-8); [135] (p. 357-9) 113; [136] (p. 359-61) 114 (inc. *Tunc enim deus pater*); [137] (p. 361-3) 115 (Des. *ad regna celestia transferamur. Qui cum patre... seculorum. Amen*); [138] (p. 363-5) In nat. s. Laurentii. Hom. in ev. s. Ioan. *Nisi granum frumenti* (ed. M. MARCHESIUS, ib., p. 111); [139] (p. 365-7) 117; [140] (p. 367-8) 118 (Des. *et venientes nuntiaverunt iesum*); [141] (p. 368-70) In nat. s. Mariae. Hom. in ev. s. Matt. *Liber generationis iesu christi.* Est hom. 119 ex Comm. eiusdem s. Brunonis in Matt. deprompta (Inc. *Quare beatus matheus evangelista.* Des. *non procedit. Christi autem generatio... habens de spiritu sancto.* M. ib., 71-3, lin. 8 ab imo); [142] (p. 370-1) 120 [143] (p. 371-4) In Vig. s. Andreae. Hom. in ev. s. Ioan. *Stabat ioannes* (ed. M. MARCHESIUS, ib., p. 114-5); [144] (p. 374-6) 122.

2 Adduntur, nullo praeposito titulo: [1] (p. 377-8) Hymnus neumis instructus in Assumpt. B. Mariae Virg. (*Bibl. Casin.*, IV, p. 108-9 ex hoc cod. et DREVES, 23, 73); [2] (p. 379-80) Litaniae Sanctorum, Orationes pro patre et matre et missa s. Mariae Magd. (Cf. *Bibl. Casin.*, ib., p. 109).

Membr., mm. 300 × 210, pp. 380. Littera Lang.-Casin. saec. XI-XII, binis columnis codex est descriptus. Paginas 379-80 altera recentior manus scripsit. P. 380 super abrasam membranam est exarata. Litterae initiales coloribus rudi manu sunt depictae. — Cf. MONTF., I, 218, 223; CAR., I. 309; LOEW, *The Benev. Script*, 346. — Specimen scripturae in *Bibl. Casin.*, IV, tab. IX.

195 F (ext. 195 et 306; int. 823).

S. **Brunonis Astensis et Abb. Casin.** opera nonnulla.

1 (p. 1-139) Expositio in Leviticum (M. 164, 377-464), praefatione omissa. 2 (p. 141-212) Expositio in Numeros (M. ib., 463-506). 3 (p. 212-84) Expositio in Deuteronomium (M. ib., 505-50). In cod., qui pro edit. cit. Expositionis in Leviticum conlatus fuit, nulla capitum distinctio habetur.

Membr., mm. 260 × 200, pp. 284. Littera Lang.-Casin., plenis lineis, saec. XI-XII exaratus. Fragmentum membranae littera cursiva romana (curial. Raven.) saec. VI conscriptum paginis 139-40 assutum est. In p. 284 calami probationes et haec alia manus recentioris leguntur: *De studio ac sollicitudiae.... ecclesiam nostram sancti petri de lacu sitam in territorio Valvensi tibi duxi-*

mus commictendam. ad bene tractandam et meliorandam. Sublata est potestate alienandi. vendendi. seu modo quolibet distraendi. de novo infeudandi..... — Cf. A. Wion, op. cit. in cod. 187, p. 20 ; Montf., I, 219, 223 ; Car., I, 282 ; Loew, *The Benev. Script,* 314, 346. — Scripturae specimen in *Bibl. Casin.,* IV, tab. IX.

196 LL (ext. 196 et 317 ; int. 830).

S. Brunonis Astensis et Abb. Casin. opera nonnulla.

1 Sententiarum : (p. 1-26) lib. I (M. 165, 875-902) postposita (p. 26-9) hom. 143 (M. ib., 860-3) ; (p. 29-70) lib. II (M. ib., 903-42) ; (p. 70-100) lib. III (M. ib., 943-74) ; (p. 100-37) lib. IV (M. ib., 973-1020) in quo desiderantur capp. VII, sermo 1 ; X, 1 ; XI ; XII, 1 ; XIII, 1 ; (p. 137-45) lib. V (M. ib., 1021-32), capite I omisso. Quae sequuntur capp. hoc ordine sunt disposita : capp. II, IV, III, V ; (p. 145-88) lib. VI (M. ib., 1031-78) in quo, capp. ordine seq. sunt ordinata : III, 1-4, sermone postposito De Martyribus (*Bibl. Casin.,* IV, p. 114) ; I, 1-5 ; II, 1-6, inserta (p. 173-6) inter sermones 2 et 3 hom. 140 (M. ib., 853-7) ; III, 5. Libris I-V series capitulorum praeponitur, quae fere semper cum illis quae in edit. leguntur concordant. **2** (p. 188-90) Commentarius in Gen. VI, 3-4 (*Flor. Casin.,* IV, p. 248-9 ex hoc cod.). **3** (p. 190-4) De sacrificio azymo (M. ib., 1085-90. In ms. *Argumuntum de sacrificio azymo.* Inc. *Hortaris sepius karissime*). **4** (p. 194-9) De incarnatione Domini et eius sepultura (M. ib., 1079-84. In ms., omisso titulo, hoc modo tractatus dividitur : *Incipit prologus. Verbum dei — in sepulchro iacuisse* — M. ib., 1079, lin. 1-8 — *Sermo prosequens. Homo a deo — corruit ingrederetur.* — M. ib., 1079, lin. 9 — 1082, lin. 8 ab imo — *Revera. His ita apte — obdormire se dixit* — M. ib., lin. 8 ab imo — 1083, lin. 30. *de requie sepulture. De sepulture requie — eterno igne cremabuntur. Quot oras fuerit in descensione et ascensione. Expeditis quibus auctoribus — tu nos satias* — M. ib., 1083, lin. 31 — 1084).

Membr., mm. 270 × 180, pp. 200 (p. 1-196, 199-200, 197-198). Saec. XII integra pagina, littera Lang.-Casin. descriptus codex titulos rubros exhibet. Litterae initiales colore rubro, flavo ac caeruleo, maiusculae rubro flavoque colore sunt distinctae. — A. Wion, op. cit, in cod. 187, p. 20 ; Montf., I, 219, 223 ; Car., I, 284 ; Beth., XII, 501 ; B. Gigalski, *Bruno, Bischof*

von Segni, Abt von Monte-Cassino — Sein Leben und seine Schriften, Münster, 1898, p. 124; Loew, *The Benev. Script,* p. 346. — Characterum exemplum in *Bibl. Casin.,* IV, tab. X.

197 E (ext. 197 et 353; int. 945). Glossa in S. Pauli epis.

Praecedunt: [1] (p. 1-4) *Breviarium epistolarum apostoli Pauli sicut leguntur in ecclesia nostra quas per paragraphos notavimus ut quesite citius inveniantur in locis suis*; [2] (p. 4-5) Excerpta ex ven. Beda, s. Gregorio et Iosepho (*Bibl. Casin.,* IV, p. 116); [3] (p. 5-6) *Versus s. Damasi de apostolo Paulo* (M. 13, 379-81). Glossa in epis.: **1** (p. 11-60) Ad Romanos (inc. *Paulus ebrayce, quietus grece modicus latine*). Praeponuntur: [1] (p. 6-9) ⟨Rabani Mauri⟩ argumentum in epis. s. Pauli apos. (M. 111, 1275-8); [2] (p. 9-11) *Incipit prephatio in epis. ad Romanos* (M. 153, 13-4 inter Brunonis Carth. opp. Inc. *Romani qui et iudei*); **2** (p. 60-105) Ad Hebr. praefatione praemissa: *In primis* (M. 114, 643); **3** (p. 105-65) Ad Corin. I; **4** (p. 165-201) Ad Corin. II cum praefatione: *Post actam penitentiam* (M. ib., 551); **5** (201-19) Ad Galatas, praefatione praeposita: *Galathe sunt greci* (M. ib., 569); **6** (p. 219-39) Ad Ephesios praevia praefatione: *Ephesii sunt asiani* (*Flor. Casin.,* I, 290); **7** (p. 239-51) Ad Philipp. praefatione praefixa: *Philippenses sunt macedones* (M. 114, 601); **8** (p. 561-62) Ad Thessal. I cum praefatione: *Thessalonicenses sunt macedones* (M. ib., 615); **9** (p. 262-9) Ad Thessal. II, praefatione praeposita: *Ad Thessalonicenses secundam* (*Flor. Casin.,* ib., 290); **10** (p. 269-78) Ad Colossenses, praevia praefatione: *Colossenses et hii* (*Flor. Casin.,* ib., p. 290). Codex qui cum cod. III Plutei I Bibl. S. Crucis Florentiae concordat et in quo nonnulla desiderantur (cf. *Bibl. Lauren.,* IV, col. 332-3) mutilus desinit: *viscera misericordiae affectum pietatis.*

Chart. et memb. (quilibet quaternio chartaceus folio involvitur membranaceo) mm. 200 × 140, pp. 278, charactere Gothico saec. XIV, plenis lineis exaratus. Pp. 121-4 super abrasam membranam sunt conscriptae. — Cf. Montf., I, 219; Car., I, 364. — Specimen scripturae in *Bibl. Casin.,* IV, tab. X.

198 N (ext. 198 et 427; int. 1055).

Ordo Casinensis divinorum officiorum; Sermo de conceptione b. Mariae virg.

1 (p. I-IV) *In conceptione sancte marie. scripta ab abate Elsino* (inter opp. spuria S. Anselmi Cant. M. 159, 323-6: Mirac. de concep. S. Mariae et M. ib., 320, lin. 22 — 321, lin. 9 ab imo: Sermo de conceptione B. Mariae. In cod. Miraculum et Sermo in unum conflantur et in VIII lectiones dividuntur. Inc. *Lectio I. Eo tempore quo guilielmus — concedatur. Qui cum patre et sancto spiritu... Amen. Lectio VII. Rursum hec festivitas.* Des. *et celebrandum predicavit*). **2** Ordo divinorum officiorum Casinensis ecclesiae (p. 1-109). *Incipit breviarium sive ordo officiorum per totam anni decursionem. In primis sabbato ante adventum domini canantur ad vesperas antiphone de psalmista. Regnum tuum.* Habetur Ordo divinorum officiorum proprii de tempore et sanctorum a primo sabb. de Adventu usque ad festum S. Andreae ap. (p. 109-14) Ordo communis sanctorum i. e. apost., unius marty., plurimorum marty., confess. pontificum, confess. non sacerdotum, virginum et dedicationis ecclesiae (p. 114-6). *Item officium in honorem Sancte trinitatis* (p. 116-8). *Item officium defunctorum* (p. 118-9). *In vig. S. Marie* (Multa ex hoc cod. edita sunt in *Bibl. Casin.*, IV, p. 118-22).

Membr., mm. 235 × 160, pp. I-IV, 1-120. Codex saec. XII-XIII, pagina integra, litt. Lang.-Casin. ad usum ecclesiae Casinensis exaratus, fuit aliquamdiu monasterii S. Mariae de Albaneto, uti ex nota saec. XIII quae in p. 1, 118 legitur: *Liber s. Marie de Albaneto* eruitur. Pp. I-IV ex alio codice huic adglutinatae litt. Benev., saec. XII, duplici columna sunt descriptae. Fere totus codex super abrasam scripturam Benev. saec. XI est exaratus. In p. 117 nomina septem dormientium et in p. 120 hymnus *Te decet laus* notis musicis instructus manu recentiori conscripta leguntur (*Bibl. Casin.*. IV, p. 122). — Cf. Gatt., *Hist.*, II, 532; Montf., I, 223; Car., I, 310; Loew, *The Benev. Script*, 75, 346. — Scripturae specimen in *Bibl. Casin.*, IV, tab. X.

199 E (ext. 199; int. 960).

Breviarium monasticum Casinense, Chronicae diversae et alia.

Codex iste abhinc multis annis deperditus (cf. *N. A.*, XII, p. 501; *Bibl. Casin.*, IV, p. 123) ex P. Friderici monaci Casinensis (saec. XVIII) schedis, fuse in *Bibl. Casin.* (ib., p. 123-34) describitur.

Membr., littera Benev. saec. XII-XIII (cf. *Bibl. Casin.*, ib.).

200 V (ext. 200 et 394; int. 661).

Constantini Africani et Ioannis Saraceni Particula IX libri secundi Pantegni.

Titulus, char. gothico saec XIII conscriptus (p. 1) seriem capitulorum praecedit: *libri pantengi. habens. CX. cap. XL. et tres translata per constantinum cetera per quendam saracenum.* Sequitur (p. 1-8) capitulorum series: [*I*] *In primis de manuali operatione et eius divisione* — [*XLII*] *De vulnere facto in ventre unde intestina exeunt hunc usque translata sunt per costantinum hunc in antea per quedam sarracenum.* [*XLIV*] *De vulnere unde zirbum exit* — *De dissolutione cum ruptura et vulnera* [*CIX*]. Series capp. translationis Constantini capitula 42 (non vero 43) complectitur, altera Ioannis 66 (non 67) sed in textu codicis sunt capitula 67. Praeponitur (p. 8-175) Ioannis translationi, super abrasam membranam, charactere gothico scripta, nota haec: *Huc usque cap. principii none particule Cirurgia dicitur translatam a costantino. Huic in antea fons eiusdem particule translate a quodam sarraceno.* Inc. *De vulnere unde zirbum exiit. cap. XLVIIII. Si vulnus in ventrem fuerit unde zirbum et intestinum exeat et vulnus apostema fecerit et in circuitu tumuerit.* Des. *possint reintegrari et vulnerata sanari. Explicit nona particula de libro secundo pantegni* (Cf. Constantini opp. ed. Basileae 1539 apud Henricum Petri. Cf. et cod. n. 898 in V. Rose, *Verzeichniss der Latein. Handschr. der Königl. Bibl. zu Berlin*, II, 3, Berlin, 1905, p. 1061 sq. In hoc codice qui perperam tamquam Constantini autographus a quibusdam habetur, nihil huius auctoris legitur praeter capitulorum 1-42 seriem de qua supra). Subnectuntur quaedam prae-

cepta medica: [1] (p. 175-7) *De panariciis que inter unguas fiunt.* Inc. *Aliquando in unguum circuitu.* Des. *ne unguis qui renovatur tortus egrediatur et asper.* [2] (p. 177-8) *Unguentum basilicon magnum.* Inc. *Confert vulneribus in quibus.* Des. *quantum sufficit.* [3] (p. 178) *Unguentum basilicon minus.* Inc. *R. resine picis.* Des. *lividum malum quia moratur.* [4] (p. 179) *Almansor. libro VII capitulo de hiis que exitura rumpuntur ita quod oportet ferrum adhibere. Mellis anacardi et picis — et usui reservetur.* [5] (ib.) *Ad provocandum sopnum. R. claram ovi bene ducta — et somnum provocat.*

Membr., mm. 235 × 160, pp. 180. Littera Carol.-Gothica saec. XII, lineis plenis, rudi manu exaratus. Litterae initiales et tituli minio conscripta. Pag. 179 manus altera descripsit. P. 180 alba. In marg. infer. p. 1, titulus, manu saec. XVI conscriptus, legitur: *trattatus cheirigia Costantini africani monachi Casinensis.* — Cf. Montf., I, 223; G. Grossi, *La scuola e la bibliografia cassinese,* Napoli, 1820, p. 80; De Renzi, *Storia documentata della Scuola Medica di Salerno,* Napoli, 1857, p. 58 sq., 222; Id., *Collectio Salernitana,* I, Napoli, 1852, p. 171 (ubi cap. LVII Pantegni — *De apostematibus in vulva* — ex hoc cod. edidit), F. Puccinotti, *Storia della medicina,* II, Livorno, 1855, p. 294, 351-2; Car., I, 284; Beth., XII, 501. — Specimina scriptura in De Renzi, *Storia* etc., p. 59; *Bibl. Casin.,* IV, tab. XI; *Pal. Casin. Lat.,* tab. LX.